

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра загального мовознавства

Інститут франкознавства

СТЕЖКАМИ ФРАНКОВОГО ТЕКСТУ

КОМУНІКАТИВНІ,
ЛІНГВОСЕМІОТИЧНІ,
КОГНІТИВНІ
ТА ЛІНГВОСТАТИСТИЧНІ
ВИМІРИ ПРОЗИ

Львів
ЛНУ імені Івана Франка
2013

ББК Ш 5(4Укр)53-4 І. Франко 534: Ш 111
УДК 811.161.2'42'324'374(038): 821.161.2«190»-31.09 І.Франко
С 79

Рецензенти: д-р філол. наук А. П. Загнітко,
д-р філол. наук Т. А. Космеда

*Рекомендувала до друку Вчена рада
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 35/12 від 28.12.2011 р.)*

Стежками Франкового тексту (комунікативні, лінгвосо-
міотичні, когнітивні та лінгвостатистичні виміри прози) /
С 79 Ф. С. Бацевич (наук. ред), С. Н. Бук, А. М. Процак, А. Ю. Сва-
ричевська, О. В. Ясіновська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка,
2013. – 504 с.

ISBN 978-966-613-988-0.

У виданні автори розглянули прозові тексти Франка з позицій таких напрямів сучасного мовознавства, як комунікативна, когнітивна та статистична лінгвістика, а також лінгвосоєміотика. Ідіостиль у комплексному розумінні – це не тільки набір особливих художньо-образних мовних засобів, але й специфіка відображення процесів комунікації, які містять прямі й непрямі комунікативні смисли, мовні образи адресата, адресанта та спостерігача, різні семіотичні системи передавання інформації, а також стилеметричний чинник. У кінці монографії подано частотний словник повісті «Воа constrictor».

Для викладачів мовознавства й літературознавства, вчителів української мови і літератури, студентів, школярів, усіх, хто цікавиться творчістю І. Франка та сучасною лінгвістикою.

ББК Ш 5(4Укр)53-4 І. Франко 534: Ш 111

УДК 811.161.2'42'324'374(038): 821.161.2«190»-31.09 І.Франко

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2013
ISBN 978-966-613-988-0

ПЕРЕДМОВА

Тенденції розвитку світової лінгвістики диктують різноаспектні напрямки студій над творчою спадщиною великих особистостей.

Пропонована книга продовжує цикл комплексних лінгвістичних праць, започаткований кафедрою загального мовознавства колективною монографією «Стежками Франкового тексту (комунікативні, стилістичні та лексичні виміру роману «Перехресні стежки»)»¹.

У виданні автори розглянули прозові тексти Франка з позицій таких напрямів сучасного мовознавства, як комунікативна, когнітивна та статистична лінгвістика, а також лінгвосеміотика. Ідіостиль у комплексному розумінні – це не тільки набір особливих художньо-образних мовних засобів, але й специфіка відображення процесів комунікації, які містять прямі й непрямі комунікативні смисли, мовні образи адресата, адресанта та спостерігача, різні семіотичні системи передання інформації, а також стилеметричний чинник.

У розділі «Непряма комунікація в художньому тексті (на матеріалі роману «Перехресні стежки»)» (Ф. С. Бацевич) розглянуто способи непрямого спілкування героїв роману і засоби вираження імпліцитних комунікативних смислів, які народжуються в інтеракції. Засоби створення і передання непрямих комунікативних смислів у романі, як правило, значною мірою контекстні, ситуативно і тематично зумовлені, скеровані на розкриття неповторного духовного світу кожного із учасників комунікативного акту. У

¹ Стежками Франкового тексту (комунікативні, стилістичні та лексичні виміру роману «Перехресні стежки») / Ф. С. Бацевич (наук. ред), С. Н. Бук, Л. М. Процак, А. А. Ровенчак, Л. Ю. Сваричевська, І. Л. Ціхоцький. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 376 с.

світі комунікативно-прагматичного аналізу твору постає глибоко діалогічним (у розумінні М. Бахтіна) твором, насиченим прямими й непрямими засобами спілкування численних героїв, кожен з яких є неповторною мовною особистістю.

Розділ «Приховані комунікативні смисли знакових систем у романі Івана Франка «Для домашнього огнища»» (Л. Ю. Сваричевська) присвячено розгляду феномену брехні, обману та приховування з комунікативної та лінгвoseміотичної точок зору. Вперше стиль названого твору Франка розглядається з позицій лінгвістики брехні, актуальність якої набирає сили як за кордоном, так і в Україні. У кінці ХХ-на початку ХХІ ст. проблеми лінгвістики брехні та мовленнєвого обману посідають важливе місце в наукових дослідженнях вітчизняних і зарубіжних лінгвістів. Вчені ставили і ставлять перед собою завдання узагальнення накопиченого досвіду вивчення брехні/обману. У розділі зроблено спробу проаналізувати правила і закономірності їх внутрішньої будови в ракурсі ідіостілю письменника.

«Категорія «точка зору» у художньому дискурсі / тексті» (Л. М. Процак) – це розділ, у якому об'єктом дослідження стала одна із ключових категорій сучасної когнітивно та прагматично зорієнтованої лінгвістики – точка зору як ментальна позиції автора (мовця, адресанта), яка постає основою подання об'єктів-учасників події (дії, процесу, стану тощо), профілювання відповідних понять, семантичного та прагматичного наповнення їх імен. Опираючись на праці низки дослідників, в яких категорію точки зору розглянуто в наратологічному, семіологічному, когнітивному, комунікативному аспектах, автор зосереджується на перцептивних і когнітивних особливостях її вияву та динамічному характері організації у художньому дискурсі (тексті). Останні пов'язуються із двома головними функціями оповідача (автора) – спостерігача та концептуалізатора.

Розділ «Концептуалізація біоморфного коду у структурі концепта думка» (О. В. Ясіновська) присвячено аналізу семантичного простору однієї з центральних категорій ментальної сфери людини. На широкому джерельному матеріалі – прозових творах Івана Франка – виявлено способи метафоричної концептуалізації концепта думка, які пов'язані з рослинним, зооморфним та антропоморфним кодами. На підставі аналізу концептуальних ознак у структурі аналізованого концепта встановлено когнітивні моделі – стереотипні образи, з допомогою яких організуються знання про світ носіїв культури, а також виявлено індивідуальні авторські способи осмислення цього фрагменту дійсності у мовній картині світу Івана Франка.

У світовому мовознавстві прослідковується чітка тенденція до застосування квантитативних і корпусних методик до аналізу тексту. Саме тому завершує видання Частотний словник повісті Івана Франка «Воа constrictor», який уклала С. Н. Бук на базі морфологічно маркованого корпусу текстів повісті (редакція 1884 р.). Він подає інформацію про кількість вживання кожного слова в обстеженому матеріалі, а також окремо для авторської та прямої мови. Ця інформація є визначальною для з'ясування таких невід'ємних статистичних характеристик тексту як обсяг слововживань, словоформ та слів (лем), багатство словника, індекси різноманітності та концентрації тощо, а також для виявлення ключових (домінантних) слів як конкретного твору, так й усієї мови письменника загалом. Словник супроводжує лінгвостатистичне дослідження, де проаналізовано співвідношення високо- і низькочастотної лексики, розподіл слів за частинами мови, за прямою та авторською мовою тощо.

НЕПРЯМА КОМУНІКАЦІЯ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ

(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ІВАНА ФРАНКА
«ПЕРЕХРЕСНІ СТЕЖКИ»)

Пропонований розділ продовжує серію наших функціонально-комунікативних і прагматично зорієнтованих досліджень тексту роману Івана Франка «Перехресні стежки»¹. У ньому розглядатимуться способи непрямого спілкування героїв роману і засоби вираження непрямих комунікативних смислів, які народжуються у цьому типі спілкування.

У лінгвопрагматиці й теорії мовленнєвої діяльності досить давно відомий факт відсутності прямого зв'язку між змістом речення (висловлювання), тексту в цілому і семантикою експліцитних засобів їх маніфестації. Неодноразово зазначалось, що в низці моментів значна частина інформації пізнається («декодується») адресатом не прямо, а з орієнтацією на конкретну ситуацію спілкування, «вертикальний контекст» його учасників, наявні і такі, що з'являються в комунікації (пресупозиції,

¹ Див.: Бацевич Флорій. Комунікативні перемоги і поразки Євгена Рафаловича. Комплексний аналіз комунікативних ситуацій // Стежками Франкового тексту. Комунікативні, стилістичні та лексикографічні виміри роману «Перехресні стежки» / Ф. С. Бацевич (відповідальний редактор), С.Н.Бук та ін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – С. 11–59; Його ж Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф.С.Бацевич. – 2-ге вид., доп. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 376 с.; Його ж: Непрямий комунікативний смисл у конфліктних дискурсах (на матеріалі роману Івана Франка «Перехресні стежки») // Іван Франко: Дух, наука, думка, воля / Матеріали Міжнародного наукового конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження Івана Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 року). Том 2. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – С. 194–203.

імплікації, імплікатури тощо). Звідси – велика увага до різноманітних видів імпліцитної інформації¹, аналізу висловлювань, буквального смислу яких не співпадає з тим, який «висновує» адресат, зокрема, так званих непрямих мовленнєвих актів². Інакше кажучи, вивчення способів непрямого інформування стало однією з актуальних проблем сучасної лінгвістики, зокрема, такого її напрямку як лінгвістична прагматика (прагмалінгвістика)³, а в останні роки – комунікативна лінгвістика.

Роман Івана Франка «Перехресні стежки» насичений діалогами і полілогами. Примітно, що він розпочинається діалогом (Стальський – Рафалович) і закінчується реплікою старости. Вивчення структури комунікативних ситуацій, в яких формуються непрямі комунікативні смисли (далі НКС), закономірностей і засобів їх побудови, розгортання взаємодії стратегій і тактик комунікативної поведінки їх учасників, специфіки уживання типів мовленнєвих актів, мовленнєвих жанрів, дискурсів – актуальна проблема вивчення як цього відомого твору, так і всієї художньої творчості Івана Франка, дослідження його ідіостилю.

¹ Див.: Имплицитность в языке и речи / Отв. ред. Е.Г.Борисова, Ю.С. Мартемьянов. – М.: Рос. гос. гуманитар. ун-т, 1999. – 234 с.; *Падучева Е.В.* Презумпции и другие виды неэсплицитной информации в предложении // Научно-техническая информация. Серия 2. – 1981. – № 11. – С. 11–23; **Скрытые** смыслы в языке и коммуникации: Сб. научн. ст. / Ред.-сост. И.А.Шаронов. – М.: Рос. гос. гуманитар. ун-т, 2007. – 250 с.; *Федосюк М. Ю.* Неявные способы передачи информации в тексте. – М.: Изд-во МГУ, 1988. – 124 с. та ін.

² Див.: *Ван-Дейк Т.А.* Язык. Познание. Коммуникация. – М.: Прогресс, 1989. – 312 с.; *Вандервекен Д.* Небуквальные речевые акты // Концептуализация и смысл. – Новосибирск: Наука, 1990. – С. 34–59; *Серль Дж.* Косвенные речевые акты // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. ХУ11. – М., 1986. – 195–222; *Почепцов Г.Г.* (мл.). Коммуникативные аспекты семантики. – К.: Вид-во КДУ, 1987. – 184 с.

³ Див., напр.: *Бацевич Флорій.* Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2010.

З метою дослідження специфіки непрямого спілкування героїв роману «Перехресні стежки» звернемося до деяких теоретичних положень, що стосуються саме цього типу інтеракції, а також наведемо деякі кількісні показники співвідношення типів непрямого спілкування героїв роману та класів НКС у них.

Непряме спілкування (далі НС) або непряма комунікація (далі НК) – це «змістовно ускладнена комунікація, в якій розуміння висловлень (мовленневих актів, дискурсів, мовленневих жанрів – Ф.Б.) включає відсутні у власне висловленнях смисли і вимагає додаткових інтерпретативних зусиль з боку адресата»¹. Інакше кажучи, НК – це обмін комунікативними смислами, які не виводяться з прямої семантики слів, пропозитивного значення мовних виразів (мовленневих актів), мовленневих категорій (мовленневих жанрів, дискурсів). У НК смисл мовних засобів не рівний їх значенню, як це має місце у випадках прямої комунікації.

НК може бути обрана адресантом і підхоплена адресатом як спеціальна форма втілення їх стратегій і тактик спілкування, а також бути представленою фрагментарно у межах прямого і звичного спілкування. В аналізованому романі наявні обидва випадки НС з домінуванням другого.

У НС народжуються непрямі комунікативні смисли². НКС – це різновид комунікативного смислу (далі КС), який формується засобами втілення НК – мовними, немовними, паралінгвальними. Типологія і способи вираження НКС повною мірою ще не описані в спеціальній літературі, однак звертали на себе увагу численних дослідників в аспекті імпліцитності, евфемізації мовлення, непрямих мовленневих актів, різноманітних тропів і фігур мовлення, мовної гри тощо. Як справедливо зазначає В.В.Дементьев,

¹ Дементьев В.В. Непрямая коммуникация. – М.: Гнозис, 2006. – С. 5.

² Можна сформулювати і так: необхідність оперування НКС – причина обрання мовцем того чи іншого типу НС.

у реальному спілкуванні людей використовується величезна кількість смислів, які передаються непрями, приховано (імпліцитно) мовленнєвими засобами різних рівнів¹, оскільки продукування й інтерпретація цих засобів здійснюється особистостями з їхнім неповторним внутрішнім світом. Фактично, жодна комунікація не може обійтись без НС її учасників².

Як уже згадувалося, текст роману Івана Франка «Перехресні стежки» наповнений діалогами, полілогами і окремими репліками героїв. За нашими підрахунками у ньому наявні 67 діалогів різної міри розлогості, повноти розвитку теми, співвідношення стратегій і тактик прямого і непрямого спілкування (від однієї репліки до розгорнутих реплік монологічного характеру в складі діалогу чи полілогу). Показово, що в значній кількості діалогів і полілогів бере участь головний герой роману – Євген Рафалович (35 діалогів, 7 полілогів, 4 окремі розгорнуті репліки). Із них діалогів з Регіною – 5, Стальським – 5, Вагманом – 3, старостою – 3, Брикальським – 2, о. Зваричем – 2, вчителькою гри на піаніно – 2, бурмістром – 2, з іншими героями твору – 11. Інші герої роману беруть участь у 32 діалогах. Найактивнішими учасниками діалогічного й полілогічного спілкування є Брикальський – 9, Стальський – 7, Шнадельський – 6; на долю інших героїв випадає 10 діалогів. Із 13 полілогів у 6 бере участь Євген Рафалович; 17 окремих реплік виголошують 10 героїв роману. Розгорнуті монологи (як власне виголошені, так і внутрішні) виголошують Рафалович (2) і Регіна (2).

Таким чином, аналізований роман Івана Франка наскрізь діалогізований, насичений індивідуальним сприйняттям і осмисленням світу особистостями, що належать до різних соціальних прошарків: інтелігенції, чиновницької бюрократії, селянства, служителів культу, соціальних низів тощо. Усі вони тією чи іншою мірою

¹ Дементьев В.В. Знач. пр. – С. 12.

² Там само. – С. 14.

застосовують засоби НС: від найпростіших (на зразок узуалізованих риторичних запитань), до найскладніших (непрямих мовленнєвих жанрів і дискурсів).

Нижче представлена спроба типології мовленнєвих і паралігвальних засобів і прийомів утілення НКС у романі Івана Франка «Перехресні стежки».

I. Мовленнєві засоби, пов'язані з особою адресанта і його свідомим впливом на адресата у межах однієї стратегії розгортання дискурсу

У концепції непрямого спілкування В.В.Дементьєва подібний тип формування НКС кваліфікується як «непряме повідомлення»¹. Найбільш комунікативно активні різновиди втілення НКС засобами мовного коду в аналізованому романі:

1. НКС, які виникають як смислові компоненти слів і фразеологізмів

Цей тип утворення НКС відносно нечисленний і має декілька різновидів:

а) комунікативні смисли, що народжуються у межах різноманітних типів переносних значень, використання автором багатозначності номінативних елементів. Комунікативні механізми утворення деяких типів переносних значень і символів у романі Івана Франка «Перехресні стежки» досліджені в працях Л.Сваричевської², Л.Процак³,

¹ Дементьєв В.В. Зазнач. пр. – С. 189–196.

² Див.: Сваричевська Л.Ю. Символізація мовних засобів // Стежками Франкового тексту. Комунікативні, стилістичні та лексикографічні виміри роману «Перехресні стежки» / Ф.С.Бацевич (відповідальний редактор), С.Н. Бук та ін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – С. 60–84.

³ Див.: Процак Л.М. Емотивний простір художнього тексту // Стежками Франкового тексту. Комунікативні, стилістичні та лексикографічні виміри роману «Перехресні стежки» / Ф.С.Бацевич (відповідальний редактор), С.Н.Бук та ін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – С. 85–112.

Л.Ціхоцького¹. Тут лише зазначимо досить широке використання героями твору пресупозицій низки назв професій з метою створення відповідних НКС:

• [Вислухавши слова Рафаловича про те, що кожен народ має своїх героїв, Рессельберг каже:]

– *Виджу, що ви адвокат (с. 193)².*

Використовується пресупозиція слова *адвокат* ‘той, хто захищає своїх клієнтів’, а також натяк на фах Євгена Рафаловича;

• [Вислухавши гнівні філіппіки Стальського щодо підступності блондинок, Рафалович зі сміхом зазначає:]

– *Ну, пане Стальський! З вас прокуратор! І, здається, недаром! Мусила якась блондинка добре допекти вам!* (с. 200).

Експлуатується пресупозиція ‘прокуратор звинувачує людей’.

• [На жарт Рафаловича щодо подвійно проступного наміру маршалка Брикальського, останній відповідає так:]

– *Ха, ха, ха! Зараз видно юриста!* (с.267).

Використовується пресупозиція слова *юрист* ‘знавець юридичних тонкощів’;

б) НКС, які виникають як результат творення автором імен, прізвиськ, прізвиськ своїх героїв. Так, в аналізованому романі «промовистими» є імена: *Регіна* («царська», «королівська»), ім’я якої сприймається антонімічно на тлі її трагічної долі; прізвиська польських чиновників – *Брикальсь-*

¹ Див.: Ціхоцький І.Л. «Конвертація освічених людей»: художня модель інтелігентного мовлення // Стежками Франкового тексту. Комунікативні, стилістичні та лексикографічні виміри роману «Перехресні стежки» / Ф. С. Бацевич (відповідальний редактор), С. Н. Бук та ін. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – С. 113–137.

² Тут і далі зазначаються сторінки видання: *Франко Іван*. Зібрання творів у 50 т. – К.: Наукова думка, 1979. – Т. 20. – С. 173–453.

кий, Кишотульський, Страхоцький; промовисті прізвища євреїв – Вагман, Рессельберг, психічно хворого Барана та ін.

2. НКС у прямих мовленнєвих актах

Механізми і мовленнєві засоби їх виникнення численні. В аналізованому тексті найбільш частотними є:

а) спеціальна експлуатація пресупозицій мовленнєвого акту (далі МА). Цей тип утворення НКС, фактично, тривіальний, добре описаний у спеціальній літературі, а тому обмежимося лише одним прикладом:

• [Регіна:] – *Мушиш відправити Орісю.*

[Стальський:] – *Мушу?*

Я не можу стерпіти, щоб вона довше була в кухні.

Зле варить? (с. 207).

Зв'язок реплік здійснюється шляхом врахування відомої співрозмовникам пресупозиції 'Оріся – куховарка';

б) переривання співрозмовника, переведення розмови на іншу тематику. Найчастотнішими НКС, що породжуються у таких випадках уживанням прямих МА, є:

– демонстрація скромності, відхилення компліментів.

Приклад такого типу формування НКС:

• [Рафалович:] – *... ви були такі ласкаві допомогти мені при інсталяції...*

[Стальський:] – *Ах, пане меценасе! Прошу не згадувати про се! Я робив для власної приємності ...* (с. 254).

Поточний НКС – 'це дрібниця не варта уваги';

– слова співбесідника для адресанта є набридливими і давно відомими:

• [Бурмістр:] – *Але на се в нас нема ради ...*

– *Невже нема ради?* – *перервав його Вагман. – Неможливо, щоб не було ради!* (с. 395);

– демонстративне завершення спілкування, небажання далі продовжувати інтеракцію:

• *Євгеній махнув рукою на сю логіку.*

– *Ну, та пора нам на спочинок. Ніч коротка, а у мене завтра робота* (с. 213).

в) самоперебивання, самокорекція мовця. Достатньо частотний тип вираження НКС у романі (більше 10 випадків). Типові КС, які стоять за цим прийомом:

– небажання висловити власні думки, почуття тощо:

• [о. Зварич:] – *А чого він [Вагман] у вас хотів?*

[Рафалович:] – *Е, там ... інтерес... Зрештою, поговоримо і про се...* (с. 297);

– зародження певних підозр до особи співбесідника, його дій, слів, комунікативної поведінки, стану справ у цілому тощо:

• – *Так пан граф думають? – якимось пісним голосом мовив староста.*

– *Так.*

– *Га, в такім разі...*

Він дипломатично не докінчив речення і перекинув розмову на іншу тему (с. 376);

– небажання говорити про неприємні для співбесідника речі:

• [Регіна:] – *... Я йшла до вас ... тільки щоб не вертатись назад там ... до того ...* (с. 413);

г) недомовка, відмова від відповіді на запитання. У тексті роману такі прийоми є носіями кількох типів НКС. Найбільш частотні:

– небажання вдаватись у деталі:

• [Стальський:] – *Ов, а се що? Пану меценатові щось недобре? ...*

– *Се нічого! – мовив Євгеній, пускаючись іти далі. – Се в мене часом буває ...* (с.187);

– небажання відвертої відповіді на запитання:

• [Регіна:] – *Як вам поводилося?*

[Рафалович:] – *Хорий був.*

Що ж вам було?

Вас не міг забути... (с. 273);

– відсутність аргументів на запитання, ухиляння від відповіді на запитання:

• [Рафалович:] – *... я просив би відповісти мені на моє питання.*

– *Що я буду пану відповідати!* – буркнув жид і відвернувся лицем до судді (с. 314);

– враженість якимось фактом, словами співбесідника тощо:

[Регіна:] – *Дивує вас мій прихід? Правда? ...*

[Рафалович:] – *Признаюсь вам, пані, я скоріше надіявся смерті на себе, ніж вашого приходу* (с. 410):

– мовець знає більше, ніж може сказати співрозмовнику:

• [Брикальський:] – *І ви радите мені уступити добровільно?* [пасовисько]

[Рафалович:] – *Се моя рада. Розуміється, коли ...*

Коли що?

Коли се для пана маршалка можливо, – відповів спокійно Євгеній.

А то як ви розумієте? Чому би мало бути неможливо?

На се питання пан маршалок борше могли би мені відповісти, ніж я пану. Різні бувають причини (с. 270);

г) ухиляння з елементами інакомовлення. Цей тип формування НКС є достатньо активним і близьким до попереднього. Деякі його підтипи:

– мовець не сповідує ідеї свого співрозмовника. Цей підтип домінує, знаходячи своє втілення у 6 випадках НС у діалогах. Приклад:

• *Рафалович завважив, що він шанує всяке щире чуття, але, по його думці, се чуття не повинно заслонювати очей пана бурмістра на існування і управління також другої народності.*

– *Я не знаю жадної Русі!* – твердо відповів Рессельберг.

– *Не знаю і не хочу знати* (с. 193);

– мовець ухиляється від відповіді з причин небажання розкрити джерело своїх знань, переконань тощо. Подібні випадки формування НКС зафіксовані у 4 діалогах. Приклад:

• [Рафалович:] – *Але відки ж ви се знаєте, що се власне я?* [На думку Барана Рафалович – антихрист].

[Баран:] – *Знаю, відки знаю* (с. 281);

– мовець ухиляється від відповіді, не бажаючи прямо назвати причину певної події, факту тощо (3 випадки).
Приклад:

• [Рафалович:] – *Слабкість яка? Пошесть?*

[о. Зварич:] – *Ще гірше.*

– *Як то?*

– *Пошесть цісарсько-королівська, патентована* (с. 292);

д) непряма зв'язність реплік, які вжиті у прямому значенні, шляхом урахування учасниками спілкування різного типу пресупозицій. У романі експлуатуються такі типи пресупозицій як спільного фонду знань учасників комунікації:

– соціально-економічні:

• *З отсею новиною Вагман і прийшов до Євгенія, просячи у нього поради, що робити?*

Перша річ – не платіть! – мовив Євгеній.

Комісар грозив екзекуцією (с. 366).

Використовується пресупозиція 'у випадку несплати штрафу за існуючим законом може бути екзекуція';

соціально-політичні:

• [Рессельберг:] – ... *Нарід бідний, темний...*

[Вагман:] – *Хіба ж одні жиди тому винні?* (с. 387).

Експлуатується пресупозиція 'як правило, у своїх бідах народ звинувачує жидів';

– суспільні, відомі всім факти на рівні регіону:

• [Вагман:] – *Бачите, тут є й мій маленький інтерес. Та хлопська нарада буде головно звернена проти реформи повітової каси.*

[Рессельберг:] – *Ах, то се ви на Брикальського острите зуби! – сміявся бурмістр* (с. 394).

Репліки пов'язує пресупозиція 'всі в повіті знають, що Брикальський хоче підпорядкувати собі повітову касу';

– звичаєві, узуалізовані в межах даного регіону, етносу тощо:

• [Староста:] – *Ну, але представляю собі, яке там пахуче буде те зібрання! Треба буде вислати комісара.*

[Рафалович:] – *Ми пану комісарові заплатимо за присутність.*

Йому нічого не належиться.

Ми то знаємо, що по закону не належиться (с. 344).

Рафалович уживає мовленнєвий акт, який ґрунтується на пресупозиції ‘плата за послуги комісара – звичне явище в повіті’

– особистісні, які відомі іншим у межах однієї лінгвокультури:

• [Рафалович просить о. Зварича виголосити промову на зібранні. Той відмовляється].

[Рафалович:] – *Адже проповіді говорите?*

[о. Зварич:] – *Читаю з Добрянського* (с. 372).

О. Зварич використовує відому співрозмовникам пресупозицію ‘стандартні тексти проповідей, рекомєнтовані церквою як взірець’.

3. НКС у непрямих мовленнєвих актах

Непрямі мовленнєві акти – висловлення, КС яких відрізняється від «прямих» значень їх членів. Ці КС можуть бути узуалізованими (апріорними)¹ у межах певної лінгвокультури або низки лінгвокультур на зразок запитання в транспорті *Ви виходите на наступній зупинці?* або індивідуальними, носіями неповторних апостеріорних КС «тут і тепер» спілкування особистостей.

Цей тип утілення НКС у романі має декілька підтипів, найбільш комунікативно активними серед яких є:

а) запитання риторичного характеру (риторичні квеситиви) із узуалізованим (апріорним) КС. Це найчисельніша група непрямих мовленнєвих актів, яка налічує 31 випадок уживання в різноманітних діалогах, полілогах і внутрішніх монологів героїв роману. Їх можна типологізувати з урахуванням низки показників.

¹ Про типологію комунікативних смислів детальніше див.: Бацевич Флорій. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2010.

(1) на рівні формального вираження риторичні квестииви можна кваліфікувати на:

(а) короткі однореплікові (29 випадків). Приклад:

• [Рафалович:] – *Але чому ж ви не беретесь до цього тешефту?*

[Вагман:] – *То не мій тешефт. І пощо мені?* (с. 225). НКС ‘мені це не потрібне’;

(б) розширені, втілені в складні речення або кілька простих (3 випадки). Приклад:

• – *Чи не пану старості так дуже залежить на тім, щоб каса була зреформована справді так, як того хоче пан маршалок? – закинув з лукавою байдужістю граф* (с. 376). НКС – ‘старості насправді це байдуже’.

(2) на рівні функціонально-комунікативному і прагматичному:

(а) непряме висловлення заперечення (17 випадків). Показові приклади:

• [Рессельберг:] – *... Я чував, що є якісь руські патріоти, але де ті повстання, які вони робили за свою національність? Де та кров, яку вони пролили за свій прапор? Де їх мученики? Де їх пророки? Де їх воеводи?* (с. 193). НКС ‘немає того, про що йдеться в пропозитивній частині висловлень’;

• [Стальський:] – *... – Чого я піду до вас? Нудота у вас* (с. 195). НКС ‘не піду до вас’;

(б) заперечення з уживанням непрямого мовленнєвого акту (9 випадків):

• [Стальський:] – *Де моя ковбаса?*

[Учень гімназії:] – *А хіба я сторож від твоєї ковбаси?* (с. 178). НКС ‘я не знаю, де твоя ковбаса’;

(в) ствердження власної думки через заперечення думки співбесідника (3 випадки). Типовий приклад:

• [Рафалович:] – *... Слухай, Регіно! Хто се сказав тобі, що ти небіжка для мене?* (с. 276). НКС ‘ти для мене жива, я тебе кохаю’;

(г) стверджування власної думки через заперечення

слів співрозмовника, пов'язані з непрямими пресупозитивними зв'язками реплік (1 випадок):

- [Рафалович:] – Скажи слово, Регіно, – одне слово, і ще сьогодні покинемо се прокляте гніздо, будемо вільні, будемо щасливі.

[Регіна:] – *Краденим щастям, так?* (с. 277). НКС 'я не бажаю цього чинити' виявляється завдяки пресупозиції 'так порядні люди не чинять';

(г) заперечення слів співбесідника, що ґрунтується на непрямому (найчастіше метафоричному) вживанні виразів (1 випадок):

- [Рафалович:] – ... *Що нас в'яже до цього гнізда?* (с. 277). НКС 'нічого не в'яже' на тлі метафоричного вислову зі словом *гніздо*;

б) узуалізовані вирази риторичного характеру, що мають протилежний смисл до значення пропозиції (23 випадки). Досить часто подібні вирази супроводжуються специфічною інтонацією, яка підкреслює їх риторичний характер. НКС, які виявляються у межах подібного типу мовленнєвих актах, мають синтетичний характер, виявляють значну кількість підтипів, найчастотнішими серед яких є:

(а) пряме заперечення пропозитивного змісту. Це заперечення може поєднуватись із емоційним ставленням до слів співбесідника. Типові приклади:

- – *А є у вас діти?* – запитав Євгеній, ледве переводячи дух.

[Стальський:] – *Ну, ще чого не стало* (с. 200). НКС 'у нас з дружиною дітей немає'; 'я ставлюсь негативно до самого факту наявності дітей у моїй сім'ї'.

Заперечення пропозитивного змісту повідомлень співбесідника може бути скероване на саму комунікативну поведінку партнера по комунікації:

- [Стальський:] ... – *Недогода тобі?*

[Регіна:] – *Валеріане! Невже ти можеш так питати?* (с. 207). НКС 'твої слова недоречні';

• [Рафалович:] – *А з брюнетками ви не зробили подібних досвідів?*

[Стальський:] – *Ет, що там балакати! Брюнетка зовсім інший ґатунок людей* (с. 202). НКС ‘немає про що сперечатись’;

(б) підтвердження попередньо сказаних слів, поєднані з емоційним ставленням до них або особи адресата:

• [Стальський розповідає про свою долю, про заручини з Регіною:] – *Ну, скажіть, яка мені неволя була в’язатися?* (с. 203). НКС ‘не потрібно було брати шлюб з Регіною’ на тлі негативного емоційного ставлення до Регіни;

(в) недовіра до слів співбесідника, негативне ставлення до його тверджень:

• [Брикальський:] – *Га, га, га! Говоріть, паночку, говоріть се кому іншому, не мені!* (с. 268). НКС ‘я цьому не вірю і негативно ставлюся до сказаного вами’.

Негативне або позитивне ставлення до слів співбесідника може супроводжуватися демонстрацією відповідного стану мовця:

• [Стальський:] – *... я вмисно запросив його [Рафаловича] до себе, надіючись, що ти закохаєшся в нім, потішиши своє серце...*

– *Тьфу на тебе!* – *скрикнула Регіна, і з її очей полипались іскри обурення* (с. 402). НКС ‘я обурена твоїми словами’.

Емоційне ставлення до когось або чогось може супроводжуватись бажанням емоційного впливу на співбесідника:

• [Реакцією Рафаловича на сльози Регіни були слова:] – *Але ж, пані, бійтеся Бога! Що ви робите?* (с. 412). НКС ‘не робіть цього’ на тлі емоційного «зараження» Регіни;

в) узуалізовані непрямі мовленнєві акти – висловлення на зразок притч, інакомовлення тощо з різними ви-
явами індивідуальних НКС, які залежать від тематики спілкування (19 випадків). Типові приклади:

• [На зауваження Рафаловича, що у Стальського, напевне, ідеальна дружина, оскільки той обідає не в дома, а в ресторані, Стальський відповідає:

– *Видите, пане меценасе, се все залежить, як би то сказати, – від цивілізації ... від тресури. Котрий мужчина не вміє поводитись з жінками, той ліпше зробить, коли не буде женитися. А вміючи, можна все зробити* (с. 183). НКС ‘я свою дружину дресирую’;

• [Брикальський:] – *Приймете мене в число своїх клієнтів?*

[Рафалович:] – *... адвокат і лікар не вибирають собі клієнтів* (с. 194). НКС ‘у випадку необхідності візьму вас у свої клієнти’;

• [Рафалович:] – *Не вся сила в маєтку.*

[Вагман:] – *І в фундаменті не вся сила дому, а проте без фундамента дім не буде стояти* (с. 369). НКС ‘в статках також виявляється сила людини’;

г) близьким до попереднього типу формування НКС, є вживання учасниками діалогів і полілогів різноманітних паремійних засобів, перш за все прислів’їв, приказок і фразеологізмів (17 випадків). НКС, які формуються в межах такого типу уживання засобів мовного коду, залежні від конкретної ситуації та тематики спілкування. Декілька найтиповіших прикладів:

• [Стальський:] ... – *Найгірша брюнетка все ліпша від найліпшої блондинки* (с. 202). НКС ‘не люблю свою дружину-блондинку’;

• [Вагман Рафаловичу стосовно місцевих чиновників каже:] – *Бояться, щоб ви не збунтували хлопів, не повикривали їх брудів та погані ... Знаєте, у кого смалець на голові, той боїтьсЯ сонця* (с. 222). НКС ‘місцеві чиновники займаються брудними справами’;

• [Вагман стосовно статків маршалка Брикальського:] – *Тікай, голій, бо тебе обідру* (с. 233). НКС ‘Брикальський банкрут і лише виглядає багатим’;

• *Президент окружного суду поїхав до Львова, давши*

перед тим Шнадельському до пізнання, щоб «присів фалди» ... (с. 330). НКС 'тимчасово припинив свої афери';

(г) близьким до розглянутих випадків є вживання різноманітних цитат із тогочасних прецедентних текстів, а також усім відомих висловів. Останні також повністю семантико-прагматично залежні від конкретного контексту і ситуації спілкування. Типові приклади:

• [Стальський про свої стосунки з дружиною:] ... – Я удаю повну байдужість, удаю при ній, що не бачу її, але на ділі я не тільки бачу, але навіть пильно обсервую її. Я систематик. Знаєте, як мовляв той чех: *Ne boj se, Maříška, ja tě budu romalenku rizál* (с. 211). НКС 'я дію жорстоко і систематично';

• – А ви знаєте, нащо пан Біг біду сотворив? – запитав Євгеній.

[Демко Горішній:] – Та нащо?

Аби люди билися з нею.

– Та то воно так. Але як той казав: *bijmy się, chłopie, moja szabla, a twój kij*. (с. 323);

д) втілення в одному мовленнєвому акті непрямого комплімента – носія НКС. Такі компліменти сприймаються і відповідно інтерпретуються залежно від ситуації та тематики спілкування. Типові приклади:

• [Регіна до Рафаловича:] – А таки ви знайшли собі мету, викресали в душі енергію ... (с. 274). НКС 'ви сильна людина';

• [Вагман до Брикальського:] – ... Пан маршалок добра фірма, то чому ж не маю купити [цінні папери] (с. 342). НКС 'Брикальський багата людина і на його цінних паперах можна заробити';

е) нещирість, удаване нерозуміння, демагогічні прийоми, елементи мовної гри у межах одного мовленнєвого акту. НКС таких висловлень значною мірою ситуативно і тематично обумовлені (15 випадків). Типові приклади:

• [Староста:] – Але ж ви робите потаємні підкопи під мої позиції!

[Рафалович:] – *Борони Боже! ... А щодо лихварів і п'явок людських, то з ними у мене явна і безпощадна війна. Се так. Але ж не смію думати, щоб се були позиції пана старости* (с. 218). НКС 'якщо це робите ви, то я з вами буду воювати також';

• [Стальський до Регіни, яку ненавидить:] – ... *Голубочко, їй-богу не спиняю тебе! Назначуй йому [Рафаловичу] рандеву, іди сама до нього – хоч нині! Ані слова тобі не скажу. ... А то від тої вічної самоти та гризні зів'яла, як сушена підпенька* (с. 403). НКС 'нещирість, знуцання'.

4. НКС у непрямих мовленнєвих жанрах

Непрямий мовленнєвий жанр (далі МЖ) – це тип мовленнєвого жанру, в якому за формально одним жанром стоїть комунікативний смисл іншого МЖ. Інакше кажучи, апостеріорний КС непрямого МЖ не збігається з його апріорним КС, вираженим семантикою одиниць, що його формують. Це, наприклад, приховані погрози, виражені в формі розповіді про випадок; непристойні пропозиції, закамуйфльовані під компліменти тощо.

У тексті роману трапилися 7 випадків уживання непрямих МЖ. Найчастотнішими є випадки:

а) уживання МЖ «осуд», за яким стоїть непряма погроза з притаманними їй КС. Саме так староста розмовляє з Рафаловичем. Наведемо скорочений виклад однієї з таких розмов:

• – *Пане меценасе! Недобрий з вас чоловік! Я думав, що будемо жити з собою по-приятельськи, а тим часом – мій Боже, кілька клопоту маю раз у раз через вас! Спершу оті історії з тим фізиком, з тим Шнадельським, оті диписи, оті дисциплінарки – ну, скажіть, треба вам було того? <...> Збоку на вас дивитись, виглядаєте як розумний чоловік, а говорите, як дитина. ... мені вас жаль. Самі собі підриваєте ґрунт під ногами. ... вам заохочується пускатися на такі авантюри... Як же назвати се, як не авантюри, донкіхотство? І пощо вам сього, питаю ще*

раз? ... Я щиро жалую вас, що ви отсе сходите на дорогу, де я мушу і буду поборювати вас усею силою, всякими способами, чуєте? – всякими способами! (с. 380–381);

б) за МЖ «міркування (морального характеру)» стоїть МЖ «осуд»:

• [Вагман до бурмістра Рессельберга:] – По-моєму, жиден жид не може і не повинен бути ані польським, ані руським патріотом. ... Нехай буде жидом – сього досить. Адже ж можна бути жидом і любити той край, де ми родились, і бути пожиточними, або бодай нешкідливими для того народу, що, хоч нерідний нам, все-таки тісно зв'язаний з усіма споминами нашого життя. Мені здається, що якби ми держалися такого погляду, то й уся асиміляція була б непотрібна. Бо подумайте: чи жадає хто від нас тої асиміляції? Здається, ні. Але зате кожному пожадане, щоб ми були чесними і пожиточними членами тої суспільності, серед якої живемо (с. 392). НКС 'на жаль, цього немає, і євреї живуть не так серед інших етносів';

в) за МЖ «обурення мовця діями співрозмовника» стоїть МЖ «знуцання» зі співрозмовника»:

• – Ну, Регіно! – зачав він [Стальський] остріше. – Сього вже забагато. Досить комедії! Говори: була сьогодні вночі у Рафаловича чи ні? <...> А, що я буду питати? Адже ж тут маємо *corpus delicti*! <...> Ідеальна любов – прошу дуже! Людовий трибун і невинна жертва сімейної тиранії – що за чудова пара! А моральний сенс: обікрасти тирана і драпнути в світ. Ха, ха, ха! (с. 431).

г) за МЖ «інформація співрозмовника про подію, стан речей тощо, що мали місце» стоїть МЖ «заборона»:

• [Староста:] – Ось прошу, пан міський будівничий, оглянувши комісіонально сей будинок, заявив під своєю урядовою присягою, що вважає його небезпечним для життя і здоров'я так численного зібрання. І для того ... дуже мені прикро. Пане меценасе ... прошу вірити ... тим прикріше, що зібрання справді дуже гарне ...

Значить, пан староста?.. <...> Значить, наше

нинішнє віче не відбудеться? – весь поблідлий, запитав Євгеній (с. 442);

г) за МЖ «інформування про можливі дії мовця» стоїть МЖ «погроза»:

• [Стальський до Регіни:] – ... Знаєш добре, що, коли б ти покинула мене, се був би скандал і для мене, се пошкодило би мені в опінії моїх зверхників, і я вжив би всіх правних способів, щоб привести тебе назад додому, а надто був би змушений розголосити, що ти покинула мене на те, щоб віддатися неморальному життю, – і тобі була б загороджена дорога до всякого заняття, тебе не прийняли би в жаден чесний дім. Подумай про се! Адже ти, серденько, в моїх руках, тим більше, що й посаг твій тітка віддала в мої руки, і я як твій муж заразом також і твій опікун, щонайменше доти, доки ти неповнолітня... (с. 209).

5. Непрямі комунікативні смисли в непрямих дискурсах

Непрямий дискурс – це тип спілкування (інтерації), який керується непрямими (невластивими цьому типу спілкування) стратегіями і/або тактиками взаємодії учасників. Так, наприклад, позірно інформаційна телеграма, в якій висловлена вимога або прохання, може мати стратегічною метою спантелічення адресата. Прикладом такого типу дискурсу можуть служити «знамениті» телеграми Остапа Бендера «підпільному мільйонерові» Корейку:

«Грузите апельсини бочками». Підпись: «Братья Карамазовь»;

«Графиня изменившимся лицом бежит пруду»;

«Командовать парадом буду я».

Відома значна кількість випадків умисного і неумисного вживання непрямих дискурсів. До свідомо вжитих непрямих текстів (дискурсів) можна, зокрема, зарахувати дискурси (тексти) типу шифрів і паролів; дискурси (тек-

сти), що вимагають символічного прочитання (пророцтва Нострадамуса, Апокаліпсис та ін.); медитативні тексти (дискурси), пов'язані зі зміною стану свідомості того, хто їх виголошує; формули введення в змінений стан свідомості; загадки, притчі; дискурси (тексти), зміст яких скерований на спантелічення адресата (згадувані телеграми Остапа Бендера); говоріння до самого себе або «в простір», розраховане на сприйняття адресата; розмови через третіх осіб, тварин, рослин, артефакти тощо, насправді спрямовані на конкретного адресата; так звані «заум» (рос. заумь); деякі тексти абсурду та ін. До дискурсів підсвідомого, неінтенційного вживання можна зарахувати марення, галюцинації, говоріння у сні та деякі інші дискурси.

В аналізованому романі Івана Франка зустрічаємо яскравий випадок непрямого типу дискурсу: це спілкування Стальського з дружиною Регіною через, так би мовити, посередництво собачки Фідольки, тобто псевдоадресата. Спиратимемось на методику лінгвопрагматичного аналізу, запропоновану в праці «Нариси з лінгвістичної прагматики»¹. Із метою розгляду цього типу непрямого спілкування і вияву в його межах найголовніших комунікативних смислів наведемо відповідний фрагмент тексту повністю:

[Рафалович:] – *Ну, а як проводите день?*

[Стальський:] – *Звичайно, по-божому. Спимо окремо. Я замикаюся на ніч у своїй спальні, а вона в своїй. Виходячи рано до канцелярії, я звичайно не бачу її. Обідаємо разом, але не говоримо нічого. Коли хочу що сказати, то обертаюся до служниці. Давніше у мене була сучка Фідолька, чудово розумна звірина, то я розмовляв з нею. Скажу було: «Фідолька, якби ти знала, яка у нас сьогодні в суді цікава розправа розпочалася!»*

А Фідолька, мов справді цікава знати, скаче мені на коліна, лиже руки, дивиться в очі, і я починаю оповідати. Або іншим разом:

¹ Див.: Бацевич Флорій. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2010.

«Фідолька, до нашого міста приїхав театр. Сьогодні дуже смішну комедію виставляють. А що, і ти хотіла би побачити? Е, ні, я піду сам, а завтра розповім тобі».

Коли що було не так зварене, як я люблю, звертаюся з докорами до Фідольки; коли жінка вийде з зав'язаною головою, я у Фідольки розпитую, що бракує її пані. Жінка заговорить, – я мов і не чую, тільки розмовляю з Фідолькою. Вкінці – подумайте собі! – жінка десь запроторила мою Фідольку, певно, отруїла її або втопила, і відтоді я не маю з ким розмовляти. (с. 211–212).

Зрозуміло, що подібний тип непрямого спілкування, в якому тварина (у даному випадку собака Фідолька) є псевдоадресатом, а істинний адресат – Регіна, докорінно відрізняється від так званих «розмов» з тваринами, в яких тварини є насправді «істинними» адресатами, оскільки повідомлення, попри всю їхню специфіку змісту, мети і «особи» адресата звернені все ж до них. Аналізований тип спілкування також відрізняється від прямого спілкування людини з твариною у випадку, наприклад, подання команд, звернення до них, коли у людини немає інших співбесідників (згадаємо героя оповідання А. П. Чехова «Нудьга» («Тоска»), який скаржиться своєму коневі на важку долю) та подібних. У випадку ж «розмов» Стальського з песиком Фідолькою перед нами умисне використання тварини-псевдоадресата з певною комунікативною метою впливу на істинного адресата – Регіни – шляхом вкладання в повідомлення непрямих комунікативних смислів. Аналіз фрагменту тексту.

Загальна комунікативна мета адресанта. Вона одночасно є також і прагматичною домінантою аналізованого фрагмента тексту – бажання Стальського принизити свою дружину Регіну. Реалізується в кількох типах комунікативних тактик, найважливішими з яких є: (1) непряме інформування Регіни про події, які відбуваються в місті, на службі тощо, звернення з приводу побутових проблем, (2) підкреслене ігнорування особи Регіни, (3)

приниження Регіни, демонстрація її повної залежності від волі адресанта, його настроїв тощо.

Найважливіші типи мовленнєвих актів. В аналізованому фрагменті тексту є опис не безпосереднього спілкування Стальського з Регіною, а виклад (інтерпретація) змісту спілкування самим адресантом, що ускладнює прямий аналіз діалогів, які були насправді. Однак, спираючись на інтерпретацію Стальським власної комунікативної поведінки і змісту спілкування, можна зробити висновок, що найчастотнішим типом мовленнєвих актів у такому типі спілкування є констативи, за допомогою яких адресант, використовуючи псевдоадресата (собачку Фідольку), інформує істинного адресата (Регіну) про різноманітні події суспільного і культурного життя міста. Є також експресиви, за допомогою яких Стальський передає своє ставлення до цих подій, а також до конкретних побутових фактів (несмачна страва тощо). Трапляються також квеситиви риторичного характеру (*А що, і ти хотіла би побачити?*) і декларативи, перш за все заборони (*Е, ні, я піду сам*).

Комунікативні смисли мовленнєвих актів. Істинний комунікативний смисл інформативів містить у собі два типи інформації: (1) пряму, яка несе в собі пропозиційні смисли на зразок 'сьогодні в суді була цікава розправа', 'до нашого міста приїхав театр', 'сьогодні дуже смішну комедію виставляють' і (2) непряму, яка має виключно прагматичний характер і яку дуже приблизно можна сформулювати як 'я зловтішаюсь тим, що ти позбавлена можливості спостерігати всі ці цікаві події', 'я спеціально так влаштував, щоби ти була позбавлена можливості спостерігати за цим, і цим самим я тебе принижую', 'ти перебуваєш у повній залежності від мене'. Істинні комунікативні смисли інших типів мовленнєвих актів мають приблизно такий самий характер: (1) прямий пропозитивний смисл висловлення (захоплення розправою в суді, невдоволення приготовленою стравною

тощо) і (2) імпліцитний смисл прагматичного характеру з домінуванням приниження, знуцання над істинним адресатом усіх повідомлень (Регіною).

Мовні засоби втілення комунікативних смислів.

Тактика знуцання і приниження Регіни здійснюється, як уже підкреслювалось, не прямо, імпліцитно, без уживання мовних засобів – експліцитних носіїв прагматики образи: обрана Стальським тактика ігнорування Регіни і псевдозвертання до тварини є витонченим засобом знуцання над співбесідником. Мовні засоби вживаються для «нормального» оформлення експліцитної складової мовленнєвих жанрів і мовленнєвих актів (розповіді про приїзд театру, події в суді, незадоволення щодо приготованих страв, фізичного стану дружини Стальського тощо). Риторичні запитання і, зрозуміло, інтонаційне оформлення мовленнєвих актів посилюють знуцальний ефект слів адресанта.

Таким чином, аналізований тип непрямого спілкування з використанням псевдоадресата має значну комунікативну потужність, оскільки дозволяє втілювати різну кількість комунікативних стратегій і тактик, вкладати в них низку комунікативних смислів. Це можуть бути стратегії м'якого звернення уваги істинного адресата на щось, його спантеличення, приниження, різноманітні ігрові моменти спілкування, жарти, іронія, натяки, сарказм виведення із негативного психологічного стану тощо. Такі комунікативні прийоми дозволяють застосовувати різноманітні типи мовленнєвих актів, вкладаючи в них різноманітні комунікативні смисли, які, своєю чергою, виформовують різноманітні мовленнєві жанри (наприклад, розповідь, констатацію фактів, прохання, вимогу, запитання тощо). Видатний художник слова Іван Франко блискуче використовував у своїх прозаїчних творах практично всі типи непрямого спілкування, зокрема, спілкування з використанням псевдоадресата (тварину), довівши цей рідко вживаний тип непрямої інтеракції до

витонченості, та з його допомогою глибоко й переконливо зобразивши окремі деталі духовного світу деспота і жорстокої людини – Валер'яна Стальського.

II. Засоби НС і формування НКС, пов'язані з особою адресанта і його свідомим впливом на адресата у межах змінних стратегій і тактик організації дискурсу

У концепції непрямого спілкування В.В.Дементьєва подібний тип породження НКС кваліфікується як «непрямий вплив»¹. Із значної кількості підтипів цього типу НК в аналізованому тексті роману Івана Франка найбільш комунікативно активними слід визнати такі прийоми формування НКС, нерозривно пов'язані з контекстом, ситуацією спілкування і його тематичним розгортанням, плинном діалогу (полілогу):

1. Іронія

Спостерігаємо 22 випадки вживання іронії в такті роману. Будучи притаманною стратегічним або тактичним аспектам розгортання міжособистісного спілкування, іронія тісно пов'язується із конситуативними і тематичними чинниками інтеракції особистостей, стаючи кожен раз носієм неповторних НКС, а тому її підтипи складно типологізуються. У цілому ж можна виділити такі підтипи іронії а межах аналізованого тексту залежно від прямого пропозитивного змісту мовленнєвих актів, що її містять, а також предмета іронії:

а) НКС, які мають протилежний смисл до загального пропозитивного смислу мовленнєвого акту, що містить іронію. Цей смисл може стосуватись особи адресата в цілому, його фізичних вчинків, дій, почуттів, переживань тощо. Декілька прикладів:

• [Стальський звертається до Рафаловича:] – *А, меценаси! Моральні люди! Починають оминати безбож-*

¹ Дементьєв В.В. Непрямая коммуникация. – М.: Гнозис, 2006. – С. 197–215.

ника! Що ж, треба послухати ксьондза-пробоца! Та й як не послухати, коли промовить до сумління! Авжеж! (с. 195);

• [Брикальський, який ненавидить Рафаловича, говорить йому при зустрічі:] – Я дуже рад. Здавна бажав відвідати вас у вашім *sanctissimum*, в тій кузні, де властиво виковуються ті плани ...

– Пан маршалок іронізують ... (с. 268);

б) НКС, що містять іронічну оцінку комунікативної поведінки адресанта. Декілька прикладів:

• [Рафалович до Регіни:] – *Ах, пані! Всі співачки світу для мене не варті того, що одно слово з ваших уст.*

Ви, як бачу, поет.

Ні, пані, я юрист.

То, може, не випадає юристові говорити так поетично (с. 240);

• – *Прошу відчинити! В імені закону!* – мовив той самий голос, і рівночасно повторилося стукання до дверей з більшою силою.

Ова! В імені закону! – іронічно скрикнув Євгеній і для безпеки вложив у кишеню набитий револьвер ... (с. 485);

в) НКС в мовленнєвих актах – іронічних оцінках третіх осіб, їх дій, почуттів, комунікативної поведінки тощо, а також загальноновизнаних соціальних приписів, традицій тощо. Декілька прикладів:

• [Кшивотульський на репліку президента суду щодо комісії стосовно побиття селянина відповідає так:] – *Ой, а я й не знав, що Гриць Галабурда, – так називався побитий графом селянин, – така велика фігура, що його відвортною стороною цікавляться аж такі великі достойники* (с. 346);

• [Староста, прийшовши на віче селян з метою арешту Рафаловича:] – ... *Дуже мені прикро, що мушу перервати вам вашу приемну забаву, але ...* (с. 449);

• – *А все через жінок!* – мовив Стальський ... – *То так легко сказати: чоловік тиранить жінку, – то так гуман-*

но, то так модерно добиватися для жінки Бог зна яких широких прав!.. (с. 198).

2. Натяк

Зафіксовано 11 випадків уживання героями роману натяків. Незважаючи на те, що натяк, як і будь-який інший тип непрямого інформування, є порушенням постулатів мовленнєвого спілкування, зокрема, постулату «способу вираження», згідно з яким мовець повинен прагнути зрозумілості й уникати двозначності, він будується з урахуванням узуальних за своєю природою імплікатур дискурсу, які дозволяють адресатові однозначно його інтерпретувати. Інакше кажучи, «нормальний» натяк будується з урахуванням типових способів натякання, серед яких найважливішими є: 1) за допомогою невизначеності, 2) за допомогою засновку, 3) за допомогою додатковості, 4) за допомогою апелювання до інтересів, 5) за допомогою двозначності, 6) за допомогою іномовлення¹. Спостереження показують, що основними способами побудови натяків у романі є їх побудова за допомогою іномовлення та апелювання до інтересів. Змістовно натяки залежать від конкретної ситуації спілкування і передовсім зачіпають особу адресата, його дії, спосіб мислення, комунікативну поведінку тощо. Типові приклади:

а) натяк з використанням іномовлення:

• [Стальський до Регіни, натякаючи на Рафаловича:] – ... *О, знаємо ми таких! Усі вони вроджені на генералів. Але ба, часом і в генерала попадає куля* (с. 400);

б) натяк з використанням апелювання до інтересів:

• [Йдеться про реорганізацію повітової каси, в якій найбільше зацікавлений Брикальський:] – *Хто найбільше потребує, той найбільше візьме, – байдужно втрутив граф.*

¹ Див.: Кобозева И.М., Лауфер Н.И. Об одном способе косвенного информирования // Изв. АН СССР. Сер лит. и яз. – Т. 47. – 1988. – № 5. – С. 465–466.

– Розуміється, – потвердив маршалок, удаючи, що не зрозумів особистої алюзії (с. 344–345);

3. Жарт

У тексті роману трапилося 9 випадків жартів його героїв. Тематично найбільш комунікативно активними випадками прояву НКС у жартах є:

а) незлобIVE підсміювання над діями, вчинками, словами тощо співбесідника:

[Парнас:] – ... я боюся. Знають пан, то стара халабуду да... Ану ж завалиться...

Євгеній зареготався.

– Ну, а може, ще земля не витримає та затрясється, що? (с. 383);

б) жартівлива погроза:

• – Пане меценасе! – мовив раз староста, здибавшись з д-ром Рафаловичем у якимсь товаристві і жартливо грозючи йому пальцем. – Здається, що будемо битися.

– Тільки в такім разі, коли пан староста вповідають мені війну, – також жартливо відповів Євгеній (с. 218);

в) легке, незлобIVE висміювання дій, вчинків, слів тощо адресанта з використанням гіперболізованого, абсурдного припущення:

• [Рафалович:] – Хто ж вам дав десять тисяч? На яку гіпотеку?

О. Зварич бухав клубами синявого диму і всміхався.

– На яку гіпотеку? На мою бороду (с. 297);

г) висміювання можливих дій третьої особи:

• [граф Кшивотульський:] – ... ось пан президент ласкавий хоче конче мене на старі літа впакувати до криміналу.

– Вільні жарти, пане графе, вільні жарти, – трохи заклопотаний, мовив президент (с. 346).

4. Сарказм, глум, пряме висміювання співрозмовника або третіх осіб, їх дій, вчинків, слів, ідеалів тощо (4 випадки). Типовий приклад:

• [Стальський] кинувся обнімати Євгенія, що стояв мов оглушений сею несподіваною сценою.

А я, ідіот, і не знав, що я розлучив колись два закохані серця! Ну привітайтеся хоч тепер як слід! Регінко! Прошу не женуватися! Пане меценасе! Я чоловік ліберальний. Борони мене Господи, щоб я хотів стояти вам на заваді. Але ж прошу!.. – І він узяв Євгенія за руку, щоб повести його до своєї жінки. У Євгенія заклекотіло щось у серці.

Пане, – прохрипів він, – не маєте права брати мене на глум! (с. 265).

4. Шпильки

Шпилька – більш відкритий, ніж натяк й іронія засіб впливу на адресата шляхом його висміювання, а іноді й приниження. Цей тип НС скерований виключно на співбесідника (1 випадок). Це, фактично, прямий випад проти співбесідника:

• [Рафалович до Брикальського:] – *Чи тільки часом вашої власної дрожі не приймаєте за якийсь страшний і ворожий вам рух? – промовив трохи терпко Євгеній.*

Ого, пан меценас починають підпускати шпильки! (с. 268).

5. Свідоме порушення максим і принципів спілкування

У тексті аналізованого роману трапився один приклад порушення принципу «збереження власного обличчя у спілкуванні¹, а саме «умисна втрата власного обличчя в комунікації». Йдеться про візит Вагмана до Рафаловича. Наведемо фрагмент цього діалогу (с. 219–222):

• – *Я Вагман, – промовив жид, роблячи крок наперед.*
<...>

Дуже мені приємно. <...>

Ще не знати, чи буде вам приємно, – мовив Вагман,

¹ Див.: Гофман И. О «работе лицом» // Межличностное общение. – СПб: Питер, 2001. – С. 132–170.

злегка всміхаючись. <...> ... я знаю, що вам там різні пани натуркали вуха, що я лихвар, п'явка, небезпечний чоловік.

Ну, то подвійно приємно буде мені, коли дізнаюся від вас, що се неправда.

А як дізнаєтесь, що правда?

– Ну, – мовив Євгеній, сміючись, – то ви були би перший лихвар, що признається до сього одверто, а в такому разі все-таки цікаво пізнати такого білого крука. <..>

Так, отже, я скажу вам, що я справді лихвар. Пощо таїтися з правдою? ... Скажу ще більше: мої товариші-лихварі уважають мене найгіршим, найнебезпечнішим лихварем, тому що я знаю закони і тисячні крючки, знаю людей і людську вдачу і вмію так зручно обмотати їх, що вони тільки зіпають у моїх сітках, але ніколи не можуть видобутися з них.

О, то ви небезпечний чоловік, – сміявся Євгеній, усе ще вважаючи ті Вагманові признання якимсь жартом.

Цей комунікативний хід з боку Вагмана – усвідомлений (інтенціональний) комунікативний тактичний хід, за яким стоїть його бажання створити атмосферу абсолютної відвертості в міжособистісних стосунках з Рафаловичем. Подібні достатньо рідко вживані прийоми – надзвичайно комунікативно ризиковані, але дієві у низці випадків. У конкретному випадку спілкування з Рафаловичем подібний тактичний прийом виявився вдалим і допоміг налагодити тісніші міжособистісні зв'язки з правником.

6. Тональні, нелінгвальні й паралінгвальні засоби

У тексті роману трапилося 9 випадків використання тональності й більше 20 випадків опису нелінгвальних і паралінгвальних засобів у свідомому чи неусвідомленому творенні НКС героями роману.

Серед засобів тональності у розділі розглядаємо лише випадки втілення НКС з використанням тону мовлення, не зачіпаючи тонально-регістрові засоби втілення КС

у цілому¹. Зокрема, за допомогою тону мовлення у тексті роману знаходять своє непряме втілення значна кількість типів КС. Деякі з них:

а) застереження:

• *Євгенієве лице потемніло. Відблиск усміху щез із нього, але очі сильно і остро вперлися в лице маршалка.*

– *Пане маршалку, – промовив він спокійним, але твердим тоном (с. 269);*

б) відсторонення від позиції мовця:

• – *Мене ся справа не обходить зовсім – холодно мовив Євгеній, – бо буркотинці від учора перестали бути моїми клієнтами (с. 270);*

в) знуцання:

• – *Скажи нам, Регінко, – мовив солоденько Стальський, вивівши її насеред покою і стаючи напроти неї, – ти виходила з дому кудись тепер вечером? (с. 429);*

г) погорда:

• – *Пане, прошу не забувати, з ким говорите! – фукнув староста ... (с. 381);*

• – *Заздрісна? На Орисю? – скрикнула вона [Регіна], вміщуючи в тих словах стільки погорди, кілька лише у неї знайшлося на складі (с. 208);*

г) зверхність:

• [Староста:] – *Прошу мене не вчити! Я знаю, що роблю, і заявляю вам, що ваше віче не відбудеться (с. 382).*

Іван Франко, відтворюючи діалоги і полілоги своїх героїв, активно використовує прийоми опису нелінгвальних і паралінгвальних станів і дій героїв своїх творів. Не є винятком й аналізований твір.

Автор використовує опис нелінгвальних засобів для непрямого зображення різних соціально-культурних

¹ Див. про це детальніше: *Бацевич Флорій. Нариси з лінгвістичної прагматики.* – Львів: ПАІС, 2010; *Заза Ю. Я. Регістрові характеристики ситуації початку комунікативного контакту (на матеріалі української, чеської й арабської мов): Автореф. дис. канд. філол. наук.* – Донецьк, 2010. – 19 с.

чинників того часу. Так, наприклад, іменини пані маршалкової із запрошенням почесного гостя графа Кши-вотульського автор описує так:

• *Графа Кшивотульського посаджено на чільнім місці, праворуч пані соленізантки. Ліворуч неї сів пан президент, а праворуч графа засів господар дому. Далі посідала решта товариства – розуміється, самі «свої», гербові, *pati et possessionati*¹. Другий стіл, для панських офіціалістів і менше видних гостей, був заставлений у офіцінах, а третій, для візників і двірні, – в челядній. Пані маршалкова строго перестерігала звичаю і етикету. Перший стіл мав, по старому звичаю, мати дванадцять «дань», другий шість, а третій три (с. 343–344).*

У наведеному прикладі спостерігаємо непряме відтворення КС ‘соціальна ієрархія гостей, що існує в даний момент’.

Однак більш частотним є використання опису паралінгвальних засобів, які спеціально або мимоволі використовують герої роману. Досить часто автор описує різноманітні симптоми (нелінгваліка), які видають істинні почуття, наміри тощо героїв роману, стають непрямыми носіями КС індивідуально-психологічного типу. НКС, які стоять за описом нелінгвальних і паралінгвальних засобів, надзвичайно різноманітні й нерозривно пов’язані з контекстом, ситуацією і тематикою спілкування. Нижче проаналізуємо найбільш комунікативно активні паралінгвальні засоби з метою виявлення НКС, які стоять за ними. Деякі приклади:

• *Він [Стальський] стояв на тротуарі всміхнений, спотілий, з капелюхом, зсуненим на потилицю, простягнувши до мецената обі руки, немов готов був на перший даний знак кинутися йому в обійми (с. 174). НКС ‘демонстрація нещирої, показної радості від зустрічі’;*

• *... він [Брикальський] стискав, майже душив Євгенія в своїх обіймах, незважаючи, що сей з зачудуванням зробив*

¹ Відповідно до уродження і маєтку (лат.).

крок узад, хоронячись перед вибухом його щирості, що відкрив уста для протесту і навіть руками силкувався легенько відсторонити пана маршалка, від якого зовсім не надіявся такої інтимності (с. 267). НКС ‘награна радість і щирість з боку Брикальського і небажання заданої міри інтимного спілкування з боку Рафаловича’;

Часто автор використовує опис різноманітних фізіологічних і фізичних симптомів для непрямого зображення психічного стану своїх героїв:

- *Регіна роздяглася з верхньої одежі при Євгенієвій помочі, а потім сіла знов на кріслі і мовчки дивилася на нього. Її лице було бліде, тільки очі горіли огнем, а її тонкі губи ворушилися, мов говорили щось, але без голосу* (с. 411). НКС ‘збудженість, внутрішня тривога’;

- *Лице Регіни при тих словах поблідло ще дужче, було бліде мов полотно. В губах не було ані кровинки, і вони тремтіли, мов два бліді рожеві листки від вітру. Її груди дихали важко* (с. 278). НКС ‘надзвичайне хвилювання, внутрішня збудженість’.

IV. Засоби НС і НПС, пов’язані з особою адресата, його умисним чи неумисним сприйняттям повідомлень адресанта

У романі зафіксовано 26 випадків такого використання Найбільш комунікативно активні:

1. Удаване (інтенціональне) нерозуміння повідомлень співбесідника, умисне витлумачення їх як непрямих

- – *Слухай, Регіно, – мовив він [Стальський], знов обертуючись до неї і приймаючи лагідніший тон, – я справді не розумію тебе. Чого тобі треба? Чого тобі нестаче? Чи я тебе неволю, замикаю, на світ не пускаю?* (с. 402).

У тексті роману має місце ситуація удаваного нерозуміння натяку, який ставить адресата у невідгідну йому ситуацію:

• – *Хто найбільше потребує, той найбільше візьме [з повітової каси].*

– *Розуміється, – потвердив маршалок, удаючи, що не зрозумів особистої алюзії. (с. 345–346).*

2. Неінтенціональне, неумисне, неудаване нерозуміння змісту повідомлень співбесідника

Результатом неудаваного нерозуміння змісту повідомлень співрозмовника стає або значне порушення плинності спілкування, або повне його неможливлення. При цьому адресат, як правило, «вчитує» в повідомленнях адресанта неіснуючі НКС. Найбільш комунікативно активні випадки цього типу:

а) нерозуміння значень слів і виразів:

• [Суддя:] – *А за що ж ти його заскаржив?*

[Селянин:] – *Та бо, прошу пана, він мене назвав соціалістом, а я того не міг стерпіти.*

– *То така тяжка образа?*

– *А так. Скавзував мене на ціле село.*

– *А що ж тото значить?*

– *Та то ніби, що я десь церков обікрав (с. 311–312);*

б) вияв неіснуючих риторичних прийомів:

• [Стальський:] – *... І якби хто нині увільнив мене від сеї-от окраси родинного огнища, – він кивнув головою в бік тих дверей, якими вийшла Регіна, – то я вважав би його найбільшим своїм добродієм.*

– *Ну, жартуйте здорові! – мовив Шварц.*

– *Пане, мені не до жартів! ... (с. 353);*

в) нерозуміння інтенціональних намірів мовця, його предметної мети спілкування. Саме такий вияв НКС, що «вчитуються» адресатом (адресатами) спостерігаємо в розмові Рафаловича з селянами села Буркотина, коли адвокат переконує їх купити весь маєток, а вони вважають, що він стоїть на боці власника маєтку маршалка Брикальського (с. 246–249). Інший приклад: розмова Рафаловича з Бараном, який упевнений, що адвокат – це

живий Антихрист (с. 278–281). Схожий випадок: розмова Рафаловича з селянами, обдуреними Шнадельським. Селяни впевнені, що вже скоро буде війна між Росією і Австро-Угорщиною і їх синів заберуть до війська (с. 300–303);

г) опертя адресата на інші пресупозиції, ніж у співрозмовника, тобто оперування співбесідниками різними пресупозиціями. Типовий приклад: розмова Рафаловича зі своїм клієнтом-селянином, який упевнений, що його не засудять, бо він підкупив одного із учасників суду. Рафалович цього не розуміє, оскільки впевнений, що селянин узагалі не винен (с. 306–307);

г) нерозуміння абсурдних вчинків співрозмовника і, відповідно, їх вербалізації. Саме такий тип нерозуміння зустрічаємо у випадку розмови поліціанта з Бараном, коли останній, будучи впевненим, що прийшов час тріумфу Антихриста, бігає містом, ззиваючи людей (с. 353–355).

V. Непряме відтворення діалогів у мовленні персонажів твору

Це особливий тип НС, в якому мовець, фактично, не передає, розповідає, а відтворює діалог, який колись він спостерігав або в якому сам брав участь. Цей тип НК можна кваліфікувати за В.В.Дементьєвим як непряме повідомлення. Зрозуміло, що подібний тип відтворюваного діалогу насичений інтерпретаціями оповідача, його прямими і непрямыми КС, автокоментарями тощо. Найпомітнішим виявом такого типу НК є, фактично, дослівне відтворення Стальським його розмов з Регіною. Розгляньмо структуру одного із таких непрямих діалогів, скоротивши його, і у квадратних дужках зазначивши наявні НКС:

[Регіна:] – *Мусиш відправити Орісю.* [‘сувора вимога’]

[Стальський:] – ... *Не бачу того мусу.* [‘непряма відмова з посиланням на нерозуміння підстав вимоги’]

– *Я не можу з нею жити в однім помешканні.* [‘аргументація вимоги’]

– Та й не жиєш. Ти жиєш у покої, а вона в кухні. [‘непряма відмова через позірне спростування аргументів співбесідника’]

– Я не можу стерпіти, щоб вона довше була в кухні. [‘аргументація вимоги’]

– Зле варить? [‘непряма відмова з посиланням на нерозуміння підстав вимоги, а також опертя на пресу позицію ‘Орися варить їсти’]’]

– Не жартуй, Валеріане! Ти дуже добре розумієш, що я говорю. [‘відкидання комунікативного прийому Стальського, апеляція до широкої пресупозиції ‘Стальський зраджує дружину зі служницею Орисею’]’]

Ов, – подумав я собі, – моя молода пані зачинає показувати характер. Се грізний знак. Коли я уступлю їй тепер, на першій кроці, то вона швидко поб’є мене на другім, на третім зробить зовсім своїм невільником. Е, ні, моя пані; се у нас так не йде! Я не на те взяв тебе, щоб підлягати твоїм капризам. [‘бажання верховенства в сім’ї, підкорення Регіні’]

– Слухай, жінко, – мовив я вже без іронії. – поговоримо поважно <...> Покинеш мене, – ну, і куди дінешся? Знаєш добре, що, коли б ти покинула мене, се був би скандал і для мене, се пошкодило би мені в опінії моїх зверхників, і я вжив би всіх правних способів, щоб привести тебе назад додому, а надто був би змушений розголосити, що ти покинула мене на те, щоб віддатися неморальному життю, – і тобі була б загороджена дорога до всякого заняття, тебе не прийняли би в жаден чесний дім. Подумай про се! Адже ти, серденько, в моїх руках, тим більше, що й посаг твій тітка віддала в мої руки, і я як твій муж разом також і твій опікун, щонайменше доти, доки ти неповнолітня... [‘за інформацією про можливі наслідки розлучення стоїть прихована погроза’]

– Ні. Ні, ні! Не хочу! Одної хвили не стерплю, щоб обік мене жила в домі наложниця мого мужа! <...>

– Ну, не хочеш, то не хочеш, – мовив я. [‘награна

покірна згода з рішенням дружини] – *Я також не хочу, щоб ти тікала від мене або топилася. Уступлю тобі сей раз, а властиво, зажду, аж поки схочеш.* [‘прихована погроза’]

– *Ніколи, ніколи!*

– *Ну, не зарікайся. Ти ще не знаєш мене. Можеш казатися того, що змусила мене уступити.* [‘відкрита погроза’] <...>

– *Що ж ти ... бити мене будеш, чи що?* [‘страх перед погрозою чоловіка’]

– *Ха, ха, ха!* – засміявся я. [‘демонстрація переваги з неприхованим знущанням’] – *Бити! Ні, рибонько. Пальцем тебе не ткну.* [‘демонстрація переваги’] *Але проте остерігаю тебе! Дорого окупши мою уступку і, може, сама будеш просити мене, щоб я радше побив тебе. Подумай про се* [‘погроза’] (с. 209–210).

У цьому, фактично, дослівному переданні діалогу, відтворена низка НКС, які, можливо, виявляються поза волею оповідача, демонструють жахливу сутність тирана і садиста Стальського.

Отже, аналіз засобів формування непрямого спілкування героїв роману Івана Франка «Перехресні стежки» засвідчує їх багатство і різноплановість використання автором. Засоби створення і передачі НКС у романі, як правило, значною мірою контекстні, ситуативно і тематично зумовлені. Будучи майстром глибокого психологічного проникнення у внутрішній світ своїх героїв, І.Франко значну частину мовних, немовних і паралінгвальних засобів НС використовує для глибокого психологічного аналізу поточних станів свідомості цих героїв не лише шляхом зображення їх учинків, але й індивідуальних манер мовлення, комунікативної поведінки вцілому. Результатом цього є те, що всі без винятку герої його роману постають як неповторні особистості, носії індивідуальних духовних (психологічних, ментальних,

поведінково-комунікативних та інших) рис. Ці риси виявляються передовсім у спілкуванні, шляхом використання як прямих, так і непрямих комунікативних смислів.

Найчастіше НКС духовно-психологічного характеру стосуються міри щирості/нещирості стосунків; впевненості/непевненості у чомусь; захопленості/відчуженості тим, про що йдеться в поточний момент спілкування; прихильності/неприхильності до когось або чогось; щирості/нещирості у стосунках; міри відвертості та інших.

НКС когнітивно-ментального характеру зачіпають різноманітні аспекти міри знання чогось; міри володіння інформацією про щось або когось; прилучення/не прилучення до позиції співбесідника тощо.

НКС «власне» комунікативного характеру найчастіше виявляються як удаване нерозуміння когось, неприродність спілкування.

Соціальне становище і освітній ценз героїв роману суттєво впливають як на мовні засоби НК, так і на НКС у них. Значно більша кількість засобів НК трапляється в мовленні освічених людей; селяни та наймані робітники (Баран) вживають в основному узуалізовані засоби втілення НКС.

У цілому ж роман Івана Франка «Перехресні стежки» постає глибоко діалогічним (у розумінні М.Бахтіна) твором, насиченим прямими і непрямыми засобами спілкування численних героїв, неповторних мовних особистостей.

**ПРИХОВАНІ КОМУНІКАТИВНІ СМИСЛИ
ЗНАКОВИХ СИСТЕМ У ПОВІСТІ ІВАНА ФРАНКА
«ДЛЯ ДОМАШНЬОГО ОГНИЩА»**

Ця розвідка є продовженням низки праць, присвячених особливостям художнього мовлення прозових творів Івана Франка в аспекті сучасних напрямів мовознавства, зокрема комунікативної лінгвістики та лінгвосеміотики¹, і має на меті прослідкувати, що і як можуть приховувати знаки в процесі комунікації. Яскравим виявом різних типів та стратегій приховування, брехні, обману є комунікативні акти, зображені в повісті Івана Франка «Для домашнього огнища», яка послужила матеріалом дослідження.

Жодна комунікація не обходиться без експлікації тієї чи іншої знакової системи, що входить до сфери (семіосфери) взаємодій комунікантів – чи то ритуальні дії, одяг, аксесуари чи симптоматичні знаки фізіологічного характеру, такі, як блідість від страху, тремтіння від тривоги, почервоніння від сорому тощо. Якщо знаки першого типу мають відверто комунікативний характер і спрямовані на передачу повідомлення, то знаки другого типу лише сигналізують про щось, часто про те, що бажують приховати. Будь-які знаки в процесі комунікації можуть реалізовувати два рівня смислу – прямий і потаємний, правдивий і брехливий, щирий і фальшивий, відвертий і прихований, відкритий і завуальований. Той, хто сприймає такі знаки, інтерпретує їх залежно від власної налаштованості і позиціювання в акті комунікації.

¹ Стежками Франкового тексту (комунікативні, стилістичні та лексикографічні виміри роману «Перехресні стежки») / Ф.С. Бацевич, С.Н. Бук, Л.М. Процак, А.А. Ровенчак, Л.Ю. Сваричевська, Ф.Л. Ціхоцький. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 376 с.

Існує припущення, що «усяке наше знання може спиратися на стратегічно прихований обман – на обман принаймні з точки зору тих, хто дотримується «копійської» теорії знання»¹. У такому обмані можна знайти надзвичайно багато моментів, важливих для теорії комунікації: маскування, правдоподібність, «зрежисована гра» у житті, питання про те, чому слід вірити. «Комунікація – це ризикована пригода, в якій ніхто не може дати гарантій. Будь-які спроби встановити зв'язок за допомогою знаків – це гра з високими ставками, на якому б рівні ці спроби не здійснювалися... Розмова являє собою акт віри, що ґрунтується на здатності майбутнього породжувати світи, до яких прагнуть її учасники. Значення – це незавершений проект, відкритий і здатний радикально змінюватися під впливом пізніших подій... У комунікації немає гарантовано надійних знаків – лише натяки і припущення»².

У широкому розумінні обман пронизує всі сфери буття, справа лише в претензії одних на істину в останній інстанції, а інших – у спроможності або бажанні вірити. «Брехня протистоїть брехні: чорна – білій, червона, наприклад, – зеленій... світогляд – світоглядові, гра без правил – гри за правилами, Життя – духові, який, здається, є чимось протилежним, ніж саме Життя. А людина у цій Грі Життя зостається між Звіром і Богом, твариною (травиною) і Творцем, які намагаються грати за однаковими правилами, але хтось із них (найчастіше людина) постійно їх порушує заради смерті або гри (життя). І якщо вірити чи передбачати, що за межею Смерті є самоідентифіковане життя – існування, то й Смерть тоді Гра, а горизонт – явище не лише географічне (просторове), а й часове, психологічне, або ж містичне...»³.

Феномен брехні багатоаспектний, він пов'язаний із

¹ Пітерс Д. Д. Слова на вітрі. Історія ідеї комунікації. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – С. 277.

² Там само. – С. 279.

³ Павлюк І. Діагностика і прогностика брехні: Екскурси в теорію комунікації. – Львів: Сполом, 2003. – С. 27.

комунікативними параметрами (комунікативна мета, комунікативна стратегія, комунікативна роль, правила комунікації тощо), соціальною сферою, жанровою специфікою текстів та семіотичними законами (чи правилами). При комплексному підході враховуються такі аспекти, як брехня і слово, брехня і поняття, брехня і речення, брехня і текст, брехня і дискурс, коли вже може йти мова про лінгвістику брехні¹. Заслугує уваги розмірковування Х. Вайнріха про те, як слова та поняття втягуються в коло брехні: він розглядає два німецьких слова, за допомогою яких брешуть – слово *Blut* ‘кров’ і слово *Boden* ‘земля’. За їх допомогою не брешуть, та й неможливо брехати. Так повелося здавна. Але в сучасній німецькій мові краще не поєднувати ці слова. Через словосполучення *Blut und Boden* ‘кров і земля’ можна тільки брехати. Справа в тому, що обидва слова – *Blut* и *Boden*, – коли стоять поруч, створюють один для одного контекст. Контекст *und Boden* детермінує значення слова *Blut* до нацистського уявлення, і точно так само значення слова *Boden* детермінується контекстом *Blut und* у нацистському смислі. Мовець більше не перебуває на полюсі значення, а за допомогою контексту обирає на семантичній шкалі цінність, яка міститься між полюсами значення та уявлення. Приблизно там, де містяться понятійні цінності.

Слова, які мисляться без будь-якої контекстної детермінації, не можуть брехати. Але достатньо невеликого контексту, щось подібне на лексему *und*, щоби слова змогли брехати. Поняття взагалі реалізуються тільки за допомогою контексту. Без визначень немає понять. І вони існують, доки відомим є певний контекст, певне визначення. Не має значення, що контекст називається не щоразу, коли

¹ Вайнрих Х. Лингвистика лжи // Язык и моделирование социального взаимодействия. Москва, 1987. < www.lexis-asu.narod.ru/other-works/li... > від 26 грудня 2010; Ленец А. В. Отечественные и зарубежные теории лжи и речевого обмана < <http://siberia-expert.com/publ/stati/stati/lnc> > від 10 вересня 2011 р.

вербалізується поняття. Часто це вважається зайвим, тим більш, коли поняття використовується в рамках визнаного наукового висловлювання. Цими рамками вводиться як правило гри припущення про те, що визначення є відомим і загальноприйнятим. У такому випадку вже не потрібно вимовляти їх щоразу; детермінація значення слова, тобто його обмеження до поняття, продовжує існувати.

«Отже, поняття можуть брехати, хоч би вони й існували самі по собі. Точніше, це тільки здається, що вони існують самі по собі. За ними стоїть невимовлений контекст: визначення. Брехливі слова – це майже без винятку брехливі поняття. Вони належать до певної поняттєвої системи і мають цінність у певній ідеології. Вони стають брехливими, коли брехливі ідеологія та її тези»¹. У цьому розрізі переважно й розглядають брехливі слова та поняття – на матеріалі політичного та ідеологічного дискурсів.

Художній дискурс, з його естетичною, образною, символічною насиченістю, в цьому аспекті залишається малодослідженим, зокрема твори Івана Франка, в тому числі й повість «Для домашнього огнища», хоча цей твір, з комунікативної точки зору, – про брехню і про її мотивацію, про стратегії брехні та її мовні й позамовні засоби: бреше Анеля, щоб приховати від чоловіка свою «діяльність», потім щоби виправдатися перед чоловіком і перед собою, бреше найкращий і щирий друг Ангаровича Редліх, щоб той по приїзді не одразу дізнався про справжній стан речей, бреше сам Ангарович в різних ситуаціях і з різних причин (щоб заспокоїти дружину, з метою дотримання етикету, особливо в ситуаціях спілкування з Юлією, котра не викликає в нього симпатії; щоб заспокоїтись самому), брешуть дівчата-повії, щоб не ганьбити Анелю після її смерті та її родину, брешуть офіцери, приставши до позиції тих, хто судить, хоча й самі не без гриха.

¹ Вайнрих Х. Лингвистика лжи // Язык и моделирование социального взаимодействия. Москва, 1987. < www.lexis-asu.narod.ru/other-works/li... > від 26 грудня 2010.

Іноді слова можна викрити як брехливі. Наприклад, в політичному дискурсі *демократія* – це слово, яке має ранг поняття. Тобто поняття «демократія» за своїм мовленнєвим вживанням визначається як форма держави, де влада належить народу і за певними політичними правилами передається вільно обраним його представникам. (Чиста етимологія слова *демократія* не є достатньою.) А той, хто визнає іншу форму держави, наприклад, тоталітарну, і все ж таки називає таку форму держави словом *демократія*, просто бреше ¹.

У художньому тексті таке явище спостерігається передусім у мовленні персонажів, коли вони вірять в одні цінності, мають одні переконання, а вживають інші за первісним змістом слова, чи коли позначення понять відомі серед певного кола як неправдиві. Наприклад, *пансіон для бідних дівчат*, з якого мали прибутки Юлія і Анеля, серед офіцерів був відомий як *дім розпусти*: «Не маю слова, щоби схарактеризувати тобі те огидливе і підле ремесло, яким займається вона. Те ремесло тим огидливіше, що полягає на ошуканстві, на укриванні перед оком властей і ведеться під невинним титулом *пансіону для бідних та чесних дівчат*» [75]². Назва закладу абсолютно не відповідає змісту, є фальшивою. Дуель між Редіхом та Ангаровичем серед офіцерів вважається *гоноровою справою*, хоча всі знають про невинність останнього, і ніякого гонору тут немає, чиста фікція, це поняття у даному конкретному випадку є пустим, формальним: «Тільки лікарі, упрощені до асистування при тій *гоноровій справі*» і незнайомі з капітаном, перервали сю німу сцену

¹ Вайнрих Х. Лингвистика лжи // Язык и моделирование социального взаимодействия. Москва, 1987. < www.lexis-asu.narod.ru/other-works/li... > від 26 грудня 2010.

² Тут і далі в квадратних дужках вказується сторінка твору за наступним виданням: Франко І. Зібрання творів у п'ятдесяти томах. Художні твори томи 1–25. – Т. 19. – Повісті та оповідання (1892–1896). – К.: Видавництво «Наукова думка» – 1979. – С. 7–143.

і почали вештатися коло своїх приладів та бандажів» [98]. В одній з останніх сцен твору Анеля, виправдовуючись перед чоловіком, переосмилює такі поняття, як *честь*, *благородство*, *поміч*, показує, що вони можуть мати фальшивий характер: «А скажи мені лишень, ти, *благородна* і *незаплямлена душе*, кілька разів за своїх кавалерських або некавалерських часів подавав ти практично *помічну руку* такому ганебному промислові, давав більш або менше щедрий заробіток таким жінкам? А ті твої *благородні* приятелі, що так люто обурюються на мій ганебний промисл, – чи не для того се чинять, що самі аж надто часто підлягали його покусам, аж надто багато грошей видавали на його піднесення?» [135]; «Один зголосився, один предложив мені свою *поміч*! Се був барон Рейхлінген. Але ціною його *помочі* мало бути те, про що сама думка наповнює мене огидою і обридженням» [136].

Тут вже фактично йдеться про аберацію семіотичних процесів/або правил (семантичних, синтактичних та прагматичних), про які згадував Ч. Морріс¹. Із лінгвістичної точки зору (так званої «чистої» лінгвістики, тобто «внутрішньої» в сосюрівському розумінні), будь-які види брехні, обману, приховування так чи інакше побудовані на аберації семіотичних правил. Аберація починається там, де починається комунікація. Більшість логіко-філософських трактувань вживання мови були зосереджені на відношенні мовного висловлювання до істинно або хибно відображеної в ньому дійсності, в теорії комунікативної лінгвістики увага переноситься на те, який акт здійснює або намагається здійснити мовець, використовуючи висловлювання, якої мети він при цьому намагається досягти. Відобразити той чи інший стан речей у світі – це мета тільки одного з багатьох типів висловлювань, а саме висловлювань репрезентативно-

¹ Моррис Ч. У. Основания теории знаков // Семиотика: Антология / Сост. Ю. С. Степанов – М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2001. – С. 78–82.

го, або констативного типу¹ (стверджень, повідомлень, описів тощо), які зазвичай виражаються за допомогою розповідних речень. Але окрім репрезентативів, існують питання, накази, присягання, каяття, вітання, шанування, подяки і ще багато інших видів мовленнєвих дій, які мають зовсім інші характеристики та цілі. «Неможливо зрозуміти сутність мовного вживання, якщо обмежуватись вивченням відношення висловлювання до дійсності. Необхідно враховувати відношення висловлювань до мовця і адресата»². (Пор. розмежування в процесі комунікації семантичного та прагматичного аспектів мовного знака, яке проводить загальна семіотика).

Єдність «висловлювання – мовець – адресат» потенційно межує з можливістю реалізації так званої «квазікомунікації»³, яка має різні вияви: «квазкомунікація Я-Я, Ми-Ми, Ми-Я, Я-Ми», «квазікомунікація випадку (навмисна і ненавмисна)», «квазікомунікація фатуму», «образно-метафорична, знакова квазікомунікація» тощо. Джерелом квазікомунікації можуть бути як глобальні явища (наприклад, політична система, яка провокує нещирість), так і особистісні (стосунки між комунікантами та їх статусні ролі), причиною – страх, бажання, виправдовування, любов, жалість; залежно від цього вона приймає дві основні форми: гра (від ритуальних дій, церемоній, етикетних правил до жартів) та кодування істини. Гра передбачає, що адресат знає і свідомо бере участь у квазікомунікації; кодування істини (повне або часткове), навпаки, враховує, що адресат знаходиться поза компетенції, навіть якщо насправді це не так, але адресант на це покладається.

¹ Серль Дж. Р. Классификация иллокутивных актов // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17 – М., 1986. – С. 2.

² Кобозева И. М. Лингво-прагматический аспект анализа языка СМИ <http://www.textfighter.org/text12/08_kakie_ostin_zarubezhnoy_4.php> від 15 грудня 2010 р.

³ Павлюк І. Діагностика і прогностика брехні: Екскурси в теорію комунікації. – Львів: Сполом, 2003. – С. 2 – 3.

У повісті функціонують різні знакові системи – від дрес-коду, письмових документів та вербальних засобів до жестів та симптомів психічного стану. Більшість із них задіяні в таких стратегіях брехні та приховування, як відволікання уваги, маскування, правдоподібність, зрежисована гра. Способи введення в оману можуть бути різними: усними і писемними висловлюваннями, мімікою, певною дією або відсутністю дії, мовчанням тощо.

За змістом брехня може бути **прямою протилежністю правді** («не чорне, а біле») чи являти собою **частковий відступ від неї** (перебільшення в розповідях мисливця, слова в компліментах, формулах етикету тощо). Особливим видом брехні є **самообман**, коли людина щиро вірить у свою правоту і знаходить для себе виправдовування.

До причин брехні належить страх перед неприємностями різного роду – болем, голодом, осудом, приниженням, невдачею; необхідність дотримання правил етикету; бажання зберегти спокій близьких людей; бажання показати себе з найкращої сторони; виправдати свої вчинки тощо. «Ясна річ, що охопити повністю весь спектр брехливості не те, що важко, а мабуть, що принципово неможливо з огляду на те, що коли правда може бути тільки одна, то відхилень від неї може існувати нескінченна кількість, від абсурдних недорікуватих нісенітниць та бездарних ідіотських дурниць до фундаментально продуманих грандіозних монбланів систем облуди, яку до того ж слід помножити на нескінченне ж число методів відхилення від правди, тобто способів її спотворення»¹. Додамо, що в художньому творі «весь спектр» брехливості й не може бути відображений, оскільки комунікативні ролі персонажів обмежено темою твору, його сюжетом, ідейною спрямованістю та іншими подібними чинниками. Ядром брехні в повісті є Анеля, від якої колами хвиль розходиться брехня, а мотив в неї один: «Що ж, підвищення пенсії без сумніву була би не

¹ Франчук О. Причини брехні <<http://www.geocities.com/olexandr>> від 25 лютого 2011 р.

кепська річ. Адже ж вони зовсім не можуть числити себе до заможних, хоча наслідком її старань і заходів не належать і до таких дуже вже вбогих. О, *вбожество, недо-статок – се були фурії, найстрашніші для неї в житті! Щоби закляти ті фурії і держати їх здалека від свого домашнього огнища, на се вона посвятила так багато... так багато!*» [85].

Знакові компоненти в комунікативних актах повісті «Для домашнього огнища» репрезентують названі змістові типи брехні.

Змістовий тип прямої протилежності правді: письмові документи (листи, рахунки, квитанції), які Анеля показує чоловіку як знаки ніби-то легальних доходів, насправді пізніше лише підтверджують її брехню. Різне осмислення знаків, розуміння того, що «біле» це «чорне», поступово розкривається спочатку в контексті здивування, коли Ангарович не розуміє, для чого жінка в перший же день його приїзду дає йому документи для ознайомлення (1), потім в контекстах саморефлексії Ангаровича від бажання вірити в запропонований зміст знаків (2) до розуміння істинного смислу цих знаків (3).

(1): «І, поцілувавши його в чоло, Анеля вийшла, лишаючи його самого з *рахунковою книжкою, квитами і немалою пачкою пожовклих листів*. Не можучи ще отямитися з зачудування, капітан якийсь час ходив по покою, поки врешті не доміркувався, що його жінка остаточно має рацію і що вся отся незвичайна сцена є тільки доказом її незвичайної любові до нього і вкупі з тим її обачності й незвичайного розуму. А зміркувавши се, він узявся совісно за *рахунки й папери*» [32].

(2): «А дідусь! А старий Гуртер! – пригадав собі нараз. – Адже ж я переглядав її *рахунки*, де були виказані досить значні суми, які їй прислав різними часами. Я бачив його *листи*, повні вдячності, батьківської любові. Адже ж се не мана! І се вияснює все, все!» [107]; «Як потопленик хапається хиткої тростини, так і його дух, хопившись сеї

думки про Анеліні *листи і рахунки*, шукав в них опори і рятунку і знайшов на хвилину. А знайшовши хоч сю крихітку твердого ґрунту під ногами, він міг бодай потроху успокоїтися, роздумати над тим, що далі чинити» [107].

(3): «Показала мені *фальшиві рахунки*, знаючи, що в зворушенні першої радості не буду в силі переглянути їх докладно. Показала мені *фальшовані дідові листи*, повні вдячності і ситої любові, а на дійсні листи голодного, нуждою побитого старця навіть не зволила відповісти. Що се за вдача? Що за серце? Чи чортиця, чи тільки комедіантка?» [116].

Змістовий тип часткового відступу від правди: етикетні формули (1), правдоподібна заміна смислу (2), маскування смислу (3), перебільшення (4).

(1): сердечне за формою привітання Ангаровича з Юлією та запрошення залишитися на обід, а потім нібито жаль, що вона йде, хоча насправді йому хотілося побути з родиною без сторонніх, в чому він і зізнається: «Даруйте, пані, отес жартливе привітання. *Дуже жалую*, що пані не були ласкаві лишитися, але таки бачу, що ваша правда. Сьогодні я справді був би неможливим у чужім товаристві» [15].

Вимушене етикетне прощання офіцерів з Ангаровичем: «Кілька старших офіцерів підійшло до капітана.

– Відходиш уже? *Жаль*, що не можеш довше лишитися. *Дуже нам було приємно*.

А все те так холодно, таким силуваним голосом. І ані один із них не візвав його, щоби ще лишився, ані один не запросив його, щоби частіше приходив до них» [38].

(2): знаки-симптоми своєї стурбованості, хвилювання та страху (*бліда і тремтяча*), *«трун्याча блідість»*, *«ціла її постать подалася, немовби зів'яла»*, *«руки, холодні як лід»*) Анеля пояснює правдоподібною причиною: «Знаєш, від якогось часу... мучать мене якісь страшні прочуття. Завсігди мені здається, що котре-небудь із наших дітей,

– о мій боже! – десь там переїхав фіакер і що його несуть додому з поламаними ніжками, з розбитою головою... Ох, аж подумати страшно! І власне в тій хвили... те саме прочуття... мов кліщами... мені причулося, що до нас хтось дзвонить... [41], хоча насправді вона боялася викриття.

Раптову зміну знаків приязні та поваги до Ангаровича в офіцерському клубі на знаки нетактовності та відчуженості («одні одним *потаємно дають якісь знаки*», «*украдкою кидані позирки*», «*якісь рухи, наполовину згірді, а наполовину пропиті співчуттям*», «*якісь уривані, таємні шепти*», «*немов сигнали порозуміння в якійсь справі, котрої ніхто не називав голосно*») [36–37]. Редліх пояснює причиною, яка є подібною на правду: «Мій любчику, не уявляй собі нічого! Було маленьке охолодження, се правда, коли ми довідалися, що у нашого полковника вмерла дочка. Чудесна дівчина. Всі молодші офіцери були в ній закохані» [38].

(3): типовий паралінгвальний знак маскуванню смислу – відводити очі, тобто уникати візуального контакту зі співрозмовником і тим самим не дати йому можливості «подивитись в очі» та зрозуміти правду: «Знаєш що, Антосю, – з незвичайним жаром промовив Редліх, обертаючися до капітана, – раджу тобі з цілого серця, вчини так само і старайся якнайрідше бувати в касині!

Капітан зупинився насеред вулиці і видивився на високу, випростувану фігуру Редліха, що в якімсь дивнім заклопотанні *старався не глядіти йому в очі*.

– Не розумію тебе, Гнатику, – промовив. – Перед хвилиною ти запевняв мене, що всі мене огнисто полюбили, а тепер намовляєш, щоби якнайрідше до них ходити» [39].

Стратегію маскуванню можуть реалізовувати як паралінгвальні, так і лінгвальні знаки (пози, жести, тон, фрази, окремі слова), що сам автор характеризує як «маскування», зокрема в епізоді, коли до Анелі завітала стривожена Юлія, несподівано натрапила на Ангаровича, а він, щоби зробити приємне дружині, запрошує Юлію,

яка не викликає в нього симпатії, залишитись на обід: «Напружений і немилий настрій, який панував з початку обіду, хоч старанно *маскований* усіма тими особами, що сиділи при одним столі, чим далше почав звільна якомсь розпогоджуватися та прояснюватися» [59], а засобами маскування були жартівливий тон Ангаровича («*Го, го, го! Пані лякаються, щоб ми вас не отруїли!*»; «*Отже, навмисно мушу паню отруїти двома наперстками боснійського вина!*»), його ж сумнівні сентенції («*Молоді і гарні вдови не мають ніякого голосу і повинні слухати чужого мужа, коли не мають свого власного*»),

вимушений вияв емоції («*О, пан капітан жартує! – мовила Юлія, силкуючися на веселий усміх*»), неоднозначна паракінесика («*Юлія, ніби завстидана, відвернула голову*»).

(4): стандартні фрази з «гіперболізованим» смислом, що вказують на високу міру, найвищу якість, найбільший прояв чогось тощо: «Сьогодні я в такій настрої, що *міг би обняти і цілувати весь світ*, і оту стару жидівку, що на Зарваниці продає варений біб» [14].

Змістовий тип самообману: свідоме або підсвідоме хибне трактування смислу знаків, ознак, прикмет з метою самозаспокоювання (1) або виправдовування (2).

(1): «Чи мала ж би Анеля утаювати щось передо мною, ховати якийсь секрет? Чи мав би її *нервовий напад* під час мого оповідання про барона бути справді наслідком почування якоїсь гидкої історії, котру барон міг би був мені відкрити, та тільки його самовбійство до сього не допустило? Але ж се було би страшенно! Ні, її радість з мого приходу, її свобідний і погідний настрій вчора – і свідомість якогось такого вчинку, що поява самої можності його відкриття доводила б її до таких *сильних нервових припадків*, – се одно з другим, не годиться, се не подібне до правди!» [64]. Капітан відчуває, що за цими симптомами ховається щось недобре, але не хоче в це вірити через звичайний людський страх перед бідую;

«Капітанова думка жажнулася летіти в безодню огидних здогадів, де надто не було ніякої надії зловити якийсь конкретний факт. *Ні, ні, ні! Анеля була недужа, небезпечно недужа*, тим небезпечніше, що стан і причини її хвороби були зовсім загадкові. Треба буде якнайсквапніше засягнути лікарської поради...» [55].

(1): «– Ну, що ж думаєш про се? – запитала пані Юлія. – Що я про се думаю? – мов неприкаяна, повторила Анеля. – Що думаю про се? Про се? – повторяла, тикаючи пальцем в газетярську новинку і звільна віднаходячи свою давню певність. – *Думаю, що се дурниця*» [53].

(1): «Якась тривожна болюча думка мигнула в капітановій голові. Чи ж мав би існувати якийсь зв'язок між тим оповіданням і Анеліними нервовими припадками? І який? Чи мала би на дні її душі окриватися справді якась історія з бароном? І яка? *Але ні, се не може бути!*» [55].

(1): Навіть вже після дуелі і поранення свого друга Ангарович все ще намагається позитивно трактувати факти Анелиної брехні з метою самозаспокоювання: «*Але ті документи існують*, в них я маю непобориме оружжя, з котрим буду міг виступити і завдати брехню клеветникам. Викличу процес, розпічну боротьбу за свою честь, боротьбу вже не з одним бідолахою, як ось Редліх, але з цілим загалом. Так, се буде найліпша дорога!» [107].

(2): «Раз утративши пошану для людей, навчившись іграти їх чуттями і віруваннями і вважати їх тільки матеріалом для визискання, я пішла дальше тою дорогою. *Чи тисячі не роблять так само, тільки в іншій формі?*» [138]. Виправдовуючись перед чоловіком, Анеля відстоює свою правду і щиро вірить у свої аргументи. Таке явище є поширеним в актах комунікації: «Люди думають, що вони спілкуються один з одним на рівні правди, яка в кожного з них різна, своя. Коли відбувається перехід на рівень істини, кожному з мовленнєвих партнерів дозволено побачити *інші* правди і застосувати до них свою. В

мовленнєвих актах (діалогах) завжди існує опозиція «твоя правда VS моя правда»¹.

«У комунікативних актах брехні адресант, використовуючи кодовані знаки мови, має на меті інформувати адресата неправильно. При цьому відбувається найбільше розходження між інтенційною та фінальною прагматикою того ж самого повідомлення в адресанта і адресата. Вона й в істинних (щирих) висловлюваннях ніколи не співпадає повністю в силу того, що значення мовних знаків і пропозицій знаходяться не в мові, а в головах комунікантів, і ці значення в них ніколи не співпадають повністю... Метою брехні в будь-якому випадку є безпосереднє або опосередковане маніпулювання адресатом: обманути його, створити в нього хибну ментальну картину (пропозицію за Л. Вітгенштайном), яка дозволяє відсунути зворотний зв'язок на невизначений час»². В актах брехні використовуються не тільки мовні знаки, але й знаки інших систем, значення яких теж містяться «в головах комунікантів».

Яскравим прикладом «відсування зворотного зв'язку на невизначений час» в повісті є вся «маніпулятивна» поведінка Анелі, яка усвідомлює, що чоловік рано чи пізно дізнається про дійсний стан речей, і намагається різними засобами переформатувати смислові рамки, створити хибний для нього та безпечний для себе інший світ. Інші персонажі теж «затягуються» до кола брехні, приховування та фальші, яке оточує Ангаровича.

До таких систем реалізації спотворення смислу належать: різні за форматом **графічні знаки**, наприклад, вже згадані фальшиві листи, квитанції, рахунки, а також візитівки як свідectво про товариське життя: «І поставивши тацю на столі, принесла велику коробочку і висипала з

¹ Шаховский В. И. Человек глухий в реальной и художественной коммуникации // Человек в коммуникации: аспекты исследования. – Волгоград, 2005. – С. 173.

² Там само. – С. 175.

неї на тацю *кupu різнобарвних карток, візитових білетів з бажаннями, запросинами і запитами*, а потім супокійне, систематично почала розкидати по таці ті *докази сердечного, рухливого і обіймаючого широкі круги товариського життя*. З правдиво жіночою грацією розкидала їх так, що в тім ніби неладі видно було певну провідну думку, навіть певне невинне кокетство» [10]. Насправді ніякого товариського життя не було, і жінка старанно «виганяла пустку з салоника», «котрий, очевидно, чимало часу стояв пустий, запертий. В коминку тріщить і гуде веселий огонь, що звільна оживляє, огріває заморожене повітря салоника, немов достроює його до оживлених рухів, цвітучого лиця і розіскрених очей пані дому» [7–8];

напис на золотому годиннику Анелі: «Ти поблід, побачивши отсей годинник. – І, відчепивши, вона подала йому годинник у руку. – Придивись йому! Прочитай напис, виритий на нім! Бачиш, що дарував мені його дід. Загнівався був на нас, коли я вийшла за тебе за муж, та нарешті-таки дав себе перепросити» [28].

Тон спілкування, який абсолютно не відповідає стану душі Анелі, наприклад, *жартівливий*: «Заснеш, заснеш! – говорила лагідно та енергично Анеля. – Ти втомлений. Ходи! Зрештою, що тут з тобою балакати? Тут моя команда і я наказую» [22];

спокійний: « – Ляж і спи. Я позамикаю, щоби тут ніхто тобі не перешкоджав. А якби тобі було чого треба, то задзвони. – І вийшла, гарна, легка, як сонний привид, а її слова були такі спокійні, свідчили про таку гармонію її душі, що самі одні впливали освіжаюче і впокоююче на все її оточення» [22]. У цьому контексті, як бачимо, сам автор повісті підкреслює маніпулятивне значення такого компоненту спілкування, як тон.

Замовчування, уникання неприємної або небезпечної теми в акті спілкування є прихованим знаком брехні: «Він ходив як отруєний після її листів, тим більше, що чув, що тепер нічим їй допомогти не може, нічим потішити, окрім

обіцянок сподіваного авансу. Та після кількох місяців Ане-
ля *перестала жалуватись*. Раз написала йому, що шукає
якого заробітку, та коли він висказався скептично про її
плани, *перестала про се писати*» [26]. У комунікативному
плані замовчування стоїть близько до мовчання¹, але
більш відверто відповідає стратегії брехні.

Тілесний код, що приховує справжні емоції. Знаки
виявлення емоцій в повісті чітко протиставлено – з одно-
го боку ті, що приховують, вводять в оману і призначені
для конкретного співрозмовника, а з іншого – ті, що
відповідають дійсним почуттям. Це протиставлення мож-
на унаочнити за допомогою таблиці.

Протиріччя між тілесним кодом та словесним,
коли їх смисли не співпадають до повної несумісності,
наприклад, в ситуації розмови Ангаровича та Анелі про
смерть барона Рейхлінгена: «– О боже! – глибоко зітхаючи,
прошептала Анеля, *але в тім зітханні висказалося радше
якесь почуття облег- шення, ніж жалю*. А по хвилі до-
дала: – Такий молодий, гарний, маючий чоловік, такого
знатного роду, такий здоровий, сильний – і що там йому
сталося?» [42];

в ситуації зустрічі Ангаровича з охриплим від пияцтва
бароном, якого *випхали з шинка, і він ледь не впав*, і який
на запитання капітана, що з ним діється, відповів: «*Зо
мною? Добре діється*. Бачиш, учуся літати. Отеє власне
вилетів я з отсеї буди. Га-га-га!» [44];

в ситуаціях спілкування Юлії з Ангаровичем, якого
вона побоювалася: «– Прощу пані! – додав, подаючи їй
рам'я, а потім позираючи на неї спідлоба; бачачи *на її
лиці вираз невдоволення і прикрості*, додав: – Але що ж се
ви, пані, чините з себе таку пригноблену невинність? Чи
справді моє товариство для вас таке незносне? – *О, пан
капітан жартує!* – мовила Юлія, *силкуючися на веселий
усміх*. – *Противно!*» [58];

¹ Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики. Монографія.
– Львів: ПАІС, 2010. – С. 204–209.

<p>Брехня, приховування</p>	<p>Правда</p>
<p>«– Ну, йди вже, йди! – сказала сміючись Анеля» [32]. «Лице... таке погідне, ясне і енергичне, що так і дихало здоров'ям і втіхою» [32].</p> <p>«Ті, що ще перед хвилиною стискали сердечно його руку і запевнювали його про свою приязнь...» [36-37].</p>	<p>«Лице... тепер було бліде, як у трупа» [32]. «Уста тремтіли, судорожно, немов шептали якісь нечутні закляття вслід за капітаном» [33]. «Анеля впала на крісло і кілька хвиль сиділа недвижно, правдивий образ зневір'я і розпучки» [33]. «...тепер сиділи мов води в рот набравши, з усміхом, примерзлим на устах, або ходили по салони якісь заклопотані, немовби бажали тікати відси геть...» [37]. «... його зір ловив якісь рухи, наполовину згірдіні, а наполовину пропиті співчуттям...» [37].</p>
<p>«– Історія у мене? З бароном Рейхлінгеном? – помалу, немов шукаючи чогось у пам'яті, повторила Анеля, спокійно дивлячись мужеві в очі» [41].</p>	<p>«І нараз побачив, що при остатніх його словах лише її покрила трунчача блідість, навіть уста її поблідли, робота випала з її рук і ціла її постать подалася, немовби зі'яла або немовби дізнала якогось страшно болючого удару» [41].</p>

Протиріччя між знаками в тілесному коді, коли одні знаки за значенням несумісні з іншими, наприклад: «Вона робилася для нього чимраз більше загадковою і незрозумілою, її *цвітуча, майже дитиняча постать* – і її *нервові припадки* якось не могли погодитися в його голові» [54] – і одне і друге не залежить від людини – і фізичний стан і психічний, але їх знаки «прочитуються» іншими людьми. Для Ангаровича це протиріччя є загадковим, незрозумілим, а тому наштовхує на думку про прихований смисл поведінки Анелі.

Протиріччя між знаками – прямий шлях до розуміння того, що один з комунікантів (в першу чергу – адресант) є нещирим, щось приховує. Ще до розкриття істинного смислу Анеліної вербальної та кінетичної поведінки Ангарович проходить сходінками знакових протиставлень, які зміг виявити:

Майже дитиняча постать	Нервові припадки
В листах ніколи не згадувала про припадки	Раптові напади істерії
В листах запевнювала, що здорова і все гаразд	Раптові напади істерії
В листах ніякої згадки про страх за дітей	Страх за дітей, доведений до манії
Ніби турбота за дітей	План осісти на селі і віддати дітей до свояків

Словесний код як універсальний засіб квазікомунікації – комунікації з метою створення хибної смислової картини (неправдивої, утопічної, сфальсифікованої тощо). Мова й сама по собі маскує думку. «І маскує так, що з зовнішньої форми маски не можна скласти уявлення про форму замаскованої думки, бо форму маски утворено зовсім не для того, щоб із неї можна було впізнати форму

тіла»¹. Це й так ускладнює взаєморозуміння, а якщо один з комунікантів навмисно спотворює «форму тіла» думки, то відбувається квазікомунікація – намагання досягти згоди порозумітися в якомусь неіснуючому світі.

У розмові з Ангаровичем Редліх після неприємного завершення вечора в офіцерському клубі пропонує капітану якнайрідше туди ходити і запевняє його, що й сам рідко там буває (по суті створює **хибну реальність**, і Ангарович це розуміє, але поки що не розуміє – чому?): «Знаєш, я й сам рідко буваю в їх гурті. – А мені говорили, що буваєш щовечір, – завважив ущипливе капітан. – Ну, то якийсь поет, прудкий на пересаду, мусив тобі се сказати, – процідив Редліх. – *Противно, буваю досить рідко.* Тут самі паничі, грають грубо в карти, п'ють по цілих ночах, ну, а чоловік бідолаха, куди там йому додержати їм кроку! Знаєш що, Антосю, – з незвичайним жаром промовив Редліх, обертаючися до капітана, – раджу тобі з цілого серця, вчини так само і старайся якнайрідше бувати в касині! – Не розумію тебе, Гнатику, – промовив. – Перед хвилиєю ти запевняв мене, що всі мене огнисто полюбили, а тепер намовляєш, щоби якнайрідше до них ходити» [39].

Анеля наполегливо створює для Ангаровича **утопічний світ**, який існує лише в її уяві: «Від давна вже, зимою і літом, марила я про те, щоби покинути се місто і осісти десь на селі. Там мала б я супокій, якого тут ніколи не буду мати, а що найважливіше, *праця при сільським господарстві, котру змалечку люблю безмірно*, відсвіжила би мої нерви, привела би мене до цілковитої рівноваги» [48]. Така картина суперечить попереднім знанням капітана про жінку – його препозиція суперечить інтенції її повідомлення: «– Осісти на селі... провадити своє господарство, – мовив звільна капітан, задумуючися, – ну, певно, се було би непогано, хоча досі я нічогосінько не знав про твою пристрасть до сільського життя» [48]; «Капітан, зацікавлений, ди-

¹ Вітгенштайн А. Tractatus Logico-Philosophicus; Філософські дослідження. – К.: Основи, 1995. – С. 36.

вився на неї. Незвичайне гарячкове оживлення, яким вона була пронята, затривожило його тим більше, що її план відразу показався йому фантастичним і зовсім не відповідним до її практичної вдачі» [50].

Анеля намагається **сфальсифікувати факти** для Ангаровича і діє на випередження, застерігаючи, щоб він не вірив негативним висловлюванням про неї, а вірив тільки їй: «Знаю добре, що тепер, після твого повороту, скоріше чи пізніше дійдуть до твого слуху всякі сплітки і байки. Не сумніваюся, що знайдуться такі, що в очі мені підлещуються, а поза очі будуть кидати на мене болотом, будуть мене понижувати в твоїх очах» [30]; «Тож ліпше завчасу запобігти можливості всяких таких допущень, які б могли мене кривдити в твоїх очах» [30]; «Не від сьогодні знаю, що лихі язики чорнять мене, боцїмто я заробляю гроші якимсь нечесним способом» [30]; «То й не знаю, в чому мене обвинувачують» [30].

Стратегія, яку тут використовує Анеля, по суті – це мовна гра, де співрозмовнику пропонують свої правила: якщо зустрінуться знаки X, Y, Z, то вважати їх недійсними або фальшивими¹. Така гра притаманна людям з дитин-

¹ За Л. Вітгенштайном, «Термін «мовна гра» має тут підкреслити, що мовлення є частиною діяльності, способу життя. Усвідомте розмаїття мовних ігор на цих та інших прикладах:

Давати накази й діяти згідно з ними;

Описувати предмет за його виглядом або розмірами;

Виготовляти предмет за його описом (малюнком);

Розповідати про хід подій;

Снувати здогади про хід подій;

Висувати й перевіряти гіпотезу;

...

Вигадувати й читати оповідки;

Прикидатися;

Співати в хороводі;

Відгадувати загадки;

Вигадувати, розповідати жарт;

...

ства, коли вони починають усвідомлювати, що погана думка про них є небажаною, і заздалегідь домовляються не вірити ганебним словам про себе, і тим самим окреслюють коло своїх приятелів за принципом: якщо ти віриш мені, а не поганим словам про мене – ти мій друг, а той, хто каже щось погане – той знаходиться по інший бік нашої спілки. Гра Анелі не така наївна, як дитяча; з семіотичної точки зору вона має характер «зловживання знаків», коли прагматичні цілі втручаються в семантичні та синтактичні правила або коли одна прагматична ціль маскується під іншу¹.

Аберрація семіотичних правил («зловживання знаків», за Ч. У. Моррісом) є характерною для всіх типів брехні.

При створенні хибної, несправжньої реальності порушується семантичне правило – знаком позначають десигнати, які не існують або навмисно вигадані. В повісті це *фальшиві документи* (листи, квитанції, рахунки), які Анеля дає чоловіку для того, щоб він переконався в її чесності, а насправді позначають те, чого не існує.

Синтактичні твердження маскуються у формі, яка змушує приймати їх за твердження про позамовні об'єкти (тоді виникають псевдоречення квазіпрагматичного типу). З семіотичної точки зору вони відповідають синтактичним правилам, але позамовні об'єкти є псевдооб'єктами, найчастіше це фрази з міфологічним змістом (під міфологічним тут розуміється не тільки те, що стосується давніх міфів і вірувань, але й те, що зараз існує як вигаданий або символічний об'єкт) «*Сам сатана говорить твоїми устами!*»; «*Може, дасть матінка божа!*»; «*Ти пер-*

Перекладати з однієї мови на іншу;

Просити, думати, лаяти, вітати, молитися» (*Вітгенштайн* Л. *Tractatus Logico-Philosophicus*; Філософські дослідження. – К.: Основи, 1995. – С. 101–102.

¹ Моррис Ч. У. *Основания теории знаков // Семиотика: Антология / Сост. Ю. С. Степанов – М.: Академический Проект, Екатеринбург: Деловая книга, 2001. – С. 78–82.*

ший кидаєш на мене каменем погорди»; «Добре схована підлота перестає бути підлотою, утаєний злочин є тільки доказом відваги і зручності!».

Найчастіше семантична аберація пов'язана із синтактичною, зокрема, Морріс стверджує, що «у випадках відвертої недобросовісності мета досягається тим, що вжитим знакам надаються характеристики тверджень, які мають синтактичний і семантичний вимір, так що вони здаються логічно доведеними і емпірично підтвердженими, хоча в дійсності ні того, ні іншого немає»¹. Сюди належить фраза Редліха «*я й сам рідко буваю в їх гурті*», а також його підтвердження в тому самому контексті «*Противно, буваю досить рідко*», яке має прагматичну мету створити образ свого скромного способу життя і тим самим подати приклад Ангаровичу, щоб той не ходив до офіцерського клубу; це жарт Анелі про дітей, які ніби й не виростили за час п'ятирічної відсутності Ангаровича: «Ось тут у сусіднім покою вони сплять у колисочках. Власне перед твоїм приходом *поссали по фляжечці молока...*».

До прагматичної аберації належить маскування однієї прагматичної цілі під іншу: прохання Анелі до чоловіка залишити службу і переїхати жити на село має справжню мету – сховатися від людських пересудів та можливого переслідування з боку закону, але ця мета маскується під іншу – набратися здоров'я, жити спокійно, без міської метушні: «*там мала б я супокій*»; «*відсвіжила би мої нерви, привела би мене до цілковитої рівноваги*»; «*десь у глухій відлюдній закутині могла б я віджити і віднайти свою свободу*».

Ангарович погоджується з планами жінки переїхати жити на село лише в ситуації її нервового напруження, надмірного хвилювання, щоби тимчасово заспокоїти її, насправді ж така пропозиція його вкрай здивувала: «*Твоя*

¹ Моррис Ч. У. Основания теории знаков // Семиотика: Антология / Сост. Ю. С. Степанов – М.: Академический Проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2001. – С. 80.

пенсія наразі буде йти на вклади в господарство, а коли дечого доробимося, то можна буде робити з неї невеличкіощадності. – Чи так? – Так, так, – механічно мовив капітан. – Значить, похваляєш мій план? – Цілковито... – Пристаєш на нього? – З цілого серця» [51].

Категорія приховування та обману має свої репрезентативні слова, які можна вважати ключовими для позначення неправдивої інформації. З семіотичної точки зору це сигнальні знаки, вони дають ключ до оцінювання повідомлення в аспекті категорії правди/неправди. Це такі слова, як *брехня, обман, нещирий, вигадав, фантазія, видавав себе за...*, *прикидався* тощо. Подібні слова належать різним типам відправника інформації, залежно від його нараційного статусу: автору твору, персонажу, персонажу з точки зору автора, персонажу з точки зору іншого персонажу, безособового адресанта (типу «люди кажуть», «розповідають» тощо) тощо. Наприклад, повідомлення з газети, яку принесла Юлія Анелі: «Сьогодні ув'язнено тут на телеграфічну реквізицію львівської поліції якогось Давида Штернберга, що власне прибув поспішним поїздом із Константинополя. Штернберг *видавав себе за купця*, що веде торгівлю зі східними краями» [51].

У саморефлексіях Ангаровича, думках про щирість жінчиної поведінки вирізняються кілька ключових слів категорії правди/брехні: «Ні, ні! Між оповіданням про Рейхлінгена і Анеліною хворобою нема ніякого зв'язку! Інакше мусив би припустити, що вона *бреше, грає комедію, і то грає з незрівняним майстерством*» [55].

Такими словами-маркерами, що позначають брехню, в романі оперують навіть діти: « – Е, що там телеграфував! – відповів Михась. – В листі було написано, що приїде рано. Може, телеграма була *фальшива*.

– Га, га, га! То мені козак! – сміявся капітан. – Той уміє допекти. – Але ж, Михасику, хіба ж я тому винна, що телеграма була фальшива? – мовила Юлія. – Не треба було їй вірити, – відрізав хлопець» [58]. У багатьох

випадках маркування брехні відбувається залежно від інтенції комуніканта, як в останньому уприкладі: хлопець вірив у швидкий приїзд батька, чекав його, тому інші повідомлення він маркує як фальшиві, яким не слід вірити.

В авторському мовленні слова-маркери дають загальну характеристику ситуації, повідомляють читача про нещирість персонажів-комунікантів: «Напружений і немилий настрій, який панував з початку обіду, хоч старанно *маскований* усіма тими особами, що сиділи при однім столі, чим далі почав звільня якось розпогоджуватися та прояснюватися» [59].

Найчастотнішими в тексті повісті є такі лексичні маркери на позначення неправди, приховування:

Слово *брехня* та його похідні: «Виходячи з дому, капітан заявив жінці, що піде до полкової коменди і подасть просьбу о димісію. Він не хотів виразно *брехати*, хоча почував, що Анеля переконана про те, що він *бреше* і що, не відбираючи їй того переконання, *бреше* скрито, бреше самим наміром і замислом» [63]; «Знає дуже добре, хто такий ота пані, – рівним го лосом мовив Редліх. – *Брешеш, брешеш!* – кричав капітан» [78]; «Якесь неприємне почуття обридження перед собою самим пройшло по капітановій душі, коли виголошував сю *брехню*» [127]; «О, як я погорджую вами! Як я ненавиджу вас, ви, фарисеї, ви, *брехуни* і лицеміри!» [135]; «– *Брехуне!* Підлий клеветнику! Мовчи, мовчи! – ревів капітан, кидаючися на нього з п'ястуками. – Тільки твоя кров може змити сю огидну, сю нечувану клевету, яку ти кинув на найчеснішу жінку! Боже, що се діється зо мною! Геть мені з очей, бо тебе розірву!» [76] – загалом 23 слововживання.

Неправда: «Бо все мені щось такого наговорить, а потім покажеться, що се *неправда*» (малий Михась про Юлію – Л. С.) [18]; «Виясню тобі, все витолкую, – мовив Редліх, – хоча бог мені свідок, я віддав би половину життя, щоби тільки, не потребував тобі нічого вияснювати, щоб

усе те, що тепер мушу тобі сказати, була *неправда*, видумка або луда» [74]; « – Скажіть тепер, чи се та сама пані, що вас вербувала до служби? – Ні! – відповіли дівчата в один голос. – Гірш аж підскочив, аж почервонів зі злості. – Се *неправда!* – скрикнув. – Се не може бути!» [142] – всього три вживання на весь текст.

Кривда як антонім правди в тексті зустрічається один раз, наприклад: «Тож ліпше завчасу запобігти можливості всяких таких допущень, які б могли мене *кривдити* в твоїх очах» [30]. В інших 7 випадках похідні від *кривди* вживаються у значенні «зробити комусь шкоду, образити» тощо (наприклад: «Якими ж благородними, майже святими видались йому в тій хвилі ті упавші, його жінкою так страшно *покривджені* дівчата»).

Видумка – 1 раз у вищенаведеному контексті як синонім до неправди та *видумувати* в значенні «говорити неправду» або «створювати ілюзію, вигадувати»: Юлія: «Я була душею цілого підприємства, не правда? А коли я раз у раз тривожилась, раз у раз остерігала, коли я не раз навіть *видумувала* небезпеченства тамо, де їх не було» [11].

Луда – 2 рази – у згаданому контексті та в наступному: «Я й не почував, не догадувався, що все моє щастя було – *луда*, фата моргана, миляний пухир!» [72].

Слова-маркери підкреслюються за допомогою контекстуальних синонімів, які виражають емоційний стан героїв та підсвідоме бажання уточнити основні позначення категорії брехні: *неправда* – видумка, луда; *луда* – фата моргана, миляний пухир.

Слова із коренем *фальш-*: «Чи то я розбійник, чи *фальшивник* монет, чи, може, який касієр-утікач, щоб у мене були гроші на розкидування?» [40]; «Юлія з *нефальшованим* переляком слухала капітанових слів» [57]; «– Е, що там телеграфував! – відповів Михась. – В листі було написано, що приїде рано. Може, телеграма була *фальшива*. – Га, га, га! То мені козак! – сміявся капітан. – Той уміє допекти. – Але ж, Михасику, хіба ж я тому винна, що

телеграма була *фальшива?* – мовила Юлія» [58]; «А вона тим часом... Показала мені *фальшиві* рахунки, знаючи, що в зворушенні першої радості не буду в силі переглянути їх докладно. Показала мені *фальшовані* дідові листи, повні вдячності і ситої любові, а на дійсні листи голодного, нуждою побитого старця навіть не зво-лила відповісти» [116] – всього 6 елементів на текст.

Елемент *маск-* у різних контекстах: «Напружений і немилий настрої, який панував з початку обіду, хоч старанно *маскований* усіма тими особами, що сиділи при одним столі...» [59]; думки Ангаровича про свою жінку: «Страховина – се мізерне слово навіть на те, щоби *замаскувати* те, що там криється... Адже ж його жінка має бути почварою, упирем, що висисає людську кров!» [79]; «Надворі стояла ще сіра сутінь. Небозвід видавався тісним і, немов величезний капелюх, насунений на чоло, змінював, *маскував* фізіономію міста» [94]; «Чути було тільки брязкання ложок о тарілки і хлюпання плину. Ревізор їв завзято, добросовісно, бажаючи *замаскувати* своє внутрішнє заклопотання в тім незвичайнім положенні» [122]; «Капітан помаленьку, смакуючи краплину за краплиною, пив вино зі своєї чарки, щоби показатися супокійним і *замаскувати* смертельну блідність, що – чув се виразно – розлилася по всім його лиці» [125] – загалом 6 елементів.

Слово *ховати* та його похідні: «Чи справді є тут якась тайна, що її *ховають* від мене, чи, може, тільки я сам тут винен через свою незручність?» [64]; «Чи мала ж би Анеля утаювати щось передо мною, *ховати* якийсь секрет?» [64]; «Один позирк на ситуацію, яку застав, перші слова, що вискочили з уст офіцерів, переконали його (Редіха – Л. С.), що справа попсована безповоротно, що про зменшення правди, про її делікатне трактування або часткове *заховання* не може бути ані мови» [73]; «Що *сховано* там, за тими дверми, сього не зуміє ніякий ум зглибити, ніяка фантазія собі уявити» [79]; «– Се у мене часом так буває, – радісно відповів Гірш, а рівночасно, моргаючи з

комічно-таємним видом, давав до пізнання, що *ховає* в душі якийсь секрет і мусить робити над собою найбільші зусилля, щоби з ним не зрадитися» [126-127]; «Добре *схована* підлота перестає бути підлотою, утаєний злочин є тільки доказом відваги і зручності!» [136]; «Знаю, що й тут я не без вини, та знаю також, що були й інші винуваті, та настільки зручніші, що вміли *заховати* все шито-крито, *сховати* кінці, користати зі злого та не нести за нього ніякої одвічальності» [137].

До концептуального поля брехні належать і такі слова, як *конспірація, ошуканство, укривання, клевета, утаювання*.

Конспірація переважно вживається в розумінні «обман, приховування», зокрема в мовленні Ангаровича, коли він оцінює вчинки своїх знайомих офіцерів, які, на його думку, несправедливо поставились до нього та Анелі: «... Обкидають болотом те, що в мене найсвятіше. Формальну *конспірацію* на мене зав'язали» [79]; «А може, знала навіть про *конспірацію*, про змову, сплетену на мою загибель...» [82].

Елемент *ошук-* та його похідні вживаються для позначення прямого обману і обману сприйняття: «Очі, *ошукані* в своїй ожиданці, починають блудити, шукати там і сям, без цілі й без ладу, – каменя нема. Якась глуха тривога помалу будиться в його душі» [24]; «...Те ремесло тим огидливіше, що полягає на *ошуканстві*, на укриванні перед оком властей...» [75]; «Підвели мене, ошукали – нехай їм сього бог не забуде!» [114].

Клевет- (9 вживань в тексті): «Брехуне! Підлий *клеветнику!*... Тільки твоя кров може змити сю огидну, сю нечувану *клевету*, яку ти кинув на найчеснішу жінку!» [76]; «Щоби поразити мене в саме серце, вбити насамперед морально, а потім фізично, – бо, очевидно, вони сього бажають! – кидають *клевету* на мою жінку, обкидають болотом те, що в мене найсвятіше» [77-78]; Ангарович напередодні дуелі: «Та він відганяв від себе ті тоскливі думки, силкувався вкріпити в собі віру, що противник

або не стане на поклик, або перед боротьбою відкличе свою *клевету*» [83].

Категорія брехні має в тексті декілька вимірів: 1) комунікативний вимір реалізації брехні за допомогою різних стратегій (фальсифікування фактів, створення уявного світу тощо), 2) семантичний (переважно аберація семантичних правил); 3) ономаціологічний, або, скоріше, метамовний вимір позначення явищ брехні та обману з урахуванням чинника точки зору «спостерігача» (самого автора чи персонажа); 4) функціональний.

У процесі комунікації її учасники часто, якщо не завжди, щось приховують або брешуть. Текст повісті Івана Франка є художнім втіленням різних лінгвосеміотичних стратегій та моделей брехні і приховування.

КАТЕГОРІЯ ТОЧКА ЗОРУ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (ДИСКУРСІ)

(на матеріалі роману І. Франка «Перехресні стежки»)¹

У сучасному мовознавстві лінгвістична прагматика постає як динамічна галузь інтегральної лінгвістики когнітивно-комунікативного спрямування. Попри значний науковий поступ лінгвопрагматики, чимало проблем залишаються недостатньо дослідженими. Одним із найбільш актуальних її понять є категорія «точка зору», наукова експлікація якої все ще не представлена достатньо глибоко і всебічно.

Категорія точки зору, що активно досліджується в сучасному мовознавстві, впроваджена в науковий обіг Г. Джейсоном, Н. Фрідменом та Ж. Жене у текстологічних дослідженнях, об'єктом вивчення яких була літературна нарація. До категорії точки зору як «перспективи» розгортання тексту свого часу звертався й М. М. Бахтін². Значний вклад у дослідження категорії точки зору вніс Б. О. Успенський, вивчаючи її в ідеологічному, фразеологічному (мовному), психологічному та просторово-часовому планах. В. Шмід наголошує, що праця Б. О. Успенського мала величезний вплив на міжнародну наратологію, збагативши її «новою моделлю точки зору, що охопила поряд з літературою також й інші «репрезентативні» види мистецтва»³. Новизна концепції Б. О. Успенського полягала у тому, що автор увів поняття

¹ Франко Іван. Перехресні стежки // Іван Франко. Зібр. творів: у 50-ти т. – К.: Наукова думка, 1976–1986. – Т. 20. – С. 173–462.

² Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1986. – С. 323.

³ Шмід В. Нарратология. – М.: Языки славянской культуры, 2003 – С. 116

різноплановості, за посередництвом якого може виявлятися точка зору. На відміну від традиційного для наратології погляду на точку зору як однопланову, Б. О. Успенський розрізняє чотири плани її вияву:

1) «план оцінки» або «план ідеології», де виявляється «оцінна» або «ідеологічна точка зору»; 2) «план фразеології»; 3) «план просторово-часової характеристики»; 4) «план психології»¹.

Під ідеологічною оцінкою дослідник розуміє бачення предмета у межах певного світосприйняття, яке передається різними способами: мовною характеристикою персонажа, постійними епітетами, що свідчить про його індивідуальну і соціальну позицію, різними стилістичними засобами в авторському мовленні.

Відмінність точок зору у сфері фразеології виявляється у тому, що автор описує різних героїв різною мовою (стилем) або використовує елементи чужої, заміщеної мови. Прикладом множинності фразеологічних точок зору у творі може виступати, наприклад, зміна імені однієї і тієї ж особи.

Дослідник вважає, що точка зору у плані перспективи являє собою фіксоване і визначене в просторово-часових координатах місце оповідача, яке може збігатися з місцем персонажа.

Під точкою зору у плані психології вчений розуміє ту чи іншу індивідуальну свідомість, в межах якої автор оперує даними певного сприйняття або прагне об'єктивно описувати події, ґрунтуючись на відомих йому фактах. При цьому оповідач може викладати події з двох різних точок зору: а) зі своєї власної, «зовнішньої» по відношенню до зображуваних подій, і б) з «внутрішньої», займаючи оцінну, фразеологічну, просторово-часову і психологічну позицію одного або декількох зображуваних персонажів. Розмежування зовнішньої і внутрішньої точок зору виступає як фундаментальна наскрізна дихотомія, котра проводиться

¹ Успенский Б. А. Поэтика композиции. – СПб.: Азбука, 2000.

в усіх перелічених планах. Причому «внутрішня точка зору в плані психології» може мати суб'єктний і об'єктний вияви: а) зображати світосприйняття очима або через призму одного або декількох зображуваних персонажів, свідомість яких фігурує у такому випадку як суб'єкт сприйняття, і б) зображати саму свідомість певного персонажу з точки зору оповідача, який проникає у внутрішній стан персонажу, свідомість якого стає об'єктом сприйняття. Надзвичайно важливим є виявлення вченим того факту, що у художньому тексті точка зору оповідача не лише розшаровується на різні плани, але й того, що відмінні плани не існують цілком незалежно один від одного. Так, план оцінки може виражатися фразеологічними засобами або за посередництвом часової позиції оповідача, так само, як і за посередництвом плану фразеології може бути виражена психологічна точка зору¹.

Ю. М. Лотман, високо поцінуючи працю Б. О. Успенського «Поэтика композиции», ввів у семіотику поняття «художньої точки зору» як відношення системи до свого суб'єкта, наголошуючи, що «система» в даному контексті може бути й лінгвістичною, й інших, більш високих рівнів². Під «суб'єктом системи» вчений вбачав свідомість, здатну породжувати подібну структуру і бути реконструйованою у процесі сприйняття тексту. «Оскільки художня модель у найзагальнішому вигляді відтворює образ світу для даної свідомості, тобто моделює відношення особистості і світу», то це відношення імплікує наявність певної реляції, визначеної спрямованості, яка має суб'єктно-об'єктний характер. На думку вченого, точка зору «стає відчутним елементом художньої структури від

¹ Успенский Б. А. Поэтика композиции: Структура художественного текста и типология композиционной формы. – М., 1970. – С. 71.

² Лотман Ю. М. Структура художественного текста // Лотман Ю. М. Об искусстве. – С.-Петербург: «Искусство-СПБ», 2000. – С. 252.

того моменту, коли виникає можливість її зміни в межах оповіді (або проєкції тексту на інший текст з відмінною точкою зору)».¹

Ю. М. Лотман детально прослідковує культурно-історичні фактори динамізації точки зору у текстах різних жанрів, постулюючи «багатоголосу» структуру точок зору, що становить основу сучасного художнього мовлення².

Уперше як власне лінгвістична категорія точка зору стала об'єктом дослідження у лінгвокультурологічних курсах (школа Є. Бартмінського), де була визнана особистісним чинником, що впливає на виформування мовної картини світу і способи її профілювання у дискурсі³.

Точка зору в концепції Є. Бартмінського – це «суб'єктивно-культурний фактор, що визначає спосіб мовлення про об'єкт, в тому числі про категоризацію об'єкта, про вибір ономасіологічної бази у процесі створення її найменування, про вибір ознак, котрі приписуються предметові у конкретних «висловлюваннях і закріплені у значенні».⁴ Отже, обрана мовцем точка зору функціонує як комплекс директив, що виформовують семантику слів і цілих висловлювань, будучи підставою для ідентифікації мовленнєвих жанрів та мовних стилів.

Є. Бартмінський відносить категорію точка зору до комплексу особистісних понять, згрупованих довкола мовця (*homo loquens*): тип мислення, знання про світ, система цінностей, установки, інтенції, які в сукупності становлять базу його індивідуальної картини світу. На думку вченого,

¹ Лотман Ю. М. Там само. – С. 252–253.

² Лотман Ю. М. Там само. – С. 264.

³ Bartminski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w języku, tekście i dyskursie // Punkt widzenia w tekście i w kulturze / Pod red. J. Bartmńskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartmńskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 321–358.

⁴ Бартминский Е. Точка зрения, перспектива, языковая картина мира // Бартминский Е. Языковой образ мира : очерки по этнолингвистике. – М.: «Индрик», 2005. – С. 89.

категорія точки зору є визначальним фактором первісної категоризації предметів; вона виформовує перспективу як комплекс «аспектів» (сторін) предмета, котрі в деякому не випадковому порядку беруться до уваги мовцем, складаючись у певні конфігурації і створюючи своєрідний профіль поняття. Це також спосіб мовлення про предмет, розглядуваний з того чи іншого боку. Перспектива, таким чином, вимальовується як цілісний ефект сприйняття предмета під різними взаємодоповнюючими поглядами¹. Антопоцентрична природа побутово-розмовного стилю базується на «багатосторонньому і суб'єктивному баченні світу очима так званої простої людини, переваги та екзистенційні потреби якої є «мірою речей». Таке змістове заповнення аспектів відповідає, на думку автора, наївній, а не науковій точці зору, тобто може враховувати, наприклад, елементи вірувань. «Науковий стиль звужує бачення до окремих аспектів довкілля, раціоналізує і конкретизує його образ, причому елімінує емоції та оцінки. Канцелярський стиль приймає раціональну, нормативну і безособову точку зору»².

Методика опису полягає у розкритті комплексу приписуваних об'єктові ознак, що відображають різні аспекти (категорії, фасети-підкатегорії) його сприйняття, їх кількість, упорядкованість та глобальну структуру фасет у культурно-мовному баченні предмета. При такому підході перспектива, очевидно, залежить від точки зору, однак і в самій перспективі можуть виявлятися різні точки зору.

Не вдаючись у деталізацію типології точок зору, Є. Бартмінський констатує можливість перцептивної, функціональної і культурної точок зору, чисто описової або оцінної, інтелектуальної та образної, описової та нормативної, допускаючи наявність інших її типів з можливістю подальшої конкретизації. Стосовно суб'єктивних картин світу і точок зору, які представлені

¹ Бартмінський Е. Там само. – С. 97–98.

² Бартмінський Е. Там само. – С. 98.

у художньому дискурсі (тексті), вчений зауважує, що деякі з них «можуть гармонійно взаємодіяти між собою» або співіснувати. Вчений наголошує на необхідності більш глибокого і всебічного дослідження категорії точка зору з метою уточнення її визначальних ознак і з'ясування типології.

Важливо підкреслити, що профілювання в тлумаченні Є. Бартмінського оперує вже вирізненими (виформуванними) поняттями, експлікуючи різні аспекти названого предмету (явища), що в результаті може вести до появи нових значень або їх варіантів.

Значне місце посідає категорія точки зору й у концепції лінгвістів-когнітивістів. Так, Р. Лангакер розглядає дану категорію як один із елементів конструювання дійсності спостерігачем (концептуалізатором). Профілювання у когнітивній концепції автора постає як процес оперування насамперед у досвідній царині мовця, що веде до виформування поняття і його імені. На думку вченого, представлення концептуалізатором дійсності визначається не тільки об'єктом спостереження, а й вибором мовних засобів для його вираження.

Звернімося насамперед до перцептивного аспекту проблеми. Р. Лангакер, відзначаючи важливість процесу спостереження та визначаючи його місце і значення у пізнанні, робить декілька важливих застережень стосовно інтерпретації своєї наукової концепції. Він відкидає можливість зведення семантичних структур до рівня візуального відтворення [visual imagery]: «Я не вірю, що уся концептуальна і семантична структура у будь-який спосіб могла би бути зредукована до категорії простору чи зорового спостереження [vision]» і «намагаюся бути дуже обережним у побудові аналогії між спостереженням і концептуалізацією», однак безсумнівно, що «простір і зорове спостереження у пізнавальних процесах є фундаментальними» і «багато аспектів мовної семантики, включно аспектів конструювання сцени [construal] має

безпосередні відповідники у спостереженні»¹. Процес спостереження включає наступні складові: спостерігач [viewer], який охоплює поглядом максимальне поле спостереження [maximal field of view], тобто все те, що вдається побачити у процесі споглядання; рама спостереження [viewing frame] – обшар, на якому зосереджується увага спостерігача, тобто ті об'єкти, фрагменти довкілля, які спостерігач бачить виразно, і на яких фокусує свою увагу; відношення конструювання сцени [construal relationship], що пов'язують спостерігача і об'єкт спостереження. Натомість у процесі концептуалізації виступає концептуалізатор [conceptualizer] – суб'єкт мовлення, з яким пов'язується максимальний обсяг концептуалізації [maximal scope], тобто сукупність усіх можливих смислів висловлювання; в межах останнього виокремлюється безпосередній обсяг концептуалізації [immediate scope], який характеризує певне поняття; профіль [profil] – центральний об'єкт безпосереднього обсягу концептуалізації, на якому фокусується увесь процес концептуалізації; концептуалізатор і профіль пов'язуються відношенням конструювання сцени, що обумовлює певний спосіб конструювання та інтерпретації сцени – організацію спостереження [viewing arrangement] або аранжування сцени [conceptual arrangement], тобто різного роду конфігурації елементів, що виформовують концепт.

Одну із головних тез своєї концепції – твердження про те, що «концептуалізація у багатьох випадках нагадує зорове спостереження» – Р. Лангакер пояснює наступним чином: «Багато явищ і процесів, які ми спостерігаємо, в процесі концептуалізації узагальнюються і набувають більш абстрактного характеру. Отже, поняття спостереження охоплює як обрані аспекти зорового спостереження *sensu stricto*, так і відповідні

¹ *Langacker R. W. Wykłady z gramatyki kognitywnej / Pod red. H. Kardeli – Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1995. – S. 65–66.*

їм більш абстрактні або узагальнені концептуальні аспекти»¹.

Важливу роль у процесі конструювання сцени Р. Лангакер відводить перспективі, під якою розуміє спосіб, у який певний її фрагмент оглядають і відтворюють. До складових перспективи поряд із точкою зору, вчений відносить: орієнтацію, ментальне переміщення, напрям ментального сканування, суб'єктивізацію/об'єктивізацію, опозицію «сцена – учасник» та явища, пов'язані з пунктом віднесення.²

Насамперед для розуміння перспективізації важливим є розрізнення фігури і тла, яке залежить від того, на якому елементі чи фрагменті довкілля концептуалізатор зосереджує свою увагу: фігура – це об'єкт його спостереження, усі інші складові довкілля стають для нього тлом. Відношення фігури і тла є взаємооберненим. Визначення суб'єктивізації/об'єктивізації залежить від того, чи є концептуалізатор учасником події, яку він спостерігає.

У випадку, коли концептуалізатор входить у поле спостереження, актуалізується об'єктивізація. Суб'єктивна концептуалізація не охоплює особи спостерігача. Присутність/відсутність концептуалізатора як учасника події визначає побудову висловлювання і вибір мовних засобів.

У категорії точки зору Р. Лангакер виділяє дві складові – місце, з якого концептуалізатор спостерігає за дією, та спосіб, у який він це робить, – орієнтацію. Остання вимагає упорядкування об'єктів дійсності відповідно до визначеної спостерігачем мети. Орієнтацію вчений трактує як горизонтальну вісь, навколо якої концептуалізатор розташовує об'єкти спостереження.³

¹ *Langacker R. W. Wykłady z gramatyki kognitywnej / Pod red. H. Kardeli – Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1995. – S. 68 .*

² *Ibid. – S. 91.*

³ *Langacker R. Foundation of Cognitive Grammar. Vol. 1. Theoretical Prerequisites. – Stenforal, 1987; Langacker R. Grammar and Conceptualization. – Berlin, 2000.*

На важливості і взаємозумовленості перцептивного і концептуального у процесах пізнання наголошує й О. С. Кубрякова. Посилаючись на останні дослідження в царині зорового сприйняття, авторка стверджує, що у людини наявні «Дві відносно автономні системи бачення світу – так звана ЩО-система (what-system) і ДЕ-система (where-system). Перша з них слугує розпізнаванню та ідентифікації об'єктів у полі зору, вона забезпечує спостереження за тим, що оточує людину, і головним її принципом виявляється протиставлення ФОНУ і ФІГУРИ. Друга система слугує визначенню віддалі до об'єкта, що знаходиться у фокусі уваги, виявленню дистанції між об'єктами, їх відносного розташування»¹. Завдяки першій виформовується поняття предмета як фігури, виділеної завдяки своїм фізичним властивостям. Завдяки другій формуються орієнтаційні концепти – поняття того, що простягається перед людиною, тобто напряду, і поняття місця, концепти віддаленості і близькості об'єкта, його локалізації відносно спостерігача, зміни у вигляді об'єкта при спогляданні його переміщення – аж до його перетворення у точку. У фокусі уваги спостерігача виявляються або об'єкти, або їх рух (зміни), або дії з ними. Працюючи паралельно і симультанно, обидві системи створюють певні відмінності, оскільки в поле зору потрапляють не лише предмети, але й дії, ситуації, стани справ, а також зміни, пов'язані з їх локалізацією, напрямом переміщення. На думку О. С. Кубрякової, тлумачення простору, представлене в працях сучасних когнітивістів Р. Лангакера, Л. Телмі, А. Херсковича, є найбільш переконливим, оскільки «сучасна людина не може абстрагуватись ні від чуттєвих елементів її сприйняття, але – одночасно – і від

¹ Кубрякова Е. С. О понятиях места, предмета и пространства // Логический анализ языка. Языки пространств / Отв. Ред.: Н. Д. Арутюнова, И. Б. Левонтина. – М.: Языки русской культуры, 2000. – С. 88.

геометричної концептуалізації»¹. Видається правомірним припущення щодо існування третього інтегруючого виміру бачення людини, який у відповідності до двох задекларованих вище О. С. Кубряковою систем (ЩО-системи і ДЕ-системи), можна назвати ЯК-системою, в основі якої, на нашу думку, лежить когнітивний процес оцінювання відповідних об'єктів, їх рухів (змін) або дій з ними, що знаходяться у фокусі уваги мовця (спостерігача-концептуалізатора). Видається доречним навести фрагмент дискурсу (тексту), який є своєрідним підтвердженням наукових ідей О.С.Кубрякової²:

(Сцена пробудження Рафаловича зі сну) *«Він справді був мокрий – від поту. Його груди дихали важко; затуманена голова довго не могла прийти до повної свідомості. Та й навіть тоді, коли отряс із себе ваготу сонної змори, коли розтулив очі і прийнявся пізнавати докладно, де він і що з ним, – навіть тоді важке пригноблення з його душі не уступало. Бо воно не було наслідком сну, але, навпаки, було джерелом, із якого виплила каламутна ріка його сонного привида. Що більше, чим яснішою робилася його свідомість, чим виразніше почали виринати в душі спомини про те, що було вчора, тим тяжча вагота налягала на душу, тим прикріший біль він почував десь – здавалося, на самім дні серця, там, де криється найделікатніший нерв, осередок усякої чутливості»* [с. 259].

На тісний взаємозв'язок зорової перцепції і мислення вказує Н. Д. Арутюнова, на думку якої відокремлення зорової перцепції від актів мислення про об'єкт, що

¹ Кубрякова Е. С. О понятиях места, предмета и пространства // Логический анализ языка. Языки пространств / Отв. Ред.: Н. Д. Арутюнова, И. Б. Левонтина. – М.: Языки русской культуры, 2000. – С. 90.

² Тут і далі посилання на текст: Франко І. Перехресні стежки // Франко І. Зібрання творів у п'ятдесяти томах. – Т. 20. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 173–459.

спостерігається, є неможливим. В ситуації спостереження вчена виокремлює такі ментальні операції: «1) таксономія (віднесення до класу), 2) ідентифікація індивіда (опізнання), 3) інтерпретація, 4) виявлення імплікацій. Як стверджує авторка, значення висловлювань на позначення зорового сприйняття (навіть з предметним об'єктом) розкладаються на перцептивну і епістемічну пропозиції. При цьому друга може виявитися помилковою і підлягати запереченню. Наприклад: 1. Я бачу м'яч (= Я бачу предмет, схожий на кулю. Мені здається, що це м'яч – Це не м'яч, а повітряна куля. 2. Я бачу Іванова. (= Я бачу людину. Мені здається, що це Іванов). – Ні, ти помилився. Це не Іванов, а Соколов. 3. Я бачу, що він плаче (= Я бачу сльози на його очах й інтерпретую їх як знак того, що він плаче). – Ні, він не плаче. У нього очі сльозяться від диму. 4. Я бачу, що збирається на дощ (= Я бачу хмари і роблю висновок, що буде дощ). – Ні, вітер відносить хмари в інший бік. Заперечення спрямоване на когнітивний акт»³. Н. Д. Арутюнова вважає, що суб'єкт перцептивного дієслова є синкретичним. У ньому суміщені дві ролі – роль досвідчувача (суб'єкта досвіду, сприйняття) і роль агенса (суб'єкта ментальної дії). Підтвердження погляду Н. Д. Арутюнової на природу перцептивного суб'єкта знаходимо і в художньому дискурсі (тексті), наприклад:

(Оповідач) *«Євгеній знов зирнув наперед себе, його зір зупинився на однім стовпі, що стояв, як йому здавалося, не в такім місці, де його, судячи по віддаленню, слід було надіятися. В сірій мряці, що злегка налягала на ліс і закривала небо, сей стовп видавався зовсім чорним. Зрештою й його форма була якась не зовсім звичайна; скорше подобав на старий обгорілий пень, ніж на правильно обтесаний і «в краєві фарби» помальований стовп.*

– Слухайте, Берку, – запитав нарешті Євгеній, – що се там стоїть коло дороги? То якийсь стовп, не правда?

³ Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. – 2-е изд., испр. – М.: Языки русской культуры, 1999. – С. 422.

– Ні, прошу пана, то хлоп.

*Наближались потрохи; Євгеній побачив, що мнимий стовп справді рухається і поступає супроти них. **А коли над'їхали ще ближче, Євгеній пізнав, що се був дійсно селянин високого росту, старий, сивоусий дід у чорній, довгій, понижче колін, суконній гуні і в чорнім повстянім капелюсі. Він здалека кланявся їм, а коли порівнялися з ним, простягнув обі руки і крикнув:***

– Прошу пана!

Євгеній думав, що старий просить милостині, але Берко, видно, ліпше зрозумів сей поклик, бо зупинив коней. Євгеній пильно оглядав чоловіка, що, кланяючися, наближався до нього» [с. 321].

Когнітивісти Р. Маклаурі¹ та Ж. Фоконьє² вважають категорію точки зору вузловим поняттям концептосфери людини, оскільки саме в ній поєднуються суб'єкт, пізнавальна дія та об'єкт пізнання і пов'язують розглядувану категорію із перцептивними процесами людини.

У сучасній лінгвістичній прагматиці точку зору розглядають і як наукову метафору. Так, Є. Табаковська виділяє у межах категорії точки зору дві візуальні метафори – метафору «точки на геометричній площині», з якої оглядають певний фрагмент дійсності, та метафору «точка зору» як спосіб, у який оглядають дійсність. Вчена розглядає метафору «точка зору» як ставлення до дійсності, її суб'єктивне сприйняття, переконання, з якими цю дійсність оглядають. У такому розумінні точка зору стає не лише суб'єктивною, а й оцінною категорією.³

¹ *MacLaury Robert E.* Introducing vantage theory // *Language Sciences*. Vol. 24. – № 5–6.

² *Fauconnier Giles* *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. – Cambridge, 1994; *Fauconnier Giles* *Mapping in Thought and Language*. – Cambridge, 1999.

³ *Tabakowska E.* O językowych wyznacznikach punktu widzenia // *Punkt widzenia w tekście I w kulturze* / Pod red. *J. Bartminkiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminkiej, R. Nycza*. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 50.

На цьому ж наголошує Р. Лангакер, на думку якого, концептуалізатор – це суб'єкт пізнання, який не просто реєструє дійсність, а й у залежності від свого ставлення до неї оцінює її та відповідно інтерпретує у мові. Отже, представлена концептуалізатором дійсність містить не лише суб'єктивний погляд, а й оцінку.

Й. Зінкен виділяє чотири складові метафори «точка зору»: а) суб'єкт зору; б) спосіб бачення; в) об'єкт зору; г) точка, з якої оглядають цей об'єкт.¹ Суб'єкт спостереження набуває метафоричності лише у тому випадку, коли розглядається точка зору гіпотетичної або метонімічної особи. Спосіб бачення визначається інтенцією концептуалізатора. Оскільки бачення – це завжди цілеспрямований процес, то суб'єкт пізнання не просто фіксує дійсність, а спрямовує свою увагу на певний її фрагмент, який перетворюється на об'єкт бачення. Спосіб бачення об'єкта дійсності визначають його переконання і система цінностей. Вони й обумовлюють оцінку та її мовне вираження.

Осмислення категорії точки зору в комунікативних процесах, на думку Ф. С. Бацевича, дозволяє розглядати її «як найзагальнішу когнітивно-психологічну пресупозицію людини, яка спирається на набутий раніше перцептивний і когнітивний досвід, віру, переконання тощо і визначає світосприйняття, категоризацію, оцінку сукупності сприйнятих зовнішніх вражень і внутрішніх відчуттів, а також певною мірою сам процес перцепції».² Аналіз політичного тексту (дискурсу) дозволяє авторові трактувати точку зору як центральну прагматичну категорію, що визначає усі

¹ *Zinken J. Punkt widzenia jako kategoriia w porownawczym badaniu dyskursu publicznych // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartminkiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminkiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 75.*

² *Бацевич Ф. С. Точка зору і прагматика політичного тексту // Лінгвістичні дослідження: Збірник наукових праць. – Харків, 2007. – Вип. 22. – С. 53–54.*

його компоненти: елементи та учасників текстової події, стратегію і тактику побудови, фокус, перспективу розгортання, загальну модальність, емоційні характеристики, модель адресанта (автора), модель адресата (слухача, читача), а з позицій дискурсу – реєстр, тональність та атмосферу спілкування¹.

Отже, категорія точка зору у сучасному мовознавстві постає як одна з основних категорій лінгвістичної семантики і прагматики поряд із концептуалізацією, категоризацією, профілюванням та ін. Вона займає значне місце у когнітивних, етнолінгвістичних, лінгвопрагматичних концепціях. Категорію точки зору у сучасних дослідженнях розглядають як багатоаспектне явище, що відображає перцептивні особливості спостерігача, його соціальні та комунікативні ролі, ідеологічні, гендерні та інші особливості світобачення; у когнітивному аспекті вона лежить в основі виформування адресатом комунікативних стратегій різноманітних типів дискурсів та їх розпізнавання адресатом, відображає складні мисленнево-мовленневі процеси, такі як: а) вибір загальної структури повідомлення; б) встановлення ментальної дистанції між учасниками зображуваної події; в) порядок слідування елементів мовного коду у спілкуванні.²

Представлена Ф. С. Бацевичем схема місця розглядуваної категорії (точки зору) у процесах категоризації світу не супроводжується спеціальним науковим коментарем, однак за способом свого розгортання (постава спостерігача, опозиція тло – об'єкт (фігура), складові перспективи, суб'єктивізація/об'єктивізація,

¹ *Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики: Монографія. – Львів: ПАІС, 2010. – С. 157; 162.*

² *Бацевич Ф. С. Сучасна риторика, прагматика спілкування і категорія точки зору // Сучасна педагогічна риторика: теорія, практика, між предметні зв'язки: Зб. наук. праць за матер. наук. семінару / За ред. Т.А.Космеди. – Львів: ПАІС, 2007. – С. 15.*

точка зору з її диференціацією на перцептивний і ментальний аспекти з подальшим розрізненням останнього на процеси профілювання й категоризації) демонструє спробу якомога повніше відтворити не лише перцептивний і когнітивний рівні, але й вийти на рівень комунікації (мовленнєві акти, мовленнєві жанри, тексти, дискурси). Кожен із представлених рівнів у художньому дискурсі (тексті) має свою специфіку вияву. Перспектива поєднує перцептивний і ментальний плани. Зупинімося детальніше на першому з них¹.

На думку Є. Бартмінського, процес сприйняття світу реалізується шляхом взаємодії спостерігача з предметним простором, в якому він перебуває. Найважливішими елементами перцепції, які визначають представлення у мові предметного простору, є: а) процес спостереження; б) суб'єкт спостереження; в) об'єкт спостереження; г) поле спостереження; д) інструментарій спостереження; е) план спостереження; є) перспектива.²

Оскільки процес спостереження завжди інтенціональний, його суб'єктом є тільки та особа, яка зосереджує увагу на предметній дійсності, в якій вона перебуває. Таким суб'єктом є спостерігач. На думку Т. А. Верхотурової, слід розрізняти глядача, роззяву та спостерігача.³ Глядач – особа, яка дивиться на що-небудь; роззява – людина, яка гайнує час, задивляючись на кого-, що-небудь; спостерігач – той, хто спостерігає, стежить за ким-, чим-небудь, підмічає щось, або особа, яка за професією чи дорученням займається спостереженням за ким-, чим-небудь (наприклад, дипломатич-

¹ Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики: Монографія. – Львів: ПАІС, 2010 – С. 157.

² Bartminski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w języku, tekście i dyskursie // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartmńskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminskej, R. Nycza. Т. 20. – Lublin, 2004. – S. 327.

³ Верхотурова Т. А. Там само. – С. 45–65.

ний спостерігач, військовий спостерігач тощо). Іншими словами, спостерігачеві властива здатність уважно і цілеспрямовано стежити (очима) за предметною дійсністю, у чому й полягає його відмінність від інших суб'єктів сприйняття.¹ Оскільки процес спостереження вимагає детального вивчення самої предметної дійсності, то суб'єкт спостереження водночас стає і суб'єктом пізнання. Спостерігач не просто фіксує фрагмент дійсності, а встановлює зв'язки між його елементами, визначає їх властивості тощо.

У сучасній лінгвістичній прагматиці розрізняють два типи спостерігачів: а) спостерігач як суб'єкт повсякденного пізнання; б) спостерігач як соціальна роль, особа, для якої спостереження за ким-, чим-небудь є професійним завданням.²

За місцем суб'єкта спостереження у комунікації розрізняють також внутрішнього та зовнішнього спостерігача³. Р. Лангакер пов'язував цей поділ із процесами суб'єктивізації та об'єктивізації. Зовнішній спостерігач перебуває осторонь об'єкта спостереження. Це зумовлює вибір відповідних форм мовних одиниць для опису фрагмента дійсності.

Внутрішній спостерігач, який знаходиться безпосередньо у фрагменті дійсності, за якою він стежить, описує її як безпосередній учасник події.

Отже, суб'єктом спостереження виступає спостерігач – особа, яка не просто фіксує фрагмент дійсності, а встановлює зв'язки між його елементами, визначає їх властивості, взаємне розташування тощо, адже сприйняття зорових вражень може бути апатичним. Такий шлях

¹ *Bartminski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w języku, tekście i dyskursie // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartminskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – С. 52–53.*

² *Верхотурова Т. А. Там само. – С. 53.*

³ *Верхотурова Т. А. Там само. – С. 55.*

розвитку перцептивних вражень суб'єкта виокремлено у схемі розгортання дискурсів та їх частин, які розглядає Ф. С. Бацевич.¹ Він не став предметом спеціального розгляду вченого, однак у художньому дискурсі зустрічається доволі часто, наприклад:

(Оповідач) *«І він засів знов коло бюрка і взяв до рук книжку. **Він силкувався сконцентрувати свою волю, зібрати докупи свої думки, щоб слідити за тим, що написано в книжці. Але дарма.** Мов розбурхане море довго ще гойдається і хвилює навіть тоді, коли вже давно втишилася буря, так і його душа не зараз прийшла до рівноваги. **Очі бігали по літерах, минали коми і точки, але душа не приймала в себе нічого з тих літер.** Мов той скупар, що любить розкладати перед собою свої скарби і любоватися ними, так і вона шугнула в гущавину мрій, розвернула перед собою образ тої драми, яку пережив Євгеній перед десятьма роками.»* [с. 229].

Отже, за соціальним статусом у прагматичній лінгвістиці виділяють спостерігача як суб'єкта повсякденного пізнання та спостерігача як соціальну роль, особу, для якої спостереження за ким-, чим-небудь є професійним завданням. За місцем суб'єкта спостереження у комунікації розрізняють внутрішнього та зовнішнього спостерігача. Статус та позиція спостерігача визначає використання у дискурсі (тексті) відповідних мовних засобів.

Спостерігач, вивчаючи предметну дійсність, фокусує свою увагу на певному її фрагменті, який перетворює на об'єкт свого спостереження. У цьому випадку об'єкт – явище, предмет, особа, що на них спрямовано певну діяльність, увагу тощо; предмет спеціальної зацікавленості, компетентності.

Дії спостерігача умовно можна розкласти на два етапи: 1) встановлення розташування об'єкта спостереження відносно інших елементів дійсності, визначення зв'язків

¹ Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики: Монографія. – Львів, ПАІС, 2010. – С. 177.

між ними, ознак об'єкта; 2) відтворювання власне мовного образу об'єкта спостереження. Застосовуючи відповідні мовні засоби, він наділяє об'єкт актуальними властивостями і відображає його у відповідному аспекті.

Отже, слід розрізняти об'єкт спостереження та його мовний образ. Перенесення явища, предмету чи особи зі сфери фізичного сприйняття у сферу мовної інтерпретації відбувається через перцептивну сферу спостерігача, особливості його соціальних та комунікативних ролей, відповідно до яких він створює його мовний образ. Тому у дискурсі (тексті) адресат ознайомлюється із мовним образом, а не з об'єктом спостереження¹.

Процес спостереження передбачає зосередження уваги спостерігача на обраному ним об'єктові. Основним інструментом, за допомогою якого він вивчає предметну дійсність, є зорове сприйняття. При цьому під зоровим сприйняттям ми розуміємо не просто здатність бачити, сприймати оком, а осмислену спрямованість погляду на кого-, що-небудь, погляд. На думку Ф.С.Бацевича, кут зору, з якого спостерігач вивчає предметну дійсність, визначається набором його неповторних оцінних та ідеологічних стереотипів, що впливають на сприйняття, членування об'єктів дійсності, їх оформлення мовними та комунікативними категоріями². Тому різні спостерігачі можуть по-різному інтерпретувати той самий фрагмент дійсності.

Відмінність спостерігача від інших суб'єктів сприй-

¹ Див. також: *Bartmiski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w jezyku, tekscie i dyskursie // Punkt widzenia w tekscie I w kulturze / Pod red. J. Bartmiskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartmiskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 331.*

² *Бацевич Ф. С. Сучасна риторика, прагматика спілкування і категорія точки зору // Сучасна педагогічна риторика: теорія, практика, між предметні зв'язки: Зб. наук. праць за матер. наук. семінару / За ред. Т. А. Космеди. – Львів: ПАІС, 2007. – С. 15.*

няття (глядача, роззяви тощо), які також володіють неповторним світобаченням, полягає у тому, що він вивчає предметну дійсність з певною метою. Отже, ще одним важливим фактором, який визначає кут зору суб'єкта спостереження, є його інтенція. Керуючись різною метою, той самий спостерігач може по-різному інтерпретувати у мові певний фрагмент дійсності. Для цього йому достатньо зосередити увагу на певних властивостях об'єкта спостереження, залучити або відкинути умови, в яких відбувається сам процес спостереження.

Слід зауважити, що процес спостереження не виключає можливості вивчення предметної дійсності й за допомогою інших органів відчуття. Однак, як правило, вони виконують допоміжну роль у відтворенні цілісного уявлення про об'єкт спостереження, наприклад:

(Оповідач)¹ **«Євгеній не дбав про се і спокійно тяг свою лінію. Вже по місяці він побачив, що сам не здолає всеї роботи, яка напливала до нього, і прийняв собі конципієнта і двох писарів Без реклами, без вербування клієнтів, без факторів, силої своєї праці і знання він завойовував собі ґрунт у місті, в повіті, в цілім окрузі вищого суду. І рівночасно при веденні судових, адвокатських справ він знайомився з людьми, їх відносинами й інтересами. Він пізнавав, котрі села в повіті заможні, котрі бідніші, де дідиці порядні, а де лайдаки, пізнавав повітових павуків по їх сітях і повітових сатрапів по тих слідах їх пазурів, які стрічав на своїх клієнтах. Ще не говоривши ні з ким ані слова про політику, він помаленьку, в тиші своєї спальні, упоравшись з канцелярійною роботою, складав у одну цілість свої спостереження над людьми і обставинами, міряв і важив суспільні сили і суспільні противенства, збирав дані для оцінки характерів поодиноких селян, священників, міщан, учителів у повіті й обмірковував, чи і яку роботу можна би розпочати з ними. Але, видаючися з людьми, особливо**

¹ Тут і далі носія точки зору подаємо у круглих дужках.

зі священниками при гостинах і різних празничних нагодах, він не любив говорити про політику, до якої вони були аж надто дуже охочі, звертав звичайно таку розмову на жарти, а тільки декому з тих, котрих був певніший, десь-колись закидав: **«Побачимо»** [с. 216].

Отже, процес спостереження завжди цілеспрямований. Від звичайного бачення він відрізняється інтенціональністю. Можна стверджувати, що спостерігач не просто реєструє предмети, які його оточують, а свідомо зосереджує увагу на важливих для нього деталях. При цьому він вивчає їх розташування, зв'язки, суттєві ознаки, наділяє оцінкою; для спостерігача властива не тільки здатність сприймати зором, але й зауважувати, звертати увагу на щось з певною метою.¹

Мета, яку ставить перед собою спостерігач, у свою чергу визначає особливості представлення предметної дійсності у мові.

Від інтенції спостерігача залежить співвідношення між суб'єктом та об'єктом спостереження. Спостерігач може:

а) акцентувати увагу на суб'єкті (суб'єктах) спостереження, при цьому використовує модель *хтось бачить когось/щось; хтось спостерігає за кимсь/чимось*, наприклад: (Рафалович) *«Вийшли разом на вулицю. Євгеній, мов причарований, ішов обік Регіни. Старша панна зараз попрощалася і пішла наліво; обі брюнетки, як кізочки, побігли наперед. Євгеній з Регіною йшли звільна.*

– *Позвольте, пані, що вас проведу троха?* – мовив Євгеній, добуваючи всіх сил своєї душі, щоб піддержати розмову.

– *Прошу,* – промовила вона ледве чутно. *Хвилева мовчанка.*

¹ *Tabakowska E. O językowych wyznacznikach punktu widzenia // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartminkiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminkiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 50.*

– Пані, гнівається на мене? – тремтячим голосом запитав Євгеній.

– Я? На вас? По чім судите?

– Може, помиляюся, але мені здається, що пані весь час уникає мене. Разом учимося, а **отсе вже кілька день ми не бачилися.**

– **Вам хіба цікаво бачити мене?** – з легким усміхом мовила Регіна.

Євгеній чув, що блідне, що уста його тремтять.

– Як... пані... можуть так... питати?

Мовчанка. Євгеній робить страшенні зусилля, щоб опанувати своє зворушення. Він чує, що сей момент му- сить рішити його будучину, що, що тепер утратить, того не спіймає до смерті.

– Я чуюся винуватим супроти пані.

– Ви проти мене?

– Так, пані. Я тільки задля вас записався на ті лекції, **щоб могли бачити вас**, чути ваш голос, говорити з вами, пізнати вас троха ближче.

– Не розумію, пощо вам се може придатися, – мовила Регіна.

– Я й сам не розумію, – відповів трохи сміліше Євгеній. – Та я й не застановляюся над тим. **Що мені будуще? Що мені минуле? Я знаю тільки теперішнє, знаю тільки, що бачу вас, чую ваш голос**» [с. 239–240];

(Оповідач) «Оклик, що залунав із другого краю вулиці, вивів його з тої рівноваги. **Він озирнувся і побачив**, як півперек вулиці, кланяючись капелюхом і весело балакаючи, наближався до нього середнього росту підстаркуватий панок з коротко остриженим ріденьким волоссям, рудими, сивавими вусами, одягнений у чорний витерттий сурдут. Д-р Рафалович мав бистре око і добру пам'ять, але не міг пригадати собі, щоб де-небудь і коли-небудь знав сього панка» [с. 174];

(Оповідач) «Але ж то зовсім розумно, що спочиваєте. Треба шанувати сили, – мовив Стальський, поклавши на

однім кріслі капелюх і ліску і сідаючи на друге. **В лагіднім полусвіті було видно**, що він сьогодні був одягнений чистіше, краще, ніж учора, підголений і підстрижений; очевидно, він ішов сюди просто від фриз'єра, бо від нього пахло ще колонською водою і вуси були свіжо нафіксовані» [с. 184];

(Рафалович) «Євгенію, не знати чому, в тій хвили причулося жалібне м'явкотання катованого kota. **Він** поклав ложку і з виразом не то здивування, не то тривоги **видивився на Стальськsgo**» [с. 180];

(Стальський) «Що пан меценас побачили на мені? – запитав сей, перериваючи балакання і озираючись по собі.

– Нічого, – відповів Євгеній. – Прошу, пане, їдьте!

– Ах, **я** такий рад, що **бачу пана меценаса, що буду мати те щастя бачити вас частіше** – дозволять пан меценас говорити собі «ви»?» [с. 180];

(Стальський) «Бачиш, – мовив я далі до неї, – **се вже відразу видно нам обом**, що ми не дібралися, що щасливого подружжя з нас не буде, що ти не можеш задовольнити мене ані я тебе. Але хто знає, може, як привикнемо, то воно якось і піде. Я чоловік старший, мене ти не переробиш, але ти молода, повинна підламитися до мене. Повинна робити все, що можна, щоб мене повернути до себе, щоб мене тягло додому, а не відпихало від нього. Наразі таким магнесом була б Орися, з часом могла б бути ти» [с. 209];

б) виділити тільки його об'єкт, застосовуючи модель бачити когось/щось, слідити за кимось/чимось, наприклад: .

(Оповідач) « Бувши на третім році прав у Львові, Рафалович на однім академічнім балу **побачив панночку, що відразу впала йому, в око**. Він танцював з нею кілька турів, обмінявся кількома банальними фразами, не придаючи своєму першому вражінню надто великого значіння» [с. 230];

(Рафалович) «**Він** виглянув вікном зі свого покою на подвір'я і **побачив Барана**, що хоч не кидався, але лежав насеред подвір'я без руху, мов неживий» [с. 198];

(Стальський) «О, знаю, знаю! **Я докладно слідив за кождим кроком пана меценаса на публічній, так сказати, арені.** Особливо відколи ви стали оборонцем у карних справах. Знаєте, пане, скажу вам без компліментів... я чув тільки одну, нинішню вашу оборону, але читав справоздання з кількох процесів, де ви боронили... Такого оборонця наша адвокатура давно не мала» [с. 180];

в) не виділяти об'єкт, залишити його поза увагою, наприклад:

(Оповідач) «Але даремно він, бігаючи на лекції з одного кінця міста на другий роздивляв по вулицях усіх прохожих панночок, даремно всі хвили, вільні від праці, те тільки й робив, що снував по вулицях, «шукаючи другої голови», як сміялися з нього товариші,— панночка більше не стрічалася йому. Цікаве було й те, що **з товаришів, які були на пам'ятнім балу і яких він з дрожжю в серці почав розпитувати про незнайому панночку, жаден не знав її, не пригадував собі її;** кождий, звичайно, був занятий своєю і близькими до себе; **вона, бачилось, нікому не впала в очі, нікого не зацікавила,** ні з ким не була знайома» [с. 231].

Інтенція спостерігача визначає відношення між об'єктом та умовами його спостереження. Моделі хтось недобачає когось/щось; недобачати когось/щось вказують на умови, що ускладнюють перцепцію: фізичний чи психологічний бар'єр, невизначеність зв'язків між елементами предметної дійсності, неможливість ідентифікувати їх суттєві ознаки тощо, наприклад:

(Рафалович) «У нього кипіло в нутрі. Він шпурнув геть від себе книжку законів, яку держав у руці. Груди дихали важко від зворушення і болю, дух захопувало, і він зупинився біля вікна. **Зразу не бачив нічого: розбурхане чуття заслонювало все перед ним. Але потім його зір прояснів, і він побачив, що просто перед ним, у пустім міськім саду на звісній затіненій лавочці**

сиділа чорна дама з лицем, зверненим до його вікна»
[с. 272];

(Регіна) «Геню, Геню! Не говори того! Адже ж тут подвійна крадіж. Ти вкрав би мене від мужа, а я тебе від твого діла, від тих нещасних, віками кривджених людей, що потребують тебе, що – нехай і так – не вміють оцінити тебе, але мають право до твоєї праці і помочі. Не бійся, вони пізнають тебе, і підуть за тобою, і віддячаться тобі. А я – Що я? **Тепер, у хвили розворушення, ти бачиш у мені не те, що дійсно сидить перед тобою, а свій ідеал, той образ, який ти вилеліяв у своїй душі. А за день, за два прийде розчарування, запал остигне, око заостриться на мої хиби, і наше крадене щастя переміниться на нову тюрму, нові кайдани»** [с. 27];

(Староста) «Пане, пане, – мовив ще сумніше староста. – **Збоку на вас дивитися, виглядаєте як розумний чоловік, а говорите, як дитина.** Знаєте, я по щирості до вас, як батько, то не беріть мені сього за зле. Але, їй-богу, мені вас жаль. Самі собі підриваєте ґрунт під ногами. Дав вам бог талант, енергію, канцелярію, йде добре – оженились би, звили б собі сімейне гніздо, дбали б про сім'ю... **Та ні, вам захочеться пускатись на такі авантюри...**

– Дарують пан староста, – пробував протестувати Євгеній, але староста не дав йому докінчити.

– Ну, ну, прошу не ображатися! Я ж се не з злого серця. А щирої думки старого бюрократа можете раз вислухати. Я давно бажав поговорити з вами по щирості, то вже вибачайте, що скористаю з сеї нагоди. На чім то я став?; **Ага, аванюри... Я з наміслом ужив сього слова і не відступлю від нього.** Бо прошу, як же інакше назвати всі оті ваші заходи в справах, що властиво могли б вас і зовсім не обходити? Справи, з яких ви не винесете ні користі, ні почесті, ні слави, хіба лайку, компрометації, роздратування власних нервів, обурення та ворожнечу многих впливових противників? **Як же се назвати, як**

не авантюри, донкіхотство? І пощо вам цього, питаю ще раз?» [с. 380];

«Звільна котиться бричка по ослизлій дорозі. Мирно кивається рудий Берко на козлі. Він не дуже-то поганяє своїх коненят, бо вже недалеко до Бабинець, а в Бабинцях нічліг. Звільна похитується в бричці Євгеній, накинувши на себе дорожню бунду з капuzою. **Перед ним і довкола нього все застелено мрякою, тільки де-де просунуться поуз нього придорожні верби, що в мряці і в вечірній сутіні виглядають, як великі стоги сіна; листя ще не пообпадало з них, але висить недвижне і мов обліплене густою мрякою. А далі поза вербами нічого не видно.** Поле пусте, далекі ліси щезли. Думка не хоче летіти в далечінь і вертається, наче втомлена пташка до гнізда» [с. 286].

Іntenція спостерігача, визначаючи відношення між об'єктом та умовами його спостереження, у моделі хтось бачить когось/щось вказує на умови, що сприяють перцепції: усунення фізичного чи психологічного бар'єру, невизначеності зв'язків між елементами предметної дійсності, появи можливості ідентифікувати їх суттєві ознаки, зміни часу спостереження, просторового розташування, освітлення тощо, наприклад:

(Оповідач) «Сидячи при круглім мармуровім столику і попиваючи гарячу каву, **д-р Рафалович придивлявся Стальському, що не переставав балакати і оповідав йому притишеним голосом різні міські новинки. На лиці Стальського видно ще було білі плямки з пудру, яким обсипав його фриз'єр;** зрештою на ньому малювалося щире вдовolenня. Не знати, чи з того вдовolenня, чи, може, після випитих двох келишків коньяку, кінець його носа трохи зачервонівся і в очах грали огники. **Меценас дивився на нього тепер далеко ласкавішими очима, ніж учора, може, під впливом доброї новини, яку приніс йому Стальський, а може, й для того, що сей оповідав сьогодні веселіші речі, ніж учора.**

Сьогодні в місті мали відбутися збори робітників, що хочуть домагатися загального голосування, але пан староста заборонив, га, га... «Доки я тут старостою, – сказав комітетовим, – доти ніякого віча ані збору в моїм повіті не буде». Вчора до старости привезли величезного сома, зловленого в сусідній ріці, і староста дав за нього рибакам два ринські. Жид, у котрого меценас має винаймити помешкання, се перший міський багач і лихвар; він будує тепер три нові дома; от би пан меценас добре зробив, якби відкупив від нього ту каменицю, в котрій тепер має оселитися!...

Зі слів Стальського віяла сьогодні щирість; **не чути було тої злобної ноти, яка так немилу доторкала Євгенія вчора**» [с. 185];

(Оповідач) «Скільки лиха і деморалізації внесли ті патріоти в наше публічне життя, се колись вияснить історія; **треба було довгих десятків літ, щоб назріли овочі їх діяльності, щоб виявилися очам довго туманеної суспільності і довели до того, що авреол їх героїзму звільна на наших очах починає гаснути**» [с. 19];

(Рафалович) «Перейшовши кілька разів здовж покою, він зупинився при вікні, що виходило до міського парку, і відразу мов прикипів до місця. **Його очі звернулися на одно місце і не могли відірватися від нього.**

Просто його вікна, на віддаленні яких двадцятьох метрів, за живоплотом, що ним був обведений парк, ішла широка стежка а, зробивши тут закрут, піднімалася трохи вгору і щезала в гущавині високих смерек. В тім місці, де стежка тонула в тіні, спускаючися в долину з горбка, стояла під смерекою лавочка, здалека майже незамітна і заслонена для дальших частей парку, але добре видна з вікон. На тій лавочці в тій хвили сиділа дама в чорному, сим разом не завельонована, з лицем, оберненим просто до Євгенієвого вікна. **Зирнувши туди przypadково, Євгеній не міг відірватися від того лиця. Йому відразу пригадалося знайоме обличчя. Правда, і сим разом він**

не видів його виразно, бо сонячне проміння, скісно падаючи з-поза смереки, добре освітлювало стежку, що виглядала мов величезна карта білого паперу, простерта серед темної зелені, освічувало лавку, але пані, що сиділа на ній, потопала в тіні, так що тільки її подовгасте лице ясніло матовим блиском, ледве обрисовуючи свої тонкі контури» [с. 227].

Інтенція спостерігача узалежнює саму можливість здійснення процесу зорового спостереження, наприклад: (Рафалович) **«Він оповідав се байдужно, майже жартливо, навіть не počуваючи, яке огидливе вражіння викликав тим у свого слухача. Євгеній сидів при столі, підперши голову долонею і зажмуривши очі; нізащо в світі він не був би глянув тепер у лице Стальському»** [с. 207].

Від інтенції спостерігача залежить виявлення/невиявлення процесу спостереження об'єктові спостереження, наприклад:

(Стальський) **«Нічого не сталося, – говорив байдужно Стальський, – тільки я від того вечора перестав говорити з нею. Перестав знати її, бачити її, дбати про неї. Живу з нею так, немовби вона не існувала в світі.**

Євгеній усміхнувся тим силюваним сміхом, у яким проблискує несмілий скептицизм.

– Не вірите? Думаєте, що се неможливо. Потроха маєте рацію. **Я у д а ю повну байдужність, удаю при ній, що не бачу її, але на ділі я не тільки бачу, але навіть пильно обсервую її.** Я систематик. Знаєте, як мовляв той чех: *Ne boj se, Maříška, ja tě budu potalenuki řízát!*¹ (Не бійся, Марусю, я тебе помаленьку різатиму – чеськ.). Я роблю своє діло помалу, спокійно, холодно, але її від сього не легше» [с. 211];

(Оповідач) **«Здавалось, що й вона не гляділа на нього, не пізнала його; йшла рівно, плавно, поважно. Євгеній слідив за нею очима, далі щось немов пхнуло його. Він пустився бігти вниз сходами у офіцині, перебіг подвір'я,**

але так, **щоб із чільних сіней не було його видно**. Він боявся чогось, стидався чогось; йому здавалося, що коли **б панночка в жалобі запитала, що він слідить за нею, то він від одного її погляду впав би, згорів би на місці**» [с. 233].

Часові та частотні характеристики спостереження також інтенційно зумовлені. У часовому аспекті спостереження може бути:

а) короткотривалим, миттєвим, при цьому використовуються моделі *зирнути на когось/щось, заздрити когось/щось, глипнути на когось/щось*, наприклад:

(Оповідач) «Прокуратор, Євгеній і практикант засміялися. Суддя Страхоцький дуже не любив сміху. Йому все здавалося, що то з нього сміються, тож, **зирнувши гнівно по присутніх**, піднесенням голосом записав до селян:

– І ви, драби, задля такої дурниці смієте трудити суд?» [с. 311];

(Рафалович) «Панночка була вся в чорному і, вийшовши з кімнати, заслонила своє лице довгим, чорним, густим вельоном, – очевидно, носила по кімось жалобу. **Євгеній тільки на хвилю заздрів незакрите її лице**, і йому здалося, мовби блиснуло сонце і освітило його» [с. 233];

(Рафалович) «**Євгеній зирнув наперед себе**: сосни, сосни, сосни рівним рядом потяглися аж геть-геть далеко, де обі їх лінії по обох боках дороги немов зливалися з собою. **Глипнув позад себе – те саме**. Кінця лісу ніде не видно; одинока каритка котилася тихо, мов загублена серед того темно-зеленого шпилькового моря. І скрізь воно рівне, мов пристрижене якоюсь величезною машиною; ніде ані вищого дерева, ані лісничівки, ані яру, ані закруту дороги. Тільки тут і там край шляху бовваніють біло-сині басаманісті мильові стовпи з понаписуваними на них числами» [с. 320–321].

б) довготривалим, що відображається моделями *придивлятися комусь/чомусь; приглядатися до когось/чогось, вдивлятися у когось/щось*, наприклад:

(Рафалович) «Ідучи на обід, Євгеній побачив Барана на подвір'ї, як порався щось коло криниці. Він поздоровив його. Баран уклонився йому, не мовлячи нічого, **але Євгеній замітив, що перший раз від часу їх знайомства Баран впер у нього свої блискучі очі, дивився на нього довго і вперто, не змигаючи.** В тих очах, так здавалося Євгенію, було щось мов важкий сум, змішаний з якоюсь болючою цікавістю. Здавалось, що він хотів щось промовити, запитати про щось у Євгенія, і молодий адвокат, мов прикований тим поглядом, зупинився, ждав. Але Баран по хвилі спустив очі і занявся своїм ділом, не мовлячи нічого, – і Євгеній пішов своєю дорогою» [с. 253];

(Рафалович) «**Євгеній оглядав молодий лісок.** Темно-зелені сосонки стояли густими рівними лавами по оба боки дороги. Вони були посаджені рядами, так що, їдучи дорогою, око раз за разом вбігало поперек головної лави і продиралося значний шмат у глиб лісу, але за хвилю віз рушав далі, око зісковзувалось із одної лінії, вбігало на другу, щоб із неї знов зісковзнутись за хвилину.

<...> Євгеній думав, що старий просить милостині, але Берко, видно, ліпше зрозумів сей поклик, бо зупинив коней. **Євгеній пильно оглядав чоловіка, що, кланяючися, наближався до нього**» [с. 321];

(Рафалович) «Регіна все ще стояла недвижно на місці. Євгеній настільки отямився, **що міг спокійно придивитися їй.** Чи постаріла? Чи змінилася за ті десять літ страшною моральною тортури, які прожила в пазурах отсього нелюда? Євгеній був трохи розчарований. Жінка, що переживала таке, повинна була б виглядати більше нещасливою, більше пригнобленою. Регіна не дуже постаріла, навіть поповніла трохи, щоки цвіли невеличкими рум'янями, уста були досить свіжі, на лиці, на чолі ані морщиночки, ані сліду борозни, проведеної внутрішнім горем. Виглядала, як багато інших жінок, а її спокій надавав їй навіть вираз якоїсь тупості і байдужності» [с. 260];

(Оповідач) «**Євгеній пильно вдивляється в придо-**

рожну березу, покриту жовтим, а декуди пурпурово-червоним листям, що, обтяжене краплинами мряки, облітає звільна, ненастанно. Коли ся береза почуває який біль при обпаданні сього листя, то се, мабуть, буде біль, подібний до того, який він почуває тепер. І в його душі в'яне щось, обпадає, відривається і гине щось таке, що було красою, і пишнотою, і радощами, але тепер пережило свої дні. Се в'яне його молодість з її ілюзіями, і поривами, і безумним коханням. Те, що прийде тепер, не буде вже ні таке блискуче, ні таке ніжне, ні таке радісне. Що воно буде – не знати, але в усякім разі буде щось інше» [с. 288].

Нарешті, предметом спостереження може стати й інтенціональний стан суб'єкта спостереження, наприклад:

(Рафалович) **«У Євгенія горіло серце, щось займалося в душі, мов негасний огонь; панночка все стояла у нього перед очима то в рожевій баловій сукні, то в простім плащику і з легесенькою усмішкою, як ішла своїм маєстатичним ходом по вулиці. Не бачачи її, він не то що не забував, але, навпаки, закріплював у своїй пам'яті кожний її рух, кожде слово, кожний відтінок її голосу, кожду рисочку її лиця. Він уже перестав критикувати правильність тих рис, він чув, що вона перестає бути для нього предметом естетичного вподобання, а починає робитися чимсь таким необхідним до життя, як сонце, як тепло, як повітря». <...> В ньому виросла із кожним днем кріпшала надія, що колись-таки він зустрінеється з нею...» [с. 231–232].**

За частотністю поділяємо спостереження на:

а) нерегулярні, які відображаються за допомогою моделі помітити когось/щось;

(Регіна) **«Регіна стоїть німа, недвижна. Не думає нічого. Витріщеними очима вдивляється в полум'я лампи, але не бачить нічого довкола себе. В її уяві мигають відірвані образи, мов обривки різнобарвної матерії, кидані шаленим вихром. Блискучий камінець на сонячній вершині – Євгенієве лице, молоде, свіже, як**

було тоді, коли обоє йшли вулицею зі школи фортеп'янової гри... туркіт фіакрів... **лице тітки...** воно більшає, наближається, **робиться страшенною гнилою машкарою, розхляє гнілі уста, показує чорні щербаті зуби і сточений червами** язик і бубонить' прокляті слова:

– Най вас бог благословить! Най вас бог благословить!

А потім знов блискучий камінець на сонячнім вершку... і маленька **дівчинка в ліжечку...** і над нею **похилене лице старої няньки...** і бринить ледве чутно сумна-сумна пісенька:

Ой, вербо, вербо кучерява, Ой, а хто ж тебе скучерявив? Скучерявила темна нічка, Підмила корінь бистра річка» [с. 433];

(Рафалович) «Він у отсій хвили почував вдячність для Регіни, що не використала сю хвилю його слабості, як була б зробила всяка інша на її місці. Для чого вона се зробила? Які • логічні чи чуттєві причини довели її до такого нагло-го, різкого розриву з ним, сього він не береться вияснювати, се якось навіть не підпадає під його увагу. **Перед ним тільки мелькає її бліде лице**, її досить негарно створені уста, з яких вилітають остатні слова, її гордий рух, що не дуже-то припадає до її зламаной постаті. І все те хоч не перестає боліти Євгенія, але болить не тим острим болем, що в першій хвилі, а якось тихо, одностайно, як затулена рана, що починає гоїтися» [с. 28];

б) регулярні, для вираження яких використовують модель вивчати когось/щось.

(Оповідач, Марусяк) « Марусяк сидів на коридорі під стіною.

– Ну, що? – запитав його Євгеній.– Ще вас не кликали?

– Ні. Ще там якісь жиди шваркочуть.

Марусяків противник, високий сивобородий жид, ходив по коридорі і **спідлоба позирав то на Марусяка, то на адвоката**. Присутність адвоката, видимо, непокоїла його.

– От Юда! – гнівно шептав Марусяк до Євгенія, за-
тискаючи кулаки. – **Глядіть, як нас пасе очима.** З'їв би,
якби міг. Адже підплатив судію, щоб мене конче засудив,
щоби я не міг бути вибраний до ради громадсько» [с. 312];

Від того, чи вдалося спостерігачеві досягнути
поставленої мети, залежить його оцінка процесу спосте-
реження, наприклад:

(Оповідач) **«Євгеній ніколи не зажмурював очей
на ті непринадні боки сільського життя, ніколи не
ідеалізував собі народу, а сьогодні, під впливом остатніх
подій, усього менше мав охоту і здібність чинити се. На-
впаки, бачилось, що тепер його зір заострився влас-
не на темні і непринадні боки сільського життя,
збільшився його скептицизм щодо селянського ха-
рактеру. Але сам вид тих бідних сіл, через які вела його
дорога, тих куп хворосту і соломи, тих подертих лахів,
брудних полотнянок, сірих і бурих лиць, косматих корів,
скрипучих журавлів, роззявлених коришом і гордих, нена-
жерливих дворів будив у душі рівночасно **якесь супро-
тилежне чуття. Показувалося, проблискувало щось
мов зеренце щирого золота в купі сірого піску, і те
щось помалу кристалізувалося і виявляло себе в
однім коротенькім не то реченні, не то зітханні:****

– Ах, як багато праці потрібно !» [с. 290].

Отже, від інтенції спостерігача залежить мовленнєве
представлення у дискурсі (тексті): а) співвідношень між
суб'єктом та об'єктом спостереження; б) відношень між
об'єктом та умовами його спостереження; в) часових та
частотних характеристик спостереження; г) оцінки про-
цесу спостереження спостерігачем.

Процес спостереження розпочинається із визначен-
ня меж, що окреслюють простір, який перебуває у полі
зору спостерігача. Поле зору – величина простору, що
його може бачити нерухоме око чи обидва ока. Взаємне
розташування спостерігача та об'єкта спостереження
визначає характер поля зору. Виділяють наступні позиції:

а) спостерігач знаходиться осторонь предметної дійсності, яку вивчає; б) спостерігач бере участь у ній (є учасником подій); в) суб'єкт спостереження є водночас його об'єктом.

Позиція, коли спостерігач знаходиться осторонь об'єкта спостереження, дозволяє йому вивчити усі елементи предметної дійсності, визначити їх взаємне розташування, зв'язки, виділити їхні істотні ознаки, сформувати статичне поле зору. У такій ситуації спостерігач рідко змінює своє ставлення до об'єкта спостереження.

Позиція, за якої спостерігач знаходиться у тій же площині, що й об'єкт спостереження, (оскільки суб'єкт спостереження є елементом предметної дійсності), зумовляє постійну зміну його поля зору в залежності від позиції у ньому. Ставлення спостерігача до об'єкту спостереження може змінюватися, наприклад:

(Рафалович) *«В тяжкім душевнім настрої вернув Євгеній до своєї канцелярії, випровадивши обох панотців. **Ось вони, провідники і батьки народу, інтелігенти і просвітителі!** Євгеній знав їх обох добре, знав їх щирість і прихильність до народної справи, та, з другого боку, розумів також їх прикре положення. Політика – то не балакання на празниках та соборчиках! Вона вимагає не тільки вправного язика і міцних грудей, але також відважного серця, сильного характеру і завзяття і того духу незалежності, якого у нас цілими віками вбивали і притлумлювали різні чинники. Нема його у тих щирих людей, а коли є, то тільки у рідких виїмків. І що робити далі? Невже знов відложити діло знов скликати з'їзд «отців повіту», радити та дебатовати і вибирати новий комітет і з ним по кількох тижнях опинитися знов на тім самім місці? Чи взяти діло зовсім на себе самого?» [с. 373].*

Позиція, за якої спостерігач сам виступає об'єктом спостереження, формує статичне поле зору, недоступне для спостереження іншим спостерігачам. Наприклад:

(Рафалович) *«**І в тій хвилі Євгеній почує у душі глибокий сором.** Йому пригадалася недавня розмова з*

Регіною і його безумний намір – покинути все те, вимріяне, вилеліяне, підготоване зусиллями його душі і бажаннями його серця, покинути і занехати задля жіночих очей, задля блідих, болящо стиснених уст! **Боже, невже се був він? Невже в його душі на одну хвилину могла постати і випрямитися така постанова? Невже нерви могли здобути таку перевагу над розумом і над ліпшою, чистішою частиною його чуття?** Так, він чув, що та частина його чуття, що тягне його до праці для рідного народу, до тої важкої, ненастанної праці, повної прикростей, абнегації, розчарувань, терпінь і – хто знає, може, десь там колись пізніх цвітів і плодів, – що та частина його чуття – краща, чистіша частина. Адже се його перший, безпосередній, святий обов'язок. Вихований, вигодуваний хлібом, працею і потом сього народу, він повинен своєю працею, своєю інтелігенцією відплатитися йому. Се перший заповіт, такий, від якого ніщо й ніяким способом не може увільнити його. Все, що говорить про права індивідуальності, про права чуття, про право на вживання життя і його радощів, – се софізми, брехня, облудна маска самолюбства й безхарактерності. **Яке ти маєш право бути вільним, коли твій народ у неволі?»** [с. 290–291].

Отже, поле зору передбачає три позиції спостерігача відносно об'єкту спостереження: спостерігач знаходиться осторонь об'єкта спостереження; спостерігач знаходиться у тій же площині, що й об'єкт спостереження; спостерігач виступає об'єктом спостереження, тобто відбувається самоспостереження.

Предметна дійсність, яку вивчає спостерігач, складається не тільки з об'єкта спостереження, але може містити й інші складові. План спостереження – це розташування об'єкта в перспективі з погляду віддаленості його від спостерігача. Р. Лангакер виділяє у полі спостереження лише фігуру і тло. Фігурою він називає об'єкт предметної дійсності, на якому спостерігач зосереджує свою увагу.

Інші складові дійсності, необхідні для визначення ознак та розміщення фігури, дослідник називає тлом.

У сучасній лінгвістичній прагматиці план спостереження поділяють на перший, другий, третій тощо.¹

(Спостерігач) *«І, весь тремтячи з внутрішнього зворушення, **Баран устав, надяг на себе, що мав найтеплішого, і вийшов зі своєї комірки, загасивши недогарок свічки. Надворі було ясно, місячно; сніг на подвір'ї іскрився синявим фосфоричним блиском. Баран почав скванно шукати чогось очима. В куті коло його комірки була шопка, прибудована до стіни тої самої комірки. В тій шопці стояла велика балія, обік неї лежали два праники. Баран узяв із бантини свій грубий шнур, яким носив дерево з пивниці для партій, почепив балію за вуха і зав'язав собі на плечі, так що її дно стирчало перед ним, мов великий круглий тарабан, а взявши праники в обі руки, вийшов хвірткою на вулицю.***

На годиннику вибила одинадцята. Найближчі вулиці обліті місячним світлом, були пусті. Де-де на розі вулиці блимала жовтавим світлом лампа. Де-де в шинках світилися вікна, і відтам лунали крики та співу; далеко по передмістях переливалися голоси померзлих колядників, що попід вікнами за цента витягали звісну щедрівку...» [с. 352];

Перший план – це предмети, розташовані найближче до спостерігача. Другий план – це те, що знаходиться позаду і є менш істотним; тло – елементи предметної дійсності, які ідентифікуються спостерігачем як межі поля зору. Оскільки спостерігач обирає позицію, з якої найзручніше вивчати об'єкт спостереження, останній здебільшого знаходиться на першому плані. На другому плані об'єкт

¹ Bartminski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w języku, tekście i dyskursie // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartminskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 336.

спостереження може знаходитися у випадку, коли для спостерігача важливо вивчити його зв'язки з іншими елементами предметної дійсності. Можна стверджувати, що об'єкт спостереження ніколи не виступає тлом.

Отже, предметну дійсність, з одного боку, можна розчленувати на фігуру і тло, а з другого – виділити у ній перший, другий, третій, четвертий план тощо. Об'єкт спостереження виступає фігурою і може знаходитися на будь-якому плані, вибір якого визначається інтенцією спостерігача. Об'єкт спостереження ніколи не виступає тлом.

Процес перцепції тісно пов'язаний із перспективою, яку розуміємо як простір, який можна охопити оком. Основними її ознаками є скерованість та орієнтація.

Перспектива, зазвичай, перед кимсь відкривається, вона може бути широкою або вузькою, далекою чи близькою, чіткою чи невизначеною, її може заступати перешкода, тоді як відкритий простір, навпаки, сприяє її розгортанню.

Точкою відліку перспективи є позиція спостерігача, що спрямована на об'єкт спостереження.

Отже, перспективу визначаємо як простір, який перебуває у зоровому сприйнятті спостерігача, а точкою відліку перспективи є його позиція. Будучи спрямованою на об'єкт спостереження, перспектива може бути широкою/вузькою, далекою/близькою, чіткою/розмитою, визначеною/невизначеною, наприклад:

*(Рафалович) «Ні, книжкова освіта ще не дає життєвої освіти. Неписьменний торговець може бути в життєвих справах освіченішим чоловіком від доктора філософії. Життєва освіта, ось в чім річ! Щоб чоловік привикав жити з людьми, порозуміватися з ними, солідаризуватися. Почуття солідарності між людьми – се мета тої школи. **Адже наші селяни живуть досі на становищі диких у пралісах: що поза межами мого візвату, те все вороже мені, чигає на мене, бажає мене знівечити.***

Відси ворожнеча між сусідами за дрібниці, загальне недовір'я, облесливість і брехливість. Адже я певний, що вони, вийшовши від мене, просто підуть до свого Шльомка і розповідять йому, що я радив їм купити панські добра. Ще й прибрешуть дещо, бо слухали нерадо і відійшли, не вирозумівши добре, чого я хочу.

Він почав ходити живіше. Прикре почуття в його душі дійшло до вершка і перебуло кризис. **Йому відкрилися веселіші горизонти.**

– А коли знаю се, коли розумію причини сього, то нічого й гризтися. **Треба провести їх через школу життєвої освіти, збудити в них громадського духа, а там побачимо. При першій нагоді поїду до Буркотина, роздивлюся все на місці, побалакаю ще з іншими людьми. Побачимо, може воно не так лихо буде, як здається»** [с. 251];

(Рафалович) «Він не переставав ходити по покою, і його думки не переставали розвиватися в песимістичнім напрямі, немов розмотували клубок чорних ниток.

(Рафалович) «**А мої селяни! Чи бач, які політики? Дай, мовляв, підчорнимо адуката, оплюємо його і тим купимо собі панську ласку! Чудова перспектива для дальшої праці!** Варто для них мучитись і терпіти! Приємно вести їх до бою з тою темною силою, що тільки й чигає на те, щоб нас поодинці схрупати! І то вже в початку таке, при дрібниці, де в мене нема ніякісінького власного інтересу. Що ж подумати про такі випадки, де від заховання секрету могла б залежати моя доля, мое життя! Адже ж вони, не надумуючися, з усміхом і без докору совісті пожертвують мене, ще й кепкуватимуть. **Що, мовляв, за такий адукат, що звірюється нам з такими річима! Дурневі дурна дорога!**» [с. 271];

(Рафалович) «– Регіно, серце мое! Незабуття моя! Невже горе зламало тебе так, що ти перестала вірити сама в себе? Невже всяке бажання і всяка надія щастя замерли в твоїй душі? Озовися! Скажи слово! Зірви ті огидливі пута,

якими сковано тебе. Адже ж я не вірю, щоб ти вважала святим і шановним те, що було для тебе десятилітньою нелюдською тортурою! **Подай мені руку! Я все віддам тобі. Покинемо сей город, сей край. Світ широкий. Подамося геть, хоч би за море. Я здоров, сильний, повний віри, а при тобі моя сила і віра зросте вдесятеро. Не згинемо. Заробимо собі на життя. Виборемо у нього все можливе. Видремо у нього, що тільки дасться, з того скарбу людського щастя, який був призначений для нас»** [с. 276–277];

(Рафалович) «Матінко моя, рідна моя! Рятуй мене! Якому звіру, людоїдові я попалася в руки!»

І побігла, і замкнулася в своїй спальні.

Се була остатня наша розмова.

Євгеній сидів мов у тумані. Йому здавалося, що заглядає в пивницю, повну гнилі і поганого хробацтва. **Його думка жахалася дальшої перспективи подружнього життя, що могло розпочатися такими сценами.** Остатні слова Стальського диркнули в його душі, як диркає віз, наткнувшись серед бігу на великий камінь серед шляху. '

– Як то остатня? – спитав він. – Вона покинула вас?

– Ні.

– Вмерла? – Ні.

Євгеній глядів на нього очима, повними здивування і нервової тривоги.

– **Нічого не сталося, – говорив байдужно Стальський, – тільки я від того вечора перестав говорити з нею. Перестав знати її, бачити її, дбати про неї. Живу з нею так, немовби вона не існувала в світі»** [с. 210].

Точка зору спостерігача, як було зазначено вище, характеризується інтенціональністю і спрямованістю (на когось і/або щось). Крім того, вона залежить від місця, у якому перебуває спостерігач по відношенню до об'єкта спостереження та умов, у яких відбувається процес

перцепції. На думку Є. Бартмінського, погляд суб'єкта спостереження – це суто фізичний процес сприйняття, пізнання та оцінки дійсності.¹ Оскільки категорія точки зору, як і будь-яка інша прагматична категорія, має когнітивно-прагматичну природу, то вона охоплює не лише процес перцепції, але й категоризацію та оцінку результатів спостереження. Порівняймо визначення погляду як спрямованості, скерованості зору на кого-, що-небудь і точки зору як чієїсь думки, погляду на кого-, що-небудь, ставлення до когось, чогось; позиції, з якої хтось вивчає щось або когось; способу, у який хтось бачить і оцінює щось або когось.² Ще одна відмінність між поглядом спостерігача і його точкою зору полягає у тому, що погляд активний і тісно пов'язаний із процесом перцепції, у той час як точка зору може мати пасивний характер і не стосуватися поточного процесу спостереження. На відміну від погляду, носієм якого є лише індивід, точка зору може належати як конкретному спостерігачеві, так і етносу, соціальній групі тощо.

Актуальним питанням стратегії художньої комунікації є можливість функціонування у дискурсі різних точок зору. Це стосується паралельного розгортання двох (або більше) точок зору, їх накладання, розходження тощо. Поширеним є твердження, що варіативність представлення думок не сприяє інформативності дискурсу і часто є причиною конфліктів та непорозумінь. Існує й протилежна думка, згідно з якою різні точки зору до-

¹ *Bartminski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w jezyku, tekscie i dyskursie // Punkt widzenia w tekscie I w kulturze / Pod red. J. Bartminskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 337–338.*

² *Bartminski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w jezyku, tekscie i dyskursie // Punkt widzenia w tekscie I w kulturze / Pod red. J. Bartminskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartminskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 339.*

зволюють зобразити предметний простір у різних аспектах, що допомагає розкрити механізми його перцепції та категоризації.¹ Динаміка категорії точки зору в дискурсі (тексті) найчастіше представлена такими моделями: зміна суб'єктом мовлення своєї точки зору, зосередження уваги різних суб'єктів на одному об'єкті, накладання точки зору різних суб'єктів, точки зору різних суб'єктів стосуються різних об'єктів. Розглянемо кожну з них.

Зміна суб'єктом мовлення своєї точки зору може бути зумовлена або зміною позиції суб'єкта, або зміною його аксіологічних установок. У першому випадку, обравши нове місце для спостереження, суб'єкт отримує можливість побачити предметну дійсність під іншим кутом зору, який відкриває йому нові властивості елементів дійсності, зв'язків між ними тощо; зміни у другому випадку зумовлені переорієнтацією суб'єкта на інші цінності чи ідеологію. Наприклад:

(Оповідач) **«Побачивши в тій хвилі чорну даму на лавочці в саду, він зразу дивився на неї з якимсь зачудуванням, мов на щось незнайоме, що завадою стає йому в дорозі. Недавня хвиля, коли він над долею сеї жінки пролив невисохлу ще річку сліз – як же ж далека була вона тепер від нього! Що вона йому? Примха, слабкість волі, сентиментальний порив, соромний серед тих обставин, у яких він живе тепер! І чим вона була для нього в житті? Нічим, дрібненьким епізодом, що заважить хіба за пилину супроти тої широкої поважної праці, якій він хоче – повинен – мусить віддати своє життя. Тепер якоюсь примхою долі їх стежки ще раз зустрілися – і що ж з того? Стрічаються перехресні стежки на широкому степу та й**

¹ Bartmiski J., Niebrzegowska-Bartminska S. Dynamika kategorii punktu widzenia w języku, tekście i dyskursie // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartmiskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartmiskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 344.

знов розбігаються! Таке буде й наше. **Що вона мені тепер, і що я їй? Нічогісінько.** Перелетні тіні, що мигнуть понад долиною і не лишать по собі нічого-нічогісінько...»

І він відвернувся» [с. 272].

Зосередження уваги різних суб'єктів на одному об'єкті у дискурсі (тексті) актуалізують різні властивості того чи іншого явища, предмета, особи, що дозволяє виформувати про нього цілісне враження. При цьому точки зору не обов'язково протилежні за оцінкою. Тому видається помилковим твердження щодо конфліктного характеру різноаспектного вивчення об'єкта. Наприклад:

(Рафалович) *«Регіна все ще стояла недвижно на місці. **Євгеній настільки отямився, що міг спокійно придивитися їй.** Чи постаріла? Чи змінилася за ті десять літ страшної моральної тортури, які прожила в пазурах отсього нелюда? Євгеній був трохи розчарований. Жінка, що переживала таке, повинна була б виглядати більше нещасливою, більше пригнобленою. **Регіна не дуже постаріла, навіть поповніла трохи, щоки цвіли невеличкими рум'янцями, уста були досить свіжі, на лиці, на чолі ані морщиночки, ані сліду борозни, проведеної внутрішнім горем. Виглядала, як багато інших жінок, а її спокій надавав їй навіть вираз якоїсь тупості і байдужності.** Се страшенно болюче вразило Євгенія; се було так, немовби хтось із вітаря, виставленого в його душі, здирав найкращі окраси.*

*«Так се вона? Вона, моя Регіна, мій ідеал, моє божество? – повторяв він у своїй душі сотні разів. – **Ну, вона, видно, не дуже нервова, не дуже чутлива. Живе собі сяк чи так.** Недармо кажуть: жінка, як верба, де її посади, там прийметься. Над чистою водою – то над водою, а на поганім смітнику – то на смітнику. Вона тут і там буде собі рости, найде собі якесь уподобання» [с. 259].*

Накладання точки зору різних суб'єктів. Способи, у які відбуваються їх злиття, бувають різними. По-перше,

накладання може бути результатом згоди чи домовленості, наприклад:

(Маршалок Брикальський – граф Кшивотульський) «Між п'ятим і шостим данням пан маршалок з найневиннішим у світі лицем запитав Кшивотульського, чи він перечитав уже **нарис статуту нової, реформованої каси**, розісланий усім членам ради повітової?

– Одержав і я **сей елаборат**, але подумав собі: шкода часу і атласу, – відповів граф.

– Однако я просив би конче коханого графа прочитати його, – чемненько мовив пан маршалок. – **І надіюсь, що прочитання розсіє ті упередження, які пан граф має до сеї реформи.**

– Як то? Хіба сей новий статут лишає річ по-старому?

– Ні, навпаки, **він поступовий, можна сказати, революційний**, – з усміхом мовив маршалок.

– Знаєш, коханий маршалку, що **я ворог усякої революції**.

– А таки **надіюся, що тебе, коханий графе, наверну на сю, спеціально на сю революцію.**

– **Мусила б бути якась незвичайна.**

– Подумай собі, ми реформуємо властиво нашу, панську касу. То значить, переводимо будуцу, спільну касу на статут теперішньої хлопської. Робимо її спільною для всіх у повіті, хто потребує кредиту.

– Хто найбільше потребує, той найбільше візьме, – байдужно втрутив граф.

– Розуміється, – потвердив маршалок, удаючи, що не умів особистої альязії. – А спеціальними параграфами зазначено тахіта, до яких може доходити кредит для великої, а для яких для дрібної посілості.

– Нова кість незгоди, – знов байдужно втрутив граф, делікатно оббираючи удо печеної качки.

– Зовсім ні. Вони обчислені на основі дотеперішніх балансів. Зрештою при спеціальній дискусії **можна цифри змінити. Ходить тільки о принцип. Адже дві**

повітов каси – се подвійна адміністрація, подвійний кошт.

– **Се так.**

– В усякім разі дуже прошу любого графа...

– Але ж розуміється! – перервав живо граф. – Се ж мій обов'язок переглянути статут.

– Ми не зрікаємось твоєї цінної опозиції, – з солодким усміхом мовив маршалок. – Навпаки, вона нам дуже по-жадана, але почуваємо, що **в основному питанні по наших боці правда.**

– Ну, маршалку, – мовив трохи уражений граф, – **за кого ж ти мене маєш, думаючи, що я можу бути в опозиції проти справедливого проекту?**

– **А в такім разі ми погодимося!** – радісно мовив маршалок і протягнув графові обі руки. Сей обтер пальці правої руки серветкою і подав її маршалков» [с. 345].

По-друге, накладання може бути результатом перемоги одного суб'єкта над іншим.

(Стальський – Рафалович) «Бачите, **тоді** я наговорив вам про свою жінку всякої всячини. Пригадуєте собі?

У Євгенія подерло морозом поза плечі.

– Так от і вийшло. **Відтоді я передумав дещо, придивився дечому і дійшов до того, що я також недобре роблю.**

У очах Стальського, на кінцях його уст, у цілім виразі лиця було щось мов насміх над тими словами; щирості, яка б давала їм властиву ціну, не було в його голосі ані сліду.

– Що ж, се похвально пізнати свою похибку, – мовив Євгеній, не знаючи, що йому сказати і пощо Стальський виволікає перед ним свої домашні справи.

– Пізнати! Не в тім річ. Знаєте, я такий чоловік: або пан, або пропав. Як робити щось, то робити до шпунту, а як ні, то й не зачинати. Як пізнав свою похибку, то раз направити її.

– Значить, живе тепер зі своєю жінкою як слід?

– От в тім-то й річ! – мовив Стальський. – Знаєте, десять літ жили ми з собою, як чужі, як вороги, робили одно одному різні пакості і прикрості, – то так якось повернути оглоблі в противний бік... як би вам сказати, не а пророс. Рука не підіймається. Слово не вимовляється. Так от я задумав зробити се якось принадніше. Солідніше. Коли будемо самі обое в хаті, то воно не вийде, – погань вийде, знаю наперед. Скінчиться новими докорами, новим гнівом. **«Дай, – думаю, – справлю перепросини, як бог приказав. Запрошу чужого чоловіка, любого мені, перед яким не маю секрету і не потребую ні з чим ховатися», – вас. Щоб ви, так сказати, були за свідка.**

– Але ж, пане любий... – мовив Євгеній, та Стальський не дав йому докінчити.

– Прошу, пане меценас, не відмовте мені сього. Дуже вас прошу. Знаєте, від сього залежить спокій і щастя двох людей. А при тім позволю собі пригадати вам, що ви таки винні ще мені візиту. Прошу не сперечатися, не вступлюся відси, поки не пристанете.

– Га, коли така ваша воля, то нехай і так, хоча, признаюся, як кавалер я не чую себе покликаним до інтервенції в таких делікатних подружніх ділах.

– Але ж то не буде ніяка інтервенція. Звичайна візита. Ви вдаєте, що не знаєте нічогосінько, а ми обое балакаємо собі, забавляємо гостя, – і при тій нагоді наші диференції вирівнюються. Тихо, мирно, незамітно.

– Дай боже! Ну, а коли ж би ви думали се зробити?

– Сьогодні. Зараз. Усе вже готове. Що треба – накуплено, фіакер чекає на вулиці. Прошу перебратися – і їдемо!

– Га, коли так, то служу» [с. 255].

По-третє, накладання відбувається шляхом самостійної зміни точки зору одного із суб'єктів на користь іншого, наприклад:

(Регіна) «– Я ось що хотіла сказати вам. Чую, що ви скликаєте на завтра хлопське зібрання.

– Так, пані. Се має бути перший крок, перший початок моєї ширшої, народної праці. Хочу доложити всіх сил, Щоб довести сей народ хоч троха до освідомлення, привчити його користуватися його правами, боротися з його кривдниками,– з запалом мовив Євгеній.

– Ось куди тягне ваше серце! – з жалем мовила Регіна, а по хвилі додала: – Що ж, робіть! Як я жалую, що я не мужчина, що не можу допомогти вам своєю працею, своїм знанням, хоч би тільки своїми кулаками!

– Ви пані?

– О, пане, якби ви знали, як часто зі свого домашнього пекла я рвалася думками на ширший світ, там, де йде чесна, явна боротьба, де люди терплять за високі цілі, але й тріумфують з їх побідою! Та що, не судилось мені, не судилось нічого! Знаєте, як то в пісні співають:

Як зеленій конопельці у болоті гнити,

Ой, так мені, сиротині, за нелюбом жити.

– Ну, та що там про се! Сталося і мусить дійти до кінця. **А ось ваше діло, воно повинно йти чимраз далі й далі. Бажаю вам найкращих успіхів і маю надію, що успіх буде.** А щоб вам дати доказ, що мої бажання – то не пусті фрази, то прошу вас, **прийміть отес не-много, що маю, візьміть се на основний фонд, який повинна мати ваша організація»** [с. 413].

У дискурсах, в яких функціонує модель «Точки зору різних суб'єктів стосуються різних об'єктів», осібню розглядають різні ситуації, учасники яких не перетинаються між собою.

Отже, категорія точки зору пов'язана із перцепцією навколишньої дійсності та її представленням у мові. Найважливішими елементами перцепції, які визначають представлення у мові предметного простору із врахуванням точки зору спостерігача, є процес спостереження, суб'єкт спостереження, об'єкт спостереження,

інструментарій спостереження, поле спостереження, план спостереження і перспектива. Поєднуючи у собі суб'єкт, пізнавальну дію та об'єкт пізнання, категорія точки зору, з одного боку, виступає пресупозиційною основою світобачення етносу, групи носіїв мови чи індивіда, який користується цією мовою, а з другого – визначає мовні та комунікативні категорії, необхідні для опису предметного простору, який вивчає спостерігач. У дискурсі (тексті) точка зору виступає як динамічна категорія.

Сприйняття у мовознавстві все частіше розглядається у термінах спостерігання, а суб'єкт спостереження – у термінах спостерігача. Як слушно зауважує російська дослідниця Т.Л.Верхотурова, «спостерігач» існує і на рівні концептуальної системи, тобто представлений в концептосфері мов, і в понятійній/концептуальній картині світу, і на рівні ментальних репрезентацій. Авторка стверджує, що в художньому і поетичному мовленні спостерігач як суб'єкт пізнання/свідомості зустрічається рідко. Більше того, на думку вченої, «ця категорія тут не володіє яскраво вираженого епістемічною, аксіологічною, естетичною, етичною чи якою-небудь іншою загальнокультурною значущістю (подібно, наприклад, до таких категорій, як «любов», «чесність», «читач», «глядач», «душа» і багато ін.).¹ Однак, як засвідчують результати мовознавчих досліджень, спостерігач як суб'єкт сприйняття може виявлятися в художньому дискурсі (тексті) у різних втіленнях – як автор повідомлення (оповідач), як герой (персонаж) – і впливати на концептуалізацію події, явища в індивідуальній картині світу автора².

Польський дослідник А. Кудра у художньому дискусі (тексті) виокремлює дві співвідносні функції

¹ *Верхотурова Т. Л.* Метакатегорія «наблюдатель» в научній картині мира // *Studia Linguistica Cognitiva*. Вып. 1. Язык и познание: Методологические проблемы и перспективы. – М.: Гнозис, 2006. – С. 53.

² *Верхотурова Т. Л.* Там само – С. 56.

оповідача – спостерігача і коментатора¹. Спостерігач – категорія, пов’язана із сенсорним рівнем (з реєстрацією, а не з аналізом), тобто не сягає ментального рівня. Зі спостерігачем пов’язується точка спостереження і поле спостереження, а з коментатором – точка зору і перспектива, котру автор розуміє як деяку сукупність полів спостереження із цілим онтологічним фоном представленого світу, семантикою та аксіологією, які можна відтворити на підставі даних оповідача-коментатора. Перспектива ж поєднує перцептивний і ментальний плани. «В площині перспективи стає можливою аксіологізація у широкому розумінні (напр., етична: добро – зло, естетична: краса – потворність, логічна: правда – неправда і т.п.)»². А.Кудра постулює наявність одного спостерігача-оповідача у художньому тексті (дискурсі), що займає певні точки спостереження у презентованих полях спостереження. Головний пункт спостереження знаходиться на осі часу і простору, що, наприклад, пояснює всюдисущість недієгетичного оповідача. Спостерігач може емпатично ідентифікувати себе з героєм і входить у його ментальність та аксіологію, перетворюючись у коментатора, який має не лише свою точку спостереження, але й точку зору. Таким чином, на думку вченого, є один спостерігач у художньому тексті (дискурсі), який втілюється у різних постатях персонажів. Він надає адресатові (читачеві) відомості про онтологічний аспект художньої реальності, інформує про «конфігурацію» простору, ситуації, в яких перебувають герої та об’єкти у часі, конструює сцени. Адресат (читач) реконструює їх.

¹ Kudra A. *Jezykowe wyznacniki obserwatora w tekście literackim (na przykładzie Granicy Zofii Nalkowskiej) // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartmńskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartmńskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 129.*

² Kudra A. *Jezykowe wyznacniki obserwatora w tekście literackim (na przykładzie Granicy Zofii Nalkowskiej) // Punkt widzenia w tekście I w kulturze / Pod red. J. Bartmńskiego, S. Niebrzegowskiej-Bartmńskiej, R. Nycza. T. 20. – Lublin, 2004. – S. 132.*

Входження у ментальне поле коментатора передбачає реінтерпретацію оцінної діяльності, системи вважань та інших ментальних операцій коментатора.

Отже, у художньому дискурсі (тексті) погляд спостерігача характеризується інтенціональністю і спрямованістю (на кого або щось). Крім цього, він залежить від місця, у якому перебуває спостерігач по відношенню до об'єкта спостереження, та умов, у яких відбувається процес перцепції. Погляд суб'єкта спостереження – це суто фізичний процес сприйняття, пізнання та оцінки дійсності. Погляд – активний, динамічний і тісно пов'язаний з процесом перцепції. Носієм погляду є лише індивід. Вважаємо обґрунтованою позицію, за якою категорія точки зору, як і будь-яка інша прагматична категорія, має когнітивно-прагматичну природу. Вона може мати пасивний характер і не стосуватися поточного процесу спостереження, охоплюючи не лише процес перцепції, але й категоризацію та оцінку сукупності зовнішніх вражень та внутрішніх відчуттів; її носієм може бути етнос та соціальна група. В художньому дискурсі(тексті) можуть бути представлені різні точки зору, носіями яких є герої-персонажі. Вони можуть бути результатом фокусування уваги суб'єкта/суб'єктів на одному чи різних об'єктах. Оскільки художній дискурс (текст) є втіленням індивідуальної картини світу автора, його специфічною концептуалізацією, то художній дискурс (текст) дозволяє відтворити не лише індивідуальну концептосферу його автора, але й когнітивно-психологічні механізми (моделі і процеси) її виформування. Тому ґрунтовного аналізу і теоретичного осмислення вимагає не лише представлення у художньому дискурсі (тексті) точок зору та їх типології, але й процесів їх розходження, накладання, протиставлення, їх зміни, заміни, часткової модифікації, паралельного співіснування, перетину, способів розгортання тощо, так само, як і з'ясування зв'язку і взаємної зумовленості із такими прагматичними категоріями, як емпатія, модальність, оцінність та ін.

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ БІОМОРФНОГО КОДУ У СТРУКТУРІ КОНЦЕПТА ДУМКА

(на матеріалі прозових творів Івана Франка)

Національна специфіка мислення і національна культура знаходять своє відображення в етнічній мові через формування мовної картини світу (МКС) – суб'єктивно-об'єктивного образу реальної дійсності, яка відкриває доступ до пізнання особливостей національного світобачення певної лінгвокультурної спільноти. Реконструкція та вивчення МКС відбувається шляхом дослідження її структурних одиниць – концептів, які становлять ментальний конструкт (мисленневу одиницю), що вміщує сукупність знань про світ з тієї чи іншої ділянки знання, відтак є «базовою одиницею ментальної репрезентації»¹.

Вагоме місце при цьому відводиться концептуалізації (або «понятійній класифікації»², «понятійній організації»³) – одному з найважливіших процесів пізнавальної діяльності, який полягає в осмисленні інформації, що надходить до людини, і водночас сприяє формуванню концептуальних структур та всієї концептуальної інформації в її свідомості⁴.

¹ *Clausner T. C., Croft W. Domains and image schemas // Cognitive Linguistics. – 1999. – Vol. 10. – №1. – P. 2.*

² *Кликс Ф. Пробуждающееся мышление: у истоков человеческого интеллекта / Пер. с нем. / Общ. ред. Б. М. Величковского. – М., 1983. – С. 97.*

³ *Lewicki A. M. Lingwistyka kognitywna // Encyklopedia językoznawstwa ogólnego. – Wyd. drugie. – Wrocław, Warszawa, Kraków: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, 1999. – S. 340.*

⁴ *Кубрякова Е. С., Демьянков В. З., Панкрац Ю. Г., Лузина Л. Г. Краткий словарь когнитивных терминов. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1996. – С. 93; Кубрякова Е. С. О современном понимании термина «концепт» в лингвистике и культурологии // Reality, Language and Mind: An International Book of Research Reports / Ed. by T. A. Fesenko, B. Stefanik, M. Press. – Tambov: University Press, 2002. – Iss. 2. – С. 8.*

Згаданий процес пов'язаний з виокремленням із загального уявлення про об'єкт відносно простих концептуальних елементів, виявленням відношень і взаємозв'язків між цими елементами та встановленням ступеню важливості кожного з них у конструюванні мовцем того чи іншого образу фізичного або віртуального світу.

Серед фахівців у ділянці когнітивної лінгвістики поширена думка, що когнітивне опрацювання нового знання при його концептуалізації відбувається шляхом перенесення «буквального» значення існуючих мовних знаків і супутніх їм асоціацій на іншу ділянку знань. У цьому випадку йдеться про концептуальну метафору, яка вважається основним засобом концептуальної системи людини, за допомогою якого індивід розуміє і сприймає об'єкти одного типу через терміни об'єктів іншого, більш відомого, типу (Дж. Лакофф, М. Джонсон, Е. Маккормак, М. Блек, Р. Гарріс, С. Пепперс, А. Баранов, В. Телія та ін.). Як підкреслює Дж. Лакофф, «метафора дозволяє нам розуміти досить абстрактні або неструктуровані за своєю природою сутності за допомогою більш конкретних термінів або, принаймні, більш структурованих сутностей»¹. Відтак закономірно, що особливу роль метафора відіграє при описі категорій внутрішнього світу людини – безпосередньо не спостережуваних мисленневих явищ, які у процесах пізнання співвідносяться через метафору з простими або конкретно спостережуваними мисленневими просторами (наприклад, емоції порівнюються з рідиною або вогнем, конфронтативне спілкування (суперечка) – з війною, час – із грошима та ін.). Зрештою, іншого способу усвідомити та описати їх поки що нема².

¹ *Lakoff G. The contemporary theory of metaphor // Metaphor and Thought / Ed. A. Ortony. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – P. 245.*

² З цього приводу видаються слушними міркування Г. Гійома, який, пов'язуючи ментальні об'єкти зі світом думки, що формується в нас уявленнями, зауважує: «Те, що вони всередині

Пов'язуючи чуттєво сприймані ознаки з абстрактними об'єктами, концептуальна метафора виконує гносеологічну функцію. Вона «формує ділянку вторинних предикатів-прикметників і дієслів, що характеризують непередметні сутності, властивості яких виокремлюються по аналогії з доступними сприйняттю ознаками фізичних предметів і спостережуваних явищ»¹. Концептуальна метафора є водночас вербалізованим способом пізнання і виходом на абстрактний рівень мислення², при цьому вона не тотожна метафорі «мовній», оскільки може бути виражена не тільки мовою, а й жестами та культурними звичаями³.

В основі концептуальних метафор містяться когнітивні моделі – своєрідні структури представлення знань, що становлять певний стереотипний образ, за допомогою якого організується досвід людини, її знання про світ, а також те, що людина бажає висловити. Когнітивні моделі виявляють відносну простоту структурних типів і становлять послідовну систему, побудовану на універсальних законах. Реалізуються когнітивні моделі у мовних схемах – різних формах і способах вираження у певній мові знань про об'єкти, предмети, явища та інші фрагменти світу. Р. Ланґакер визначає схему як подібність між різними структурами, що виявляється при абстрагуванні

нас, додає значних труднощів у їх спостереженні, оскільки справді важко точно вловити, що ж саме відбувається в нас самих», див.: *Гийом Г. Принципы теоретической лингвистики / Общ. ред., послесл. и коммент. А.М. Секериной.* – М.: Прогресс, 1992. – С. 20.

¹ *Abraham W. A linguistic approach to metaphor.* – Lisse: Peter de Ridder Press, 1975. – Р. 54.

² Пор.: «Метафори пронизують все наше повсякденне життя і проявляються не тільки в мові, а й у мисленні та дії», а отже «повсякденна понятійна система, в рамках якої ми мислимо й діємо, метафорична за свою суттю», див.: *Lakoff, G., Johnson M. Metaphors We Live By.* – Chicago: University of Chicago Press, 1980. – Р. 12.

³ *Ченки А. Семантика в когнитивной лингвистике // Фундаментальные направления современной американской лингвистики: Сборник обзоров.* – М.: МГУ, 1997. – С. 351–352.

від відмінностей між ними шляхом представлення цих структур у більш загальному вигляді¹.

Концепти внутрішнього світу представляються в мові за допомогою метафор, які ототожнюються з концептуальними ознаками. Тому виявлення способів метафоричної концептуалізації категорій внутрішнього світу людини є необхідною умовою адекватного моделювання концептів, що, як відомо, полягає у встановленні базових компонентів його семантики та визначенні сукупності стійких зв'язків між ними². Здійснюється це за допомогою інтерпретації значення мовних засобів, які служать для таксономії того чи іншого фрагмента дійсності.

Об'єктом нашого дослідження є категорія внутрішнього світу, яка належить до духовної сфери людини і має приховану форму існування – концепт думка³ в МКС Івана Франка. Предмет – способи вторинного переосмислення лексем, які вербалізують згаданий концепт. Мета розвідки полягає у виокремленні наявних у структурі думки концептуальних метафор і когнітивних моделей, які пов'язані з біоморфним кодом, складовими елементами якого є рослинні, зооморфні й антропоморфні характеристики. Мовний матеріал добирався методом суцільної вибірки із прозових творів Івана Франка, представлених у 14–22 томах 50-ти томного видання творів письменника⁴. З

¹ *Langacker R. W. A dynamic usage-based model // Usage-based models of language / Ed. by M. Barlow, S. Kemmer. – Stanford, California: Center for the Study of Language and Information, 2000. – P. 4.*

² Див., наприклад, *Михальчук И. П. Концептуальные модели в семантической реконструкции (индоевропейское понятие «закон») // Известия РАН, 1997. – Т. 56. – № 4. – 1997. – С. 29.*

³ З метою чіткого розмежування логічних і власне лінгвістичних категорій, названих однією лексемою, приймаємо такі графічні позначення: думка – категорія ментальної сфери (те, що з'явилося в результаті міркування), *думка* – лексема, *думка* – концепт.

⁴ *Франко Іван. Зібрання творів у п'ятдесяти томах. – Т. 14–22. – К.: Наукова думка, 1978–1979.*

метою виявлення якнайповнішої сукупності концептуальних ознак аналізованого концепта, враховувалися всі опубліковані в цьому багатотомнику твори автора, які написані українською мовою, в тому числі незакінчені, а також ті, які подано у декількох редакціях¹.

Перш, ніж перейти до аналізу образних концептуальних ознак і когнітивних моделей, що містяться у структурі аналізованого концепта, вкажемо на мовне представлення думки у прозових творах Івана Франка. Як відомо, в сучасному українському та зарубіжному мовознавстві не існує єдиного погляду на засоби об'єктивації концепта, який співвідносять з мовними одиницями різного рангу (кореневими морфемами, словами, словотвірними гніздами, синонімами, антонімами, тематичними рядами і полями, семантичними полями, вільними словосполученнями, фразеологізмами, мовними шаблонами, пареміями, афористичними виразами, реченнями, фольклорними та літературними сюжетами, типовими синтаксичними позиціями, частинами текстів, які дають описове вираження концепту, цілими текстами, а також їх сукупностями та ін.)². Однак найчастіше представлення концепта

¹ При цитуванні творів Івана Франка у квадратних дужках подається том і сторінка з 50-ти томного видання творів автора.

² *Кубрякова Е. С., Демьянков В. З., Панкрац Ю. Г., Лузина Л. Г.* Краткий словарь когнитивных терминов. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1996. – С. 90; *Лихачев Д. С.* Концептосфера русского языка // *Русская словесность. От теории словесности к структуре текста: Антология* / Под ред. В. П. Нерознака. – М.: Academia, 1997. – С. 280–287; *Москвин В. П.* Семантическая структура и парадигматические связи полисеманта (на примере слова судьба). *Лексикографический аспект.* – Волгоград, 1997. – С. 67; *Арутюнова Н. Д.* Язык и мир человека. – 2-е изд., испр. – М.: Языки русской культуры, 1999. – С. 3; *Рахилина Е. В.* Когнитивный анализ предметных имен: семантика и сочетаемость. – М.: Русские словари, 2000. – С. 281–283; *Мех Н. О.* Наскрізнi концепти слово, мова, думка у філософсько-релігійній та мовній картинах світу Григорія Сковороди. – К., Ін-т укр. мови НАН України, 2005. – С. 21 та багато ін.

в мові пов'язують зі словом¹, обґрунтовуючи це тим, що саме воно має статус імені концепта і передає його зміст найбільш повно й адекватно². Такої думки дотримуємося й ми. Вважаємо, що концепт, як складний комплекс концептуальних ознак, має різнорівневе представлення в мові, однак найінформативнішим є лексичний рівень, спираючись на який можна виокремити групи ознак, що формують структуру того чи іншого концепта. При цьому враховуємо, що, оскільки на вербальному рівні концепт співвідноситься із планом вираження лексико-семантичної парадигми, він може бути представленим більше, ніж однією лексемою³. Слово, як елемент лексико-семантичної системи мови, завжди реалізується в якійсь парадигмі, а це дозволяє інтерпретувати його як: 1) інваріант лексичної парадигми, утвореної лексико-семантичним варіантом

¹ Цього, зрештою, вимагає класичний концептуальний аналіз, який, за влучним висловом М. Блека, полягає в «подорожі по словах», див.: *Black M. Perplexities: Rational choice, the prisoner's dilemma, metaphor, poetic embiguity, and others puzzles.* – Ithaca; L., 1990. – Р. 4–6. Дослідженнями, в яких матеріалом розгляду обрано слова є, зокрема, такі: *Wierzbicka A. Semantics, Culture and Cognition: Universal human concepts in culture-specific configurations.* – New York: Oxford University Press, 1992; *Нерознак В. П. От концепта к слову: к проблеме филологического концептуализма // Вопросы филологии и методики преподавания иностранных языков.* – Омск, 1998. – С. 84–85.

² *Воркачев С. Счастье как лингвокультурный концепт.* – М.: ИТДГК «Гнозис», 2004. – С. 37

³ Протилежні міркування з цього приводу має Т. Радзівська, яка вживає термін «концепт» стосовно семантичного утворення, що оформлене однією одиницею конкретної мови. Як результат, такі слова, як *шлях* і *путь* дослідниця розглядає як різні концепти, що належать одній концептосфері – концептосфері шляху (те саме стосується лексем *думка* і *гадка*, *праця* і *робота* та ін.), див.: *Радзівська Т. В. Нариси з концептуального аналізу та лінгвістики тексту. Текст – соціум – культура – мовна особистість: моногр.* / Радзівська Т. В.; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2010.

(ЛСВ) цього слова; 2) ім'я смислового (синонімічного) ряду, утвореного синонімами, які співвідносяться з одним із ЛСВ слова¹. Поряд зі словом, важливою формою лексичного втілення концепта вважаємо словосполучення².

Загалом одиницями нашого аналізу стали ті лексеми і сполучення слів, які мають «відповідні до випадку» семи або окремі семи різного рангу (архісеми, диференційні семи, а також периферійні (потенційні та приховані) семи).

У проаналізованих творах Івана Франка аналізований концепт найчастіше вербалізується лексемами *думка* (*думки*), *дума* (*думи*), *гадка* (*гадки*), *мислі*. Рідше він представляється такими мовними одиницями, як: *згляди* («точка зору, міркування»), *помисли* («думка, супроводжувана певним наміром, замислом»), *погляди* («думка, судження про що-небудь»), *концепт* («вигадка, думка»), *поняття* (у значенні «думка про що-небудь, погляд на щось»), *припущення* («думка про можливість, імовірність чого-небудь»), *міркування* (у значенні «результат роздумів, думка»), *здогад* («думка, припущення, що ґрунтується на ймовірності, можливості чого-небудь»), *домисли* («здогад, заснований на припущеннях, розмірковуваннях»), *переконання* («тверда, міцно устаелена думка про що-небудь»), *ідея* («думка про що-небудь, міркування з приводу чогось»), *idée fixe* («нав'язлива думка»), *мрія* («думка про щось бажане, приємне»), *опінія* («громадська думка»), *враження* (*вражіння*) («думка, уявлення, що складається внаслідок знайомства, зіткнення з ким- або чим-небудь»),

¹ Воркачев С. Г. Методологические основания лингво-концептологии // Теоретическая и прикладная лингвистика: Межвуз. сб. науч. трудов. – Вып. 3: Аспекты метакоммуникативной деятельности. – Воронеж, 2002. – С. 86; Воркачев С. Счастье как лингвокультурный концепт. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2004. – С. 35-36.

² Див.: Степанов Ю. С. Константы: Словарь русской культуры: Изд. 3-е, испр. и доп. – М.: Академический Проект, 2004; Алефиренко Н. Ф. Спорные проблемы семантики: Монография. – М.: Гнозис, 2005. – С. 59.

помишління «думка, супроводжувана певним замислом», а також лексеми, які у проаналізованих творах набувають значення «думка» тільки в окремих випадках, як наприклад, *уява* (вживається у значенні «думка-образ») та *плани*. Наведені одиниці ідентифікуються як номінації аналізованого концепта завдяки одному зі своїх значень (як правило, не основному), а також завдяки контексту, в якому «унаочнюються» необхідні семи й семеми.

Окрім згаданих мовних одиниць, концепт *думка* у прозових творах Івана Франка вербалізується конструкціями *голос (таємний голос) у душі* та *щось у мізку (в голові, в середині, в душі)*, які поєднуються з предикатами мовленнєвої діяльності, як наприклад, *шептати, говорити (заговорити)* та ін. Зв'язок із ментальною сферою у подібних сполученнях лексем здійснюється завдяки наявності відповідного значення у структурі концепта *голос*, вербалізованого належними мовними одиницями¹, що видається цілком закономірним, адже *думка* й мова тісно переплітаються. В поодиноких випадках *думка* вербалізується іншими словосполученнями, як наприклад, *умислові влади* та ін.

Значна кількість номінацій аналізованого концепта²

¹ Про наявність у лексеми *голос* ментального значення говорить Г. Крейдлін, який, відзначаючи унікальність цього слова, стверджує, що воно має «не тільки мовленнєві значення, які застосовуються щодо людей і тварин, і не тільки позначає людей», а володіє також ментальними значеннями, зокрема таким: «думка або судження людини, висловлене з того чи іншого істотного питання», див.: Крейдлін Г. Е. *Голос и тон* в языке и речи // Язык о языке: Сб. статей / Под общ. рук. и ред. Н. Д. Арутюновой. – М.: Языки русской культуры, 2000. – С. 455. Таке використання лексеми *голос* прикметне й українській мові, де одним із її значень є «думка, висловлювання, міркування», див.: Словник української мови. – К.: Наукова думка, 1971. – Т. II. – С. 115.

² У подібних випадках дослідники говорять про високу «номінативну щільність» (В. Карасик), «семіотичну щільність» (С. Воркачов) та «номінативну подрібненість» (З. Попова, Й. Стернін) концепта, див.: Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты,

свідчить, з одного боку, про аксіологічну цінність позначеного ним явища, з іншого – про релевантність даного концепта для лінгвокультурної спільноти, а отже, й для МКС Івана Франка. Окрім того, аналіз лексем, які об'єктивують думку, підтверджує тезу про наявність тісного зв'язку між концептами, які існують не відокремлено одні від одних, а навпаки, взаємодіють, «перетікаючи» одні в одних, чим створюють умови для актуалізації таких значень, які не були лексикалізованими раніше.

Суттєву різноманітність концепт думка виявляє й у ділянці образних асоціацій, ілюструючи властивість мислення людини переносити на свій внутрішній світ характеристики з інших, чуттєво-сприйманих, ділянок знання. «Наш дух змушений звертатись до легкодоступних об'єктів, щоб, узявши їх за відправну точку, скласти собі уявлення про об'єкти складні й трудновловимі»¹. Регулярність використання в мові наочного моделювання абстрактних категорій з допомогою чуттєвих образів через «предметні конотації»² дозволяє говорити про концепт як про цілісний набір образів, які асоціюються з іменем певної абстрактної сутності і які складають імплікатури її предикативно-предметної сполучуваності³.

Сукупність концептуальних метафор такого роду, відображає етнокультурну специфіку соціуму, адже кожна національну культуру характеризують своєрідні вірування, мораль, звичаї, норми поведінки, суспільно-

дискурс / Карасик В. И. – М.: Гнозис, 2004. – С. 111; *Попова З. Д., Стернин И. А.* Когнитивная лингвистика. – М.: АСТ: Восток – Запад, 2007. – С. 146-158; *Воркачев С.* Счастье как лингвокультурный концепт. – М.: ИТДГК «Гнозис», 2004. – С. 18.

¹ *Ортега-и-Гассет Х.* Две великие метафоры // Теория метафоры. – М.: Прогресс, 1990. – С. 72.

² *Успенский В. А.* О вещных коннотациях абстрактных существительных // Семиотика и информатика. – Вып. 11. – М., 1979. – С. 142-149.

³ *Чернейко Л. О.* Гештальтная структура абстрактного имени // Философские науки. – 1995. – № 4. – С. 83.

політичний устрій, науково-технічний розвиток, природне середовище, в якому проживає народ та багато ін. У свою чергу, мова як «унікальний архів історичної пам'яті народу»¹, що адекватно обслуговує свою культуру, надає в розпорядження мовців засоби для вираження культурно значущих понять і відношень², які реалізуються, зокрема, у вигляді наявної в кожній культурі системи кодів.

Згідно з М. Піменовою, код культури становить макросистему характеристик об'єктів картини світу, об'єднаних спільною категоріальною властивістю; це певна понятійна сітка, використовуючи яку носій мови категоризує, структурує й оцінює навколишній світ і свій внутрішній світ. Здатність людини співвідносити явища з різних ділянок (абстрактної й предметної) виявляється у цілому спектрі кодів (рослинному, зооморфному, антропоморфному, теоморфному, духовному, перцептивному, соматичному, реіморфному, гастрономічному, метеорологічному, хімічному, технічному, хроматичному, просторовому, часовому, подійно-процесуальному, галантерейному, ігровому, медичному, музичному та ін.), елементи яких виступають класифікаторами й квантифікаторами один для одного, і мають закріплену за собою символічну культурну співвіднесеність³.

Не становить винятку і представлення концепта думка у МКС Івана Франка. Згадана категорія внутрішнього світу людини засвідчує широку асоціативну сполучуваність з елементами більшості зі згаданих кодів,

¹ Кошарная С. А. Мифиязык: опыт лингвокультурологической реконструкции русской мифологической картины мира. – Белгород: Изд-во Белгород. ун-та, 2002. – С. 26.

² Фрумкина Р. М. Психолінгвістика. – М.: Academia, 2001. – С. 87.

³ Піменова М. В. Коды культуры и проблема классификации концептов // Язык. Текст. Дискурс: Научный альманах Ставропольского отделения РАЛК / Под ред. проф. Г. Н. Манаенко. – Вып. 5. – Ставрополь: Изд-во ПГЛУ, 2007. – С. 79, 80.

однак найчастотнішими, за нашим спостереженням, є її антропоморфні, зооморфні (анімальні, теріоморфні, тератологічні) та рослинні (ботанічні, вегетативні, фітоморфні) концептуальні ознаки, які постають складовими елементами більш загального біоморфного (натуралістичного) коду.

У проаналізованих творах найбільш загальними концептуальними ознаками думки як приналежної до живої природи є дзеркальні характеристики 'природна' / 'така, що суперечить законам природи', пор.: *думка природна, натуральна, суперечна з усіма законами природи*. Наприклад: (1) **Думка** ця була така проста й **природна**, і все ж таки від цієї думки серце сильно забилося в Начкових грудях [17: 367]; (2) *Що діялось в моїй душі в ту пору – страшно подумати. Одинокa думка: невже вона така? Ся **думка**, така **натуральна** в данім випадку, вистарчала для мене за ціле пекло* [21: 410]; (3) **«Ідея»** Гави **була** така проста, така **природна**, такого малоґо вимагала капіталу для зреалізування і таке мале крила ризико, що йому аж в голові зашуміло, коли погадав про колосальні проценти зисків, про які говорив Гава [18: 381], див. також контекст (241).

Конкретнішими характеристиками думки в межах біоморфного коду є концептуальні ознаки, що виокремлюються в межах згаданих вже рослинних, зооморфних і антропоморфних субкодів. Звернемось до них детальніше.

1. Рослинні ознаки і коґнітивні моделі у структурі концепта ДУМКА.

У МКС Івана Франка концепт думка представлений рядом концептуальних ознак, які засвідчують багату мовну репрезентацію його фітоморфних характеристик. Аналіз значень мовних одиниць з відповідною семантикою дозволяє виявити набір підознак рослинного коду у структурі аналізованого концепта. Для зручності опису класифікуємо їх на такі групи: 1) частини рослин; 2) їх родо-видові характеристики; 3) фази розвитку рослин;

4) види сільськогосподарських робіт, пов'язаних із культурами, що вирощуються; 5) типи ландшафтів, покритих рослинністю. (Зауважимо, що дана класифікація є дослідницьким конструктом, а не свідченням наявності в МКС Івана Франка єдиної й цілісної когнітивної моделі ДУМКА → РОСЛИНА).

Перша група концептуальних ознак у структурі думки об'єктивується в аналізованих творах через пряме порівняння репрезентантів концепта з лексемами *зерно* (*зеренце думки*) та *листя* (*думки, мов листя; думки, мов зів'яле листя*), а також представляється опосередковано через синтагматичні зв'язки з мовними одиницями, в яких наявні ознаки 'вкорінення' (*думка вкоріняється*) та 'стрясання' (*думки обтрясають*), що уможливорює виокремлення таких частин рослин, як коріння та плід: (4) *Сьогодні не одному з гостей на дно душі упало якесь одне **зеренце** нової **думки**...* [17: 336]; (5) *Пролітали **думки** по його голові, безладно, **мов зів'яле листя**, гнане осіннім вітром* [19: 80]; (6) *...Олекса стряся цілий, мов би хотів **обтрясти** з себе всі погані **думки** і тривожні привидіння...* [14: 109], див. також [22: 424]; (7) *В його голові чимраз сильніше **вкорінялася думка*** [20: 351], див. (15), (18). Семантичні ознаки, які містяться у значеннях згаданих лексем, дозволяють поєднати їх у пари *зерно – плід, коріння – листя*, які протиставляються за часовим і просторовим параметрами, вказуючи, відповідно, на *початок / кінець* їх росту, а також на місце локалізації думок-рослин за вертикальною орієнтацією – *низ / верх*.

Виокремлені в межах першої групи концептуальні ознаки дозволяють говорити про наявність у структурі аналізованого концепта когнітивних моделей ДУМКА → ЗЕРНО, ДУМКА → ЛИСТЯ, ДУМКА → КОРИННЯ та ДУМКА → ПЛІД. Останні дві моделі виокремлюються за допомогою етногерменевтичного методу, або інакше – методу інтерпретації екстралінгвістичних явищ в контексті мовних струк-

тур¹, завдяки якому з лексичного та культурного фону вибудовуються ланцюги взаємозв'язків: думка → щось, онтологічна характеристика → росте, якісна характеристика → виростає щось, що дозріває і що можна стрясти як плід, пор.: думки (мислі) дозрівають, думки обтрясають; думка → щось, місце локалізації → голова, спосіб буття в ній → все міцніше закріплюється як коріння (в голові чимраз сильніше вкоріняється думка), див. (6), (7), (15), (192).

У прозових творах Івана Франка не міститься прямого порівняння думки з конкретними видами рослин. У цьому зв'язку трапляються тільки непрямі вказівки, як наприклад, у контексті, в якому вона асоціюється із дотиком кропиви: (8) *Тут він сів у своїй будці і пробував не думати про паню, про о. Нестора... Але се йому не вдалося. Він чув тут щось недобре, **щось** таке, **що пекло його в душі, як дотик кропиви*** [19: 329].

Ряд контекстів у проаналізованих творах репрезентує родові ознаки думки-рослини, дозволяючи виокремити когнітивні моделі думка → ДЕРЕВО, думка → КВІТКА, що вербалізуються, головним чином, завдяки дієслівній сполучуваності імен-репрезентантів аналізованого концепта (думки в'януть, гинуть, тріскають, ламаються, в'януть, сохнуть): (9) *Сухі ломаки тріщали під моїми стопами, а моїй стривоженій уяві здавалося, що се **тріскають, ламаються** і болоче шепочуть зів'ялі і зісохлі мрії моїх молодощів* [16: 215]; (10) *Ех, небоже, небоже, не вір ти всьому тому, забудь о тім, що мав такі **думки!** Вони згори вже засуджені були **згинуті та зав'янути*** [15: 184].

Рідше способом утворення родових фітоморфних ознак у структурі думки виступають прикметникові означення з відповідною семантикою (*одеревіла думка, зів'ялі*

¹ Детальніше про етногерменевтичний метод див.: Богин Г. Модель языковой личности в ее отношении к разновидностям текстов: Автореф. дис. ... д-ра филол. наук. – Л., 1984.

і зісохлі мрії): (11) **Думка моя була мов одеревіла**, – я не міг знайти ніякого доказу [16: 187], див. (9). У поодиноких випадках одиниці ментальної сфери прямо ототожнюється з деревом, яке має гілки: (12) **Жидівська хитрість, мов сокира, обтинала немилосердно всі зелені галузи посного дерева його надій і планів** [14: 175].

Образ думки-рослини доповнюють метафори посіву та збору врожаю (*зеренце думки падає і росте; думки сіють, збирають, обтрясають*), які позначають окремі види сільськогосподарських робіт: (13) **Перші зароди таких думок посіяв у нього батько** [18: 331]; (14) **По всіх страшних і несподіваних вражіннях цього вечора, вона аж тепер мала час зібрати свої думки...** [16: 80], див. також контексти (4), (6).

Найбільша група ботанічних характеристик у структурі аналізованого концепта включає концептуальні метафори, які позначають такі фази розвитку думки-рослини: 'ріст' → 'дозрівання' → 'зникнення'. Зокрема, концептуальні ознаки 'ріст' і 'дозрівання' (включають підознаки 'розмноження', 'розвиток', 'розростання', 'дозрівання' / 'незрілість') об'єктивуються сполученнями лексем *зріст думки, думка нерозвита (думки нерозвиті)* (у значенні «який ще не розвинувся, не розпустився (про бруньки, квіти)»), *мислі дозрівають, розвій (розвивання, розвиток) думок; думка дозріла; думки розростаються (розмножуються) у голові (мозку) та ін.* Наприклад: (15) **Ту, у відлюдній тишині, мислі мої дозрівали і кріпилися...** [14: 66]; (16) **Часопись літературно-наукова має на меті інтереси духові, розвій думок, світогляду** [18: 93]; (17) **...Живість і жар, з яким вона висказувала свої переконання, свідчили корисно о розвої її чуття і думок** [18: 357], див. (192) та ін.

Кінець життя думок-рослин пов'язаний з періодом 'зникнення' (*думки в'януть, сохнуть, гинуть; меркнуть, зварені морозом; галузи дерева надій і планів обтинають та ін.*): (18) **І всякі ясніші думки меркли та розлітались, мов листя, в одній хвилі зварене лютим морозом**

[15: 189], див. також (10), (12). Це, однак, не засвідчує їх повного щезання, оскільки думки, як і рослини, можуть відроджуватися.

До ботанічних ознак у структурі концепта думка відносимо також концептуальні метафори, які дозволяють ототожнити думку з окремими типами ландшафтів, на яких ростуть або можуть рости рослини. У проаналізованих творах – це поле, цілина, ліс. Найчастіше такі концептуальні ознаки вербалізуються завдяки прямому порівнянню імен-репрезентантів аналізованого концепта з відповідними лексемами (*поле думки (думок), міркувань, мрій; цілина народної думки*), рідше – формуються опосередковано через вказівку на специфічні властивості думки, зокрема, її здатність викликати в уяві людини відповідний образ, наприклад, поле діяльності: (19) *З Гердерової кузні йшли такі плуги... не тільки по оцих справжніх непереглядних чорноземних полях довкола, але також **по запущений, занедбаній цілині народної думки**, народного духу* [19: 195]; (20) *Але на полі духового розвою, **на полі думки**, науки нема війни* [18: 94]; (21) *Вкінці над усіма думками **запанувала одна думка, перед ним виринуло поле його роботи, пuste, тернисте...*** [22: 393], пор. у першій редакції твору: ***поле ділання, котре, пuste, тернисте, широко розложилося** перед ним* [14: 75]; (22) *... Найлюбішим **полем думок**, міркувань та мрій коваля Гердера, а притім полем, на котрім з усею силою проявлялася його войовнича натура, було поле релігії, церковщини, відносин попівства до народу* [19: 194].

Використані в контекстах (19), (20), (21) епітети *пuste, розлоге, тернисте, запусcene, занедбане*, а також словосполучення *широко розложилося*, які у прямому значенні відповідають таким характеристикам ландшафтних ділянок, що властиві справжнім полю («ділянка землі, яка використовується під посіви») та цілині («ще не оброблювана, не орана земля»), в переносному сенсі актуалізують значення «те, що не зазнало людського впливу, незайма-

не». У контексті концепта думка вони об'єктивують ознаку 'шлях, сповнений значних труднощів'. Асоціацію думки з лісом викликає вказівка на ситуацію «губитися в думках» (*губитись в домислах і припущеннях; думки губилися в планах*), а також її ототожнення з місцем, у якому росте багато некультивованих дерев (*постинати в думці дуби та ялиці*): (23) *Так ото розмірковувала Регіна, **гублячись в домислах і припущеннях...*** [17: 470]; (24) *Кілько-то **дубів та ялиць я постинав нею в думці!*** [16: 438]. Виокремлені ознаки дозволяють говорити про наявність у структурі аналізованого концепта когнітивних моделей думка → поле, думка → щилина, думка → ліс.

Набуваючи фітоморфних характеристик, думка має різну локалізацію. Найчастіше вона розміщується **в** або **на** людині, тобто зовні та всередині її тіла (*в голові, мозку, душі, на тілі*). Своєрідним місцем її розташування є суспільство (*сучасний світ*), громадські організації (*віденські «капіталістичні кружки»*) та друковані видання (*літературно-наукова часопись*). Думка-рослина і сама може бути локусом. У такій ролі вона постає, набуваючи ознак покритого / не покритого рослинністю ландшафту.

2. Зооморфні ознаки і когнітивні моделі у структурі концепта ДУМКА.

Порівняно з ботанічними характеристиками, зоонімічна метафора у структурі аналізованого концепта характеризується більшою різноплановістю. Свідченням цього є наявність у МКС Франка концептуальних ознак, які дозволяють уподібнити думку практично до всіх видів фауни – птахів, тварин (ссавців), плазунів, комах, павуків, черв'яків, риб. Зв'язок думки із зоонімічною метафорою виявляється через порівняння репрезентантів концепта з відповідними представниками фауни, а також – опосередковано – через наділення думки прикметними властивостями окремих видів тварин.

2.1. Орнітологічні метафори думки.

З-поміж усіх зооморфних образів найчастотнішим у прозових творах Івана Франка є уподібнення думки до птаха. У значній кількості контекстів орнітологічна метафора реалізується через іменування аналізованого концепта лексемами, які є загальними назвами роду пернатих (думка – птах, птахи, пташка, пташина, птиця, порівняймо: думки, як сполошені птахи; думка, наче втомлена пташка, мов птах у самотріску («пастка, сильце»); думка, мов знесилена пташина; думки, мов підстрілені птахи; плани, мов пострілена птиця): (25) Його **думки, як сполошені птахи, літали** і, бачилось, раз у раз билися о якісь чорні хмари [22: 310]; (26) Мої **думки, мов підстрілені птахи, пануть** додолю під його [графа] переможним впливом [22: 295]; (27) Тут його **думка, що серед усієї тої тривоги шибалася та мішалася, мов птах у самотріску**, опинилася на однім предметі, чепилася його, мов потопачий слабкої стеблини [14: 436].

Увиразненню в аналізованому концепті образу птаха сприяють мікроконтексти, в яких думка наділяється прикметними рисами сімейства пернатих – має крила (думка зі стуленими крильцями; думка розвиває крила) та дзьоб (думка викльовується, наклювується): (28) **Думка її, півсонна ще, спочиває зі стуленими крильцями** і не вибігає поза пороги тої світлички, не заглядає в будущину [18: 34]; (29) **Думка чимраз свобідніше розвиває крила** [20: 287]; (30) В його душі сиділо щось інше, що тепер **виклювалося наверх** [21: 343] та ін. Наявність подібних валентностей дозволяє говорити про існування у свідомості Івана Франка когнітивної моделі думка → ПТАХ.

Рідше у прозових творах автора трапляються асоціації думки з окремими видами птахів, а саме – вороною, ластівкою, совою, горобцем (думка, мов непосидюча ластівка; думки, мов ворони; думки, мов нічні сови; думки, мов потривожені воробці), які актуалізують у структурі аналізованого концепта ознаки 'непосидючість', 'рвучкий

лет', 'різка зміна напряму польоту', 'властивість гніздитися на вершках дерев', 'здатність довго й хаотично кружляти зграєю в повітрі', 'небезпека', 'можливість потрапити в пастку' і 'спроба вибратись з неї': (31) **Думка, мов непосидюча ластівка**, шибала то до Дрогобича, то до старої матері [15: 311]; (32) **Думки його, мов ворони** докола вершка дуплавої липи, кружили та шибались ненастанно докола того помешкання [19: 275]; (33) Зловіщі сумні **думки, мов нічні вивалоокі сови**, перхали по її душі [14: 95]; (34) **Думка його, мов потривожені воробці, в самотріску**, шибались в різні сторони, шукаючи виходу [14: 397]. Згадані ознаки уможливають виокремлення у структурі концепта думка когнітивних моделей думка → ВОРОНА, думка → ЛАСТІВКА, думка → СОВА, думка → ГОРОБЕЦЬ¹.

Загалом представлення у структурі думки орнітологічних ознак відбувається завдяки їх об'єктивації спеціальними мовними одиницями – лексемами, синтаксичними конструкціями, субстантивними і дієслівними сполученнями, а також словозмінними формами (з прийменником і без). Завдяки згаданим засобам актуалізуються такі концептуальні ознаки думки-птаха: здатність 'вилуплюватись', 'властивість літати', 'збирання у зграї', 'волелюбність', 'непосидючість', 'полохливість', 'втома після довгих перельотів', 'інстинкт повертатися до свого гнізда', 'можливість поневолення', 'ризик стати мисливським трофеєм' тощо: (35) **Бийся, мов птиця в кліті, літай мислями** в далекий світ [16: 473]; (36) Він чув себе легким і поверхово спокійним. **Чув, що може думати і**

¹ Ми враховуємо при цьому, що уявлення про рід (*птах*) і вид (*сови, ворони, горобці, ластівки*) не становлять у свідомості мовців єдиного когнітивного цілого. У цьому ми солідарні з В. Красних, яка стверджує, що у подібних випадках (свої міркування вона ілюструє на прикладі пари *птах – канарка*) ми маємо справу з принципово різними когнітивними одиницями. Див. Красных В. Етнопсихолінгвістика и лингвокультурология. – М.: «Гнозис», 2002. – С. 181–183.

виконувати свої думки. Мов блискавки, **мигали в його голові різні плани**, дикі, фантастичні, але за кождим услід бігла холодна розвага, **ловила його на лету, розщипувала, мов пострілену птицю**, і кидала внівеч [19: 225] (див. також інші приклади в підрозділі 2.1).

Найбільше лексичне представлення, а відтак і найширшу гаму підознак, має метафора руху, а саме – 'лету', яка реалізує доволі різнопланові характеристики думки-птаха. Зокрема, вказує на: 1) окремі етапи польоту: а) власне політ (мислі (замисли, думки) летять; думка летить (пролітає, перелітає); думка чимраз свобідніше розвиває крила): (37) ...Волосся зводиться вгору на голові, – **думка** про пожежу **пролітає** в нього [22: 128]; (38) **Сотні думок**, мрій та надій **летіли** до того великого города під Замковою горою [19: 340]; б) його завершення – зупинка польоту, в тому числі раптова, неочікувана, яка призводить до смерті (думки завжди зупиняються на суці («гілці»); думка урвалася, завмерла, мов знесилена морозом пташина паде серед лету; думка жахнулася летіти; думки, мов підстрілені птахи, падуть додолу; плани ловлять на лету і розщипують, мов пострілену птицю): (39) Капітанова **думка жахнулася летіти** в безодню огидних здогадів... [19: 55]; (40) Але ті Бенедеві **думки** завжди й **зупинялися на ...старім і твердім суці** суспільної нерівності між людьми [15: 307]; (41) Нараз **думка** урвалася, **завмерла, мов знесилена морозом пташина паде серед лету** [22: 58], див. також (36). Останній етап – зупинка польоту – супроводжується такими характеристиками думки, як 'втома' та 'потреба відпочинку', що є природними фізіологічними станами птаха після руху (думка, наче втомлена пташка; думка спочиває зі стуленими крильцями): (42) **Думка** не хоче летіти в далечінь і вертається, **наче втомлена пташка**, до гнізда [20: 286], див. також (28). Виокремлення згаданих етапів увиразнює зображення конфігурації крил думки-птаха, пор.: *затріпотіла крилами й злетіла* →

чимраз свобідніше розвиває крила → спочиває зі стуленими крилами.

2. Спосіб руху: а) прямий, без відхилень і затримок (думка летить даліше, думка пролітає): (43) **Думка летить даліше**, перевертає карту за картою, немов чоловік, що в книжку вложив гроші і квапитья вийти за межами картки [15: 151]; (44) Кожного разу, коли через його голову **пролетіла думка** о ній, бачив місяць іронічний, їдкий сміх на його лиці, навіть раз зачує півголосом вишептани: «Дурна баба!» [14: 202]; б) круговий (думки кружили та шибались; уява [тут: думка-образ] кружить і літає): (45) ...Видно було, що **думки** його не слідають за ходом слів пані Олімпії, а тривожна хмара, що час від часу набігала на його чоло, свідчила, що його **уява**, мов ластівка довкола гнізда, **кружить і літає довкола** його покоїку, де він лишив незамкнене вікно від саду і непохованих децю цінних паперів та готових грошей [19: 253], див. (32); в) зі зміною напрямку польоту (думка не хоче летіти в далечинь і вертається; думка, втомлена мандрівкою в однім напрямі, летить кудись інде; думки шибать кудись інде; думка шибала то до Дрогобича, то до старої матері та ін.): (46) **Думка** Целі, втомлена довгою мандрівкою в однім напрямі, зі свіжою силою **летить кудись інде** [18: 57]; (47) При останніх словах **думки** його **кудись інде шибали** [22: 33]; г) безладний (думка шибалася та мішалася; думка металася і билася, мов птиця під грозовою хмарою; думки літали і раз у раз билася о хмари; думки миготіли та перхали; плани мигали в голові; думки шибались в різні сторони; гадки шибалися в неладі): (48) Сонна ще, ледве розбуркана **думка** не могла відразу похопитися і, **мов птиця під градовою хмарою, металася і билася** між якоюсь темною тривогою і невиразною ще певністю, що все пережите перед хвилиною був сон, а не ява [19: 145]; (49) Василь ставав що раз, то більшим відлюдком, просиджував цілими днями без слова у коршмі і **не міг ніколи зібратися з гадка-**

ми, котрі в неладі і в якійсь сірій віддалі шибалися по його голові [14: 338]; (50) **Думки** не клеїлись до купи..., тільки **миготіли та перхали** поперед його очима, **мов** сполошені чорні **птахи** [16: 11], див. також (25), (34) та ін.

3) напрям руху декількох думок: а) в одному напрямі: (51) **І Герман, либаючи та слідячи за хвилюванням барвистих перстенів на воді, мріями літав далеко, але все в однім напрямі**, – туди, до золотого краю багатства, достатку, туди, де «великі гроші ростуть» [22: 136], див. (38); б) в протилежних: (52) **А думки молодих супругів? Хто дослідить їх тайного, непостижимого лету**, – **но то здаєсь, певно, що і вони не сходяться, що і вони розминаються** [14: 196].

4) подолана відстань: а) рух на місці (думки рвалися й билися на місці): (53) **Думки** не плинули ясно й стисло, як давніше, але **рвалися й билися на місці, немов чорні птахи в бурю** [17: 443]; б) певна дистанція; при цьому можна говорити як про означений простір, який долає думка-птах (думка летить до Дрогобича, до старої матері; думки летять до великого города під Замковою горою; гадки шибаяться по газдівстві, обійстю, полю), так і про неозначений (думка летить даліше (в далечинь, в далекий світ, в безодню, кудись інде), старався летіти думкою геть-геть): (54) **А гадки його шибалися** по цілім «татовім» газдівстві, по обійстю, по полю [14: 329]; (55) **Бийся, мов птиця в кліті, літай мислями в далекий світ** [16: 473]; (56) **А коли вернулися його духові сили, він старався летіти думкою геть-геть з того проклятого місця плачу** [15: 149], див. також (31), (38), (39), (46) та ін.

5) час руху (минулий, теперішній, майбутній), який актуалізується за допомогою граматичного часу дієслів (думка шибала, літала; літає, злітає, злетіла, летить, кружить, шибает; полетить та ін.), а також за допомогою ретро- та перспективних вказівок, виражених відповідними іменниками і сполученнями слів (думка летить у давні часи; думка літала в будущині; надія

злетіла в погідне небо майбутнього та ін.): (57) **Думка** поета **летить у ті давні часи...** [16: 10]; (58) **Думка** його **літала в будущині**, не хочачи ані раз глянути поза себе, де нічого не стрітила б, як тільки недолю та недостаток [15: 216].

б) тривалість польоту: а) довготривалий (думки кружили та шибались ненастанно; думка перелітала через часи переслідування): (59) З трепетом тривоги **думка його перелітала через сумні, важкі часи переслідування, муки за любимі погляди** [15: 137]; б) короткотривалий: думка мигнула (перемигнула), мелькнула, перхнула; дума (думка) шибнула; мислі шибали; мрія майнула мельком, мелькнула; думки миготіли та перхали, шибали, мигали та ін. З ознакою 'нетривалість лету' думки-птаха пов'язані також такі характеристики, як 'несподівана поява', 'велика швидкість', 'перелітання з місця на місце', що містяться в семантиці дієслів *шибатись* «несподівано з'являється; з'являється з великою швидкістю», *мигати*, *мелькати* «швидко проноситись перед очима, змінюючи одне одного», *перхати* (*пурхати*) «легко перелітати з місця на місце», пор.: (60) **Ся думка** мимоволі **шибнула** в моїй голові [15: 17]; (61) В тій певності **мигнула** в його голові **думка**: «Піду додому» [19: 79]; (62) ...**Мигнула думка** в Целі в голові [18: 59]; (63) Вкінці з безмежної темряви його душі **мигнуло** щось раз, удруге. **Се думка**: «Геть звідси» [20: 238]; (64) Такі **мислі шибали** мені через голову [15:75]; (65) Невеселі **думки шибали** по його голові [15: 51]; (66) Йому знову по голові **перемигнула думка** [16: 456] та багато ін.

7) швидкість лету (скоріший лет думок, думки скорше шибать): (67) **Погода була прекрасна, теплий літній воздух проникав, здавалося, ціле тіло і понукував** кров до живішого круження, **думки до скорішого лету...** [14: 95]; (68) Чим більше Герман пив, чим швидше грала в нім кров, чим **скорше шибали різні думки**, – тим більше чув потребу нового жару, забуття, розплинення в ніщо... [14: 427].

Метафора руху в зоні концептуальних ознак думки-птаха проявляється також у її здатності 'бігти' (*думка не вибігає поза пороги світлички*), під впливом різних обставин 'падати' (*думки, мов підстрілені, пануть додолу; думка, мов знесилена морозом пташина, паде*), 'вилуплюватись' (*думка викльовується наверх*), 'підхоплюватись' (*думка не може одразу похопитись*), див. (26), (28), (30), (41), (48).

Як і іншим живим істотам, думці-птахові властиві ряд фізіологічних процесів і станів: вона 'бачить' (*думка не заглядає, не хоче ані раз глянути поза себе*), 'спить' (*думка півсонна; думка сонна, ледве розбуркана*), 'втомлюється' (*думка втомлена довгою мандрівкою*), 'набирає сили' (*думка летить зі свіжою силою*) див. (28), (46), (48), (57). Їй також притаманні деякі ментальні дії, як наприклад, 'пошук виходу із пастки' (*думки шибаяться в самотріску, шукаючи виходу*), див. (34).

Нечастотною, проте прикметною характеристикою думок-птахів у прозових творах Івана Франка є їх колір – *думки, немов чорні птахи*, див. (50), (53). Зрідка називаються специфічні ознаки зовнішності або норову пернатих, з якими асоціюється думка в образі птаха, як наприклад: *зловіщі, сумні думки, мов вивалоокі нічні сови*, див. (33). Завдяки епітетам *зловіщі, сумні, вивалоокі* та означенню *нічні*, формується негативне сприйняття думки-сови. Таке враження підсилюється й іншими, не пов'язаними з думкою, контекстами у прозових творах Івана Франка, у яких дається детальніша характеристика цих птахів. Пор.: (69) *Сови – се птахи, що ворожать лихо* [19: 15]; (70) *Заскиглила сова в верховітті, а друга захихотіла жасно десь у дуплі під корою* [22: 196]; (71) *Сова загукала на дупластім дубі... «Гарна птиця», – сказав ти по хвилі, а коли отак загукає, то чогось поневолі на серці моторошно робиться. «Наче щось живе вмирає», – додала я, і по мені також пройшов мороз по тих словах. «Мов якийсь демон глузує з людської віри, з людського сподівання»* [22: 74]. Представле-

ний у наведених прикладах набір асоціацій є національно маркованим і має у своїй основі стереотипний образ сови, прикметний українській свідомості. Внаслідок ототожнення думки з совою, образні характеристики цього птаха переносяться на сферу метафоричних образів концепта думка, засвідчуючи окремі уявлення Івана Франка про цю ділянку внутрішнього життя людини.

Специфічні образи думка одержує в результаті порівняння з іншими видами птахів. Так, окрім сов, вона асоціюється з *воронами* – хижими птахами, які у свідомості українців вважаються провісниками лиха, символізують захланність, зажерливість, а чорний колір їхнього оперення вказує на зв'язок із дияволом, що, як і душі злих людей, може приймати подобу цих птахів¹. Думки-ворони, які у творах Івана Франка іменуються також «чорними птахами», див. (50), (53), пов'язуються із ситуаціями бурі, переляку, тривалого рвучкого лету, що створює загальне враження неспокою і викликає невиразне відчуття якоїсь загрози або чогось неприємного. Такі враження підтверджуються й іншими контекстами, у яких згадуються ворони (пор., наприклад: *А ви чого так на мене дивитесь, як на ворону?* [22: 41]).

Ще одним різновидом птахів, з якими, як уже зазначалося, порівнюється думка, є *горобці*, яких, попри пригаманну їм спритність, українці трактують як птахів хитрих (пор. у Івана Франка: *нас, старих горобців, на се не зловите* [18: 49]), вважають злодіями, шкідниками, легковажними, не люблять через те, що вони в'ють гнізда на Благовіщення та ін.; у Галичині вважалося, що «горобець – дідьчин птах», тому його нерідко мучили², для чого й ловили у пастки. Саме в ситуації полону зображує думок-горобців Іван Франко, які *шибаються в різні сторони у самотріску, шукаючи виходу*, див. (34).

¹ Див.: Жайворонок В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. – К.: Довіра, 2006. – С. 116–117.

² Там само. – С. 146–147.

З-поміж птахів, з якими асоціюється думка, виняток, на перший погляд, становить *ластівка*, яка в українській свідомості вважається «чистою» пташкою, що приносить щастя¹. Однак і в цьому образі думка не набуває позитивних рис – у творах І. Франка наголошується на 'невгамовності' думки-ластівки (*шибає, непосидюча*) та її здатності 'літати, кружляючи' (*кружить і літає*), що вказує на рух у замкненому колі², а це, як відомо, не є добрими характеристиками для думки як продукту мислення.

Загалом орнітологічний образ думки є більшою мірою негативним, ніж позитивним. Свідченням цього є кількісне домінування контекстів, у яких описуються ті чи інші перешкоди для лету думки-птаха (буря, гроза), небезпечні, або й трагічні ситуації, в які вона потрапляє (неволя, жертва на полюванні), дезорієнтація у просторі (не може визначитися з напрямом лету), невпорядкованість її руху, а також асоціація з конкретними птахами, що мають у свідомості українців головно недобру славу.

Найпоширенішими атрибутами думки-птаха у проаналізованих творах є крила, небо, хмара, дерево, сук («гілка»), дупло, гніздо, клітка, ніч, пастка. Її місцем розташування, як правило, виступає тіло (а саме – голова, мозок) та душа людини. В поодиноких контекстах зустрічаються інші локуси думки-птаха, як наприклад, світличка («кімната»), див. (28).

2.2. Тератологічні образи ДУМКИ.

При концептуалізації ментального світу людини в рамках біоморфного коду широко використовуються

¹ Див.: Жайворонок В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. – К.: Довіра, 2006. – С. 328–329.

² У творі «Великий шум» Іван Франко говорить в такому контексті про «заклятий круг», пор.: *В такім заклятім крузі вертілися їхні думки. Вони [селяни] зітхали, крутили головами, та не знаходили виходу* [22: 227].

концептуальні метафори, які ґрунтуються на асоціації думки з тваринами. Процес концептуалізації думки як тварини відбувається на базі міфологічних знань і уявлень про абстрактні категорії як про живі істоти, які кусають, гризуть, роздирають тощо людину.

Загалом анімалістична метафора у структурі думки виявляє широкий асоціативний ряд і є основою для виокремлення двох груп концептуальних ознак, відповідно до уподібнення думки з дикими або свійськими тваринами. Такі порівняння містять, як правило, оцінний компонент: асоціація думки з неприрученими тваринами у більшості випадків актуалізує її негативне сприйняття, зі свійськими – як правило, позитивне. Зокрема, епітет *дика* (*дика думка, дикий концепт, дикі плани*) репрезентує в концепті думка ознаки 'неприємна несподіванка', 'неочікуване виникнення': (72) *Та в тій хвилі **дика думка** стрілила йому до голови* [16: 254]; (73) ***Думка видалась** йому **чимсь** таким **диким** і нечуваним, що він по хвилі з зачудуванням і острахом видивився на пана маршалка* [20: 338]; (74) *Все те, що на початках, не в'яжеться одно з одним, це не більше ніж **дикі концепти**, що блискають у моїй бідній голові...* [22: 299].

Асоціація думки з дикою твариною актуалізується також у больовій метафорі, пов'язаній із завданням людині неприємних відчуттів і/або нанесенням їй фізичної шкоди. Така здатність думки виражається у МКС Франка дієсловами *мучити, терзати, рвати, гризти, підгризати, вгризатися, жерти*: (75) *Най жие свобода!... Свобода... від усякого труду, поїдаючого силу, від усякої праці, від усякої **мислі, поїдаючої мозок*** [15: 165]; (76) *Іван пив сього вечора дуже багато, – говорив, реготався, співав, аж стіни ходили, але видно було, що щось йому не душі, **щось його** немов непокоїть, **гризе*** [14: 287]; (77) ***Щось мене гризе в середині. Думаю** собі, як то може бути, щоб чоловіка без суду... так мучити* [21: 245]; (78) *Що значив для нього німий гнів ідіота супроти тих невідступних **думок***

та гризот, **що** клубилися в його нутрі та **підгризали** його супокій [17: 269]; (79) Його **мучила і терзала** сама **згадка** (тут: думка), **що** ні отець, ні мати не буде знати, де і як він загинув... [14: 85] та багато ін. Від таких думок, які, в цілому, несуть загрозу людині, намагаються втекти, див. (81).

Цікаво, що в усіх випадках думка у «масці» дикої тварини завдає фізичних ушкоджень виключно всередині тіла людини. Органами, які найчастіше зазнають ураження, є душа, серце, мозок (щось [думка] *гризе в душі, запускає у груди пазурі, мисль поїдає мозок*), і – більш загально – нутрощі людини (*думки гризуть нутро, гризуть в середині*), пор., наприклад: (79а) *Грізна почвара [думка], що гонила за ним ненастанно від самого виходу з касину і здалека зачавлювалася на нього, аж тепер **запустила йому свої пазурі в груди**. Сталося се несподівано, неспостережливо* [19: 79].

При цьому зауважимо, що в МКС Івана Франка кижі думки можуть нападати не тільки на людей, а й на собі подібних, зжираючи їх: (80) *Час ділання настав! **Тота гадка... пожерла всі другії гадки, побідила*** [14: 201]. Наведений приклад дозволяє уподібнити думку до вовків (когнітивна модель думка → вовк), які здатні з'їдати собі подібних (на користь такої асоціації, на нашу думку, свідчить фраза *ви, мов ті голодні вовки, пожерли б одні других*, яка у схожому лексичному оформленні зустрічається в іншому творі автора, див. [16: 78]), та виокремити у структурі аналізованого концепта ознаку 'канібалізм'.

В одиничних контекстах думка прямо порівнюється з окремими представниками фауни. З-поміж диких тварин вона асоціюється з мишею (когнітивна модель думка → миша), завдяки чому актуалізується прикметна цим тваринам ознака 'завдавати шкоду людині' (*думки гризуть нутро*), а також додаткова ознака 'ненажерливість', яка міститься у семантиці лексеми *пажерливий* (*пажерливі миші*): (81) *Щоби втекти від **думок, що мов пажерливі***

миші, гризли його нутро, капітан намагався придивлятися звичайним речам довокола [19: 117].

Про свійських тварин-думок 'дбають', зокрема, їх 'загороджують' (загородив думки), 'годують', завдяки чому вони стають 'спокійними' і мають 'гарний фізичний вигляд': (82) Сей доказ **загородив** дальші Густині **думки** [18: 362]; (83) Тепер, після ситого обіду та півбутельки доброго вина, й **думки** його були **спокійні**, якісь **ситі та гладкі**... [22: 169–170]. Конкретно з домашніх тварин думка уподібнюється до коня і собаки-пастуха, асоціація з якими актуалізує такі їх ознаки, як 'звичка до праці', 'допомога людині', 'покірність': (84) ...**Думки, звиклі до професійної праці, мов ті коні до керата**, повільно почали брати інший поворот [17: 392]; (85) Його **думки бігають за віцями по полонині**, і він, щоб розбити самоту і темноту, **любується тими думками**... [21: 65]. Порівняння думки з конем актуалізує такі додаткові концептуальні ознаки, як можливість їх 'спрягти', 'пересування в одному запряжі кількох тварин', 'норовливість', на що вказує конструкція **силкується спрягти в порядні ряди**, а також ознаку 'можливість скерувати в потрібний напрям' (нерідко завдяки певному зусиллю). Таких думок ведуть, завертають, звертають на інший шлях (шириший обрій): (86) ...Отець Нестор, мало не плачучи і **силкуючись**, аж до болі в мізку **силкуючись** зібрати всі влади свого духу, **спрягти в порядні ряди свої думки**, запанувати над нервами, привернути рівновагу між постановами та вчинками [19: 224]; (87) Вагман зрозумів, що Баран хорий, і **бажав відвести його думку на інші шляхи** [20: 420]; (88) От тим-то я **завернув його думки назад на старовину** [22: 495]; (89) «Слухайте, Баране» – мовив Вагман, **ще раз силкуючись звернути Баранову думку на інший шлях** – «я би мав до вас маленьку просьбу» [20: 420]; (90) З хвилину він **ще ходив по кабінету**, але його **думка, різким зусиллям волі скерована в інший бік**, вже працювала над створенням нового розділу статті

про класову політику галицької шляхти [17: 401]; (91) Але згадка про Юру Шикманюка **надала** Мошковим **думкам** відразу **інший напрям** [21: 466]. Ще однією прикметною ознакою думки-коня є 'волелюбність' (*рватися думками на ширший світ*): (92) *О, пане, якби ви знали, як часто зі свого домашнього пекла я **рвалася думками на ширший світ**...* [20: 414], див. (262). Концептуальні ознаки, виявлені в результаті аналізу цих та інших контекстів, уможливають виокремлення у структурі аналізованого концепта таких когнітивних моделей, як думка → кінь, думка → СОБАКА. Атрибутами думки в ролі коня є кирата («кінна молотарка»), в ролі собаки-пастуха – вівці, полонина.

Спільними концептуальними ознаками для думки в образах тварин є 'волелюбність' (*думка силоміць проситься на волю*), а також ознака 'рух': *думки бігають, скакають, перескакують, наскакують, влізають, залягають, можуть засісти, воруються, вертяться, вибігають, повертають* та ін., пор.: (93) *Максим немов вагувався **на** якійсь **думці**, що так і **засіла** в його голові і **силоміць** **просилася на волю*** [16: 35]; (94) ***Думка** її тимчасом **перескочила** на інше* [19: 164]; (95) *Коли його **думка** **наскочила** ненароком на Мошка, йому нараз пригадалося все-все...* [21: 458]; (96) *Вдень її здається, що ходить здорова, а скоро вночі голова до подушки, зараз у крові починає грати гарячка, в мізку **воруються** страшні **мислі*** [19: 156]; (97) *Організм, розстроений... домашніми клопатами, почує якусь хвиливу відразу до тої в полотно оправленої книжки... – йому стало так якомсь солодко, **ні одна думка не воруюлася**, тільки віддих правильно піднімав груди* [22: 111], див. також (84), (85).

Іншими концептуальними ознаками думки в контексті зооморфного коду є: можливість 'полювання' на думок-тварин (*полювання на змислові розкоші*) та їх 'набридливність', що виявляється у бажанні 'прогнати' їх (*думки відганяють, проганяють*): (98) *Старий Новітний хоть **відганяв** від себе всякі лихі **думки** і не раз зарікався не припускати*

собі такого свинства до голови, – прецінь ніколи не міг відразу впокоїтись [16: 467]; (99) *Якась вагота зависла над землею і давить, бачиться, усе живе, спирає дух у груді, спинює рух, **прогонює думки** веселі [14: 353]; (100) Він умисно хотів набити собі голову цифрами та рахунками, щоби **прогнати** другі, погані **думки** [14: 406], див. (163), (236).*

Локалізуються свійські та дикі думки-тварини, головним чином, у голові людини та всередині її тіла.

2.3. Ентомологічні характеристики ДУМКИ

Багату гаму концептуальних ознак у межах зооморфного коду зреалізовано завдяки ентомологічним образам, які вводять ряд специфічних характеристик аналізованого концепта. думка ототожнюється з такими представниками цього виду фауни, як мухи (*думки (гадки), мов мухи*), бджоли (*гадки, немов пчоли*), джмелі (*думки, мов пролітаючі чмелі*), оси (*думки, мов налазливі оси; догадка, мов влізлива оса*), мурахи (*думки, мов мурашки*), метелики (*думи, мов метелики*), що дозволяє говорити про наявність у структурі аналізованого концепта когнітивних моделей думка → муха, думка → БДЖОЛА, думка → ДЖМІЛЬ, думка → ОСА, думка → МУРАШКА, думка → МЕТЕЛИК: (101) *Замість сну **роїлися** в його голові неспокійні **думки**, гули й бриніли, **мов набридливі мухи** [17: 386]; (102) І дарма він старав впокоїтись, – цілий рій **гадок і питань, немов пчоли за маткою**, налітав в його голову за тим проклятуцим словом: не заробив! [15: 190]; (103) ...Белендів далі князь, з трудом ловлячи обривки **думок**, що, **мов пролітаючі чмелі**, без ладу блукалися в його знесиленій голові [18: 295]; (104) В її роздражненім умі засіла тота **догадка, мов влізлива оса** [15: 412]; (105) І ся **думка** почала вертїтися і бринїти в його голові, **мов оса** [20: 416]; (106) Коло них снувалися всі його **думи, мов метелики** коло цвіту [18: 427].*

У результаті численних ентомологічних асоціацій,

зумовлених згаданими образами, думка набуває ряд специфічних характеристик. Зокрема, постійною ознакою думки-комахи в різних образах є 'рух', який у переважній більшості контекстів засвідчує не просто пересування думок (*думки, мов мурашки, літають по крові; гадки налітають в голову; загадка лізе в голову; думки не втихають* (у значенні «не зупиняються»); *мислі ворухаються; думка вертиться, мов оса*), а вказує на їх здатність 'хаотично перемішуватися' та 'безладно рухатися' (*думки тиснуться роєм (роями) на ум (у душу); думки (мечти, плани) рояться в голові, роєм рояться; думки, мов пролітаючі чмелі, без ладу блукаються в голові; мислі кишать; мислі крутяться, мов налазливі оси; думи снуються; думки без ладу блукаються; думи снуються, мов метелики; думки, мов мухи, роями обсідають голову*): (107) *У моїй голові кишіли нові мислі, нові враження* [15: 43]; (108) *Різномірні думки тиснулися роями у душу Петрія* [22: 337]; (109) *Роями снували думи в його голові* [18: 437], див. (148) та ін. Предикати *рояться, кишать*, а також сполучення *роєм рояться, тиснуться роєм, роями обсідають* вказують, окрім того, на велику кількість думок, які людина намагається опрацювати одночасно. В окремих випадках з цією метою І. Франко додатково використовує порядкові числівники, як наприклад, у контексті: (110) *Жаль по страті небавом уступив високопарним і славолюбивим думкам, уступив... тисячам мечт і планів, котрі роїлися в старій гордій голові* [14: 115].

Специфічною концептуальною ознакою думки-комахи є її властивість 'видавати характерні звуки', які розрізняються за параметрами 'протяжність', 'одноманітність', 'глухість / дзвінкість'. У прозових творах Івана Франка звукова метафора в такому контексті найчастіше виражається за допомогою предикатів *гудіти* – позначає «протяжний низький звук», *бриніти* – вказує на «протяжний дзвенячий звук» та *жужжати* (дзижжати) – використовується у значенні «видавати одноманітні

дрижачі звуки при польоті» (*думка (загадка) бринить; думки гудуть, бриняють; мислі бриняють, жужжать; гадки жужжать*).

Ентомологічні характеристики думки доповнюються концептуальною ознакою 'створювати дискомфорт', яку можна деталізувати такими її властивостями, як 'здатність завдавати людині болю' і 'викликати неприємні відчуття'. Ця ознака реалізується через вказівку на наступні способи впливу думки:

1) ситуацію нападу на людину і завдання їй фізичного болю. Вона вербалізується, зокрема, за допомогою словосполучення *шпигати жалами*, яке позначає багаторазові точкові больові поколювання. При цьому наявність жала як інструмента впливу на людину сприяє увиразненню образу думки як кусючої комахи: (111) *Хоч і яке зусилля робив над собою, щоби тепер в тій хвили відігнати від себе думки про дітей і жінку, то все-таки ті **думки, мов налазливі оси, крутилися** довкола нього, **бриніли і шпигали його жалами*** [19: 94]. Іншим результатом негативного впливу думки-комахи на людину є її здатність спричиняти головний біль і загалом поганий фізичний стан людини, на що вказують сполучення слів *у крові грає гарячка, кров штучно розпалена, в голові мутиться, тіло не та тліє, мов у вогні*;

2) неможливість позбутися однієї або кількох думок протягом тривалого часу, наслідком чого є неспокій і/або безсоння людини (*замість сну рояться неспокійні думки; [вночі] в мізку ворухаються страшні мислі; думки не втихають; догадка засіла; думки не покидають її у сні*): (112) *Їй нараз впало на думку, що ану ж но Готлібова дівчина – християнка, то що тоді? Вона прецінь не хоче йти за жида, – і готов собі Готліб бог знає що зробити, скоро не зможе її дістати. І в її роздражненім умі **засіла тота догадка, мов влізлива оса*** [15: 412], див. (101), (102);

3) стан, при якому людина зазнає неприємних звукових відчуттів через їх сприйняття внутрішнім слухом

(думка (загадка) бринить; думки гудуть, бринять; гадки жужжать; мислі бринять, жужжать). Як правило, такі відчуття виникають у голові людини через втому або у зв'язку з переживаннями, спричиненими неприємними подіями, що мали місце в житті людини або потенційно можуть відбутися в майбутньому: (113) *Капітан судорожно стиснув рукоят і загриз губи. «Або – або!» – шуміло і бриніло йому в голові* [19: 100].

Цікаво, що між згаданими різновидами шкоди, яку думка в образі комахи завдає людині, помітний взаємозв'язок: думки, що надовго займають увагу людини, або ті, які пов'язані зі звуками високої частоти і значної інтенсивності (бринять, гудуть, жужжать тощо в голові), можуть викликати відчуття фізичного болю: (114) *Думки не втихали, але мов мурашки літали по крові, штучно розпаленій, – тільки тіло нило та тліло, мов у огні, в голові мутилося...* [16: 468]; (115) *...[вночі] у крові починає грати гарячка, в мізку ворущаться дивні страшні мислі. Вони, мов налазливі оси, все крутяться довкола неї, все бринять, і жужжать, і свердлюють серце своїм жужжанням* [19: 156].

Ще однією характерною рисою думки-комахи є її властивість 'набридати' людині (думки влазливі, докучливі, уперті, набридливі, налазливі, невідступно крутяться довкола людини, обсідають голову роями; гадки унадливі; догадка влізлива): (116) *Такі гадки шибались по Василевій голові і жужжали, немов унадливі мухи, доки сон його не зміг і цілковита п'янка густим стовбуром не залягла до хати* [14: 328], див. (148). Як правило, ця її здатність викликає соматичну реакцію людини, що проявляється у специфічному жесті рукою: (117) *Пан Трацький аж руками замахав, немов відганяв від себе отсю думку* [18: 374]; (118) *Думка її тим часом перескочила на інше... І пані махнула рукою, немов прогонювала якусь уперту влазливу муху* [19: 165]; (119) *Коли йому молодиці радили, щоб ще раз женився, він тільки рукою махав,*

немов хотів зовсім відігнати від себе сю думку [16: 339]; (120) *Вона кидається на ліжку і махає руками, немов прогонює дальші думки* [19: 155]; (121) *...Потер рукою чоло, немовби хотів відігнати якусь налазливу і безглузду думку* [17: 271]. Залучення паралінгвістичних засобів сприяє чіткішому виокремленню образу думки як комахи і підтверджує тезу про більший потенціал концептуальної метафори, яка, порівняно з метафорою мовною, враховує, окрім лінгвістичних, й інші способи концептуалізації явищ дійсності¹.

Загалом усі наявні в МКС Івана Франка ентомологічні образи думки викликають негативне її сприйняття.

Місцем локалізації думки-комахи є окремі частини тіла людини – її голова, мозок, розум (ум), серце, кров. Атрибутами виступають жало, квіти, цвіт.

2.4. Інші когнітивні моделі у зооморфному коді:
ДУМКА → ЧЕРВ, ДУМКА → РИБА, ДУМКА → ПАВУК, ДУМКА → ГАДЮКА.

Зооморфний код у структурі концепта думка реалізується також через її ототожнення з іншими представниками фауни: червами (думка, немов хробак (червак)), рибами (думка ниряє в глибінь, піднімається з дна душі), зміями (заворушилася думка, мов гадюка; [думки], мов гадюки, що підповзають до серця), членистоногими (думка-скорпіон): (122) *Думка* щоночі верталася до його голови, стукала в ній, **мов хробак** у стіні, і набирала неперепертої сили [20: 351]; (123) *...У Гутачки не було дітей, і то* [тут: така думка] **гризло її** ціле життя, **немов хробак** зів'яле яблуко [16: 406]; (124) *На дні його серця, мов гадюка, заворушилася думка...* [19: 134]; (125) *Вже сама отся думка була скорпіоном* [19: 25]; (126) *Думка, не находячи нічого принадного ні поверх землі, ані над землею, мимоволі ниряла в тому темну, страшну глибінь,*

¹ Ченки А. Семантика в когнитивній лінгвістиці // Фундаментальные направления современной лингвистики: Сборник обзоров. – М.: МГУ, 2002. – С. 351–352.

де тепер, в тій самій хвилі, мучаться, працюють, риють тисячі людей, де кипить робота... [14: 408].

Подібні метафоричні перенесення у МКС І. Франка є нечисленними. Відповідно вони реалізують незначну кількість концептуальних ознак у структурі думки. Найважливіші з них: 'небезпека' (актуалізується завдяки порівнянню думки зі скорпіоном і гадюкою, які в природі становлять реальну загрозу життю людини), 'здатність набиратися сили' (думка набирає неперепертої сили, мов хробак), 'ненажерливість' та 'завдавання людині дискомфорту або больових відчуттів' (то [думка] гризло її ціле життя, мов хробак яблуко; гадка, мов хробак-гризун, глибоко жалить в серце; думка стукає [в голові], мов хробак, у стіні), а також ознака 'рух / відсутність руху', яка як компонент значення міститься в дієсловах з відповідною семантикою, що з ними поєднуються репрезентанти аналізованого концепта: думка *ворушиться*, *вертається*, *сидить* (засіла), а також у словосполученнях *усувається у закутки*, *ниряє в глибінь*, *піднімається з дна*, *думки підповзають до серця*. Пор.: (127) *А коли **гадка** про давнє щастя і теперішнє сирітство і про страшну погибель двох любих синів занадто **глибоко жалила його в серце**, він заливав того невмолимого **хробака-гризуна** єдиним ліком наших бідних хліборобів – горівкою* [14: 328]; (128) *Вона, небога, може й дорозумівалася, що за **червак точить серце її сина**, та не сміла того казати...* [14: 231]; (129) ***Незримий скорпіон** знову **ворухнувся у грудях** у капітана на сей вид* [19: 27] та ін.

Місце виникнення й локалізації думки, яка постає в образах згаданих тварин, є різним: думка-скорпіон розташовується у грудях, думка-гадюка – глибоко в серці, думка-черв (хробак) – у голові та серці, думка-риба виникає у голові або в душі людини, звідки вона й піднімається наверх. Атрибутами думки у згаданих образах є яблуко, стіна, закутки, дно.

3. Антропоморфні ознаки і когнітивні моделі у структурі концепта ДУМКА

Найбагатшу гаму ознак у межах біоморфного коду аналізованого концепта складає система антропоморфних образів.

У МКС Івана Франка персоніфікація думки відбувається кількома способами. Передусім це її пряме ототожнення з представниками людського роду: з одного боку, із окремою особою (*думка, немов чоловік* (лексема *чоловік* вживається тут у значенні «представник людського роду»); *воплочення ідеї в живих, типових особах; ідея жива й сучасна*), з іншого – із людським родом загалом, на що вказує поєднання репрезентантів аналізованого концепта з іменниками *людськість, воплочення та прикметником людський* (*думки – то людськість, думи чоловіцтва, людська опінія, воплочення ідеї в живих, типових особах*), пор.: (130) *Історикові ходить передовсім о вислідженні правди, о сконстатування фактів, натомість повістяр користується тільки історичними фактами для своїх окремих артистичних цілей, для **воплочення певної ідеї в певних живих, типових особах*** [16: 7]; (131) *...Повість історична має вартість, **коли** її основна **ідея** зможе зняти сучасних, живих людей, то значить, коли **сама** вона **жива й сучасна*** [16: 7], див. (149).

Однак таких номінацій в аналізованих творах небагато. Суттєво більше лексико-семантичних репрезентацій персоніфікована думка одержує завдяки вторинній номінації, тобто використанню метафоричних переносів-уподібнень, внаслідок чого вона наділяється прикметними рисами, ознаками та якостями людей. Численні й різнобічні номінації у цій ділянці уможливають виокремлення в рамках антропоморфного коду двох субкодів – індивідуального й соціального з належними кожному із них групами.

Індивідуальний субкод формується вітальними, ментальними, емоційними концептуальними ознаками, а

також ознаками, які вказують на специфічні риси її характеру, емоції, морально-етичні якості та здійснювані нею фізичні дії. У свою чергу, соціальний субкод враховує приналежність олюдної думки до окремих спільнот, її гендерні та вікові характеристики, а також різні види людських відношень у суспільстві: ознаки соціального статусу, влади й управління, релігійних переконань, різного роду занять, зокрема, професійних, а також інтерперсональних відношень. Звернемося передусім до індивідуальних характеристик думки.

3.1. Індивідуальний субкод персоніфікованої думки

З-поміж ознак олюдної думки варто зупинитися в першу чергу на її вітальних характеристиках, тобто властивостях, пов'язаних із циклом життя.

Персоніфікована думка починає своє існування у вигляді зародка (*зарід думки, зароди думок*), з'являючись в людини сама по собі або під впливом інших людей, зокрема батьків. Такий стан існування в найбільш ранній період її розвитку об'єктивується за допомогою дієслів, що вказують на зародження та виникнення, порівняймо: думка зародилась, повстала, виробилась. Наприклад: (132) *Там-то вже в моїй **душі повстали перші зароди думок**, які вас тепер, певне, дивують* [22: 385]; (133) *...І в душі приспаного **повстає** якась **ідея**, якийсь розгін, що, не находячи впину в духових владах, опановує чоловіка зовсім* [19: 25]; (134) *...В р. 1876 у мене **зародилася думка** дати ряд коротких образків із життя різних верств нашої суспільності...* [19: 11]; (135) ***Думка** підстерегти стару Гутачку сеї ночі **зародилася** в Леньковій голові якось **сама собою**...* [22: 416]; (136) *...У його хорій голові **зародилася думка** – вбити жінку* [20: 199]; (137) *... Впрочім, не відразу і **не без інших, давніших впливів виробились** такі **думки** в Тоньовій голові. Перші **зароди** таких **думок** **посіяв** у нього **батько*** [18: 331], див. (287).

Набувати реальності думка може і завдяки Богові, пор.: (138) *Тільки я знала та й **бог**, що **подавав** мені сю **думку**, певно, за якісь тяжкі гріхи* [21: 30].

Типовими локусами думки у період її зародження є голова та душа людини. Іншим місцем локалізації можуть виступати певні суспільні організації та середовища (віденські капіталістичні кружки, руські сфери): (139) *У віденських «капіталістичних кружках» зародилась і дозріла **думка**...* [15: 346]; (140) *...**Не в самих тільки руських сферах повстане думка*** [20: 451].

Початок існування думки засвідчує її народження, що в аналізованих творах об'єктивується дієсловами *зродилася, народилася*: (141) *У його голові **зродилася** тоді ж **гадка** піти на власну руку шукати скарбів* [22: 443]; (142) *Інколи зав'язувалися й певні любовні стосунки, що прискорювали біг юнацької крові, **народжували безліч світлих мрій**...* [17: 336].

Далі думка, як і будь-яка людина, 'розвивається', набираючись сили і самостійності та вдосконалюючись (*думки набирають сили й самостійності, думки не перестають розвиватись*): (143) ***Думки**, котрі майже виключно приховані були до тих тачок, тепер увільнені, попали в якийсь хвилиний застій, немов заснули, щоби випростатись, **набрати сили й самостійності*** [18: 259], див. також (217).

Закінченням життя персоніфікованих думок закономірно є смерть, в тому числі насильницька, якої вони можуть зазнати на будь-якому етапі свого існування (*думки пережилися; зарід думки вбивають; думки труять, вбивають; ілюзії хоронять; вражіння присипають, погребують*): (144) *...**Перестаньте**, «благородні панове», уперед самі **вбивати** та здавлювати в тім народі **кождий зарід**, кожду іскру людської самостійності, характеру і **думки*** [15: 40]; (145) *Тут **затроєно** її серце і **думки*** [19: 160]; (146) *Я погубив багато цвітів по дорозі, **похоронив багато ілюзій*** [22: 54]; (147) ***Вражіння** могого злочину залягло*

десь у темнім куті моєї душі, і **звільна** його **присипали, прикрили і погребли інші вражіння, інші спомини** [20: 68]; (148) *А моя душа мучилася невимовним смутком, і я силкувалася тільки ненастанною працею в кухні та при господарстві **вбивати** невеселі **думки**, що, мов докучливі мухи, роями обсідали мою голову* [22: 295], див. (278).

Прикметно, що смерть думки не обов'язково свідчить про її повне зникнення – за певних умов вона може відродитися: Наприклад: (149) *Андрія Темери не стало... А його думки, його надії, чи й вони пропали разом з ним? Ні! Бо ті **думки** – то людськість... А людськість тим тільки й жие, що **одні її частки раз у раз гинуть, а замість них нові повстають...*** [15: 160]

Важливу групу вітальних характеристик становлять фізіологічні процеси і стани думки-людини. Передусім це такі пари концептуальних ознак, як 'подих – дихання' (думки дихнули) та 'втома – відпочинок' (натомлена (змучена) думка, думка спочиває). Наприклад: (150) *Усі ті **думки... дихнули** на них якоюсь важкою, душною **атмосферою...*** [18: 320]; (151) *...**Натомлена думка** патерова не могла зібратися і зосередитися...* [16: 289]; (152) *...І **думка** Целі, **змучена** всім пережитим сьогодні, **спочивала*** [18: 71] та ін.

Доволі значне вербальне представлення у структурі аналізованого концепта має група ознак 'дрімота – сон – прокидання'. Про регулярність такого метафоричного перенесення у структурі концепта думка свідчить сполучення вербалізаторів аналізованого концепта з іменником пробудження, прикметником півсонна та дієсловами (не) дрімати, заснути, розбудити, будити, будитися, пробудитися, прокинутися, порівняймо: півсонна думка, усипляти змисли, приспати умислові влади, думки немов заснули, думку (споминки) будять, думка (мисль) пробудилася (прокинулася), пробудження мислі, думки і здогади прокинулися та ін. Наприклад: (153) ***Думки...** попали в якийсь хвилиний застій, **немов заснули**, щоби випроста-*

тись, набрати сили й самостійності [18: 259]; (154) *До-сить було сього одного загального поклику, щоби **збудити в його душі цілі ряди думок**, давно передуманих [20: 290]; (155) *Вигляд цих бідних хлоп'ят... **розбудив** у його серці жаль або швидше страшну **думку**, хто знає, може, й моїм маленяткам така доля вгорі писана [17: 300]; (156) *Він... втік з дому..., щоб уникнути бурчання старої служниці та впорядкувати в голові **думки, розбуджені** її оповіданням [17: 400]; (157) *В тих двох днях **думка його разом пробудилася**... [18: 399]; (158) *Її [повісті] основою має бути **пробудження мислі** і критики серед людей, котрі досі вірили і покорялися [15: 200]; (159) *Під впливом тих **думок і здогадів, що** в одній хвили **прокинулися** в пріоровій голові, лице його прийняло якийсь заклопотаний вид... [16: 303]; (160) *Але **думка** про скарб... від часу до часу знову **прокидалася** в його голові і снувала невідступно [16: 352-353], див.: (143), (191), (264), (267) та багато ін.*******

Фізіологічною потребою думки-людини є 'бажання тілесної близькості' та 'чуттєвої насолоди' (нерозвиті думки бажать тілесної розкоші, змислові розкоші, спомини грішних бажань і грішних учинків, думка наповняє любов'щами): (161) *Нерозвиті чуття і **думки** наразі **не бажали нічого більше, крім простої тілесної розкоші** [15: 287]; (162) *Він так спішить до тіні, такими **любощами наповняє його думка** про спочинок... [14: 430].**

Важливим вітальним орієнтиром людини є фізичний стан її організму. У мовах ця ділянка традиційно репрезентується двома концептуальними зонами – здоров'я і хвороби. У структурі аналізованого концепта згадані зони представлені нерівномірно.

Добре самопочуття думки-людини засвідчено всього в декількох контекстах, у яких такий її стан передусім констатується (здорові погляди), а також вказується на здатність думки 'набиратися сили' і 'зміцнюватися' (думки набирають сили; мислі міцніють; думку підкріплюють,

зміцнюють): (164) *Але у нього був нахил до самоти і роздумування в тишині. Лагідність і витривалість у праці, **здорові погляди** єднали йому всюди приятелів між товаришами, учителями, старшими [22: 340]; (165) **Мислі** громадаються, порядкуються, прояснюються, **міцніють** [16: 473]; (166) *Кожде слово, кожний рух Флавіана **зміцнювали в них ту думку...*** [21: 130]; (167) *Все **підкріплювало** його **думку**, що ні Владко, ні Регіна нічого не знають...* [17: 456], див. (153).*

Значно багатше у когнітивній моделі думка → людина представлена «патологічна» метафора, яка ставить персоніфіковану думку в один контекст із загальною неміччю чи хворобою та викликаними ними стражданням. При цьому йдеться про відхилення як від фізичної, так і від психічної норми. Значна кількість лексичних позначень, пов'язаних із поганим самопочуттям персоніфікованої думки (думка-пацієнс), а також численні контексти, у яких йдеться про недугу людини, зумовлену думкою (думка-агенс), дозволяють стверджувати наявність багатой мовної підсистеми в даній лексичній зоні, а відтак – і про концептуальну розбудованість цього фрагмента картини світу Івана Франка.

Звернемось передусім до контекстів, у яких персоніфікована думка виступає пацієнтом. У цьому випадку, як правило, йдеться про захворювання олюдненої думки, причиною виникнення якого є її фізична або психічна слабкість, а також втома або переживання особи, у якої така думка виникає. Прикметно, що в проаналізованих творах лексем, які позначають фізичний біль у прямому значенні, небагато (така тенденція, зрештою, характерна для багатьох мов світу, в тому числі для української)¹. Сюди належать передусім мовні одиниці, що входять до словотвірного гнізда *болючі, болюці, болісні* (пор.: *болючі думки, болюща*

¹ Див.: Концепт боль в типологическом освещении / Ред. В. М. Борицын, Е. В. Рахилина, Т. И. Резников, Г. М. Яворская. – К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2009.

думка), які можуть поширюватися іншими лексемами (пор.: *мрії болюче шепочуть*), а також ряд слів із семантикою поганого самопочуття і втрати сили (*недомагання думки; думка безсильна, розбита; змисли обезсилені, мислі слабнуть*): (168) *Що за страшні, що за **болючі** були тоді його **думки**?* [15: 186]; (169) *Якась тривожна **болюча думка** мигнула в капітановій душі* [19: 55]; (170) *І раз попхнута в такий напрямі **болюча думка** йшла даліше й даліше без упину* [18: 402]; (171) *І коли... коваль Гердер почне... перебирати... різні болячки **мужицького** життя, різні **недомагання** **мужицької думки**, то голос його при тім стається дзвінкий і міцний...* [19: 194]; (172) *Немов серед темної бурливої ночі сотки блискавиць, здається, в одній хвилі порють темноту, мішаються, сплітають і розскакують, так і в голові Андрія в перетягу кількох хвиль повставали, проблискували, **слабли**, скріплялись і мішалися **тоті мислі** і **чутства*** [14: 201]; (173) *Думка його була **безсильна, розбита** й нездатна розуміти те, що виходило поза обсяг єдиного предмета його тривоги* [17: 467], див. (191). У значенні фізіологічного болю думки-людини використовується також лексема *щеміти* (думка *защеміла*), див., зокрема: (174) *Хмарка жалю і смутку пробігла по вродливім молодім лиці Андрія, якась **думка защеміла в його серці**...* [15: 111]. У даному контексті семантика *щеміти* пов'язана із вираженням фізичного дискомфорту, викликаного емоційним станом думки-людини. Локусом щемливої думки є серце, див. також (226).

До зони «хвороба» належить віднести і неспроможність думок продовжувати свій рід, про що свідчить відсутність у них 'репродуктивних функцій' (*безплідні мрії*): (175) *Тепер знав він добре, що всі його **мрії... були** **пусті і безплідні*** [18: 285]

Про психічні відхилення думки-людини свідчить концептуальна ознака 'втрата розуму', яка вербалізується, зокрема, у словосполученні *безумна думка*. Таку характеристику отримують думки, які тривалий час фокусуються

на чомусь одному або ж їх виникнення є несподіваним чи невідповідним для певної ситуації. Наприклад: (176) *Нараз під шопою побачив прип'ятого осідланого коня пана Фледермауса. **Безумна**, дитська **думка** стрілила йому в голову [18: 142].* Суттєво більше різнобічних семантичних характеристик зі сфери болю міститься в контекстах, у яких думка виступає в ролі агенса – активного діяча, що завдає тілесного й духовного дискомфорту іншим. Детальніше згадана зона буде розглянута при аналізі соціальних характеристик думки в межах когнітивної моделі думка → ворог.

Природну і невід'ємну властивість олюдненої думки становить її здатність говорити. Необхідною умовою цього є наявність у неї тону (*думка уривається на тоні*) та голосу¹ (*думку чують, думки і міркування вислуховують, думки заглушують та ін.*), який може належати як окремій думці-людині (*голос думки (гадки)*), так і певній їх сукупності (*голос громадської думки*): (177) *Їх душі, вбогі та прибиті щоденним горем, та темнотою, та деморалізацією, **чули** в тім чоловіці живу **течію** власної **думки**, сильного характеру і живої своерідної поезії... [19: 194]; (178) *Але я хотів попросити вас, щоб ви **вислухали** деякі мої **думки і міркування**... [16: 300]; (179) *Таким був загальний **голос громадської думки** [17: 348]; (180) *І Ісаак почав **розвивати** Петріві свої **мислі**, – більше-менше **такії самії, якії днесь суть в устах всіх**, а до котрих осуцествлення стримить тільки немного щирих****

¹ Г. Крейдлін вважає *голос і тон* найважливішими засобами кваліфікації та оцінки людського мовлення і відносить їх до факторів, які визначають і організують мовленнєву комунікацію, обґрунтовуючи це тим, що вони свідчать про «умови та характер протікання комунікації, успішність у досягненні мети, фізичний і психічний стан учасників спілкування і стилістику їхньої поведінки в діалозі, прагматичну заданість *геср.* стихійність появи мовленнєвих реакцій та ін.». Див.: Крейдлін Г. Е. *Голос и тон в языке и речи // Язык о языке: Сб. статей / Под общ. рук. и ред. Н.Д. Арутюновой. – М.: Языки русской культуры, 2000. – С. 453.*

сердець з пожертвуванням, з ясними поняттями та гарячим патріотизмом [14: 66], див. (438). Якщо звучання колективної думки можна схарактеризувати тільки за ознакою 'поширений на всіх осіб', на що вказує прикметник *загальний*, то для голосу думки-індивіда виокремлюємо декілька різнопланових характеристик.

Зокрема, основним параметром такого голосу є його сила – досить часто він звучить 'гучно' або 'тихо'. Такі способи звуковидобування слід вважати аномальними, оскільки вони пов'язані з крайніми точками на шкалі гучності (*тиха думка, думка шепоче (шепче), тихо-тихо лебедить* (у значенні «настирливо або слізно просить; жалібно молить»); *голос у душі шепоче; думки розлягаються* (тобто «наповнюються голосними звуками»); *голосна думка*): (181) «*Ось він*», – **шепнуло щось** в його душі, – *ось і ціль твоя осягнена* [14: 226]; (182) ...*Якийсь таємний голос у душі шептав: «Запізно! запізно! все пропало!»* [19: 140], див. також (9), (435), (440), (442), (443) та ін.

Іншою якісною характеристикою голосу думки-людини є його 'тривалість' (*думки не втихають*, у значенні «не замовкають», пор.: (183) *Такі думки мучили не раз старого Новітнього і не втихали навіть тоді, коли він силувався залляти їх спіритусом* [16: 468]. У ряді контекстів можна говорити також про 'тембр' думки, тобто характерне забарвлення, завдяки якому голос однієї думки відрізняється від голосу інших (*сумний, болючий тон думки; тривожні думки розлягаються в землі; хтось перериває сумні, жалібні спомини*), див., зокрема: (184) **Кілько сумних зітхань, тривожних думок, гарячих молитов, п'яних викриків розлягається** *внутрі землі...* [14: 408].

Як свідчать численні контексти, наділені голосом думки, беруть активну участь в комунікації, яку, з огляду на притаманний їй аспект інтерперсональної взаємодії, розглянемо в рамках соціального субкоду.

Персоніфіковані думки, як і люди, мають чуттєве сприйняття, зокрема, послуговуються системами зору та дотику.

Завдяки зору думка-людина *бачить, визирає, вдивляється, придивляється, глядить, (не) заглядає, не може добачити*. Наприклад: (185) ...А родичі дивляться на нього, коли переходить мимо них, а їх **гадки бачать** другу, більше люблену дитину перед собою [14: 320]; (186) Але очі всіх, звернені німо на підлогу, говорили ясно, що декламація молодого поета настроїла їх уми до поважних **думок: глядіти в далеку, темну будучність** [22: 348]; (187) **Думка її... не заглядає в будущину** [18: 34]; (188) Та й тепер, хоч і як **напружую свою думку, ніде не можу добачити її** [16: 230].

З допомогою тактильного відчуття думка може торкатися до людини та до її душі: (189) **Тепер аж зупинився, торкнений** несподіваною **думкою**... [22: 164]; (190) Я би голову дав за те, щоб ніяка лиха **думка ніколи не доторкнулася до її душі** [19: 116]. Думка-людина й сама може відчувати доторки, свідченням чого є її чутливість до лоскоту (*лоскотати змисли*): (191) Але сонце лило до світлиці таку повінь світла; поранній холод і глухий, віддалений гамір робучого люду – все те **лоскотало його змисли, та** заразом обезсилювало, усипляло їх [22: 111]

Значну об'єктивізацію персоніфікована думка має і в зоні ментальних ознак. До згаданої ділянки належить віднести передусім ознаку 'склад розуму' олюдноної думки, в межах якої виокремлюються дві підознаки, що протиставляються за параметром 'високий інтелектуальний розвиток' (*розумна думка, наймудріший концепт, геніальна думка*) / 'розумова обмеженість' (*обмежений кругозір думок, безглузда думка, нерозумні думки, глупі поняття*): (192) В його голові дозріла **геніальна думка** [20: 332]; (192а) Нема історії, значить, і будущини бути не може, – ся **думка здавалась їй так простою і розумною, що й сумніву о її правдивості бути не могло** [18: 362]; (193) Та майже в тій самій хвилі, коли в його голові ясно сформулювалася ота **безглузда думка, залунали від ринку голосні окрики** [21: 351]; (194) Зразу забавляла її гутірка того пана, але

опісля знула монотонність і **обмежений кругозір його думок** [18: 37], див. (446).

Так, здійснивши ментальні операції, вона може досягнути позитивного або негативного їх завершення. На успішний результат думання вказує здатність думки знаходити вихід зі складної ситуації, пов'язувати між собою поняття, прослідковувати зв'язок між образами, аналізувати чуття, чітко формулюватися тощо: (195) **Думка його найшла щасливий вихід з сеї путаниці** [18: 415]. Відповідно, про невдалий результат свідчить неможливість завершення нею цього процесу (*думка нездатна розуміти, неспосібна опанувати, не може зібратися і зосередитися, не може знайти вихід, неспосібна (нездатна) опанувати і переварити, не сягає ні в минулість, ні в прийдість; думки не можуть зібратися до купи; концепти не в'яжуться одні з одними*), пор.: (196) **Його думка наразі неспосібна була опанувати і переварити всеї донеслості того факту, але, розприскуючися на тисячні струмки і пашма, мінячися в різних кольорах, миготіла, мов веселка, прискала летючою піною** [19: 104]; (197) **...І думка його, мов заклята, вертячись між пушкою баги та куснем хліба, не сягала дальше ні в минулість, ні в прийдість** [15: 126]; (198) **Леонові все ще щось невизразно шуміло в голові, і думки не могли зібратися до купи** [15: 264], див. (74), (151), (173), (417). В основі подібних метафоричних перенесень міститься когнітивна модель думка → нездара. Сюди відносимо також контексти, у яких думка постає інструментом ментальної діяльності: *думкою не міг збагнути, думкою здумати не міг, думкою не збагне*. Наприклад: (199) **Він і думкою не міг збагнути, що його так перелякало** [18: 331]; (200) **Думкою здумати не міг собі всеї тої безодні горя** [19: 152]; (201) **Нині тих гулянок ніхто й думкою не збагне** [21: 8]; (202) **Шандар не був боязливий, але й його вергло в дрож, бо ніяк не міг догнупатись гадками, що се такого може бути** [16: 380], див. (277) та ін. Оскільки згадана ділянка тісно пов'язана

із зоною діяльності думок-людей, звернемося детальніше до неї у підрозділі 3.2 (Соціальний код думки) при розгляді когнітивної моделі думка → працівник.

Серед інших ознак персоніфікованої думки варто назвати її здатність виконувати різноманітні фізичні рухи, зокрема приймати певні положення свого тіла, впливати на інші об'єкти, змінюючи їх або надаючи їм певної форми тощо. Наприклад, вона може 'обернутися' (думки обернулися), 'сидіти' (думка сидить), 'пожвавляватися' (пожвавлення думки), 'вирівнятися' (думки випросталися), 'тягнути' (споминки тягнуть згадки), 'перевертати' (думка перевертає карту за картою), 'щось кудись вкладати' (думка, немов чоловік, що в книжку вложив гроші), 'плутати' (питання засіло в голові і путає та мішає в ній все), 'розмотувати' (думки розмотують клубок чорних ниток), 'штовхати' (ми станули на дорогу, перті спільною думкою), когось або щось 'обхопити' (думка обхоплює): (203) Його очі і **думки обернулися** знов до помешкання о. Нестора [19: 277]; (204) У мене в голові повсталала, і, мов цвях **сидить думка**, що в тій самій сукні я маю знов появитися перед тобою [22: 77]; (205) ...Івася **обхопила думка** [16: 455], див. (43), (153), (217), (227), (295), (297).

Актуальною у структурі аналізованого концепта є також ознака 'пересування у просторі'. Думка-людина може 'йти' (дана концептуальна ознака поширюється різними характеристиками, як наприклад, 'темп', 'напря́м', 'спосіб', 'тривалість' руху, 'шлях', 'досягнення / не досягнення') мети', 'час прибуття' та ін.), пор.: *хід думок, думка йде, приходиться, приходиться кілька разів, йде даліше й даліше без упину; думка (концепт) приходиться, (не) заходить, виходиться; думки йдуть, приходяться, переходяться, вертаються, йдуть звільна, пруть, волічуться), 'бігти' (думка вибігла, набігла, не вибігає, думки вибігли), 'вриватися' (думка вривається), 'губитися' (думки губляться), 'перти' (думка пре в непроглядну пітьму), 'їхати' (поїхати з тлумом гадок, приїхати з думкою) та багато ін. Напри-*

клад: (206) Але швидко службові обов'язки **перервали той хід думок** [18: 71]; (207) Аж ось **прийшла думка** – заткати пальцями вуха [15: 68]; (208) Різні фантастичні **думки приходили** мені в голову... [22: 83]; (209) **Думка** про власну смерть **не заходила** йому в голову [22: 117]; (210) Вчора, не знати як і відки, **прийшла** йому така **думка** [22: 126]; (211) Ну, та мені **прийшов** до голови один **концепт** [20: 394]; (212) Він ходив по кабінеті..., а **думки** його **губилися** в смілих рахубах, в тицеславних планах, в будучності [14: 117]; (213) Він власною працею, читанням книжок і розмовами з різними людьми дійшов до таких **думок**, що геть-геть **вибігли** поза тісні рами, в яких у нас немовби приписано... обертатися мужицькому розумові [19: 194]; (214) Найближчі, найнатуральніші **думки приходять** йому в голову найпізніше [20: 341], див. також (147), (170), (247), (281), (300), (437), (454), (457). Окрім того, думки можуть переміщатися завдяки стороній допомозі, зокрема, внаслідок того, що їх 'пхають' (пхати умислові влади), 'приводять', див., наприклад: (215) Сама його натура... **не приводила** йому і на голову **думки**... [14: 381], див. (170).

Як і будь-яка людина, думка має вдачу. Її найзагальнішими рисами є здатність бути оптимістом (оптимістична думка) або песимістом (думки розвиваються в песимістичній настрої): (216) Вспокоївшись сею «**оптимістичною**» **думкою**, Євгеній... вертав до своєї щоденої праці [20: 244]; (217) Його **думки не переставали розвиватись в песимістичній настрої**, немов розмотували клубок чорних ниток [20: 271].

Персоніфіковані думки, які наділені позитивними якостями, є 'гуманними' (гуманні гадки) і 'ласкавими' (ласкаві думки): (218) Він засягнув ради Семіона, твердо вірячи, що той же попре ліпші, **ласкаві думки** його серця, – і не омибсья [14: 125], див. (324). Про думку як носія негативних рис характеру свідчить її здатність 'бути лихою' (лиха думка, лихі думки), 'егоїстичною' (самолюбні думки), 'корис-

ливою' (своєкорисні думки), 'нещирою' (гадки нещирі, не з серця), 'дратівливою' (роздразнена думка), 'неделікатною' (неделікатні думки), 'лінивою' (лінивість думки). Наприклад: (219) *Маю в бозі надію, що твої **лихі думки** вийдуть мені на добро* [21: 216]; (220) *В святім своїм запалі ти й не бачиш, які **самолюбні всі твої думки**...* [15: 149]; (221) *Його забобонна, **роздразнена думка** зв'язала як стій прочуття якогось лиха з тим привидом* [14: 416]; (222) *Герман дуже а дуже далекий був від подібних **неделікатних думок** і викликів* [14: 398]; (223) *На низьких, тупих чолах видно хіба **лінивість думки**...* [16: 284], див. (432), (448).

думки можуть перебувати у стані душевної рівноваги (думки спокійні, спокійніші, заспокоєні, супокій думок) або навпаки, бути в фізичному та моральному напруженні (думка не може впокоїтися, з трепетом тривоги, стривожена, тривожна; неспокійні думки; шалені помисли): (224) *Різкий східний вітер, що бурхав від самого ранку, охолодив його гарячу кров, нав'яз йому холодніші, **спокійніші думки*** [17: 406]; (225) *Герман спав твердим сном, уколисаний не так **супокоем думок** або утомою по дневній праці, як радше ситою вечерею...* [14: 426]; (226) ***Тривожна думка** зацемила в його серці, його уста дрознули судорожно, а очі так і впилися в те зелене озеро* [15: 111]; (227) *В моїй голові **засіла тривожна думка*** [21: 138]; (228) *Регулярне, розмірене життя **заспокоювало думки**, чинило мене здоровішою, поважнішою, задоволеною* [18: 66]; (229) *Анеля сіла і знов хотіла зайнятися своєю роботою, та пальці її тремтіли, **думка не могла впокоїтися**...* [19: 90]; (230) *В моїй хорій душі клубляться **шалені помисли**, плани і бажання, я ходжу, мов у тумані, і не можу ні на що рішитися* [22: 296], див. (59), (169), (429). Вони можуть бути також 'неуважними' (думки не слідять за ходом слів), 'несерйозними' (не вірити у серйозність концептів), пор.: (231) *Германові ніяково було слухати таких **концептів**, хоч він і **не вірив у їх серйозність**...* [22: 187], див. (45) та ін.

Окремо слід зупинитися на концептуальних ознаках, пов'язаних із емоціями. У такому контексті думка уподібнюється до людини, яка має почуття, або може їх викликати. Відповідно до дискретної моделі емоційної сфери людини, прихильниками якої є П. Екман, Р. Плутчик, К. Ізард, наявні у структурі конструйованого концепта емоції поділяють на первинні (базисні, властиві людям і тваринам) і вторинні (складні, окультурені, прикметні тільки людям). До первинних емоцій, як відомо, зараховують ті вроджені чуттєві реакції на світ, якими володіють живі істоти, і які не стосуються інформаційних (друга сигнальна система) та сенсорних каналів (зір, слух, нюх, смак, тактильні відчуття). Хоч між дослідниками немає згоди щодо кількості базисних емоцій (виокремлюють від двох до десяти), найчастіше при цьому називають такі ознаки внутрішнього світу людини, як радість-задоволення, страждання-смуток, гнів-збудження, огида, страх, інтерес-здивування. Цікаво, що всі вони зустрічаються у проаналізованих творах Івана Франка стосовно персоніфікованої думки.

Найширше з-поміж згаданих емоцій у структурі концепта представлені ті, які визначаються ознакою 'сповнюватися веселощів або піднесеного настрою; здатність викликати веселість', а також протилежною до неї ознакою 'відчувати смуток; виражати або навівати смуток'. Їх можна представити у вигляді ланцюжка протиставлених ознак: думки 'веселі' (радісні) – 'не дуже веселі' / 'невеселі' – 'сумні', які вербалізуються такими конструкціями, як *веселіша думка, весела думка, думка радісна, смішна, думка з потіхою, не дуже веселі думки, невеселі думки (думи), сумні думки, понура думка, думки сумні, понурі, тоскливі, тужні, жалібні, чорно-трагічні*. Наприклад: (232) *Граф Гіацинт сидів у своєму кутку, палячи сигару й потонувши в глибокі, але, очевидно, **не дуже веселі думки*** [17: 373]; (233) *Серед таких важких та **невеселих дум** він виліз оп'ять із корчів у сад* [19: 283]; (234) *І з тяжкими*

та **сумними думками** в душах батько й син уже пізнім вечором додигали до хати [22: 354], (235) Лице її було похилене, уста стиснені і чоло раз за разом морилося від якихось **понурих** невідступних **думок** [18: 53]; (236) Він відганяв від себе ті **тоскливі думки**, силкувався вкріпити в собі віру, що противник або не стане на поклик, або перед боротьбою відкличе свою клевету... [19: 83]; (237) Се були **думки** радше **веселі**, ясні блискучі, а не **тужні, жалібні** [15: 86]; (238) А понад усім тим сіре небо думало якусь **понуру думу**... [21: 31]; (239) От і мав Спориш досить часу віддаватися своїм думкам, а ті **думки** чим далі, тим більше робилися **сумні, понурі** [17: 266]; (240) В таких **чорно-трагічних думках** потонувши, дійшов капітан вкінці до брами... [19: 96], див. також (33), (65), (99), (148), (354), (358), (367), (369), (410), (437), (439). та багато ін.

Досить часто в аналізованих творах І. Франка в контексті олюдної думки трапляються емоції 'інтерес-здивування' (зароди думок дивують, думка видається нечуваною, викликає зачудування, дивоглядна, дивна гадка, дивні думки, мислі; найдивачніші помисли) та 'огида' (бридка думка, бридкі думки, думка наповнює огидою і обридженням (бридженням)): (241) Ся **думка**, котру ще вчора вважав смішною в її **дивоглядності**, чимось неможливим і **суперечним з усіми законами природи**, тепер нараз видавалася йому чимсь таким близьким, таким **природним** [19: 105]; (242) Сама **думка наповнює мене огидою і обридженням** [19: 137]; (242а) Погляд сей був настільки новий і смілий, що старий Трацький аж голову підвів і з **німим подивом впер зачудовані очі в Густава** [22: 423]; (244) І тільки вона натерпілась, наболілась, перекидаючи в думці один за другим **найдивачніші помисли!** [14: 286], див. (39), (48), (73), (132), (245), (252).

Цікаво, що від думок, які викликають обурення, тривогу й огиду, намагаються позбутися, зокрема, їх відштовхують, пор.: (245) Сама **думка** про се [брехню

дружини] наповнювала його обуренням, тривогою і бридженям, і він **відтримував сю думку від себе** всею силою своєї любові [19: 55], а думки тоскливі – відганяють, див. (236).

Не меншою кількістю контекстів представлені інші первинні емоції, а саме – взаємопов'язані емоційні стани 'страх' і 'жах' (думка тривожна, стривожена, жахнулася, жахається; думка (гадка) страшна; вражіння страшне; думки тривожні, грізні; гадка страшить): (246) Його **думка жахалася** дальшої перспективи подружнього життя [20: 210]; (247) **Стривожена думка** його не находила границь, не стрічала опори і перла в непроглядну пітьму [16: 455], див. (27), (39), (48), (59), (169), (184), (370)–(378), (458). Що ж до базової емоції 'гнів', яка засвідчує «почуття сильного обурення і/або стан нервового збудження» (пор.: думка наповнює обуренням), то вона виявляється головно в рамках конфліктної взаємодії між думками-комунікантами, див. (245), (444).

Окрему групу характеристик духовної сутності олюдненої думки становлять вторинні, так звані «окультурені» емоції. У прозових творах Івана Франка персоніфікована думка пов'язана в основному з такими окультуреними емотивними станами, як 'любов' і 'неприязнь'. Вони засвідчені переважно в контекстах, у яких думка виступає об'єктом згаданих емоцій. Така думка-пацієнс викликає почуття 'приятні', 'симпатії', 'любові', пор.: *улюблена (любима) думка; улюблені замисли; романтичні погляди; думку (думки) люблять; мислі опановують чаром*, див.: (248) Він був певний, що його **улюблена думка** сповниться [20: 410]; (249) Хоч і як ненависний був йому боярин, але все-таки він був вітцем тої, котра, **мов чаром, опанувала** його серце і **його мислі** [16: 61]; (250) ... Він прецінь **не покине своєї любимої думки**... [14: 173]; (250а) Куди вам господарювати з вашими **романтичними поглядами!** [18: 364]; (251) Сільвія занадто любила Леона-чоловіка, а **замало любила его ідею, его думки**...

От, якби вона була **любила** більше **думки**, ніж Леона, то вона була б уміла витолкувати его хиби, була би стала йому підпорою в послідній хвилі, була б відвернула потужного борця від пусого поединку і смерті [15: 204]. Протилежною до згаданих є емоція неприязні (**думка нелюба, думки не подобаються**): (252) Сама **думка** про товариство була йому бридка та **нелюба** [19: 275]; (252а) Хоч і яка **неприємна** ся **думка**, а треба з нею освоїтись... [19: 53].

До цієї групи емоцій прилучається також пара 'щастя' / 'нещастя' – концептуальні ознаки, які позначають такий стан думки-істоти, як 'відчуття глибокого вдоволення і радості', та протилежний до нього стан, що пов'язаний зі стражданням (**щаслива думка (гадка), надзвичайно щаслива думка, чується щасливим у гадці, нещасна гадка**): (253) Блиснула **щаслива думка**, котра тут же перемінилася в незламне рішення [16: 22]; (254) Дивна, **щаслива гадка** опанувала тепер цілою душею Фрузі! [14: 286]; (255) І як вона швидше не прийшла на тоту **щасливу гадку**? Кілько би муки була собі заощадила! [14: 286]; (256) **Щаслива думка** шибнула йому до голови [16: 371]; (257) Ця **думка** здалася канцеляристові **надзвичайно щасливою**... [17: 477]; (258) Як він **чується щасливим в тій гадці** – отрястися з тої грязі, кинути все і виступити яко щирий, могутий ділатель на полі народного просвіщення! [14: 201]; (259) Це,... пане, така справа, – знов хитро розпочав Начко, і його оченята заграли живим вогнем, як завжди, коли якась **щаслива думка** з'являється в його голові [17: 327]; (260) І що такого сталося панові? Яке лихо підшепнуло йому тоту **нещасну гадку** про біду? [16: 227], див. (398). Прикметною властивістю щасливої думки-людини є її здатність всміхатися: (261) Йому від першої хвилі почала **всміхатися думка**... [18: 349].

3.2. Соціальний субкод у структурі концепта ДУМКА

Одним із вимірів соціального статусу людини є субстанційний, який характеризується, з одного боку, незалежними і засвоюваними характеристиками особи, такими як стать, вік, національність, культурне й соціальне походження особи, з іншого – її освітою, професією, ступенем володіння мовою. Згадані ознаки історично й етнографічно змінні. Якщо для сучасного індустріального суспільства істотними є рід занять, матеріальний дохід, рівень освіти, етнічна приналежність, то в умовах інших епох на першому плані можуть виявитися, наприклад, вік людини, ступінь її знатності або фізична сила¹. Закономірно припустити, що у творах Івана Франка в контексті персоніфікованої думки засвідчено ті характеристики соціального статусу людини, які були прикметними в сучасний йому період на теренах західноукраїнських земель.

Вкажемо передусім на вікові характеристики думки. Не зважаючи на те, що виокремлення вікових груп має біологічні (спільні для всіх людей) підстави, значною мірою воно визначається соціальною структурою суспільства і культурою. Маємо на увазі, що конкретні системи вікових груп можуть мати різне наповнення не тільки в різних культурах (у різних країнах або у тій самій країні в різний історичний період), а й своєрідно оцінюватися, залежно від ряду параметрів, наприклад, майнового статку людини, її соціального походження, статусу, освіченості тощо.

У МКС Івана Франка концептуальна ознака 'вік' у структурі концепта думка представлена п'ятьма періодами – дитячим, підлітковим, юнацьким, зрілістю та старістю. Кожний із них вербалізується різними лексичними засобами, які прямо чи опосередковано реалізують уявлення про певний віковий період. Сприяють цьому вказівки

¹ Карасик В. Г. Язык социального статуса. – М.: Ин-т языкознания РАН; Волгогр. гос. пед. ин-т, 1992. – С. 7.

на фізичні, психічні та соціальні властивості, прикметні людям різного віку.

Аналіз мовних значень вікових номінацій думки розпочнемо з дитячого вікового періоду. Експліцитно сема «дитячий вік» у структурі аналізованого концепта представлена загальною назвою цього періоду життя (*думка* – *дитинство*) і назвами осіб дитячого віку, яким належить думка (*дітська думка*): (262) *Маючи на оці мету більш педагогічну, ніж чисто наукову, я не вагався декуди відступати від оригіналів, ... бажаючи звернути **думку моїх малих читачів і слухачів** від казкових фікцій на дальший, ширший обрій життєвого змагання та наукового дослідю* [20: 75], див. (176), (270).

Імпліцитно згадана сема представлена в лексемах, які мотивовані різними ознаками, що асоціюються з цим віком. У своєму дитячому віці думка 'пустотлива' (*збиточна думка*), 'завдає клопоту' (*догади морочать*). Персоніфіковану думку в її дитячий період життя 'леліють', у значенні «пестять, голублять» (*леліяні думки*), 'плекають', тобто «дбайливо піклуються» (*плекання думки, плекати думку*), ними 'любуються' (*любуватися думкою*), 'втішаються' (*думка – єдина втіха*), 'займаються' (*з думками вовтузяться*), а в часи скрути разом з ними 'бідують' (*нуждуватися з думками*): (263) *Хоть в тій хвили й мигнула йому по голові **збиточна думка**, що прецінь при всій тій тяжкості, при всіх недогодах життя якось ні один капіталіст не кинув ще добровільно свого маєтку...* [15: 278]; (264) *Одна згадка про гешефти з волами... розбудила в його голові цілий ряд давно **леліяних думок** і мрій* [18: 171]; (265) *Не людськість існує для **плекання думки**, але **плекає думку** для себе, для своєї користі* [16: 232]; (266) *Думка про нього **була її** єдиною розвагою, **єдиною втіхою** в її справді тяжкому житті в тітчиному домі* [17: 413]; (267) *Від часу до часу він усміхався солодко, очевидно, **любувався** якоюсь **думкою**, якимись споминками, що будилися в його душі при свисті тростини* [21: 295];

(268) *Герман аж спльовував, **воетуззячися з такими думками*** [22: 167]; (269) *Коли так бідний Яць **нуждувався з своїми думками**, – злегка, несміло відчинилися двері його хати і всунулася крізь них суха згорблена поява Юдки...* [16: 353].

Цікаво, що у проаналізованих творах дитяча думка виникає не в дітей (Франковим героям-дітям, як правило, характерні зовсім недитячі думки), а у зрілих людей, які, нерідко, займають високе положення в суспільстві, відтак стосовно них вона трактується як *непристойна, негідна*, а також *смішна* – ознака, яка у згаданому контексті вказує не на позитивний емоційний стан персоніфікованої думки, а свідчить про 'недоречність' і 'несподіваність' її виникнення у певній ситуації: (270) *Сама **думка про такі ідеї в їх очах – дитинство, смішне та неприличне для розумного чоловіка*** [15:28]; (271) ***Безумна, дитська думка** стрілила йому в голову, **думка, певно що не гідна поважного обивателя і члена краєвої комісії...**, але все-таки думка, на яку може здобутися чоловік в такім людодінім і поганім настрої* [18: 142]. Причинами появи дитячої думки у дорослих є, зокрема, їхній поганий настрій.

На підлітковий вік думки вказує поєднання імен-репрезентантів аналізованого концепта з назвами осіб даного віку – лексемами *хлопчина, хлопець* та зменшено-пестливою словоформою *хлоп'я*: (272) *Але ніколи **не прийшло на думку** бідному **хлопцю** глядіти за більшою причиною того, ніколи він не брався розтрясати того, як і чому поступають собі з ним родичі* [14: 321]; (273) *Але **в голові догадливого хлопчини вже наклювалася думка...*** [18: 14].

Доволі багато у творах І. Франка представлена юнацька думка, яка об'єктивується, по-перше, завдяки поєднанню з мовними одиницями, що називають даний віковий період – *молодість, молодощі, молоді літа* (*думи молодості, молодощів*), по-друге, через номінації

представників цієї вікової групи (*думи молодих людей, думки молодих супругів, гадки молодечі, молодечі думи, дівочі думи, питання в молодій голові*), по-третє, завдяки вказівці на якісно-поведінкові характеристики молоді (*молодечо-гаряча думка, гарячі мрії*), пор.: (274) *Чотири-струнний теорбан... любий повірник Мирославових мрій і дівочих дум* [16: 84], див. (52), (278), (279) та ін.

Головною позитивною характеристикою такої думки є її 'енергійність', що засвідчено епітетами *гаряча, молодечо-гаряча*, див., наприклад: (275) *Готов був покинути свою молодечо-гарячу думку* [16: 101], див. (279). Негативними ознаками юнацької думки є 'імпульсивність', прикметне молодим людям 'домінування почуттів над розумом', непереборне 'прагнення фізичної близькості', 'недосвідченість' і 'розумова незрілість'¹: (276) *Вам, молодим людям, і думою не здумати* [18: 442]; (277)...*Її нерозвита думка не могла ані дійти до причини того стану, ані знайти з нього вихід* [15: 288], див. (161), (163), (278).

Як і дитяча, юнацька думка усвідомлюється через екстраполяцію деяких її ознак на інші вікові періоди – зрілість і старість. Однак, якщо така думка виникає в дорослого або у старшої людини, вона є 'непродуктивною', пор.: (278) *Живучи серцем у давнині і в гарячих думках молодості, перестав ти розуміти нові, теперішні часи, їх погляди та потреби. Те, що було давно, не мусить бути й тепер, ані вічно. Все, що живе, – переживається. Пережилися й твої молодечі думи про свободу* [16: 56]; (279) *Не подоба старому вдаватися в молоді мрії* [тут: думки], а на сучасність жмурити очі [16: 56].

¹ Про роль вегетативної метафори у представленні різних періодів життя, див.: Толстая С. М. «Человек живет, как трава растет»: вегетативная метафора человеческой жизни // Сокровенные смыслы: Слово. Текст. Культура: Сб. статей в честь Н. Д. Арутюновой / Отв. ред. Ю. Д. Апресян. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – С. 685-698.

Вказівка на зрілість як окремих період життя персоніфікованої думки дається у МКС І. Франка головним чином через називання рис характеру, які властиві людині в цьому віці. Такій думці прикметна 'серйозність' (*думка (думки) поважні, поважніші*), 'практичність' (*практичний змісл, практичні думки, згляди*), 'оригінальність' (*оригінальні погляди*), 'інтелектуальний розквіт' (*розумні погляди, наймудріший концепт*). Наприклад: (280) До всього вони [брати Калиновичі] вносили якийсь відтінок **поважної, глибшої думки** [17: 336]; (281) А за дикими і фантастичними планами... пішли звільна **поважніші, практичніші думки** [19: 225]; (282) Страшний опозиційник прийшов був до нього і висловляв **дуже розумні, дуже оригінальні погляди** про характер незалежної журналістики [21: 99], див. (186), (422) та ін.

Старість, яка в цілому асоціюється із нестачею фізичної та інтелектуальної сили людей похилого віку, в контексті персоніфікованої думки виявляється завдяки поєднанню репрезентантів аналізованого концепта з прикметником *старий* у значенні «людина, яка прожила багато років», вказівкою на місце локалізації такої думки (*думка у старій гордій голові*) та неможливістю чітко формулюватися (*план укладається млисто у старій, непривичній до думання голові; думки муться*); продуктивними «донорами» в останньому випадку є метафори тьми і сну: (283) Для мене сей оборот **в думках старого розбійника** був зовсім несподіваний, я слухав мовчки [21: 157]; (284) В його **старій, непривичній до думання голові млисто укладався план**, як се зробити, але постанова була сильна [16: 346]; (285) Пан Субота ходить по своїм замкненім покою, як медвідь по кліті... Його голова тріскає, **думки муться** [22: 291].

Суттєво відзначити, що в назвах, які позначають осіб різних вікових періодів, окрім власне ознаки 'вік', містяться також гендерні характеристики, які нерозривно взаємодіють із цими найменуваннями, пор.: *дівочі думи*,

мрії у дівочих головах; думка у хлоп'ячому серці, думка хлопчини та ін.

Важливими інтерперсональними характеристиками у структурі аналізованого концепта є ознаки 'національність' (*думка жидів*), 'сімейна спорідненість' (*думка батька й матері, думка брата, мрії сина, думки молодих супругів, гадки родичів*), 'освіченість' (*думка образованих людей*), а також концептуальна ознака 'свій / чужий' (*мнініє наших ворогів*) див.: (286) **Між жидами** повстала **думка** [20: 399]; (287) **Її батько й мати** на тебе всю **думку** мали [22: 179]; (288) *Демко порозумів пекельну думку брата і здригнув на цілїм тілі* [14: 77]; (289) *Не знаю, чи приходило й на думку тисячам а тисячам образованих людей, що там рік-річно з'їдять задля інтересів, хоть поглянути на життя тої незлічимої сили «рїпників»...* [14: 275]; (290) *Нас спасла то, що, після мнінія наших ворогів, повинно було згубити нас, – нас спасло наше розсіяння по світі...* [14: 172], див. (52), (293).

Широким рядом підознак у МКС Івана Франка представлена і концептуальна ознака 'соціальне походження' думки-людини. З цієї точки зору думка може бути 'робітничка' (*робітницька думка*), 'мужицька' (*мужицька думка*), 'селянська' (*мрії селянського сина*), 'панська' (*змисли пана*), 'аристократична' (*аристократ з переконань*): (291) *Не знали дрогобицькі муляри про великий зріст **робітницької думки** на заході Європи...* [15: 306]; (292) *Ні, ні, не їй місце у **мріях селянського сина**, що має перед собою важкі особисті й національні задачі* [22: 107]; (293) [3] *вигляду він був найповніший елегант і джентельмен, а з **переконань чистої крові аристократ*** [19: 242].

У контексті соціального субкоду важливе місце слід відвести 'приналежності думки до певних 'соціальних спільнот'. За цією ознакою вона може входити до спільнот: 1) організованих; 2) неорганізованих; 3) існувати ізольовано від інших.

Про входження в організований колектив свідчать

такі характеристики думки-людини: 'народна' (народна думка), яка актуалізує таку ознаку думки-людини, як «етнічна єдність», 'громадська' (громадська думка, загальна опінія, людська опінія, спільна думка), що вказує на окрему суспільну групу як середовище побутування думки-людини. Наприклад.: (295) *Йдеться просто про те, щоб кожний із нас перед власним сумлінням дав слово по змозі докладати зусиль до пожвавлення й увиразнення громадської думки нашого краю* [17: 350]; (296) *Ваша втека від мене заріже мене в людській опінії*; (297) *...В серці росте надія, що вам легше буде ступати тою дорогою, на яку станули ми, перті спільною думкою та твердою вірою* [15: 15].

Як і люди, думки можуть належати також до неорганізованих скупчень осіб (натовп думок, вражень; навала думок; тлум гадок і надій; гадки товпляться): (298) *Моя дитиняча пам'ять заповнена була таким натовпом нових вражень з життя школярського, що давніші згадки почали звільна погасати та затемнюватись у пам'яті* [16: 438]; (299) *Але швидко старий щез в пільмі, а Герман, весь дрижачи з холоду і від навалу нових думок та догадок, став знов під вікно* [14: 439]; (300) *Андрій, осідлавши гарного коня, ... поїхав з тлумом гадок і надій в душі...* [14: 144]; (301) *Кров незаметно живіше закружила в жилах, гадки незаметно путалися, товпилися, одна другу витискала і морочила, а на серці якомсь тепло робилося, біль менше докучав...* [14: 318].

З іншого боку, думка-людина не обов'язково має входити до якогось колективу – вона може 'існувати окремо від інших'. У проаналізованих творах згадана ознака вербалізується, зокрема, за допомогою лексем *одинок*, *одна* (*одинок думка, одна гадка*): (302) *Одинок думка: невже вона така?* [21: 410]; (303) *А що ми мали нагадуватися? – відповів Стасюра. – «Наша гадка одна»* [15: 460]; (304) *В її голові вертілася все одна думка* [19: 318], див. (21).

Соціально активні персоніфіковані думки здатні відстоювати свої переконання і брати участь у боротьбі (*боротьба думок*). У структурі аналізованого концепта така ідея об'єктивується рядом концептуальних ознак, в основі яких міститься когнітивна модель *ДУМКА* → *БОРЕЦЬ*.

Характерними рисами такої думки є 'заангажованість у політику' (*політичний змисл, політичні переконання*), 'патріотизм' (*думки, основані на патріотизмі; патріотичні мрії*), 'відвага' (*смілива думка (погляд), сміла гадка*), 'впевненість' (*певна себе думка*), 'славолюбність' (*славолюбні думки*), 'небуденність' (*небуденні, високі думки*), 'честь' (*думка чинить честь патріотизмові*), 'сила' і 'самостійність' (*самостійна думка, думки набирають сили й самостійності, сильне й непохитне рішення; сила переконань*), 'ризиковість' (*'ідея' криє мале ризику*). Наприклад: (305) *Якби хтось сказав, що... в її душі можуть роїтися якісь вищі, ідеальні, ба, навіть **патріотичні мрії**, він висміяв би таку людину, як хворобливого романтика...* [17: 484]; (306) *Така **думка чинить честь** вашому, пані, **патріотизмові**, але, як і многі другі **на патріотизмі основані думки**, єсть тільки ілюзією* [18: 353]; (306а) *...Я знав аж занадто добре стиль таких наказів, а в отському спеціально, бачилось мені, лежав глибокий **політичний змисл*** [20: 54]; (307) *Показати в картинах..., як в буденнім житті йде **боротьба** зовсім **небуденних думок**...* [15: 201]; (308) ***Смілива думка** зблиснула в Начковій голові, й, довго не розмірковуючи, він вирішив здійснити її* [17: 407]; (309) *Голод... прогонює поволі все інше, прогонює й страх і підсуває йому нову, **смілу гадку*** [22: 117]; (310) *...Поки чоловікові щастя сприяє, поти тіло його сильне, мов залізо, нерви тверді, мов сталь, **думка** ясна і **певна себе**, поти цілий чоловік подібний до блискучий острої стріли, випущеної з лука і з свистом летячої просто до цілі* [14: 410]; (311) *Внутрішній супокій, **сила** і ясність **переконань**, чиста совість і боротьба, вічна, ненастанна боротьба против темноти, фальші і дармоїдства!* [15: 58];

(312) *Жаль по втраченню небагом уступив **високопарним і славолюбивим думкам**, уступив заходам при будові замку, уступив тисячам мечт і планів, котрі роїлися в старій гордій голові* [14: 115], див. (3), (242а), (243), (433).

Думка-борець 'протестує' (думка протестує), 'непокірлива' (норовственні гадки), 'вдається до крайнощів' (думка витворює екстремі), 'укріплює' когось (думка додає сили, думки зміцнюють надії, думка скріпляє намірення), 'заохочує до якоїсь дії' (думкою запалюватися, у значенні «викликати запал і поривання до чогось»), 'утверджує на обраному шляху' (думка старається утвердити на повзятій раз стежці): (313) «Сон та й годі!» – **протестувала думка** [18: 403]; (314) **Думка про тебе додає мені сили і певності** серед отсього пекельного життя [22: 89]; (315) *Пан ад'юнкт... чимраз більше **запалювався думкою** про головатицю* [21: 464]; (316) **Думки** такії, як світлії фантоми, блискали перед його воображенням і никли, блискали і щезали, – но, повторюючись щораз частіше, **поволі скріпляли в його серці намірення** пробувати щастя і першим подати затятим противникам руку до згоди [14: 75], див. (324), (332).

З іншого боку, вона 'шукає собі прихильників і послідовників' (думка потребує гарячих апостолів, пропагаторів і адептів), які б її 'підтримали' (до думки прихильються, думки держаться твердо, думку піддержують, підхоплюють, не покидають; гадкою переймаються), 'присвятились' (ідеї посвящаються, *idée fixe* готові посвятити все), 'захищали' (гадку боронять), 'популяризували' (популяризувати думку) та були їй 'відданими' (думці щиро віддані; гадками перейняте ціле зібране товариство): (317) *Я... **піддержую в нім сю думку** і надіюсь, що вона дійде до ладу* [19: 261]; (318) *Він все ще **не хотів покинути тої думки*** [18: 415]; (319) *Пані Олімпія, раз підхопивши думку, **держалась тої думки твердо...*** [19: 313]; (320) *Регіна слухала його з захопленням... і...гарячим потиском руки давала йому пізнати своє **спочування***

тим високим **думкам** [17: 458]; (321) ...**Думка** про права і суспільну працю жінки згідно ще нова і мало розповсюджена навіть між самими жінками, то їй **потребує гарячих апостолів, пропагаторів і адептів**, а через те саме мусить витворювати екстремі, які власним прикладом силуються дати свідоцтво справедливості і силі того напрямку [18: 78]; (322) Мусимо розширити, **спопуляризувати сю думку** [20: 371]; (323) Йому пригадалися товариші, молоді, гарячі, **віддані щиро думці** про свободу і щастя людей [15: 144]; (324) За тую суму мала в Жидачеві вибудуватися велика жидівська школа, устроена на взір заграничних, де малися ізраїльській молодіжці впоювати високі гуманні і норовственні **гадки, котрими**, як виразився Аарон, **перейняте ціле зібране товариство** [14: 170], див. (427).

Протилежною до згаданої є модель думка → невдаха, яка міститься в основі метафоричного порівняння персоніфікованої думки з людиною, що бере активну участь у соціальному житті, однак, на відміну від думки-борця, з абсолютно іншим результатом. Авторсько-специфічне уявлення про неї виводиться на підставі ряду концептуальних ознак, найпоширенішими з-поміж яких є наступні: така думка 'не є стоїчна' (думка не була стоїчною), 'піддається впливові' (вражіння мало сильний вплив на стрій думок), проти неї 'виступають' (виступити проти думки), її 'соромляться' (соромитися думки), над нею 'насміхаються' (газетярські насмішки над думкою), нею 'не переймаються' (нездатні перейнятися вищою гадкою), її 'зрікаються' (зріктися думки) та 'покидають' (покинути думку). Наприклад: (325) ...Граф Кишотульський **виступив проти сеї думки**, яка, по його словах, у повіті може наробити багато квасу [20: 333]; (326) Перед очі йому пересувалися **їдкі безвстидні насмішки газетярські над його думкою** [15: 137]; (327) Він **соромився** самої **думки**, що це могла бути тільки фізична краса... [17: 381]; (328) Не шукав за нею, поїхав

до Відня, а зрікшися раз на все всякої думки про кар'єру, пішов зі Львова до Станіславова... [21: 420]; (329) Мої потомки задля вродженої їм дикості, самолюбства, марнотратності і лінивства неспосібні **перейнятися** якою-небудь **вищою гадкою** [14: 44]; (330) Я... від першої хвили свого подружжя **мусила покинути думку** про всяке щастя [22: 265]; (331) ...Він знову **покинув ту думку** і в задумі і мовчанні ступав далі [14: 65]; (332) Друге **вражіння** було страшне, котре **мало рівно ж сильний вплив на цілий стрій його думок** [16: 266], див. (415).

Значне вербальне представлення у прозових творах Івана Франка має когнітивна модель 'думка → військовий', яка проявляється через ознаки 'офіцерське звання' (капітанова думка, капітанові думки), спосіб організації думок-солдатів, зокрема, їх здатність 'швидко збиратися', 'впорядковуватися в ряди' і 'рухатись у них' (думки збираються і впорядковуються; стрій думок; ряди думок), 'використання зброї' (думка стрілила, стріляє), необхідність 'відбиватися' (погляди відбиваються), здатність 'нападати на противника' (думки нападають на противника) і 'перемагати' (думки промogli, гадка побідила, мислі замагають), 'брати в полон', а також потенційної можливості 'бути розгромленим' (розбити думки за першим приступом, розбити ілюзійні думки) та 'переможеним' (чуття перемагають думку): (333) **Думка його прямо стрілила туди** [15: 271-272]; (334) ...Якась нова **думка стрілила йому до голови** [21: 278]; (335) **Кожний із них так пластично відбивався разом зі своїм характером, своїми поглядами та своїм сумлінням, що ї справді краще не треба** [17: 355]; (336) «Ех, розігріти б ся, – так трошка!» – подумав собі Василь, але сейчас, перепуджений, **поверг тоту гадку**, пригадавши собі слова панотця... [14: 353]; (337) **Думки та споминки промogli його** [16: 448]; (338) **Видно було, що в його середині кипіло збурене море, що в тім окропі варилися якісь грізні думки і плани, котрі заповнили цілу його душу** [22: 337]; (339) **Можна жалу-**

вати, коли дійсність звичайно **за першим приступом розбиває такі думки** [18: 353]; (339а) *А ви, певно, ... почуваете певну радість, коли вам удасться у кого такі, по-вашому, ілюзійні думки розбити* [21: 353], див. (332), (392) та багато ін.

Зі згаданою моделлю тісно пов'язана когнітивна модель думка → полонений, яка ґрунтується на метафорах, що виявляються за допомогою концептуальних ознак 'можливість потрапити в полон' (думки захоплюють), 'позбавити можливості вільного пересування' (думки приковані), ймовірність 'бути звільненим' (думки увільнені): (340) *Калинович не міг ані одної ясної думки захопити в голові* [21: 347]; (341) *Думки, котрі майже виключно приковані були до тих тачок, тепер увільнені, попали в якийсь хвилиний застій, немов заснули, щоби випростатись, набрати сили й самостійності* [18: 259].

Доволі значне поширення в МКС Івана Франка мають інтерперсональні ознаки думки, які виявляються через ідею 'володарювання' та 'підпорядкування'. Йдеться про когнітивні моделі думка → володар (та її варіант – думка → ПАН) і думка → підлеглий (та її варіант – думка → РАВ) (думка запанувала, думка переважає все, пануючі довкола думки, думки пригноблюють, стати паном мислей, думка служить, опінією кермують, на думку впливають, думка опановує чоловіка зовсім (всю мою істоту); змисл взяв верх над страхом), пор.: (342) ...Сумне, понуре і темнувате оточення **пригноблювало капітанові думки** і замість полегші та впокоєння втоптувало його чимраз у чорнішу меланхолію [19: 64]; (343) *Но поволі Ежен успокоювався, ставав паном своїх мислей* [15: 181]; (344) ...Пан Калясантий... *оце вже від року помагав кермувати опінією в однім шляхетсько-демократичнім щоденнім письмі* [19: 242]; (345) *Але пощо тих думок, коли для їх розвою дев'ять десятих людськості має бути гнилою підстилкою? Яка вартість тої думки? Для кого вона має служити?* [16: 232]; (346) *Приспати умислові влади, окрім одної, і сю одну*

якими механічними чи психічними стимулами пхнути в яким-небудь напрямку – і в душі приспаного повстає якась **ідея**, якийсь розгін, що, не находячи впину в духових владах, **опановує чоловіка зовсім** [19: 24-25]; (346а) Та проте його практичний **змісл узяв швидко верх над острахом** [22: 143]; (347) **Думка про Киценьку... опанувала** всю мою істоту [21: 412], див. (21), (133), (254), (443), (445) та ін.

У структурі аналізованого концепта різнобічно представлена когнітивна модель 'думка → недоброзичливець', яка реалізується у МКС Івана Франка за допомогою таких концептуальних ознак, як 'перешкоджання в якійсь справі' (за гадками не чує євангелія; змучений думками, не здатний до праці), 'виснажування та втомлювання' (змучений думками, гадками), 'схиляння до поганих вчинків' (думки наклонюють до безправства і грабежу), 'послаблення у когось позитивного стану або настрою' (змісл позбавляє щастя, думки псують ранок, думка не приносить спокою, дражнить, радість мутиться на гадку), 'обмовляння' (оклеветана людською опінією), 'створення дискомфорту' (думки турбують, думки (думи) прогонюють сон, думка захоплює дух), 'лиходійства' (думка може наробити багато квасу в повіті; думки можуть наробити лиха й грижі, розстроїти життя), вони також доводять до 'стану сп'яніння', 'відбирають розум' (думка робить п'яним і безтямним; від думки можна одуріти; змучений думками, ходив, мов туман) та ін.: (348) За тими **гадками** Василь і не чув євангелія [14: 231]; (349) Але деяким Годієрові **думки** зовсім не подобалися, вони **бачили в них наклонювання до безправства і грабежу...** [22: 302]; (350) **Змучена попередніми гадками** фантазія Андрія охітно послідувала Довбушуківі [14: 232]; (351) «Вередлива розпещена дитина!» – зробив висновок Начко, але й ця **думка не принесла йому спокою** [17: 384]; (352) Але на **гадку** о роді **мутилася радість** воєводи... [14: 115]; (353) **Задумався пан, нарешті відповів: «Дві бувають підстави**

людського щастя – розум і маєток. Коли сей новий **змисл, не ослабить** у мені ані одного, ані другого, то що ж злого може мені статися?» [16: 231]; (354) Невеселі **думи** ворухилися в його голові і **прогонювали сон** з його повік [16: 287]; (355) Адже **від самої думки про таке можна одуріти** [19: 123]; (356) ...Не вдавайся в такі **думки**, вони ні до чого не доведуть, а тільки **можуть** в нашій домі **наробити лиха й грижі, розстроїти життя нам і нашій дитині** [22: 254]; (357) Ця **думка не принесла йому спокою** [17: 384]; (358) ...Ся **думка, радісна і страшна, захоплювала йому дух, робила його п'яним, безтямним** [20: 228]; (359) **Змучений** різноманітними **думками, не здатний до праці, ходив бідний хлопець, мов туман, по вулиці...** [17: 435]; (360) **Думка** про се ще більше **дражнила його** і він схопився і почав мовчки бігати по класу [15: 80], див. (325), (448) та багато ін.

Варіантом моделі 'думка → недоброзичливець' є когнітивна модель 'думка → ворог'. У прозових творах Івана Франка вона має значне вербальне представлення, що досягається не тільки частотністю використання мовних одиниць даного сектору, а й великою кількістю різнопланових характеристик. Свідченням цього є здатність персоніфікованої думки завдавати своїй жертві різного роду духовних страждань і фізичних мук. На такий негативний вплив думки-ворога вказує передусім її здатність когось 'деморалізувати' (*думка деморалізує, думки подавляють дух*), 'мучити' (*гадка мучить (мучить цілими днями); думка мучить довгий час (довго), думки (думи) мучать*) та 'занапащати' (*пагубні ідеї, думки ведуть до одчаєння, самовбійства*): (361) **Такі гадки мучили** його, доки не доїхав до села [14: 231]; (362) **Думка** сеся **недовго й мучила мене** [15:49]; (363) **Чого ж би згадка так довго мучила мене?** [21: 387]; (364) **Я тер долонею чоло, мучився думками...** [21: 410]; (365) **Дві думки мучили** його: *думка про нужду швагрової родини і про власні безхосенні старання у другого швагра* [16: 353]; (366) *Івся дуже мучили* подібні **думки** [16: 463],

(365a)...*Наші відвічні вороги ляхи і тепер працюють на згубу руськості і як удалося їм усілякими хитрощами підійти частъ нашої молодіжі, що, забувши свої святі обов'язки, чепилася якихось пагубних, заграничних ідей і враз із ворогами працює над загладою руського імені* [15: 38]; (365б) *Він часто довгими, самотніми вечорами роздумував над тим вопросом, – вкінці сам злякався своїх думок, побачивши, що вони ведуть його чимраз ближче до одчаєння, до самовбійства!*, див. (177), (183).

Підсилює ефект негативного морального впливу думки вказівка на переважно значну тривалість цієї дії, що вербалізується за допомогою мовних одиниць різних рівнів, зокрема, лексем *дуже, довго, не раз, довго-довго*, а також конструкцій *два місяці, довгий час, довгі літа, цілими днями, не покидає у снах*, пор: (367) *Сумна гадка, що в нього нема дітей, мучила його довгий час...* [16: 414]; (368) *Два місяці вже оті сни, оті спомини, оті думи мучать її...* [19: 156]; (369) *Сумна гадка, що в нього нема дітей, мучила його довгий час...* [16: 414], див. (460).

Найбільшою кількістю контекстів представлена здатність думки-ворога 'лякати' (*думка (гадка) страшна; страшне вражіння; страшні думки; думка страшна, немов привид смерті; думка вистарчає за ціле пекло; думка наповняє диким страхом, викликає острах; гадка страшисть; думки (мислі) страшні, грізні; від думок робиться моторошно (лячно, страшно); лячно перед власними мріями; боятися (перелякатися) думки; відчутти приплив смертельної тривоги в серці, жакнутися перед думкою та ін.*): (370) *Робилося страшно при думці, що й його, може, жде та сама доля...* [20: 191]; (371) *Влетіти до її спальні, розшарпати, погризти зубами на місці! – се була його думка. Та ледве продумав її до кінця, сам її перелякався...* [19: 80]; (372) *Ленько якось передчував ту страшну для нього гадку* [14: 232]; (373) *Ця думка відразу ж стала перед ним темною, страшною, немов привид смерті* [17: 368]; (374) *Перед такою думкою*

жахнувся капітан [19: 95]; (375) Андрію, вас, запевно знов **страшить** *тота гадка...* [14: 231]; (376) [від думок] Миронові **робиться моторошно**, немовби він підслухав якусь страшну тайну... [22: 40]; (377) Дивні **думки** снувалися в душі Олекси. Перший раз у житті йому стало якось **лячно** [22: 423]; (378) **Думка**, що йому ще треба працювати в ямах до осені... **наповняла його якимсь диким страхом** [21: 54], див. (2), (155), (243), (338).

У людини страх, викликаний думкою, може зумовлювати ряд психо-соматичних реакцій: проявлятися у вигляді остовпіння, зомління, втрати зору, запаморочення, пришвидшеного серцебиття, оледеніння крові, викликати слъози, виявлятися у зміні кольору шкіри на обличчі (її потьмянінню, блідості та почервонінню), зціплюванні зубів, спричиняти потовиділення тощо (*тремтить від думки (при самій думці)*; *здригнув на цілм тілі від думки*; *білий і остовпілий від думки*; від (страшної) думки (думок) *тьмяніє в очах*; *леденіє кров у жилах*; *по тілу (поза плечима) пробігає (проходить) дроз*; *волосся зводиться взгору на голові*; *тремтять коліна, шкіра, пальці*; *мороз іде по тілі*; *виступає піт (проймає циганський піт)* та ін.): (379) ...Мошко **при сих думках мов зомлів, одубів, отетерів із наглого переляку** [21: 466]; (380) **Холодний піт виступав на лице, коли наvertsалась йому думка**, що «прийдеся на все махнути рукою та й...» [14: 397]; (381) Мошка **проймав циганський піт при такій думці** [21: 460]; (382) «Чого – замало?» – запитав Начко, **увесь білий і остовпілий від однієї думки** про те, що Регіна й цим його листом могла поділитися з тіткою й братом [17: 439]; (382а) **При цій думці в його жилах кров заледеніла** [17: 480]; (383) **Затремтіли коліна, в очах тьмяніло від однієї лише думки** про те, що він накоїв та що його чекає... [17: 481]; (384) Пригадав собі острій заказ Панталахи і **тремтів при самій думці** про те, що сей «нанашко» може виконати свою страшну погрозу... [17: 257]; (385) Владко **тремтів від думки**, що

corpis delicti, який свідчить про його безсоромну брехню, лежить тут же перед ним... [17: 389]; (386) Панталаха вклонився і вийшов, **міцно зціпивши зуби при думці** про казенку [17: 231]; (387) Анеля сіла і знов хотіла зайнятися своєю роботою, та **пальці її тремтіли, думка не могла успокоїтися**... [19: 90] та багато ін.

Щодо безпосереднього фізичного впливу думки-ворога на свою жертву, то у проаналізованих творах у цьому зв'язку виокремлюються концептуальні ознаки 'нападу' (злобні напади думок, навала думок), 'завдавання фізичних травм' (думка вдарила, битий важкими думками, відчутти біль на саму думку), в тому числі конкретних способів нанесення комусь ушкоджень – думка тисне (стискає), душить, завдає відкритих ран), а також 'вбивство', яка реалізується за допомогою ознак фізичного насильства, що призводить до смерті (остання зі згаданих концептуальна ознака вказує на наявність у структурі концепта думка когнітивної моделі 'думка → вбивця'), пор.: думка вбиває, мислі замагають людину; думки та споминки промагають, вбиваючі мислі. Наприклад: (388) Петрій, під **навалою важких думок, що тисли його душу**, йшов, похнюпивши голову... [22: 353]; (389) ...**Вдарила його думка** [16: 347]; (490) Батько сидів на софі, **битий важкими думками** [22: 299]; (391) Чи **думка** про найстрашніші, найнеморальніші факти **убила**, здеморалізувала нас? Навпаки... [18: 95], (392) Але тепер, видячи, як страшні, **вбиваючі мислі** чимраз більше замагають Ежена, чимраз тяжче подавляють його духа... [15: 190]; (392а) **Сама ся думка** була йому тепер неприємна, **душила його**, мов занадто тісний ковнірик [20: 379], див. (144), (417).

Думка-ворог вражає різні системи та органи людського організму – голову, мозок, серце, тіло. При цьому найчастіше негативного впливу зазнає серце, яке від цього здригається, тривожно (прискорено) б'ється щемить, рветься, крається, холоне, в ньому відчуються спазматичні рухи. У деяких контекстах на позначення

серця як локусу завданого думкою болю використовується також конструкція *біль у грудях* (думка душить, тисне (крає) серце (стискає за серце), завдає в серці страшний біль і свіжу рану), пор.: (393) *І в тяжкій розпущі він хопився за голову, немов боячись, щоб вона не пукла від надмірного болю, від натовпу страшних думок* [15: 190]; (394) *...Тисячні вражіння, думки образи гарячкової уяви... плили бурливою пестрою течією, нічого по собі не лишаючи, крім болю голови і прискореного биття серця* [19: 269]; (395) *Матвій сидів на припічку з лицем, закритим долонями, без руху, без слова, без думки, чуючи в серці тільки страшний біль, велику пустоту і немов якусь свіжу ще рану, завдану тою думкою, що нема і в судах вже правди для робітників* [15: 331]; (396) *Серце його рвалось і краялось на саму думку, що буде мусів стрітися з Мирославою та її батьком як з ворогами* [16: 83]; (396а) *Начко відчув у своєму серці холод, коли подумав, оо Владко може тут стати його суперником...* [17: 368], див. (386) та багато ін.

Цікаво, що викликаний персоніфікованою думкою страх може не тільки зумовлювати психо-соматичні реакції тіла людини, але також вражати її дух та душу (думки заповнили душу, тиснуть душу, сверлють і мулять внутрі; мислі подавляють духа), див.: (396б) *Оттакі думки вертіли мій мозок і прогонювали сон із моїх повік під час довгих-довгих ночей і днів, прожитих у тюрмі. Мої товариші недолі, у котрих і самих сверлувало та мулило внутрі, не могли найти для мене слова потіхи...* [18: 101], див. також: (338), (370), (387), (392).

Основними характеристиками завданого думкою болю виступають прикметники *страшний, глибокий, глухий, важкий*. Усі вони вказують на силу болю і є його різними параметричними інтенсифікаторами, пор.: (397) *Начко затремтів і зупинився – й водночас здалося, що вся повінь його думок та почуттів теж зупинилася, замерзла й перетворилася у міцний лід. Біль у грудях залишив-*

ся глухий, глибокий, невилікований... [17: 392], див. також (417). Концептуалізація думки-агенса як ворога актуалізує ознаку 'непереможений', оскільки завданий нею біль сприймається як щось таке, чого не можна подолати навіть унаслідок лікування (*невилікований біль*). Агресивну налаштованість думки-ворога підсилюють предикати *злісно, злобно*, які часто використовуються в одному контексті з репрезентантами аналізованого концепта.

думки в соціокультурній взаємодії можуть бути не тільки вороже, а й 'позитивно налаштованими до інших'. У творах Івана Франка ця концептуальна ознака поширюється рядом підознак, які вказують на здатність думки когось 'заспокоювати' (*гадка успокоює*), 'ощаслиблювати' (*чути-ся щасливим в гадці*), 'підбадьорювати' (*підбадьорений сею думкою*), 'викликати радість' (*очі горять полум'ям правдивої радості при думці, думки вправляють в гумор*), 'давати полегшення', що дозволяє виокремити когнітивну модель думка → доброзичливець. Наприклад: (398) *Як він **чувся щасливим в тій гадці** – отрястися з тої грязі, кинути все...* [14: 201]; (399) *І вже **підбадьорений сею думкою**, він не стояв на місці* [17: 249]; (399а) *Тії **думки вправили графиню в веселий гумор*** [14: 168]; (400) *Він сам не знав, чому кожний раз **при думці** про Іцка й Губичі йому робиться якось так на душі, як тому, хто, блукаючи в густім, темнім лісі, крутими стежками, нараз вийде на невеличку поляну, завиту ясним, сонячним світлом, заповнену теплом і пахощами цвітів* [22: 132]; (401) *І дійсно, **тота гадка** чимраз більше **успокоювала Андрія*** [14: 242].

У МКС Івана Франка вагоме місце відводиться тому аспектові соціальної активності думок, який реалізується за допомогою ознак 'праці та діяльності' (*праця думок, службові взгляди, думка занята, працює, гадки працюють, мислі сходяться на ділі, думка звертається на щоденні, практичні питання, думка занімає, idée fixe занімає ум*

людей, ідея зацікавлює сучасних, живих людей, думки (гадки) зацікавлюють [когось], [хтось] зацікавлює гадки та ін.): (402) *Аж вкінці неспокій немов зовсім улягся, **думка звернулася доразу на щоденні, практичні питання...*** [14: 418]; (403) *Густя теж мовчала, **занята своїми думками*** [18: 357]; (404) *Він постановив **заніматися гадками** Андрія так, щоби той не мав часу роздумувати потрібно про його ділі* [14: 229]; (405) [Олекса]... мовчав, мов зовсім іншими **занятий думками** [14: 46]; (406) ***Занятий** тими **гадками**, Іванко й незчувся, як ся учинив у стіп Чорної гори...* [14: 235]; (407) *Графиня-мати **строїть** лице в повагу і в торжественну міну, – вона **занята** дуже **важними гадками*** [14: 168]; (408) *Пані Олімпія слухала його досить нетерпеливо, очевидно, **думка її занята була** чимось зовсім іншим* [19: 264]; (409) *Його **заняла думка** такого **дневника*** [15: 143]; (410) *Такими невеселими **думками** **заниманий**, ішов Герман далі...* [14: 437], див. (84), (131).

Зв'язок лексем-номінацій аналізованого концепта з предикатами уможливує виокремлення прикметних ознак роботи думки, а саме – видів здійснюваної нею діяльності, ставлення персоніфікованої думки-людини до своєї праці, її професійних якостей, а також ряду інших характеристик (тривалість, темп виконання тощо).

Загалом професійна діяльність думки може бути фізичною, творчою й інтелектуальною. Про фізичну працю в прозових творах Івана Франка згадується у зв'язку з її здатністю *копати, рити, присипати, пробивати, вертіти*, а також виконувати автоматичні рухи, як наприклад, *стукати*, що також можна вважати різновидом фізичної праці, пор.: (411) *Іванко мовчав уперто через цілу дорогу, а **думки** Олесі **старалися** надармо **пробити** мряку, в котру впровадив її хитрою вістю хлопак* [14: 97]; (412) *«Значить, брехала! І в тій точці брехала!» – **вертіло щось у мізку** капітана* [19: 116]; (413) *А **гадки** між тим **працювали, рилися в минушості** пильно, ненастанно. **І ось вирили** все* [15: 207], див. (355). Діяльність олюдної

думки, про яку йдеться в контексті (147), де вказується на її здатність *присипати, прикривати і погрібати* собі подібних, дозволяє говорити про професію грабаря.

Значно частіше у МКС Франка персоніфікована думка зайнята інтелектуальною діяльністю, яку можна тлумачити головним чином як творчість. У такій «ролі» думка наділяється здатностями деміурга: вона *укладає* (будує) *плани, в тому числі фантастичні; творить новий розділ статті; формулює питання; аналізує відчуття, узагальнює матеріал; будує золоті замки* (у значенні «фантазує»), пор.: (414) [Пані Міхонська] *здавалось, дрімала..., але на ділі думка її працювала: вона уклала план, як зловити в свої сіті Бориса* [18: 429]; (415) *Але і його думка зовсім не була вже стоїчна, як його слова; навпаки, вона посилено працювала, творячи фантастичні плани, як би це і де б сховатися так, щоб ніхто-ніхто не міг побачити ані його, ані Начка...* [17: 295]; (416) *Думка* Леонова *будувала золоті замки* [15: 273]; (417) *В таких думках, що від аналізу власного чуття звільна перейшли до злобних нападів на якогось незримого противника, Євгеній смерком уже доїхав до Бабінець...* [20: 291]. Такі креативні характеристики думки представляють її як особу, яка володіє творчими професіями архітектора, науковця, журналіста тощо. У таких випадках доцільно говорити про реалізацію когнітивної моделі 'ДУМКА → ТВОРЕЦЬ'.

Думку-професіонала характеризує фаховість: вона 'одержує завдання' (має предмет), їй властиве 'звикання до професійної праці', притаманні певні 'навички' (*думкам піддають предмет заняття; думам дають добрий матеріал; думки звиклі до професійної праці; думки займаються предметом; думка працює з традиційної звички; думка опинилася на предметі*). Наприклад: (418) *Герман зібрався з силами не думати про сина, а щоб піддати думкам інший предмет заняття, він видобув одержаний перед від'їздом телеграм... і почав пильно...*

перечитувати небагато слів [15: 345]; (419) **Його думка зі старої традиційної звички** зложила ще одне питання [20: 179]; (420) **Видно було, що при останніх словах думки його зовсім іншим предметом зацікавилися...** [14: 11], див. (84) та ін.

Свідченням професіоналізму думки є її 'наполегливість' і 'старанність' при виконанні роботи (думка працює посилено, гадки працюють ненастанно, пильно; ненастанна праця думок, добросовісні згляди): (421) **Серед ненастанної праці думок**, підсичуваної щораз новими, страшними поганими та хапаючими за серце подіями, образ такого побратимства чимраз більше вияснювався і зміцнювався в Бенедьовій голові [15: 372]; (422) **Утікаймо!** – відозвався граф Т... і прийнявся зараз мотивувати своє речення різними **добросовісними і практичними зглядами** І знов зачалися спори... Кожен боронив своєї гадки [14: 221], див. (413).

Щодо тривалості діяльності думки, то вона може працювати протягом означеного або неозначеного часу. На означений час роботи думки вказує її функціонування протягом конкретного часового відрізка (думка од двох літ працює, з думкою носився більше як двадцять літ): (423) **Йому пригадалось все те, над чим од двох літ працювала його думка** [18: 402]; (424) **З тою думкою я носився більше як двадцять літ і не міг позбутися її** [21: 385]. Про неозначений інтервал свідчить її робота протягом невизначеного часу (думка день і ніч занята, вісні й на яві одне на думці, *idée fixe* раз у раз займає ум). Згадані характеристики вказують також на постійність роботи персоніфікованої думки. Наприклад: (425) **Моя думка день і ніч занята була Сидором** [16: 440]; (426) **Вісні й на яві у неї все одно та одно на думці** – ліс та його тайники [15: 92]; (427) **...Його лице покритою темнуватою, майже олов'яною барвою, що визначає людей, яких ум раз у раз займає якась *idée fixe* і які для неї готові посвятити все** [15: 27]. Окрім того, думка-людина

здатна відновлювати перервану з тієї чи іншої причини діяльність (*думка знов починає працювати*): (428) **Знов думка почала працювати**. *Мов жива, стала перед ним недавня сцена в касині* [19: 78].

Важливе місце в ділянці інтерперсональної взаємодії олюднених думок має їх спілкування. У прозових творах Івана Франка на здатність персоніфікованих думок спілкуватись вказується, як правило, описово. Для позначення цієї властивості думки-людини використовуються такі предикати, як *відказувати, відкликатися, обзиватися, відрізати* (у значенні «різко й коротко відповісти»), *заговорити, відповідати, заспокоювати, питати, повторювати, закидати* (тобто «натякати на щось, вказувати на недоліки»), *гомоніти, розлягатися* та ін., які активно поєднуються з репрезентантами аналізованого концепта, пор.: (429) *«Ні, се не моя мати», – повторяло щось неясне в глибині його душі* [21: 343]; (430) *Кілько сумних зітхань, тривожних думок, гарячих молитов, п'яних викриків розлягається в нутрі землі...* [14: 408], див. (434), (440), (441), (442), (443).

Однак трапляються контексти, в яких мовне спілкування думок має конкретні форми – може бути монологічним або діалогічним. Монологічний спосіб взаємодії між думками-комунікантами, як і належить цій формі спілкування, характеризується тривалістю (є більшим, ніж репліка в діалозі), йому прикметна розгорнутість, він має переважно внутрішню форму втілення, є імпровізованим, а за функціонально-комунікативною належністю становить міркування, розповідь або переконування. Прикладом монолога-міркування олюдненої думки є, зокрема, такий: (431) *У голові вертілася все одна думка: «Бестія сей Гадина! Він щось знає, та не хоче сказати! Він щось бачив, щось чув більше, ніж говорить! Ну, та вже я видобуду се від нього! Він мені мусить усе виспівати! Тільки помалу, зручно, осторожно, не перехапуючись! Господи! Як же ся півгодина мене змучила! Та се ще нічого. Що то далі буде?»* [19: 318].

Активною формою міжособистісного спілкування персоніфікованих думок є їх діалогічне мовлення, яке за співвідношенням цілей комунікантів трапляється у творах Івана Франка кількох типів. Відповідно до існуючої в лінгвістиці традиції, поділяємо їх на нейтральне, кооперативне та конфліктне¹. У кооперативному діалозі цілі думок-партнерів на ту чи іншу ситуацію збігаються, пор.: (432) «Що з нею, що вже не волочиться за мною? Ну, чень, нарозумилась! Ха, ха, ха! Дурна дівка! Вчепилась чогось: люби ї на й люби!». (433) Так думав Іван, але сам чув, що тоті **гадки** якісь нещирі, не з серця, – що там, **у глибині, ворухиться** **якесь друге чуття**, темне, незрозуміле ще, але сильне. Чому її нема? Що їй сталося? Його вразила трохи неприсутність Фрузі. Щось мусило статись з нею. Може, занедужала?.. «Ігій, – а мені що до неї? Чому додому не йде, до вітця – до матері?.. (434) Але сей же час **другий голос заговорив** в його душі: Она же заходила до мене, пильнувала мене в слабості! Она для мене покинула і хату рідну, і родичів!.. Гм, она, бачу любить мя. (435) («Чорт побори баби і їх любов!» – **шепну** **перший голос**). Так, так, чорт побори, – а все ж випадало би завтра навідатись до неї, що она поробляє! Може, вже... Гм, гм!.. Піду завтра, навідаюсь!..» [14: 288].

Для нейтрального діалогу, в який вступають думки, прикметним є те, що цілі його учасників не суперечать одна одній. Прикладом останньої форми спілкування, є зокрема, такий діалог: (436) *І знов ходить Андрій по казні, і знов думає. Думає про Ганю, про її життя з чоловіком, як вона в своїх листах йому описувала, думає про своє*

¹ Такі типи діалогів за співвідношенням цілей комунікантів виокремлює І. Штерн, див.: Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енциклопедичний словник для фахівців з теоретичних гуманітарних дисциплін та гуманітарної інформатики. – К.: АртЕк, 1998. – С. 94–99. Див. також: Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. – С. 73.

одиноктво на світі, про своє обезсилення через утрату коханої людини. (437) «Та ні, **набігає друга, веселіша думка**: «Ні, я не одинокий! Є в мене товариші, щирі, сердечні, гаряче переняті тою ж думкою, що і я. Вони й допоможуть у потребі і порадять, і розважать! Та все-таки...». (438) Тут **уривається думка оп'ять на сумнім, болючім тоні**. (439) «Та ні, – **набігає нова думка з новою потіхою**, – адже й вона для мене не страчена: любить мене, як уперед, не цураєся мене, не відгороджуєся від мене своїм шлюбом, мов муром, переписуєся зо мною, і радить, і розважає так само щиро, як уперед; та й він чоловік хороший, і приятель мій, і думок однаких!.. Ах, і все-таки!» – **і знов уривається весела думка...**» [15: 143].

Інший тип міжособистісного спілкування, в яке вступають дві персоніфіковані думки, становить, зокрема, такий фрагмент тексту повісті «На дні»:

(440) – Але він, такий молодий, такий добрий!.. – **обзивалась несміло якась тиха думка** з глибини Бовдурового серця.

(441) – Чорт бери! А я не молодий? – **відказала друга думка**. – Він був досі щасливий, тільки щастя зазнав щодень, кільки я й за цілий вік не зазнаю! Се по правді, треба трохи помінятися!

(442) – Але, може б, і не конче?.. – **закидувала знов несміло тиха, глибока думка**.

(443) – Або що? Пощо бавитися? – **відрізала знов голосна, пануюча думка**. – Для нас обох ліпше буде, швидше скінчиться!

(444) – А може, у него отець, мати?.. – Чорт їх побери! Най знають лихо! У мене їх нема й не було, а я ж що, не чоловік? [15: 154–155].

Даний контекст свідчить про конфліктний діалог, який належним чином організований і структурований. Так, окрім зв'язності, процесуальної структури (рух інформації), присутності двох комунікантів, їхнього обміну реплік, кількох фаз розмови, наявності головної та

епізодичних тем, даній формі мовного спілкування прикметний специфічний спосіб взаємодії між його учасниками, який проявляється у нерівноправності комунікаторів, їхніх відмінних поглядах на конкретну ситуацію та у властивих їм різних настроях.

Іншим різновидом конфліктного спілкування думок є суперечка: (445) *Вигляд їдучого пана і його повозу не був у більшій суперечності з виглядом заниділого, голодного смертю мручого Підгір'я, **як суперечні були думки і змисли** того пана з думками, пануючими довкола, висячими, немов у воздусі, над тими бідними селами* [15: 344]. Така форма комунікації прикметна, згідно з І. Франком, 'нерозумним', 'нереалістичним' і 'нераціональним' думкам (*глупі поняття перечаться; думки, суперечні з реалістичними та раціоналістичними поглядами*): (446) *То в нашій курячій мізку **перечаться** наші власні **глупі поняття*** [21: 327]; (447) *Він... часто договориювався до **думок**, зовсім **суперечних з тими реалістичними та раціоналістичними поглядами**, які з такими самим запалом виголошував перед годиною* [21: 327].

Серед соціальних характеристик думки, які трапляються у прозових творах Івана Франка, наявні також концептуальні ознаки 'засудження', 'ув'язнення', 'мандрівки', 'супроводу', 'подорожі', 'переслідування', 'потопельника', 'порятунку', завдяки яким реалізується ряд когнітивних моделей.

Зокрема, ідея засудження ґрунтується на когнітивній моделі думка → суддя (*засуджена людською опінією*): (448) *...Він ...мав надію, що, оклеветана і засуджена **людською опінією** ще перед сповненням проступка, кінець кінців, упаду там, де він хотів мене мати* [19: 137]. Тісний зв'язок з нею виявляє ідея 'ув'язнення', в основі якої міститься когнітивна модель думка → засуджений (*думки засуджені*), див. (10).

Досить часто у прозових творах Івана Франка вербалізується образ думки-рятівника (*вхопилася за дум-*

ку, як потопуючий за прутик (стеблину); хопився думки, як потопельник; хапався за думку, мов потопуючий за колоду): (449) Їй було страшно думати про се, і як той, що потопав, хапається за прутик, за стеблину, так вона вхопилася за думку: коби він любив мене! [21: 30]; (450) В його голові заблисла **спасенна думка** [19: 109]; (451) Чим ближче було до Іллі, тим частіше він зупинявся на іншій **думці**, хапався за неї, мов **потопуючий за колоду** [21: 27]; (452) **Як потопельник хапається хиткої тростини, так і його дух, хопившись сеї думки про Анеліні листи і рахунки, шукав в них опори і рятунку і знайшов на хвилину** [19: 107].

У свою чергу, думка-людина сама може виявитися в ролі потопельника, про що свідчать метафоричні порівняння: думка, мов потопуючий, ухопилася за стеблину (чепилась стеблини). Наприклад: (453) Говорили уста, випускаючи звичайні утерті звороти, а **думка** тим часом шибнула у інший бік, **мов потопуючий, ухопилась за стеблину**, що власне надплила по течії [19: 232], див. (27). Це дозволяє виокремити у структурі аналізованого концепта когнітивну модель думка → ПОТОПЕЛЬНИК.

Систему антропоморфних образів думки доповнюють концептуальні ознаки з ділянок 'подорожі', 'супроводу' та 'переслідування'. Поодинокими контекстами у прозових творах Івана Франка представлені когнітивні моделі: думка → МАНДРІВНИК: (думка, втомлена довгою мандрівкою; думка по мандрівках у світі науки та праці; думка супроводжує в вандрівці): (454) ...Його **думка по мандрівках у світі науки та праці вертала «до себе»** [22: 104]. Варіативними до згаданої моделі є когнітивні модель думка → СУПУТНИК, яка має ознаку 'супроводжувати людину' (ходив з думками по саду, силкувалася супроводити думкою; з думкою приїжджає; поїхав з тлумом гадок; думка не покидає): (454a) Він **ходив сам з своїми думками по саду**, поглядаючи час від часу на позаслонювані вікна двірка [14: 202];

(455) *Ся думка не покидала його й досі* [20: 336]; (456) *Сіла і силкувалася думкою супроводити Шимонову в її вандрівці* [19: 88]; (457) *...Та думка, з якою він приїхав сюди, живішими кольорами заграла в його душі* [22: 98], див. (300).

Близькою до неї є когнітивна модель думка → переслідувач (думка переслідує, снує невідступно, невідступні думки), яка, окрім наявної в її структурі ознаки 'провадити когось', містить також компонент 'невідчепний, нав'язливий': (458) *Переслідувала її тривожна думка* [19: 158]; (459) *Його переслідувала вже від тижня думка, що щастя починає відвертатися від нього...* [14: 410]; (460) *(Тота гадка мучила її цілими днями, не покидала її і в снах* [14: 285]. Прикметною ознакою думки-переслідувача є її 'набридливість', пор.: *думка снує невідступно, думки невідступні, не відступають, не покидають, настирливі* тощо, пор.: (461) *Думка про скарб... від часу до часу знову прокидалася в його голові і снувала невідступно* [16: 352-353]; (462) *Отакі гадки не покидали мене і помалу дійшли до того, що я не міг ані спати вночі, ані не мав спокою вдень і снувався, як сновиди* [21: 384]; (463) *Його думки перейшли на Регіну, хоча, від того пам'ятного балу вони ніколи й не відступали від тієї стрункої постаті...* [17: 390]; (464) *Лице її було похилене, уста стиснені і чоло раз за разом морщилося від якихось понурих невідступних думок* [18: 53] та багато ін. Порятунком від надокучливих думок є, зокрема, фізична праця. Напр.: (465) *Він хотів зайнятися бодай якоюсь фізичною працею, щоб не допускати собі в голову настирливих думок і спогадів* [17: 397], див. також (235), (424).

Висновки

Проведений на матеріалі корпусу прозових творів Івана Франка аналіз образних характеристик думки дозволяє стверджувати, що біоморфний код у структурі аналізованого концепта займає вагоме місце. Перекон-

ливим свідченням цього є значна кількість і розгалужена система концептуальних метафор, які завдяки зв'язку з різними фрагментами біоморфного коду використовуються для пізнання, структурування й пояснення згаданої категорії внутрішнього світу людини.

У МКС Івана Франка блок ознак «живої природи» концепта думка об'єктивується концептуальними метафорами і когнітивними моделями, які пов'язані з рослинним, зооморфним і антропоморфним субкодами.

Фітоморфні характеристики думки представлені рядом концептуальних ознак, які уможливають виокремлення у структурі цієї категорії внутрішнього світу людини таких метафоричних образів і моделей, як: частини рослин (думка – *зерно, плід, коріння, листя*), їх родо-видові характеристики (думка – *квітка, дерево; кропива*), фази розвитку рослин ('ріст' → 'дозрівання' → 'зникнення', які включають ряд підознак), види сільськогосподарських робіт, пов'язані з культурами, що вирощуються ('посів', 'збір' думок), а також типи ландшафтів, покритих рослинністю (думка асоціюється з *полем, цілиною, лісом*).

Більшою кількістю характеристик у структурі аналізованого концепта представлена зооморфна метафора. Свідченням цього є наявність у МКС Франка концептуальних ознак, які дозволяють уподібнити думку практично до всіх видів фауни – птахів, тварин (ссавців), комах, змій, павуків, риб, червів, що уможливає виокремлення її орнітологічних, тератологічних, ентомологічних, серпентологічних, арахнологічних, іхтіологічних та верміологічних образів. Зв'язок думки із зоонімічною метафорою виявляється через порівняння репрезентантів концепта з відповідними представниками фауни, а також – опосередковано – через наділення думки прикметними властивостями окремих видів тварин. Найбагатшу кількість концептуальних ознак у структурі аналізованого концепта виявляють орнітологічні, тератологічні та ентомологічні образи.

Центральне місце при концептуалізації ментальної сфери в МКС Івана Франка займає антропоморфний код. Як правило, персоніфікація думки відбувається завдяки вторинній номінації, тобто використанню метафоричних переносів-уподібнень, внаслідок чого вона наділяється прикметними рисами, ознаками та якостями людей. Численні й різнобічні номінації у цій ділянці уможливили виокремлення в рамках антропоморфного коду персоніфікованої думки двох субкодів – індивідуального й соціального з належними кожному з них групами. Індивідуальний субкод формується вітальними, ментальними, емоційними концептуальними ознаками, а також ознаками, які вказують на специфічні риси її характеру, особливі прикмети (наявність голосу), морально-етичні якості та здійснювані нею фізичні дії. Соціальний субкод враховує приналежність олюдненої думки до окремих спільнот, її вікові та гендерні характеристики, здатність до мовленнєвої діяльності, а також різні види людських відношень у суспільстві: ознаки соціального статусу, влади й управління, професійної діяльності та різнобічних інтерперсональних відношень.

ЧАСТОТНИЙ СЛОВНИК ПОВІСТІ ІВАНА ФРАНКА
«VOA CONSTRICTOR»
(редакція 1884 р.)

У світовому мовознавстві прослідковується чітка тенденція до застосування квантитативних і корпусних методик до аналізу тексту. Зручним інструментом отримання статистичної структури тексту є частотний словник (ЧС), адже він подає інформацію про кількість вживання кожного слова в обстеженому матеріалі, що є визначальним для з'ясування таких невід'ємних характеристик тексту як обсяг слововживань, словоформ та слів (лем), багатство словника, індекси різноманітності та концентрації, індекси епітетизації, номіналізації тощо, а також для виявлення ключових (домінантних) слів як конкретного твору, так й усієї мови письменника загалом.

Оскільки квантитативний опис – обов'язкова характеристика ідіолекту автора, то такого типу лексикографічна праця – важливий елемент всебічного дослідження творчості видатних особистостей, зокрема, Арістотеля¹, В. Шекспіра², В. Гюго³, К. Чапека⁴, М. Павича⁵, Дж. Джой-

¹ *Colin B. Rutten C.* Aristote, categoriae: index verborum, listes de frequence. Liege: Universite de Liege, 1993. 108 p.

² Complete Shakespeare wordlist. Available from <http://en.wiktionary.org/wiki/Wiktionary:Frequency_lists/Complete_Shakespeare_wordlist>

³ *Brunet E.* Le vocabulaire de Victor Hugo. In 3 volumes. – Geneve: Slatkine, 1988.

⁴ *Slovník Karla Čapka / Hl. ed. František Cermak.* – Praha : Nakladatelství Lidové noviny ; Ústav Českého národního korpusu, 2007. – 715 s.

⁵ *Vasić S.* Polazne osnove novije srpske proze. Knjiga II. Hazarski rečnik Milorada Pavica: frekvencijski rečnik.– Beograd: Kultura, 1998. – 840 s.

са¹, Ф. Достоевського²тощо. В українській лексикографії кількісну характеристику текстів отримали твори Г. Сковороди³, Т. Шевченка⁴, І. Котляревського⁵, Л. Українки⁶, українська художня проза середини ХХ ст.⁷, українська поезія ХХ ст.⁸ тощо, а також поезія І. Франка⁹. Зараз у Львівському національному університеті імені Івана Франка реалізовується проект створення корпусу текстів І. Франка, на основі якого заплановано здійснити комплексну квантитативну параметризацію творів письмен-

¹ Hanley, M. L. (1951), Word index to James Joyce's «Ulysses». Madison: University of Wisconsin Press.; *Ulysses by J. Joyce A Ranked Concordance* <<http://www.doc.ic.ac.uk/~rac101/concord/texts/ulysses/>>

² Шайкевич А. Я., Андрющенко В. М., Ребецкая Н. А. Статистический словарь языка Достоевского. – М.: Языки славянской культуры, 2003. – 880 с.

³ Online Concordance to the Complete Works of Hryhorii Skovoroda // <<http://www.arts.ualberta.ca/~ukr/skovoroda/NEW/index.php>>.

⁴ Словник мови Шевченка: У 2 т. / Ващенко В. С. (ред.). – К.: Наукова думка, 1964; Ільницький і Гавриш 2001: Конкорданція поетичних творів Тараса Шевченка / Ред. і упоряд.: Олег Ільницький, Юрій Гавриш. У 4-х т. – Торонто, 2001.

⁵ Ващенко В. С., Медведєв Ф. П., Петрова П. О. Лексика «Енеїди» І. Котляревського. Показчик слововживання. – Харків: В-во Харківського ун-ту, 1955. – 207 с.; Бурячок А. А., Залишко А. Т., Ротач А. О., Северин М. Д. Лексика п'єс та од І. П. Котляревського / За ред. А. Бурячка. – К.: Вища школа, 1974. – 54 с.

⁶ Бойко М. Ф. Словопоказчик драматичних творів Лесі Українки. – К.: Видавництво АН УРСР, 1961. – 93 с.

⁷ Частотний словник сучасної української художньої прози / За ред. Перебийніс В. С. – К.: Наукова думка, 1981. – Т. 1. – 863 с.; Т. 2. – 855 с.

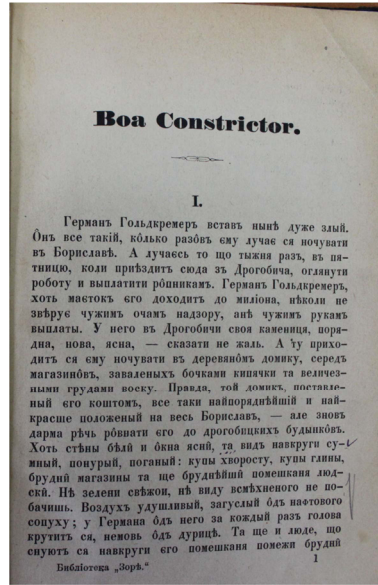
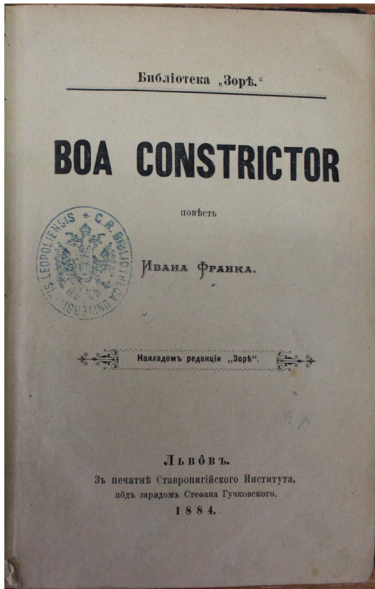
⁸ Частотний словник сучасної української поетичної мови (2003-2011) <www.mova.info/Page2.aspx?l1=89>

⁹ Ковалик І. І., Оципко І. Й., А. М. Полюга (уклад.) Лексика поетичних творів Івана Франка. Методичні вказівки з розвитку лексики. – Львів: ЛНУ, 1990. – 264 с.; Терлак З. М. Словник мови поетичної збірки Івана Франка «Зів'яле листя». – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 394 с.

ника¹. Під цим радикалом вже описано такі романи та повісті як «Петрії й Довбушуки» (2-га редакція), «Борислав сміється», «Захар Беркут», «Не спитавши броду», «Для домашнього огнища», «Основи суспільності», «Перехресні стежки» (а також онлайн конкорданс), «Великий шум»². «*Voа constrictor*» – наступний у цьому списку.

¹ Бук С. Квантитативна параметризація текстів Івана Франка: спроба проекту // Іван Франко: Студії та матеріали. – Львів, 2010 (у друці); див. препринт arXiv:1005.5466v1 [cs.CL]. – Електронний ресурс <<http://arxiv.org/abs/1005.5466>>.

² Бук С. Статистична структура роману І. Франка «Борислав сміється» // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Филология». – 2010. – С. 114–118.; Бук С. Повість Івана Франка «Захар Беркут» у світлі статистичної лінгвістики // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: Збірник наукових праць. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Випуск 6. – С.172–176.; Бук С. Лінгвостатистичний опис «Не спитавши броду» Івана Франка // Вісник ЛНУ. Серія Франкознавство. – Львів, 2012 (у друці).; Бук С. Роман Івана Франка «Для домашнього огнища» крізь призму частотного словника // Мовознавство – 2011. – № 4. – С. 56–66.; Бук С. Статистичні характеристики роману Івана Франка «Основи суспільності» (на основі частотного словника твору) // Вісник: Проблеми української термінології. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка». – 2010. – № 676. – С. 90–93.; Бук С., Ровенчак А. Частотний словник повісті І. Франка «Перехресні стежки» // Стежками Франкового тексту (комунікативні, стилістичні та лексичні виміру роману «Перехресні стежки»). – Львів, 2007. – С. 138–369.; Бук С., Ровенчак А. Он-лайн конкорданс роману Івана Франка «Перехресні стежки» [Електронний ресурс]. – [Цит. 10 березня 2011]. – Доступно з <<http://www.ktf.franko.lviv.ua/~andrij/science/Franko/concordance.html>>; Бук С., Ровенчак А. Он-лайн конкорданс роману Івана Франка «Перехресні стежки» // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного наукового конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження Івана Франка (Львів, 27 вересня–1 жовтня 2006 р.). – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 203–211.; Бук С. Інтерпретація лексики роману Івана Франка «Великий шум» у кількісно-статистичному аспекті // Studia Methodologica. – Вип. 30. – Тернопіль : ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2010. – С. 145–153.

Титул і перша сторінка повісті «Boa constrictor» 1884 р.

Частотний словник повісті Івана Франка «Boa constrictor» укладено на матеріалі електронного корпусу¹, в основу якого лягло видання твору 1884 р.², передруковане у п'ятдесятитомному зібранні творів письменника³. Роботу виконано напівавтоматичним способом із використанням комп'ютерного лематизатора, що містить словник словоформ згаданих творів І. Франка (до яких укладено ЧС) із відповідними до них лемами. Методика та принципи укладання словника – спільні для усіх творів письменника. Окремим словом вважалась послідовність літер (апостроф

¹ Бук С. Корпус текстів Івана Франка: спроба визначення основних параметрів // Прикладна лінгвістика та лінгвістичні технології: MegaLing-2006: Зб. наук. пр. – К., 2007. – С. 72-82.

² Франко І. Boa constrictor : Повість Івана Франка / Накладомъ редакції «Зорі». – Львівъ : Зъ печатні Ставропигійского Института, 1884.

³ Франко І. Boa constrictor // Зібрання творів у 50-ти томах. – Т. 14. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 370-441.

і дефіс розглядаються як літера) між двома пробілами чи розділовими знаками, тому складні числівники розглянуто як різні слова. У тексті повісті методом контекстуального аналізу розмежовано лексичну та лексико-граматичну омонімію, фонетичні варіанти зведено до одного реєстрового слова. Кількість вживань лексичних одиниць підраховано окремо для авторської та прямої мови.

СТАТИСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕКСТУ ПОВІСТІ І. ФРАНКА «VOA CONSTRICTOR»

За обсягом ЧС повісті І. Франка «*Voa constrictor*» – повний, оскільки охоплює власні назви, цифри, слова, написані некириличним алфавітом, тощо. У результаті дослідження отримано основні статистичні характеристики тексту.

1. Обсяг твору (N) – 25 427 слововживань. Тобто серед творів великої прози І. Франка «*Voa ...*» найменший за величиною після «*Перехресних ...*» (93 888), «*Борислава ...*» (77 456), «*Основ ...*» (67 174), «*Петріїв ...*» 1909–1912 рр. (52 751), «*Захара ...*» (50 223), «*Не спитавши ...*» (49 170), «*Для домашнього ...*» (44 840), «*Великого шуму*» (37 005). Відповідно, обсяг словника лексем ($V = 5\ 037$) у цьому творі також найменший.

2. Багатство словника, яке обчислюється як відношення обсягу словника лексем до обсягу тексту, обернено пропорційне довжині тексту, тобто, чим довший текст, тим потенційно менше з'являється у ньому нових слів¹. Тому цей показник у «*Voa...*» (0,198) більший, ніж у всіх інших романах та повістях І. Франка: «*Перехресних...*» (0,106), «*Бориславі ...*» (0,111), «*Основах...*» (0,125), «*Петріях ...*» 1909–1912рр. (0,139/8), «*Захарі ...*» (0,130), «*Не спитавши ...*» (0,145), «*Для домашнього...*» (0,145), «*Великому шумі*» (0,175).

3. Середня повторюваність слова в тексті – величина, обернена до попередньої – це відношення обсягу тексту до обсягу словника лексем (N/V) – 5,05. Іншими словами,

¹ *Перебийніс В. С., Муравицька М. П., Дарчук Н. П.* Частотні словники та їх використання. – К.: Наук. думка, 1985. – С. 143.

кожне слово в середньому вжито в досліджуваному тексті приблизно трохи більше, ніж 5 разів.

Проте ця величина дуже узагальнена, адже кількість слів, що трапилися в романі один раз (нарах $legomena$, V_1) – 2 802, тобто вони займають більше, ніж половину словника (55,96%). А. Корнаї стверджує, що це загальномова універсалія: «гапакси покривають 40–60% будь-якого тексту»¹. Приблизно такі ж результати і для інших творів: у «Перехресних...» вони займають 49,18% словника, «Основах...» – 51,76%, «Для домашнього...» – 51,85%, «Великому шумі» – 56,7%. Саме в них криється основне багатство лексики письменника.

За допомогою величини нарах $legomena$ обчислюють індекс винятковості словника ($V_1/V = 0,56$) та тексту ($V_1/N = 0,11$). Ці величини логічно корелюють із відповідними даними ЧС інших творів: «Перехресні...» (0,49/0,052), «Основи...» (0,52/0,065), «Для домашнього...» (0,52/0,075), «Великий шум» (0,57/0,099).

4. Протилежним до індексу винятковості є індекс концентрації словника/тексту, що вказує частку словника/тексту, яку займають слова із великою частотою (умовно із частотою 10 і більше). Його обчислюють як відношення кількості високочастотних слів (їх у тексті повісті «Воа...» $V_{10t} = 16\ 178$ і в словнику $V_{10sl} = 376$) до обсягу тексту ($V_{10t}/N = 0,636$) або словника ($V_{10sl}/U = 0,075$). Тобто, високочастотна лексика становить 63,63% обсягу його тексту й 7,51% його словника. В інших творах більшого розміру ці показники логічно більші: у «Перехресних...» – це відповідно 74 651 (79,5%) та 1 123 (11,3%), в «Основах...» 51 021 (75,95%) та 796 (9,48%), у «Для домашнього...» 32 516 (72,5%) та 598 (9,2%), у «Великому шумі» 25 456 (68,8%) та 479 (7,4%). В принципі, чим менше у тексті високочастотних слів, тим різноманітніша лексика тексту і навпаки.

Відносно невелика кількість високочастотної лексики у словнику лем (і, відповідно, низький індекс концентрації) та порівняно велика кількість слів із частотою 1 (і,

¹ Kornai A. *Mathematical Linguistics*. – Springer, 2008. – P. 72.

відповідно, високий індекс винятковості) свідчать про неабияке різноманіття лексики повісті «Воа...» .

Виявлення й аналіз кількісного співвідношення **частин мови** у тексті є важливим процесом у встановленні особливостей ідіолекту письменника. Сам І. Франко ретельно ставився до добору в тексті тієї чи іншої частини мови. У статті про переклад «Каменярів» знаходимо його міркування з цього приводу: «Коли слова перших трьох категорій [іменники, дієслова, прикметники] творять головну основу словесного твору, надаючи йому зміст і акцію, то слова другої категорії [займенники, прислівники, злучники] – се наче тінювання в малярстві, що оживляє і упластичнює картину»¹.

Завдяки морфологічному маркуванню корпусу текстів біля кожного слова у базі даних вказано його частиномовну належність, тому за допомогою комп'ютерної програми можна автоматично обчислити кількість слів кожної частини мови. Кількісне співвідношення частин мови у творі наведено у таблиці 1:

Таблиця 1

Розподіл лексем за частинами мови у повісті
І. Франка «Воа constrictor»

частини мови	слів	у тексті	слів у словнику
службові	5925	23,30%	188 3,75%
іменники	6264	24,64%	1578 31,52%
дієслова	4478	17,61%	1725 34,45%
займенники	3698	14,54%	72 1,44%
прислівники	2336	9,19%	440 8,79%
прикметники	2377	9,35%	949 18,95%
числівники	341	1,34%	48 0,96%
фрагменти	8	0,03%	7 0,14%
	25427	100,00%	5007 100,00%

Найчастотнішими словами у тексті (див. Таблицю 1) очікувано є службові частини мови (5 925). Цей замкну-

¹ Франко І. Каменярі. Український текст і польський переклад. Дещо про штуку перекладання // Зібрання творів у 50-ти томах. Т. 39. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 7–20.

тий і відносно небагатий клас слів виявляє найбільшу активність: займаючи всього 3,75 % у словнику, вони становлять більше 23 % тексту. Подібний замкнутий клас слів становлять займенники. Їх поведінка у тексті ще активніша: загальна кількість займенників у різних формах у тексті 3 698, що становить 14,54 % від загального обсягу роману. Усього ж різних займенників (лем) тільки 72, що становить 1,44 % від загальної кількості слів у словнику. Іншими словами, 72 займенники займають менше ніж 1,5 % у словнику, проте майже 15 % у тексті.

Прислівники та числівники займають приблизно однакову частку у словнику (відповідно 8,79 % і 0,96 %) й тексті (відповідно 9,19 % і 1,34 %).

Відносна кількість усіх інших частин мови у словнику навпаки перевищує їх відносну кількість у тексті. Іменники становлять 31,52 % словника і 24,64 % тексту; частка дієслів у словнику (34,45 %) майже вдвічі більша за їх частку у тексті (17,61 %); а частка прикметників у словнику (18,95 %) перевищує їх частку у тексті (9,35 %) більше ніж удвічі. Ці факти свідчать, що найбагатшим шаром у лексиці «Воа...» є самостійні частини мови, зокрема, дієслова та прикметники.

Розмежування прямої та авторської мови у творі також становить окремий науковий інтерес, оскільки художня проза — не гомогенний жанр, як часто трактують його дослідники, а інтегральне поєднання розмовно- побутового та наративного . Їх співвідношення для аналізованого твору подано в таблиця 2.

Таблиця 2

Співвідношення прямої та авторської мови у повісті І. Франка «Воа constrictor»

пряма мова		авторська мова		разом	
слововживань	%	слововживань	%	слововживань	%
3 142	12,4	22 285	87,6	25 427	100

Із виявлених даних видно, що пряма мова займає невелику частину повісті, всього 12,4 %. Це найменше серед усіх творів великої прози Івана Франка і зумовлено особливостями нарації твору, пор.: «Борислав...», «Не спитавши ...», «Для домашнього ...», «Основи ...», «Перехресні ...», «Великий шум» (42,149,1 %). «Захар ...» і «Петрії ...» – історичні твори, які потребують більше авторського опису, відповідно діалогів у них менше: 34,3 % і 30,7 %. Наочно це зображено на рисунку 1.

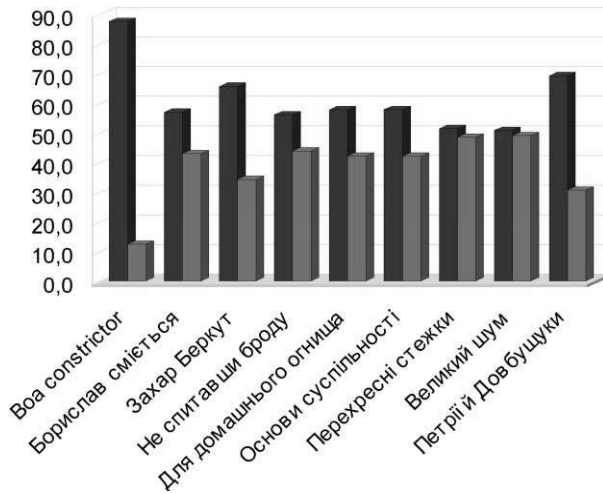

Рис. 1. Співвідношення прямої та авторської мови в романах І. Франка

Загалом, середня кількість прямої мови у всіх великих прозових творах І. Франка становить 40,6 %, а це свідчить про високий рівень їх діалогічності.

На думку польського науковця В. Маньчака, «Проблеми, які розглядають мовознавці, розпадаються насамперед на дві категорії: 1) ті, які можна розв'язати за допомогою статистики і 2) ті, яких за допомогою статистики розв'язати не можна. Мовознавство, яке розуміють як точну науку, займається тільки проблемами першої категорії. Іншими

словами, йдеться про те, щоби так формулювати проблеми, щоби їх можна було розв'язати за допомогою статистики. Якщо це не можливо, ними не варто займатися, як не варто займатися жодними дослідженнями, про які наперед відомо, що вони не можуть привести до висновків, які можна перевірити»¹. Характеристика повісті «*Voia constrictor*» у світлі статистичної лінгвістики із укладенням ЧС, безперечно, належить до проблем першого типу.

Таким чином, в результаті аналізу ЧС повісті «*Voia constrictor*» отримано важливі кількісні характеристики роману, які становлять статистичну структуру його тексту. Квантитативні параметри твору корелюють з аналогічними величинами інших творів великої прози І. Франка і дають змогу визначити його місце серед них. Статистична структура тексту, отримана завдяки ЧС повісті, увиразнює також лексичні особливості твору, що становить окремий науковий інтерес і стане темою подальшого дослідження твору, оскільки кількісна та якісна сторони мови та мовлення корелюють і взаємопов'язані.

¹ *Manczak W. Problemy jezykoznawstwa ogolnego.* – Wrocław; Warszawa; Krakow: Ossolineum, 1996. – P. 8.

БУДОВА СЛОВНИКА

Частотний словник повісті Івана Франка «Воа constrictor» складається із двох частин:

1. Рангово-частотний список слів (подає усі слова твору, зведені до початкової форми¹, за спадом частот; у межах цього списку слова з частотою 1 (haxax legomena) подано окремо, в алфавітному порядку)

2. Алфавітно-частотний список слів (виконує довідкову роль, його завдання – допомогти користувачеві

¹ Кожна частина мови має свою схему лематизації. Іменник – до називного відмінка однини зведено форми всіх відмінків однини та множини. Частоту множинних іменників зведено до форми називного відмінка множини (двері, лахи). Оскільки такі форми іменників як, *василіани*, *жиденята* і їм подібні позначають осіб і чоловічої, і жіночої статі, їх також не було зведено до чоловічого роду однини. **Прикметник** – до називного відмінка однини чоловічого роду зведено відмінкові форми всіх родів в однині та множині, вищій і найвищій ступені порівняння, за винятком суплетивних форм, які зведено окремо до називного відмінка однини чоловічого роду вищого ступеня, наприклад, *більший*, *найбільший* зведено до *більший*. Така традиція встановилася у більшості словопоказчиків і частотних словників української мови. **Займенник** – зведено відмінкові форми відповідно до типу відмінювання. **Числівник** – зведено відмінкові форми відповідно до типу відмінювання. **Дієслово** – зведено до інфінітива синтетичні форми часу (теперішній, минулий і майбутній), форми наказового способу і дієприслівник, а також неособові форми на -но, -то. Аналітичні форми часу ми вважали синтаксичними утвореннями, кожную складову яких зареєстровано як окреме слово. **Дієприкметник** – до називного відмінка однини чоловічого роду зведено відмінкові форми всіх родів в однині та множині, оскільки розглядаємо його як різновид віддієслівного прикметника із властивими йому основними категоріями (рід, число, відмінок) та типовою синтаксичною роллю означення (*Вихованець І. Р.* Частиномовний статус дієприкметників // Українська мова. – 2003. – №2. – С. 54–60). **Прислівник** – зведено вищій і найвищій ступені порівняння, за винятком суплетивних форм.

відшукати певне слово в *Рангово- частотному списку* або перевірити, що його в цьому творі немає).

У **Рангово-частотному списку слів** словникова стаття подає інформацію про *ранг, слово*, що йому відповідає, *абсолютну частоту* вживання слова (скільки разів у тексті трапилося слово) й *відносну частоту* вживання слова (скільки відсотків тексту займає ця абсолютна частота) та відсоток *покриття тексту* (число, що вказує, яку частку тексту займають слова із частотою, більшою або рівною частоті цього слова). Наприклад:

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1	I-820;И-37	857	3,370	3,37
2	ВІН	836	3,288	6,66
3	НЕ	548	2,155	8,81
4	В-454;У-79	533	2,096	10,91
5	НА	422	1,660	12,57
6	ТОИ	372	1,463	14,03
7	З-318;ЗІ-19;ЗО-10;ІЗ-9	356	1,400	15,43
8	ГЕРМАН(ім'я)	308	1,211	16,64
9	ЩО(займ.)	268	1,054	17,70
10	БУТИ	263	1,034	18,73

Якщо два або більше слів мають однакову частоту, то в межах цього діапазону слова розміщено за алфавітом. Наприклад, слова ГОЛОВА, РУКА, ЩОБ/ЩОБИ/ЩОБИ-М мають однакову частоту 58 і, відповідно, ранги 50-52:

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
50	ГОЛОВА	58	0,228	36,37
51	РУКА	58	0,228	36,60
52	ЩОБ-37;ЩОБИ-20 ЩОБИ-М-1	58	0,228	36,83

В окремих словникових статтях подано:

- омоніми (з відповідними помітками: ТО (спол.) і ТО (част.));
- форми, які відображають особливості мовлення персонажів, зокрема фрагменти слів: АВЕ (нім., уривок від АВЕР), ВРА (нім., уривок від ВРАУСН);
- лексеми із синонімічними морфемами (ЛЮДИ і ЛЮДЕ, ПЕРСТЕНЬ і ПЕРСТІНЬ)

та деякі інші. Виявити ці слова найзручніше у другому списку – алфавітному, де вони стоять поруч.

В **одній словниковій статті** подано фонетичні варіанти слів, причому:

– дієслівні форми із постфіксом -сь об'єднано з формами на -ся (за винятком тих, які у творі вжито виключно у формі на -сь): ДИВИТИСЯ / ДИВИТИСЬ;

– паралельні форми слів з початковими в- та у- об'єднано у словниковій статті з початковим в-: ВЧОРАШНІЙ / УЧОРАШНІЙ;

– варіанти типу ТРОХИ / ТРОХА, ВУХО / УХО об'єднано у словниковій статті лексеми, що відповідає сучасній літературній формі.

У тих словникових статтях, де наведено більше ніж одну форму слова, незмінна частина позначається тильдою при цьому вказано частоту вживання кожного варіанта або одного з них:

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
1	І—820;Й—37	857	3,370	3,37
4	В—454;У—79	533	2,096	10,91
7	З—318;3І—19;3О—10;ІЗ—9	356	1,400	15,43
167	ДИВИТИСЯ(~СЬ—1)	21	0,083	52,23
302	ВПАСТИ—3;У 9	12	0,047	60,49
	Словникову статтю			

420 ВДАТИСЯ(~СЬ-1)-
2;У~(~СЬ-2)-6

8

0,031

65,16

слід інтерпретувати так: форма ВДАТИСЬ трапилась 1 раз, відповідно форма ВДАТИСЯ – $2 - 1 = 1$ раз; УДАТИСЬ – 2 рази, форма УДАТИСЯ відповідно $6 - 2 = 4$ рази, разом в усіх варіантах – $2 + 6 = 8$ разів.

Інформацію про лексичне значення, частиномовну належність, а також наголос лексеми подано лише в окремих випадках.

В **Алфавітно-частотному списку слів** усі слова та фонетичні варіанти слів подано в окремих словникових статтях із вказівкою на абсолютну частоту вживання (яка допоможе їх знайти у Рангово-частотному списку слів) в тексті прямої та авторської мови. Лема

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
А-АХ	1	0	1
А(виг.)	1	0	1
А(спол.)	258	191	67
А(част.)	1	0	1
АБИЩО	1	0	1
АБО(спол.)	24	23	1
АБО(част.)	2	0	2
АДИ	1	0	1
АДИТ	1	0	1
АЖ	56	47	9
АЛЕ	157	148	9
АНГЕЛИК	1	0	1
АНГЕЛЬСЬКИЙ	1	1	0

Біля фонетичного варіанта слова, який в Частотному списку об'єднано з основним варіантом, стоїть «зірочка» (*).

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

арт. – артикль

виг. – вигук

вл.н. – власна назва

дієсл. – дієслово

євр. – єврейське

ж.р. – жіночий рід

займ. – займенник

ім. – іменник

лат. – латинське

нім. – німецьке

озн. арт. – означений артикль

польськ. – польське

прийм. – прийменник

прикм. – прикметник

присв. – присвійний займенник

присл. – прислівник

присудк. сл. – присудкове слово

прізви. – прізвище

с.р. – середній рід

служб. – службове слово

спол. – сполучник

старосл. – старослов'янське

у знач. – у значенні

ч.р. – чоловічий рід

част. – частка

чеськ. – чеське

**РАНГОВО-ЧАСТОТНИЙ СЛОВНИК СЛІВ
ПОВІСТІ ІВАНА ФРАНКА ВОА CONSTRICTOR**

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1	І--820;Й--37	857	3,370	3,37
2	ВІН	836	3,288	6,66
3	НЕ	548	2,155	8,81
4	В--454;У--79	533	2,096	10,91
5	НА	422	1,660	12,57
6	ТОЙ	372	1,463	14,03
7	З--318;ЗІ--19;ЗО--10;ІЗ--9	356	1,400	15,43
8	ГЕРМАН(ім'я)	308	1,211	16,64
9	ЩО(займ.)	268	1,054	17,70
10	БУТИ	263	1,034	18,73
11	ДО	262	1,030	19,76
12	А(спол.)	258	1,015	20,78
13	ЙОГО(присв.ч.р.)	245	0,964	21,74
14	ВЕСЬ--192;ВВЕСЬ--1;УВЕСЬ--4	197	0,775	22,52
15	ЩО(спол.)	194	0,763	23,28
16	ВОНИ	160	0,629	23,91
17	АЛЕ	157	0,617	24,53
18	КОТРИЙ	155	0,610	25,13
19	ВОНА	150	0,590	25,72
20	ЗА	135	0,531	26,26

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
21	ТА(спол.)	131	0,515	26,77
22	СВІЙ	121	0,476	27,25
23	ЩЕ	112	0,440	27,69
24	СЕЙ	110	0,433	28,12
25	ЗНАТИ	108	0,425	28,54
26	ТАКИЙ	108	0,425	28,97
27	МОВ	107	0,421	29,39
28	ЯК(спол.)	101	0,397	29,79
29	ПО	100	0,393	30,18
30	РАЗ(ім.)	95	0,374	30,55
31	САМ	91	0,358	30,91
32	ВІД	90	0,354	31,27
33	Я	89	0,350	31,62
34	СЕБЕ	85	0,334	31,95
35	ОДИН	84	0,330	32,28
36	ОКО	82	0,322	32,60
37	КОЛИ	78	0,307	32,91
38	ТАК(присл.)	77	0,303	33,21
39	МОГТИ	75	0,295	33,51
40	ЯКИЙСЬ	75	0,295	33,80
41	ДРУГИЙ	74	0,291	34,09
42	ТЕПЕР	69	0,271	34,37

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
43	ЯКИЙ	69	0,271	34,64
44	ТІЛЬКИ	68	0,267	34,90
45	НІ	67	0,263	35,17
46	ТИ	66	0,260	35,43
47	ВЖЕ--48;УЖЕ--14	62	0,244	35,67
48	ЧУТИ	61	0,240	35,91
49	ЧАС	60	0,236	36,15
50	ГОЛОВА	58	0,228	36,37
51	РУКА	58	0,228	36,60
52	ЩОБ--37;ЩОБИ--20;ЩОБИ-М--1	58	0,228	36,83
53	НАД	57	0,224	37,06
54	НЕМОВ	57	0,224	37,28
55	АЖ	56	0,220	37,50
56	ЦІЛИЙ	56	0,220	37,72
57	ТО(спол.)	55	0,216	37,94
58	ХВИЛЯ	55	0,216	38,15
59	ЛИЦЕ	54	0,212	38,36
60	ГОЛОС	53	0,208	38,57
61	ДЕ(присл.)	53	0,208	38,78
62	ХТО	53	0,208	38,99
63	ЯМА	53	0,208	39,20
64	ГРОШІ	51	0,201	39,40

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
65	ПЕРЕД(прийм.)	51	0,201	39,60
66	ТО(част.)	51	0,201	39,80
67	ДУМКА	50	0,197	40,00
68	СТРАШНИЙ	47	0,185	40,18
69	ДУЖЕ	46	0,181	40,36
70	МАТІЙ(ім'я)	46	0,181	40,54
71	СТАТИ	46	0,181	40,72
72	СТОЯТИ	46	0,181	40,91
73	СИЛА	45	0,177	41,08
74	ПРИ	44	0,173	41,26
75	ПІД(прийм.)	43	0,169	41,42
76	ШВИДКО	43	0,169	41,59
77	ПОЧАТИ	42	0,165	41,76
78	ХАТА	42	0,165	41,92
79	ЖИТТЯ	41	0,161	42,09
80	О(прийм.)	41	0,161	42,25
81	РПІНИК	41	0,161	42,41
82	ДЛЯ	39	0,153	42,56
83	ЗОВСІМ	39	0,153	42,71
84	ПРО	38	0,149	42,86
85	ТУТ	38	0,149	43,01
86	ХОТІТИ	38	0,149	43,16

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
87	ХОТЬ	38	0,149	43,31
88	ЩАСТЯ	38	0,149	43,46
89	ПЕРШИЙ	37	0,146	43,61
90	ЯК(присл.)	37	0,146	43,75
91	ДЕНЬ	36	0,142	43,89
92	Ж(част.)	36	0,142	44,04
93	НИНІ	36	0,142	44,18
94	ПУТИ	36	0,142	44,32
95	Б--7;БИ--27;БИ-С--1	35	0,138	44,46
96	БОРИСЛАВ(місто)	35	0,138	44,59
97	ІТИ--28;ЙТИ--7	35	0,138	44,73
98	ТІЛО	35	0,138	44,87
99	МАТИ(дієсл.)	34	0,134	45,00
100	СИН	34	0,134	45,14
101	БІЛЬШЕ	33	0,130	45,27
102	ГОТІВ(ім'я)	33	0,130	45,40
103	ОСЬ	33	0,130	45,53
104	БАЧИТИ	32	0,126	45,65
105	БЕЗ	32	0,126	45,78
106	ЩИК(ім'я)	32	0,126	45,90
107	СКАЗАТИ	32	0,126	46,03
108	ЧОЛОВІК	32	0,126	46,16

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
109	ЩОСЬ(займ.)	32	0,126	46,28
110	БО	31	0,122	46,40
111	ГОВОРИТИ	31	0,122	46,53
112	ДАЛІ	31	0,122	46,65
113	ЖИТИ	31	0,122	46,77
114	ЗЕМЛЯ	31	0,122	46,89
115	КОЖДИЙ	31	0,122	47,01
116	ЛЮДИ	31	0,122	47,13
117	ТАК(част.)	31	0,122	47,26
118	ВІРНИК	30	0,118	47,37
119	НАВІТЬ	30	0,118	47,49
120	НІЩО	30	0,118	47,61
121	ВСЯКИЙ	29	0,114	47,72
122	КАЗАТИ	29	0,114	47,84
123	КРОВ	29	0,114	47,95
124	РОБОТА	29	0,114	48,07
125	СЕРЕД	29	0,114	48,18
126	СЛОВО	29	0,114	48,30
127	ДОРОГА(ім.)	28	0,110	48,41
128	ДРОГОБИЧ(місто)	28	0,110	48,52
129	МІЙ	28	0,110	48,63
130	СТАРИЙ	28	0,110	48,74

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
131	ТОТ	28	0,110	48,85
132	ЗНОВ	27	0,106	48,95
133	ЛІТО	27	0,106	49,06
134	ЧЕРЕЗ	27	0,106	49,16
135	ДОВКОЛА	26	0,102	49,27
136	Її(присв.)	26	0,102	49,37
137	ПОВОЛІ(~И-2)	26	0,102	49,47
138	РОБИТИ	26	0,102	49,57
139	ТАМ	26	0,102	49,68
140	ЧИ(спол.)	26	0,102	49,78
141	МИ	25	0,098	49,88
142	СЕЛО	25	0,098	49,97
143	АБО(спол.)	24	0,094	50,07
144	ДОВРЕ	24	0,094	50,16
145	КІЛЬКА	24	0,094	50,26
146	ЛЮДСЬКИЙ	24	0,094	50,35
147	МУСИТИ	24	0,094	50,45
148	РОБІТНИК	24	0,094	50,54
149	ЧОМУ(присл.)	24	0,094	50,64
150	БІДНИЙ	23	0,090	50,73
151	ВЕЛИКИЙ	23	0,090	50,82
152	ВИДІТИ	23	0,090	50,91

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
153	ВСЕ(присл.)	23	0,090	51,00
154	ЖІНКА	23	0,090	51,09
155	КОЛО(прим.)	23	0,090	51,18
156	НОВИЙ	23	0,090	51,27
157	НУ	23	0,090	51,36
158	ПРИЙТИ	23	0,090	51,45
159	ТРЕБА	23	0,090	51,54
160	ЩО(част.)	23	0,090	51,63
161	ВОДА	22	0,087	51,72
162	ВОНО	22	0,087	51,80
163	ДУМАТИ	22	0,087	51,89
164	КРИЧАТИ	22	0,087	51,98
165	ПАН	22	0,087	52,06
166	СВІТ	22	0,087	52,15
167	ДИВИТИСЯ(-СЬ-1)	21	0,083	52,23
168	ЖИВИЙ	21	0,083	52,31
169	ІВАН(ім'я)	21	0,083	52,40
170	НЕМА	21	0,083	52,48
171	НОГА	21	0,083	52,56
172	СА́МИЙ	21	0,083	52,64
173	СИДІТИ	21	0,083	52,73
174	СТАВАТИ	21	0,083	52,81

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
175	ТА(част.)	21	0,083	52,89
176	ХОЛОД	21	0,083	52,98
177	БАГАТО	20	0,079	53,05
178	БОГ	20	0,079	53,13
179	ГЕРМАНІВ(грикм.)	20	0,079	53,21
180	ГОРА	20	0,079	53,29
181	ДВА	20	0,079	53,37
182	ДИТИНА	20	0,079	53,45
183	ДОВГИЙ	20	0,079	53,53
184	ПОБАЧИТИ	20	0,079	53,60
185	УЛИЦЯ	20	0,079	53,68
186	ГЛИБОКИЙ	19	0,075	53,76
187	КРІЗЬ	19	0,075	53,83
188	НІЧ	19	0,075	53,91
189	ХОЛОДНИЙ	19	0,075	53,98
190	ДИВНИЙ	18	0,071	54,05
191	ДУША	18	0,071	54,12
192	КІНЬ	18	0,071	54,19
193	ЛЕЖАТИ	18	0,071	54,27
194	НІКО&x0301;ЛИ	18	0,071	54,34
195	НУЖДА	18	0,071	54,41
196	СИЛЬНИЙ	18	0,071	54,48

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
197	ВЕЧІР	17	0,067	54,54
198	ВИЙТИ	17	0,067	54,61
199	ВОЗДУХ	17	0,067	54,68
200	ДВЕРІ	17	0,067	54,74
201	ДІТИ(ім.)	17	0,067	54,81
202	ДОВГО	17	0,067	54,88
203	ІЦКО(ім'я)	17	0,067	54,95
204	КОРБА	17	0,067	55,01
205	КУДИ	17	0,067	55,08
206	ПОДІВНИЙ	17	0,067	55,15
207	СЕРЦЕ	17	0,067	55,21
208	СТІНА	17	0,067	55,28
209	БАЧИТИСЯ	16	0,063	55,34
210	ВЗЯТИ	16	0,063	55,41
211	ВІКНО	16	0,063	55,47
212	ВЛАСНИЙ	16	0,063	55,53
213	ДЕСЬ	16	0,063	55,59
214	К	16	0,063	55,66
215	КИП'ЯЧКА	16	0,063	55,72
216	МІСЦЕ	16	0,063	55,78
217	МОЖЕ	16	0,063	55,85
218	МОЛОДИЙ	16	0,063	55,91

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
219	РІЗНИЙ	16	0,063	55,97
220	СЛУХАТИ	16	0,063	56,03
221	СТРАХ	16	0,063	56,10
222	ТВІЙ	16	0,063	56,16
223	ТЕМНИЙ	16	0,063	56,22
224	ТУ(ТУТ)	16	0,063	56,29
225	ЯКОСЬ	16	0,063	56,35
226	ВИДНО	15	0,059	56,41
227	ВИПЛАТА	15	0,059	56,47
228	ВІЗОК	15	0,059	56,53
229	ВУЖ	15	0,059	56,59
230	ГАМІР	15	0,059	56,64
231	ГРУДИ	15	0,059	56,70
232	ДАТИ	15	0,059	56,76
233	КРИК	15	0,059	56,82
234	МАЛИЙ	15	0,059	56,88
235	ОГОНЬ	15	0,059	56,94
236	ПАМ'ЯТЬ	15	0,059	57,00
237	ПОГЛЯД	15	0,059	57,06
238	РІЧ	15	0,059	57,12
239	СИЛУВАТИСЯ	15	0,059	57,18
240	СОБІ(част.)	15	0,059	57,23

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
241	СОНЦЕ	15	0,059	57,29
242	СПИТАТИ	15	0,059	57,35
243	СТАТИСЯ	15	0,059	57,41
244	СТРАШНО	15	0,059	57,47
245	СЮДИ(~А-3)	15	0,059	57,53
246	ТІСЯЧА	15	0,059	57,59
247	ТОДІ	15	0,059	57,65
248	ТРІВОГА	15	0,059	57,71
249	ЧОРНИЙ	15	0,059	57,77
250	ЯК(част.)	15	0,059	57,82
251	ВІТЕР	14	0,055	57,88
252	ВРАЖЕННЯ	14	0,055	57,93
253	ДАВАТИ	14	0,055	57,99
254	ДАВНІЙ	14	0,055	58,04
255	ЖИДИ	14	0,055	58,10
256	НЕБО	14	0,055	58,15
257	ОКОЛИЦЯ	14	0,055	58,21
258	СВІТЛО	14	0,055	58,26
259	СОН	14	0,055	58,32
260	СПОСІБ	14	0,055	58,37
261	СЯ(част.)	14	0,055	58,43
262	ТРОХИ(~А-1)	14	0,055	58,49

Ранг	Лема	Абс. част., %	Відн. част., %	Покриття, %
263	ХОДИТИ	14	0,055	58,54
264	ЧИМРАЗ	14	0,055	58,60
265	БЛИЗЬКО	13	0,051	58,65
266	ВАЖКИЙ	13	0,051	58,70
267	ВГОРУ	13	0,051	58,75
268	ВИД	13	0,051	58,80
269	ГРУДЬ	13	0,051	58,85
270	ДРИЖАТИ	13	0,051	58,90
271	ЖАДОБА	13	0,051	58,95
272	ЖДАТИ	13	0,051	59,00
273	ЖИВО	13	0,051	59,06
274	ЗВИЧАЙНИЙ	13	0,051	59,11
275	ЗВИЧАЙНО	13	0,051	59,16
276	ЗРАЗУ	13	0,051	59,21
277	ЇХАТИ	13	0,051	59,26
278	КОШАРА	13	0,051	59,31
279	КРОК	13	0,051	59,36
280	НІХТО	13	0,051	59,41
281	НУЖДЕННИЙ	13	0,051	59,46
282	ПЕВНО	13	0,051	59,52
283	ПОВНИЙ	13	0,051	59,57
284	ПОГАНИЙ	13	0,051	59,62

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
285	ПОСАДНИЙ	13	0,051	59,67
286	ПРАВДА	13	0,051	59,72
287	ПРЕЦІНЬ	13	0,051	59,77
288	РУХ	13	0,051	59,82
289	СМЕРТЬ	13	0,051	59,87
290	ТЯЖКИЙ	13	0,051	59,92
291	ЧАСТО	13	0,051	59,98
292	ВІГТИ	12	0,047	60,02
293	БІК	12	0,047	60,07
294	БІЛЬШИЙ	12	0,047	60,12
295	БЛИСКУЧИЙ	12	0,047	60,16
296	БОЯТИСЯ	12	0,047	60,21
297	БУВАТИ	12	0,047	60,26
298	ВИСОКИЙ	12	0,047	60,31
299	ВІДПОВІСТИ	12	0,047	60,35
300	ВІСК	12	0,047	60,40
301	ВОЛЯ	12	0,047	60,45
302	ВПАСТИ--3;У--9	12	0,047	60,49
303	ГОСПОДЬ	12	0,047	60,54
304	ГУСТИЙ	12	0,047	60,59
305	ДІЛО	12	0,047	60,64
306	ДОСІ	12	0,047	60,68

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
307	ЖИД	12	0,047	60,73
308	ЗИСК	12	0,047	60,78
309	КІСТЬ	12	0,047	60,83
310	ЛИНВА	12	0,047	60,87
311	МАТІР	12	0,047	60,92
312	НІЯКИЙ	12	0,047	60,97
313	ОТ	12	0,047	61,01
314	ПІДЙТИ	12	0,047	61,06
315	ПОЛЕ	12	0,047	61,11
316	ПРОПАСТИ	12	0,047	61,16
317	ЧИ(част.)	12	0,047	61,20
318	ЩАСТЄ	12	0,047	61,25
319	ЯСНИЙ	12	0,047	61,30
320	ВІДКИ	11	0,043	61,34
321	ВІЗ	11	0,043	61,38
322	ВІЧНИЙ	11	0,043	61,43
323	ГОЛЬДКРЕМЕР(прізви.)	11	0,043	61,47
324	ЗНАЧИТИ	11	0,043	61,51
325	ЩКІВ(прикм.)	11	0,043	61,56
326	ЛИШ	11	0,043	61,60
327	ЛІС	11	0,043	61,64
328	МАЛО(присл.)	11	0,043	61,69

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
329	МОЖ	11	0,043	61,73
330	НАРАЗ	11	0,043	61,77
331	ОБРАЗ(вигляд)	11	0,043	61,82
332	ОСОБЛИВО	11	0,043	61,86
333	ОСТРИЙ	11	0,043	61,90
334	ПОТІК	11	0,043	61,95
335	ПРИРОДА	11	0,043	61,99
336	РІК	11	0,043	62,03
337	СЕЛЯНИ	11	0,043	62,08
338	СИЛЬНО	11	0,043	62,12
339	СОПУХ	11	0,043	62,16
340	ТИЖДЕНЬ	11	0,043	62,21
341	ЯКБИ	11	0,043	62,25
342	ІСН(нім.)	10	0,039	62,29
343	БАГАТСТВО	10	0,039	62,33
344	БАЖАТИ	10	0,039	62,37
345	БІЛЬ	10	0,039	62,41
346	БОРИСЛАВСЬКИЙ	10	0,039	62,45
347	БРУДНИЙ	10	0,039	62,48
348	ВІДТАК	10	0,039	62,52
349	ГЛИНА	10	0,039	62,56
350	ГОДІ	10	0,039	62,60

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
351	ГРУБИЙ	10	0,039	62,64
352	ДАВНО	10	0,039	62,68
353	ДЕЯКИЙ	10	0,039	62,72
354	ДЖЕРЕЛО	10	0,039	62,76
355	ДОВРИЙ	10	0,039	62,80
356	ДУХ	10	0,039	62,84
357	КІЛЬКО	10	0,039	62,88
358	КОЛИСЬ	10	0,039	62,92
359	КУПА	10	0,039	62,96
360	КУТ	10	0,039	63,00
361	МЕНШЕ	10	0,039	63,04
362	МІЖ	10	0,039	63,07
363	НАЙ	10	0,039	63,11
364	НЕЩАСТЯ	10	0,039	63,15
365	ОГРОМНИЙ	10	0,039	63,19
366	ПЛАТИТИ	10	0,039	63,23
367	ПОЧУТИ	10	0,039	63,27
368	ПРОПАСТЬ	10	0,039	63,31
369	РАНА	10	0,039	63,35
370	РОСТИ	10	0,039	63,39
371	СТЕФАН(ім'я)	10	0,039	63,43
372	ТАКОЖ	10	0,039	63,47

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
373	ТЯМИТИ	10	0,039	63,51
374	ХІБА	10	0,039	63,55
375	ХМАРА	10	0,039	63,59
376	ЩАСЛИВИЙ	10	0,039	63,63
377	БАТЬКО	9	0,035	63,66
378	БРАТИ	9	0,035	63,70
379	ВЕЛИЧЕЗНИЙ	9	0,035	63,73
380	ВСТАТИ--8;У---1	9	0,035	63,77
381	ВТІХА--2;У~-7	9	0,035	63,80
382	ГАРЯЧКА	9	0,035	63,84
383	ГЛИБІНЬ	9	0,035	63,87
384	ГЛУХИЙ	9	0,035	63,91
385	ГОДИНА	9	0,035	63,94
386	ГОЛОД	9	0,035	63,98
387	ГУБИЧІ(село)	9	0,035	64,01
388	ДЕРЕВО	9	0,035	64,05
389	ДРОЖ	9	0,035	64,09
390	ЗДОРОВИЙ	9	0,035	64,12
391	КИБЕЛЬ	9	0,035	64,16
392	КНИЖКА	9	0,035	64,19
393	КРИКНУТИ	9	0,035	64,23
394	ЛИБАК	9	0,035	64,26

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
395	МЕЖИ	9	0,035	64,30
396	МОРОЗ	9	0,035	64,33
397	НАГАДУВАТИ	9	0,035	64,37
398	НАДІЯТИСЯ(~СЬ-1)	9	0,035	64,40
399	НАПЕРЕД	9	0,035	64,44
400	НИНШНІЙ	9	0,035	64,47
401	НІБИ	9	0,035	64,51
402	П'ЯНИЙ	9	0,035	64,55
403	ПЕРСТЕНЬ	9	0,035	64,58
404	ПІВТОРАК(прізви.)	9	0,035	64,62
405	ПЛАЧ	9	0,035	64,65
406	ПОКИ	9	0,035	64,69
407	ПРОКЛЯТЯ	9	0,035	64,72
408	РОЗКІШ	9	0,035	64,76
409	РЯД	9	0,035	64,79
410	СЛЬОЗА	9	0,035	64,83
411	ТИХИЙ	9	0,035	64,86
412	УПКАТИ	9	0,035	64,90
413	ХЛІБ	9	0,035	64,93
414	ЧАСОМ(присл.)	9	0,035	64,97
415	ЧУТТЯ	9	0,035	65,01
416	АНІ	8	0,031	65,04

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
417	БЕСЦА	8	0,031	65,07
418	БРАТИСЯ	8	0,031	65,10
419	ВАЖКО	8	0,031	65,13
420	ВДАТИСЯ(~СЬ-1)--2;У~(~СЬ-2)--6	8	0,031	65,16
421	ВЕСЕЛАЙ	8	0,031	65,19
422	ВИ	8	0,031	65,23
423	ВИРАЗНО	8	0,031	65,26
424	ВПЕРЕД	8	0,031	65,29
425	ГАРЯЧИЙ	8	0,031	65,32
426	ГУЛЬДЕН	8	0,031	65,35
427	ДАЛЕКИЙ	8	0,031	65,38
428	ДАЛЕКО	8	0,031	65,41
429	ДЗВІНОК	8	0,031	65,45
430	ДИМ	8	0,031	65,48
431	ДОКИ	8	0,031	65,51
432	ДОМА	8	0,031	65,54
433	ДОСИТЬ	8	0,031	65,57
434	ЖИДІВСЬКИЙ	8	0,031	65,60
435	ЗАВТРА	8	0,031	65,63
436	ЗДАВАТИСЯ	8	0,031	65,67
437	КОНОВКА	8	0,031	65,70
438	КРУТИТИСЯ	8	0,031	65,73

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
439	ЛЕГКИЙ	8	0,031	65,76
440	ЛЕГКО	8	0,031	65,79
441	ЛЕДВЕ	8	0,031	65,82
442	ЛИШИТИ	8	0,031	65,86
443	М'ЯКИЙ	8	0,031	65,89
444	МАЙЖЕ	8	0,031	65,92
445	МЕРТВИЙ	8	0,031	65,95
446	МИМОВОЛІ	8	0,031	65,98
447	МИНУТИ	8	0,031	66,01
448	МИТРО(ім'я)	8	0,031	66,04
449	МІСТО	8	0,031	66,08
450	НАДІЯ	8	0,031	66,11
451	НАЙТИ	8	0,031	66,14
452	НАФТА	8	0,031	66,17
453	НАШ	8	0,031	66,20
454	НЕВЕЛИЧКИЙ	8	0,031	66,23
455	НІЖ(част.)	8	0,031	66,26
456	НІЧО	8	0,031	66,30
457	ПИЛЬНО	8	0,031	66,33
458	ПИТАТИ	8	0,031	66,36
459	ПИТИ	8	0,031	66,39
460	ПІЗНАТИ	8	0,031	66,42

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
461	ПОГЛЯНУТИ	8	0,031	66,45
462	ПОКАЗАТИСЯ	8	0,031	66,48
463	ПОМІЖ	8	0,031	66,52
464	ПРИВИД	8	0,031	66,55
465	ПРИХОДИТИ	8	0,031	66,58
466	РІФКА(ім'я)	8	0,031	66,61
467	РОБИТИСЯ	8	0,031	66,64
468	РОЗПУКА	8	0,031	66,67
469	СЛУЖНИЦЯ	8	0,031	66,70
470	СПАТИ	8	0,031	66,74
471	СПОМИНКА	8	0,031	66,77
472	СТРАШЕННИЙ	8	0,031	66,80
473	СУЛОКІЙ	8	0,031	66,83
474	ТАМТОЙ	8	0,031	66,86
475	ТИХО	8	0,031	66,89
476	ТИША	8	0,031	66,92
477	ТІЛЬКО	8	0,031	66,96
478	ТІСНИЙ	8	0,031	66,99
479	ТРИ	8	0,031	67,02
480	ТРУП	8	0,031	67,05
481	ТЯЖКО	8	0,031	67,08
482	УВАГА	8	0,031	67,11

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
483	ХОРОШИЙ	8	0,031	67,15
484	ЧЕРВОНИЙ	8	0,031	67,18
485	ЧИСТИЙ	8	0,031	67,21
486	ШИРОКИЙ	8	0,031	67,24
487	ЩЕЗНУТИ	8	0,031	67,27
488	ГОТТ(нім.)	7	0,028	67,30
489	БЕРЕГ	7	0,028	67,33
490	БИТИ	7	0,028	67,35
491	БОДАЙ	7	0,028	67,38
492	БОРОТЬБА	7	0,028	67,41
493	ВИРАЗ	7	0,028	67,44
494	ВИХО́ДИТИ	7	0,028	67,46
495	ВІДВЕРНУТИСЯ	7	0,028	67,49
496	ВІДПОВІДАТИ	7	0,028	67,52
497	ВІК	7	0,028	67,55
498	ВСЕ-ТАКИ	7	0,028	67,57
499	ВСІЛЯКИЙ	7	0,028	67,60
500	ГАДАТИ	7	0,028	67,63
501	ГОЛИЙ	7	0,028	67,66
502	ГРОЗИТИ	7	0,028	67,68
503	ДІЙСНО	7	0,028	67,71
504	ДОБУТИ	7	0,028	67,74

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
505	ДОГОРИ	7	0,028	67,77
506	ДОЛ(присл.)	7	0,028	67,79
507	ЖАР	7	0,028	67,82
508	ЖИЛА	7	0,028	67,85
509	ЗАГЛЯНУТИ	7	0,028	67,88
510	ЗАРАЗ	7	0,028	67,90
511	ЗАРОБОК	7	0,028	67,93
512	ЗЕЛЕНИЙ	7	0,028	67,96
513	ЗЕЛЕНЬ	7	0,028	67,99
514	ЗРОБИТИ	7	0,028	68,01
515	КОЛЕСО	7	0,028	68,04
516	КОНИНА	7	0,028	68,07
517	КРОВАВИЙ	7	0,028	68,10
518	КРУГ	7	0,028	68,12
519	ЛИСТЯ	7	0,028	68,15
520	ЛИШИТИСЯ	7	0,028	68,18
521	ЛЮБИТИ	7	0,028	68,21
522	ЛЮБО	7	0,028	68,23
523	МАЄТОК	7	0,028	68,26
524	МАТИ(ім.)	7	0,028	68,29
525	МІНЯТИ	7	0,028	68,32
526	МЛИНОК	7	0,028	68,34

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
527	МОШКО(ім'я)	7	0,028	68,37
528	МУЧИТИСЯ(~СЬ-1)	7	0,028	68,40
529	НАФТОВИЙ	7	0,028	68,43
530	НЕВИДИМИЙ	7	0,028	68,45
531	НЕДОЛЯ	7	0,028	68,48
532	НЕПЕВНИЙ	7	0,028	68,51
533	НІС	7	0,028	68,54
534	НУТРО	7	0,028	68,56
535	ОБНЯТЯ	7	0,028	68,59
536	ОРЕНДАР	7	0,028	68,62
537	ПЕРЕЙТИ	7	0,028	68,65
538	ПЕРТИ	7	0,028	68,68
539	ПІТЬМА	7	0,028	68,70
540	ПЛАКАТИ	7	0,028	68,73
541	ПОДУМАТИ	7	0,028	68,76
542	ПОКРОВА(свято)	7	0,028	68,79
543	ПОМЕШКАННЯ	7	0,028	68,81
544	ПОПРИ	7	0,028	68,84
545	ПОТРЕБУВАТИ	7	0,028	68,87
546	ПОЧИНАТИ	7	0,028	68,90
547	РАДИСТЬ	7	0,028	68,92
548	РЕФЛЕКСІЯ	7	0,028	68,95

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
549	РІКА	7	0,028	68,98
550	SA&x0301;ME	7	0,028	69,01
551	СВІЖИЙ	7	0,028	69,03
552	СВІТЛИЦЯ	7	0,028	69,06
553	СЕЙЧАС	7	0,028	69,09
554	СТЕЖКА	7	0,028	69,12
555	ТАК(спол.)	7	0,028	69,14
556	ТВЕРДИЙ	7	0,028	69,17
557	ТОМУ	7	0,028	69,20
558	ТРЕТІЙ	7	0,028	69,23
559	ХАТИНА	7	0,028	69,25
560	ХЛОПЕЦЬ	7	0,028	69,28
561	ЧОЛО	7	0,028	69,31
562	ШИНОК	7	0,028	69,34
563	ÜBER(нім.)	6	0,024	69,36
564	AUF(нім.)	6	0,024	69,38
565	FLUCH(нім.)	6	0,024	69,41
566	GLÜCK(нім.)	6	0,024	69,43
567	JA(чеськ.)	6	0,024	69,45
568	КОММЕН(нім.):в_оригіналі_KIMMEN(їдиш)	6	0,024	69,48
569	БАБА	6	0,024	69,50
570	ВАЖНИЙ	6	0,024	69,52

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
571	ВВЙТИ--2;У~--4	6	0,024	69,55
572	ВЕРНУТИ	6	0,024	69,57
573	ВЕСНА	6	0,024	69,60
574	ВІДПОВІДЬ	6	0,024	69,62
575	ВІКОНЦЕ	6	0,024	69,64
576	ВІРА	6	0,024	69,67
577	ВОЛОССЯ	6	0,024	69,69
578	ВУХО--1;УХО--5	6	0,024	69,71
579	ГАЗЕЛЬ	6	0,024	69,74
580	ГЛИБОКО	6	0,024	69,76
581	ГЛЯДІТИ	6	0,024	69,78
582	ГОРЛО	6	0,024	69,81
583	ГРИЖА	6	0,024	69,83
584	ДЕРЖАТИ	6	0,024	69,85
585	ДЕЩО	6	0,024	69,88
586	ДОРАЗУ	6	0,024	69,90
587	ЖЕ(част.)	6	0,024	69,93
588	ЗАБОБОННИЙ	6	0,024	69,95
589	ЗАЙТИ	6	0,024	69,97
590	ЗАКИМ	6	0,024	70,00
591	ЗАКОП	6	0,024	70,02
592	ЗАЛІЗНИЙ	6	0,024	70,04

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
593	ЗАПАХ	6	0,024	70,07
594	ЗАСНУТИ	6	0,024	70,09
595	ЗАЧАТИ	6	0,024	70,11
596	ЗІРВАТИСЯ	6	0,024	70,14
597	ЗНАКОМИЙ	6	0,024	70,16
598	ІНШИЙ	6	0,024	70,19
599	ЇСТИ	6	0,024	70,21
600	КИДАТИСЯ	6	0,024	70,23
601	КІНЕЦЬ	6	0,024	70,26
602	КЛУБОК	6	0,024	70,28
603	КРАЙ(ім.)	6	0,024	70,30
604	КРУГЛИЙ	6	0,024	70,33
605	ЛАВКА	6	0,024	70,35
606	ЛІНИВСТВО	6	0,024	70,37
607	ЛУКА	6	0,024	70,40
608	ЛЮБКА	6	0,024	70,42
609	ЛЮТИЙ(прикм.)	6	0,024	70,44
610	ЛЮТИТИСЯ	6	0,024	70,47
611	МАГАЗИН	6	0,024	70,49
612	МАКСИМ(ім'я)	6	0,024	70,52
613	МАЛЕНЬКИЙ	6	0,024	70,54
614	МУ&x0301;КА	6	0,024	70,56

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
615	НАВЕРХ	6	0,024	70,59
616	НАЗАД	6	0,024	70,61
617	НЕБІЖЧИК	6	0,024	70,63
618	НОЧУВАТИ	6	0,024	70,66
619	О(виг.)	6	0,024	70,68
620	ОБЕРНУТИСЯ	6	0,024	70,70
621	ОБЕРТАТИСЯ	6	0,024	70,73
622	ОБЗИРАТИСЯ(~СЬ-З)	6	0,024	70,75
623	ОБІД	6	0,024	70,78
624	ОГЛЯНУТИ	6	0,024	70,80
625	ОДНАКО	6	0,024	70,82
626	ОПШУН	6	0,024	70,85
627	ОТЕЦЬ	6	0,024	70,87
628	ОХ	6	0,024	70,89
629	ПАЛЬМА	6	0,024	70,92
630	ПІСЛЯ	6	0,024	70,94
631	ПЛАТЯНКА	6	0,024	70,96
632	ПЛЕЧЕ	6	0,024	70,99
633	ПОКАЗАТИ	6	0,024	71,01
634	ПОКАЗУВАТИ	6	0,024	71,03
635	ПОМІЧ	6	0,024	71,06
636	ПОРА&x0301;	6	0,024	71,08

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
637	ПОСТАВИТИ	6	0,024	71,11
638	ПРАКТИЧНИЙ	6	0,024	71,13
639	ПРИГАДАТИ	6	0,024	71,15
640	ПРИХОДИТИСЯ	6	0,024	71,18
641	ПРИЧИНА	6	0,024	71,20
642	ПРОКЛЯТИЙ	6	0,024	71,22
643	ПРОСТИЙ	6	0,024	71,25
644	РАДШЕ	6	0,024	71,27
645	РАХУНОК	6	0,024	71,29
646	РІДКО	6	0,024	71,32
647	РОЗУМІТИСЯ	6	0,024	71,34
648	СІЛЬСЬКИЙ	6	0,024	71,37
649	СКОРО	6	0,024	71,39
650	СКРИКНУТИ	6	0,024	71,41
651	СНІГ	6	0,024	71,44
652	СРІБЛО	6	0,024	71,46
653	СТОРОНА	6	0,024	71,48
654	СУМНИЙ	6	0,024	71,51
655	СУПОКІЙНИЙ	6	0,024	71,53
656	ТАКИ	6	0,024	71,55
657	ТАЯТИ	6	0,024	71,58
658	ТІНЬ	6	0,024	71,60

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
659	ТРАВА	6	0,024	71,62
660	ТЯГНУТИ	6	0,024	71,65
661	УДУШЛИВИЙ	6	0,024	71,67
662	УСТА	6	0,024	71,70
663	ЦВІТКА	6	0,024	71,72
664	ЦИРУЛИК	6	0,024	71,74
665	ЦІЛЬ	6	0,024	71,77
666	ШУКАТИ	6	0,024	71,79
667	ЩЕЗАТИ	6	0,024	71,81
668	ЯСНО	6	0,024	71,84
669	DU(нім.)	5	0,020	71,86
670	NUR(нім.)	5	0,020	71,88
671	SEIN(нім.)	5	0,020	71,90
672	БЕЗМІРНИЙ	5	0,020	71,92
673	ВІПАТИ	5	0,020	71,94
674	ВІДА	5	0,020	71,96
675	ВІДНІСТЬ	5	0,020	71,97
676	БЛИСКАВКА	5	0,020	71,99
677	БЛИЩАТИ	5	0,020	72,01
678	БОЛОТО	5	0,020	72,03
679	БРАТ	5	0,020	72,05
680	БУДИНОК	5	0,020	72,07

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
681	ВДОЛИНУ	5	0,020	72,09
682	ВЕРТАТИ	5	0,020	72,11
683	ВЕЧЕРЯ	5	0,020	72,13
684	ВЗЯТИСЯ	5	0,020	72,15
685	ВИДНІТИСЯ	5	0,020	72,17
686	ВИДАТИСЯ	5	0,020	72,19
687	ВІДРАЗУ	5	0,020	72,21
688	ВІДТАМ	5	0,020	72,23
689	ВНОЧІ	5	0,020	72,25
690	ВПРОЧИМ	5	0,020	72,27
691	ВСЕРЕДИНИ	5	0,020	72,29
692	ВСТАВАТИ	5	0,020	72,31
693	ВЧОРА	5	0,020	72,33
694	ГЕРЦ(ім'я)	5	0,020	72,35
695	ГЕШЕФТ	5	0,020	72,37
696	ГНАТИ	5	0,020	72,39
697	ГНІВ	5	0,020	72,41
698	ГОЛОВНИЙ	5	0,020	72,43
699	ГОРБОК	5	0,020	72,45
700	ГОРІ(присл.)	5	0,020	72,47
701	ГРИНЬ(ім'я)	5	0,020	72,49
702	ГРУПА	5	0,020	72,51

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
703	ДАВИТИ	5	0,020	72,53
704	ДИВО	5	0,020	72,54
705	ДИКИЙ	5	0,020	72,56
706	ДІВЧИНА	5	0,020	72,58
707	ДОБУВАТИСЯ	5	0,020	72,60
708	ДОКУПИ	5	0,020	72,62
709	ДРИЖАЧИЙ	5	0,020	72,64
710	ЖИВІСТЬ	5	0,020	72,66
711	ЗАМІСТЬ	5	0,020	72,68
712	ЗАРІБОК	5	0,020	72,70
713	ЗАЧУДУВАНИЙ	5	0,020	72,72
714	ЗБОКУ	5	0,020	72,74
715	ЗАЙЙ	5	0,020	72,76
716	ЗЛОЖИТИ	5	0,020	72,78
717	ЗМІНА	5	0,020	72,80
718	ЗМІЯ	5	0,020	72,82
719	КАПІТАЛ	5	0,020	72,84
720	КИДАТИ	5	0,020	72,86
721	КИНУТИ	5	0,020	72,88
722	КИНУТИСЯ	5	0,020	72,90
723	КЛИКАТИ	5	0,020	72,92
724	КОЛИСКА	5	0,020	72,94

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
725	КОНТРАКТ	5	0,020	72,96
726	КОТИТИСЯ	5	0,020	72,98
727	КУСЕНЬ	5	0,020	73,00
728	ЛЕТІТИ	5	0,020	73,02
729	ЛИХО	5	0,020	73,04
730	ЛІЖКО	5	0,020	73,06
731	ЛЮД	5	0,020	73,08
732	ЛЮПІСТЬ	5	0,020	73,10
733	МАТКА(поклад_земного_воску)	5	0,020	73,12
734	МИЛИЙ	5	0,020	73,13
735	МИРОН(ім'я)	5	0,020	73,15
736	МИСЛЬ	5	0,020	73,17
737	МІНЯЙЛО	5	0,020	73,19
738	МОВЧАТИ	5	0,020	73,21
739	МРЯКА	5	0,020	73,23
740	НАДІЙТИ	5	0,020	73,25
741	НАДТО	5	0,020	73,27
742	НАРОД	5	0,020	73,29
743	НАСТАТИ	5	0,020	73,31
744	НАТУГА	5	0,020	73,33
745	НАТУРА	5	0,020	73,35
746	НАУКА	5	0,020	73,37

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
747	НАЦО	5	0,020	73,39
748	НЕБАГАТО	5	0,020	73,41
749	НЕЗДОРОВИЙ	5	0,020	73,43
750	НЕМАЛО	5	0,020	73,45
751	НЕСПОДІВАНІЙ	5	0,020	73,47
752	НЕЩАСЛИВИЙ	5	0,020	73,49
753	ОЖЕНИТИСЯ	5	0,020	73,51
754	ОКРИМ	5	0,020	73,53
755	ОТВОРИТИ	5	0,020	73,55
756	ПАДАТИ	5	0,020	73,57
757	ПАРУБОК	5	0,020	73,59
758	ПЕВНИЙ	5	0,020	73,61
759	ПЕРЕВОРОТ	5	0,020	73,63
760	ПЕРЕХОДИТИ	5	0,020	73,65
761	ПЕС	5	0,020	73,67
762	ПІДЛОГА	5	0,020	73,69
763	ПІЧ	5	0,020	73,71
764	ПЛОХО	5	0,020	73,72
765	ПОВІЛЬНО	5	0,020	73,74
766	ПОКАЗУВАТИСЯ	5	0,020	73,76
767	ПОКИНУТИ	5	0,020	73,78
768	ПОЛОВИНА	5	0,020	73,80

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
769	ПОЛУДНЕ	5	0,020	73,82
770	ПОНАД	5	0,020	73,84
771	ПОНЯТИ	5	0,020	73,86
772	ПОРЯДНИЙ	5	0,020	73,88
773	ПОСЕРЕД	5	0,020	73,90
774	ПОЩО	5	0,020	73,92
775	ПРАЦЮВАТИ	5	0,020	73,94
776	ПРАЦЯ	5	0,020	73,96
777	ПРЕДМЕТ	5	0,020	73,98
778	ПРИГАДУВАТИ	5	0,020	74,00
779	ПРИКРИЙ	5	0,020	74,02
780	ПРОСИТИ	5	0,020	74,04
781	РОДИНА	5	0,020	74,06
782	РОЗВИВАТИСЯ(~СЬ-1)	5	0,020	74,08
783	РОЗІЙТИСЯ	5	0,020	74,10
784	РОЗКІШНИЙ	5	0,020	74,12
785	СИНІЙ	5	0,020	74,14
786	СІРИЙ	5	0,020	74,16
787	СКАЖЕНИЙ	5	0,020	74,18
788	СКРУТЕЛЬ	5	0,020	74,20
789	СЛАБІСТЬ	5	0,020	74,22
790	СМІХ	5	0,020	74,24

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
791	СОВІСТЬ	5	0,020	74,26
792	СОНЯЧНИЙ	5	0,020	74,28
793	СПІД	5	0,020	74,30
794	СПЛЮНУТИ	5	0,020	74,31
795	СПОКІЙНО	5	0,020	74,33
796	СТІЛ	5	0,020	74,35
797	СТО	5	0,020	74,37
798	СУДОРОЖНО	5	0,020	74,39
799	СУМЕРК	5	0,020	74,41
800	СЦЕНА	5	0,020	74,43
801	ТЕПЛО(ім.)	5	0,020	74,45
802	ТІТКА	5	0,020	74,47
803	ТОВАРИШ	5	0,020	74,49
804	ТОВПА	5	0,020	74,51
805	ТОНУТИ	5	0,020	74,53
806	ТРИВОЖНИЙ	5	0,020	74,55
807	УСМІХ	5	0,020	74,57
808	ХАТКА	5	0,020	74,59
809	ХЛОП	5	0,020	74,61
810	ХЛОПЧИНА	5	0,020	74,63
811	ХТОСЬ	5	0,020	74,65
812	ЦИФРА	5	0,020	74,67

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
813	ЧУЖИЙ	5	0,020	74,69
814	ШЕПТАТИ	5	0,020	74,71
815	ЩОДЕННИЙ	5	0,020	74,73
816	ЯКРАЗ	5	0,020	74,75
817	20	4	0,016	74,76
818	А(їдищ,арт.)	4	0,016	74,78
819	ГЕНЕН(нім.)	4	0,016	74,79
820	SIE(нім.Sie_Ви)	4	0,016	74,81
821	БА	4	0,016	74,83
822	БАЛАКАТИ	4	0,016	74,84
823	БЕЗСМЕРТНИЙ	4	0,016	74,86
824	БЕЗУМНИЙ	4	0,016	74,87
825	БЕКЕША	4	0,016	74,89
826	БЛЕСК	4	0,016	74,90
827	БЛИЗЬКИЙ	4	0,016	74,92
828	БОЖИЙ	4	0,016	74,94
829	БОЛІСНИЙ	4	0,016	74,95
830	БОРОТИСЯ	4	0,016	74,97
831	БУРЯ	4	0,016	74,98
832	В'ЯНУТИ	4	0,016	75,00
833	ВАГА	4	0,016	75,01
834	ВАПНО	4	0,016	75,03

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
835	ВЕЛИЧНИЙ	4	0,016	75,05
836	ВИГЛЯДАТИ	4	0,016	75,06
837	ВИДОБУТИ	4	0,016	75,08
838	ВИСЛИ	4	0,016	75,09
839	ВИСТУПАТИ	4	0,016	75,11
840	ВИТИСЯ	4	0,016	75,12
841	ВИХІД	4	0,016	75,14
842	ВІДВЕРТАТИСЯ	4	0,016	75,16
843	ВІДДАВНА	4	0,016	75,17
844	ВІДДИХ	4	0,016	75,19
845	ВІДІЗВАТИСЯ	4	0,016	75,20
846	ВКІНЦІ	4	0,016	75,22
847	ВСПИТИ--1;У~--3	4	0,016	75,23
848	ВСЮДИ	4	0,016	75,25
849	ГАДЮКА	4	0,016	75,27
850	ГИДКИЙ	4	0,016	75,28
851	ГИНУТИ	4	0,016	75,30
852	ГЛАДКИЙ	4	0,016	75,31
853	ГЛИБИНА	4	0,016	75,33
854	ГНИЛИЙ	4	0,016	75,35
855	ГОРЕ	4	0,016	75,36
856	ГОРТИ	4	0,016	75,38

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
857	ГОРЮЧИЙ	4	0,016	75,39
858	ГОТОВИЙ	4	0,016	75,41
859	ГРУДА	4	0,016	75,42
860	ГУБА	4	0,016	75,44
861	ГУБИЦЬКИЙ	4	0,016	75,46
862	ДАЛЬШЕ	4	0,016	75,47
863	ДЕРЖАТИСЯ	4	0,016	75,49
864	ДЕСТИЛЯРНЯ	4	0,016	75,50
865	ДИТИНЯЧИЙ	4	0,016	75,52
866	ДИШАТИ	4	0,016	75,53
867	ДИГНАТИ	4	0,016	75,55
868	ДІЯТИСЯ	4	0,016	75,57
869	ДОБИЧА	4	0,016	75,58
870	ДОБРО	4	0,016	75,60
871	ДОБРОДУШНИЙ	4	0,016	75,61
872	ДОВРОТА	4	0,016	75,63
873	ДОКЛАДНО	4	0,016	75,64
874	ДОЛОНЯ	4	0,016	75,66
875	ДОЛЯ	4	0,016	75,68
876	ДОМС(прізви.)	4	0,016	75,69
877	ДОСЕРЕДИНИ	4	0,016	75,71
878	ДОТИК	4	0,016	75,72

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
879	ДОХОДИТИ	4	0,016	75,74
880	ДРІВНИЙ	4	0,016	75,75
881	ДУБРОВА	4	0,016	75,77
882	ЕЙ	4	0,016	75,79
883	ЖАРА	4	0,016	75,80
884	ЖИДИК	4	0,016	75,82
885	ЖИДІВКА	4	0,016	75,83
886	ЖИДОК	4	0,016	75,85
887	ЗАБАВА	4	0,016	75,86
888	ЗАВЕСТИ	4	0,016	75,88
889	ЗАВЗЯТИЙ	4	0,016	75,90
890	ЗАГАЛОМ	4	0,016	75,91
891	ЗАДИХАННИЙ	4	0,016	75,93
892	ЗАКОН	4	0,016	75,94
893	ЗАКРУТИТИСЯ(~СЬ-1)	4	0,016	75,96
894	ЗАКУПИТИ	4	0,016	75,97
895	ЗАЛЯГАТИ	4	0,016	75,99
896	ЗАПАДНЯ	4	0,016	76,01
897	ЗАПИТАТИ	4	0,016	76,02
898	ЗАРАЗА	4	0,016	76,04
899	ЗАРАЗОМ	4	0,016	76,05
900	ЗАТХЛИЙ	4	0,016	76,07

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
901	ЗДАВИТИ	4	0,016	76,08
902	ЗДАВЛЮВАТИ	4	0,016	76,10
903	ЗИМОЮ(присл.)	4	0,016	76,12
904	ЗІБРАТИ	4	0,016	76,13
905	ЗОЛОТО	4	0,016	76,15
906	ЗУБ	4	0,016	76,16
907	ІВАНИХА(прізви.)	4	0,016	76,18
908	ІДОТИЧНИЙ	4	0,016	76,19
909	ІМЕННО	4	0,016	76,21
910	ІНО	4	0,016	76,23
911	КАБІНЕТ	4	0,016	76,24
912	КАРТИНА	4	0,016	76,26
913	КІЛЬКО-ТО	4	0,016	76,27
914	КОМНАТА	4	0,016	76,29
915	КОНАЮЧИЙ	4	0,016	76,30
916	КОПА&x0301;ТИ	4	0,016	76,32
917	КРУТИТИ	4	0,016	76,34
918	КУПИТИ	4	0,016	76,35
919	КУПУВАТИ	4	0,016	76,37
920	ЛЕГЕНЬКИЙ	4	0,016	76,38
921	ЛИШЕНЬ	4	0,016	76,40
922	ЛІЗТИ	4	0,016	76,41

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
923	ЛІХТАРНЯ	4	0,016	76,43
924	ЛУСКА	4	0,016	76,45
925	ЛЮБИЙ	4	0,016	76,46
926	МАТЕРІАЛ	4	0,016	76,48
927	МАХАТИ	4	0,016	76,49
928	МИКОЛА(ім'я)	4	0,016	76,51
929	МИНАТИ	4	0,016	76,52
930	МІЛЬЙОН	4	0,016	76,54
931	МІШАТИСЯ	4	0,016	76,56
932	МОЖНА	4	0,016	76,57
933	МУСКУЛ	4	0,016	76,59
934	НАГАНЯТИ	4	0,016	76,60
935	НАГЛО	4	0,016	76,62
936	НАСАМПЕРЕД	4	0,016	76,64
937	НЕДОВГО	4	0,016	76,65
938	НЕЗАДОВГО	4	0,016	76,67
939	НЕЗВИЧАЙНИЙ	4	0,016	76,68
940	НЕРВ	4	0,016	76,70
941	НІ&x0301;КОЛИ	4	0,016	76,71
942	НІЖ(ім.)	4	0,016	76,73
943	ОБЦЯТИ	4	0,016	76,75
944	ОБОРА	4	0,016	76,76

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
945	ОГНИСТИЙ	4	0,016	76,78
946	ОЖИВЛЕНИЙ	4	0,016	76,79
947	ОЗИРНУТИСЯ	4	0,016	76,81
948	ОПОВІДАННЯ	4	0,016	76,82
949	ПАЛИТИ	4	0,016	76,84
950	ПАМОРОКА	4	0,016	76,86
951	ПАНЧОХА	4	0,016	76,87
952	ПАРА(два)	4	0,016	76,89
953	ПАХУЧИЙ	4	0,016	76,90
954	ПЕРЕГНИЛИЙ	4	0,016	76,92
955	ПЕРЕДМІСТЯ	4	0,016	76,93
956	ПЕРЕЛЯК	4	0,016	76,95
957	ПЕРЕРИВАТИ	4	0,016	76,97
958	ПЕРЕСТАВАТИ	4	0,016	76,98
959	ПЕРО	4	0,016	77,00
960	ПИКАТИ	4	0,016	77,01
961	ПІДХОДИТИ	4	0,016	77,03
962	ПІСНЯ	4	0,016	77,04
963	ПІТ	4	0,016	77,06
964	ПЛІТ	4	0,016	77,08
965	ПОВІТТИ	4	0,016	77,09
966	ПОБІЧ	4	0,016	77,11

Ранг	Лема	Абс. част., %	Відн. част., %	Покриття, %
967	ПОВІНУТИ	4	0,016	77,12
968	ПОВІСТЬ	4	0,016	77,14
969	ПОГАНЬ	4	0,016	77,15
970	ПОГІДНИЙ	4	0,016	77,17
971	ПОГЛЯДАТИ	4	0,016	77,19
972	ПОКРИТИЙ	4	0,016	77,20
973	ПОЛОТНО	4	0,016	77,22
974	ПОМАГАТИ	4	0,016	77,23
975	ПОМЕРТИ	4	0,016	77,25
976	ПОПІД	4	0,016	77,26
977	ПОРОХ	4	0,016	77,28
978	ПОСИНІЛИЙ	4	0,016	77,30
979	ПОСИНІТИ	4	0,016	77,31
980	ПОСТУПОК	4	0,016	77,33
981	ПОТВОРА	4	0,016	77,34
982	ПОЧАТИСЯ	4	0,016	77,36
983	ПРИЙТИСЯ	4	0,016	77,37
984	ПРО&x0301;БУВАТИ	4	0,016	77,39
985	ПРОГНАТИ	4	0,016	77,41
986	ПРОКЛЯТЄ	4	0,016	77,42
987	ПРОСТО	4	0,016	77,44
988	ПРОХРИПІТИ	4	0,016	77,45
989	РАДА	4	0,016	77,47

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
990	РАЗОМ(присл.)	4	0,016	77,48
991	РАНО(присл.)	4	0,016	77,50
992	РІВНИЙ	4	0,016	77,52
993	РІДКИЙ	4	0,016	77,53
994	РІЧКА	4	0,016	77,55
995	РОЗДУМУВАТИ	4	0,016	77,56
996	РОЗПОВІСТИ	4	0,016	77,58
997	РОПА	4	0,016	77,59
998	СВЯТИЙ	4	0,016	77,61
999	СЕСЬ	4	0,016	77,63
1000	СІНИ	4	0,016	77,64
1001	СКЛЯНКА	4	0,016	77,66
1002	СЛАБИЙ	4	0,016	77,67
1003	СЛІД(ім.)	4	0,016	77,69
1004	СЛУГА	4	0,016	77,70
1005	СЛУЖИТИ	4	0,016	77,72
1006	СМЕРТЕЛЬНИЙ	4	0,016	77,74
1007	СОННИЙ	4	0,016	77,75
1008	СПЕКУЛЯНТ	4	0,016	77,77
1009	СПЕКУЛЯЦІЙНИЙ	4	0,016	77,78
1010	СПШИТИ	4	0,016	77,80
1011	СПУСКАТИ	4	0,016	77,81
1012	СТАРАТИСЯ	4	0,016	77,83

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1013	СТОГНАННЯ	4	0,016	77,85
1014	СУД	4	0,016	77,86
1015	СУДОРОГА	4	0,016	77,88
1016	СУХИЙ	4	0,016	77,89
1017	ТАПЧАН	4	0,016	77,91
1018	ТАТО	4	0,016	77,93
1019	ТЕПЛИЙ	4	0,016	77,94
1020	ТЕПЛЮЖ(ліс)	4	0,016	77,96
1021	ТОГДИ	4	0,016	77,97
1022	ТОРГ	4	0,016	77,99
1023	ТРАТИТИ	4	0,016	78,00
1024	ТЯГАР	4	0,016	78,02
1025	УВАЖАТИ	4	0,016	78,04
1026	УЙТИ	4	0,016	78,05
1027	УМ	4	0,016	78,07
1028	УРИВАНИЙ	4	0,016	78,08
1029	УСПОКОЇТИСЯ	4	0,016	78,10
1030	ХАПАТИ	4	0,016	78,11
1031	ХИЛИТИСЯ	4	0,016	78,13
1032	ХИТАТИСЯ(~СЬ-1)	4	0,016	78,15
1033	ХОЛЕРА	4	0,016	78,16
1034	ХОЛОДНО	4	0,016	78,18
1035	ХОРИЙ	4	0,016	78,19

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1036	ШЕВЕЛИТИСЯ	4	0,016	78,21
1037	ШИБА	4	0,016	78,22
1038	ШКОЛА	4	0,016	78,24
1039	ШУМ	4	0,016	78,26
1040	ЩОРАЗ	4	0,016	78,27
1041	ЩОСИЛИ	4	0,016	78,29
1042	ЯКИЙ-НЕБУДЬ	4	0,016	78,30
1043	ЯСНІСТЬ	4	0,016	78,32
1044	ВОА(лат.)	3	0,012	78,33
1045	CONSTRICTOR(лат.)	3	0,012	78,34
1046	GESCHÄl;FTSMANN(нім.)	3	0,012	78,35
1047	HERR(нім.)	3	0,012	78,37
1048	PRINCIPAL(нім.)	3	0,012	78,38
1049	АНУ	3	0,012	78,39
1050	АХ	3	0,012	78,40
1051	БАГАТИЙ	3	0,012	78,41
1052	БАГНО	3	0,012	78,42
1053	БАРВА	3	0,012	78,44
1054	БАПГ	3	0,012	78,45
1055	БАХУР	3	0,012	78,46
1056	БЕЗКОНЕЧНИЙ	3	0,012	78,47
1057	БЕЗПЕЧЕНСТВО	3	0,012	78,48
1058	БЕСІДУВАТИ	3	0,012	78,50

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1059	БІГ(=БОГ)	3	0,012	78,51
1060	БЛИСКАТИ	3	0,012	78,52
1061	БЛІДИЙ	3	0,012	78,53
1062	БОГИНЯ	3	0,012	78,54
1063	БОРОНИТИ	3	0,012	78,55
1064	БУДУВАТИ	3	0,012	78,57
1065	БУДУЩИЙ	3	0,012	78,58
1066	БЮРКО	3	0,012	78,59
1067	ВАЛ	3	0,012	78,60
1068	ВДАЧА(характер)	3	0,012	78,61
1069	ВДОВА	3	0,012	78,63
1070	ВЕЛЕТНИЙ	3	0,012	78,64
1071	ВЕРБА	3	0,012	78,65
1072	ВЕРНУТИСЯ	3	0,012	78,66
1073	ВЕСЕЛО	3	0,012	78,67
1074	ВИБИТИЙ	3	0,012	78,68
1075	ВИГІДНИЙ	3	0,012	78,70
1076	ВИДАВАТИСЯ	3	0,012	78,71
1077	ВИДЕРЖАТИ	3	0,012	78,72
1078	ВИДКО	3	0,012	78,73
1079	ВИДОБУТИЙ	3	0,012	78,74
1080	ВИНЕН	3	0,012	78,75
1081	ВИНО	3	0,012	78,77

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1082	ВИПИТИ	3	0,012	78,78
1083	ВИПУЛАТИ	3	0,012	78,79
1084	ВИПУСТИТИ	3	0,012	78,80
1085	ВИРОСТИ	3	0,012	78,81
1086	ВИСОКО	3	0,012	78,83
1087	ВИТЯГАТИ	3	0,012	78,84
1088	ВІДАЛЬ	3	0,012	78,85
1089	ВІДАТИ	3	0,012	78,86
1090	ВІДІТИ	3	0,012	78,87
1091	ВІДКОЛИ	3	0,012	78,88
1092	ВІЛЬНИЙ	3	0,012	78,90
1093	ВМІТИ--2;У~--1	3	0,012	78,91
1094	ВОГКИЙ	3	0,012	78,92
1095	ВОЗИТИ	3	0,012	78,93
1096	ВОРОГ	3	0,012	78,94
1097	ВРАЗ	3	0,012	78,96
1098	ВТИХНУТИ--2;У~--1	3	0,012	78,97
1099	ГА(виг.)	3	0,012	78,98
1100	ГЕТЬ	3	0,012	78,99
1101	ГЛИНИСТИЙ	3	0,012	79,00
1102	ГЛИНЯНИЙ	3	0,012	79,01
1103	ГНІВНО	3	0,012	79,03
1104	ГОЙ	3	0,012	79,04

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1105	ГОЛОВКА	3	0,012	79,05
1106	ГРАТИ	3	0,012	79,06
1107	ДАЛЬШИЙ	3	0,012	79,07
1108	ДАРМО	3	0,012	79,09
1109	ДЕРТИ	3	0,012	79,10
1110	ДІЙСНІСТЬ	3	0,012	79,11
1111	ДІЙТИ	3	0,012	79,12
1112	ДІЛОВИЙ	3	0,012	79,13
1113	ДНО	3	0,012	79,14
1114	ДОВЕРШИТИ	3	0,012	79,16
1115	ДОДАТИ	3	0,012	79,17
1116	ДОКИНУТИ	3	0,012	79,18
1117	ДОКОНАТИСЯ	3	0,012	79,19
1118	ДОЛИНА	3	0,012	79,20
1119	ДОМАШНІЙ	3	0,012	79,22
1120	ДОМИК	3	0,012	79,23
1121	ДОНІНИ	3	0,012	79,24
1122	ДОСТАРЧУВАТИ	3	0,012	79,25
1123	ДОШКА	3	0,012	79,26
1124	ДОЩ	3	0,012	79,27
1125	ДОЩАНИЙ	3	0,012	79,29
1126	ДУХОВИЙ	3	0,012	79,30
1127	ДУШНО	3	0,012	79,31

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1128	ЖАЛЪ(ім.)	3	0,012	79,32
1129	ЖАРТ	3	0,012	79,33
1130	ЖАРТУВАТИ	3	0,012	79,34
1131	ЖЕРТВА	3	0,012	79,36
1132	ЖИТЄ	3	0,012	79,37
1133	ЖИТЯ	3	0,012	79,38
1134	ЖУРИТИСЯ(~СЬ-1)	3	0,012	79,39
1135	З-ПІД	3	0,012	79,40
1136	ЗАБИРАТИСЯ	3	0,012	79,42
1137	ЗАБУТИ	3	0,012	79,43
1138	ЗАБУТЯ	3	0,012	79,44
1139	ЗАВД	3	0,012	79,45
1140	ЗАГАЛЬНИЙ	3	0,012	79,46
1141	ЗАГЛУШУВАТИ	3	0,012	79,47
1142	ЗАГЛЯДАТИ	3	0,012	79,49
1143	ЗАДЛЯ	3	0,012	79,50
1144	ЗАЖМУРИТИ	3	0,012	79,51
1145	ЗАЗНАТИ	3	0,012	79,52
1146	ЗАЙНЯТИСЯ	3	0,012	79,53
1147	ЗАКАМАРОК	3	0,012	79,55
1148	ЗАКЛИ&x0301;КАТИ	3	0,012	79,56
1149	ЗАКЛЯТИЙ	3	0,012	79,57
1150	ЗАЛИТИЙ	3	0,012	79,58

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
1151	ЗАЛЯГТИ	3	0,012	79,59
1152	ЗАМЕРТИ	3	0,012	79,60
1153	ЗАМІТИТИ	3	0,012	79,62
1154	ЗАМОВКНУТИ	3	0,012	79,63
1155	ЗАНЕДБАНІЙ	3	0,012	79,64
1156	ЗАНІМАТИСЯ	3	0,012	79,65
1157	ЗАПИРАТИ	3	0,012	79,66
1158	ЗАПИСАТИ	3	0,012	79,68
1159	ЗАРЕВІТИ	3	0,012	79,69
1160	ЗАРОБИТИ	3	0,012	79,70
1161	ЗАРОПЛЕНИЙ	3	0,012	79,71
1162	ЗАСІСТИ	3	0,012	79,72
1163	ЗАСТАНОВА	3	0,012	79,73
1164	ЗАТИСНЕНИЙ	3	0,012	79,75
1165	ЗАХОДИТИ	3	0,012	79,76
1166	ЗАЧАРОВАНИЙ	3	0,012	79,77
1167	ЗБИРАТИСЯ	3	0,012	79,78
1168	ЗБУДИТИСЯ	3	0,012	79,79
1169	ЗВАЖАТИ	3	0,012	79,80
1170	ЗВЕРНУТИ	3	0,012	79,82
1171	ЗВЕРГАТИ	3	0,012	79,83
1172	ЗВІЙ	3	0,012	79,84
1173	ЗВУЧАТИ	3	0,012	79,85

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1174	ЗГАДКА	3	0,012	79,86
1175	ЗГАДУВАТИ	3	0,012	79,88
1176	ЗДУЖАТИ	3	0,012	79,89
1177	ЗЕМНИЙ	3	0,012	79,90
1178	ЗЙТИСЯ	3	0,012	79,91
1179	ЗЛИВАТИСЯ	3	0,012	79,92
1180	ЗЛІСТЬ	3	0,012	79,93
1181	ЗЛЯКТИСЯ	3	0,012	79,95
1182	ЗМІНЕНИЙ	3	0,012	79,96
1183	ЗНАДВОРУ	3	0,012	79,97
1184	ЗНАЧНИЙ	3	0,012	79,98
1185	ЗОЙК	3	0,012	79,99
1186	ЗОЛОТИЙ	3	0,012	80,01
1187	ЗРУШЕННЯ	3	0,012	80,02
1188	ЗРУШИТИ	3	0,012	80,03
1189	ЗУПИНИТИСЯ	3	0,012	80,04
1190	ІДЮТ	3	0,012	80,05
1191	КАМІНЬ	3	0,012	80,06
1192	КАПІТАЛІСТ	3	0,012	80,08
1193	КАСА	3	0,012	80,09
1194	КВАПИТИСЯ(-СЬ-І)	3	0,012	80,10
1195	КІЛЬКАСОТ	3	0,012	80,11
1196	КЛОПІТ	3	0,012	80,12

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
1197	КОРШМА	3	0,012	80,14
1198	КРАЇНА	3	0,012	80,15
1199	КРАСА	3	0,012	80,16
1200	КРИЛО	3	0,012	80,17
1201	КРИМ	3	0,012	80,18
1202	КРУТИЙ	3	0,012	80,19
1203	КУДИСЬ	3	0,012	80,21
1204	КУЛАК	3	0,012	80,22
1205	КУМ	3	0,012	80,23
1206	ЛАВА	3	0,012	80,24
1207	ЛАГІДНИЙ	3	0,012	80,25
1208	ЛАД	3	0,012	80,27
1209	ЛАН	3	0,012	80,28
1210	ЛАСКА	3	0,012	80,29
1211	ЛАСКАВИЙ	3	0,012	80,30
1212	ЛИБАТИ	3	0,012	80,31
1213	ЛИП'ЯР	3	0,012	80,32
1214	ЛИХИЙ	3	0,012	80,34
1215	ЛИШАТИ	3	0,012	80,35
1216	ЛІК	3	0,012	80,36
1217	ЛПИТИ	3	0,012	80,37
1218	ЛПШЕ	3	0,012	80,38
1219	ЛПШІЙ	3	0,012	80,39

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1220	ЛІСА	3	0,012	80,41
1221	ЛУЧАТИСЯ	3	0,012	80,42
1222	ЛЮЛЬКА	3	0,012	80,43
1223	ЛЮТИТИ	3	0,012	80,44
1224	ЛЯЧНО	3	0,012	80,45
1225	МАЗЬ	3	0,012	80,47
1226	МАНИТИ	3	0,012	80,48
1227	МАРИСЯ(ім'я)	3	0,012	80,49
1228	МАСА	3	0,012	80,50
1229	МАШИНА	3	0,012	80,51
1230	МЕНШИЙ	3	0,012	80,52
1231	МИМО	3	0,012	80,54
1232	МОВА	3	0,012	80,55
1233	МОРЕ	3	0,012	80,56
1234	МОТОРОШНО	3	0,012	80,57
1235	МОЧАРІ	3	0,012	80,58
1236	МЯ(старосл.МЕНЕ)	3	0,012	80,60
1237	НАБИРАТИ	3	0,012	80,61
1238	НАВКРУГИ	3	0,012	80,62
1239	НАГАДАТИ	3	0,012	80,63
1240	НАДЗІР	3	0,012	80,64
1241	НАДИБАТИ	3	0,012	80,65

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1242	НАЗИВАТИСЯ	3	0,012	80,67
1243	НАЛИВАТИСЯ	3	0,012	80,68
1244	НАПВ	3	0,012	80,69
1245	НАПРУГО	3	0,012	80,70
1246	НАСИЛУ	3	0,012	80,71
1247	НЕБІЖ	3	0,012	80,73
1248	НЕВПИННО	3	0,012	80,74
1249	НЕДЛЯ	3	0,012	80,75
1250	НЕДОСТАТОК	3	0,012	80,76
1251	НЕДУГА	3	0,012	80,77
1252	НЕЗНАЙОМИЙ	3	0,012	80,78
1253	НЕЗНАЧНО	3	0,012	80,80
1254	НЕНАВИСТЬ	3	0,012	80,81
1255	НЕХАЙ	3	0,012	80,82
1256	НОВИНА	3	0,012	80,83
1257	НОЖИК	3	0,012	80,84
1258	НОСИТИ	3	0,012	80,85
1259	ОБА	3	0,012	80,87
1260	ОБОРОТ	3	0,012	80,88
1261	ОБСТАВИНА	3	0,012	80,89
1262	ОБХВАТИТИ	3	0,012	80,90
1263	ОБХО&x0301;ДИТИСЯ	3	0,012	80,91
1264	ОБШИРНИЙ	3	0,012	80,93

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1265	ОГЛЯНУТИСЯ	3	0,012	80,94
1266	ОЖИТИ	3	0,012	80,95
1267	ОНУЦА(у_євр._вимові)	3	0,012	80,96
1268	ОНУЧКА(онуча)	3	0,012	80,97
1269	ОПИНІТИСЯ	3	0,012	80,98
1270	ОРГАНІЗМ	3	0,012	81,00
1271	ОСТРО	3	0,012	81,01
1272	ОТВОРЕНИЙ	3	0,012	81,02
1273	ОТВОРИТИСЯ	3	0,012	81,03
1274	ОТЯМИТИСЯ	3	0,012	81,04
1275	ОШУКУВАТИ	3	0,012	81,06
1276	П'ЯТЬ	3	0,012	81,07
1277	ПАНЬКО(ім'я)	3	0,012	81,08
1278	ПАПР	3	0,012	81,09
1279	ПЕКАО	3	0,012	81,10
1280	ПЕРЕДИРКА	3	0,012	81,11
1281	ПЕРЕМИГНУТИ	3	0,012	81,13
1282	ПЕРЕПОЛОХ	3	0,012	81,14
1283	ПЕРЕРВА	3	0,012	81,15
1284	ПИТАННЯ	3	0,012	81,16
1285	ПИЩАТИ	3	0,012	81,17
1286	ПІДЗЕМНИЙ	3	0,012	81,19
1287	ПІДНІМАТИСЯ	3	0,012	81,20

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1288	ПІДНЯТИСЯ	3	0,012	81,21
1289	ПО-ДАВНЬОМУ	3	0,012	81,22
1290	ПОВАЛДНУТИ	3	0,012	81,23
1291	ПОВЕРХ(прийм.)	3	0,012	81,24
1292	ПОВОЛІ-ПОВОЛІ	3	0,012	81,26
1293	ПОДВІР'Я	3	0,012	81,27
1294	ПОДІТИСЯ	3	0,012	81,28
1295	ПОЗА(прийм.)	3	0,012	81,29
1296	ПОЇХАТИ	3	0,012	81,30
1297	ПОКІЙ	3	0,012	81,32
1298	ПОКМІТИТИ	3	0,012	81,33
1299	ПОКОТИТИСЯ	3	0,012	81,34
1300	ПОМИМО	3	0,012	81,35
1301	ПОМОГТИ	3	0,012	81,36
1302	ПОНУРИЙ	3	0,012	81,37
1303	ПОПЕРЕД	3	0,012	81,39
1304	ПОРИВ	3	0,012	81,40
1305	ПОРІГ	3	0,012	81,41
1306	ПОРОЖНІЙ	3	0,012	81,42
1307	ПОТОМУ	3	0,012	81,43
1308	ПОЦЛУЙ	3	0,012	81,44
1309	ПОЧУТИСЯ	3	0,012	81,46
1310	ПОШАРПАНІЙ	3	0,012	81,47

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1311	ПРИГАДАТИСЯ	3	0,012	81,48
1312	ПРИДИВИТИСЯ	3	0,012	81,49
1313	ПРИКРО	3	0,012	81,50
1314	ПРИНЕСТИ	3	0,012	81,52
1315	ПРИПЧОК	3	0,012	81,53
1316	ПРИЧУВАТИСЯ	3	0,012	81,54
1317	ПРОВГА&x0301;ТИ	3	0,012	81,55
1318	ПРОБГТИ	3	0,012	81,56
1319	ПРОВОДИТИ	3	0,012	81,57
1320	ПРОВОРКОПТИ	3	0,012	81,59
1321	ПРОДАЖ	3	0,012	81,60
1322	ПРОМІННЯ	3	0,012	81,61
1323	ПРОМОВИТИ	3	0,012	81,62
1324	ПРОТИВ(прийм.)	3	0,012	81,63
1325	ПРОШЕПТАТИ	3	0,012	81,65
1326	ПУСТИЙ	3	0,012	81,66
1327	ПУСТИТИ	3	0,012	81,67
1328	ПХНУТИ	3	0,012	81,68
1329	РАДИТИСЯ	3	0,012	81,69
1330	РАХУНКОВИЙ	3	0,012	81,70
1331	РВАТИ	3	0,012	81,72
1332	РИНОК	3	0,012	81,73
1333	РІВ	3	0,012	81,74

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1334	РІД	3	0,012	81,75
1335	РІЗНОБАРВНИЙ	3	0,012	81,76
1336	РІШИТИСЯ	3	0,012	81,78
1337	РОБУЧИЙ	3	0,012	81,79
1338	РОЗБИТИЙ	3	0,012	81,80
1339	РОЗВАЛИТИ	3	0,012	81,81
1340	РОЗВІЯТИСЯ	3	0,012	81,82
1341	РОЗГЛЯНУТИ	3	0,012	81,83
1342	РОЗЛЯГАТИСЯ	3	0,012	81,85
1343	РОЗМОВА	3	0,012	81,86
1344	РОЗПОВІДАТИ	3	0,012	81,87
1345	РОЗСІСТИСЯ(~СЬ-1)	3	0,012	81,88
1346	РОЗУМ	3	0,012	81,89
1347	РОЗХОДИТИСЯ	3	0,012	81,91
1348	РУКАВ	3	0,012	81,92
1349	РУМ'ЯНИЙ	3	0,012	81,93
1350	РУШАТИСЯ	3	0,012	81,94
1351	СА́МО	3	0,012	81,95
1352	СВАРКА	3	0,012	81,96
1353	СВІТИТИ	3	0,012	81,98
1354	СЕЛЯНИН	3	0,012	81,99
1355	СЕЛЯНСЬКИЙ	3	0,012	82,00
1356	СІК	3	0,012	82,01

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1357	СІНО	3	0,012	82,02
1358	СІСТИ	3	0,012	82,03
1359	СКОЧИТИ	3	0,012	82,05
1360	СЛАБНУТИ	3	0,012	82,06
1361	СЛУХ	3	0,012	82,07
1362	СЛУЧАЙ	3	0,012	82,08
1363	СМІЛИЙ	3	0,012	82,09
1364	СМІТИ	3	0,012	82,11
1365	СОЛОДКО	3	0,012	82,12
1366	СОЛОМА	3	0,012	82,13
1367	СОРОЧКА	3	0,012	82,14
1368	СПЕКУЛЯЦІЯ	3	0,012	82,15
1369	СПОКІЙ	3	0,012	82,16
1370	СПУСКАТИСЯ	3	0,012	82,18
1371	СТАРШИЙ	3	0,012	82,19
1372	СТИСК	3	0,012	82,20
1373	СТРАТИТИ	3	0,012	82,21
1374	СТРІЙНИЙ	3	0,012	82,22
1375	СТРІЛА	3	0,012	82,24
1376	СТРІМКИЙ	3	0,012	82,25
1377	СТРІХА	3	0,012	82,26
1378	СТУПАТИ	3	0,012	82,27
1379	СТУПИТИ	3	0,012	82,28

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1380	СУМА	3	0,012	82,29
1381	СУМНО	3	0,012	82,31
1382	СХІД	3	0,012	82,32
1383	СХОВЗУВАТИСЯ	3	0,012	82,33
1384	СХОДИТИ	3	0,012	82,34
1385	ТА-ТА-ТА	3	0,012	82,35
1386	ТАЖ	3	0,012	82,37
1387	ТВЕРДІСТЬ	3	0,012	82,38
1388	ТВЕРДО	3	0,012	82,39
1389	ТЕЛЕНЬКАННЯ	3	0,012	82,40
1390	ТЕМНО	3	0,012	82,41
1391	ТЕПЕРІШНІЙ	3	0,012	82,42
1392	ТЕРПТИ	3	0,012	82,44
1393	ТИСЬМЕНИЦЯ(ріка)	3	0,012	82,45
1394	ТШИТИСЯ(~СЬ-1)	3	0,012	82,46
1395	ТОРГУВАТИ	3	0,012	82,47
1396	ТРИВАТИ	3	0,012	82,48
1397	ТРИВОЖНО	3	0,012	82,49
1398	ТРУМНА	3	0,012	82,51
1399	ТУПИЙ	3	0,012	82,52
1400	ТУСТАНОВИЧІ(село)	3	0,012	82,53
1401	ТЬФУ	3	0,012	82,54
1402	ТЯГНУТИСЯ	3	0,012	82,55

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1403	УДАЧА	3	0,012	82,57
1404	УПЕРТІСТЬ	3	0,012	82,58
1405	УРВАТИ	3	0,012	82,59
1406	УРИВАТИ	3	0,012	82,60
1407	УСПОКОЇТИ	3	0,012	82,61
1408	УТОМА	3	0,012	82,62
1409	ФРАЗА	3	0,012	82,64
1410	ХВИСТ	3	0,012	82,65
1411	ХОПТИСЯ	3	0,012	82,66
1412	ХУДИЙ	3	0,012	82,67
1413	ЦАР	3	0,012	82,68
1414	ЦВІТИ	3	0,012	82,70
1415	ЦІНА	3	0,012	82,71
1416	ЧАСТИЙ	3	0,012	82,72
1417	ЧЕКАТИ	3	0,012	82,73
1418	ЧЕТВЕРТИЙ	3	0,012	82,74
1419	ЧОТИРИ	3	0,012	82,75
1420	ШИРОКО	3	0,012	82,77
1421	ШИЯ	3	0,012	82,78
1422	ШКОДА(ім.)	3	0,012	82,79
1423	ШМАТА	3	0,012	82,80
1424	ШПИТАЛЬ	3	0,012	82,81
1425	ЩАСТИТИ	3	0,012	82,83

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
1426	ЩО-ТО	3	0,012	82,84
1427	ЩОДЕНЬ	3	0,012	82,85
1428	ЩОТИЖНЯ	3	0,012	82,86
1429	ЩОХВИЛІ	3	0,012	82,87
1430	ЯКИЙ-ТАКИЙ	3	0,012	82,88
1431	6	2	0,008	82,89
1432	А(їдиш, виг.)	2	0,008	82,90
1433	AN(їдиш)	2	0,008	82,91
1434	ARAN(їдиш)	2	0,008	82,92
1435	BA&LSLASH^YU&&LSLASH^EH(їдиш)	2	0,008	82,92
1436	DAAN(їдиш)	2	0,008	82,93
1437	FINSTER(їдиш)	2	0,008	82,94
1438	GUT(нім., присл.)	2	0,008	82,95
1439	HABEN(нім.)	2	0,008	82,96
1440	KÖ^NNEN(нім.)	2	0,008	82,96
1441	KA(нім., уривок_від_KANN)	2	0,008	82,97
1442	МАТКІ(їдиш)	2	0,008	82,98
1443	NO(нім., виг.)	2	0,008	82,99
1444	NU(нім.)	2	0,008	82,99
1445	RUACH(їдиш)	2	0,008	83,00
1446	SCHON(нім.)	2	0,008	83,01
1447	ТАТЕ(їдиш)	2	0,008	83,02
1448	WУ(польськ.)	2	0,008	83,03

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1449	АБО(част.)	2	0,008	83,03
1450	БАГАЧ	2	0,008	83,04
1451	БАДИЛЯ	2	0,008	83,05
1452	БЕЗВЛАДНО	2	0,008	83,06
1453	БЕЗМІР	2	0,008	83,07
1454	БЕЗНАДІЙНИЙ	2	0,008	83,07
1455	БЕЗПАМ'ЯТЬ	2	0,008	83,08
1456	БЕЗПЕЧНИЙ	2	0,008	83,09
1457	БЕЗПЕЧНО	2	0,008	83,10
1458	БЕЗСИЛЬНИЙ	2	0,008	83,10
1459	БЕРЕЖИЩЕ	2	0,008	83,11
1460	БІГАНІНА	2	0,008	83,12
1461	БІДИТИ	2	0,008	83,13
1462	БІЛИЙ	2	0,008	83,14
1463	БЛАГІЙ	2	0,008	83,14
1464	БЛИСКОПІТИ	2	0,008	83,15
1465	БЛІДСТЬ	2	0,008	83,16
1466	БЛУДИТИ	2	0,008	83,17
1467	БЛУКАТИ	2	0,008	83,18
1468	БОЛСНО	2	0,008	83,18
1469	БОРОДА	2	0,008	83,19
1470	БРОВА	2	0,008	83,20
1471	БРОДИТИ	2	0,008	83,21

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1472	БРЯЗК	2	0,008	83,21
1473	БУДИТИСЯ	2	0,008	83,22
1474	БУДІВЛЯ	2	0,008	83,23
1475	БУДОВАНІЙ	2	0,008	83,24
1476	ВАРТИЙ	2	0,008	83,25
1477	ВГЛИБ	2	0,008	83,25
1478	ВДАМ	2	0,008	83,26
1479	ВДАРИТИ	2	0,008	83,27
1480	ВЛОВИНІЙ	2	0,008	83,28
1481	ВДОВОЛЕННЯ	2	0,008	83,29
1482	ВЕЛТИ	2	0,008	83,29
1483	ВЕРЕЦАТИ	2	0,008	83,30
1484	ВЗАГАЛ	2	0,008	83,31
1485	ВЗАТРОЄ--1;У---1	2	0,008	83,32
1486	ВИБІГТИ	2	0,008	83,32
1487	ВИГН	2	0,008	83,33
1488	ВИГНАТИ	2	0,008	83,34
1489	ВИДИМИЙ	2	0,008	83,35
1490	ВИДНИЙ	2	0,008	83,36
1491	ВИДОБУВАТИСЯ	2	0,008	83,36
1492	ВИКИДАТИ	2	0,008	83,37
1493	ВИННИЙ	2	0,008	83,38
1494	ВИПАЛЮВАТИ	2	0,008	83,39

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1495	ВИПИВАТИ	2	0,008	83,40
1496	ВИПЛИВАТИ	2	0,008	83,40
1497	ВИРВАТИСЯ	2	0,008	83,41
1498	ВИРИНАТИ	2	0,008	83,42
1499	ВИРІД	2	0,008	83,43
1500	ВИТИСНУТИ	2	0,008	83,43
1501	ВИТЯГТИ	2	0,008	83,44
1502	ВИХОВАННЯ	2	0,008	83,45
1503	ВИХОВАННЯ	2	0,008	83,46
1504	ВИЧЕРПАТИ	2	0,008	83,47
1505	ВИЯВЛЯТИСЯ	2	0,008	83,47
1506	ВІДДАЛЕНИЙ	2	0,008	83,48
1507	ВІДЖИТИ	2	0,008	83,49
1508	ВІДМІННИЙ	2	0,008	83,50
1509	ВІДМОЛОДУ	2	0,008	83,51
1510	ВІДОБРАТИ	2	0,008	83,51
1511	ВІДПЛАТИТИ	2	0,008	83,52
1512	ВІДПОЧИТИ	2	0,008	83,53
1513	ВІДСТОРОНЬ	2	0,008	83,54
1514	ВІДТЕПЕР	2	0,008	83,55
1515	ВІРИТИ	2	0,008	83,55
1516	ВІСТЬ	2	0,008	83,56
1517	ВІТЦІВ(прикм.)	2	0,008	83,57

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
1518	ВІЯТИ	2	0,008	83,58
1519	ВЙО-У	2	0,008	83,58
1520	ВКІНЕЦЬ	2	0,008	83,59
1521	ВЛАСТИВИЙ	2	0,008	83,60
1522	ВЛЯННЯ	2	0,008	83,61
1523	ВМІЛІСТЬ--1;У~--1	2	0,008	83,62
1524	ВОЛТИ	2	0,008	83,62
1525	ВОРКОТАТИ	2	0,008	83,63
1526	ВОРКОТІТИ	2	0,008	83,64
1527	ВОРОНА	2	0,008	83,65
1528	ВПИВАТИСЯ--1;У~--1	2	0,008	83,66
1529	ВПОДОБА	2	0,008	83,66
1530	ВРАЗИТИ	2	0,008	83,67
1531	ВРАЗЛИВИЙ--1;У~--1	2	0,008	83,68
1532	ВРИТИЙ	2	0,008	83,69
1533	ВСМІХНЕНИЙ--1;У~--1	2	0,008	83,69
1534	ВТИРАТИ--1;У~--1	2	0,008	83,70
1535	ВТОНУТИ--1;У~--1	2	0,008	83,71
1536	ВТРАТА--1;У~--1	2	0,008	83,72
1537	ВУЗЕНЬКИЙ	2	0,008	83,73
1538	ВХІД	2	0,008	83,73
1539	ВХОДИТИ	2	0,008	83,74
1540	ВХОПИТИ	2	0,008	83,75

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1541	ВЧОРАШНІЙ--1;У--1	2	0,008	83,76
1542	ГАДКА	2	0,008	83,77
1543	ГАЛИЧИНА(ВЛ.Н.)	2	0,008	83,77
1544	ГАРМОНІЯ	2	0,008	83,78
1545	ГАРЯЧЕ	2	0,008	83,79
1546	ГАРЯЧКОВИЙ	2	0,008	83,80
1547	ГЕТЬ-ГЕТЬ	2	0,008	83,80
1548	ГИВНУТИ	2	0,008	83,81
1549	ГРСЬКИЙ	2	0,008	83,82
1550	ГРШІЙ	2	0,008	83,83
1551	ГІСТЬ	2	0,008	83,84
1552	ГЛИПНУТИ	2	0,008	83,84
1553	ГЛУПІЙ	2	0,008	83,85
1554	ГЛЯНУТИ	2	0,008	83,86
1555	ГО	2	0,008	83,87
1556	ГОВІРКИЙ	2	0,008	83,88
1557	ГОМОНТИ	2	0,008	83,88
1558	ГОРДИТИСЯ	2	0,008	83,89
1559	ГОРДІСТЬ	2	0,008	83,90
1560	ГОРЮЩИЙ	2	0,008	83,91
1561	ГОСПОДАРСЬКИЙ	2	0,008	83,91
1562	ГРИЗТИ	2	0,008	83,92
1563	ГРИМІТИ	2	0,008	83,93

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1564	ГРІЗНИЙ	2	0,008	83,94
1565	ГРТИ	2	0,008	83,95
1566	ГРШ	2	0,008	83,95
1567	ГРОБ	2	0,008	83,96
1568	ГРОМАДА	2	0,008	83,97
1569	ГУРМА	2	0,008	83,98
1570	ГУСТО	2	0,008	83,99
1571	ГУЩАВИНА	2	0,008	83,99
1572	ДАЛЕКО-ДАЛЕКО	2	0,008	84,00
1573	ДАРМИЙ	2	0,008	84,01
1574	ДАХ	2	0,008	84,02
1575	ДВИГАТИ	2	0,008	84,02
1576	ДВОЄ	2	0,008	84,03
1577	ДЕ-НЕБУДУТЬ	2	0,008	84,04
1578	ДЕКУДИ	2	0,008	84,05
1579	ДЕМОНІЧНИЙ	2	0,008	84,06
1580	ДЕПО	2	0,008	84,06
1581	ДЕРЕВ'ЯНИЙ	2	0,008	84,07
1582	ДЗВІНКІЙ	2	0,008	84,08
1583	ДИВАЧНИЙ	2	0,008	84,09
1584	ДИВНИЦЯ	2	0,008	84,10
1585	ДИВУВАТИСЯ	2	0,008	84,10
1586	ДІЗНАТИСЯ(~СЬ-1)	2	0,008	84,11

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1587	ДІРА	2	0,008	84,12
1588	ДОБА	2	0,008	84,13
1589	ДОБАЧИТИ	2	0,008	84,13
1590	ДОДАВАТИ	2	0,008	84,14
1591	ДОДОМУ	2	0,008	84,15
1592	ДОКАЗАТИ	2	0,008	84,16
1593	ДОКУЧАТИ	2	0,008	84,17
1594	ДОПАСТИ	2	0,008	84,17
1595	ДОПЕВНО	2	0,008	84,18
1596	ДОПИТУВАТИ	2	0,008	84,19
1597	ДОПОМИНАТИСЯ	2	0,008	84,20
1598	ДОРОБИТИСЯ	2	0,008	84,21
1599	ДОСАДА	2	0,008	84,21
1600	ДОСТАТОК	2	0,008	84,22
1601	ДОТИ	2	0,008	84,23
1602	ДОТИКАТИСЯ	2	0,008	84,24
1603	ДРАЗНИТИ	2	0,008	84,25
1604	ДРАНТАВИЙ	2	0,008	84,25
1605	ДРЕНЬКІТ	2	0,008	84,26
1606	ДРІМАТИ	2	0,008	84,27
1607	ДРОГОВИЦЬКИЙ	2	0,008	84,28
1608	ДРОТЯНИЙ	2	0,008	84,28
1609	ДУБОВИЙ	2	0,008	84,29

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1610	ДУРНИЙ	2	0,008	84,30
1611	ЕХ	2	0,008	84,31
1612	ЄДИНИЙ	2	0,008	84,32
1613	ЄЩЕ	2	0,008	84,32
1614	ЖАЛЬ(служб.)	2	0,008	84,33
1615	ЖБУХНУТИ	2	0,008	84,34
1616	ЖИВОПИСНИЙ	2	0,008	84,35
1617	ЖИВОТИК	2	0,008	84,36
1618	ЖИДЕНЯ	2	0,008	84,36
1619	ЖОВТАВИЙ	2	0,008	84,37
1620	З-ПОМІЖ	2	0,008	84,38
1621	ЗАБАВКА	2	0,008	84,39
1622	ЗАБИРАТИ	2	0,008	84,39
1623	ЗАБРАТИ	2	0,008	84,40
1624	ЗАВАЛА	2	0,008	84,41
1625	ЗАВАЛЕНИЙ	2	0,008	84,42
1626	ЗАВ'ЯТІСТЬ	2	0,008	84,43
1627	ЗАВИНИТИ	2	0,008	84,43
1628	ЗАГЛУШИТИ	2	0,008	84,44
1629	ЗАДЗВЕНІТИ	2	0,008	84,45
1630	ЗАДУМА	2	0,008	84,46
1631	ЗАДУМАТИСЯ	2	0,008	84,47
1632	ЗАЖДАТИ	2	0,008	84,47

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1633	ЗАЙМАТИСЯ	2	0,008	84,48
1634	ЗАКИ	2	0,008	84,49
1635	ЗАКРИЧАТИ	2	0,008	84,50
1636	ЗАЛІЗО	2	0,008	84,50
1637	ЗАЛЛЯТИ	2	0,008	84,51
1638	ЗАМІТНО	2	0,008	84,52
1639	ЗАМОРОКА	2	0,008	84,53
1640	ЗАМУЖ	2	0,008	84,54
1641	ЗАНЕСТИ	2	0,008	84,54
1642	ЗАНЕСТИСЯ	2	0,008	84,55
1643	ЗАНЯТИЙ	2	0,008	84,56
1644	ЗАНЯТИСЯ	2	0,008	84,57
1645	ЗАПЕРТИ	2	0,008	84,58
1646	ЗАПЛАТА	2	0,008	84,58
1647	ЗАПРОШУВАТИ	2	0,008	84,59
1648	ЗАРАЖЕНИЙ	2	0,008	84,60
1649	ЗАРИДАТИ	2	0,008	84,61
1650	ЗАСВІТИТИ	2	0,008	84,61
1651	ЗАСПОКОЇТИ	2	0,008	84,62
1652	ЗАСТАНОВИТИСЯ	2	0,008	84,63
1653	ЗАСТАТИ	2	0,008	84,64
1654	ЗАСТИТИ	2	0,008	84,65
1655	ЗАТЕ	2	0,008	84,65

Ранг	Лема	Абс. част., %	Відн. част., %	Покриття, %
1656	ЗАТО	2	0,008	84,66
1657	ЗАТРОЇТИ	2	0,008	84,67
1658	ЗАТЯГАТИ	2	0,008	84,68
1659	ЗАТЯМИТИ	2	0,008	84,69
1660	ЗАХІД(сторона_світу)	2	0,008	84,69
1661	ЗАХОДИТИСЯ	2	0,008	84,70
1662	ЗАЩКАВЛЕНИЙ	2	0,008	84,71
1663	ЗАЧИНАТИ	2	0,008	84,72
1664	ЗАЧИНАТИСЯ	2	0,008	84,72
1665	ЗАЧУДУВАННЯ	2	0,008	84,73
1666	ЗАЧУДУВАТИСЯ	2	0,008	84,74
1667	ЗБИТКУВАТИСЯ	2	0,008	84,75
1668	ЗБЛИЗИТИСЯ	2	0,008	84,76
1669	ЗБУДИТИ	2	0,008	84,76
1670	ЗВ'ЯЗАТИ	2	0,008	84,77
1671	ЗВ'ЯЗЬ	2	0,008	84,78
1672	ЗВАЛИТИСЯ	2	0,008	84,79
1673	ЗВАРИЦЬКИЙ:Зварницьке_предмістя	2	0,008	84,80
1674	ЗВЕНІТИ	2	0,008	84,80
1675	ЗВИВАТИСЯ	2	0,008	84,81
1676	ЗВИЧАЙ	2	0,008	84,82
1677	ЗВІЗДА	2	0,008	84,83
1678	ЗВОРОТ	2	0,008	84,84

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1679	ЗВУК	2	0,008	84,84
1680	ЗГИБНУТИ	2	0,008	84,85
1681	ЗДАВЛЕНИЙ	2	0,008	84,86
1682	ЗДАТИ	2	0,008	84,87
1683	ЗДОРОВ'Я	2	0,008	84,87
1684	ЗЗАДУ	2	0,008	84,88
1685	ЗИМОВИЙ	2	0,008	84,89
1686	ЗИТХАННЯ	2	0,008	84,90
1687	ЗЛЕ	2	0,008	84,91
1688	ЗЛЕГКА	2	0,008	84,91
1689	ЗЛОБА	2	0,008	84,92
1690	ЗЛОБНИЙ	2	0,008	84,93
1691	ЗЛОДІЙ	2	0,008	84,94
1692	ЗЛОРАДНИЙ	2	0,008	84,95
1693	ЗМІШАНИЙ	2	0,008	84,95
1694	ЗМОГТИ	2	0,008	84,96
1695	ЗНАЧНО	2	0,008	84,97
1696	ЗНЕСТИ	2	0,008	84,98
1697	ЗНОСИТИСЯ	2	0,008	84,98
1698	ЗОЙКНУТИ	2	0,008	84,99
1699	ЗОЛОЧЕНИЙ	2	0,008	85,00
1700	ЗРУЧНІСТЬ	2	0,008	85,01
1701	ІНАКШЕ	2	0,008	85,02

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1702	ІСНУВАТИ	2	0,008	85,02
1703	ЇЗДИТИ	2	0,008	85,03
1704	ЙОГО (присв. с. р.)	2	0,008	85,04
1705	КАВЦЯ	2	0,008	85,05
1706	КАЗКА	2	0,008	85,06
1707	КАМЕНИСТИЙ	2	0,008	85,06
1708	КАМЕНИЦЯ	2	0,008	85,07
1709	КАНАПА	2	0,008	85,08
1710	КАРА	2	0,008	85,09
1711	КИВНУТИ	2	0,008	85,09
1712	КИПТИ	2	0,008	85,10
1713	КИРНИЦЬКИЙ (прізви.)	2	0,008	85,11
1714	КІНСЬКИЙ	2	0,008	85,12
1715	КІТАИНА	2	0,008	85,13
1716	КЛАС	2	0,008	85,13
1717	КЛІЩ	2	0,008	85,14
1718	КОЛНО	2	0,008	85,15
1719	КОМБІНАЦЯ	2	0,008	85,16
1720	КОМІСІЯ	2	0,008	85,17
1721	КОМОРА	2	0,008	85,17
1722	КОНАТИ	2	0,008	85,18
1723	КОНЕЧНИЙ	2	0,008	85,19
1724	КОНКУРЕНЦЯ	2	0,008	85,20

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1725	КОНТУР	2	0,008	85,20
1726	КОПИЦЯ	2	0,008	85,21
1727	КОРИСНИЙ	2	0,008	85,22
1728	КОРИСТЬ	2	0,008	85,23
1729	КОРОМИСЛО	2	0,008	85,24
1730	КОРОТКО	2	0,008	85,24
1731	КОСА(знаряддя)	2	0,008	85,25
1732	КОШТУВАТИ	2	0,008	85,26
1733	КРАЙНІЙ	2	0,008	85,27
1734	КРАЙНІСТЬ	2	0,008	85,28
1735	КРАПЛЯ	2	0,008	85,28
1736	КРАСКА	2	0,008	85,29
1737	КРАЩЕ	2	0,008	85,30
1738	КРЕЙЦАР	2	0,008	85,31
1739	КРИВДА	2	0,008	85,31
1740	КРУЧА	2	0,008	85,32
1741	КУПЕЦЬ	2	0,008	85,33
1742	КУСНИК	2	0,008	85,34
1743	ЛАКИРОВАНІЙ	2	0,008	85,35
1744	ЛАХИ	2	0,008	85,35
1745	ЛЕД	2	0,008	85,36
1746	ЛЕДОВИЙ	2	0,008	85,37
1747	ЛЕПОТТИ	2	0,008	85,38

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1748	ЛИТИСЯ	2	0,008	85,39
1749	ЛІВИЙ	2	0,008	85,39
1750	ЛІКОТЬ	2	0,008	85,40
1751	ЛІНИВИЙ	2	0,008	85,41
1752	ЛІНИВО	2	0,008	85,42
1753	ЛІТАТИ	2	0,008	85,42
1754	ЛІТОМ(присл.)	2	0,008	85,43
1755	ЛУБ	2	0,008	85,44
1756	ЛУСКІТ	2	0,008	85,45
1757	ЛУЧИТИСЯ	2	0,008	85,46
1758	ЛЮБОВ	2	0,008	85,46
1759	ЛЮБУВАТИСЯ	2	0,008	85,47
1760	ЛЮДЕ	2	0,008	85,48
1761	ЛЮДИНА	2	0,008	85,49
1762	ЛЮТО	2	0,008	85,50
1763	ЛЯК	2	0,008	85,50
1764	МАСТНИЙ	2	0,008	85,51
1765	МАМА	2	0,008	85,52
1766	МАРЕВО	2	0,008	85,53
1767	МАТІВ(прикм.)	2	0,008	85,54
1768	МАХНУТИ	2	0,008	85,54
1769	МИМОВІЛЬНИЙ	2	0,008	85,55

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1770	МІЗЕРНИЙ	2	0,008	85,56
1771	МІЛЬЙОНЕР	2	0,008	85,57
1772	МІШАТИ	2	0,008	85,57
1773	МІШОК	2	0,008	85,58
1774	МЛИНКУВАТИ	2	0,008	85,59
1775	МНОЖИТИСЯ	2	0,008	85,60
1776	МОВЧАНКА	2	0,008	85,61
1777	МОВЧКИ	2	0,008	85,61
1778	МОГИЛА	2	0,008	85,62
1779	МОЛИТВА	2	0,008	85,63
1780	МОЛОДІСТЬ	2	0,008	85,64
1781	МОРОЗИТИ	2	0,008	85,65
1782	МОРЩИТИ	2	0,008	85,65
1783	МРІТИ	2	0,008	85,66
1784	МУРЛИКАТИ	2	0,008	85,67
1785	НАВЕРТАТИСЯ(СЬ-1)	2	0,008	85,68
1786	НАВІКИ	2	0,008	85,68
1787	НАДАРМО	2	0,008	85,69
1788	НАДВОРИ	2	0,008	85,70
1789	НАДИБАНИЙ	2	0,008	85,71
1790	НАЗБИРАТИ	2	0,008	85,72
1791	НАЙБІЛЬШИЙ	2	0,008	85,72
1792	НАНОВО	2	0,008	85,73

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1793	НАНЯТИ	2	0,008	85,74
1794	НАПАД	2	0,008	85,75
1795	НАПВРОЗВАЛЕНИЙ	2	0,008	85,76
1796	НАПРАВО	2	0,008	85,76
1797	НАПРОТИВ	2	0,008	85,77
1798	НАПРУЖЕНИЙ	2	0,008	85,78
1799	НАСЕРЕД	2	0,008	85,79
1800	НАСЛДОК	2	0,008	85,79
1801	НАСМШЛИВИЙ	2	0,008	85,80
1802	НАСТАВНИК	2	0,008	85,81
1803	НАСУВАТИСЯ	2	0,008	85,82
1804	НАТЯГТИ	2	0,008	85,83
1805	НАХІДКА	2	0,008	85,83
1806	НАХОДИТИСЯ	2	0,008	85,84
1807	НЕБЛИЗЬКИЙ	2	0,008	85,85
1808	НЕВГОМОННИЙ	2	0,008	85,86
1809	НЕВЕСЕЛИЙ	2	0,008	85,87
1810	НЕВИДАНИЙ	2	0,008	85,87
1811	НЕВМОЛИМИЙ	2	0,008	85,88
1812	НЕВСИПУЩИЙ	2	0,008	85,89
1813	НЕДАВНО	2	0,008	85,90
1814	НЕДОБІР	2	0,008	85,90
1815	НЕДОСТАЧА	2	0,008	85,91

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1816	НЕЗНАНИЙ	2	0,008	85,92
1817	НЕЗНОСНИЙ	2	0,008	85,93
1818	НЕЛЮДСЬКИЙ	2	0,008	85,94
1819	НЕНАСТАННО	2	0,008	85,94
1820	НЕПАМ'ЯТЬ	2	0,008	85,95
1821	НЕПОВОРТАЛИВИЙ	2	0,008	85,96
1822	НЕПОТРІБНИЙ	2	0,008	85,97
1823	НЕПРОСЛІДИМИЙ	2	0,008	85,98
1824	НЕРУХОМИЙ	2	0,008	85,98
1825	НЕСПОДІВАНО	2	0,008	85,99
1826	НЕСПОКІЙ	2	0,008	86,00
1827	НЕСТИ	2	0,008	86,01
1828	НЕХЛОЙНИЙ	2	0,008	86,01
1829	НЕЧУВАННИЙ	2	0,008	86,02
1830	НИВА	2	0,008	86,03
1831	НИЗЬКИЙ	2	0,008	86,04
1832	НИЗЬКО	2	0,008	86,05
1833	НІМЕЦЬКИЙ	2	0,008	86,05
1834	НІМНИЙ	2	0,008	86,06
1835	НІЧЛАГ	2	0,008	86,07
1836	ОБІГНАТИСЯ	2	0,008	86,08
1837	ОБІЗВАТИСЯ(~СЬ-1)	2	0,008	86,09
1838	ОБРАЗОВАННЯ	2	0,008	86,09

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1839	ОБРИВОК	2	0,008	86,10
1840	ОБРИДЖЕННЯ	2	0,008	86,11
1841	ОБСТУПИТИ	2	0,008	86,12
1842	ОДЕЖА	2	0,008	86,12
1843	ОДНОСТАЙНО	2	0,008	86,13
1844	ОЖИВАТИ	2	0,008	86,14
1845	ОЖИДАННЯ	2	0,008	86,15
1846	ОЗЕРО	2	0,008	86,16
1847	ОЙ	2	0,008	86,16
1848	ОН	2	0,008	86,17
1849	ОНА	2	0,008	86,18
1850	ОНО	2	0,008	86,19
1851	ОНУЧА	2	0,008	86,20
1852	ОНУЧКАР	2	0,008	86,20
1853	ОНУЧКАРСЬКИЙ	2	0,008	86,21
1854	ОПЕРТИСЯ(~СЬ-1)	2	0,008	86,22
1855	ОПИР	2	0,008	86,23
1856	ОПКА	2	0,008	86,24
1857	ОПСЛЯ	2	0,008	86,24
1858	ОРЕЛ	2	0,008	86,25
1859	ОРЕНДАРСЬКИЙ	2	0,008	86,26
1860	ОРИХ	2	0,008	86,27
1861	ОСІННІЙ	2	0,008	86,27

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1862	ОСКАРБ	2	0,008	86,28
1863	ОСОБА	2	0,008	86,29
1864	ОСТОВПІТИ	2	0,008	86,30
1865	ОСЬ-ОСЬ	2	0,008	86,31
1866	ОГ-ОГ	2	0,008	86,31
1867	ОТВІР	2	0,008	86,32
1868	ОХОТА	2	0,008	86,33
1869	ОХРИПЛИЙ	2	0,008	86,34
1870	ОЩАДНО	2	0,008	86,35
1871	П'ЯСТИСЯ	2	0,008	86,35
1872	П'ЯТНИЦЯ	2	0,008	86,36
1873	ПАРОКСИЗМ	2	0,008	86,37
1874	ПАЩА	2	0,008	86,38
1875	ПЕКТИ	2	0,008	86,38
1876	ПЕНЬОК	2	0,008	86,39
1877	ПЕРЕВИРАТИ	2	0,008	86,40
1878	ПЕРЕВ'ЯЗКА	2	0,008	86,41
1879	ПЕРЕВАГА	2	0,008	86,42
1880	ПЕРЕВЕРНУТИСЯ	2	0,008	86,42
1881	ПЕРЕВІЗ(ім.)	2	0,008	86,43
1882	ПЕРЕГЛЯНУТИ	2	0,008	86,44
1883	ПЕРЕЛИВ	2	0,008	86,45
1884	ПЕРЕРАТИ	2	0,008	86,46

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1885	ПЕРЕСТОРОНА	2	0,008	86,46
1886	ПЕРЕСУВАТИСЯ	2	0,008	86,47
1887	ПЕРТИСЯ	2	0,008	86,48
1888	ПИВО	2	0,008	86,49
1889	ПИЛЬНІСТЬ	2	0,008	86,49
1890	ПИСАТИ	2	0,008	86,50
1891	ПИСЕМНИЙ	2	0,008	86,51
1892	ПИСЬМО	2	0,008	86,52
1893	ПИТАТИСЯ	2	0,008	86,53
1894	ПИШНИЙ	2	0,008	86,53
1895	ПІВНІЧ	2	0,008	86,54
1896	ПІВТОРА	2	0,008	86,55
1897	ПІДГАНЯТИ	2	0,008	86,56
1898	ПІДГРСЬКИЙ	2	0,008	86,57
1899	ПІДНОСИТИ	2	0,008	86,57
1900	ПІДНЯТИ	2	0,008	86,58
1901	ПІДРЯДЧИК	2	0,008	86,59
1902	ПІЗНО	2	0,008	86,60
1903	ПІСЕНЬКА	2	0,008	86,60
1904	ПІШОХІД	2	0,008	86,61
1905	ПЛАН	2	0,008	86,62
1906	ПЛЕСТИ	2	0,008	86,63
1907	ПЛИСТИ	2	0,008	86,64

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1908	ПЛІШКА	2	0,008	86,64
1909	ПЛОЩА	2	0,008	86,65
1910	ПО-ЖИДИВСЬКИ	2	0,008	86,66
1911	ПОБАЛАКАТИ	2	0,008	86,67
1912	ПОВИТИЙ	2	0,008	86,68
1913	ПОВРАТИСЯ	2	0,008	86,68
1914	ПОВАЛИТИСЯ	2	0,008	86,69
1915	ПОВІВ(ім.)	2	0,008	86,70
1916	ПОВІЛЬНИЙ	2	0,008	86,71
1917	ПОВІНЬ	2	0,008	86,71
1918	ПОВІРИТИ	2	0,008	86,72
1919	ПОВОДИТИСЯ	2	0,008	86,73
1920	ПОВОЛЕНЬКИ	2	0,008	86,74
1921	ПОВТОРЮВАТИ	2	0,008	86,75
1922	ПОГОДА	2	0,008	86,75
1923	ПОГОНЯ	2	0,008	86,76
1924	ПОДАТИ	2	0,008	86,77
1925	ПОДОБА	2	0,008	86,78
1926	ПОДОБАТИ	2	0,008	86,79
1927	ПОДРУХОТАТИ	2	0,008	86,79
1928	ПОЖАР	2	0,008	86,80
1929	ПОЖЕРТИ	2	0,008	86,81
1930	ПОЖИРАТИ	2	0,008	86,82

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1931	ПОЗИЧКА	2	0,008	86,83
1932	ПОКАРАТИ	2	0,008	86,83
1933	ПОКААСТИ	2	0,008	86,84
1934	ПОЛАМАНИЙ	2	0,008	86,85
1935	ПОМЕЖИ	2	0,008	86,86
1936	ПОМШАННЯ	2	0,008	86,86
1937	ПОПАСТИ(про_худобу)	2	0,008	86,87
1938	ПОПЕРЕК	2	0,008	86,88
1939	ПОРОЗУМІТИ	2	0,008	86,89
1940	ПОРЯДОК	2	0,008	86,90
1941	ПОСАГ	2	0,008	86,90
1942	ПОСТЕЛЯ	2	0,008	86,91
1943	ПОСТИГНУТИ	2	0,008	86,92
1944	ПОСТІЛЬ	2	0,008	86,93
1945	ПОТИ	2	0,008	86,94
1946	ПОТШИТИ	2	0,008	86,94
1947	ПОТРЕБА	2	0,008	86,95
1948	ПОТРІБНИЙ	2	0,008	86,96
1949	ПОТРОХИ	2	0,008	86,97
1950	ПОТЯГАТИ	2	0,008	86,97
1951	ПОТЯГТИ	2	0,008	86,98
1952	ПОХОДИТИ	2	0,008	86,99
1953	ПОХОРОН	2	0,008	87,00

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1954	ПОЧЕРВОНІЛИЙ	2	0,008	87,01
1955	ПОЧОРНИ	2	0,008	87,01
1956	ПРАЦЮЮЧИЙ	2	0,008	87,02
1957	ПРЕВЕЛИКИЙ	2	0,008	87,03
1958	ПРЕЧУДНИЙ	2	0,008	87,04
1959	ПРИБИТИЙ	2	0,008	87,05
1960	ПРИБІГТИ	2	0,008	87,05
1961	ПРИВИКНУТИ	2	0,008	87,06
1962	ПРИВІПАТИ	2	0,008	87,07
1963	ПРИВОДИТИ	2	0,008	87,08
1964	ПРИГЛЯДАТИСЯ	2	0,008	87,08
1965	ПРИГОВОРЮВАТИ	2	0,008	87,09
1966	ПРИЇХАТИ	2	0,008	87,10
1967	ПРИЙМАТИ	2	0,008	87,11
1968	ПРИКРИТИЙ	2	0,008	87,12
1969	ПРИЛАДИТИ	2	0,008	87,12
1970	ПРИНОСИТИ	2	0,008	87,13
1971	ПРИРОДНИЙ	2	0,008	87,14
1972	ПРИСТРОЄНИЙ	2	0,008	87,15
1973	ПРИСТУПАТИ	2	0,008	87,16
1974	ПРИСТУПИТИ	2	0,008	87,16
1975	ПРИТИШЕНИЙ	2	0,008	87,17
1976	ПРИТУПИТИ	2	0,008	87,18

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
1977	ПРИХІД	2	0,008	87,19
1978	ПРИЧЕПИТИ	2	0,008	87,19
1979	ПРИЧЕПЛЕНИЙ	2	0,008	87,20
1980	ПРИЧУТИСЯ	2	0,008	87,21
1981	ПРОВИВАТИСЯ	2	0,008	87,22
1982	ПРОБУДЖЕНИЙ	2	0,008	87,23
1983	ПРОВОРКОТАТИ	2	0,008	87,23
1984	ПРОГОНЮВАТИ	2	0,008	87,24
1985	ПРОЖИТИ	2	0,008	87,25
1986	ПРОЙТИ	2	0,008	87,26
1987	ПРОЙТИСЯ	2	0,008	87,27
1988	ПРОКИНУТИСЯ	2	0,008	87,27
1989	ПРОМИСА	2	0,008	87,28
1990	ПРОМІНЮВАТИ	2	0,008	87,29
1991	ПРОНИКЛИВИЙ	2	0,008	87,30
1992	ПРОСЬБА	2	0,008	87,30
1993	ПРОТВЕРЕЗИТИ	2	0,008	87,31
1994	ПРОТИВНИК	2	0,008	87,32
1995	ПРОТЯЖНИЙ	2	0,008	87,33
1996	ПРОШИБНУТИ	2	0,008	87,34
1997	ПРУЖИНА	2	0,008	87,34
1998	ПСУВАТИ	2	0,008	87,35

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
1999	ПУЛЬС	2	0,008	87,36
2000	ПУСТИТИСЯ	2	0,008	87,37
2001	РАДО	2	0,008	87,38
2002	РАЗ(присл.)	2	0,008	87,38
2003	РАЗИТИ	2	0,008	87,39
2004	РАМА	2	0,008	87,40
2005	РАМЕНО	2	0,008	87,41
2006	РАНО(ім.)	2	0,008	87,41
2007	РАХУВАТИ	2	0,008	87,42
2008	РЕГОТАТИСЯ	2	0,008	87,43
2009	РИНСЬКИЙ	2	0,008	87,44
2010	РИСУВАТИСЯ	2	0,008	87,45
2011	РІВНИНА	2	0,008	87,45
2012	РІЗКИЙ	2	0,008	87,46
2013	РІЗКО	2	0,008	87,47
2014	РІЗНИТИСЯ	2	0,008	87,48
2015	РІЗНОРОДНИЙ	2	0,008	87,49
2016	РІСТ	2	0,008	87,49
2017	РОДИННИЙ	2	0,008	87,50
2018	РОДИЧ	2	0,008	87,51
2019	РОЖЕВИЙ	2	0,008	87,52
2020	РОЗБАГАТТИ	2	0,008	87,53
2021	РОЗБИРАТИ	2	0,008	87,53

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
2022	РОЗБУРХАНИЙ	2	0,008	87,54
2023	РОЗВАЖИТИ	2	0,008	87,55
2024	РОЗГАРЯЧКОВАНИЙ	2	0,008	87,56
2025	РОЗГОРЯТИСЯ	2	0,008	87,56
2026	РОЗДАВАТИСЯ	2	0,008	87,57
2027	РОЗДИРАЮЧИЙ	2	0,008	87,58
2028	РОЗДРАЗНЕНИЙ	2	0,008	87,59
2029	РОЗКАЗ	2	0,008	87,60
2030	РОЗКАЗАТИ	2	0,008	87,60
2031	РОЗЛЮТИТИСЯ	2	0,008	87,61
2032	РОЗМАХ	2	0,008	87,62
2033	РОЗМІГУВАТИ	2	0,008	87,63
2034	РОЗМОВАЛЯТИ	2	0,008	87,64
2035	РОЗПЕЧЕНИЙ	2	0,008	87,64
2036	РОЗПИРСНУТИСЯ	2	0,008	87,65
2037	РОЗПИТАТИ	2	0,008	87,66
2038	РОЗПЛИНЕННЯ	2	0,008	87,67
2039	РОЗПУК	2	0,008	87,67
2040	РОЗСИПА&x0301;ТИСЬ	2	0,008	87,68
2041	РОЗСЛИЗНУТИСЯ	2	0,008	87,69
2042	РОЗУМІТИ	2	0,008	87,70
2043	РОЗХРИСТАНИЙ	2	0,008	87,71
2044	РУЇНА	2	0,008	87,71

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
2045	РУЧКА	2	0,008	87,72
2046	РЯТУВАТИ	2	0,008	87,73
2047	РЯТУНОК	2	0,008	87,74
2048	САЖЕНЬ	2	0,008	87,75
2049	САМОТА	2	0,008	87,75
2050	САМОТРИСК	2	0,008	87,76
2051	СВАРА	2	0,008	87,77
2052	СВАРИТИ	2	0,008	87,78
2053	СВАРИТИСЯ	2	0,008	87,78
2054	СВІ́ДОМО:без_свідома	2	0,008	87,79
2055	СВІДОМІСТЬ	2	0,008	87,80
2056	СВІЧКА	2	0,008	87,81
2057	СВОБІДНИЙ	2	0,008	87,82
2058	СВОЯК	2	0,008	87,82
2059	СЕМЕН(ім'я)	2	0,008	87,83
2060	СЕРЕДИНА	2	0,008	87,84
2061	СИВИЙ	2	0,008	87,85
2062	СИЛУВАТИ	2	0,008	87,86
2063	СІРНИК	2	0,008	87,86
2064	СКАЛА	2	0,008	87,87
2065	СКАРБ	2	0,008	87,88
2066	СКІК	2	0,008	87,89
2067	СКЛАСТИСЯ	2	0,008	87,89

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
2068	СКЛЕП	2	0,008	87,90
2069	СКРИНЬКА	2	0,008	87,91
2070	СКРИПНУТИ	2	0,008	87,92
2071	СКУПО	2	0,008	87,93
2072	СЛАБО	2	0,008	87,93
2073	СЛАВА	2	0,008	87,94
2074	СЛАДИТИ	2	0,008	87,95
2075	СЛІПІЙ	2	0,008	87,96
2076	СМАК	2	0,008	87,97
2077	СМАЧНО	2	0,008	87,97
2078	СМЕРКНУТИСЯ	2	0,008	87,98
2079	СМІЛІСТЬ	2	0,008	87,99
2080	СОЛОДКИЙ	2	0,008	88,00
2081	СОНІЧКО	2	0,008	88,00
2082	СОТНЯ	2	0,008	88,01
2083	СПЕКА	2	0,008	88,02
2084	СПІРАТИ	2	0,008	88,03
2085	СПІВАТИ	2	0,008	88,04
2086	СПОВНЕННЯ	2	0,008	88,04
2087	СПОКІЙНИЙ	2	0,008	88,05
2088	СПОСІБНІСТЬ	2	0,008	88,06
2089	СПРАВДІ	2	0,008	88,07
2090	СПРАГА	2	0,008	88,08

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
2091	СРІБЛИСТИЙ	2	0,008	88,08
2092	СТАДО	2	0,008	88,09
2093	СТАН(обставини)	2	0,008	88,10
2094	СТАРОСТА	2	0,008	88,11
2095	СТИРЧАЧИЙ	2	0,008	88,11
2096	СТИСКАТИ	2	0,008	88,12
2097	СТИСНЕНИЙ	2	0,008	88,13
2098	СЛОВП	2	0,008	88,14
2099	СТОГНАЄ	2	0,008	88,15
2100	СТОГНАТИ	2	0,008	88,15
2101	СТОН	2	0,008	88,16
2102	СТРАВА	2	0,008	88,17
2103	СТРЕПЕНУТИСЯ	2	0,008	88,18
2104	СТРІЙ	2	0,008	88,19
2105	СТРІЧА	2	0,008	88,19
2106	СУБОТА	2	0,008	88,20
2107	СУГОРБ	2	0,008	88,21
2108	СУДИТИ	2	0,008	88,22
2109	СУК	2	0,008	88,23
2110	СУМИРНИЙ	2	0,008	88,23
2111	СУСПІЛЬНИЙ	2	0,008	88,24
2112	СХОВАТИСЯ	2	0,008	88,25
2113	СЬОГОДНЯ	2	0,008	88,26

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
2114	Т.Є.(ТО_ЄСТЬ)	2	0,008	88,26
2115	ТАЄМНИЧИЙ	2	0,008	88,27
2116	ТЕКТИ	2	0,008	88,28
2117	ТЕРМОСИТИ	2	0,008	88,29
2118	ТИЖНЕВИЙ	2	0,008	88,30
2119	ТОВАР	2	0,008	88,30
2120	ТОВАРИСТВО	2	0,008	88,31
2121	ТОВЧОК	2	0,008	88,32
2122	ТОЙ-ТАКИ	2	0,008	88,33
2123	ТОПТАТИ	2	0,008	88,34
2124	ТОРБА	2	0,008	88,34
2125	ТОРГОВИЙ	2	0,008	88,35
2126	ТРЕМТЯЧИЙ	2	0,008	88,36
2127	ТРОЄ	2	0,008	88,37
2128	ТРОСНИК	2	0,008	88,37
2129	ТУДИ	2	0,008	88,38
2130	ТУЙ	2	0,008	88,39
2131	ТУЙ-ТУЙ	2	0,008	88,40
2132	ТУПО	2	0,008	88,41
2133	ТУТ-ТАКИ	2	0,008	88,41
2134	ТЮРМА	2	0,008	88,42
2135	ТЯГІТСЯ	2	0,008	88,43
2136	УВИВАТИСЯ	2	0,008	88,44

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
2137	УГОВОРЮВАТИ	2	0,008	88,45
2138	УГОЛЬ	2	0,008	88,45
2139	УЗГІР'Я	2	0,008	88,46
2140	УМЕРТИ	2	0,008	88,47
2141	УНИЖЕННЯ	2	0,008	88,48
2142	УПЕРТИЙ	2	0,008	88,48
2143	УПЕРТИСЯ	2	0,008	88,49
2144	УРВАТИСЯ(~СЬ-1)	2	0,008	88,50
2145	УТЕРПТИ	2	0,008	88,51
2146	УТШИТИ	2	0,008	88,52
2147	УЧИТЕЛЬ	2	0,008	88,52
2148	УЧИТИСЯ	2	0,008	88,53
2149	УЯВА	2	0,008	88,54
2150	ФАЙЧИНА	2	0,008	88,55
2151	ФАНТАЗІЯ	2	0,008	88,56
2152	ФАРБА	2	0,008	88,56
2153	ХАРЧАТИ	2	0,008	88,57
2154	ХВИЛЕВИЙ	2	0,008	88,58
2155	ХВИЛЬКА	2	0,008	88,59
2156	ХВОРОСТ	2	0,008	88,59
2157	ХИБА	2	0,008	88,60
2158	ХИТАТИ	2	0,008	88,61
2159	ХИТРИЙ	2	0,008	88,62

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част., %	Покриття, %
2160	ХІД	2	0,008	88,63
2161	ХЛИПАННЯ	2	0,008	88,63
2162	ХЛОП'Я	2	0,008	88,64
2163	ХОПИТИ	2	0,008	88,65
2164	ХРИПЛАЙ	2	0,008	88,66
2165	ХРОБАК	2	0,008	88,67
2166	ХУДОБА	2	0,008	88,67
2167	ХУСТКА	2	0,008	88,68
2168	ЦИГАНСЬКИЙ	2	0,008	88,69
2169	ЦКАВИЙ	2	0,008	88,70
2170	ЦКАВІСТЬ	2	0,008	88,70
2171	ЧАЛАПКАТИ	2	0,008	88,71
2172	ЧАРІВНИЙ	2	0,008	88,72
2173	ЧАСТЕНЬКО	2	0,008	88,73
2174	ЧАСТЬ	2	0,008	88,74
2175	ЧЕРВ'ЯК	2	0,008	88,74
2176	ЧЕРЕДА	2	0,008	88,75
2177	ЧЕСНОТА	2	0,008	88,76
2178	ЧОРНООКИЙ	2	0,008	88,77
2179	ЧУДНИЙ	2	0,008	88,78
2180	ЧУТИСЯ	2	0,008	88,78
2181	ЧУТНИЙ	2	0,008	88,79
2182	ШАХРУВАТИ	2	0,008	88,80

Ранг	Лема	Абс. част.	Відн. част.,%	Покриття, %
2183	ШЕЛЕСТ	2	0,008	88,81
2184	ШИБАТИ	2	0,008	88,82
2185	ШИБАТИСЯ(~СЬ-І)	2	0,008	88,82
2186	ШИРИТИ	2	0,008	88,83
2187	ШИРОКО-ШИРОКО	2	0,008	88,84
2188	ШИРОКОЛИСТИЙ	2	0,008	88,85
2189	ШКІРА	2	0,008	88,85
2190	ШЛЕЯ	2	0,008	88,86
2191	ШМАТ	2	0,008	88,87
2192	ШНУР	2	0,008	88,88
2193	ШОПА	2	0,008	88,89
2194	ШОСТИЙ	2	0,008	88,89
2195	ШПАРА	2	0,008	88,90
2196	ШТОЛЬНЯ	2	0,008	88,91
2197	ШТУРКАТИ	2	0,008	88,92
2198	ШУБЕРТ(прізви.)	2	0,008	88,93
2199	ЩЕМІТИ	2	0,008	88,93
2200	ЩИРИЙ	2	0,008	88,94
2201	ЩО-НЕБУДЬ	2	0,008	88,95
2202	ЩОСЬ(присл.)	2	0,008	88,96
2203	ЯКО-ТАКО	2	0,008	88,96
2204	ЯРКИЙ	2	0,008	88,97
2205	ЯСНО-ЗЕЛЕНИЙ	2	0,008	88,98

СЛОВА З ЧАСТОТОЮ 1 (НАРАХ LEGOMENA)

А-АХ	БЕЗМИСНО
А(виг.)	БЕЗМІРНО
А(част.)	БЕЗПЕРЕРИВНИЙ
АБИЩО	БЕЗРАДНИЙ
АДИ	БЕЗСЕРДЕЧНИЙ
АДІТ	БЕЗСЕРДЕЧНІСТЬ
АНГЕЛИК	БЕЗСИЛЬНО
АНГЕЛЬСЬКИЙ	БЕЗСОВІСНИЙ
АРИСТОКРАТ	БЕЗУМІТИ
АРКУШ	БЕЗЦІНОК
АТМОСФЕРА	БЕЛЬФЕР
АХНУТИ	БЕНГАЛЬ(вл.н.)
БА-А-А	БЕНТЕЖИТИ
БАБКА	БЕРЕГТИ
БАВИТИСЯ	БЕРЕЖНО
БАЖАЮЧИЙ	БЕСІДЛИВИЙ
БАЛАКАНКА	БЕСКИДИ(хребти_в_ Карпатах,гори)
БАЛАКАННЯ	БИСТРИЙ
БАМБУКОВИЙ	БИСТРО
БАНКНОТА	БИТИСЯ
БАНЯ	БИТТЯ
БАНЯК	БІГ
БАРАБОЛЯ	БІДНЯТКО
БАЮРА	БІДОЛАХА
БЕБЕХИ	БІДОЛАХА-РІПНИК
БЕЗВИХІДНИЙ	БІЙ
БЕЗГЛУЗДИЙ	БІЙКА
БЕЗГРАНИЧНИЙ	БІЛЕНИЙ
БЕЗГРАНИЧНО	БІЛОК
БЕЗДІЙНІСТЬ	БІЛЬШАТИ
БЕЗДІТНИЙ	БІЛЬШЕНЬКИЙ
БЕЗДУШНИЙ	БІШЕНСТВО
БЕЗЗГЛЯДНИЙ	БЛАВАТНИЙ
БЕЗЗУБИЙ	БЛАГОСЛОВЕННИЙ
БЕЗКОНЕЧНО	БЛЕЙ
БЕЗЛЮДНИЙ	БЛИМАТИ
БЕЗМИСНИЙ	

БЛИСК
БЛИСКАВИЦЯ
БЛИСКІТ
БЛИСКОТЯЧИЙ
БЛИСНУТИ
БЛІДНУТИ
БЛЯШАНИЙ
БО-М
БОВВАНТИ
БОВДУРИТИСЯ
БОГАТСТВО
БОЖЕСЬКИЙ
БОЖИТИСЯ
БОЖОК
БОЇВНИК
БОЙОВНИК
БОКОВИЙ
БОЛЕЧКА
БОЛОТНИСТИЙ
БОЛЮЧИЙ
БОРБА
БОРИСЛАВЦІ
БОРОНИТИСЯ
БОЧКА
БРАТОВІЙЧИЙ
БРАТОЛЮБСТВО
БРАТТЯ
БРИЗКАТИ
БРИЗНУТИ
БРИЧКА
БРУД
БРУДНО
БРУДНО-СІРИЙ
БРЯЗНУТИ
БУБЕН
БУДИТИ
БУДІВНИЧИЙ
БУДУВАННЯ

БУДУЧНІСТЬ
БУЙНИЙ
БУКВА
БУЛАВА
БУРИТИСЯ
БУРЛИВИЙ
БУРО-СИНІЙ
БУТЕЛЬКА
БУХАТИ
БУХЕР
БУЦМАТИЙ
БУШУВАТИ
БУШУЮЧИЙ
В'ЯЗНИЦЯ
ВАЖИТИ
ВАЖНІСТЬ
ВАЛАНДАТИСЯ
ВАЛИТИ
ВАЛИТИ-ПЕРЕВЕРТАТИ
ВАНЬКИР
ВАРИТИ
ВАСИЛІАНИ
ВАХЛЯР
ВБИТИСЯ
ВГОЛОС
ВДАЛЬ
ВДЕНЬ
ВДИВЛЮВАТИСЯ
ВДИРАТИСЯ
ВДОВЖ
ВДОВОЛЕНИЙ
ВЕДУЧИЙ
ВЕЗТИ
ВЕКСЕЛЬ
ВЕКСЛЬ
ВЕЛЕТ
ВЕЛИКОДУШНІСТЬ
ВЕЛИЧ

ВЕНТИЛЯЦІЯ
ВЕРБИНА
ВЕРЕСК
ВЕРЕТА
ВЕРЕТЕНО
ВЕРСТВА
ВЕРТГЕЙМІВСЬКИЙ:
 вертгеймівська_каса
ВЕРХ
ВЕРШИТИСЯ
ВЕСЕЛІСТЬ
ВЕСЕЛКА
ВЕСТИ
ВЕЧЕРЯТИ
ВЕЧІРНІЙ
ВЕЧОРІТИ
ВИ&x0301;СИПАТИ
ВИБАВИТИ
ВИБИРАТИ
ВИБИРАТИСЯ
ВИБИТИСЯ
ВИБІГА́ТИ
ВИБЛІДЛИЙ
ВИБОЇСТИЙ
ВИБРАТИСЯ
ВИБУХ
ВИБУХНУТИ
ВИВЕРЧЕНИЙ
ВИГНАНИЙ
ВИГОВОРІТИ
ВИГОДА
ВИГОРІЛИЙ
ВИДАВАТИ
ВИДАНИЙ
ВИДАТОК
ВИДВИГНУТИ
ВИДВИГНУТИСЯ
ВИДЕРЖУВАТИ

ВИДИВИТИСЯ
ВИДОБУТИСЯ
ВИЖИДАТИ
ВИЗВАТИ
ВИЇЗДИТИ
ВИКЛИК
ВИКЛИКУВАТИ
ВИКЛЮЧНО
ВИКОПАНИЙ
ВИКОРИСТУВАТИ
ВИКРИВЛЕНИЙ
ВИКРИК
ВИКРОЄНИЙ
ВИЛАЯТИ
ВИЛЕТІТИ
ВИЛІЗТИ
ВИЛІЧИТИСЯ
ВИЛУПИТИ
ВИМЕРТИ
ВИМІНКА
ВИМІНЯТИ
ВИМУЛИСТИЙ
ВИНА
ВИНАДГОРОДИТИ
ВИНАЙДЕНИЙ
ВИНОСИТИ
ВИНЯТИ
ВИПИСУВАТИ
ВИПИТУВАТИ
ВИПЛАТИТИ
ВИПОВІСТИ
ВИПРАВА
ВИПРУЧУВАТИ
ВИПУЩЕНИЙ
ВИРАЖАТИ
ВИРАХОВАНИЙ
ВИРИВАТИ
ВИРИНАТИ-ВИХОДИТИ

ВИРІЗАНИЙ
ВИРІЗУВАНИЙ
ВИРІЗУВАТИСЯ
ВИРОБИТИ
ВИРОБЛЕННЯ
ВИРОДИТИ
ВИРЯТУВАТИ
ВИСАДЖУВАТИ
ВИСИСАТИ
ВИСОЧЕННИЙ
ВИСТАЮЧИЙ
ВИСТРІЛИТИ
ВИСТУП
ВИСТУПАЮЧИЙ
ВИСТУПИТИ
ВИСУШИТИ
ВИТИ(видавати_звук)
ВИТИСКАТИ
ВИТРУЧУВАТИ
ВИТЯГНУТИ
ВИХОВАННИЙ
ВИХУДЖЕНИЙ
ВИЧЕРПАНИЙ
ВИЧЕРПАТИСЯ
ВИЧІКУВАТИ
ВИШНЕВИЙ
ВИШНЯ
ВИШУКАТИ
ВИЩЕЗГАДАНИЙ
ВИЯСНИТИ
ВІДАТИ
ВІДБИТИ
ВІДБИТИЙ
ВІДБІГТИ
ВІДБЛИСК
ВІДБУВАТИСЯ
ВІДВЕРНУТИ
ВІДВОРКНУТИ

ВІДГОЛОС
ВІДДИХАТИ
ВІДДУТИЙ
ВІДДУТИСЯ
ВІДЖИВИТИ
ВІДЗНАЧУВАТИСЯ
ВІДІЙМАТИ
ВІДКАЗАТИ
ВІДКАЗУВАТИ
ВІДКИСЬ
ВІДКРИТИ
ВІДКРИТИСЯ
ВІДМАЛУ
ВІДМОВА
ВІДМОВИТИ
ВІДНОВИТИ
ВІДНЯТИ
ВІДОМСТИТИСЯ
ВІДОПХНУТИ
ВІДОРВАТИ
ВІДОТХНУТИ
ВІДПИРАТИ
ВІДПРАВЛЯТИ
ВІДПРОВАДИТИ
ВІДРАЗА
ВІДРАЗЛИВИЙ
ВІДСВІЖИТИ
ВІДСКАКУВАТИ
ВІДСТАВАТИ
ВІДСТУП
ВІДСТУПИТИ
ВІДТИ
ВІДХИЛИТИ
ВІДХІД
ВІДХОДИТИ
ВІДХОТИТИ
ВІДЧАЙДУШНИЙ
ВІДЧИНЯТИ

ВІЙНА
ВІЙСЬКОВИЙ(прикм.)
ВІНО
ВІНОК
ВІНЦЯ
ВІРНО
ВІСІМДЕСЯТ
ВІСТРЯ
ВІТРЕЦЬ
ВІТРЯК
ВІЧНІСТЬ
ВІЧНО
ВКАЗАТИ
ВКАЗУВАТИ
ВКУПУ(присл.)
ВЛАСНЕ(част.)
ВЛАСНІСТЬ
ВЛАСТИВО
ВЛЕТІТИ
ВЛИВАТИ
ВЛІЗЛИВИЙ
ВМІШАТИСЯ
ВМОВКАТИ
ВНО
ВНУТРІШНІЙ
ВОВК
ВОГКІСТЬ
ВОДИЦЯ
ВОДОПАД
ВОЗИТИСЯ
ВОЛОКТИ
ВОЛОСІНЬ
ВОНЮЧИЙ
ВОНЯЧИЙ
ВОРОБЕЦЬ
ВОРОЖИЙ
ВОРУХНУТИСЯ
ВОРУШИТИСЯ

ВОРУШНЯ
ВОСЕНИ
ВОЮВАТИ
ВП'ЯТЕРО
ВПИТИСЯ
ВПОЧАТКАХ
ВПРАВА
ВПРЯГАТИ
ВРОДЖЕНИЙ
ВРОСТИ
ВСЕВЛАДНИЙ
ВСИЛУВАТИ
ВСПІД
ВСТРЯГТИ
ВСТУПАТИ
ВСТУПИТИСЯ
ВСХНУТИ
ВСЬО(част.)
ВСЯЧИНА
ВТИСНУТИСЯ
ВТІМ
ВТОМЛЕНИЙ
ВУЖЕВИЙ
ВУЗЬКИЙ
ВУЛКАН
ВУСАТИЙ
ГАВКАННЯ
ГАД
ГАДАТИ-ПЕРЕГАДАТИ
ГАДИНА
ГАДЮЧИЙ
ГАЗДА
ГАЙ
ГАЙДА
ГАЙТА
ГАЛУЗЬ
ГАЛЯВА
ГАНТЕЛИТИ

ГАРБАРНЯ
ГАРБАРСЬКИЙ
ГАРКНУТИ
ГАРМОНІЙНИЙ
ГАРНО
ГЕБРЕЙСЬКИЙ
ГЕЙ
ГЕЙКАТИ
ГЕН(присл.)
ГЕРАСИМІВ(прикм.)
ГЕРШКО(ім'я)
ГЕТ(част.)
ГИД
ГИДКО
ГІНКИЙ
ГІРКО
ГІРНИЦЬКИЙ
ГІРШЕ
ГЛАДЕНЬКИЙ
ГЛИБОЧЕЗНИЙ
ГЛИБОЧЕННИЙ
ГЛУШ
ГЛУШИТИ
ГМ
ГНАТИСЯ
ГНЕТУЧИЙ
ГНИЛИЗНА
ГНІТИТИ
ГОВ
ГОДЖЕННЯ
ГОЙДАТИСЬ
ГОЛКА
ГОЛОВАТИЙ
ГОЛОДЕН
ГОЛОДНИЙ
ГОЛОСНИЙ
ГОЛУБ
ГОЛЬДКРЕМЕРИ(прізви.)

ГОНЕНИЙ
ГОНТА
ГОРДИЙ
ГОРДО
ГОРЕЧ-ПОЛИН
ГОРІВКА
ГОРЛАТИ
ГОРОХ
ГОСПОДАР
ГОСПОДАРЮВАННЯ
ГОСПОДОНЬКО
ГОТЛІБІВ(прикм.)
ГРАД
ГРАНДІОЗНИЙ
ГРАНЬ
ГРАЮЧИЙ
ГРЕБТИ
ГРИБ
ГРИЗТИСЯ
ГРИЗЬКИЙ
ГРИМНУТИ
ГРИЦЬ(ім'я)
ГРІМ
ГРІХ
ГРІШНИЙ
ГРОВОВИЙ
ГРОХНУТИ
ГРОШИКИ
ГРОШОВИЙ
ГРУБО
ГРУДКА
ГРУЗ
ГРЯЗЬ
ГУК
ГУРКІТ
ГУТНИК
ГУТОРИТИСЯ
ГРУНТ

ДАВЛЕНІЙ
ДАЛЕКИЙ-ДАЛЕКИЙ
ДАЛЕЧИНА
ДАР
ДАРМУВАТИ
ДАРУВАТИ
ДАТИСЯ
ДБАТИ
ДВА-ТРИ
ДВАДЦЯТЬ
ДЕ-БУДЬ
ДЕ-НЕ-ДЕ
ДЕ(част.)
ДЕІНДЕ
ДЕКОТРИЙ
ДЕННИЙ
ДЕННО
ДЕНЬ-ДЕННО
ДЕРН
ДЕСЯТИЙ
ДЕСЯТКА
ДЕСЯТОК
ДЕСЯТЬ
ДЕШЕВИЙ
ДЗВОНИТИ
ДЗЕНЬ-ДЗЕНЬ-ДЗЕНЬ
ДЗЕНЬКІТ
ДЗЕНЬКНУТИ
ДЗЕРКАЛО
ДЗЕРКАЛЬЦЕ
ДИБАТИ
ДИВИТИ
ДИВНО
ДИВНО-НЕПРИЄМНИЙ
ДИВОГЛЯДНИЙ
ДИКІСТЬ
ДИЛИННЯ
ДИЛЬКОТАТИ

ДИЛЬКОТІТИ
ДИМ
ДИТЕНЯ
ДИТИНИЩЕ
ДИТИННИЙ
ДИХАННЯ
ДИХАТИ
ДИХАТИСЯ
ДІБРАТИСЯ
ДІВАТИСЯ
ДІВЧАЧИЙ
ДІВЧИНКА
ДІДИЧ
ДІДЬЧИЙ
ДІЖДАТИСЯ
ДІЗДРИТИ
ДІЗНАВАТИ
ДІА(місцевість)
ДІА(ріка)
ДІАТИСЯ
ДІРЯВИЙ
ДІСТАВАТИСЯ
ДІСТАТИСЯ
ДІТИСЯ
ДІТКНУТИ
ДІТКНУТИСЯ
ДІЯЛЬНІСТЬ
ДІЯТИ
ДІЯЧ
ДНЕВНИЙ
ДНИНА
ДНІСТРОВИЙ
ДОБИВАТИСЯ
ДОБИРАТИ
ДОБИТИСЯ
ДОБРАНІЧ
ДОБРОДІЙ
ДОБУВАТИ

ДОБУТИСЯ
ДОВГ
ДОВГИЙ-ДОВГИЙ
ДОВГО-ДОВГО
ДОВГОЛІТНІЙ
ДОВГОХВОСТИЙ
ДОВЖЕННИЙ
ДОВІДАТИСЯ
ДОВОЗИТИ
ДОГАД
ДОГАДКА
ДОГАНЯТИ
ДОГЛЯНУТИ
ДОГОНИТИ
ДОДАТОК
ДОЖИТИ
ДОКІР
ДОКЛАДАТИ
ДОКЛАДНИЙ
ДОКЛИ&x0301;КАТИ
ДОКЛИ&x0301;КАТИСЯ
ДОКОПАТИСЯ
ДОКТОР(ступінь)
ДОЛІЗТИ
ДОЛОЖИТИ
ДОМІНІЯ
ДОМСІВ(прикм.)
ДОНЕДАВНА
ДОНОСИТИ
ДОНОСИТИСЯ
ДООЧНЕ
ДОП'ЯТИ
ДОПЕКТИ
ДОПИТУВАТИСЯ
ДОПІКАТИ
ДОПІМНУТИСЯ
ДОПОВНЮВАТИ
ДОПОМОГТИ

ДОРОБЛЯТИСЯ
ДОРОГИЙ
ДОСВІД
ДОСВІТА
ДОСИ
ДОСИПА&x0301;ТИ
ДОСКАЗАТИ
ДОСТАВКА
ДОСТИГНУТИ
ДОТЕПЕР
ДОТЛА
ДОТУЛЮВАТИСЯ
ДОХІД
ДОЧАПАТИ
ДОЧЕКАТИСЯ
ДОЧИСТА
ДОЧУТИ
ДОЩЕЧКА
ДРАБИННИЙ
ДРАЗЛИВИЙ
ДРІБКА
ДРІБНИЦЯ
ДРОБИНА-ЖИДЕННЯТА
ДРОВА
ДУБ
ДУЖАТИ
ДУЖИЙ
ДУМАННЯ
ДУРЕНЬ
ДУРИЦЯ
ДУРІТИ
ДУРНИЦЯ
ДУХ-МУЧИТЕЛЬ
ДУЧКА
ДУШЕНЬКА
ДУШИТИ
ДУШИТИСЯ
ДУШКОМ(присл.)

Е
ЕЛЕКТРИЧНИЙ
ЕЛЕМЕНТ
ЕПІЛЕПСІЯ
ЄГОВА(ім'я_Бора)
ЖАБ'ЯЧИЙ
ЖАБА
ЖАДАННЯ
ЖАДАТИ
ЖАЛІБНО
ЖАЛОБА
ЖАНДАРМ
ЖАРИТИ
ЖАРКО
ЖБУХАТИ
ЖВАВИЙ
ЖЕРДКА
ЖИВОТНИЙ
ЖИДІВ(прикм.)
ЖИТЛО
ЖИТО
ЖІНОЦТВО
ЖІНОЧИЙ
ЖІНЧИН
ЖОВНИ
ЖОРНА
ЖОРСТОКІСТЬ
ЖУРА
ЖУРНАЛ
ЖУРЧАЧИЙ
З-ПЕРЕД
З-ПОСЕРЕД
З'ЇЗДИТИ
З'ЇХАТИ
ЗАБАВЛЯТИСЯ
ЗАБАГА
ЗАБАЖАТИ
ЗАБАЛАКАТИ

ЗАБИТИЙ
ЗАБІГ(ім.)
ЗАБІЙЦЯ
ЗАБІЙЧИЙ
ЗАБІЧИ
ЗАБЛИСНУТИ
ЗАБОРОНИТИ
ЗАБУВАТИ
ЗАВ'ЯЗАТИ
ЗАВ'ЯЗАТИСЯ
ЗАВАЛЯНИЙ
ЗАВВАЖИТИ
ЗАВЕРШЕНИЙ
ЗАВЗЯТИСЯ
ЗАВЗЯТО
ЗАВЗЯТТЯ
ЗАВИВАННЯ
ЗАВИСЛИВО
ЗАВИТИ
ЗАВМИРАТИ
ЗАВОД
ЗАВОДИТИ
ЗАВСТИДАТИСЯ
ЗАВТРАШНІЙ
ЗАГАНУТИ
ЗАГАЧКА
ЗАГИБНУТИ
ЗАГЛУШЕННЯ
ЗАГЛУШУВАНИЙ
ЗАГЛЯДУВАТИ
ЗАГОВОРИТИ
ЗАГРАНИЧНИЙ
ЗАГРИМАТИ
ЗАГУСЛИЙ
ЗАДАРМО
ЗАДЕРЕВІТИ
ЗАДЕРЖУВАТИСЯ
ЗАДЗВОНИТИ

ЗАДНІЙ
ЗАДНІСТРЯНСЬКИЙ
ЗАДРИЖАТИ
ЗАДУДНІТИ
ЗАДУМАНИЙ
ЗАДУМЧИВИЙ
ЗАДУХА
ЗАЖИВО
ЗАЖУРИТИ
ЗАЗИРАТИ
ЗАЗНАЧУВАТИ
ЗАЙМАТИ
ЗАКАВУЛОК
ЗАКИНУТИ
ЗАКІНЧИТИСЯ
ЗАКЛЯТТЯ
ЗАКОПАНИЙ
ЗАКОПТІЛИЙ
ЗАКРИВАТИ
ЗАКРУТ
ЗАКРУЧУВАТИ
ЗАКУТИНА
ЗАЛАМУВАТИСЬ
ЗАЛИВА
ЗАЛИВАТИСЯ
ЗАЛИВАЮЧИЙСЯ
ЗАЛІЗЯ
ЗАЛІССЯ
ЗАЛЯКАНИЙ
ЗАЛЯКТИСЯ
ЗАМАЄНИЙ
ЗАМАЇТИ
ЗАМАНЧИВИЙ
ЗАМАНЧИВІСТЬ
ЗАМАНЧИВО
ЗАМАХ
ЗАМАХУВАТИ
ЗАМЕРЗЛИЙ

ЗАМІШАННЯ
ЗАМКНЕНИЙ
ЗАМКНУТИ
ЗАМОРИТИ
ЗАМОРОЖЕНИЙ
ЗАМОРОЗИТИ
ЗАМУЖЖЯ
ЗАМУРЗАНИЙ
ЗАМУТИТИ
ЗАНЕДБАННЯ
ЗАНЕЧИЩЕНИЙ
ЗАНИМАТИ
ЗАНОСИТИ
ЗАНЯТТЯ
ЗАОЩАДЖЕНИЙ
ЗАПАНУВАТИ
ЗАПАШНИЙ
ЗАПЕВНО
ЗАПЕКЛІСТЬ
ЗАПИНИТИСЯ
ЗАПИРАТИСЯ
ЗАПИСАНИЙ
ЗАПИСУВАТИ
ЗАПИТАННЯ
ЗАПИТАТИСЯ
ЗАПИТИ
ЗАПЛАТИТИ
ЗАПОВІГЛИВІСТЬ
ЗАПОВНЕНИЙ
ЗАПОВНЯЮЧИЙ
ЗАПОРОТИ
ЗАПРАЦЬОВАНИЙ
ЗАПУСКАТИСЯ
ЗАРАЖУВАТИСЯ
ЗАРІБНИК
ЗАРІБНИНА
ЗАРІД
ЗАРОДА

ЗРУЧИНИ
ЗАРЯД
ЗАСВИСТІТИ
ЗАСКРИПІТИ
ЗАСЛІПИТИ
ЗАСЛІПЛЕНИЙ
ЗАСТАВЛЯТИ
ЗАСТАНОВЛЕННЯ
ЗАСТАНОВЛЯТИСЯ
ЗАСТЕЛЕНИЙ
ЗАСТОГНАТИ
ЗАСТРОМИТИ
ЗАСТРОМЛЕНИЙ
ЗАСТРЯГНУТИ
ЗАСТУКАТИ
ЗАСТУПАТИ
ЗАСТУПИТИ
ЗАСУДИТИ
ЗАСУКУВАТИ
ЗАСУНУТИСЯ
ЗАТАЄНИЙ
ЗАТАЛАПАНИЙ
ЗАТАМУВАТИ
ЗАТВОР
ЗАТЕКЛИЙ
ЗАТЕМНИТИ
ЗАТЕМНЮВАТИ
ЗАТЕРТИ
ЗАТИРАТИСЯ
ЗАТИХНУТИ
ЗАТОНУТИ
ЗАТОПИТИ
ЗАТОПЛЯТИ
ЗАТРУЮВАТИ
ЗАТРЯСТИ
ЗАТУЛИТИ
ЗАТЯЖІТИ
ЗАТЯТИЙ

ЗАФАРБОВАНИЙ
ЗАХАПУВАТИ
ЗАХАРЧАТИ
ЗАХВАЧУВАТИ
ЗАХИСТ
ЗАХИТАТИСЯ
ЗАХЛИПАТИ
ЗАХОВАННЯ
ЗАХОВУВАТИ
ЗАХОТІТИ
ЗАХРОПИТИ
ЗАЧЕПИТИ
ЗАЧОРНЕНИЙ
ЗАЧУТИ
ЗБАГАЧЕННЯ
ЗБЕРЕЧИ
ЗБИВАТИ
ЗБИРАТИ
ЗБИТИЙ
ЗБИТКУВАТИ
ЗБИТОК
ЗБИГА&x0301;ТИ
ЗБІЖЖЯ
ЗБІЛЬШЕННЯ
ЗБІЛЬШИТИСЯ
ЗБЛІДНУТИ
ЗБРИДНУТИ
ЗБУВАТИ
ЗБУДЖЕНИЙ
ЗБУРЕНИЙ
ЗБУРЕННЯ
ЗВ'ЯЗКА
ЗВАЖАЮЧИЙ
ЗВАРИТИ
ЗВАТИ
ЗВЕРНУТИСЯ
ЗВЕРХУ
ЗВЕРШАТИСЯ

ЗВЕСТИ
ЗВЕСТИСЯ
ЗВИВАЮЧИЙСЯ
ЗВИДІТИ
ЗВИНЯТИСЬ
ЗВИСОКА
ЗВИШ
ЗВІДАТИСЯ
ЗВІЛЬНА
ЗВІЛЬНИТИ
ЗВІР
ЗВІРЮВАТИ
ЗВІРЯ
ЗВІСНИЙ
ЗВІСТИТИ
ЗВОДИТИСЯ
ЗВОНИТИ
ЗГИБАТИ
ЗГИНУТИ
ЗГІРДНИЙ
ЗГІРДНО
ЗГОДА
ЗГОЛОШУВАТИСЯ
ЗГОНИТИСЯ
ЗГОРБИТИСЯ
ЗГОРБЛЕНИЙ
ЗГОРИТИ
ЗГРИЗЕНИЙ
ЗГРУБИТИ
ЗДАВАТИ
ЗДАВЕН-ДАВНА
ЗДАВЛЕННЯ
ЗДАЛЕКА
ЗДАТИСЯ
ЗДВИГАТИСЯ
ЗДЕРЖАТИСЯ
ЗДЕРЖУВАТИ
ЗДИ&x0301;БАТИ

ЗДИБА&x0301;ТИ
ЗДИВОВАНИЙ
ЗДОВЖ
ЗДОЛИНИ
ЗДОЛУ
ЗДОРОВ
ЗДРИМАНИЙ
ЗДРЯПУВАТИ
ЗЕЛЕНІТИ
ЗЕЛЕНКУВАТИЙ
ЗЕМЛЯНИЙ
ЗЕНІТ
ЗЕРНО
ЗИЗООКИЙ
ЗИМА
ЗИСКАТИ
ЗІВ'ЯЛИЙ
ЗІВ'ЯНУТИ
ЗІМ'ЯТИ
ЗІСТАТИ
ЗІСТАТИСЯ
ЗІТХАТИ
ЗЛАГОДИТИ
ЗЛАДЖЕНИЙ
ЗЛАМАНИЙ
ЗЛЕГШИТИ
ЗЛЕТІТИ
ЗЛИТИ
ЗЛІСНИЙ(ім.)
ЗЛІСНИЙ(прикм.)
ЗЛОБНО
ЗЛОВИТИ
ЗЛОВЩИЙ
ЗЛОМИТИ
ЗЛОМЛЕНИЙ
ЗЛЯКАТИСЯ
ЗМ'ЯКНУТИ
ЗМАГАТИСЯ

ЗМАЛЕНЬКУ
ЗМАЛУ
ЗМЕСТИ
ЗМИЛОСЕРДИТИСЯ
ЗМИСЛ
ЗМІЙ-УДАВ
ЗМІНИТИ
ЗМІНЮВАТИСЯ
ЗМІСТ
ЗМОВИТИСЯ
ЗМОВКНУТИ
ЗМОВЧАТИ
ЗМУЧЕННЯ
ЗНАДОБА
ЗНАЙДА
ЗНАЙОМИЙ
ЗНАК
ЗНАКОМСТВО
ЗНАМЕНИТИЙ
ЗНАННЯ
ЗНЕМАГАТИ
ЗНЕСТИСЯ
ЗНИЩЕННЯ
ЗНИЩИТИ
ЗНОСИТИ
ЗНЯТИ
ЗОГИДЖЕННЯ
ЗОЛОТИСТО-КРОВАВИЙ
ЗОПСУТТЯ
ЗРАХУВАТИ
ЗРИВАТИ
ЗРІБНИЙ
ЗРОБИТИСЯ
ЗРОСЛИЙ
ЗРУЙНОВАНИЙ
ЗРУЙНУВАТИ
ЗРУЧНИЙ
ЗРУЧНО

ЗСУВАТИСЯ
ЗУБЕЦЬ
ЗУПИНИТИ
ЗУПИНЯТИ
ЗЦПИТИ
ЗЧЕПИТИСЯ
ІГРАТИ
ІДІОТИЗМ
ІЛЯСТИЙ
ІМ'Я
ІНДИК
ІНДІЙСЬКИЙ
ІНЖЕНЕР
ІНТЕРЕС
ІСКРА
ІСКРИСТИЙ
ІСТИЙ
ІСТОРІЯ
ІСТОТА
ЇДКО
ЇЗДА
ЙНО
КАВА
КАЙДАНИ
КАЛАМУТНИЙ
КАЛЮЖА
КАЛЮЖКА
КАМІНЕЦЬ
КАМІННИЙ
КАМІННЯ
КАНЦЕЛЯРІЯ
КАПАТИ
КАПОРЕС(євр.)
КАПРАВООКІЙ
КАПРИЗНИЙ
КАПЦАН-МІХОНОХА
КАТАЛОГ
КАЧАТИСЯ

КВАРТАЛ
КВАЧ
КВИТ
КВІТИ
КИВАТИ
КИСЛИЙ
КИТИЦЯ
КИШЕНЯ
КІЛЬКАНАДЦЯТЬ
КІЛЬКОРО
КІМНАТА
КІНЧАСТИЙ
КІНЧАТИ
КІНЧИТИ
КІНЧИТИСЯ
КІСТКА
КІСТЯК
КІСТЯНИЙ
КІСТЯР
КІТ
КЛАДОВИЩЕ
КЛАНЯТИСЯ
КЛАСТИ
КЛЕЙМО
КЛИК
КЛИКНУТИ
КЛОНИТИ
КЛУБИТИСЯ
КЛЬОЦ
КЛЯСТИ
КОБ
КОБИ
КОБИ-НО
КОБОЛЬД
КОВДРА
КОЛИСАТИСЬ
КОЛОДРУБ
КОЛОССЯ

КОМАР
КОМАХА
КОМОДА
КОНСЕКВЕНТНИЙ
КОНСТРУКЦІЯ
КОНТРОЛЬ
КОНЮШИНА
КОПА
КОПОТТИ
КОРИТИСЯ
КОРМИТИ
КОРОТКИЙ
КОРЧ(спазм)
КОРЧИТИСЯ
КОСАР
КОСИЙ
КОСИТИ
КОСО
КОСОВИЦЯ
КОСТЕЛ
КОСТЯНИЙ
КОСЯ
КОТРИЙ-НЕБУДЬ
КОЦ
КОШТ
КР[ЕЙЦЕР]
КРАДЕНИЙ
КРАЄВИД
КРАЙ(прийм.)
КРАСНО
КРАСОТА
КРАСТИСЯ
КРАСУВАТИСЯ
КРЕЙДА
КРИВДИТИ
КРИВИТИСЯ
КРИМИНАЛ
КРИТИЙ

КРИТИЧНИЙ
КРИШТАЛЬНИЙ
КРИСЛО
КРОПИТИ
КРУГОВИД
КУЛЯ
КУПИНА
КУПКА
КУПУЮЧИЙ
КУРС
КУРЯВА
КУСНИЧОК
КУХАРКА
ЛАБА
ЛАЗУР
ЛАЗУРНИЙ
ЛАМАТИ
ЛАМПА
ЛАСКАВО
ЛАТА
ЛАТКА
ЛЯТИ
ЛЕГЕНЬКО
ЛЕГКІСТЬ
ЛЕГОВИЩЕ
ЛЕДВЕ-ЛЕДВЕ
ЛЕДВО-НЕ-ЛЕДВО
ЛЕДОВАТИЙ
ЛЕКЦІЯ
ЛЕТЯЧИЙ
ЛИБАННЯ
ЛИБАЦЬКИЙ
ЛИКО
ЛИНУТИ
ЛИХОРАДКА
ЛІВЕРАНТ
ЛІД
ЛІКАРСЬКИЙ

ЛІКЕР
ЛІНИВИТИ
ЛІНЬ
ЛІСИСТИЙ
ЛІЩИНА
ЛЛЯТИ
ЛОВИТИ
ЛОПАТА
ЛОПУШНЯ
ЛОСКОТАТИ
ЛОТАШ
ЛОТОКИ
ЛУГ
ЛУНА
ЛЮБОВНИЙ
ЛЮБОВНО
ЛЮБОЩІ
ЛЮТУВАТИ
ЛЮТЬ
ЛЯГАТИ
ЛЯКАТИ
ЛЯМПАРТ
М'ЯКНУТИ
М'ЯСИВО
М'ЯСО
МАБУТЬ
МАЄТКОВИЙ
МАЙОВИЙ
МАЛЕСЕНЬКИЙ
МАЛЬОВАНИЙ
МАЛЬОВАНКА
МАЛЮНОК
МАЛЯР
МАНАТКИ
МАРА
МАРНИЙ
МАРНИЦЯ
МАРНО

МАРШ
МАТЕРИНСЬКИЙ
МАХАТИСЯ
МАЦАТИ
МАШИНАЛЬНО
МЕБЛЬОВАНІЙ
МЕЛЬКАТИ
МЕЛЬКОМ
МЕНКЕС(прізви.)
МЕРЗКО
МЕРКОТИТИ
МЕРКОТЯЧИЙ
МЕРТВІТИ
МЕРТВО
МЕРТВОТА
МЕТА
МЕТАЛЕВІЙ
МЕТАТИСЯ
МЕТНУТИСЯ
МЕХАНІЧНИЙ
МИГАТИ
МИГКОТИТИ
МИГНУТИ
МИГОМ
МИГТИТИ
МИЛОСЕРДНИЙ
МИЛОСЕРДЯ
МИЛЯ
МИНАТИСЯ
МИНУЛИЙ
МИР
МИСНИК
МИТЕРЧУКИ(прізви.)
МІДЯНИЙ
МІЗЕРІЯ
МІЗЕРОТА
МІНА
МІНЕРАЛЬНИЙ

МІНИТИСЯ
МІНЯНКА
МІРКА
МІРКУВАТИ
МІСТ
МІСТОК
МІСЦЕВІСТЬ
МІСЯЦЬ
МНОГО
МНОГОВЛАДНИЙ
МОВБИ
МОГОРИЧ
МОЖЛИВИЙ
МОЗОК
МОЛИТИСЯ
МОЛОТ
МОЛОТИ
МОЛОТИТИ
МОРАЛЬНИЙ
МОРДУВАТИ
МОРОЧИТИСЯ
МОРЩИТИСЬ
МОТИКА
МОТУЗЗЯ
МОШКІВ(прикм.)
МРЕЦЬ
МРІЯТИ
МУЖЧИНА
МУР
МУРАВА
МУРАВИЦЯ
МУРАШКА
МУРОВАНІЙ
МУСИТИСЯ
МУСКУЛЯРНИЙ
МУТИТИ
МУЧИТИ
НАБИРАННЯ

НАБИРАТИСЯ
НАБИТИ
НАБИГАТИ;ТИ
НАБІК
НАБЛИЖАТИСЯ
НАБЛИЖЕННЯ
НАБОРЗІ
НАБРАТИ
НАБРАТИСЯ
НАВАЛА
НАВЕРНУТИ
НАВЕРХА
НАВЕСНІ
НАВИВАТИСЯ
НАВИКЛИЙ
НАВИНЕНИЙ
НАВИНУТИЙ
НАВІДАТИ
НАВІДРІЗ
НАВКУЧИТИСЯ
НАВМИСНЕ
НАВПРОЦАПИ
НАВСТРІЧУ
НАГЛИЙ
НАГЛЯДНО
НАГНАТИ
НАГОВОРИТИСЬ
НАГОДА
НАГРОМАДИТИ
НАГРОМАДИТИСЯ
НАДАВАТИ
НАДБИГАТИ
НАДБИГТИ
НАДВЕРЖЕНИЙ
НАДВЕЧІР
НАДВИШКИ
НАДВІР
НАДЗВИЧАЙНИЙ

НАДЗИРАННЯ
НАДЗИРАТИ
НАДЗОРУВАННЯ
НАДИВИТИСЯ
НАДИХУВАТИСЯ
НАДІЯТИ
НАДМІР
НАДОКЛАДЬ(присл.)
НАДСКАКУВАТИ
НАДТЯГАТИ
НАДУВАТИСЯ
НАЄМНИК
НАЗВАТИ
НАЗІТХАТИ
НАЇЖЕНИЙ
НАЙДЕНИЙ
НАЙМЛЕНИЙ
НАЙПЕВНІШЕ(присл.)
НАЙПЕРШИЙ
НАЙТИСЯ
НАКИДАНИЙ
НАКЛЯСТИСЯ
НАКРИТИЙ
НАКУПУВАТИ
НАЛАДЖЕНИЙ
НАЛЕЖИТИЙ
НАЛИБАТИ
НАЛИТИСЯ
НАЛІВО
НАЛОМИТИ
НАМАЗАНИЙ
НАМАЛЬОВАНИЙ
НАМЕТНІСТЬ
НАНЯТИСЯ
НАПАДАТИ
НАПЕВНО
НАПИВАТИ
НАПИСАТИ

НАПИТИСЯ
НАПИТОК
НАПІВВИЗИВАЮЧИЙ
НАПІВГЛУПИЙ
НАПІВГНІВНИЙ
НАПІВДОБРОДУШНИЙ
НАПІЙ
НАПОВНЮВАТИ
НАПОВНЮВАТИСЯ
НАПОВНЯТИ
НАПОВНЯТИСЯ
НАПОЇТИ
НАПОМАЦКИ
НАПОТЕМКИ
НАПРАВДУ
НАПРАВИТИ
НАПРИМІР
НАПРУЖАТИСЯ
НАПРУЖУВАТИ
НАПРЯМ
НАРАДА
НАРАДЖУВАТИСЬ
НАРІКАННЯ
НАРОСТИ
НАСВАРИТИ
НАСЕРЕДИНІ
НАСІСТИ
НАСКИДАНИЙ
НАСЛУ&x0301;ХАТИСЯ
НАСМАРОВАНИЙ
НАСМІХАТИСЯ
НАСМІШКА
НАСТОПТАНИЙ
НАСТРІЙ
НАСТУПАЮЧИЙ
НАСУВАТИ
НАСУПИТИСЬ
НАТЕРПІТИСЯ

НАХИЛИТИСЯ
НАХОДИТИ
НАЧОРНО
НЕАБИЯКИЙ
НЕБАВКА
НЕБЕЗПЕЧЕНСТВО
НЕВІЖЧЕНЬКО
НЕБОГА
НЕВДОВОЛЕННЯ
НЕВИГІДНИЙ
НЕВИГІДНО
НЕВИДИМО
НЕВИННИЙ
НЕВИННО
НЕВИРАЗНО
НЕВИЯСНИМИЙ
НЕВІДСТУПНИЙ
НЕВСИПУЧИЙ
НЕВЧАСНИЙ
НЕГАРНИЙ
НЕГАРНО
НЕГЛИБОКО
НЕГОДА
НЕДАЛЕКО
НЕДБАЛІСТЬ
НЕДВИЖНИЙ
НЕДВИЖНО
НЕДЕЛКАТНИЙ
НЕДОБАЧУВАТИ
НЕДОБРЕ
НЕДОКІНЧЕНИЙ
НЕДОЛЮДОК
НЕДОПЛЕТЕНИЙ
НЕДОСТАВАТИ
НЕЖИВИЙ
НЕЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ
НЕЗВАЖАЮЧИ
НЕЗМІРИМИЙ

НЕЗНАКОМИЙ	НЕЧИСТИЙ(ім.)
НЕЗЧУТИСЯ	НЕЧИСТОТА
НЕЛАСКАВИЙ	НЕЧУТНО
НЕЛЮДСЬКІСТЬ	НЕСВИДКО
НЕМАЛИЙ	НЕЩАСНИЙ
НЕМИЛОСЕРДЯ	НЕЯСНИЙ
НЕМИЛОСТИВИЙ	НЕЯСНО
НЕМІЧ	НИРЯТИ
НЕМОЛОДИЙ	НИШПОРИТИ
НЕНАВИДІТИ	НИЩЕННЯ
НЕНАВИСНИЙ	НІ&x0301;ЧОГО(присудк.сл.)
НЕНАГЛЯДНИЙ	НІГОТЬ
НЕНАСТАННИЙ	НІЖКА
НЕОБАЧНИЙ	НІМО
НЕОСТОРОЖНІСТЬ	НОЖЕНЯ
НЕОХОТНО	НОРА
НЕПАМ'ЯТУЩИЙ	НОРМАЛКА
НЕПЕВНІСТЬ	НОРМАЛЬНИЙ
НЕПЕРЕПАЛЕНИЙ	НОРМАЛЬНО
НЕПОМАЛУ	НОСИТИСЯ
НЕПОСИДЮЧИЙ	НОСОРИГ
НЕПРАЦЬОВИТИЙ	НОТАТКА
НЕПРИРОДНИЙ	НОШІЙ
НЕПРИСТУПНИЙ	НУДА
НЕПРИЯЗНЬ	НУЖДЕННО
НЕРІВНИЙ	ОБ'ЯВИТИ
НЕРОБИ-ЖИДИ	ОБВІГТИ
НЕРУХОМІСТЬ	ОБВИВАТИ
НЕСВІДОМІСТЬ	ОБВИВАТИСЯ
НЕСВІДУЩИЙ	ОБВИСНУТИ
НЕСИТИЙ	ОБВОДИТИ
НЕСПРИЯЮЩИЙ	ОБГАНЯТИ
НЕСТАРИЙ	ОБДЕРТИЙ
НЕСТРУГАНИЙ	ОБЕЗСИЛЮВАТИ
НЕСТЯМИТИСЯ	ОБЕЗУМІТИ
НЕТЕРПЕЛИВО	ОБЕРНЕНИЙ
НЕХАРНИЙ	ОБЗИРАТИ
НЕХРЕЩЕНИЙ	ОБІЛЛЯТИ

ОБІЛЛЯТИЙ
ОБКРУТИТИ
ОБКРУЧУВАТИ
ОБЛАДОВАНИЙ
ОБЛИВАТИ
ОБЛИПЛИЙ
ОБЛИТИ
ОБЛОЖИТИ
ОБМАХУВАТИСЯ
ОБМИТИ
ОБМОТАТИ
ОБНИЩЕНИЙ
ОБНІМАТИ
ОБНЯТИ
ОБОЄ
ОБОЛІЧКА
ОБПУТАНИЙ
ОБРАЗА
ОБРАЗОВАНИЙ
ОБРАЗОК
ОБРАХУНОК
ОБРИДНУТИ
ОБРОСЛИЙ
ОБРУБАНИЙ
ОБСУНУТИСЬ
ОБТЕКЛИЙ
ОБТЕСАТИ
ОБТИ&x0301;КАТИ
ОБТИРАТИ
ОБХО&x0301;ДИТИ
ОБХОДИ&x0301;ТИ
ОБШАРИТИ
ОБШАРПАНИЙ
ОВАД
ОВАДНЯ
ОГЛУХНУТИ
ОГЛУШЕНИЙ
ОГЛУШУЮЧИЙ

ОГЛЯДАТИ
ОГЛЯДАТИСЯ
ОГНИК
ОГОРОД
ОГОРОДЖУВАТИ
ОДВІРОК
ОДЕРЖАНИЙ
ОДЕРЖАТИ
ОДИНАДЦЯТИЙ
ОДИНОКИЙ
ОДИЧІННЯ
ОДІТИЙ
ОДНАКИЙ
ОДНОКІНКА
ОДНОСТАЙНИЙ
ОДНОСТАЙНІСТЬ
ОДУЖАТИ
ОДУРИТИ
ОЖИВИТИСЯ
ОЖИВЛЯЮВАТИСЯ
ОЖИДАНКА
ОЗИМИЙ
ОЗИРАТИСЯ
ОКЛИК
ОКОПИЩЕ
ОКРІП
ОКРОВАВЛЕНИЙ
ОЛОВ'ЯНИЙ
ОО(отці)
ОПАДАТИ
ОПАЛІСТЬ
ОПАНОВУВАТИ
ОПАРЕНИЙ
ОПЕРЕЗАТИ
ОПЕРІЗУВАТИ
ОПЕРТИЙ
ОПЛАЧУВАТИСЯ
ОПОВІДАТИ

ОПОНА	ПАЛАТИ
ОПРАВЛЕНИЙ	ПАЛЕЦЬ
ОПУСКАТИ	ПАЛЯЩИЙ
ОПУТУВАТИ	ПАМ'ЯТАТИ
ОСВІЧУВАТИ	ПАНІ
ОСЕЛЯ	ПАНСЬКИЙ
ОСИРОЧЕНИЙ	ПАПОРОТЬ
ОСІНЬ	ПАРАДА
ОСЛАБЛИЙ	ПАСМУГА
ОСМІЛИТИСЯ	ПАСТІВНИК
ОСМІХАТИСЬ	ПАТИНОК
ОСОБЛИВИЙ	ПАТИЧОК
ОСПАЛІСТЬ	ПАХА
ОСТАВАТИ	ПАХНУТИ
ОСТАТИ	ПАХОЩІ
ОСТАТОК	ПАХУЩИЙ
ОСТИВАТИ	ПАША
ОСТОВПІННЯ	ПЕВНЕ(=ПЕВНО)
ОСТОРОНЬ	ПЕВНІСТЬ
ОТВІРАТИСЯ	ПЕЙСАТИЙ
ОТІПАТИ	ПЕКУЧИЙ
ОТУМАНЕННЯ	ПЕНЬ
ОТУМАНІЛИЙ	ПЕНЯТИ
ОТУПІННЯ	ПЕРЕБІГАТИ
ОТЯЖІТИ	ПЕРЕВ'ЯЗАТИ
ОХАННЯ	ПЕРЕВ'ЯЗУВАТИ
ОХАРАКТЕРИЗУВАННЯ	ПЕРЕВАЖИТИСЯ
ОХОЧИЙ	ПЕРЕВИСНУТИ
ОЧУТИТИСЯ	ПЕРЕВОДИТИСЯ
П'ЯТЕРО	ПЕРЕГОРЯТИ
П'ЯТСОТ	ПЕРЕД(ім.)
ПА&x0301;СТИ(у_знач_ВПА- СТИ)	ПЕРЕДАВЛЮВАТИ
ПАГУБНИЙ	ПЕРЕДАТИ
ПАДЛО	ПЕРЕДВІСНИК
ПАЖЕРЛИВО	ПЕРЕДНІЙ
ПАЗУХА	ПЕРЕДОВСІМ
ПАКУНОК	ПЕРЕДОМ(присл.)
	ПЕРЕДСМЕРТНИЙ

ПЕРЕДУСІМ
ПЕРЕДЧАСНИЙ
ПЕРЕЖИВАТИ
ПЕРЕЇЗДИТИ
ПЕРЕЙНЯТИ
ПЕРЕКАРБУЛЯТИСЯ
ПЕРЕКАЧУВАТИСЯ
ПЕРЕКВАШЕНИЙ
ПЕРЕКИДАТИСЯ
ПЕРЕКОНАНИЙ
ПЕРЕКОНАТИ
ПЕРЕКОНАТИСЬ
ПЕРЕКРИВЛЕНИЙ
ПЕРЕКРИЧАТИ
ПЕРЕЛЕТІТИ
ПЕРЕЛІСОК
ПЕРЕЛІТАТИ
ПЕРЕЛЮДНЕНИЙ
ПЕРЕЛЯКАНИЙ
ПЕРЕЛЯКТИСЯ
ПЕРЕМАГАТИ
ПЕРЕМЕРТИ
ПЕРЕМИТИ
ПЕРЕМІНИТИ
ПЕРЕМІНИТИСЯ
ПЕРЕМІНЮВАТИСЯ
ПЕРЕМІНЯТИСЯ
ПЕРЕМОЧИ
ПЕРЕНОЧУВАТИ
ПЕРЕНЯТИ
ПЕРЕПОВНЕНИЙ
ПЕРЕПОЛОШЕНИЙ
ПЕРЕПРАШАТИ
ПЕРЕПРОВАДИТИ
ПЕРЕПУДЖЕНИЙ
ПЕРАЖАЮЧИЙ
ПЕРЕРИВАНИЙ
ПЕРЕРОБЛЮВАТИ

ПЕРЕРОДЖУВАТИСЬ
ПЕРЕСІКАТИ
ПЕРЕСЛІДУВАТИ
ПЕРЕСОХЛИЙ
ПЕРЕСПАТИ
ПЕРЕСТАТИ
ПЕРЕСТУДИТИСЯ
ПЕРЕСТУПНИК
ПЕРЕШАБАСУВАТИ
ПЕРІЯ
ПЕРЛОВИЙ
ПЕРСТІНЬ
ПЕРТИЙ
ПЕРШИЙ-ЛІПШИЙ
ПЕСИК
ПЕСТИТИ
ПЕСТОЩІ
ПЕСТРИЙ
ПЕСЬОГЛАВЕЦЬ
ПЕЧЕНИЙ
ПИЛЬНИЙ
ПИЛЬНУВАТИ
ПИРСКАТИ
ПИСКЛИВИЙ
ПИШНО
ПІВГОДИНИ
ПІВКВАТИРКА
ПІВТІНЬ
ПІВТОРАКІВ(прикм.)
ПІД(ім.)
ПІДВАЛ
ПІДВАЛИНА
ПІДВЕСТИСЯ
ПІДГР'Я(територія)
ПІДГНИЛИЙ
ПІДЖИДАТИ
ПІДЙІМАТИ
ПІДЙІНЯТИ

ПІДКОПАНИЙ
ПІДКОПУВАТИСЯ
ПІДЛИЗУВАТИСЯ
ПІДМІТУВАТИСЯ
ПІДМУЛЮВАТИ
ПІДНЕСЕНИЙ
ПІДНЕСТИ
ПІДНІЖЖЯ
ПІДНІМАТИ
ПІДНОСИТИСЯ
ПІДОЗРІННЯ
ПІДПАДАТИ
ПІДПЛАЧУВАТИ
ПІДПУХЛИЙ
ПІДСТАВА
ПІДСТЕРЕГТИ
ПІДСТУПАТИ
ПІДСУВАТИ
ПІДСУНУТИ
ПІДСУНУТИСЯ
ПІДТОЧЕНИЙ
ПІДТЯГТИ
ПІДЧУВАТИ
ПІДХИЛИТИ
ПІДХМЕЛЕНИЙ
ПІДХОПИТИ
ПІДШПОТУВАТИСЯ
ПІЗНАВАТИ
ПІЗНІЙ
ПІМКНУТИ
ПІНА
ПІСЛАТИ
ПІШКИ
ПІЛАСТ
ПІЛАТИТИСЯ
ПІЛАТНЯ
ПІЛАЧЛИВИЙ
ПІЛИВКІЙ

ПІЛИН
ПІЛОДИТИСЯ
ПІЛОХІЙ
ПІЛЮВАТИ
ПІЛЮГАВСТВО
ПІЛЮТА
ПІЛЯМА
ПІО-ДОБРУ
ПІОБАЧИТИСЯ
ПІОБІГАТИ
ПІОБІЛЬШУВАТИСЯ
ПІОБОРОТИ
ПІОБОРОТИСЯ
ПІОБОРЮВАТИ
ПІОБУДЖУВАТИ
ПІОВАГА
ПІОВАЛА
ПІОВАЛЕНИЙ
ПІОВАЛИТИ
ПІОВЕРГТИ
ПІОВЕРНУТИСЯ
ПІОВЕРТАТИСЯ
ПІОВЕРХНІСТЬ
ПІОВІЇЗДИТИ
ПІОВИСТУПАТИ
ПІОВИТИЙ
ПІОВИХОДИТИ
ПІОВІДА&x0301;ТИ
ПІОВІДВОЗИТИ
ПІОВІДНІМАТИ
ПІОВІСИТИ
ПІОВНИТИ
ПІОВНО
ПІОВНОВИДИЙ
ПІОВНОЛИЦИЙ
ПІОВОЛОКТИСЯ
ПІОВОРОТКІСТЬ
ПІОВПЕРЕК

ПОВСИХАТИ
ПОВСТАВАТИ
ПОВТОРИТИ
ПОВТОРЯТИ
ПОГАДАТИ
ПОГАНЕЦЬ
ПОГАНО
ПОГАНЯТИ
ПОГАСАТИ
ПОГАСИТИ
ПОГНАТИ
ПОГОВОРИТИ
ПОГОЙДУВАТИ
ПОГОРДА
ПОДАТЛИВИЙ
ПОДВІЙНИЙ
ПОДИБАТИ
ПОДИВИТИ
ПОДИВИТИСЯ
ПОДИВЛЯТИ
ПОДІЛИТИСЯ
ПОДІЛЬСЬКИЙ
ПОДІТИ
ПОДОБАТИСЯ
ПОДОБРИТИ
ПОДРІВ
ПОДРІВ'Я
ПОДРІВНІСТЬ
ПОДУНУТИ
ПОДУШКА
ПОЖИВА
ПОЖИРАТИ-ПОЖИРАТИ
ПОЖИТИ
ПОЖОВКНУТИ
ПОЗАВ'ЯЗУВАНИЙ
ПОЗАКУПЛЯТИ
ПОЗАМАЛЬОВУВАТИ
ПОЗАПАДАТИ

ПОЗАПКАТИ
ПОЗАТИКАНИЙ
ПОЗБАВЛЕНИЙ
ПОЗБИВАНИЙ
ПОЗБУТИСЯ
ПОЗВОДИТИ
ПОЗЕЛЕНІЛИЙ
ПОЗИРАТИ
ПОЗІР
ПОЗНОСИТИ
ПОКАЛЧЕНИЙ
ПОКАЛЧИТИ
ПОКАЛЧИТИСЯ
ПОКАРБУЛЯТИСЯ
ПОКВАПНО
ПОКИДАТИ
ПОКИНЕНИЙ
ПОКІЙНИК
ПОКІНЧИТИ
ПОКІРНИЙ
ПОКЛАД
ПОКЛИК
ПОКЛИКАТИ
ПОКЛІН
ПОКОЛІНС
ПОКОРЧЕНИЙ
ПОКОТОМ
ПОКРАЙ(прийм.)
ПОКРИВДЖЕНИЙ
ПОКРИВИТИСЬ
ПОКРИКАТИ
ПОКРИКУВАТИ
ПОКРИЧАТИ
ПОКРІПИТИ
ПОКРІПИТИСЯ
ПОКРІПЛЕНИЙ
ПОЛАМАТИ
ПОЛЕГШИТИ

ПОЛИЦЯ	ПОПРИНОСИТИ
ПОЛІЗТИ	ПОПРОВАДИТИ
ПОЛІНО	ПОПРОСТУ
ПОЛІПШИТИСЯ	ПОПСУВАТИ
ПОЛОВІЮЧИЙ	ПОПУСТИТИ
ПОЛОЖЕНИЙ	ПОРАННІЙ
ПОЛОЖИТИ	ПОРАНОК
ПОЛОХАТИ	ПОРВАНИЙ
ПОЛУДЕНЬ	ПОРІСТ
ПОЛЬСЬКИЙ	ПОРОБИТИ
ПОЛЯНА	ПОРПАТИСЯ
ПОМЕРКНУТИ	ПОРУЧ
ПОМЕРТВІТИ	ПОРУШАНИЙ
ПОМІШАНИЙ	ПОРУШИТИ
ПОМІШАТИСЯ	ПОРУШИТИСЯ
ПОМОЧИ	ПОРЦІЯ
ПОМУТНІТИ	ПОРЯДНО
ПОНАЛАМУВАТИ	ПОРЯТУВАТИ
ПОНАМІНЮВАТИ	ПОРЯТУВАТИСЯ
ПОНАРОБЛЯТИ	ПОСАДИТИ
ПОНИЖЕННЯ	ПОСИДІТИ
ПОНИЖУВАНИЙ	ПОСИЛАТИ
ПОНИЖЧЕ	ПОСІЛІСТЬ
ПОНИЗИТИСЯ	ПОСІСТИ
ПОНІМАТИ	ПОСЛАБЛИЙ
ПОНЯТИЙ	ПОСЛАБНУТИ
ПОНЯТЛИВИЙ	ПОСЛІДНИЙ
ПООВІДАТИ	ПОСЛУХ
ПООДИНОКИЙ	ПОСЛУХАТИ
ПОПАСТИ(куди)	ПОСМІТИ
ПОПЕЛІВСЬКИЙ:Попелівська_	ПОСТАВКУВАТИ
гора	ПОСТАВЛЕНИЙ
ПОПЕРТИ	ПОСТЕЛИТИ
ПОПЕРТИЙ	ПОСТОРОННІЙ
ПОПЛАЧУВАТИ	ПОСТУП
ПОПОВЗТИ	ПОСТУПАТИ
ПОПОЛУДНУВАТИ	ПОСТУПИТИ
ПОПРАВЛЯТИСЯ	ПОСТУПОВАННЯ

ПОСУДА
ПОСХАПУВАТИСЯ
ПОТАЙНО
ПОТВЕРЕЗИТИ
ПОТИНАТИ
ПОТИСНУТИ
ПОТИТИСЯ
ПОТІЧОК
ПОТІШАТИ
ПОТОВКТИ
ПОТОЛОЧЕНИЙ
ПОТОЛОЧЕННЯ
ПОТОМЛЕНИЙ
ПОТОНУТИ
ПОТОПАЮЧИЙ
ПОТРИВОЖЕНИЙ
ПОТРІБ
ПОТРІЙНИЙ
ПОТРЯСАТИ
ПОТРЯСІННЯ
ПОТУХАТИ
ПОТЯГНУТИ
ПОУРИВАТИ
ПОХИЛЕНИЙ
ПОХИЛИТИСЯ
ПОХИЛЯТИСЯ
ПОХИГУВАТИСЯ
ПОХОВАТИ
ПОХОВАТИСЯ
ПОХОРОНЕНИЙ
ПОЦТИВИЙ
ПОЧАТКОВИЙ
ПОЧАТОК
ПОЧВАРНИЙ
ПОЧЕСТУВАТИ
ПОЧИН
ПОЧІНАТИСЯ
ПОЧІМ

ПОЧОРНИЛИЙ
ПОЧУВАТИ
ПОЧУВАТИСЯ
ПОШАНУВАННЯ
ПОШЕСТЬ
ПОЩАСТИТИСЬ
ПОЩЕЗАТИ
ПОЯС
ПРАВДИВО
ПРАВИЛЬНО
ПРАВОДАВЕЦЬ
ПРАЖИТИ
ПРАКТИКА
ПРЕЧУДОВИЙ
ПРИБИВАНИЙ
ПРИБИТИ
ПРИВ'ЯЗАННЯ
ПРИВ'ЯЗУВАТИ
ПРИВАЛИТИ
ПРИВАТНО
ПРИВІТНИЙ
ПРИГАДУВАТИСЯ
ПРИГІРОК
ПРИГЛУШЕНИЙ
ПРИГЛУШИТИ
ПРИГЛЯДІТИСЯ
ПРИГОЛОМШИТИ
ПРИДАВЛЕНИЙ
ПРИДАВЛЮВАТИ
ПРИДАТИСЯ
ПРИДИВЛЮВАТИСЯ
ПРИДУМАТИ
ПРИЄМНИЙ
ПРИЗБИРУВАТИСЬ
ПРИЗВИЧАЮВАТИ
ПРИЗНАТИ
ПРИЗНАЧИТИ
ПРИЇЗДИТИ

ПРИКЛЮЧКА
ПРИКЛЯКНУТИ
ПРИКРАШУВАТИ
ПРИЛАГОДИТИСЯ
ПРИЛАДЖЕНИЙ
ПРИЛАДЖУВАТИ
ПРИЛОЖИТИ
ПРИЛЯГТИ
ПРИМІРНИК
ПРИМІТКА
ПРИМІЩАТИСЯ
ПРИНАДНИЙ
ПРИНАДНО
ПРИНЦИПАЛ
ПРИПАДАТИ
ПРИПАДКОМ
ПРИПИРАТИ
ПРИПИС
ПРИПІЗНЕННЯ
ПРИПОВІДКА
ПРИПРАВЛЕНИЙ
ПРИРЖАВЛИЙ
ПРИСИ&x0301;ПАТИ
ПРИСКОЧИТИ
ПРИСЛУЖИТИ
ПРИСЛУЖИТИСЯ
ПРИСЛУХУВАТИСЯ
ПРИСПА
ПРИСПІВУВАТИ
ПРИСПІШИТИ
ПРИСПІШУВАТИ
ПРИСТАТИ
ПРИСЯГНУТИ
ПРИТИСКАТИ
ПРИТИСНУТИ
ПРИТИСНУТИСЯ
ПРИТИХНУТИ
ПРИТИШИТИ

ПРИТІМ
ПРИТУЛЮВАТИ
ПРИЧАРОВАНИЙ
ПРИЧИНИТИСЯ
ПРОБА
ПРОБРЯЗКУВАТИ
ПРОБУВАТИ
ПРОБУДЖЕННЯ
ПРОБУДИТИ
ПРОБУДИТИСЯ
ПРОБУТИ
ПРОВАДИТИ
ПРОВЕДЕНИЙ
ПРОВІД
ПРОГОВОРИТИ
ПРОГОВОРИТИСЯ
ПРОДАВАТИ
ПРОДИРАТИСЯ
ПРОДРУХАТИ
ПРОЖИРАТИ
ПРОЗВУЧАТИ
ПРОЗІРЧАСТИЙ
ПРОЗЯБЛИЙ
ПРОЇДЖАТИ
ПРОЇЗДИТИ
ПРОЇЗДКА
ПРОЇХАТИ
ПРОЙМАТИ
ПРОКЛИКАТИ
ПРОКЛИНАТИ
ПРОКОЛЮВАТИ
ПРОКОРМЛЕННЯ
ПРОКОРМЛЮВАТИ
ПРОЛЕЖАТИ
ПРОЛЕПЕТАТИ
ПРОЛЕПОТІТИ
ПРОЛІТАТИ
ПРОЛОМИТИ

ПРОМАЙНУТИ
ПРОМИГНУТИ
ПРОМИМРИТИ
ПРОПУСКАТИ
ПРОПУСТИТИ
ПРОРАЗИТИ
ПРОРАЗЛИВИЙ
ПРОРАЗЛИВО
ПРОРВАТИ
ПРОРИВ
ПРОРІЗУВАТИ
ПРОРОЧИТИ
ПРОСТЕРТИ
ПРОСТІРНИЙ
ПРОСТОГНАТИ
ПРОСТУВАТИСЯ
ПРОСТУПИТИСЯ
ПРОСТУПОК
ПРОСТЯГНЕНИЙ
ПРОСУНУТИСЯ
ПРОСЯКЛИЙ
ПРОТЕ
ПРОТИ(прийм.)
ПРОТРЕНЬКАТИ
ПРОТЯГЛИЙ
ПРОТЯГТИСЯ
ПРОХОДЖУВАТИСЯ
ПРОХОДИТИ
ПРОЦЕНТ
ПРОЦЕСІЯ
ПРОЧИСТИТИСЯ
ПРОЧИЩЕНИЙ
ПРОЧУВАТИСЯ
ПРОЧУТТЯ
ПРОШИБАЮЧИЙ
ПРОЩАННЯ
ПРОЯВИТИСЯ
ПРОЯСНИТИСЯ

ПРОЯСНЮВАТИСЯ
ПРУДКИЙ
ПРУДНУТИСЯ
ПРУССЬКИЙ
ПРУТ
ПСИСЬКО
ПСИХІАТРИЧНИЙ
ПСИХІЧНИЙ
ПСОТА
ПСУВАННЯ
ПТА&x0301;ШОК(ім.ч.р.)
ПТАХ
ПТАШЕНЯ
ПУБЛІЧНИЙ
ПУГА
ПУЛЬСУВАННЯ
ПУСКАТИСЯ
ПУСТИТИ-ВИМИРАТИ
ПУСТКА
ПУСТО
ПУТО
ПУХОВИЙ
ПХАТИ
ПШЕНИЦЯ
ПШИК(ім.)
РАБІВНИЦЬКИЙ
РАДИЙ
РАДІСНИЙ
РАДОЩІ
РАНЕНИЙ
РАННІЙ
РАПТОВО
РАТУШ
РВАТИСЯ
РВУЧИЙ
РЕВІТИ
РЕВТИ
РЕМІНЬ

РЕПЕТУВАТИ
РИДАТИ
РИЗИКО
РИСА
РИСУВАТИ
РИТИ
РИФЧИН
РИЦАР
РИЧАТИ
РІВНІСТЬ
РІВНО
РІВНОВАГА
РІВНОДУШНІСТЬ
РІВНОДУШНО
РІВНОСТАЙНО
РІВНОЧАСНИЙ
РІВНЯТИ
РІДНЯ
РІДШИЙ
РІЗАНИЙ
РІЗАТИ
РІЗКА(ім.)
РІЗКІСТЬ
РІЗНИЦЬКИЙ
РІЗНОВИДНІСТЬ
РІПНИЦЬКИЙ
РІПНИЦЯ
РІШИТИ
РІШУЧО
РОБІТНИЦЬКИЙ
РОДИТИСЯ
РОЖЕВО-ЧЕРВОНИЙ
РОЗ'ЯСНИТИ
РОЗБИВАТИ
РОЗБУДИТИ
РОЗВАЖАТИ
РОЗВАЖАЮЧИЙ
РОЗВАЖУВАТИ

РОЗВЕРГТИ
РОЗВЕСТИСЯ
РОЗВИНЕНИЙ
РОЗВИТИЙ
РОЗВИТОК
РОЗГАРЯЧЕНИЙ
РОЗГАРЯЧИТИ
РОЗГІН
РОЗГЛЯДАТИ
РОЗГЛЯДАТИСЯ
РОЗГОНИСТИЙ
РОЗГОРІЛИЙ
РОЗГРІВАТИ
РОЗДАТИ
РОЗДАТИСЯ
РОЗДЕРТИ
РОЗДРУХОТАНИЙ
РОЗЖАРЮВАТИ
РОЗЗИРАТИ
РОЗІГРІТИЙ
РОЗІЛЛЯТИСЯ
РОЗІРВАТИ
РОЗІСКРЕНИЙ
РОЗКАЗУВАТИ
РОЗКИДАННЯ
РОЗКИНЕНИЙ
РОЗКИНУТИ
РОЗКИНУТИСЯ
РОЗКЛАДАТИ
РОЗКЛАНЮВАТИСЯ
РОЗЛОЖЕНИЙ
РОЗЛУКА
РОЗЛЮЧЕНИЙ
РОЗМАЇТІСТЬ
РОЗМАХНУТИСЯ
РОЗМАХУВАТИ
РОЗМОВНИЙ
РОЗМОКЛИЙ

РОЗНЕСТИСЯ
РОЗНІМАТИСЯ
РОЗНОСИТИ
РОЗПАЛЮВАТИ
РОЗПАРЕНИЙ
РОЗПАЧ
РОЗПИТУВАТИ
РОЗПОЧАТИ
РОЗПРОДАЖ
РОЗРАДУВАТИ
РОЗРИТИ
РОЗРУШУВАТИСЬ
РОЗСАДЖУВАТИ
РОЗСІЯТИ
РОЗСІЯТИСЯ
РОЗСМІЯТИСЯ
РОЗСТЕЛЮВАТИСЯ
РОЗСТРОЄНИЙ
РОЗТАЯТИ
РОЗТВІР
РОЗТВОРИТИ
РОЗТРАТИТИСЯ
РОЗТРІСКОТАТИ
РОЗУМНИЙ
РОЗХИТУВАТИ
РОЗЧАРУВАННЯ
РОЗШИРЮВАТИ
РОЇТИСЯ
РОСТИНА
РОСТИННІСТЬ
РОТ
РУДИЙ
РУМ'ЯНЕЦЬ
РУХЛИВИЙ
РУЧЕНЯ
РУШАТИ
РУШИТИСЯ
С.Є.(СЄ_ЄСТЬ?)

САМОТНЬО
САНИ
САТАНСЬКИЙ
СВАРЛИВИЙ
СВЕРЩОК
СВИСТ
СВИСТІТИ
СВІДЧИТИ
СВІЖО
СВІТИТИСЯ
СВІТЛИЙ
СВІТЛИЧКА
СВІТОГЛЯД
СВОБІДНО
СЕМИЛТОК
СЕРДЕЧНИЙ
СЕРНА
СИВОБОРОДИЙ
СИДІТИ-ТУМАНІТИ
СИЛУВАННЯ
СИНЯВИЙ
СИПАТИ
СИПАТИСЯ
СИРИЙ
СИРІТСТВО
СИРОТА
СИТИЙ
СИЧАТИ
СІДАТИ
СІНЕСНІЙ
СІННИК
СІНОЖАТЬ
СІРО
СКАКАТИ
СКАПРАВІТИ
СКИНДЯЧКА
СКІНЧЕННЯ
СКІНЧИТИ

СКІНЧИТИСЯ
СКЛАДАТИ
СКЛАДАТИСЯ
СКЛО
СКЛЯНИЙ
СКОК
СКОМИТИ
СКОМЛЕННЯ
СКОПИЧЕНИЙ
СКОРИЙ
СКОРИСТАТИ
СКОСА
СКРИКУВАТИ
СКРИТИСЯ
СКРІЗЬ
СКРІПНУТИ
СКУЛЕНИЙ
СКУЛИТИСЯ
СЛАВИТИСЯ
СЛИЗЬКИЙ
СЛИМАК
СЛІДСТВО
СЛІДУЮЧИЙ
СЛУЖБА
СЛЬОЗИТИ
СЛЬОТА
СЛЬОТАВИЙ
СЛЮЗА
СМАКУВАТИ
СМАРОВИЛО
СМАРУВАТИ
СМІЛО
СМІТТЯ
СМІЯТИСЯ
СМОТРИТИ
СМОЧИЙ
СНІГОВІЙНИЦЯ
СНОВИДА

СНУВАТИСЯ
СОБАКА
СОВІСНИЙ
СОЛОДОЩІ
СОНЛИВИЙ
СОРОКАТИЙ
СОТИЙ
СОТКА
СОТНАР
СОФКА
СОХРАНИТИ
СПА&x0301;СТИ
СПАДАТИ
СПАСЕНІЄ
СПЕРЕДУ
СПЕРТИ
СПЕРШУ
СПИНИТИСЯ
СПИНЯТИ
СПИСАНИЙ
СПІВ
СПІДЛОБА
СПІЛКА
СПЛАЧЕННЯ
СПЛАЧУВАТИ
СПЛИВАТИ
СПЛЮВАТИ
СПЛЯЧИЙ
СПОГАНИТИ
СПОПЕЛІТИ
СПОСОБНІСТЬ
СПОСТЕРЕГТИСЯ
СПОТРЕБОВАНИЙ
СПОХОВАСТИЙ
СПОЧИНОК
СПОЧИТИ
СПРАВДИТИСЯ
СПРАВКА

СПРАВНІСТЬ
СПРИТ
СПРИТНІСТЬ
СПРИЯТИ
СПРОВОЛОКА(присл.)
СПРОДАТИ
СПРОСОННЯ
СПРЯТАТИ
СПУСТИТИ
СРІБЛИТИСЯ
СРІБНЯК
ССАТИ
СТАВИТИСЯ
СТАЛЬ
СТАН
СТАНОВИТИСЬ
СТАНОВИЩЕ
СТАРОСВІТСЬКИЙ
СТАТУА
СТАТЬ
СТЕБЛИНА
СТЕБЛО
СТЕМНІТИСЯ
СТЕПІНЬ
СТИХНУТИ
СТІГ
СТІЛЕЦЬ
СТІСНЕНИЙ
СТОВПЕЦЬ
СТОВПОК
СТОГНУЧИЙ
СТОКРОТНИЙ
СТОЛИК
СТОРГУВАТИ
СТОЯЧИЙ
СТРАХОВИННЯ
СТРАЧУК
СТРАШИТИ

СТРИМІТИ
СТРІТИТИ
СТРІТИТИСЬ
СТРІЧАТИСЯ
СТРУГА
СТРУГАТИ
СТРУТИТИ
СТРЯСТИ
СТУГОНІТИ
СТУДЕНИЙ
СТУК
СТУКАТИ
СТУПАТИ-ЧАЛАПКАТИ
СТУПІНЬ
СТУХЛИЙ
СТЯГАТИСЬ
СТЯГТИСЬ
СУБ'ЄКТ
СУМ
СУМИРНО
СУМРАЧНО
СУМУЮЧИЙ
СУПЕРЕЧАТИСЯ
СУПРОВІД
СУПРОТИ
СУПРОТИВ
СУПРОТИВЛЕННЯ
СУСІДКА
СУСІДНИЙ
СУСТАВ
СУТОЛОЧ
СХАПУВАТИСЯ
СХИБИТИ
СХІСНУВАТИ
СХОВАТИ
СХОВЗАНЄ
СХОДЯЧИЙ
СХОПИТИСЯ

СХОРОВАНІЙ
СЮДИ-ТУДИ
СЯЖЕНЬ
СЯК-ТАК
Т.Д. (ТАК ДАЛІ)
ТАВБА (ім'я)
ТАЄМНИЙ
ТАЇТИ
ТАЙНА
ТАЙНИЙ
ТАК-ТАКИ
ТАЛАПАТИСЯ
ТАПЧАНІК
ТВЕРЕЗИЙ
ТЕМНО-ЗЕЛЕНИЙ
ТЕМПЕРАМЕНТ
ТЕПЛО (присл.)
ТЕРКОТИТИ
ТЕРКОТЯЧИЙ
ТЕРМІН
ТЕРНИНА
ТЕРНИСТИЙ
ТЕРПЕЛИВИЙ
ТЕРПЕЛИВІСТЬ
ТЕСЛЯ
ТИГР
ТИГР-КРОВОПІЙЦЯ
ТИКАЮЧИЙ
ТИП
ТИСК
ТИСНУТИСЯ
ТИХЕНЬКО
ТИХО-ТИХО
ТІЛЬКИЙ
ТІСНИТИ
ТІСНО
ТІШИТИ
ТО-ТО

ТОВКТИ
ТОВСТИЙ
ТОВСТИСТЬ
ТОВСТИТИ
ТОДІШНІЙ
ТОЖ
ТОЖ-ТО
ТОМИТИСЯ
ТОМЛЯЧИЙ
ТОМУ-ТО
ТОН
ТОНКИЙ
ТОПІР
ТОРГУВАТИСЯ
ТРАВИТИ
ТРАПЕЗА
ТРАХТАРНЯ
ТРАЧЕННЯ
ТРИ-ЧОТИРИ
ТРІВОЖИТИ
ТРІВОЖИТИСЯ
ТРИДЦЯТЬ
ТРИМАТИ
ТРИНГЕЛЬТ
ТРИСКОТИТИ
ТРИСНУТИ
ТРИУМФУВАТИ
ТРИЩАТИ
ТРОЙЦЯ
ТРОПІЧНИЙ
ТРОШКИ
ТРУДНІСТЬ
ТРУДОВАТИЙ
ТРУНУТИ
ТРУП'ЯЧИЙ
ТРУПАРНЯ
ТУЖИТИ
ТУМА&x0301;Н

ТУМАНЕННЯ
ТУМАНОВАТИЙ
ТУПІСТЬ
ТУРКІТ
ТУРКОТИТИ
ТУСКЛІСТЬ
ТУСТАНІВСЬКИЙ
ТУТКА
ТУТОШНІЙ
ТЯГАТИСЯ
ТЯГНЕНИЙ
ТЯГТИ
ТЯЖЕНЬКИЙ
ТЯМКА
УБИВАТИ
УБИВАЮЧИЙ
УБИТИЙ
УБРАТИСЯ
УВАЖНО
УВИДІТИ
УГАДАТИ
УГОЛ
УДАР
УДЕРЖАННЯ
УДЕРЖАТИСЯ
УДЕРЖУВАТИ
УДУШИТИ
УЖАХНУТИСЯ
УЇДАТИ
УКЛАДАТИ
УКОЛІСАНИЙ
УКОЛІСУВАТИ
УКРАДКОМ
УЛАДЖЕНИЙ
УЛЕТІТИ
УЛІБАТИ
УЛЯГАТИ
УЛЯГТИСЯ

УМИРАТИ
УМИСНО
УМІННЯ
УНІМАТИСЯ
УНОСИТИСЯ
УПАДАТИ
УПИН
УПІМНУТИСЯ
УПОДОБАННЯ
УПОЇТИ
УПОЮВАТИ
УПОЮЮЧИЙ
УПРЯЖ
УРАДУВАНИЙ
УРВИТЕЛЬ
УРВИЩЕ
УРЯД
УРЯДОВИЙ
УСИПЛЯТИ
УСМІХНУТИСЯ
УСПОДУ(присл.)
УСПОКОЄННЯ
УСПОКОЮВАТИСЯ
УСХНУТИ
УТИХОМИРИТИСЬ
УТОМИТИСЯ
УТОПТАНИЙ
УХВАЧЕНИЙ
УЦИТЬКУВАТИ
УЧЕНИЙ
УЧИТИ
УЧУТИ
УЩАСЛИВЛЕНИЙ
ФАБРИКА
ФАЙНО
ФАНТАСТИЧНИЙ
ФАХОВИЙ
ФІГУРКА

ФІЗИЧНИЙ
ФІРА
ФІРМА
ФІРМАН
ФОРКАТИ
ФОРКНУТИ
ФОТЕЛЬ
ФУРКОТЯЧИЙ
ФУРФАНТЯ
ХАОС
ХАРАКТЕР
ХАТНІЙ
ХВАЛИТИСЯ
ХВАТАТИ
ХВИЛИНА
ХВИЛЮЮЧИЙ
ХВИЛЯ-ХВИЛЯ
ХИЖИЙ
ХИЛИТИ
ХИТАНЄ
ХИТКИЙ
ХИТРИСТЬ
ХЛИПАТИ
ХЛОП'ЯЧИЙ
ХЛОПАК
ХМАРКА
ХМАРНИЙ
ХОВАТИ
ХОЛОНУТИ
ХОРОБЛИВИЙ
ХОРОШО
ХОРУВАТИ
ХРЕБЕТ
ХРЕЩЕНИЙ
ХУСТИНА
ЦАРСЬКИЙ
ЦВІГАТИ
ЦВІТИСТИЙ

ЦЕЙ
ЦЕРКОВ
ЦИ
ЦИБУЛЬКА
ЦИБУЛЯ
ЦИБУХ
ЦИТ
ЦІКАВО
ЦІЛКОВИТИЙ
ЦІЛОДЕННИЙ
ЦІЛУВАТИ
ЦІПКИЙ
ЦОКОТИТИ
ЦУКОР
ЦЮКАТИ
ЧАРУЮЧИЙ
ЧАСТИНА
ЧАСТКА
ЧАТИ
ЧВЕРТЬ
ЧЕЙ
ЧЕНЬ
ЧЕНЬ-ТО
ЧЕПЕЦЬ
ЧЕПИТИСЯ
ЧЕРГА
ЧЕРКІТ
ЧЕРКНУТИ
ЧЕРПАТИ
ЧЕСНИЙ
ЧЕСНІСТЬ
ЧЕСНО
ЧЕТВЕРГУВАТИ
ЧИЙ
ЧИСЛЕННИЙ
ЧИСТЕНЬКИЙ
ЧИСТО
ЧИТАТЕЛЬ

ЧИТАТИ	ШИРОЧЕЗНИЙ
ЧІПАТИ	ШИРШАТИ
ЧІПЛЯТИСЯ	ШИТИ
ЧОБІТ	ШІПКА
ЧОЛОВІЧОК	ШІСТКА
ЧОРНОГОРА(гірський_масив)	ШКОДА(служб.)
ЧОРТ	ШЛЯХЕТСЬКИЙ
ЧОТИРИУГОЛЬНИЙ	ШМАТТЯ
ЧОТИРНАДЦЯТЬ	ШМАТЯР
ЧУДНО	ШНУРОК
ЧУДО	ШО
ЧУДУВАТИСЯ	ШОЛОПАННЯ
ЧУПКАТИ	ШОРОХ
ЧУТКА	ШОРСТКИЙ
ЧУТНО	ШПАРКА
ША	ШПАРКО
ШАБАС	ШПИЛЬ
ШАМОТАННЯ	ШПІТИ
ШАНУВАТИ	ШРУБ
ШАПЧИНА	ШТУКА
ШАРИТИ	ШТУРКАННЯ
ШАРПАНІЙ	ШУКАННЯ
ШАРПАТИ	ШУМ'ЯЧИЙ
ШАРПНУТИ	ШУСКА
ШАТРО	ШУТРОВАТИЙ
ШАХІВНИЦЯ	ЩАДИТИ
ШВАРКІТ	ЩАСЛИВО
ШВАРКОТІТИ	ЩЕ-ЯК-ЩЕ
ШВИДКИЙ	ЩЕДРОТА
ШВ'ЯКНУТИ	ЩЕРБАТИЙ
ШЕВЕЛІТИ	ЩЕТИНИСТИЙ
ШЕВЕЛЬНУТИ	ЩИПАТИ
ШЕПІТ	ЩО-БУДЬ
ШЕПНУТИ	ЩО-М
ШИБЕНИЦЯ	ЩО-СЬ
ШИБНУТИ	ЩОДНЯ
ШИРЕННЯ	ЩОДО
ШИРИНА	ЩОДУХУ

ЩОКА	KRANK(нім.)
ЩОРОКУ	MAN(нім.)
ЩОСЬ	MATIJ(нім.,ім'я)
ЩОСЬ-ТО	NICHT(нім.)
ЩОТИЖНЕВИЙ	NOCH(нім.)
ЩУР	NRO(нім.)
ЯВИЩЕ	SAGEN(нім.)
ЯЗИК	SCHACHT(нім.)
ЯЙЦЕ	SCHLAFEN(нім.)
ЯК-НЕБУДЬ	SO(нім.)
ЯКИЙ-ДЕ	SOI(їдиш):можливо,
ЯКІСТЬ	AZOY=такий
ЯРКО	SOLLEN(нім.)
ЯСНІТИ	TET(нім.,уринок_від_
ЯТКА	ERK&AUML^LTET)
ЯЧМІНЬ	UND(нім.)
	VIELLEICHT(нім.)
ABE(нім.,уринок_від_ABER)	WARRRUM(нім.)
ABER(нім.)	WEG(нім.,присл.)
ALT(нім.)	WOZU(нім.)
AUCH(нім.)	WUS(їдиш)
AUS(нім.)	ZAYN(їдиш)
BE(нім.,уринок_від_ABER)	ZEUG(нім.)
BER(нім.,уринок_від_ABER)	4
BISSEL(їдиш)	5
BITTEN(нім.)	10
BRA(нім.,уринок_від_BRAUCH)	12
BRAUCHEN(нім.)	15
DIE(нім.озн.арт.ж.р.)	18
DUMM(нім.)	22
ER(нім.)	27
ERK&AUML^L(нім.,уринок_	40
від_ERK&AUML^LTET)	60
ERK&AUML^LTEN(нім.)	75
FINDEN(нім.)	92
GERECHT(нім.)	1831
GESCHENEN(нім.)	20-ЛІТНІЙ
IN(нім.)	80-САЖНЕВИЙ

АЛФАВІТНО-ЧАСТОТНИЙ СЛОВНИК СЛІВ
ПОВІСТІ ІВАНА ФРАНКА
VOA CONSTRICTOR

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
А-АХ	1	0	1
А(виг.)	1	0	1
А(спол.)	258	191	67
А(част.)	1	0	1
АБИЩО	1	0	1
АБО(спол.)	24	23	1
АБО(част.)	2	0	2
АДИ	1	0	1
АДІТ	1	0	1
АЖ	56	47	9
АЛЕ	157	148	9
АНГЕЛИК	1	0	1
АНГЕЛЬСЬКИЙ	1	1	0
АНІ	8	8	0
АНУ	3	1	2
АРИСТОКРАТ	1	1	0
АРКУШ	1	1	0
АТМОСФЕРА	1	1	0
АХ	3	3	0
АХНУТИ	1	1	0
Б	7	7	0
БА	4	3	1
БА-А-А	1	0	1
БАБА	6	6	0
БАБКА	1	0	1
БАВИТИСЯ	1	1	0
БАГАТИЙ	3	3	0
БАГАТО	20	19	1
БАГАТСТВО	10	9	1
БАГАЧ	2	2	0
БАГНО	3	1	2

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
БАДИЛЛЯ	2	2	0
БАЖАТИ	10	9	1
БАЖАЮЧИЙ	1	1	0
БАЛАКАНКА	1	1	0
БАЛАКАННЯ	1	1	0
БАЛАКАТИ	4	4	0
БАМБУКОВИЙ	1	1	0
БАНКНОТА	1	1	0
БАНЯ	1	1	0
БАНЯК	1	1	0
БАРАБОЛЯ	1	1	0
БАРВА	3	3	0
БАТІГ	3	3	0
БАТЬКО	9	6	3
БАХУР	3	3	0
БАЧИТИ	32	31	1
БАЧИТИСЯ	16	16	0
БАЮРА	1	1	0
БЕБЕХИ	1	1	0
БЕЗ	32	31	1
БЕЗВИХІДНИЙ	1	0	1
БЕЗВЛАДНО	2	2	0
БЕЗГЛУЗДИЙ	1	1	0
БЕЗГРАНИЧНИЙ	1	1	0
БЕЗГРАНИЧНО	1	1	0
БЕЗДІЙНІСТЬ	1	1	0
БЕЗДІТНИЙ	1	1	0
БЕЗДУШНИЙ	1	1	0
БЕЗЗГЛЯДНИЙ	1	1	0
БЕЗЗУБИЙ	1	1	0
БЕЗКОНЕЧНИЙ	3	3	0
БЕЗКОНЕЧНО	1	1	0
БЕЗЛЮДНИЙ	1	1	0
БЕЗМИСНИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
БЕЗМИСНО	1	1	0
БЕЗМІР	2	2	0
БЕЗМІРНИЙ	5	5	0
БЕЗМІРНО	1	1	0
БЕЗНАДІЙНИЙ	2	2	0
БЕЗПАМ'ЯТЬ	2	2	0
БЕЗПЕРЕРИВНИЙ	1	1	0
БЕЗПЕЧЕНСТВО	3	2	1
БЕЗПЕЧНИЙ	2	1	1
БЕЗПЕЧНО	2	2	0
БЕЗРАДНИЙ	1	1	0
БЕЗСЕРДЕЧНИЙ	1	1	0
БЕЗСЕРДЕЧНІСТЬ	1	1	0
БЕЗСИЛЬНИЙ	2	2	0
БЕЗСИЛЬНО	1	1	0
БЕЗСМЕРТНИЙ	4	1	3
БЕЗСОВІСНИЙ	1	1	0
БЕЗУМІТИ	1	1	0
БЕЗУМНИЙ	4	4	0
БЕЗЦІНОК	1	1	0
БЕКЕША	4	3	1
БЕЛЬФЕР	1	1	0
БЕНГАЛЬ(вл.н.)	1	1	0
БЕНТЕЖИТИ	1	1	0
БЕРЕГ	7	4	3
БЕРЕГТИ	1	1	0
БЕРЕЖИЩЕ	2	0	2
БЕРЕЖНО	1	0	1
БЕСІДА	8	8	0
БЕСІДЛИВИЙ	1	1	0
БЕСІДУВАТИ	3	3	0
БЕСКИДИ(хребти_в_Карпатах,гори)	1	1	0
БИ	27	14	13
БИ-С	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
БИСТРИЙ	1	1	0
БИСТРО	1	1	0
БИТИ	7	4	3
БИТИСЯ	1	1	0
БИТТЯ	1	1	0
БІГ	1	1	0
БІГ(=БОГ)	3	0	3
БІГАНИНА	2	2	0
БІГАТИ	5	5	0
БІГТИ	12	9	3
БІДА	5	2	3
БІДИТИ	2	1	1
БІДНИЙ	23	16	7
БІДНІСТЬ	5	5	0
БІДНЯТКО	1	0	1
БІДОЛАХА	1	1	0
БІДОЛАХА-РІПНИК	1	1	0
БІЙ	1	1	0
БІЙКА	1	1	0
БІК	12	12	0
БІЛЕНИЙ	1	1	0
БІЛИЙ	2	2	0
БІЛОК	1	1	0
БІЛЬ	10	10	0
БІЛЬШАТИ	1	1	0
БІЛЬШЕ	33	33	0
БІЛЬШЕНЬКИЙ	1	1	0
БІЛЬШИЙ	12	12	0
БІШЕНСТВО	1	1	0
БЛАВАТНИЙ	1	1	0
БЛАГИЙ	2	2	0
БЛАГОСЛОВЕННИЙ	1	1	0
БЛЕЙ	1	1	0
БЛЕСК	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
БЛИЗЬКИЙ	4	4	0
БЛИЗЬКО	13	11	2
БЛИМАТИ	1	1	0
БЛИСК	1	1	0
БЛИСКАВИЦЯ	1	1	0
БЛИСКАВКА	5	5	0
БЛИСКАТИ	3	3	0
БЛИСКІТ	1	1	0
БЛИСКОТИТИ	2	2	0
БЛИСКОТЯЧИЙ	1	1	0
БЛИСКУЧИЙ	12	12	0
БЛИСНУТИ	1	1	0
БЛИЩАТИ	5	5	0
БЛІДИЙ	3	3	0
БЛІДИСТЬ	2	2	0
БЛІДНУТИ	1	1	0
БЛУДИТИ	2	2	0
БЛУКАТИ	2	2	0
БЛЯШАНИЙ	1	1	0
БО	31	24	7
БО-М	1	0	1
БОВВАНІТИ	1	1	0
БОВДУРИТИСЯ	1	1	0
БОГ	20	7	13
БОГАТСТВО	1	1	0
БОГИНЯ	3	1	2
БОДАЙ	7	3	4
БОЖЕСЬКИЙ	1	1	0
БОЖИЙ	4	1	3
БОЖИТИСЯ	1	1	0
БОЖОК	1	1	0
БОЇВНИК	1	1	0
БОЙОВНИК	1	1	0
БОКОВИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
БОЛЕЧКА	1	0	1
БОЛІСНИЙ	4	4	0
БОЛІСНО	2	1	1
БОЛОТНИСТИЙ	1	1	0
БОЛОТО	5	5	0
БОЛЮЧИЙ	1	1	0
БОРБА	1	1	0
БОРИСЛАВ(місто)	35	34	1
БОРИСЛАВСЬКИЙ	10	10	0
БОРИСЛАВЦІ	1	1	0
БОРОДА	2	2	0
БОРОНИТИ	3	1	2
БОРОНИТИСЯ	1	1	0
БОРОТИСЯ	4	4	0
БОРОТЬБА	7	7	0
БОЧКА	1	1	0
БОЯТИСЯ	12	11	1
БРАТ	5	3	2
БРАТИ	9	7	2
БРАТИСЯ	8	6	2
БРАТОБІЙЧИЙ	1	1	0
БРАТОЛЮБСТВО	1	1	0
БРАТТЯ	1	0	1
БРИЗКАТИ	1	1	0
БРИЗНУТИ	1	1	0
БРИЧКА	1	1	0
БРОВА	2	1	1
БРОДИТИ	2	2	0
БРУД	1	1	0
БРУДНИЙ	10	10	0
БРУДНО	1	1	0
БРУДНО-СІРИЙ	1	1	0
БРЯЗК	2	2	0
БРЯЗНУТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
БУБЕН	1	1	0
БУВАТИ	12	10	2
БУДИНОК	5	5	0
БУДИТИ	1	1	0
БУДИТИСЯ	2	1	1
БУДІВЛЯ	2	2	0
БУДІВНИЧИЙ	1	1	0
БУДОВАНИЙ	2	1	1
БУДУВАННЯ	1	1	0
БУДУВАТИ	3	3	0
БУДУЧНІСТЬ	1	1	0
БУДУЩИЙ	3	3	0
БУЙНИЙ	1	1	0
БУКВА	1	1	0
БУЛАВА	1	1	0
БУРИТИСЯ	1	1	0
БУРЛИВИЙ	1	1	0
БУРО-СИНІЙ	1	1	0
БУРЯ	4	4	0
БУТЕЛЬКА	1	1	0
БУТИ	263	220	43
БУХАТИ	1	1	0
БУХЕР	1	0	1
БУЦМАТИЙ	1	1	0
БУШУВАТИ	1	1	0
БУШУЮЧИЙ	1	1	0
БЮРКО	3	3	0
В	454	423	31
В'ЯЗНИЦЯ	1	1	0
В'ЯНУТИ	4	4	0
ВАГА	4	4	0
ВАЖИТИ	1	1	0
ВАЖКИЙ	13	13	0
ВАЖКО	8	8	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВАЖНИЙ	6	6	0
ВАЖНІСТЬ	1	1	0
ВАЛ	3	3	0
ВАЛАНДАТИСЯ	1	1	0
ВАЛИТИ	1	1	0
ВАЛИТИ-ПЕРЕВЕРТАТИ	1	1	0
ВАНЬКИР	1	1	0
ВАПНО	4	4	0
ВАРИТИ	1	1	0
ВАРТИЙ	2	2	0
ВАСИЛІАНИ	1	1	0
ВАХЛЯР	1	1	0
ВБИТИСЯ	1	1	0
ВВЕСЬ	1	1	0
ВВІЙТИ	2	2	0
ВГЛИБ	2	2	0
ВГОЛОС	1	1	0
ВГОРУ	13	13	0
ВДАЛ	2	2	0
ВДАЛЬ	1	1	0
ВДАРИТИ	2	2	0
ВДАТИСЬ	1	0	1
ВДАТИСЯ	1	1	0
ВДАЧА(характер)	3	3	0
ВДЕНЬ	1	1	0
ВДИВЛЯЮВАТИСЯ	1	1	0
ВДИРАТИСЯ	1	1	0
ВДОВА	3	3	0
ВДОВЖ	1	1	0
ВДОВИНІЙ	2	2	0
ВДОВОЛЕНІЙ	1	1	0
ВДОВОЛЕННЯ	2	2	0
ВДОЛИНУ	5	5	0
ВЕДУЧИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВЕЗТИ	1	1	0
ВЕКСЕЛЬ	1	1	0
ВЕКСАЬ	1	1	0
ВЕЛЕТ	1	1	0
ВЕЛЕТНИЙ	3	3	0
ВЕЛИКИЙ	23	21	2
ВЕЛИКОДУШНІСТЬ	1	1	0
ВЕЛИЧ	1	1	0
ВЕЛИЧЕЗНИЙ	9	9	0
ВЕЛИЧНИЙ	4	4	0
ВЕЛІТИ	2	2	0
ВЕНТИЛЯЦІЯ	1	1	0
ВЕРБА	3	3	0
ВЕРБИНА	1	1	0
ВЕРЕСК	1	1	0
ВЕРЕТА	1	1	0
ВЕРЕТЕНО	1	1	0
ВЕРЕЦАТИ	2	2	0
ВЕРНУТИ	6	4	2
ВЕРНУТИСЯ	3	3	0
ВЕРСТВА	1	1	0
ВЕРТАТИ	5	4	1
ВЕРТГЕЙМІВСЬКИЙ: вертгеймівська_каса	1	1	0
ВЕРХ	1	1	0
ВЕРШИТИСЯ	1	1	0
ВЕСЕЛИЙ	8	8	0
ВЕСЕЛІСТЬ	1	1	0
ВЕСЕЛКА	1	1	0
ВЕСЕЛО	3	3	0
ВЕСНА	6	5	1
ВЕСТИ	1	1	0
ВЕСЬ	192	170	22
ВЕЧЕРЯ	5	3	2

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВЕЧЕРЯТИ	1	1	0
ВЕЧІР	17	15	2
ВЕЧІРНІЙ	1	1	0
ВЕЧОРІТИ	1	1	0
ВЖЕ	48	34	14
ВЗАГАЛІ	2	2	0
ВЗАТРОЄ	1	1	0
ВЗЯТИ	16	10	6
ВЗЯТИСЯ	5	5	0
ВИ	8	1	7
ВИ́СИПАТИ	1	1	0
ВИБАВИТИ	1	1	0
ВИБИРАТИ	1	1	0
ВИБИРАТИСЯ	1	1	0
ВИБИТИЙ	3	3	0
ВИБИТИСЯ	1	1	0
ВИБІГА́ТИ	1	1	0
ВИБІГТИ	2	2	0
ВИБІДЛИЙ	1	1	0
ВИБОЇСТИЙ	1	1	0
ВИБРАТИСЯ	1	0	1
ВИБУХ	1	1	0
ВИБУХНУТИ	1	1	0
ВИВЕРЧЕНИЙ	1	1	0
ВИГІДНИЙ	3	3	0
ВИГІН	2	2	0
ВИГЛЯДАТИ	4	4	0
ВИГНАНИЙ	1	1	0
ВИГНАТИ	2	2	0
ВИГОВОРІТИ	1	1	0
ВИГОДА	1	1	0
ВИГОРІЛИЙ	1	1	0
ВИД	13	13	0
ВИДАВАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВИДАВАТИСЯ	3	3	0
ВИДАНИЙ	1	1	0
ВИДАТОК	1	1	0
ВИДВИГНУТИ	1	1	0
ВИДВИГНУТИСЯ	1	1	0
ВИДЕРЖАТИ	3	2	1
ВИДЕРЖУВАТИ	1	1	0
ВИДИВИТИСЯ	1	1	0
ВИДИМИЙ	2	2	0
ВИДІТИ	23	7	16
ВИДКО	3	3	0
ВИДНИЙ	2	2	0
ВИДНІТИСЯ	5	5	0
ВИДНО	15	13	2
ВИДОБУВАТИСЯ	2	2	0
ВИДОБУТИ	4	3	1
ВИДОБУТИЙ	3	3	0
ВИДОБУТИСЯ	1	1	0
ВИЖИДАТИ	1	1	0
ВИЗВАТИ	1	1	0
ВИЇЗДИТИ	1	1	0
ВИЙТИ	17	15	2
ВИКИДАТИ	2	2	0
ВИКЛИК	1	1	0
ВИКЛИКУВАТИ	1	1	0
ВИКЛЮЧНО	1	1	0
ВИКОПАНИЙ	1	1	0
ВИКОРИСТУВАТИ	1	1	0
ВИКРИВЛЕНИЙ	1	1	0
ВИКРИК	1	1	0
ВИКРОЄНИЙ	1	1	0
ВИЛАЯТИ	1	1	0
ВИЛЕТІТИ	1	1	0
ВИЛІЗТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВИЛЧИТИСЯ	1	1	0
ВИЛУПИТИ	1	1	0
ВИМЕРТИ	1	1	0
ВИМІНКА	1	1	0
ВИМІНЯТИ	1	1	0
ВИМУЛИСТИЙ	1	1	0
ВИНА	1	1	0
ВИНАДГОРОДИТИ	1	1	0
ВИНАЙДЕНИЙ	1	1	0
ВИНЕН	3	2	1
ВИННИЙ	2	2	0
ВИНО	3	3	0
ВИНОСИТИ	1	1	0
ВИНЯТИ	1	1	0
ВИПАЛЮВАТИ	2	2	0
ВИПИВАТИ	2	2	0
ВИПISУВАТИ	1	1	0
ВИПИТИ	3	3	0
ВИПИТУВАТИ	1	0	1
ВИПЛАТА	15	13	2
ВИПЛАТИТИ	1	1	0
ВИПЛИВАТИ	2	2	0
ВИПОВІСТИ	1	1	0
ВИПРАВА	1	1	0
ВИПРУЧУВАТИ	1	1	0
ВИПУЛИТИ	3	2	1
ВИПУСТИТИ	3	3	0
ВИПУЩЕНИЙ	1	1	0
ВИРАЖАТИ	1	1	0
ВИРАЗ	7	7	0
ВИРАЗНО	8	8	0
ВИРАХОВАНИЙ	1	1	0
ВИРВАТИСЯ	2	2	0
ВИРИВАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВИРИНАТИ	2	2	0
ВИРИНАТИ-ВИХОДИТИ	1	1	0
ВИРІД	2	0	2
ВИРІЗАНИЙ	1	1	0
ВИРІЗУВАНИЙ	1	1	0
ВИРІЗУВАТИСЯ	1	1	0
ВИРОБИТИ	1	1	0
ВИРОБЛЕННЯ	1	1	0
ВИРОДИТИ	1	1	0
ВИРОСТИ	3	3	0
ВИРЯТУВАТИ	1	1	0
ВИСАДЖУВАТИ	1	1	0
ВИСИСАТИ	1	1	0
ВИСІТИ	4	4	0
ВИСОКИЙ	12	11	1
ВИСОКО	3	3	0
ВИСОЧЕННИЙ	1	1	0
ВИСТАЮЧИЙ	1	1	0
ВИСТРІЛИТИ	1	1	0
ВИСТУП	1	1	0
ВИСТУПАТИ	4	2	2
ВИСТУПАЮЧИЙ	1	1	0
ВИСТУПИТИ	1	1	0
ВИСУШИТИ	1	1	0
ВИТИ(видавати_звуки)	1	1	0
ВИТИСКАТИ	1	1	0
ВИТИСНУТИ	2	2	0
ВИТИСЯ	4	4	0
ВИТРУЧУВАТИ	1	1	0
ВИТЯГАТИ	3	3	0
ВИТЯГНУТИ	1	1	0
ВИТЯГТИ	2	1	1
ВИХІД	4	4	0
ВИХОВАННИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВИХОВАННЯ	2	2	0
ВИХОВАНОК	2	2	0
ВИХО́ДИТИ	7	7	0
ВИХУДЖЕНИЙ	1	1	0
ВИЧЕРПАНІЙ	1	1	0
ВИЧЕРПАТИ	2	2	0
ВИЧЕРПАТИСЯ	1	1	0
ВИЧКУВАТИ	1	1	0
ВИШНЕВИЙ	1	1	0
ВИШНЯ	1	1	0
ВИШУКАТИ	1	1	0
ВИЩЕЗГАДАНИЙ	1	1	0
ВИЯВЛЯТИСЯ	2	2	0
ВИЯСНИТИ	1	1	0
ВІД	90	85	5
ВІДАТИ	1	1	0
ВІДБИТИ	1	1	0
ВІДБИТИЙ	1	1	0
ВІДБИГТИ	1	1	0
ВІДБЛИСК	1	1	0
ВІДБУВАТИСЯ	1	1	0
ВІДВЕРНУТИ	1	1	0
ВІДВЕРНУТИСЯ	7	6	1
ВІДВЕРТАТИСЯ	4	4	0
ВІДВОРКНУТИ	1	1	0
ВІДГОЛОС	1	1	0
ВІДДАВНА	4	3	1
ВІДДАЛЕНИЙ	2	2	0
ВІДДАЛЬ	3	3	0
ВІДДАТИ	3	2	1
ВІДДАТИСЯ	5	0	5
ВІДДИХ	4	3	1
ВІДДИХА́ТИ	1	1	0
ВІДДУТИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВІДДУТИСЯ	1	1	0
ВІДЖИВИТИ	1	1	0
ВІДЖИТИ	2	2	0
ВІДЗНАЧУВАТИСЯ	1	1	0
ВІДІЗВАТИСЯ	4	4	0
ВІДІЙМАТИ	1	1	0
ВІДІЙТИ	3	3	0
ВІДКАЗАТИ	1	1	0
ВІДКАЗУВАТИ	1	0	1
ВІДКИ	11	8	3
ВІДКИСЬ	1	1	0
ВІДКОЛИ	3	3	0
ВІДКРИТИ	1	0	1
ВІДКРИТИСЯ	1	1	0
ВІДМАЛУ	1	1	0
ВІДМІННИЙ	2	2	0
ВІДМОВА	1	1	0
ВІДМОВИТИ	1	1	0
ВІДМОЛОДУ	2	2	0
ВІДНОВИТИ	1	1	0
ВІДНЯТИ	1	1	0
ВІДОБРАТИ	2	0	2
ВІДОМСТИТИСЯ	1	0	1
ВІДОПХНУТИ	1	1	0
ВІДОРВАТИ	1	1	0
ВІДОТХНУТИ	1	1	0
ВІДПИРАТИ	1	1	0
ВІДПЛАТИТИ	2	0	2
ВІДПОВІДАТИ	7	6	1
ВІДПОВІДЬ	6	6	0
ВІДПОВІСТИ	12	12	0
ВІДПОЧИТИ	2	1	1
ВІДПРАВЛЯТИ	1	1	0
ВІДПРОВАДИТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВІДРАЗА	1	1	0
ВІДРАЗЛИВИЙ	1	1	0
ВІДРАЗУ	5	5	0
ВІДСВІЖИТИ	1	1	0
ВІДСКАКУВАТИ	1	1	0
ВІДСТАВАТИ	1	1	0
ВІДСТОРОНЬ	2	2	0
ВІДСТУП	1	1	0
ВІДСТУПИТИ	1	1	0
ВІДТАК	10	8	2
ВІДТАМ	5	4	1
ВІДТЕПЕР	2	2	0
ВІДТИ	1	1	0
ВІДХИЛИТИ	1	1	0
ВІДХІД	1	1	0
ВІДХОДИТИ	1	1	0
ВІДХОТІТИ	1	0	1
ВІДЧАЙДУШНИЙ	1	1	0
ВІДЧИНЯТИ	1	1	0
ВІЗ	11	8	3
ВІЗОК	15	12	3
ВІЙНА	1	1	0
ВІЙСЬКОВИЙ (прикм.)	1	1	0
ВІК	7	4	3
ВІКНО	16	16	0
ВІКОНЦЕ	6	6	0
ВІЛЬНИЙ	3	3	0
ВІН	836	802	34
ВІНО	1	0	1
ВІНОК	1	1	0
ВІНЦЯ	1	1	0
ВІРА	6	5	1
ВІРИТИ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВІРНИК	30	30	0
ВІРНО	1	1	0
ВІСІМДЕСЯТ	1	0	1
ВІСК	12	12	0
ВІСТРЯ	1	1	0
ВІСТЬ	2	2	0
ВІТЕР	14	12	2
ВІТРЕЦЬ	1	1	0
ВІТРЯК	1	1	0
ВІТЦІВ(прикм.)	2	1	1
ВІЧНИЙ	11	8	3
ВІЧНІСТЬ	1	1	0
ВІЧНО	1	1	0
ВІЯТИ	2	2	0
ВЙО-У	2	0	2
ВКАЗАТИ	1	1	0
ВКАЗУВАТИ	1	1	0
ВКІНЕЦЬ	2	2	0
ВКІНЦІ	4	4	0
ВКУПУ(присл.)	1	0	1
ВЛАСНЕ(част.)	1	1	0
ВЛАСНИЙ	16	15	1
ВЛАСНІСТЬ	1	1	0
ВЛАСТИВИЙ	2	2	0
ВЛАСТИВО	1	0	1
ВЛЕТІТИ	1	1	0
ВЛИВАТИ	1	1	0
ВЛІЗЛИВИЙ	1	1	0
ВЛІЯННЯ	2	2	0
ВМІЛІСТЬ	1	1	0
ВМІТИ	2	1	1
ВМІШАТИСЯ	1	1	0
ВМОВКАТИ	1	1	0
ВНО	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВНОЧІ	5	4	1
ВНУТРІШНІЙ	1	1	0
ВОВК	1	1	0
ВОГКИЙ	3	3	0
ВОГКІСТЬ	1	1	0
ВОДА	22	18	4
ВОДИЦЯ	1	1	0
ВОДОПАД	1	1	0
ВОЗДУХ	17	17	0
ВОЗИТИ	3	3	0
ВОЗИТИСЯ	1	1	0
ВОЛТИ	2	2	0
ВОЛОКТИ	1	1	0
ВОЛОСІНЬ	1	0	1
ВОЛОССЯ	6	6	0
ВОЛЯ	12	8	4
ВОНА	150	146	4
ВОНИ	160	154	6
ВОНО	22	22	0
ВОНЮЧИЙ	1	1	0
ВОНЯЧИЙ	1	1	0
ВОРКОТАТИ	2	2	0
ВОРКОТИТИ	2	2	0
ВОРОБЕЦЬ	1	1	0
ВОРОГ	3	0	3
ВОРОЖИЙ	1	1	0
ВОРОНА	2	2	0
ВОРУХНУТИСЯ	1	1	0
ВОРУШИТИСЯ	1	1	0
ВОРУШНЯ	1	1	0
ВОСЕНИ	1	1	0
ВОЮВАТИ	1	1	0
ВП'ЯТЕРО	1	1	0
ВПАСТИ	3	2	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВПЕРЕД	8	8	0
ВПИВАТИСЯ	1	1	0
ВПИТИСЯ	1	1	0
ВПОДОБА	2	2	0
ВПОЧАТКАХ	1	1	0
ВПРАВА	1	1	0
ВПРОЧІМ	5	5	0
ВПРЯГАТИ	1	1	0
ВРАЖЕННЯ	14	14	0
ВРАЗ	3	3	0
ВРАЗИТИ	2	2	0
ВРАЗЛИВИЙ	1	0	1
ВРИТИЙ	2	2	0
ВРОДЖЕНИЙ	1	1	0
ВРОСТИ	1	1	0
ВСЕ-ТАКИ	7	7	0
ВСЕ(присл.)	23	20	3
ВСЕВЛАДНИЙ	1	1	0
ВСЕРЕДИНІ	5	5	0
ВСИЛУВАТИ	1	1	0
ВСІЛЯКИЙ	7	7	0
ВСМІХНЕНИЙ	1	1	0
ВСПІД	1	1	0
ВСПІТИ	1	1	0
ВСТАВАТИ	5	3	2
ВСТАТИ	8	7	1
ВСТРЯГТИ	1	1	0
ВСТУПАТИ	1	1	0
ВСТУПИТИСЯ	1	1	0
ВСХНУТИ	1	0	1
ВСЬО(част.)	1	0	1
ВСЮДИ	4	4	0
ВСЯКИЙ	29	28	1
ВСЯЧИНА	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ВТИРАТИ	1	1	0
ВТИСНУТИСЯ	1	1	0
ВТИХНУТИ	2	2	0
ВТИМ	1	1	0
ВТІХА	2	2	0
ВТОМЛЕНИЙ	1	1	0
ВТОНУТИ	1	1	0
ВТРАТА	1	1	0
ВУЖ	15	15	0
ВУЖЕВИЙ	1	1	0
ВУЗЕНЬКИЙ	2	2	0
ВУЗЬКИЙ	1	1	0
ВУЛКАН	1	0	1
ВУСАТИЙ	1	1	0
ВУХО	1	1	0
ВХІД	2	2	0
ВХОДИТИ	2	2	0
ВХОПИТИ	2	2	0
ВЧОРА	5	4	1
ВЧОРАШНІЙ	1	1	0
ГА(виг.)	3	1	2
ГАВКАННЯ	1	1	0
ГАД	1	1	0
ГАДАТИ	7	2	5
ГАДАТИ-ПЕРЕГАДАТИ	1	0	1
ГАДИНА	1	1	0
ГАДКА	2	2	0
ГАДЮКА	4	4	0
ГАДЮЧИЙ	1	1	0
ГАЗДА	1	1	0
ГАЗЕЛЬ	6	6	0
ГАЙ	1	1	0
ГАЙДА	1	1	0
ГАЙТА	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ГАЛИЧИНА(вл.н.)	2	2	0
ГАЛУЗЬ	1	1	0
ГАЛЯВА	1	1	0
ГАМІР	15	15	0
ГАНТЕЛИТИ	1	1	0
ГАРБАРНЯ	1	1	0
ГАРБАРСЬКИЙ	1	1	0
ГАРКНУТИ	1	1	0
ГАРМОНІЙНИЙ	1	1	0
ГАРМОНІЯ	2	2	0
ГАРНО	1	1	0
ГАРЯЧЕ	2	2	0
ГАРЯЧИЙ	8	8	0
ГАРЯЧКА	9	9	0
ГАРЯЧКОВИЙ	2	2	0
ГЕБРЕЙСЬКИЙ	1	1	0
ГЕЙ	1	0	1
ГЕЙКАТИ	1	1	0
ГЕН(присл.)	1	1	0
ГЕРАСИМІВ(прикм.)	1	0	1
ГЕРМАН(ім'я)	308	308	0
ГЕРМАНІВ(прикм.)	20	20	0
ГЕРШ(ім'я)	5	0	5
ГЕРШКО(ім'я)	1	0	1
ГЕТ(част.)	1	0	1
ГЕТЬ	3	3	0
ГЕТЬ-ГЕТЬ	2	2	0
ГЕШЕФТ	5	5	0
ГИБНУТИ	2	1	1
ГИД	1	1	0
ГИДКИЙ	4	4	0
ГИДКО	1	1	0
ГИНУТИ	4	0	4
ГІНКИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ГІРКО	1	1	0
ГІРНИЦЬКИЙ	1	1	0
ГІРСЬКИЙ	2	2	0
ГІРШЕ	1	1	0
ГІРШИЙ	2	1	1
ГІСТЬ	2	2	0
ГЛАДЕНЬКИЙ	1	1	0
ГЛАДКИЙ	4	2	2
ГЛИБИНА	4	4	0
ГЛИБІНЬ	9	9	0
ГЛИБОКИЙ	19	18	1
ГЛИБОКО	6	5	1
ГЛИБОЧЕЗНИЙ	1	1	0
ГЛИБОЧЕННИЙ	1	1	0
ГЛИНА	10	10	0
ГЛИНИСТИЙ	3	3	0
ГЛИНЯНИЙ	3	2	1
ГЛИПНУТИ	2	2	0
ГЛУПИЙ	2	2	0
ГЛУХИЙ	9	9	0
ГЛУШ	1	1	0
ГЛУШИТИ	1	1	0
ГЛЯДІТИ	6	6	0
ГЛЯНУТИ	2	2	0
ГМ	1	0	1
ГНАТИ	5	4	1
ГНАТИСЯ	1	1	0
ГНЕТУЧИЙ	1	1	0
ГНИЛИЗНА	1	1	0
ГНИЛИЙ	4	4	0
ГНІВ	5	5	0
ГНІВНО	3	3	0
ГНІТИТИ	1	1	0
ГО	2	0	2

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ГОВ	1	0	1
ГОВІРКИЙ	2	2	0
ГОВОРИТИ	31	21	10
ГОДЖЕННЯ	1	1	0
ГОДИНА	9	8	1
ГОДІ	10	6	4
ГОЙ	3	3	0
ГОЙДАТИСЬ	1	1	0
ГОЛИЙ	7	7	0
ГОЛКА	1	1	0
ГОЛОВА	58	58	0
ГОЛОВАТИЙ	1	1	0
ГОЛОВКА	3	3	0
ГОЛОВНИЙ	5	5	0
ГОЛОД	9	8	1
ГОЛОДЕН	1	1	0
ГОЛОДНИЙ	1	1	0
ГОЛОС	53	53	0
ГОЛОСНИЙ	1	1	0
ГОЛУБ	1	1	0
ГОЛЬДКРЕМЕР (прізви.)	11	11	0
ГОЛЬДКРЕМЕРИ (прізви.)	1	0	1
ГОМОНІТИ	2	2	0
ГОНЕНИЙ	1	1	0
ГОНТА	1	1	0
ГОРА	20	19	1
ГОРБОК	5	5	0
ГОРДИЙ	1	1	0
ГОРДИТИСЯ	2	2	0
ГОРДІСТЬ	2	2	0
ГОРДО	1	1	0
ГОРЕ	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ГОРЕЧ-ПОЛИН	1	1	0
ГОРІ(присл.)	5	5	0
ГОРІВКА	1	1	0
ГОРІТИ	4	4	0
ГОРЛАТИ	1	1	0
ГОРЛО	6	6	0
ГОРОХ	1	1	0
ГОРЮЧИЙ	4	4	0
ГОРЮЩИЙ	2	1	1
ГОСПОДАР	1	1	0
ГОСПОДАРСЬКИЙ	2	2	0
ГОСПОДАРЮВАННЯ	1	1	0
ГОСПОДОНЬКО	1	0	1
ГОСПОДЬ	12	0	12
ГОТЛІБ(ім'я)	33	33	0
ГОТЛІБІВ(прикм.)	1	1	0
ГОТОВИЙ	4	4	0
ГРАД	1	1	0
ГРАНДІОЗНИЙ	1	1	0
ГРАНЬ	1	1	0
ГРАТИ	3	3	0
ГРАЮЧИЙ	1	1	0
ГРЕБТИ	1	1	0
ГРИБ	1	1	0
ГРИЖА	6	5	1
ГРИЗТИ	2	2	0
ГРИЗТИСЯ	1	0	1
ГРИЗЬКИЙ	1	1	0
ГРИМІТИ	2	2	0
ГРИМНУТИ	1	1	0
ГРИНЬ(ім'я)	5	4	1
ГРИЦЬ(ім'я)	1	1	0
ГРІЗНИЙ	2	2	0
ГРИМ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ГРИТИ	2	2	0
ГРИХ	1	0	1
ГРИШ	2	2	0
ГРИШНИЙ	1	0	1
ГРОБ	2	1	1
ГРОБОВИЙ	1	1	0
ГРОЗИТИ	7	7	0
ГРОМАДА	2	2	0
ГРОХНУТИ	1	1	0
ГРОШИКИ	1	1	0
ГРОШ	51	29	22
ГРОШОВИЙ	1	1	0
ГРУБИЙ	10	10	0
ГРУБО	1	1	0
ГРУДА	4	4	0
ГРУДИ	15	15	0
ГРУДКА	1	1	0
ГРУДЬ	13	13	0
ГРУЗ	1	1	0
ГРУПА	5	5	0
ГРЯЗЬ	1	1	0
ГУБА	4	4	0
ГУБИЦЬКИЙ	4	4	0
ГУБИЧІ(село)	9	8	1
ГУК	1	1	0
ГУЛЬДЕН	8	7	1
ГУРКІТ	1	1	0
ГУРМА	2	2	0
ГУСТИЙ	12	12	0
ГУСТО	2	2	0
ГУТНИК	1	1	0
ГУТОРИТИСЯ	1	1	0
ГУЩАВИНА	2	2	0
ЇРУНТ	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДАВАТИ	14	7	7
ДАВИТИ	5	4	1
ДАВЛЕНИЙ	1	1	0
ДАВНІЙ	14	14	0
ДАВНО	10	9	1
ДАЛЕКИЙ	8	8	0
ДАЛЕКИЙ-ДАЛЕКИЙ	1	1	0
ДАЛЕКО	8	7	1
ДАЛЕКО-ДАЛЕКО	2	2	0
ДАЛЕЧИНА	1	1	0
ДАЛІ	31	28	3
ДАЛЬШЕ	4	4	0
ДАЛЬШИЙ	3	3	0
ДАР	1	1	0
ДАРМИЙ	2	2	0
ДАРМО	3	3	0
ДАРМУВАТИ	1	0	1
ДАРУВАТИ	1	0	1
ДАТИ	15	10	5
ДАТИСЯ	1	1	0
ДАХ	2	2	0
ДБАТИ	1	1	0
ДВА	20	17	3
ДВА-ТРИ	1	1	0
ДВАДЦЯТЬ	1	1	0
ДВЕРІ	17	17	0
ДВИГАТИ	2	2	0
ДВОЄ	2	2	0
ДЕ-БУДЬ	1	1	0
ДЕ-НЕ-ДЕ	1	1	0
ДЕ-НЕБУДЬ	2	2	0
ДЕ(присл.)	53	40	13
ДЕ(част.)	1	0	1
ДЕІНДЕ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДЕКОТРИЙ	1	1	0
ДЕКУДИ	2	2	0
ДЕМОНІЧНИЙ	2	2	0
ДЕННИЙ	1	1	0
ДЕННО	1	1	0
ДЕНЬ	36	32	4
ДЕНЬ-ДЕННО	1	1	0
ДЕПО	2	2	0
ДЕРЕВ'ЯНИЙ	2	2	0
ДЕРЕВО	9	9	0
ДЕРЖАТИ	6	4	2
ДЕРЖАТИСЯ	4	4	0
ДЕРН	1	1	0
ДЕРТИ	3	2	1
ДЕСТИЛЯРНЯ	4	4	0
ДЕСЬ	16	8	8
ДЕСЯТИЙ	1	1	0
ДЕСЯТКА	1	1	0
ДЕСЯТОК	1	1	0
ДЕСЯТЬ	1	1	0
ДЕШЕВИЙ	1	1	0
ДЕЩО	6	5	1
ДЕЯКИЙ	10	9	1
ДЖЕРЕЛО	10	10	0
ДЗВІНКИЙ	2	2	0
ДЗВІНОК	8	8	0
ДЗВОНИТИ	1	1	0
ДЗЕНЬ-ДЗЕНЬ-ДЗЕНЬ	1	1	0
ДЗЕНЬКІТ	1	1	0
ДЗЕНЬКНУТИ	1	1	0
ДЗЕРКАЛО	1	1	0
ДЗЕРКАЛЬЦЕ	1	1	0
ДИБАТИ	1	1	0
ДИВАЧНИЙ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДИВИТИ	1	0	1
ДИВИТИСЬ	1	0	1
ДИВИТИСЯ	20	19	1
ДИВНИЙ	18	18	0
ДИВНИЦЯ	2	2	0
ДИВНО	1	1	0
ДИВНО-НЕПРИЄМНИЙ	1	1	0
ДИВО	5	5	0
ДИВОГЛЯДНИЙ	1	1	0
ДИВУВАТИСЯ	2	2	0
ДИКИЙ	5	5	0
ДИКІСТЬ	1	1	0
ДИЛИННЯ	1	1	0
ДИЛЬКОТАТИ	1	1	0
ДИЛЬКОТИТИ	1	1	0
ДИМ	1	1	0
ДИТЕНЯ	1	1	0
ДИТИНА	20	15	5
ДИТИНИЩЕ	1	1	0
ДИТИННИЙ	1	1	0
ДИТИНЯЧИЙ	4	4	0
ДИХАННЯ	1	1	0
ДИХАТИ	1	1	0
ДИХАТИСЯ	1	1	0
ДИШАТИ	4	4	0
ДІБРАТИСЯ	1	0	1
ДІВАТИСЯ	1	0	1
ДІВЧАЧИЙ	1	1	0
ДІВЧИНА	5	5	0
ДІВЧИНКА	1	1	0
ДІГНАТИ	4	3	1
ДІДИЧ	1	1	0
ДІДЬЧИЙ	1	0	1
ДІЖДАТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДІЗДРИТИ	1	1	0
ДІЗНАВАТИ	1	1	0
ДІЗНАТИСЬ	1	1	0
ДІЗНАТИСЯ	1	1	0
ДІЙСНІСТЬ	3	3	0
ДІЙСНО	7	6	1
ДІЙТИ	3	2	1
ДІЛ(місцевість)	1	1	0
ДІЛ(ріка)	1	1	0
ДІЛИТИСЯ	1	1	0
ДІЛО	12	12	0
ДІЛОВИЙ	3	3	0
ДІМ	8	8	0
ДІРА	2	2	0
ДІРЯВИЙ	1	1	0
ДІСТАВАТИСЯ	1	1	0
ДІСТАТИСЯ	1	1	0
ДІТИ(ім.)	17	17	0
ДІТИСЯ	1	1	0
ДІТКНУТИ	1	1	0
ДІТКНУТИСЯ	1	1	0
ДІЯЛЬНІСТЬ	1	1	0
ДІЯТИ	1	1	0
ДІЯТИСЯ	4	4	0
ДІЯЧ	1	1	0
ДЛЯ	39	35	4
ДНЕВНИЙ	1	1	0
ДНИНА	1	1	0
ДНІСТРОВИЙ	1	1	0
ДНО	3	2	1
ДО	262	228	34
ДОБА	2	2	0
ДОБАЧИТИ	2	2	0
ДОБИВАТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДОБИРАТИ	1	1	0
ДОБИТИСЯ	1	1	0
ДОБИЧА	4	4	0
ДОБРАНІЧ	1	0	1
ДОБРЕ	24	18	6
ДОБРИЙ	10	9	1
ДОБРО	4	2	2
ДОБРОДІЙ	1	1	0
ДОБРОДУШНИЙ	4	4	0
ДОБРОТА	4	4	0
ДОБУВАТИ	1	1	0
ДОБУВАТИСЯ	5	5	0
ДОБУТИ	7	7	0
ДОБУТИСЯ	1	1	0
ДОВГ	1	1	0
ДОВГИЙ	20	20	0
ДОВГИЙ-ДОВГИЙ	1	1	0
ДОВГО	17	17	0
ДОВГО-ДОВГО	1	1	0
ДОВГОЛІТНІЙ	1	1	0
ДОВГОХВОСТИЙ	1	1	0
ДОВЕРШИТИ	3	3	0
ДОВЖЕННИЙ	1	1	0
ДОВІДАТИСЯ	1	1	0
ДОВКОЛА	26	26	0
ДОВОЗИТИ	1	1	0
ДОГАД	1	1	0
ДОГАДКА	1	1	0
ДОГАНЯТИ	1	1	0
ДОГЛЯНУТИ	1	0	1
ДОГОНИТИ	1	0	1
ДОГОРИ	7	6	1
ДОДАВАТИ	2	2	0
ДОДАТИ	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДОДАТОК	1	1	0
ДОДОМУ	2	2	0
ДОЖИТИ	1	1	0
ДОКАЗАТИ	2	1	1
ДОКИ	8	8	0
ДОКИНУТИ	3	3	0
ДОКІР	1	1	0
ДОКЛАДАТИ	1	1	0
ДОКЛАДНИЙ	1	1	0
ДОКЛАДНО	4	4	0
ДОКЛИ&x0301;КАТИ	1	0	1
ДОКЛИ&x0301;КАТИСЯ	1	0	1
ДОКОНАТИСЯ	3	3	0
ДОКОПАТИСЯ	1	1	0
ДОКТОР(ступінь)	1	0	1
ДОКУПИ	5	5	0
ДОКУЧАТИ	2	2	0
ДОЛИНА	3	3	0
ДОЛІ(присл.)	7	6	1
ДОЛІЗТИ	1	1	0
ДОЛОЖИТИ	1	0	1
ДОЛОНЯ	4	4	0
ДОЛЯ	4	4	0
ДОМА	8	8	0
ДОМАШНІЙ	3	3	0
ДОМИК	3	3	0
ДОМІНІЯ	1	1	0
ДОМС(прізв.)	4	4	0
ДОМСІВ(прикм.)	1	1	0
ДОНЕДАВНА	1	1	0
ДОНІНІ	3	3	0
ДОНОСИТИ	1	1	0
ДОНОСИТИСЯ	1	1	0
ДООЧНЕ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДОП'ЯТИ	1	1	0
ДОПАСТИ	2	2	0
ДОПЕВНО	2	0	2
ДОПЕКТИ	1	1	0
ДОПИТУВАТИ	2	2	0
ДОПИТУВАТИСЯ	1	1	0
ДОПКАТИ	1	0	1
ДОПІМНУТИСЯ	1	0	1
ДОПОВНЮВАТИ	1	1	0
ДОПОМИНАТИСЯ	2	2	0
ДОПОМОГТИ	1	0	1
ДОРАЗУ	6	5	1
ДОРОБИТИСЯ	2	2	0
ДОРОБЛЯТИСЯ	1	1	0
ДОРОГА(ім.)	28	24	4
ДОРОГИЙ	1	1	0
ДОСАДА	2	2	0
ДОСВІД	1	1	0
ДОСВІТА	1	1	0
ДОСЕРЕДИНИ	4	4	0
ДОСИ	1	0	1
ДОСИПА&x0301;ТИ	1	1	0
ДОСИТЬ	8	8	0
ДОСИ	12	12	0
ДОСКАЗАТИ	1	1	0
ДОСТАВКА	1	1	0
ДОСТАРЧУВАТИ	3	3	0
ДОСТАТОК	2	2	0
ДОСТИГНУТИ	1	1	0
ДОТЕПЕР	1	1	0
ДОТИ	2	2	0
ДОТИК	4	4	0
ДОТИКАТИСЯ	2	2	0
ДОТЛА	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДОТУЛЮВАТИСЯ	1	1	0
ДОХІД	1	1	0
ДОХОДИТИ	4	4	0
ДОЧАПАТИ	1	1	0
ДОЧЕКАТИСЯ	1	1	0
ДОЧИСТА	1	1	0
ДОЧУТИ	1	1	0
ДОШКА	3	3	0
ДОЩ	3	1	2
ДОЩАНИЙ	3	3	0
ДОЩЕЧКА	1	1	0
ДРАБИННИЙ	1	1	0
ДРАЗЛИВИЙ	1	1	0
ДРАЗНИТИ	2	1	1
ДРАНТАВИЙ	2	2	0
ДРЕНЬКІТ	2	2	0
ДРИЖАТИ	13	13	0
ДРИЖАЧИЙ	5	5	0
ДРІБКА	1	1	0
ДРІБНИЙ	4	4	0
ДРІБНИЦЯ	1	1	0
ДРІМАТИ	2	2	0
ДРОБИНА-ЖИДЕНЯТА	1	1	0
ДРОВА	1	1	0
ДРОГОБИЦЬКИЙ	2	2	0
ДРОГОБИЧ(micro)	28	24	4
ДРОЖ	9	9	0
ДРОТЯНИЙ	2	2	0
ДРУГИЙ	74	69	5
ДУБ	1	1	0
ДУБОВИЙ	2	2	0
ДУБРОВА	4	3	1
ДУЖАТИ	1	1	0
ДУЖЕ	46	43	3

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ДУЖИЙ	1	1	0
ДУМАННЯ	1	1	0
ДУМАТИ	22	21	1
ДУМКА	50	50	0
ДУРЕНЬ	1	0	1
ДУРИЦЯ	1	1	0
ДУРІТИ	1	0	1
ДУРНИЙ	2	1	1
ДУРНИЦЯ	1	1	0
ДУХ	10	9	1
ДУХ-МУЧИТЕЛЬ	1	1	0
ДУХОВИЙ	3	3	0
ДУЧКА	1	1	0
ДУША	18	15	3
ДУШЕНЬКА	1	0	1
ДУШИТИ	1	1	0
ДУШИТИСЯ	1	1	0
ДУШКОМ(присл.)	1	1	0
ДУШНО	3	3	0
Е	1	0	1
ЕЙ	4	0	4
ЕЛЕКТРИЧНИЙ	1	1	0
ЕЛЕМЕНТ	1	1	0
ЕПЛЕПСІЯ	1	1	0
ЕХ	2	2	0
ЄГОВА(ім'я_Бога)	1	0	1
ЄДИНИЙ	2	1	1
ЄЩЕ	2	0	2
Ж(част.)	36	20	16
ЖАБ'ЯЧИЙ	1	0	1
ЖАБА	1	1	0
ЖАДАННЯ	1	1	0
ЖАДАТИ	1	1	0
ЖАДОБА	13	12	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЖАЛІБНО	1	1	0
ЖАЛОБА	1	1	0
ЖАЛЬ(ім.)	3	3	0
ЖАЛЬ(служб.)	2	2	0
ЖАНДАРМ	1	1	0
ЖАР	7	7	0
ЖАРА	4	4	0
ЖАРИТИ	1	1	0
ЖАРКО	1	1	0
ЖАРТ	3	2	1
ЖАРТУВАТИ	3	3	0
ЖБУХАТИ	1	0	1
ЖБУХНУТИ	2	2	0
ЖВАВИЙ	1	1	0
ЖДАТИ	13	13	0
ЖЕ(част.)	6	4	2
ЖЕРДКА	1	1	0
ЖЕРТВА	3	3	0
ЖИВИЙ	21	16	5
ЖИВИСТЬ	5	5	0
ЖИВО	13	13	0
ЖИВОПИСНИЙ	2	2	0
ЖИВОТИК	2	2	0
ЖИВОТНИЙ	1	1	0
ЖИД	12	9	3
ЖИДЕНЯ	2	2	0
ЖИДИ	14	14	0
ЖИДИК	4	4	0
ЖИДІВ(прикм.)	1	1	0
ЖИДІВКА	4	4	0
ЖИДІВСЬКИЙ	8	7	1
ЖИДОК	4	4	0
ЖИЛА	7	7	0
ЖИТЕ	3	0	3

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЖИТИ	31	23	8
ЖИТЛО	1	1	0
ЖИТО	1	1	0
ЖИТТЯ	41	41	0
ЖИТЯ	3	0	3
ЖІНКА	23	22	1
ЖІНОЦТВО	1	1	0
ЖІНОЧИЙ	1	1	0
ЖІНЧИН	1	1	0
ЖОВНИ	1	1	0
ЖОВТАВИЙ	2	2	0
ЖОРНА	1	0	1
ЖОРСТОКІСТЬ	1	1	0
ЖУРА	1	1	0
ЖУРИТИСЬ	1	1	0
ЖУРИТИСЯ	2	1	1
ЖУРНАЛ	1	1	0
ЖУРЧАЧИЙ	1	1	0
З	318	293	25
З-ПЕРЕД	1	1	0
З-ПІД	3	2	1
З-ПОМІЖ	2	2	0
З-ПОСЕРЕД	1	1	0
З'ЇЗДИТИ	1	0	1
З'ЇХАТИ	1	1	0
ЗА	135	107	28
ЗАБАВА	4	4	0
ЗАБАВКА	2	2	0
ЗАБАВЛЯТИСЯ	1	1	0
ЗАБАГА	1	1	0
ЗАБАЖАТИ	1	1	0
ЗАБАЛАКАТИ	1	1	0
ЗАБИРАТИ	2	2	0
ЗАБИРАТИСЯ	3	2	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАБИТИЙ	1	1	0
ЗАБИГ(ім.)	1	1	0
ЗАБІЙЦЯ	1	1	0
ЗАБІЙЧИЙ	1	1	0
ЗАБІЧИ	1	1	0
ЗАБЛИСНУТИ	1	1	0
ЗАБОБОННИЙ	6	6	0
ЗАБОРОНИТИ	1	1	0
ЗАБРАТИ	2	2	0
ЗАБУВАТИ	1	1	0
ЗАБУТИ	3	1	2
ЗАБУТТЯ	3	3	0
ЗАВ'ЯЗАТИ	1	1	0
ЗАВ'ЯЗАТИСЯ	1	1	0
ЗАВАДА	2	2	0
ЗАВАЛЕНИЙ	2	2	0
ЗАВАЛЯНИЙ	1	1	0
ЗАВВАЖИТИ	1	1	0
ЗАВЕРШЕНИЙ	1	1	0
ЗАВЕСТИ	4	3	1
ЗАВЗЯТИЙ	4	4	0
ЗАВЗЯТИСЯ	1	1	0
ЗАВЗЯТІСТЬ	2	2	0
ЗАВЗЯТО	1	0	1
ЗАВЗЯТТЯ	1	1	0
ЗАВИВАННЯ	1	1	0
ЗАВИНИТИ	2	0	2
ЗАВИСЛИВО	1	1	0
ЗАВИТИ	1	1	0
ЗАВІД	3	3	0
ЗАВМИРАТИ	1	1	0
ЗАВОД	1	1	0
ЗАВОДИТИ	1	1	0
ЗАВСТИДАТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАВТРА	8	5	3
ЗАВТРАШНІЙ	1	1	0
ЗАГАЛОМ	4	4	0
ЗАГАЛЬНИЙ	3	3	0
ЗАГАНУТИ	1	1	0
ЗАГАЧКА	1	1	0
ЗАГИБНУТИ	1	1	0
ЗАГЛУШЕННЯ	1	1	0
ЗАГЛУШИТИ	2	2	0
ЗАГЛУШУВАНИЙ	1	1	0
ЗАГЛУШУВАТИ	3	3	0
ЗАГЛЯДАТИ	3	3	0
ЗАГЛЯДУВАТИ	1	1	0
ЗАГЛЯНУТИ	7	7	0
ЗАГОВОРИТИ	1	1	0
ЗАГРАНИЧНИЙ	1	1	0
ЗАГРИМАТИ	1	1	0
ЗАГУСЛИЙ	1	1	0
ЗАДАРМО	1	1	0
ЗАДЕРЕВІТИ	1	1	0
ЗАДЕРЖУВАТИСЯ	1	1	0
ЗАДЗВЕНІТИ	2	2	0
ЗАДЗВОНІТИ	1	0	1
ЗАДИХАНИЙ	4	3	1
ЗАДЛЯ	3	3	0
ЗАДНІЙ	1	1	0
ЗАДНІСТРЯНСЬКИЙ	1	1	0
ЗАДРИЖАТИ	1	1	0
ЗАДУДНІТИ	1	1	0
ЗАДУМА	2	2	0
ЗАДУМАНИЙ	1	1	0
ЗАДУМАТИСЯ	2	2	0
ЗАДУМЧИВИЙ	1	1	0
ЗАДУХА	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАЖДАТИ	2	1	1
ЗАЖИВО	1	1	0
ЗАЖМУРИТИ	3	3	0
ЗАЖУРИТИ	1	0	1
ЗАЗИРАТИ	1	1	0
АЗНАТИ	3	1	2
АЗНАЧУВАТИ	1	1	0
ЗАЙМАТИ	1	1	0
ЗАЙМАТИСЯ	2	2	0
ЗАЙНЯТИСЯ	3	3	0
ЗАЙТИ	6	4	2
ЗАКАВУЛОК	1	1	0
ЗАКАМАРОК	3	3	0
ЗАКИ	2	0	2
ЗАКИМ	6	6	0
ЗАКИНУТИ	1	0	1
ЗАКІНЧИТИСЯ	1	1	0
ЗАКЛИ&x0301;КАТИ	3	3	0
ЗАКЛЯТИЙ	3	3	0
ЗАКЛЯТТЯ	1	1	0
ЗАКОН	4	4	0
ЗАКОП	6	6	0
ЗАКОПАНИЙ	1	1	0
ЗАКОПТІЛИЙ	1	1	0
ЗАКРИВАТИ	1	1	0
ЗАКРИЧАТИ	2	1	1
ЗАКРУТ	1	1	0
ЗАКРУТИТИСЬ	1	1	0
ЗАКРУТИТИСЯ	3	3	0
ЗАКРУЧУВАТИ	1	1	0
ЗАКУПИТИ	4	4	0
ЗАКУТИНА	1	1	0
ЗАЛАМУВАТИСЬ	1	1	0
ЗАЛИВА	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАЛИВАТИСЯ	1	1	0
ЗАЛИВАЮЧИЙСЯ	1	1	0
ЗАЛИТИЙ	3	3	0
ЗАЛІЗЯ	1	1	0
ЗАЛІЗНИЙ	6	6	0
ЗАЛІЗО	2	2	0
ЗАЛІСНЯ	1	1	0
ЗАЛЛЯТИ	2	2	0
ЗАЛЯГАТИ	4	4	0
ЗАЛЯГТИ	3	3	0
ЗАЛЯКАНИЙ	1	1	0
ЗАЛЯКТИСЯ	1	1	0
ЗАМАЄНИЙ	1	1	0
ЗАМАЇТИ	1	1	0
ЗАМАНЧИВИЙ	1	1	0
ЗАМАНЧИВІСТЬ	1	1	0
ЗАМАНЧИВО	1	1	0
ЗАМАХ	1	1	0
ЗАМАХУВАТИ	1	1	0
ЗАМЕРЗАЛИЙ	1	1	0
ЗАМЕРТИ	3	3	0
ЗАМІСТЬ	5	4	1
ЗАМІТИТИ	3	3	0
ЗАМІТНО	2	2	0
ЗАМІШАННЯ	1	1	0
ЗАМКНЕНИЙ	1	1	0
ЗАМКНУТИ	1	1	0
ЗАМОВКНУТИ	3	3	0
ЗАМОРИТИ	1	1	0
ЗАМОРОЖЕНИЙ	1	1	0
ЗАМОРОЗИТИ	1	1	0
ЗАМОРОКА	2	1	1
ЗАМУЖ	2	2	0
ЗАМУЖЖЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАМУРЗАНИЙ	1	1	0
ЗАМУТИТИ	1	1	0
ЗАНЕДБАНИЙ	3	3	0
ЗАНЕДБАННЯ	1	1	0
ЗАНЕСТИ	2	2	0
ЗАНЕСТИСЯ	2	2	0
ЗАНЕЧИЩЕНИЙ	1	1	0
ЗАНИМАТИ	1	1	0
ЗАНИМАТИСЯ	3	3	0
ЗАНОСИТИ	1	1	0
ЗАНЯТИЙ	2	2	0
ЗАНЯТИСЯ	2	2	0
ЗАНЯТТЯ	1	1	0
ЗАОЩАДЖЕНИЙ	1	1	0
ЗАПАДНЯ	4	2	2
ЗАПАНУВАТИ	1	1	0
ЗАПАХ	6	4	2
ЗАПАШНИЙ	1	1	0
ЗАПЕВНО	1	1	0
ЗАПЕКЛІСТЬ	1	1	0
ЗАПЕРТИ	2	2	0
ЗАПИНІТИСЯ	1	1	0
ЗАПИРАТИ	3	3	0
ЗАПИРАТИСЯ	1	1	0
ЗАПИСАНИЙ	1	1	0
ЗАПИСАТИ	3	1	2
ЗАПИСУВАТИ	1	1	0
ЗАПИТАННЯ	1	1	0
ЗАПИТАТИ	4	4	0
ЗАПИТАТИСЯ	1	1	0
ЗАПИТИ	1	1	0
ЗАПЛАТА	2	1	1
ЗАПЛАТИТИ	1	1	0
ЗАПОБІГЛИВІСТЬ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАПОВНЕНИЙ	1	1	0
ЗАПОВНЯЮЧИЙ	1	1	0
ЗАПОРОТИ	1	1	0
ЗАПРАЦЬОВАНИЙ	1	1	0
ЗАПРОШУВАТИ	2	2	0
ЗАПУСКАТИСЯ	1	1	0
ЗАРАЖЕНИЙ	2	2	0
ЗАРАЖУВАТИСЯ	1	1	0
ЗАРАЗ	7	2	5
ЗАРАЗА	4	4	0
ЗАРАЗОМ	4	4	0
ЗАРЕВІТИ	3	3	0
ЗАРИДАТИ	2	2	0
ЗАРІБНИК	1	1	0
ЗАРІБНИНА	1	1	0
ЗАРІБОК	5	5	0
ЗАРІД	1	1	0
ЗАРОБИТИ	3	2	1
ЗАРОБОК	7	6	1
ЗАРОДА	1	1	0
ЗАРОПЛЕНИЙ	3	3	0
ЗАРУЧИНИ	1	0	1
ЗАРЯД	1	1	0
ЗАСВИСТІТИ	1	1	0
ЗАСВІТИТИ	2	2	0
ЗАСІСТИ	3	3	0
ЗАСКРИПІТИ	1	1	0
ЗАСЛПІТИ	1	0	1
ЗАСЛПЛЕНИЙ	1	1	0
ЗАСНУТИ	6	5	1
ЗАСПОКОЇТИ	2	2	0
ЗАСТАВЛЯТИ	1	1	0
ЗАСТАНОВА	3	3	0
ЗАСТАНОВИТИСЯ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАСТАНОВЛЕННЯ	1	1	0
ЗАСТАНОВЛЯТИСЯ	1	1	0
ЗАСТАТИ	2	2	0
ЗАСТЕЛЕНИЙ	1	1	0
ЗАСТИТИ	2	1	1
ЗАСТОГНАТИ	1	1	0
ЗАСТРОМИТИ	1	1	0
ЗАСТРОМЛЕНИЙ	1	1	0
ЗАСТРЯГНУТИ	1	1	0
ЗАСТУКАТИ	1	1	0
ЗАСТУПАТИ	1	1	0
ЗАСТУПИТИ	1	0	1
ЗАСУДИТИ	1	1	0
ЗАСУКУВАТИ	1	1	0
ЗАСУНУТИСЯ	1	1	0
ЗАТАЄНИЙ	1	1	0
ЗАТАЛАПАНИЙ	1	1	0
ЗАТАМУВАТИ	1	0	1
ЗАТВОР	1	1	0
ЗАТЕ	2	2	0
ЗАТЕКЛИЙ	1	1	0
ЗАТЕМНИТИ	1	1	0
ЗАТЕМНЮВАТИ	1	1	0
ЗАТЕРТИ	1	1	0
ЗАТИРАТИСЯ	1	1	0
ЗАТИСНЕНИЙ	3	3	0
ЗАТИХНУТИ	1	1	0
ЗАТО	2	2	0
ЗАТОНУТИ	1	1	0
ЗАТОПИТИ	1	1	0
ЗАТОПЛЯТИ	1	1	0
ЗАТРОЇТИ	2	1	1
ЗАТРУЮВАТИ	1	1	0
ЗАТРЯСТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗАТУЛИТИ	1	1	0
ЗАТХЛИЙ	4	4	0
ЗАТЯГАТИ	2	2	0
ЗАТЯЖИТИ	1	1	0
ЗАТЯМИТИ	2	2	0
ЗАТЯТИЙ	1	1	0
ЗАФАРБОВАНИЙ	1	1	0
ЗАХАПУВАТИ	1	1	0
ЗАХАРЧАТИ	1	1	0
ЗАХВАЧУВАТИ	1	1	0
ЗАХИСТ	1	1	0
ЗАХИТАТИСЯ	1	1	0
ЗАХІД(сторона_світу)	2	2	0
ЗАХЛИПАТИ	1	1	0
ЗАХОВАННЯ	1	1	0
ЗАХОВУВАТИ	1	1	0
ЗАХОДИТИ	3	3	0
ЗАХОДИТИСЯ	2	2	0
ЗАХОТИТИ	1	0	1
ЗАХРОПИТИ	1	1	0
ЗАЦІКАВЛЕНИЙ	2	2	0
ЗАЧАРОВАНИЙ	3	3	0
ЗАЧАТИ	6	6	0
ЗАЧЕПИТИ	1	1	0
ЗАЧИНАТИ	2	2	0
ЗАЧИНАТИСЯ	2	2	0
ЗАЧОРНЕНИЙ	1	1	0
ЗАЧУДУВАНИЙ	5	5	0
ЗАЧУДУВАННЯ	2	2	0
ЗАЧУДУВАТИСЯ	2	2	0
ЗАЧУТИ	1	1	0
ЗБАГАЧЕННЯ	1	1	0
ЗБЕРЕЧИ	1	1	0
ЗБИВАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗБИРАТИ	1	1	0
ЗБИРАТИСЯ	3	3	0
ЗБИТИЙ	1	1	0
ЗБИТКУВАТИ	1	0	1
ЗБИТКУВАТИСЯ	2	2	0
ЗБИТОК	1	1	0
ЗБИГА&x0301;ТИ	1	1	0
ЗБІЖЖЯ	1	1	0
ЗБІЛЬШЕННЯ	1	0	1
ЗБІЛЬШИТИСЯ	1	1	0
ЗБЛИЗИТИСЯ	2	2	0
ЗБЛІДНУТИ	1	1	0
ЗБОКУ	5	5	0
ЗБРИДНУТИ	1	1	0
ЗБУВАТИ	1	1	0
ЗБУДЖЕНИЙ	1	1	0
ЗБУДИТИ	2	1	1
ЗБУДИТИСЯ	3	2	1
ЗБУРЕНИЙ	1	1	0
ЗБУРЕННЯ	1	1	0
ЗВ'ЯЗАТИ	2	2	0
ЗВ'ЯЗКА	1	1	0
ЗВ'ЯЗЬ	2	2	0
ЗВАЖАТИ	3	3	0
ЗВАЖАЮЧИЙ	1	1	0
ЗВАЛИТИСЯ	2	2	0
ЗВАРИТИ	1	1	0
ЗВАРИЦЬКИЙ:	2	1	1
Зварицьке_передмістя			
ЗВАТИ	1	1	0
ЗВЕНІТИ	2	1	1
ЗВЕРНУТИ	3	3	0
ЗВЕРНУТИСЯ	1	1	0
ЗВЕРТАТИ	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗВЕРХУ	1	1	0
ЗВЕРШАТИСЯ	1	1	0
ЗВЕСТИ	1	1	0
ЗВЕСТИСЯ	1	1	0
ЗВИВАТИСЯ	2	1	1
ЗВИВАЮЧИЙСЯ	1	1	0
ЗВИДІТИ	1	1	0
ЗВИНЯТИСЬ	1	1	0
ЗВИСОКА	1	1	0
ЗВИЧАЙ	2	2	0
ЗВИЧАЙНИЙ	13	13	0
ЗВИЧАЙНО	13	13	0
ЗВИШ	1	1	0
ЗВІДАТИСЯ	1	1	0
ЗВІЗДА	2	2	0
ЗВІЙ	3	3	0
ЗВІЛЬНА	1	1	0
ЗВІЛЬНИТИ	1	1	0
ЗВІР	1	1	0
ЗВІРЮВАТИ	1	1	0
ЗВІРЯ	1	1	0
ЗВІСНИЙ	1	0	1
ЗВІСТИТИ	1	1	0
ЗВОДИТИСЯ	1	1	0
ЗВОНИТИ	1	0	1
ЗВОРОТ	2	2	0
ЗВУК	2	1	1
ЗВУЧАТИ	3	3	0
ЗГАДКА	3	3	0
ЗГАДУВАТИ	3	2	1
ЗГИБАТИ	1	1	0
ЗГИБНУТИ	2	0	2
ЗГИНУТИ	1	0	1
ЗГІРДНИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗГІРДНО	1	1	0
ЗГОДА	1	1	0
ЗГОЛОШУВАТИСЯ	1	1	0
ЗГОНИТИСЯ	1	0	1
ЗГОРБИТИСЯ	1	1	0
ЗГОРБЛЕНИЙ	1	1	0
ЗГОРІТИ	1	1	0
ЗГРИЗЕНИЙ	1	1	0
ЗГРУБІТИ	1	1	0
ЗДАВАТИ	1	1	0
ЗДАВАТИСЯ	8	8	0
ЗДАВЕН-ДАВНА	1	1	0
ЗДАВИТИ	4	4	0
ЗДАВЛЕНИЙ	2	2	0
ЗДАВЛЕННЯ	1	1	0
ЗДАВЛЮВАТИ	4	4	0
ЗДАЛЕКА	1	1	0
ЗДАТИ	2	1	1
ЗДАТИСЯ	1	1	0
ЗДВИГАТИСЯ	1	1	0
ЗДЕРЖАТИСЯ	1	1	0
ЗДЕРЖУВАТИ	1	1	0
ЗДИ&x0301;БАТИ	1	0	1
ЗДИБА&x0301;ТИ	1	0	1
ЗДИВОВАНИЙ	1	1	0
ЗДОВЖ	1	1	0
ЗДОЛИНИ	1	1	0
ЗДОЛУ	1	1	0
ЗДОРОВ	1	0	1
ЗДОРОВ'Я	2	1	1
ЗДОРОВИЙ	9	8	1
ЗДРІМАНИЙ	1	1	0
ЗДРЯПУВАТИ	1	1	0
ЗДУЖАТИ	3	1	2

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗЕЛЕНИЙ	7	7	0
ЗЕЛЕНІТИ	1	1	0
ЗЕЛЕНКУВАТИЙ	1	1	0
ЗЕЛЕНЬ	7	6	1
ЗЕМЛЯ	31	30	1
ЗЕМЛЯНИЙ	1	1	0
ЗЕМНИЙ	3	3	0
ЗЕНІТ	1	1	0
ЗЕРНО	1	1	0
ЗЗАДУ	2	2	0
ЗИЗООКИЙ	1	1	0
ЗИМА	1	1	0
ЗИМОВИЙ	2	2	0
ЗИМОЮ(присл.)	4	4	0
ЗИСК	12	11	1
ЗИСКАТИ	1	1	0
ЗІ	19	18	1
ЗІБРАТИ	4	4	0
ЗІВ'ЯЛИЙ	1	1	0
ЗІВ'ЯНУТИ	1	1	0
ЗІЙТИСЯ	3	2	1
ЗІМ'ЯТИ	1	1	0
ЗІРВАТИСЯ	6	6	0
ЗІСТАТИ	1	1	0
ЗІСТАТИСЯ	1	1	0
ЗІТХАННЯ	2	2	0
ЗІТХАТИ	1	1	0
ЗЛАГОДИТИ	1	1	0
ЗЛАДЖЕНИЙ	1	1	0
ЗЛАМАНИЙ	1	1	0
ЗЛЕ	2	2	0
ЗЛЕГКА	2	2	0
ЗЛЕГШИТИ	1	1	0
ЗЛЕТІТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗЛИВАТИСЯ	3	3	0
ЗЛИЙ	5	5	0
ЗЛИТИ	1	1	0
ЗЛІСНИЙ(ім.)	1	1	0
ЗЛІСНИЙ(прикм.)	1	1	0
ЗЛІСТЬ	3	3	0
ЗЛОБА	2	2	0
ЗЛОБНИЙ	2	2	0
ЗЛОБНО	1	1	0
ЗЛОВИТИ	1	0	1
ЗЛОВІЩИЙ	1	1	0
ЗЛОДІЙ	2	2	0
ЗЛОЖИТИ	5	5	0
ЗЛОМИТИ	1	1	0
ЗЛОМЛЕНИЙ	1	1	0
ЗЛОРАДНИЙ	2	2	0
ЗЛЯКАТИСЯ	1	1	0
ЗЛЯКТИСЯ	3	3	0
ЗМ'ЯКНУТИ	1	1	0
ЗМАГАТИСЯ	1	1	0
ЗМАЛЕНЬКУ	1	1	0
ЗМАЛУ	1	1	0
ЗМЕСТИ	1	1	0
ЗМИЛОСЕРДИТИСЯ	1	1	0
ЗМИСЛ	1	1	0
ЗМІЙ-УДАВ	1	1	0
ЗМІНА	5	5	0
ЗМІНЕНИЙ	3	3	0
ЗМІНИТИ	1	1	0
ЗМІНЮВАТИСЯ	1	1	0
ЗМІСТ	1	1	0
ЗМІШАНИЙ	2	2	0
ЗМІЯ	5	5	0
ЗМОВИТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗМОВКНУТИ	1	1	0
ЗМОВЧАТИ	1	1	0
ЗМОГТИ	2	2	0
ЗМУЧЕННЯ	1	1	0
ЗНАДВОРУ	3	3	0
ЗНАДОБА	1	1	0
ЗНАЙДА	1	1	0
ЗНАЙОМИЙ	1	1	0
ЗНАК	1	1	0
ЗНАКОМИЙ	6	6	0
ЗНАКОМСТВО	1	1	0
ЗНАМЕНИТИЙ	1	1	0
ЗНАННЯ	1	1	0
ЗНАТИ	108	82	26
ЗНАЧИТИ	11	8	3
ЗНАЧНИЙ	3	3	0
ЗНАЧНО	2	2	0
ЗНЕМАГАТИ	1	1	0
ЗНЕСТИ	2	2	0
ЗНЕСТИСЯ	1	1	0
ЗНИЩЕННЯ	1	1	0
ЗНИЩИТИ	1	1	0
ЗНОВ	27	24	3
ЗНОСИТИ	1	0	1
ЗНОСИТИСЯ	2	2	0
ЗНЯТИ	1	1	0
ЗО	10	7	3
ЗОВСІМ	39	37	2
ЗОГИДЖЕННЯ	1	1	0
ЗОЙК	3	3	0
ЗОЙКНУТИ	2	2	0
ЗОЛОТИЙ	3	3	0
ЗОЛОТИСТО-КРОВАВИЙ	1	1	0
ЗОЛОТО	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЗОЛОЧЕНИЙ	2	2	0
ЗОПСУТТЯ	1	1	0
ЗРАЗУ	13	13	0
ЗРАХУВАТИ	1	1	0
ЗРИВАТИ	1	1	0
ЗРІБНИЙ	1	1	0
ЗРОБИТИ	7	7	0
ЗРОБИТИСЯ	1	1	0
ЗРОСЛИЙ	1	1	0
ЗРУЙНОВАНИЙ	1	1	0
ЗРУЙНУВАТИ	1	1	0
ЗРУЧНИЙ	1	1	0
ЗРУЧНІСТЬ	2	2	0
ЗРУЧНО	1	1	0
ЗРУШЕННЯ	3	3	0
ЗРУШИТИ	3	3	0
ЗСУВАТИСЯ	1	0	1
ЗУБ	4	4	0
ЗУБЕЦЬ	1	1	0
ЗУПИНИТИ	1	1	0
ЗУПИНИТИСЯ	3	3	0
ЗУПИНЯТИ	1	1	0
ЗЦПИТИ	1	1	0
ЗЧЕПИТИСЯ	1	1	0
І	820	778	42
ІВАН(ім'я)	21	13	8
ІВАНИХА(прізви.)	4	4	0
ІГРАТИ	1	1	0
ІДІОТ	3	3	0
ІДІОТИЗМ	1	1	0
ІДІОТИЧНИЙ	4	4	0
ІЗ	9	8	1
ІЛЯСТИЙ	1	1	0
ІМ'Я	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ІМЕННО	4	4	0
ІНАКШЕ	2	2	0
ІНДИК	1	1	0
ІНДІЙСЬКИЙ	1	1	0
ІНЖЕНЕР	1	1	0
ІНО	4	3	1
ІНТЕРЕС	1	1	0
ІНШИЙ	6	4	2
ІСКРА	1	1	0
ІСКРИСТИЙ	1	1	0
ІСНУВАТИ	2	2	0
ІСТИЙ	1	1	0
ІСТОРІЯ	1	1	0
ІСТОТА	1	1	0
ІТИ	28	22	6
ІЦИК(ім'я)	32	31	1
ІЦКІВ(прикм.)	11	11	0
ІЦКО(ім'я)	17	15	2
ЇДКО	1	1	0
ЇЗДА	1	1	0
ЇЗДИТИ	2	1	1
Її(присв.)	26	26	0
ЇСТИ	6	4	2
ЇХАТИ	13	7	6
Й	37	24	13
ЙНО	1	1	0
ЙОГО(присв.с.р.)	2	2	0
ЙОГО(присв.ч.р.)	245	245	0
ЙТИ	7	6	1
К	16	16	0
КАБІНЕТ	4	4	0
КАВА	1	1	0
КАВЦІЯ	2	2	0
КАЗАТИ	29	17	12

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
КАЗКА	2	2	0
КАЙДАНИ	1	1	0
КАЛАМУТНИЙ	1	1	0
КАЛЮЖА	1	1	0
КАЛЮЖКА	1	1	0
КАМЕНИСТИЙ	2	2	0
КАМЕНИЦЯ	2	2	0
КАМІНЕЦЬ	1	1	0
КАМІННИЙ	1	1	0
КАМІННЯ	1	1	0
КАМІНЬ	3	3	0
КАНАПА	2	2	0
КАНЦЕЛЯРІЯ	1	1	0
КАПАТИ	1	1	0
КАПІТАЛ	5	5	0
КАПІТАЛІСТ	3	3	0
КАПОРЕС(євр.)	1	0	1
КАПРАВООКИЙ	1	1	0
КАПРИЗНИЙ	1	1	0
КАЩАН-МІХОНОХА	1	1	0
КАРА	2	1	1
КАРТИНА	4	4	0
КАСА	3	3	0
КАТАЛОГ	1	1	0
КАЧАТИСЯ	1	1	0
КВАПИТИСЬ	1	1	0
КВАПИТИСЯ	2	0	2
КВАРТАЛ	1	0	1
КВАЧ	1	1	0
КВИТ	1	1	0
КВІТИ	1	1	0
КИБЕЛЬ	9	9	0
КИВАТИ	1	1	0
КИВНУТИ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
КИДАТИ	5	5	0
КИДАТИСЯ	6	6	0
КИНУТИ	5	5	0
КИНУТИСЯ	5	5	0
КИП'ЯЧКА	16	16	0
КИПТИ	2	2	0
КИРНИЦЬКИЙ(прізв.)	2	0	2
КИСЛИЙ	1	1	0
КИТИЦЯ	1	1	0
КИШЕНЯ	1	1	0
КІЛЬКА	24	24	0
КІЛЬКАНАДЦЯТЬ	1	1	0
КІЛЬКАСОТ	3	3	0
КІЛЬКО	10	9	1
КІЛЬКО-ТО	4	3	1
КІЛЬКОРО	1	1	0
КІМНАТА	1	1	0
КІНЕЦЬ	6	6	0
КІНСЬКИЙ	2	1	1
КІНЧАСТИЙ	1	1	0
КІНЧАТИ	1	1	0
КІНЧИТИ	1	1	0
КІНЧИТИСЯ	1	1	0
КІНЬ	18	13	5
КІСТКА	1	1	0
КІСТЬ	12	9	3
КІСТЯК	1	1	0
КІСТЯНИЙ	1	1	0
КІСТЯР	1	1	0
КІТ	1	1	0
КІТЛИНА	2	2	0
КЛАДОВИЩЕ	1	1	0
КЛАНЯТИСЯ	1	1	0
КЛАС	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
КЛАСТИ	1	1	0
КЛЕЙМО	1	1	0
КЛИК	1	1	0
КЛИКАТИ	5	1	4
КЛИКНУТИ	1	1	0
КЛІЩ	2	2	0
КЛОНИТИ	1	1	0
КЛОПІТ	3	1	2
КЛУБИТИСЯ	1	1	0
КЛУБОК	6	6	0
КЛЬОЦ	1	1	0
КЛЯСТИ	1	1	0
КНИЖКА	9	8	1
КОБ	1	0	1
КОВИ	1	0	1
КОВИ-НО	1	0	1
КОБОЛЬД	1	1	0
КОВДРА	1	1	0
КОЖДИЙ	31	29	2
КОЛЕСО	7	7	0
КОЛИ	78	72	6
КОЛИСАТИСЬ	1	1	0
КОЛИСКА	5	5	0
КОЛИСЬ	10	9	1
КОЛІНО	2	2	0
КОЛО(прийм.)	23	21	2
КОЛОДРУБ	1	1	0
КОЛОССЯ	1	1	0
КОМАР	1	1	0
КОМАХА	1	1	0
КОМБІНАЦІЯ	2	2	0
КОМІСІЯ	2	0	2
КОМНАТА	4	4	0
КОМОДА	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
КОМОРА	2	2	0
КОНАТИ	2	2	0
КОНАЮЧИЙ	4	4	0
КОНЕЧНИЙ	2	2	0
КОНИНА	7	7	0
КОНКУРЕНЦІЯ	2	2	0
КОНОВКА	8	5	3
КОНСЕКВЕНТНИЙ	1	1	0
КОНСТРУКЦІЯ	1	0	1
КОНТРАКТ	5	5	0
КОНТРОЛЬ	1	1	0
КОНТУР	2	2	0
КОНЮШИНА	1	1	0
КОПА	1	1	0
КОПА&x0301;ТИ	4	4	0
КОПИЦЯ	2	2	0
КОПОТІТИ	1	1	0
КОРБА	17	16	1
КОРИСНИЙ	2	2	0
КОРИСТЬ	2	2	0
КОРИТИСЯ	1	1	0
КОРМИТИ	1	1	0
КОРОМИСЛО	2	2	0
КОРОТКИЙ	1	1	0
КОРОТКО	2	2	0
КОРЧ(спазм)	1	1	0
КОРЧИТИСЯ	1	1	0
КОРШМА	3	3	0
КОСА(знаряддя)	2	2	0
КОСАР	1	1	0
КОСИЙ	1	1	0
КОСИТИ	1	0	1
КОСО	1	1	0
КОСОВИЦЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
КОСТЕЛ	1	1	0
КОСТЯНИЙ	1	1	0
КОСЯ	1	0	1
КОТИТСЯ	5	5	0
КОТРИЙ	155	150	5
КОТРИЙ-НЕБУДЬ	1	1	0
КОЦ	1	1	0
КОШАРА	13	12	1
КОШТ	1	1	0
КОШТУВАТИ	2	1	1
КР[ЕЙЦЕР]	1	1	0
КРАДЕНИЙ	1	0	1
КРАЄВИД	1	1	0
КРАЇНА	3	3	0
КРАЙ(ім.)	6	6	0
КРАЙ(прийм.)	1	1	0
КРАЙНІЙ	2	2	0
КРАЙНІСТЬ	2	2	0
КРАПЛЯ	2	2	0
КРАСА	3	3	0
КРАСКА	2	2	0
КРАСНО	1	0	1
КРАСОТА	1	1	0
КРАСТИСЯ	1	1	0
КРАСУВАТИСЯ	1	1	0
КРАЩЕ	2	2	0
КРЕЙДА	1	1	0
КРЕЙЦАР	2	2	0
КРИВДА	2	0	2
КРИВДИТИ	1	1	0
КРИВИТИСЯ	1	1	0
КРИК	15	15	0
КРИКНУТИ	9	9	0
КРИЛО	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
КРИМИНАЛ	1	0	1
КРИТИЙ	1	1	0
КРИТИЧНИЙ	1	1	0
КРИЧАТИ	22	20	2
КРИШТАЛЬНИЙ	1	1	0
КРІЗЬ	19	18	1
КРИМ	3	3	0
КРИСЛО	1	1	0
КРОВ	29	23	6
КРОВАВИЙ	7	7	0
КРОК	13	12	1
КРОПИТИ	1	1	0
КРУГ	7	7	0
КРУГЛИЙ	6	6	0
КРУГОВИД	1	1	0
КРУТИЙ	3	2	1
КРУТИТИ	4	4	0
КРУТИТИСЯ	8	8	0
КРУЧА	2	1	1
КУДИ	17	15	2
КУДИСЬ	3	3	0
КУЛАК	3	3	0
КУЛЯ	1	1	0
КУМ	3	0	3
КУПА	10	10	0
КУПЕЦЬ	2	2	0
КУПИНА	1	1	0
КУПИТИ	4	2	2
КУПКА	1	1	0
КУПУВАТИ	4	2	2
КУПУЮЧИЙ	1	1	0
КУРС	1	1	0
КУРЯВА	1	1	0
КУСЕНЬ	5	4	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
КУСНИК	2	1	1
КУСНИЧОК	1	1	0
КУТ	10	10	0
КУХАРКА	1	1	0
ЛАБА	1	1	0
ЛАВА	3	3	0
ЛАВКА	6	6	0
ЛАГІДНИЙ	3	3	0
ЛАД	3	3	0
ЛАЗУР	1	0	1
ЛАЗУРНИЙ	1	1	0
ЛАКИРОВАНИЙ	2	2	0
ЛАМАТИ	1	1	0
ЛАМПА	1	0	1
ЛАН	3	2	1
ЛАСКА	3	3	0
ЛАСКАВИЙ	3	3	0
ЛАСКАВО	1	1	0
ЛАТА	1	1	0
ЛАТКА	1	1	0
ЛАХИ	2	2	0
ЛЯТИ	1	1	0
ЛЕГЕНЬКИЙ	4	4	0
ЛЕГЕНЬКО	1	1	0
ЛЕГКИЙ	8	8	0
ЛЕГКІСТЬ	1	1	0
ЛЕГКО	8	7	1
ЛЕГОВИЩЕ	1	1	0
ЛЕД	2	0	2
ЛЕДВЕ	8	6	2
ЛЕДВЕ-ЛЕДВЕ	1	1	0
ЛЕДВО-НЕ-ЛЕДВО	1	1	0
ЛЕДОВАТИЙ	1	1	0
ЛЕДОВИЙ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЛЕЖАТИ	18	15	3
ЛЕКЦІЯ	1	1	0
ЛЕПОТІТИ	2	2	0
ЛЕТІТИ	5	4	1
ЛЕТЯЧИЙ	1	1	0
ЛИБАК	9	9	0
ЛИБАННЯ	1	1	0
ЛИБАТИ	3	2	1
ЛИБАЦЬКИЙ	1	1	0
ЛИКО	1	1	0
ЛИНВА	12	9	3
ЛИНУТИ	1	1	0
ЛИП'ЯР	3	3	0
ЛИСТЯ	7	7	0
ЛИТИСЯ	2	2	0
ЛИХИЙ	3	0	3
ЛИХО	5	2	3
ЛИХОРАДКА	1	1	0
ЛИЦЕ	54	53	1
ЛИШ	11	9	2
ЛИШАТИ	3	3	0
ЛИШЕНЬ	4	3	1
ЛИШИТИ	8	3	5
ЛИШИТИСЯ	7	7	0
ЛІВЕРАНТ	1	1	0
ЛІВИЙ	2	2	0
ЛІД	1	0	1
ЛІЖКО	5	5	0
ЛІЗТИ	4	1	3
ЛІК	3	3	0
ЛІКАРСЬКИЙ	1	1	0
ЛІКЕР	1	1	0
ЛІКОТЬ	2	2	0
ЛІНИВИЙ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЛІНИВИТИ	1	1	0
ЛІНИВО	2	2	0
ЛІНИВСТВО	6	6	0
ЛІНЬ	1	1	0
ЛІПИТИ	3	3	0
ЛІПШЕ	3	2	1
ЛІПШИЙ	3	3	0
ЛІС	11	11	0
ЛІСА	3	3	0
ЛІСИСТИЙ	1	1	0
ЛІТАТИ	2	2	0
ЛІТО	27	27	0
ЛІТОМ(присл.)	2	2	0
ЛІХТАРНЯ	4	2	2
ЛІЩИНА	1	1	0
ЛЛЯТИ	1	1	0
ЛОВИТИ	1	1	0
ЛОПАТА	1	0	1
ЛОПУШНЯ	1	1	0
ЛОСКОТАТИ	1	1	0
ЛОТАШ	1	1	0
ЛОТОКИ	1	1	0
ЛУБ	2	2	0
ЛУГ	1	1	0
ЛУКА	6	6	0
ЛУНА	1	1	0
ЛУСКА	4	4	0
ЛУСКІТ	2	2	0
ЛУЧАТИСЯ	3	3	0
ЛУЧИТИСЯ	2	2	0
ЛЮБИЙ	4	4	0
ЛЮБИТИ	7	5	2
ЛЮБКА	6	2	4
ЛЮБО	7	7	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЛЮБОВ	2	2	0
ЛЮБОВНИЙ	1	1	0
ЛЮБОВНО	1	1	0
ЛЮБОЩІ	1	1	0
ЛЮБУВАТИСЯ	2	2	0
ЛЮД	5	5	0
ЛЮДЕ	2	0	2
ЛЮДИ	31	27	4
ЛЮДИНА	2	2	0
ЛЮДСЬКИЙ	24	21	3
ЛЮЛЬКА	3	3	0
ЛЮТИЙ(прикм.)	6	6	0
ЛЮТИТИ	3	3	0
ЛЮТИТИСЯ	6	6	0
ЛЮТИСТЬ	5	5	0
ЛЮТО	2	1	1
ЛЮТУВАТИ	1	1	0
ЛЮТЬ	1	1	0
ЛЯГАТИ	1	1	0
ЛЯК	2	1	1
ЛЯКАТИ	1	1	0
ЛЯМПАРТ	1	1	0
ЛЯЧНО	3	3	0
М'ЯКИЙ	8	8	0
М'ЯКНУТИ	1	1	0
М'ЯСИВО	1	1	0
М'ЯСО	1	1	0
МАБУТЬ	1	1	0
МАГАЗИН	6	6	0
МАСТКОВИЙ	1	1	0
МАСТНИЙ	2	2	0
МАСТОК	7	6	1
МАЗЬ	3	3	0
МАЙЖЕ	8	8	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
МАЙОВИЙ	1	1	0
МАКСИМ(ім'я)	6	5	1
МАЛЕНЬКИЙ	6	6	0
МАЛЕСЕНЬКИЙ	1	1	0
МАЛИЙ	15	14	1
МАЛО(присл.)	11	10	1
МАЛЬОВАНИЙ	1	1	0
МАЛЬОВАНКА	1	1	0
МАЛЮНОК	1	1	0
МАЛЯР	1	1	0
МАМА	2	1	1
МАНАТКИ	1	1	0
МАНИТИ	3	2	1
МАРА	1	1	0
МАРЕВО	2	2	0
МАРИСЯ(ім'я)	3	1	2
МАРНИЙ	1	1	0
МАРНИЦЯ	1	1	0
МАРНО	1	0	1
МАРШ	1	0	1
МАСА	3	3	0
МАТЕРИНСЬКИЙ	1	1	0
МАТЕРІАЛ	4	4	0
МАТИ(дієсл.)	34	25	9
МАТИ(ім.)	7	6	1
МАТІЇВ(прикм.)	2	2	0
МАТІЙ(ім'я)	46	39	7
МАТІР	12	12	0
МАТКА(поклад_земного_воску)	5	5	0
МАХАТИ	4	3	1
МАХАТИСЯ	1	1	0
МАХНУТИ	2	1	1
МАЦАТИ	1	1	0
МАШИНА	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
МАШИНАЛЬНО	1	1	0
МЕБЛЬОВАНИЙ	1	1	0
МЕЖИ	9	7	2
МЕЛЬКАТИ	1	1	0
МЕЛЬКОМ	1	1	0
МЕНКЕС(прізв.)	1	1	0
МЕНШЕ	10	10	0
МЕНШИЙ	3	3	0
МЕРЗКО	1	1	0
МЕРКОТИТИ	1	1	0
МЕРКОТЯЧИЙ	1	1	0
МЕРТВИЙ	8	8	0
МЕРТВІТИ	1	1	0
МЕРТВО	1	1	0
МЕРТВОТА	1	1	0
МЕТА	1	1	0
МЕТАЛЕВИЙ	1	1	0
МЕТАТИСЯ	1	1	0
МЕТНУТИСЯ	1	1	0
МЕХАНІЧНИЙ	1	1	0
МИ	25	0	25
МИГАТИ	1	1	0
МИГКОТИТИ	1	1	0
МИГНУТИ	1	1	0
МИГОМ	1	1	0
МИГТИТИ	1	1	0
МИКОЛА(ім'я)	4	3	1
МИЛИЙ	5	3	2
МИЛОСЕРДНИЙ	1	1	0
МИЛОСЕРДЯ	1	1	0
МИЛЯ	1	1	0
МИМО	3	3	0
МИМОВІЛЬНИЙ	2	2	0
МИМОВОЛІ	8	8	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
МИНАТИ	4	4	0
МИНАТИСЯ	1	1	0
МИНУЛИЙ	1	1	0
МИНУТИ	8	7	1
МИР	1	1	0
МИРОН(ім'я)	5	0	5
МИСЛЬ	5	5	0
МИСНИК	1	1	0
МИТЕРЧУКИ(прізви.)	1	0	1
МИТРО(ім'я)	8	7	1
МІДЯНИЙ	1	1	0
МІЖ	10	10	0
МІЗЕРІЯ	1	1	0
МІЗЕРНИЙ	2	2	0
МІЗЕРОТА	1	1	0
МІЙ	28	0	28
МІЛЬЙОН	4	4	0
МІЛЬЙОНЕР	2	2	0
МІНА	1	1	0
МІНЕРАЛЬНИЙ	1	1	0
МІНИТИСЯ	1	1	0
МІНЯЙЛО	5	5	0
МІНЯНКА	1	1	0
МІНЯТИ	7	0	7
МІРКА	1	1	0
МІРКУВАТИ	1	1	0
МІСТ	1	1	0
МІСТО	8	6	2
МІСТОК	1	1	0
МІСЦЕ	16	16	0
МІСЦЕВІСТЬ	1	1	0
МІСЯЦЬ	1	1	0
МІШАТИ	2	2	0
МІШАТИСЯ	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
МІШОК	2	2	0
МЛИНКУВАТИ	2	2	0
МЛИНОК	7	6	1
МНОГО	1	0	1
МНОГОВЛАДНИЙ	1	1	0
МНОЖИТИСЯ	2	2	0
МОВ	107	105	2
МОВА	3	3	0
МОВБИ	1	0	1
МОВЧАНКА	2	1	1
МОВЧАТИ	5	4	1
МОВЧКИ	2	2	0
МОГИЛА	2	2	0
МОГОРИЧ	1	1	0
МОГТИ	75	62	13
МОЖ	11	8	3
МОЖЕ	16	6	10
МОЖЛИВИЙ	1	1	0
МОЖНА	4	4	0
МОЗОК	1	1	0
МОЛИТВА	2	2	0
МОЛИТИСЯ	1	1	0
МОЛОДИЙ	16	14	2
МОЛОДІСТЬ	2	2	0
МОЛОТ	1	1	0
МОЛОТИ	1	0	1
МОЛОТИТИ	1	0	1
МОРАЛЬНИЙ	1	1	0
МОРДУВАТИ	1	0	1
МОРЕ	3	3	0
МОРОЗ	9	8	1
МОРОЗИТИ	2	2	0
МОРОЧИТИСЯ	1	1	0
МОРЩИТИ	2	1	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
МОРЩИТИСЬ	1	1	0
МОТИКА	1	1	0
МОТОРОШНО	3	3	0
МОТУЗЗЯ	1	1	0
МОЧАРИ	3	3	0
МОШКІВ(прикм.)	1	1	0
МОШКО(ім'я)	7	6	1
МРЕЦЬ	1	1	0
МРІТИ	2	2	0
МРІЯТИ	1	1	0
МРЯКА	5	5	0
МУ&x0301;КА	6	6	0
МУЖЧИНА	1	1	0
МУР	1	1	0
МУРАВА	1	1	0
МУРАВИЦЯ	1	1	0
МУРАШКА	1	1	0
МУРАЛИКАТИ	2	2	0
МУРОВАНІЙ	1	1	0
МУСИТИ	24	19	5
МУСИТИСЯ	1	1	0
МУСКУЛ	4	4	0
МУСКУЛЯРНИЙ	1	1	0
МУТИТИ	1	1	0
МУЧИТИ	1	1	0
МУЧИТИСЬ	1	0	1
МУЧИТИСЯ	6	3	3
МЯ(старосл.МЕНЕ)	3	0	3
НА	422	370	52
НАБИРАННЯ	1	1	0
НАБИРАТИ	3	3	0
НАБИРАТИСЯ	1	0	1
НАВИТИ	1	1	0
НАВІГА&x0301;ТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НАБІК	1	1	0
НАБЛИЖАТИСЯ	1	1	0
НАБЛИЖЕННЯ	1	1	0
НАБОРЗІ	1	1	0
НАБРАТИ	1	1	0
НАБРАТИСЯ	1	1	0
НАВАЛА	1	1	0
НАВЕРНУТИ	1	1	0
НАВЕРТАТИСЬ	1	1	0
НАВЕРТАТИСЯ	1	1	0
НАВЕРХ	6	6	0
НАВЕРХА	1	0	1
НАВЕСНІ	1	1	0
НАВИВАТИСЯ	1	1	0
НАВИКЛИЙ	1	1	0
НАВИНЕНИЙ	1	1	0
НАВИНУТИЙ	1	1	0
НАВІДАТИ	1	1	0
НАВІДРІЗ	1	1	0
НАВІКИ	2	0	2
НАВІТЬ	30	28	2
НАВКРУГИ	3	3	0
НАВКУЧИТИСЯ	1	1	0
НАВМИСНЕ	1	1	0
НАВПРОЦАПИ	1	1	0
НАВСТРІЧУ	1	1	0
НАГАДАТИ	3	3	0
НАГАДУВАТИ	9	9	0
НАГАНЯТИ	4	3	1
НАГЛИЙ	1	1	0
НАГЛО	4	4	0
НАГЛЯДНО	1	1	0
НАГНАТИ	1	1	0
НАГОВОРИТИСЬ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НАГОДА	1	1	0
НАГРОМАДИТИ	1	1	0
НАГРОМАДИТИСЯ	1	1	0
НАД	57	55	2
НАДАВАТИ	1	1	0
НАДАРМО	2	2	0
НАДБИГАТИ	1	1	0
НАДБИГТИ	1	1	0
НАДВЕРЖЕНИЙ	1	1	0
НАДВЕЧІР	1	1	0
НАДВИШКИ	1	1	0
НАДВІР	1	1	0
НАДВОРІ	2	2	0
НАДЗВИЧАЙНИЙ	1	1	0
НАДЗИРАННЯ	1	1	0
НАДЗИРАТИ	1	1	0
НАДЗІР	3	3	0
НАДЗОРУВАННЯ	1	1	0
НАДИБАНИЙ	2	2	0
НАДИБАТИ	3	2	1
НАДИВИТИСЯ	1	0	1
НАДИХУВАТИСЯ	1	1	0
НАДІЙТИ	5	5	0
НАДІЯ	8	8	0
НАДІЯТИ	1	1	0
НАДІЯТИСЬ	1	1	0
НАДІЯТИСЯ	8	5	3
НАДМІР	1	1	0
НАДОКЛАДЬ(присл.)	1	1	0
НАДСКАКУВАТИ	1	1	0
НАДТО	5	5	0
НАДТЯГАТИ	1	1	0
НАДУВАТИСЯ	1	1	0
НАЄМНИК	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НАЗАД	6	5	1
НАЗБИРАТИ	2	1	1
НАЗВАТИ	1	1	0
НАЗИВАТИСЯ	3	2	1
НАЗІТХАТИ	1	1	0
НАЇЖЕНИЙ	1	1	0
НАЙ	10	1	9
НАЙБІЛЬШИЙ	2	2	0
НАЙДЕНИЙ	1	1	0
НАЙМЛЕНИЙ	1	1	0
НАЙПЕВНІШЕ(присл.)	1	1	0
НАЙПЕРШИЙ	1	1	0
НАЙТИ	8	7	1
НАЙТИСЯ	1	0	1
НАКИДАНИЙ	1	1	0
НАКЛЯСТИСЯ	1	1	0
НАКРИТИЙ	1	1	0
НАКУПУВАТИ	1	1	0
НАЛАДЖЕНИЙ	1	1	0
НАЛЕЖИТИЙ	1	1	0
НАЛИБАТИ	1	1	0
НАЛИВАТИСЯ	3	3	0
НАЛИТИСЯ	1	1	0
НАЛІВО	1	1	0
НАЛОМИТИ	1	1	0
НАМАЗАНИЙ	1	1	0
НАМАЛЬОВАНИЙ	1	1	0
НАМЕТНІСТЬ	1	1	0
НАНОВО	2	2	0
НАНЯТИ	2	2	0
НАНЯТИСЯ	1	1	0
НАПАД	2	2	0
НАПАДАТИ	1	1	0
НАПЕВНО	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НАПЕРЕД	9	9	0
НАПИВАТИ	1	0	1
НАПИСАТИ	1	0	1
НАПИТИСЯ	1	1	0
НАПИТОК	1	1	0
НАПІВ	3	3	0
НАПІВВИЗИВАЮЧИЙ	1	1	0
НАПІВГЛУПИЙ	1	1	0
НАПІВГНІВНИЙ	1	1	0
НАПІВДОБРОДУШНИЙ	1	1	0
НАПІВРОЗВАЛЕНИЙ	2	2	0
НАПІЙ	1	1	0
НАПОВНЮВАТИ	1	1	0
НАПОВНЮВАТИСЯ	1	1	0
НАПОВНЯТИ	1	1	0
НАПОВНЯТИСЯ	1	1	0
НАПОЇТИ	1	1	0
НАПОМАЦЬКИ	1	0	1
НАПОТЕМКИ	1	1	0
НАПРАВДУ	1	1	0
НАПРАВИТИ	1	1	0
НАПРАВО	2	2	0
НАПРИМІР	1	1	0
НАПРОТИВ	2	2	0
НАПРУГО	3	3	0
НАПРУЖАТИСЯ	1	1	0
НАПРУЖЕНИЙ	2	2	0
НАПРУЖУВАТИ	1	1	0
НАПРЯМ	1	1	0
НАРАДА	1	1	0
НАРАДЖУВАТИСЬ	1	1	0
НАРАЗ	11	11	0
НАРІКАННЯ	1	1	0
НАРОД	5	5	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НАРОСТИ	1	1	0
НАСАМПЕРЕД	4	4	0
НАСВАРИТИ	1	1	0
НАСЕРЕД	2	2	0
НАСЕРЕДИНИ	1	1	0
НАСИЛУ	3	3	0
НАСІСТИ	1	1	0
НАСКИДАНИЙ	1	1	0
НАСЛІДОК	2	2	0
НАСЛУ&x0301;ХАТИСЯ	1	1	0
НАСМАРОВАНИЙ	1	1	0
НАСМІХАТИСЯ	1	1	0
НАСМІШКА	1	1	0
НАСМІШЛИВИЙ	2	2	0
НАСТАВНИК	2	2	0
НАСТАТИ	5	5	0
НАСТОПТАНИЙ	1	1	0
НАСТРІЙ	1	1	0
НАСТУПАЮЧИЙ	1	1	0
НАСУВАТИ	1	1	0
НАСУВАТИСЯ	2	2	0
НАСУПИТИСЬ	1	1	0
НАТЕРПІТИСЯ	1	1	0
НАТУГА	5	5	0
НАТУРА	5	5	0
НАТЯГТИ	2	2	0
НАУКА	5	5	0
НАФТА	8	8	0
НАФТОВИЙ	7	7	0
НАХИЛИТИСЯ	1	1	0
НАХІДКА	2	2	0
НАХОДИТИ	1	1	0
НАХОДИТИСЯ	2	2	0
НАЧОРНО	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НАШ	8	5	3
НАЩО	5	0	5
НЕ	548	477	71
НЕАБИЯКИЙ	1	1	0
НЕБАВКА	1	1	0
НЕБАГАТО	5	5	0
НЕБЕЗПЕЧЕНСТВО	1	1	0
НЕБІЖ	3	0	3
НЕБІЖЧЕНЬКО	1	0	1
НЕБІЖЧИК	6	2	4
НЕБЛИЗЬКИЙ	2	2	0
НЕБО	14	14	0
НЕБОГА	1	0	1
НЕВГОМОННИЙ	2	2	0
НЕВДОВОЛЕННЯ	1	1	0
НЕВЕЛИЧКИЙ	8	8	0
НЕВЕСЕЛИЙ	2	2	0
НЕВИГДНИЙ	1	1	0
НЕВИГДНО	1	1	0
НЕВИДАНИЙ	2	2	0
НЕВИДИМИЙ	7	7	0
НЕВИДИМО	1	1	0
НЕВИННИЙ	1	1	0
НЕВИННО	1	1	0
НЕВИРАЗНО	1	1	0
НЕВИЯСНИМИЙ	1	1	0
НЕВІДСТУПНИЙ	1	1	0
НЕВМОЛИМИЙ	2	2	0
НЕВПИННО	3	3	0
НЕВСИПУЧИЙ	1	1	0
НЕВСИПУЩИЙ	2	2	0
НЕВЧАСНИЙ	1	1	0
НЕГАРНИЙ	1	1	0
НЕГАРНО	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НЕГЛИБОКО	1	1	0
НЕГОДА	1	1	0
НЕДАВНО	2	2	0
НЕДАЛЕКО	1	1	0
НЕДБАЛІСТЬ	1	1	0
НЕДВИЖНИЙ	1	1	0
НЕДВИЖНО	1	1	0
НЕДЕЛКАТНИЙ	1	1	0
НЕДІЛЯ	3	2	1
НЕДОБАЧУВАТИ	1	1	0
НЕДОБІР	2	2	0
НЕДОБРЕ	1	0	1
НЕДОВГО	4	4	0
НЕДОКІНЧЕНИЙ	1	1	0
НЕДОЛЮДОК	1	1	0
НЕДОЛЯ	7	5	2
НЕДОПЛЕТЕНИЙ	1	1	0
НЕДОСТАВАТИ	1	1	0
НЕДОСТАТОК	3	3	0
НЕДОСТАЧА	2	2	0
НЕДУГА	3	3	0
НЕЖИВИЙ	1	0	1
НЕЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ	1	1	0
НЕЗАДОВГО	4	4	0
НЕЗВАЖАЮЧИ	1	1	0
НЕЗВИЧАЙНИЙ	4	4	0
НЕЗДОРОВИЙ	5	5	0
НЕЗМІРИМИЙ	1	1	0
НЕЗНАЙОМИЙ	3	3	0
НЕЗНАКОМИЙ	1	1	0
НЕЗНАНИЙ	2	2	0
НЕЗНАЧНО	3	3	0
НЕЗНОСНИЙ	2	2	0
НЕЗЧУТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НЕЛАСКАВИЙ	1	1	0
НЕЛЮДСЬКИЙ	2	2	0
НЕЛЮДСЬКІСТЬ	1	1	0
НЕМА	21	16	5
НЕМАЛИЙ	1	0	1
НЕМАЛО	5	5	0
НЕМИЛОСЕРДЯ	1	1	0
НЕМИЛОСТИВИЙ	1	0	1
НЕМІЧ	1	1	0
НЕМОВ	57	56	1
НЕМОЛОДИЙ	1	1	0
НЕНАВИДІТИ	1	0	1
НЕНАВИСНИЙ	1	1	0
НЕНАВИСТЬ	3	3	0
НЕНАГЛЯДНИЙ	1	1	0
НЕНАСТАННИЙ	1	1	0
НЕНАСТАННО	2	2	0
НЕОБАЧНИЙ	1	1	0
НЕОСТОРОЖНІСТЬ	1	0	1
НЕОХОТНО	1	1	0
НЕПАМ'ЯТУЩИЙ	1	1	0
НЕПАМ'ЯТЬ	2	2	0
НЕПЕВНИЙ	7	7	0
НЕПЕВНІСТЬ	1	1	0
НЕПЕРЕПАЛЕНИЙ	1	1	0
НЕПОВОРОТЛИВИЙ	2	2	0
НЕПОМАЛУ	1	1	0
НЕПОСИДЮЧИЙ	1	1	0
НЕПОТРІБНИЙ	2	2	0
НЕПРАЦЬОВИТИЙ	1	1	0
НЕПРИРОДНИЙ	1	1	0
НЕПРИСТУПНИЙ	1	1	0
НЕПРИЯЗНЬ	1	1	0
НЕПРОСЛІДИМИЙ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НЕРВ	4	4	0
НЕРІВНИЙ	1	1	0
НЕРОБИ-ЖИДИ	1	1	0
НЕРУХОМИЙ	2	2	0
НЕРУХОМІСТЬ	1	1	0
НЕСВІДОМІСТЬ	1	1	0
НЕСВІДУЩИЙ	1	1	0
НЕСИТИЙ	1	1	0
НЕСПОДІВАНИЙ	5	5	0
НЕСПОДІВАНО	2	2	0
НЕСПОКІЙ	2	2	0
НЕСПРИЯЮЩИЙ	1	1	0
НЕСТАРІЙ	1	1	0
НЕСТИ	2	1	1
НЕСТРУГАНІЙ	1	1	0
НЕСТЯМИТИСЯ	1	1	0
НЕТЕРПЕЛИВО	1	1	0
НЕХАЙ	3	0	3
НЕХАРНИЙ	1	1	0
НЕХЛЮЙНИЙ	2	2	0
НЕХРЕЩЕНИЙ	1	1	0
НЕЧИСТИЙ(ім.)	1	1	0
НЕЧИСТОТА	1	1	0
НЕЧУВАНИЙ	2	2	0
НЕЧУТНО	1	1	0
НЕСВИДКО	1	1	0
НЕЩАСЛИВИЙ	5	3	2
НЕЩАСНИЙ	1	1	0
НЕЩАСТЯ	10	6	4
НЕЯСНИЙ	1	1	0
НЕЯСНО	1	1	0
НИВА	2	2	0
НИЗЬКИЙ	2	2	0
НИЗЬКО	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НИНИ	36	32	4
НИНШНІЙ	9	8	1
НИРЯТИ	1	1	0
НИШПОРИТИ	1	1	0
НИЩЕННЯ	1	1	0
НІ	67	60	7
НІ&x0301;КОЛИ	4	4	0
НІ&x0301;ЧОГО(присудк.сл.)	1	1	0
НІБИ	9	5	4
НІГОТЬ	1	1	0
НІЖ(ім.)	4	4	0
НІЖ(част.)	8	7	1
НІЖКА	1	1	0
НІКО&x0301;ЛИ	18	16	2
НІМЕЦЬКИЙ	2	2	0
НІМИЙ	2	2	0
НІМО	1	1	0
НІС	7	7	0
НІХТО	13	11	2
НІЧ	19	19	0
НІЧЛІГ	2	2	0
НІЧО	8	3	5
НІЩО	30	28	2
НІЯКИЙ	12	11	1
НОВИЙ	23	22	1
НОВИНА	3	3	0
НОГА	21	20	1
НОЖЕНЯ	1	1	0
НОЖИК	3	3	0
НОРА	1	1	0
НОРМАЛКА	1	1	0
НОРМАЛЬНИЙ	1	1	0
НОРМАЛЬНО	1	1	0
НОСИТИ	3	2	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
НОСИТИСЯ	1	0	1
НОСОРИГ	1	1	0
НОТАТКА	1	1	0
НОЧУВАТИ	6	6	0
НОШІЙ	1	1	0
НУ	23	0	23
НУДА	1	1	0
НУЖДА	18	16	2
НУЖДЕННИЙ	13	12	1
НУЖДЕННО	1	1	0
НУТРО	7	7	0
О(виг.)	6	4	2
О(прийм.)	41	40	1
ОБ'ЯВИТИ	1	1	0
ОБА	3	2	1
ОБІГТИ	1	1	0
ОБВИВАТИ	1	1	0
ОБВИВАТИСЯ	1	1	0
ОБВИСНУТИ	1	1	0
ОБВОДИТИ	1	1	0
ОБГАНЯТИ	1	1	0
ОБДЕРТИЙ	1	1	0
ОБЕЗСИЛЮВАТИ	1	1	0
ОБЕЗУМІТИ	1	1	0
ОБЕРНЕНИЙ	1	1	0
ОБЕРНУТИСЯ	6	6	0
ОБЕРТАТИСЯ	6	6	0
ОБЗИРАТИ	1	1	0
ОБЗИРАТИСЬ	3	3	0
ОБЗИРАТИСЯ	3	3	0
ОБІГНАТИСЯ	2	2	0
ОБІД	6	5	1
ОБІЗВАТИСЬ	1	0	1
ОБІЗВАТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ОБІЛЛЯТИ	1	1	0
ОБІЛЛЯТИЙ	1	1	0
ОБЩЯТИ	4	4	0
ОБКРУТИТИ	1	1	0
ОБКРУЧУВАТИ	1	1	0
ОБЛАДОВАНИЙ	1	1	0
ОБЛИВАТИ	1	1	0
ОБЛИПЛИЙ	1	1	0
ОБЛИТИ	1	1	0
ОБЛОЖИТИ	1	1	0
ОБМАХУВАТИСЯ	1	1	0
ОБМИТИ	1	1	0
ОБМОТАТИ	1	1	0
ОБНИЩЕНИЙ	1	1	0
ОБНІМАТИ	1	1	0
ОБНЯТИ	1	1	0
ОБНЯТТЯ	7	5	2
ОБОЄ	1	1	0
ОБОЛЧКА	1	1	0
ОБОРА	4	4	0
ОБОРОТ	3	2	1
ОБПУТАНИЙ	1	1	0
ОБРАЗ(вигляд)	11	11	0
ОБРАЗА	1	1	0
ОБРАЗОВАНИЙ	1	1	0
ОБРАЗОВАННЯ	2	2	0
ОБРАЗОК	1	1	0
ОБРАХУНОК	1	1	0
ОБРИВОК	2	2	0
ОБРИДЖЕННЯ	2	2	0
ОБРИДНУТИ	1	1	0
ОБРОСЛИЙ	1	1	0
ОБРУБАНИЙ	1	1	0
ОБСТАВИНА	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ОБСТУПИТИ	2	2	0
ОБСУНУТИСЬ	1	1	0
ОБТЕКЛИЙ	1	1	0
ОБТЕСАТИ	1	1	0
ОБТИ&x0301;КАТИ	1	1	0
ОБТИРАТИ	1	1	0
ОБХВАТИТИ	3	3	0
ОБХО&x0301;ДИТИ	1	1	0
ОБХО&x0301;ДИТИСЯ	3	3	0
ОБХОДИ&x0301;ТИ	1	0	1
ОБШАРИТИ	1	1	0
ОБШАРПАНИЙ	1	1	0
ОБШИРНИЙ	3	3	0
ОВАД	1	1	0
ОВАДНЯ	1	1	0
ОГЛУХНУТИ	1	0	1
ОГЛУШЕНИЙ	1	1	0
ОГЛУШУЮЧИЙ	1	1	0
ОГЛЯДАТИ	1	1	0
ОГЛЯДАТИСЯ	1	1	0
ОГЛЯНУТИ	6	5	1
ОГЛЯНУТИСЯ	3	3	0
ОГНИК	1	1	0
ОГНИСТИЙ	4	4	0
ОГОНЬ	15	14	1
ОГОРОД	1	1	0
ОГОРОДЖУВАТИ	1	1	0
ОГОРОМНИЙ	10	10	0
ОДВІРОК	1	1	0
ОДЕЖА	2	2	0
ОДЕРЖАНИЙ	1	1	0
ОДЕРЖАТИ	1	1	0
ОДИН	84	81	3
ОДИНАДЦЯТИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ОДИНОКИЙ	1	1	0
ОДИЧІННЯ	1	1	0
ОДІТИЙ	1	1	0
ОДНАКИЙ	1	1	0
ОДНАКО	6	6	0
ОДНОКІНКА	1	1	0
ОДНОСТАЙНИЙ	1	1	0
ОДНОСТАЙНІСТЬ	1	1	0
ОДНОСТАЙНО	2	2	0
ОДУЖАТИ	1	1	0
ОДУРИТИ	1	1	0
ОЖЕНИТИСЯ	5	4	1
ОЖИВАТИ	2	2	0
ОЖИВИТИСЯ	1	1	0
ОЖИВЛЕНИЙ	4	4	0
ОЖИВЛЮВАТИСЯ	1	1	0
ОЖИДАНКА	1	1	0
ОЖИДАННЯ	2	2	0
ОЖИТИ	3	3	0
ОЗЕРО	2	2	0
ОЗИМИЙ	1	1	0
ОЗИРАТИСЯ	1	1	0
ОЗИРНУТИСЯ	4	4	0
ОЙ	2	0	2
ОКЛИК	1	1	0
ОКО	82	73	9
ОКОЛИЦЯ	14	14	0
ОКОПИЩЕ	1	0	1
ОКРІМ	5	5	0
ОКРІП	1	1	0
ОКРОВАВЛЕНИЙ	1	1	0
ОЛОВ'ЯНИЙ	1	1	0
ОН	2	1	1
ОНА	2	0	2

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ОНО	2	0	2
ОНУЦА(у_євр._вимові)	3	0	3
ОНУЧА	2	2	0
ОНУЧКА(онуча)	3	3	0
ОНУЧКАР	2	2	0
ОНУЧКАРСЬКИЙ	2	1	1
ОО(отці)	1	1	0
ОПАДАТИ	1	1	0
ОПАЛІСТЬ	1	1	0
ОПАНОВУВАТИ	1	1	0
ОПАРЕНИЙ	1	1	0
ОПЕРЕЗАТИ	1	1	0
ОПЕРІЗУВАТИ	1	1	0
ОПЕРТИЙ	1	1	0
ОПЕРТИСЬ	1	1	0
ОПЕРТИСЯ	1	1	0
ОПІНИТИСЯ	3	3	0
ОПІР	2	2	0
ОПІКА	2	2	0
ОПІКУН	6	6	0
ОПІСЛЯ	2	2	0
ОПЛАЧУВАТИСЯ	1	1	0
ОПОВІДАННЯ	4	4	0
ОПОВІДАТИ	1	1	0
ОПОНА	1	1	0
ОПРАВЛЕНИЙ	1	1	0
ОПУСКАТИ	1	1	0
ОПУТУВАТИ	1	1	0
ОРГАНІЗМ	3	3	0
ОРЕЛ	2	2	0
ОРЕНДАР	7	7	0
ОРЕНДАРСЬКИЙ	2	2	0
ОРІХ	2	2	0
ОСВІЧУВАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ОСЕЛЯ	1	1	0
ОСИРОЧЕНИЙ	1	1	0
ОСІННІЙ	2	2	0
ОСІНЬ	1	0	1
ОСКАРБ	2	1	1
ОСЛАБЛИЙ	1	1	0
ОСМІЛИТИСЯ	1	1	0
ОСМІХАТИСЬ	1	1	0
ОСОБА	2	2	0
ОСОБЛИВИЙ	1	1	0
ОСОБЛИВО	11	11	0
ОСПАЛІСТЬ	1	1	0
ОСТАВАТИ	1	1	0
ОСТАТИ	1	1	0
ОСТАТОК	1	1	0
ОСТИВАТИ	1	1	0
ОСТОВПІННЯ	1	1	0
ОСТОВПІТИ	2	2	0
ОСТОРОНЬ	1	1	0
ОСТРИЙ	11	11	0
ОСТРО	3	3	0
ОСЬ	33	28	5
ОСЬ-ОСЬ	2	2	0
ОТ	12	3	9
ОТ-ОТ	2	1	1
ОТВІРАТИСЯ	1	1	0
ОТВІР	2	2	0
ОТВОРЕНИЙ	3	3	0
ОТВОРИТИ	5	5	0
ОТВОРИТИСЯ	3	3	0
ОТЕЦЬ	6	5	1
ОТПАТИ	1	1	0
ОТУМАНЕННЯ	1	1	0
ОТУМАНІЛИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ОТУПІННЯ	1	1	0
ОТЯЖІТИ	1	1	0
ОТЯМИТИСЯ	3	3	0
ОХ	6	3	3
ОХАННЯ	1	1	0
ОХАРАКТЕРИЗУВАННЯ	1	1	0
ОХОТА	2	2	0
ОХОЧИЙ	1	1	0
ОХРИПЛІЙ	2	2	0
ОЧУТИТИСЯ	1	1	0
ОШУКУВАТИ	3	3	0
ОЩАДНО	2	2	0
П'ЯНИЙ	9	8	1
П'ЯСТИСЯ	2	2	0
П'ЯТЕРО	1	1	0
П'ЯТНИЦЯ	2	2	0
П'ЯТСОТ	1	1	0
П'ЯТЬ	3	2	1
ПА&x0301;СТИ(у_знач_ВПАСТИ)	1	1	0
ПАГУБНИЙ	1	1	0
ПАДАТИ	5	5	0
ПАДЛО	1	1	0
ПАЖЕРЛИВО	1	1	0
ПАЗУХА	1	1	0
ПАКУНОК	1	1	0
ПАЛАТИ	1	1	0
ПАЛЕЦЬ	1	0	1
ПАЛИТИ	4	4	0
ПАЛЬМА	6	6	0
ПАЛЯЩИЙ	1	1	0
ПАМ'ЯТАТИ	1	1	0
ПАМ'ЯТЬ	15	14	1
ПАМОРОКА	4	4	0
ПАН	22	8	14

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПАНИ	1	1	0
ПАНСЬКИЙ	1	1	0
ПАНЧОХА	4	4	0
ПАНЬКО(ім'я)	3	0	3
ПАПІР	3	3	0
ПАПОРОТЬ	1	1	0
ПАРА(два)	4	3	1
ПАРАДА	1	1	0
ПАРОКСИЗМ	2	2	0
ПАРУБОК	5	5	0
ПАСМУГА	1	1	0
ПАСТІВНИК	1	1	0
ПАТИНОК	1	1	0
ПАТИЧОК	1	1	0
ПАХА	1	1	0
ПАХНУТИ	1	1	0
ПАХОЩІ	1	1	0
ПАХУЧИЙ	4	4	0
ПАХУЩИЙ	1	1	0
ПАША	1	1	0
ПАЩА	2	2	0
ПЕВНЕ(=ПЕВНО)	1	1	0
ПЕВНИЙ	5	5	0
ПЕВНІСТЬ	1	1	0
ПЕВНО	13	5	8
ПЕЙСАТИЙ	1	1	0
ПЕКЛО	3	2	1
ПЕКТИ	2	2	0
ПЕКУЧИЙ	1	1	0
ПЕНЬ	1	1	0
ПЕНЬОК	2	2	0
ПЕНЯТИ	1	1	0
ПЕРЕБИРАТИ	2	2	0
ПЕРЕБИГАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПЕРЕВ'ЯЗАТИ	1	1	0
ПЕРЕВ'ЯЗКА	2	2	0
ПЕРЕВ'ЯЗУВАТИ	1	1	0
ПЕРЕВАГА	2	2	0
ПЕРЕВАЖИТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕВЕРНУТИСЯ	2	1	1
ПЕРЕВИСНУТИ	1	1	0
ПЕРЕВІЗ(ім.)	2	2	0
ПЕРЕВОДИТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕВОРОТ	5	5	0
ПЕРЕГЛЯНУТИ	2	2	0
ПЕРЕГНИЛИЙ	4	4	0
ПЕРЕГОРЯТИ	1	1	0
ПЕРЕД(ім.)	1	1	0
ПЕРЕД(прийм.)	51	49	2
ПЕРЕДАВЛЮВАТИ	1	1	0
ПЕРЕДАТИ	1	1	0
ПЕРЕДВІСНИК	1	1	0
ПЕРЕДИРКА	3	3	0
ПЕРЕДМІСТЯ	4	3	1
ПЕРЕДНІЙ	1	1	0
ПЕРЕДОВСІМ	1	1	0
ПЕРЕДОМ(присл.)	1	0	1
ПЕРЕДСМЕРТНИЙ	1	1	0
ПЕРЕДУСІМ	1	1	0
ПЕРЕДЧАСНИЙ	1	1	0
ПЕРЕЖИВАТИ	1	1	0
ПЕРЕЇЗДИТИ	1	1	0
ПЕРЕЙНЯТИ	1	0	1
ПЕРЕЙТИ	7	6	1
ПЕРЕКАРБУЛЯТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕКАЧУВАТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕКВАШЕНИЙ	1	1	0
ПЕРЕКИДАТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПЕРЕКОНАНИЙ	1	1	0
ПЕРЕКОНАТИ	1	1	0
ПЕРЕКОНАТИСЬ	1	1	0
ПЕРЕКРИВЛЕНИЙ	1	1	0
ПЕРЕКРИЧАТИ	1	1	0
ПЕРЕЛЕТІТИ	1	1	0
ПЕРЕЛИВ	2	2	0
ПЕРЕЛІСОК	1	1	0
ПЕРЕЛІТАТИ	1	1	0
ПЕРЕЛЮДНЕНИЙ	1	1	0
ПЕРЕЛЯК	4	4	0
ПЕРЕЛЯКАНИЙ	1	1	0
ПЕРЕЛЯКТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕМАГАТИ	1	1	0
ПЕРЕМЕРТИ	1	1	0
ПЕРЕМИГНУТИ	3	3	0
ПЕРЕМИТИ	1	1	0
ПЕРЕМІНИТИ	1	1	0
ПЕРЕМІНИТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕМІНЮВАТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕМІНЯТИСЯ	1	1	0
ПЕРЕМОЧИ	1	1	0
ПЕРЕНОЧУВАТИ	1	1	0
ПЕРЕНЯТИ	1	1	0
ПЕРЕПОВНЕНИЙ	1	1	0
ПЕРЕПОЛОХ	3	3	0
ПЕРЕПОЛОШЕНИЙ	1	1	0
ПЕРЕПРАШАТИ	1	0	1
ПЕРЕПРОВАДИТИ	1	1	0
ПЕРЕПУДЖЕНИЙ	1	1	0
ПЕРЕРАЖАЮЧИЙ	1	1	0
ПЕРЕРВА	3	3	0
ПЕРЕРВАТИ	2	2	0
ПЕРЕРИВАНИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПЕРЕРИВАТИ	4	4	0
ПЕРЕРОБЛЮВАТИ	1	1	0
ПЕРЕРОДЖУВАТИСЬ	1	1	0
ПЕРЕСІКАТИ	1	1	0
ПЕРЕСЛІДУВАТИ	1	1	0
ПЕРЕСОХЛИЙ	1	1	0
ПЕРЕСПАТИ	1	1	0
ПЕРЕСТАВАТИ	4	4	0
ПЕРЕСТАТИ	1	1	0
ПЕРЕСТОРОНА	2	2	0
ПЕРЕСТУДИТИСЯ	1	0	1
ПЕРЕСТУПНИК	1	1	0
ПЕРЕСУВАТИСЯ	2	2	0
ПЕРЕХОДИТИ	5	5	0
ПЕРЕШАБАСУВАТИ	1	1	0
ПЕРІЯ	1	1	0
ПЕРЛОВИЙ	1	1	0
ПЕРО	4	4	0
ПЕРСТЕНЬ	9	7	2
ПЕРСТІНЬ	1	0	1
ПЕРТИ	7	6	1
ПЕРТИЙ	1	1	0
ПЕРТИСЯ	2	2	0
ПЕРШИЙ	37	36	1
ПЕРШИЙ-ЛІПШИЙ	1	1	0
ПЕС	5	5	0
ПЕСИК	1	1	0
ПЕСТИТИ	1	1	0
ПЕСТОЩІ	1	1	0
ПЕСТРИЙ	1	1	0
ПЕСЬОГЛАВЕЦЬ	1	1	0
ПЕЧЕНИЙ	1	1	0
ПИВО	2	2	0
ПИКАТИ	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПИЛЬНИЙ	1	1	0
ПИЛЬНІСТЬ	2	1	1
ПИЛЬНО	8	8	0
ПИЛЬНУВАТИ	1	1	0
ПИРСКАТИ	1	1	0
ПИСАТИ	2	2	0
ПИСЕМНИЙ	2	2	0
ПИСКЛИВИЙ	1	1	0
ПИСЬМО	2	1	1
ПИТАННЯ	3	3	0
ПИТАТИ	8	4	4
ПИТАТИСЯ	2	1	1
ПИТИ	8	7	1
ПИШНИЙ	2	2	0
ПИШНО	1	1	0
ПИЩАТИ	3	3	0
ПІВГОДИНИ	1	0	1
ПІВКВАТИРКА	1	1	0
ПІВНІЧ	2	2	0
ПІВТІНЬ	1	1	0
ПІВТОРА	2	2	0
ПІВТОРАК(прізви.)	9	6	3
ПІВТОРАКІВ(прикм.)	1	1	0
ПІД(ім.)	1	1	0
ПІД(прийм.)	43	42	1
ПІДВАЛ	1	1	0
ПІДВАЛИНА	1	1	0
ПІДВЕСТИСЯ	1	1	0
ПІДГАНЯТИ	2	2	0
ПІДГР'Я(територія)	1	1	0
ПІДГРСЬКИЙ	2	2	0
ПІДГНИЛИЙ	1	1	0
ПІДЖИДАТИ	1	1	0
ПІДЗЕМНИЙ	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПІДІЙМАТИ	1	1	0
ПІДІЙНЯТИ	1	1	0
ПІДІЙТИ	12	11	1
ПІДКОПАНИЙ	1	1	0
ПІДКОПУВАТИСЯ	1	1	0
ПІДЛИЗУВАТИСЯ	1	1	0
ПІДЛОГА	5	5	0
ПІДМІТУВАТИСЯ	1	1	0
ПІДМУЛЮВАТИ	1	1	0
ПІДНЕСЕНИЙ	1	1	0
ПІДНЕСТИ	1	1	0
ПІДНІЖЖЯ	1	1	0
ПІДНІМАТИ	1	0	1
ПІДНІМАТИСЯ	3	2	1
ПІДНОСИТИ	2	2	0
ПІДНОСИТИСЯ	1	1	0
ПІДНЯТИ	2	2	0
ПІДНЯТИСЯ	3	2	1
ПІДОЗРІННЯ	1	1	0
ПІДПАДАТИ	1	1	0
ПІДПЛАЧУВАТИ	1	1	0
ПІДПУХЛИЙ	1	1	0
ПІДРЯДЧИК	2	2	0
ПІДСТАВА	1	1	0
ПІДСТЕРЕГТИ	1	1	0
ПІДСТУПАТИ	1	1	0
ПІДСУВАТИ	1	1	0
ПІДСУНУТИ	1	1	0
ПІДСУНУТИСЯ	1	1	0
ПІДТОЧЕНИЙ	1	1	0
ПІДТЯГТИ	1	1	0
ПІДУЧУВАТИ	1	1	0
ПІДХИЛИТИ	1	1	0
ПІДХМЕЛЕНИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПІДХОДИТИ	4	3	1
ПІДХОПИТИ	1	1	0
ПІДШПОТУВАТИСЯ	1	1	0
ПІЗНАВАТИ	1	1	0
ПІЗНАТИ	8	5	3
ПІЗНІЙ	1	1	0
ПІЗНО	2	2	0
ПІМКНУТИ	1	1	0
ПІНА	1	1	0
ПІСЕНЬКА	2	2	0
ПІСЛАТИ	1	1	0
ПІСЛЯ	6	6	0
ПІСНЯ	4	3	1
ПІТ	4	4	0
ПІТИ	36	25	11
ПІТЬМА	7	7	0
ПІЧ	5	5	0
ПІШКИ	1	1	0
ПІШОХІД	2	2	0
ПЛАКАТИ	7	5	2
ПЛАН	2	2	0
ПЛАСТ	1	1	0
ПЛАТИТИ	10	8	2
ПЛАТИТИСЯ	1	1	0
ПЛАТНЯ	1	1	0
ПЛАТЯНКА	6	5	1
ПЛАЧ	9	6	3
ПЛАЧЛИВИЙ	1	1	0
ПЛЕСТИ	2	2	0
ПЛЕЧЕ	6	6	0
ПЛИВКИЙ	1	1	0
ПЛИН	1	1	0
ПЛИСТИ	2	2	0
ПЛІТ	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПЛІШКА	2	0	2
ПЛОДИТИСЯ	1	1	0
ПЛОХИЙ	1	1	0
ПЛОХО	5	5	0
ПЛОЩА	2	2	0
ПЛЮВАТИ	1	1	0
ПЛЮГАВСТВО	1	1	0
ПЛЮТА	1	0	1
ПЛЯМА	1	1	0
ПО	100	92	8
ПО-ДАВНЬОМУ	3	3	0
ПО-ДОБРУ	1	1	0
ПО-ЖИДІВСЬКИ	2	2	0
ПОБАЛАКАТИ	2	2	0
ПОБАЧИТИ	20	20	0
ПОБАЧИТИСЯ	1	1	0
ПОВИТИЙ	2	2	0
ПОВІГАТИ	1	1	0
ПОВІГТИ	4	4	0
ПОВІЛЬШУВАТИСЯ	1	1	0
ПОВІЧ	4	4	0
ПОВІДНУТИ	3	3	0
ПОВОРОТИ	1	1	0
ПОВОРОТИСЯ	1	1	0
ПОВОРЮВАТИ	1	1	0
ПОБРАТИСЯ	2	1	1
ПОБУДЖУВАТИ	1	1	0
ПОВАГА	1	1	0
ПОВАЛА	1	1	0
ПОВАЛЕНИЙ	1	1	0
ПОВАЛИТИ	1	1	0
ПОВАЛИТИСЯ	2	2	0
ПОВЕРГТИ	1	1	0
ПОВЕРНУТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОВЕРТАТИСЯ	1	1	0
ПОВЕРХ(прийм.)	3	2	1
ПОВЕРХНІСТЬ	1	1	0
ПОВИЇЗДИТИ	1	1	0
ПОВИСТУПАТИ	1	1	0
ПОВИТИЙ	1	1	0
ПОВИХОДИТИ	1	1	0
ПОВІВ(ім.)	2	2	0
ПОВІДА&x0301;ТИ	1	0	1
ПОВІДВОЗИТИ	1	1	0
ПОВІДНІМАТИ	1	1	0
ПОВІЛЬНИЙ	2	2	0
ПОВІЛЬНО	5	5	0
ПОВІНУТИ	4	4	0
ПОВІНЬ	2	2	0
ПОВІРИТИ	2	2	0
ПОВІСИТИ	1	1	0
ПОВІСТЬ	4	4	0
ПОВНИЙ	13	13	0
ПОВНИТИ	1	1	0
ПОВНО	1	1	0
ПОВНОВИДИЙ	1	1	0
ПОВНОЛИЦІЙ	1	1	0
ПОВОДИТИСЯ	2	0	2
ПОВОЛЕНЬКИ	2	1	1
ПОВОЛИ	2	0	2
ПОВОЛІ	24	24	0
ПОВОЛІ-ПОВОЛІ	3	3	0
ПОВОЛОКТИСЯ	1	1	0
ПОВОРОТКІСТЬ	1	1	0
ПОВПЕРЕК	1	1	0
ПОВСИХАТИ	1	1	0
ПОВСТАВАТИ	1	1	0
ПОВТОРИТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОВТОРЮВАТИ	2	2	0
ПОВТОРЯТИ	1	1	0
ПОГАДАТИ	1	1	0
ПОГАНЕЦЬ	1	0	1
ПОГАНИЙ	13	12	1
ПОГАНО	1	0	1
ПОГАНЬ	4	3	1
ПОГАНЯТИ	1	1	0
ПОГАСАТИ	1	1	0
ПОГАСИТИ	1	1	0
ПОГІДНИЙ	4	4	0
ПОГЛЯД	15	14	1
ПОГЛЯДАТИ	4	4	0
ПОГЛЯНУТИ	8	8	0
ПОГНАТИ	1	1	0
ПОГОВОРИТИ	1	1	0
ПОГОДА	2	2	0
ПОГОЙДУВАТИ	1	1	0
ПОГОНЯ	2	2	0
ПОГОРДА	1	1	0
ПОДАТИ	2	0	2
ПОДАТЛИВИЙ	1	1	0
ПОДВІЙНИЙ	1	1	0
ПОДВІР'Я	3	3	0
ПОДИБАТИ	1	1	0
ПОДИВИТИ	1	0	1
ПОДИВИТИСЯ	1	0	1
ПОДИВЛЯТИ	1	1	0
ПОДІБНИЙ	17	17	0
ПОДІЛИТИСЯ	1	1	0
ПОДІЛЬСЬКИЙ	1	1	0
ПОДІТИ	1	0	1
ПОДІТИСЯ	3	2	1
ПОДОБА	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОДОБАТИ	2	2	0
ПОДОБАТИСЯ	1	1	0
ПОДОБРИТИ	1	1	0
ПОДРІБ	1	1	0
ПОДРІБ'Я	1	1	0
ПОДРІБНІСТЬ	1	1	0
ПОДРУХОТАТИ	2	2	0
ПОДУМАТИ	7	7	0
ПОДУНУТИ	1	1	0
ПОДУШКА	1	1	0
ПОЖАР	2	2	0
ПОЖЕРТИ	2	2	0
ПОЖИВА	1	1	0
ПОЖИРАТИ	2	2	0
ПОЖИРАТИ-ПОЖИРАТИ	1	1	0
ПОЖИТИ	1	1	0
ПОЖОВКНУТИ	1	1	0
ПОЗА(прийм.)	3	3	0
ПОЗАВ'ЯЗУВАНІЙ	1	1	0
ПОЗАКУПЛЯТИ	1	1	0
ПОЗАМАЛЬОВУВАТИ	1	1	0
ПОЗАПАДАТИ	1	1	0
ПОЗАПІКАТИ	1	1	0
ПОЗАТИКАНИЙ	1	1	0
ПОЗБАВЛЕНИЙ	1	1	0
ПОЗБИВАНИЙ	1	1	0
ПОЗБУТИСЯ	1	1	0
ПОЗВОДИТИ	1	1	0
ПОЗЕЛЕНІЛИЙ	1	1	0
ПОЗИРАТИ	1	1	0
ПОЗИЧКА	2	2	0
ПОЗІР	1	1	0
ПОЗНОСИТИ	1	1	0
ПОЇХАТИ	3	2	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОКАЗАТИ	6	6	0
ПОКАЗАТИСЯ	8	8	0
ПОКАЗУВАТИ	6	6	0
ПОКАЗУВАТИСЯ	5	5	0
ПОКАЛЧЕНИЙ	1	1	0
ПОКАЛЧИТИ	1	1	0
ПОКАЛЧИТИСЯ	1	1	0
ПОКАРАТИ	2	0	2
ПОКАРБУЛЯТИСЯ	1	1	0
ПОКВАПНО	1	1	0
ПОКИ	9	8	1
ПОКИДАТИ	1	1	0
ПОКИНЕНИЙ	1	1	0
ПОКИНУТИ	5	4	1
ПОКІЙ	3	3	0
ПОКІЙНИК	1	1	0
ПОКІНЧИТИ	1	1	0
ПОКІРНИЙ	1	1	0
ПОКЛАД	1	1	0
ПОКЛАСТИ	2	2	0
ПОКЛИК	1	1	0
ПОКЛИКАТИ	1	1	0
ПОКЛІН	1	1	0
ПОКМІТИТИ	3	3	0
ПОКОЛІНС	1	0	1
ПОКОРЧЕНИЙ	1	1	0
ПОКОТИТИСЯ	3	3	0
ПОКОТОМ	1	1	0
ПОКРАЙ(прийм.)	1	1	0
ПОКРИВДЖЕНИЙ	1	1	0
ПОКРИВИТИСЬ	1	1	0
ПОКРИКАТИ	1	1	0
ПОКРИКУВАТИ	1	1	0
ПОКРИТИЙ	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОКРИЧАТИ	1	1	0
ПОКРІПИТИ	1	1	0
ПОКРІПИТИСЯ	1	1	0
ПОКРІПЛЕНИЙ	1	1	0
ПОКРОВА(свято)	7	1	6
ПОЛАМАНИЙ	2	2	0
ПОЛАМАТИ	1	0	1
ПОЛЕ	12	12	0
ПОЛЕГШИТИ	1	1	0
ПОЛИЦЯ	1	1	0
ПОЛІЗТИ	1	1	0
ПОЛІНО	1	1	0
ПОЛІПШИТИСЯ	1	1	0
ПОЛОВИНА	5	5	0
ПОЛОВІЮЧИЙ	1	1	0
ПОЛОЖЕНИЙ	1	1	0
ПОЛОЖИТИ	1	1	0
ПОЛОТНО	4	4	0
ПОЛОХАТИ	1	1	0
ПОЛУДЕНЬ	1	1	0
ПОЛУДНЕ	5	5	0
ПОЛЬСЬКИЙ	1	1	0
ПОЛЯНА	1	1	0
ПОМАГАТИ	4	4	0
ПОМЕЖИ	2	2	0
ПОМЕРКНУТИ	1	1	0
ПОМЕРТВІТИ	1	1	0
ПОМЕРТИ	4	2	2
ПОМІШКАННЯ	7	7	0
ПОМИМО	3	3	0
ПОМІЖ	8	8	0
ПОМІЧ	6	5	1
ПОМІШАНИЙ	1	1	0
ПОМІШАННЯ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОМІШАТИСЯ	1	1	0
ПОМОГТИ	3	1	2
ПОМОЧИ	1	1	0
ПОМУТНІТИ	1	1	0
ПОНАД	5	4	1
ПОНАЛАМУВАТИ	1	1	0
ПОНАМІНІЮВАТИ	1	1	0
ПОНАРОБЛЯТИ	1	1	0
ПОНИЖЕННЯ	1	1	0
ПОНИЖУВАНИЙ	1	1	0
ПОНИЖЧЕ	1	1	0
ПОНИЗИТИСЯ	1	1	0
ПОНІМАТИ	1	1	0
ПОНУРИЙ	3	3	0
ПОНЯТИ	5	5	0
ПОНЯТИЙ	1	1	0
ПОНЯТЛИВИЙ	1	1	0
ПООБІДАТИ	1	1	0
ПОДИНОКИЙ	1	1	0
ПОПАСТИ(куди)	1	1	0
ПОПАСТИ(про_худобу)	2	2	0
ПОПЕЛІВСЬКИЙ:Попелівська_гора	1	1	0
ПОПЕРЕД	3	3	0
ПОПЕРЕК	2	2	0
ПОПЕРТИ	1	1	0
ПОПЕРТИЙ	1	1	0
ПОПІД	4	4	0
ПОПЛАЧУВАТИ	1	1	0
ПОПОВЗТИ	1	1	0
ПОПОЛУДНУВАТИ	1	1	0
ПОПРАВЛЯТИСЯ	1	1	0
ПОПРИ	7	7	0
ПОПРИНОСИТИ	1	1	0
ПОПРОВАДИТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОПРОСТУ	1	1	0
ПОПСУВАТИ	1	0	1
ПОПУСТИТИ	1	1	0
ПОРА&x0301;	6	6	0
ПОРАННІЙ	1	1	0
ПОРАНОК	1	1	0
ПОРВАНІЙ	1	1	0
ПОРИВ	3	3	0
ПОРІГ	3	3	0
ПОРІСТ	1	1	0
ПОРОБИТИ	1	1	0
ПОРОЖНІЙ	3	3	0
ПОРОЗУМІТИ	2	2	0
ПОРОХ	4	4	0
ПОРПАТИСЯ	1	1	0
ПОРУЧ	1	1	0
ПОРУШАНИЙ	1	1	0
ПОРУШИТИ	1	1	0
ПОРУШИТИСЯ	1	1	0
ПОРЦІЯ	1	1	0
ПОРЯДНИЙ	5	5	0
ПОРЯДНО	1	1	0
ПОРЯДОК	2	0	2
ПОРЯТУВАТИ	1	0	1
ПОРЯТУВАТИСЯ	1	0	1
ПОСАГ	2	2	0
ПОСАДИТИ	1	0	1
ПОСЕРЕД	5	4	1
ПОСИДІТИ	1	1	0
ПОСИЛАТИ	1	1	0
ПОСИНІЛИЙ	4	4	0
ПОСИНІТИ	4	4	0
ПОСІЛІСТЬ	1	1	0
ПОСІСТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОСЛАБЛИЙ	1	1	0
ПОСЛАБНУТИ	1	1	0
ПОСЛІДНІЙ	1	0	1
ПОСЛІДНІЙ	13	13	0
ПОСЛУХ	1	1	0
ПОСЛУХАТИ	1	1	0
ПОСМІТИ	1	1	0
ПОСТАВИТИ	6	6	0
ПОСТАВКУВАТИ	1	1	0
ПОСТАВЛЕНИЙ	1	1	0
ПОСТЕЛИТИ	1	1	0
ПОСТЕЛЯ	2	2	0
ПОСТИГНУТИ	2	2	0
ПОСТІЛЬ	2	2	0
ПОСТОРОННІЙ	1	1	0
ПОСТУП	1	1	0
ПОСТУПАТИ	1	1	0
ПОСТУПИТИ	1	1	0
ПОСТУПОВАННЯ	1	1	0
ПОСТУПОК	4	4	0
ПОСУДА	1	1	0
ПОСХАПУВАТИСЯ	1	1	0
ПОТАЙНО	1	1	0
ПОТВЕРЕЗИТИ	1	1	0
ПОТВОРА	4	4	0
ПОТИ	2	2	0
ПОТИНАТИ	1	1	0
ПОТИСНУТИ	1	1	0
ПОТИТИСЯ	1	1	0
ПОТІК	11	10	1
ПОТІЧОК	1	1	0
ПОТІШАТИ	1	1	0
ПОТІШИТИ	2	1	1
ПОТОВКТИ	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОТОЛОЧЕНИЙ	1	1	0
ПОТОЛОЧЕННЯ	1	1	0
ПОТОМЛЕНИЙ	1	1	0
ПОТОМУ	3	0	3
ПОТОНУТИ	1	1	0
ПОТОПАЮЧИЙ	1	1	0
ПОТРЕБА	2	2	0
ПОТРЕБУВАТИ	7	6	1
ПОТРИВОЖЕНИЙ	1	1	0
ПОТРІБ	1	1	0
ПОТРІБНИЙ	2	2	0
ПОТРІЙНИЙ	1	1	0
ПОТРОХИ	2	2	0
ПОТРЯСАТИ	1	1	0
ПОТРЯСІННЯ	1	1	0
ПОТУХАТИ	1	1	0
ПОТЯГАТИ	2	2	0
ПОТЯГНУТИ	1	1	0
ПОТЯГТИ	2	2	0
ПОУРИВАТИ	1	1	0
ПОХИЛЕНИЙ	1	1	0
ПОХИЛИТИСЯ	1	1	0
ПОХИЛЯТИСЯ	1	1	0
ПОХИТУВАТИСЯ	1	1	0
ПОХОВАТИ	1	1	0
ПОХОВАТИСЯ	1	1	0
ПОХОДИТИ	2	2	0
ПОХОРОН	2	2	0
ПОХОРОНЕНИЙ	1	1	0
ПОЦЛУЙ	3	3	0
ПОЦТИВИЙ	1	0	1
ПОЧАТИ	42	42	0
ПОЧАТИСЯ	4	4	0
ПОЧАТКОВИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПОЧАТОК	1	1	0
ПОЧВАРНИЙ	1	1	0
ПОЧЕРВОНІЛИЙ	2	2	0
ПОЧЕСТУВАТИ	1	1	0
ПОЧИН	1	1	0
ПОЧИНАТИ	7	7	0
ПОЧИНАТИСЯ	1	1	0
ПОЧИМ	1	0	1
ПОЧОРНІЛИЙ	1	1	0
ПОЧОРНІТИ	2	2	0
ПОЧУВАТИ	1	1	0
ПОЧУВАТИСЯ	1	1	0
ПОЧУТИ	10	10	0
ПОЧУТИСЯ	3	3	0
ПОШАНУВАННЯ	1	1	0
ПОШАРПАНІЙ	3	3	0
ПОШЕСТЬ	1	1	0
ПОЩАСТИТИСЬ	1	1	0
ПОЩЕЗАТИ	1	1	0
ПОЩО	5	5	0
ПОЯС	1	1	0
ПРАВДА	13	11	2
ПРАВДИВО	1	1	0
ПРАВИЛЬНО	1	1	0
ПРАВОДАВЕЦЬ	1	1	0
ПРАЖИТИ	1	1	0
ПРАКТИКА	1	1	0
ПРАКТИЧНИЙ	6	6	0
ПРАЦЮВАТИ	5	4	1
ПРАЦЮЮЧИЙ	2	2	0
ПРАЦЯ	5	4	1
ПРЕВЕЛИКИЙ	2	2	0
ПРЕДМЕТ	5	5	0
ПРЕЦІНЬ	13	9	4

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПРЕЧУДНИЙ	2	1	1
ПРЕЧУДОВИЙ	1	1	0
ПРИ	44	43	1
ПРИБИВАНИЙ	1	1	0
ПРИБИТИ	1	1	0
ПРИБИТИЙ	2	2	0
ПРИБІГТИ	2	1	1
ПРИВ'ЯЗАННЯ	1	1	0
ПРИВ'ЯЗУВАТИ	1	1	0
ПРИВАЛИТИ	1	1	0
ПРИВАТНО	1	1	0
ПРИВИД	8	7	1
ПРИВИКНУТИ	2	2	0
ПРИВІТАТИ	2	2	0
ПРИВІТНИЙ	1	1	0
ПРИВОДИТИ	2	2	0
ПРИГАДАТИ	6	6	0
ПРИГАДАТИСЯ	3	3	0
ПРИГАДУВАТИ	5	5	0
ПРИГАДУВАТИСЯ	1	1	0
ПРИГІРОК	1	1	0
ПРИГЛУШЕНИЙ	1	1	0
ПРИГЛУШИТИ	1	1	0
ПРИГЛЯДАТИСЯ	2	2	0
ПРИГЛЯДІТИСЯ	1	1	0
ПРИГОВОРЮВАТИ	2	2	0
ПРИГОЛОМШИТИ	1	1	0
ПРИДАВЛЕНИЙ	1	1	0
ПРИДАВЛЮВАТИ	1	1	0
ПРИДАТИСЯ	1	1	0
ПРИДИВИТИСЯ	3	3	0
ПРИДИВЛЮВАТИСЯ	1	1	0
ПРИДУМАТИ	1	1	0
ПРИЄМНИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПРИЗБИРУВАТИСЬ	1	1	0
ПРИЗВИЧАЮВАТИ	1	1	0
ПРИЗНАТИ	1	1	0
ПРИЗНАЧИТИ	1	1	0
ПРИЇЗДИТИ	1	1	0
ПРИЇХАТИ	2	2	0
ПРИЙМАТИ	2	2	0
ПРИЙТИ	23	19	4
ПРИЙТИСЯ	4	2	2
ПРИКЛЮЧКА	1	1	0
ПРИКЛЯКНУТИ	1	1	0
ПРИКРАШУВАТИ	1	1	0
ПРИКРИЙ	5	5	0
ПРИКРИТИЙ	2	2	0
ПРИКРО	3	3	0
ПРИЛАГОДИТИСЯ	1	1	0
ПРИЛАДЖЕНИЙ	1	1	0
ПРИЛАДЖУВАТИ	1	1	0
ПРИЛАДИТИ	2	2	0
ПРИЛОЖИТИ	1	1	0
ПРИЛЯГТИ	1	1	0
ПРИМІРНИК	1	1	0
ПРИМІТКА	1	1	0
ПРИМІШАТИСЯ	1	1	0
ПРИНАДНИЙ	1	1	0
ПРИНАДНО	1	1	0
ПРИНЕСТИ	3	3	0
ПРИНОСИТИ	2	2	0
ПРИНЦИПАЛ	1	1	0
ПРИПАДАТИ	1	1	0
ПРИПАДКОМ	1	1	0
ПРИПИРАТИ	1	1	0
ПРИПИС	1	1	0
ПРИПІЗНЕННЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПРИПІЧОК	3	3	0
ПРИПОВІДКА	1	1	0
ПРИПРАВЛЕНИЙ	1	1	0
ПРИРЖАВІЛИЙ	1	1	0
ПРИРОДА	11	11	0
ПРИРОДНИЙ	2	1	1
ПРИСИ&x0301;ПАТИ	1	1	0
ПРИСКОЧИТИ	1	1	0
ПРИСЛУЖИТИ	1	0	1
ПРИСЛУЖИТИСЯ	1	0	1
ПРИСЛУХУВАТИСЯ	1	1	0
ПРИСПА	1	1	0
ПРИСПІВУВАТИ	1	1	0
ПРИСПІШИТИ	1	1	0
ПРИСПІШУВАТИ	1	1	0
ПРИСТАТИ	1	1	0
ПРИСТРОЄНИЙ	2	2	0
ПРИСТУПАТИ	2	2	0
ПРИСТУПИТИ	2	2	0
ПРИСЯГНУТИ	1	0	1
ПРИТИСКАТИ	1	1	0
ПРИТИСНУТИ	1	1	0
ПРИТИСНУТИСЯ	1	1	0
ПРИТИХНУТИ	1	1	0
ПРИТИШЕНИЙ	2	2	0
ПРИТИШИТИ	1	1	0
ПРИТІМ	1	1	0
ПРИТУЛЮВАТИ	1	1	0
ПРИТУПИТИ	2	2	0
ПРИХІД	2	2	0
ПРИХОДИТИ	8	5	3
ПРИХОДИТИСЯ	6	6	0
ПРИЧАРОВАНИЙ	1	1	0
ПРИЧЕПИТИ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПРИЧЕПЛЕНИЙ	2	2	0
ПРИЧИНА	6	6	0
ПРИЧИНИТИСЯ	1	0	1
ПРИЧУВАТИСЯ	3	3	0
ПРИЧУТИСЯ	2	2	0
ПРО	38	38	0
ПРО&x0301;БУВАТИ	4	4	0
ПРОБА	1	1	0
ПРОБИВАТИСЯ	2	2	0
ПРОБИГА&x0301;ТИ	3	3	0
ПРОБИГТИ	3	3	0
ПРОБРЯЗКУВАТИ	1	1	0
ПРОБУВАТИ	1	1	0
ПРОБУДЖЕНИЙ	2	2	0
ПРОБУДЖЕННЯ	1	1	0
ПРОБУДИТИ	1	1	0
ПРОБУДИТИСЯ	1	1	0
ПРОБУТИ	1	1	0
ПРОВАДИТИ	1	1	0
ПРОВЕДЕНИЙ	1	1	0
ПРОВІД	1	1	0
ПРОВОДИТИ	3	3	0
ПРОВОРКОТАТИ	2	2	0
ПРОВОРКОТТИ	3	3	0
ПРОГНАТИ	4	4	0
ПРОГОВОРИТИ	1	1	0
ПРОГОВОРИТИСЯ	1	1	0
ПРОГОНЮВАТИ	2	2	0
ПРОДАВАТИ	1	1	0
ПРОДАЖ	3	3	0
ПРОДИРАТИСЯ	1	1	0
ПРОДРУХАТИ	1	1	0
ПРОЖИРАТИ	1	1	0
ПРОЖИТИ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПРОЗВУЧАТИ	1	1	0
ПРОЗІРЧАСТИЙ	1	1	0
ПРОЗЯБЛИЙ	1	1	0
ПРОЇЖДЖАТИ	1	1	0
ПРОЇЗДИТИ	1	1	0
ПРОЇЗДКА	1	1	0
ПРОЇХАТИ	1	1	0
ПРОЙМАТИ	1	1	0
ПРОЙТИ	2	2	0
ПРОЙТИСЯ	2	2	0
ПРОКИНУТИСЯ	2	2	0
ПРОКЛИКАТИ	1	1	0
ПРОКЛИНАТИ	1	1	0
ПРОКЛЯТЕ	4	0	4
ПРОКЛЯТИЙ	6	4	2
ПРОКЛЯТТЯ	9	9	0
ПРОКОЛЮВАТИ	1	1	0
ПРОКОРМЛЕННЯ	1	1	0
ПРОКОРМЛЮВАТИ	1	1	0
ПРОЛЕЖАТИ	1	0	1
ПРОЛЕПЕТАТИ	1	1	0
ПРОЛЕПОТИТИ	1	1	0
ПРОЛІТАТИ	1	1	0
ПРОЛОМИТИ	1	1	0
ПРОМАЙНУТИ	1	1	0
ПРОМИГНУТИ	1	1	0
ПРОМИМРИТИ	1	1	0
ПРОМИСЛ	2	2	0
ПРОМІННЯ	3	3	0
ПРОМІНЮВАТИ	2	2	0
ПРОМОВИТИ	3	3	0
ПРОНИКЛИВИЙ	2	2	0
ПРОПАСТИ	12	7	5
ПРОПАСТЬ	10	9	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПРОПУСКАТИ	1	1	0
ПРОПУСТИТИ	1	1	0
ПРОРАЗИТИ	1	1	0
ПРОРАЗЛИВИЙ	1	1	0
ПРОРАЗЛИВО	1	1	0
ПРОРВАТИ	1	1	0
ПРОРИВ	1	1	0
ПРОРИЗУВАТИ	1	1	0
ПРОРОЧИТИ	1	1	0
ПРОСИТИ	5	3	2
ПРОСТЕРТИ	1	1	0
ПРОСТИЙ	6	6	0
ПРОСТІРНИЙ	1	1	0
ПРОСТО	4	4	0
ПРОСТОГНАТИ	1	1	0
ПРОСТУВАТИСЯ	1	1	0
ПРОСТУПИТИСЯ	1	1	0
ПРОСТУПОК	1	1	0
ПРОСТЯГНЕНИЙ	1	1	0
ПРОСУНУТИСЯ	1	1	0
ПРОСЬБА	2	1	1
ПРОСЯКЛИЙ	1	1	0
ПРОТВЕРЕЗИТИ	2	2	0
ПРОТЕ	1	1	0
ПРОТИ(прийм.)	1	1	0
ПРОТИВ(прийм.)	3	3	0
ПРОТИВНИК	2	2	0
ПРОТРЕНЬКАТИ	1	0	1
ПРОТЯГЛИЙ	1	1	0
ПРОТЯГТИСЯ	1	1	0
ПРОТЯЖНИЙ	2	2	0
ПРОХОДЖУВАТИСЯ	1	1	0
ПРОХОДИТИ	1	1	0
ПРОХРИПІТИ	4	4	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПРОЦЕНТ	1	1	0
ПРОЦЕСІЯ	1	1	0
ПРОЧИСТИТИСЯ	1	1	0
ПРОЧИЩЕНИЙ	1	1	0
ПРОЧУВАТИСЯ	1	1	0
ПРОЧУТТЯ	1	1	0
ПРОШЕПТАТИ	3	3	0
ПРОШИБАЮЧИЙ	1	0	1
ПРОШИБНУТИ	2	2	0
ПРОЩАННЯ	1	1	0
ПРОЯВИТИСЯ	1	1	0
ПРОЯСНИТИСЯ	1	1	0
ПРОЯСНЮВАТИСЯ	1	1	0
ПРУДКИЙ	1	1	0
ПРУДНУТИСЯ	1	1	0
ПРУЖИНА	2	2	0
ПРУССЬКИЙ	1	1	0
ПРУТ	1	1	0
ПСИСЬКО	1	1	0
ПСИХІАТРИЧНИЙ	1	1	0
ПСИХІЧНИЙ	1	1	0
ПСОТА	1	1	0
ПСУВАННЯ	1	1	0
ПСУВАТИ	2	2	0
ПТА&x0301;ШОК(ім.ч.р.)	1	1	0
ПТАХ	1	1	0
ПТАШЕНЯ	1	1	0
ПУБЛІЧНИЙ	1	1	0
ПУГА	1	0	1
ПУЛЬС	2	2	0
ПУЛЬСУВАННЯ	1	1	0
ПУСКАТИСЯ	1	1	0
ПУСТИЙ	3	3	0
ПУСТИТИ	3	2	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ПУСТИТИСЯ	2	2	0
ПУСТИТИ-ВИМИРАТИ	1	1	0
ПУСТКА	1	0	1
ПУСТО	1	1	0
ПУТО	1	1	0
ПУХОВИЙ	1	1	0
ПХАТИ	1	0	1
ПХНУТИ	3	1	2
ПШЕНИЦЯ	1	1	0
ПШИК(ім.)	1	0	1
РАБІВНИЦЬКИЙ	1	1	0
РАДА	4	3	1
РАДИЙ	1	1	0
РАДИТИСЯ	3	3	0
РАДІСНИЙ	1	1	0
РАДІСТЬ	7	7	0
РАДО	2	2	0
РАДОЩІ	1	1	0
РАДШЕ	6	6	0
РАЗ(ім.)	95	86	9
РАЗ(присл.)	2	2	0
РАЗИТИ	2	2	0
РАЗОМ(присл.)	4	4	0
РАМА	2	2	0
РАМЕНО	2	2	0
РАНА	10	9	1
РАНЕНИЙ	1	1	0
РАННІЙ	1	1	0
РАНО(ім.)	2	2	0
РАНО(присл.)	4	4	0
РАПТОВО	1	1	0
РАТУШ	1	1	0
РАХУВАТИ	2	2	0
РАХУНКОВИЙ	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
РАХУНОК	6	6	0
РВАТИ	3	2	1
РВАТИСЯ	1	1	0
РВУЧИЙ	1	1	0
РЕВІТИ	1	0	1
РЕВТИ	1	1	0
РЕГОТАТИСЯ	2	2	0
РЕМІНЬ	1	1	0
РЕПЕТУВАТИ	1	1	0
РЕФЛЕКСІЯ	7	7	0
РИДАТИ	1	1	0
РИЗИКО	1	1	0
РИНОК	3	3	0
РИНСЬКИЙ	2	1	1
РИСА	1	1	0
РИСУВАТИ	1	1	0
РИСУВАТИСЯ	2	2	0
РИТИ	1	1	0
РИФКА(ім'я)	8	7	1
РИФЧИН	1	1	0
РИЦАР	1	1	0
РИЧАТИ	1	1	0
РІВ	3	3	0
РІВНИЙ	4	4	0
РІВНИНА	2	2	0
РІВНІСТЬ	1	1	0
РІВНО	1	1	0
РІВНОВАГА	1	1	0
РІВНОДУШНІСТЬ	1	1	0
РІВНОДУШНО	1	1	0
РІВНОСТАЙНО	1	1	0
РІВНОЧАСНИЙ	1	1	0
РІВНЯТИ	1	1	0
РІД	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
РІДКИЙ	4	4	0
РІДКО	6	6	0
РІДНЯ	1	0	1
РІДШИЙ	1	1	0
РІЗАНИЙ	1	1	0
РІЗАТИ	1	1	0
РІЗКА(ім.)	1	1	0
РІЗКИЙ	2	2	0
РІЗКІСТЬ	1	1	0
РІЗКО	2	2	0
РІЗНИЙ	16	16	0
РІЗНИТИСЯ	2	2	0
РІЗНИЦЬКИЙ	1	1	0
РІЗНОБАРВНИЙ	3	3	0
РІЗНОВИДНІСТЬ	1	1	0
РІЗНОРОДНИЙ	2	2	0
РІК	11	9	2
РІКА	7	4	3
РІПНИК	41	40	1
РІПНИЦЬКИЙ	1	1	0
РІПНИЦЯ	1	1	0
РІСТ	2	2	0
РІЧ	15	12	3
РІЧКА	4	4	0
РІШИТИ	1	1	0
РІШИТИСЯ	3	3	0
РІШУЧО	1	1	0
РОБИТИ	26	17	9
РОБИТИСЯ	8	8	0
РОБІТНИК	24	22	2
РОБІТНИЦЬКИЙ	1	1	0
РОБОТА	29	26	3
РОБУЧИЙ	3	3	0
РОДИНА	5	5	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
РОДИННИЙ	2	2	0
РОДИТИСЯ	1	1	0
РОДИЧ	2	2	0
РОЖЕВИЙ	2	2	0
РОЖЕВО-ЧЕРВОНИЙ	1	1	0
РОЗ'ЯСНИТИ	1	1	0
РОЗБАГАТИТИ	2	2	0
РОЗБИВАТИ	1	0	1
РОЗБИРАТИ	2	2	0
РОЗБИТИЙ	3	3	0
РОЗБУДИТИ	1	1	0
РОЗБУРХАННИЙ	2	2	0
РОЗВАЖАТИ	1	1	0
РОЗВАЖАЮЧИЙ	1	1	0
РОЗВАЖИТИ	2	2	0
РОЗВАЖУВАТИ	1	1	0
РОЗВАЛИТИ	3	3	0
РОЗВЕРГТИ	1	0	1
РОЗВЕСТИСЯ	1	1	0
РОЗВИВАТИСЬ	1	1	0
РОЗВИВАТИСЯ	4	4	0
РОЗВИНЕНИЙ	1	1	0
РОЗВИТИЙ	1	1	0
РОЗВИТОК	1	1	0
РОЗВІЯТИСЯ	3	3	0
РОЗГАРЯЧЕНИЙ	1	1	0
РОЗГАРЯЧИТИ	1	1	0
РОЗГАРЯЧКОВАННИЙ	2	2	0
РОЗГІН	1	1	0
РОЗГЛЯДАТИ	1	1	0
РОЗГЛЯДАТИСЯ	1	1	0
РОЗГЛЯНУТИ	3	3	0
РОЗГОНИСТИЙ	1	1	0
РОЗГОРІЛИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
РОЗГОРЯТИСЯ	2	2	0
РОЗГРІВАТИ	1	0	1
РОЗДАВАТИСЯ	2	2	0
РОЗДАТИ	1	1	0
РОЗДАТИСЯ	1	1	0
РОЗДЕРТИ	1	1	0
РОЗДИРАЮЧИЙ	2	2	0
РОЗДРАЗНЕНИЙ	2	2	0
РОЗДРУХОТАНИЙ	1	0	1
РОЗДУМУВАТИ	4	4	0
РОЗЖАРЮВАТИ	1	1	0
РОЗЗИРАТИ	1	1	0
РОЗІГРІТИЙ	1	1	0
РОЗІЙТИСЯ	5	5	0
РОЗІЛЛЯТИСЯ	1	1	0
РОЗІРВАТИ	1	1	0
РОЗІСКРЕНИЙ	1	1	0
РОЗКАЗ	2	2	0
РОЗКАЗАТИ	2	2	0
РОЗКАЗУВАТИ	1	1	0
РОЗКИДАННЯ	1	1	0
РОЗКИНЕНИЙ	1	1	0
РОЗКИНУТИ	1	1	0
РОЗКИНУТИСЯ	1	1	0
РОЗКІШ	9	7	2
РОЗКІШНИЙ	5	5	0
РОЗКЛАДАТИ	1	1	0
РОЗКЛААНЮВАТИСЯ	1	1	0
РОЗЛОЖЕНИЙ	1	1	0
РОЗЛУКА	1	1	0
РОЗЛЮТИТИСЯ	2	2	0
РОЗЛЮЧЕНИЙ	1	1	0
РОЗЛЯГАТИСЯ	3	3	0
РОЗМАЇТІСТЬ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
РОЗМАХ	2	2	0
РОЗМАХНУТИСЯ	1	1	0
РОЗМАХУВАТИ	1	1	0
РОЗМІТУВАТИ	2	0	2
РОЗМОВА	3	3	0
РОЗМОВЛЯТИ	2	2	0
РОЗМОВНИЙ	1	1	0
РОЗМОКЛИЙ	1	1	0
РОЗНЕСТИСЯ	1	1	0
РОЗНІМАТИСЯ	1	1	0
РОЗНОСИТИ	1	1	0
РОЗПАЛЮВАТИ	1	1	0
РОЗПАРЕНИЙ	1	1	0
РОЗПАЧ	1	1	0
РОЗПЕЧЕНИЙ	2	2	0
РОЗПИРСНУТИСЯ	2	2	0
РОЗПИТАТИ	2	1	1
РОЗПИТУВАТИ	1	1	0
РОЗПЛИНЕННЯ	2	2	0
РОЗПОВІДАТИ	3	3	0
РОЗПОВІСТИ	4	4	0
РОЗПОЧАТИ	1	1	0
РОЗПРОДАЖ	1	1	0
РОЗПУК	2	2	0
РОЗПУКА	8	7	1
РОЗРАДУВАТИ	1	1	0
РОЗРИТИ	1	1	0
РОЗРУШУВАТИСЬ	1	1	0
РОЗСАДЖУВАТИ	1	1	0
РОЗСИПА&x0301;ТИСЬ	2	2	0
РОЗСІСТИСЬ	1	1	0
РОЗСІСТИСЯ	2	2	0
РОЗСІЯТИ	1	1	0
РОЗСІЯТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
РОЗСЛИЗНУТИСЯ	2	2	0
РОЗСМІЯТИСЯ	1	1	0
РОЗСТЕЛЮВАТИСЯ	1	1	0
РОЗСТРОЄНИЙ	1	1	0
РОЗТАЯТИ	1	1	0
РОЗТВІР	1	1	0
РОЗТВОРИТИ	1	1	0
РОЗТРАТИТИСЯ	1	1	0
РОЗТРІСКОТАТИ	1	0	1
РОЗУМ	3	3	0
РОЗУМІТИ	2	2	0
РОЗУМІТИСЯ	6	6	0
РОЗУМНИЙ	1	1	0
РОЗХИТУВАТИ	1	1	0
РОЗХОДИТИСЯ	3	3	0
РОЗХРИСТАНІЙ	2	2	0
РОЗЧАРУВАННЯ	1	1	0
РОЗШИРЮВАТИ	1	1	0
РОЇТИСЯ	1	1	0
РОПА	4	1	3
РОСТИ	10	10	0
РОСТИНА	1	1	0
РОСТИННІСТЬ	1	1	0
РОТ	1	1	0
РУДИЙ	1	1	0
РУЇНА	2	2	0
РУКА	58	49	9
РУКАВ	3	3	0
РУМ'ЯНЕЦЬ	1	1	0
РУМ'ЯНИЙ	3	3	0
РУХ	13	13	0
РУХЛИВИЙ	1	1	0
РУЧЕНЯ	1	1	0
РУЧКА	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
РУШАТИ	1	0	1
РУШАТИСЯ	3	2	1
РУШИТИСЯ	1	1	0
РЯД	9	9	0
РЯТУВАТИ	2	1	1
РЯТУНОК	2	2	0
С.Є.(СЕ_ЄСТЬ?)	1	1	0
СА&x0301;МЕ	7	7	0
СА&x0301;МИЙ	21	20	1
СА&x0301;МО	3	3	0
САЖЕНЬ	2	2	0
САМ	91	85	6
САМОТА	2	2	0
САМОТНЬО	1	1	0
САМОТРИСК	2	2	0
САНИ	1	0	1
САТАНСЬКИЙ	1	1	0
СВАРА	2	2	0
СВАРИТИ	2	2	0
СВАРИТИСЯ	2	2	0
СВАРКА	3	3	0
СВАРЛИВИЙ	1	1	0
СВЕРЦОК	1	1	0
СВИСТ	1	1	0
СВИСТІТИ	1	1	0
СВІ&x0301;ДОМО:без_свідома	2	2	0
СВІДОМІСТЬ	2	2	0
СВІДЧИТИ	1	1	0
СВІЖИЙ	7	7	0
СВІЖО	1	1	0
СВІЙ	121	111	10
СВІТ	22	19	3
СВІТИТИ	3	3	0
СВІТИТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СВІТЛИЙ	1	1	0
СВІТЛИЦЯ	7	7	0
СВІТЛИЧКА	1	1	0
СВІТЛО	14	14	0
СВІТОГЛЯД	1	1	0
СВІЧКА	2	2	0
СВОБІДНИЙ	2	2	0
СВОБІДНО	1	1	0
СВОЯК	2	2	0
СВЯТИЙ	4	2	2
СЕБЕ	85	84	1
СЕЙ	110	99	11
СЕЙЧАС	7	7	0
СЕЛО	25	24	1
СЕЛЯНИ	11	11	0
СЕЛЯНИН	3	3	0
СЕЛЯНСЬКИЙ	3	3	0
СЕМЕН(ім'я)	2	2	0
СЕМИЛІТОК	1	1	0
СЕРДЕЧНИЙ	1	1	0
СЕРЕД	29	29	0
СЕРЕДИНА	2	2	0
СЕРНА	1	1	0
СЕРЦЕ	17	16	1
СЕСЬ	4	4	0
СИВИЙ	2	2	0
СИВОБОРОДИЙ	1	1	0
СИДТИ	21	21	0
СИДТИ-ТУМАНІТИ	1	1	0
СИЛА	45	44	1
СИЛУВАННЯ	1	1	0
СИЛУВАТИ	2	0	2
СИЛУВАТИСЯ	15	15	0
СИЛЬНИЙ	18	15	3

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СИЛЬНО	11	9	2
СИН	34	31	3
СИНІЙ	5	5	0
СИНЯВИЙ	1	1	0
СИПАТИ	1	0	1
СИПАТИСЯ	1	1	0
СИРИЙ	1	1	0
СИРІТСТВО	1	1	0
СИРОТА	1	1	0
СИТИЙ	1	1	0
СИЧАТИ	1	1	0
СІДАТИ	1	1	0
СІК	3	3	0
СІЛЬСЬКИЙ	6	6	0
СІНЕСНІЙ	1	1	0
СІНИ	4	4	0
СІННИК	1	1	0
СІНО	3	3	0
СІНОЖАТЬ	1	1	0
СІРИЙ	5	5	0
СІРНИК	2	2	0
СІРО	1	1	0
СІСТИ	3	3	0
СКАЖЕНИЙ	5	5	0
СКАЗАТИ	32	29	3
СКАКАТИ	1	1	0
СКАЛА	2	2	0
СКАПРАВІТИ	1	1	0
СКАРЬ	2	2	0
СКИНДЯЧКА	1	1	0
СКІК	2	2	0
СКІНЧЕННЯ	1	1	0
СКІНЧИТИ	1	1	0
СКІНЧИТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СКЛАДАТИ	1	1	0
СКЛАДАТИСЯ	1	1	0
СКЛАСТИСЯ	2	2	0
СКЛЕП	2	2	0
СКЛО	1	1	0
СКЛЯНИЙ	1	1	0
СКЛЯНКА	4	4	0
СКОК	1	1	0
СКОМИТИ	1	1	0
СКОМЛЕННЯ	1	1	0
СКОПИЧЕНИЙ	1	1	0
СКОРИЙ	1	1	0
СКОРИСТАТИ	1	1	0
СКОРО	6	6	0
СКОСА	1	1	0
СКОЧИТИ	3	3	0
СКРИКНУТИ	6	6	0
СКРИКУВАТИ	1	1	0
СКРИНЬКА	2	2	0
СКРИПНУТИ	2	2	0
СКРИТИСЯ	1	1	0
СКРІЗЬ	1	1	0
СКРІПНУТИ	1	1	0
СКРУТЕЛЬ	5	5	0
СКУЛЕНИЙ	1	1	0
СКУЛИТИСЯ	1	1	0
СКУПО	2	2	0
СЛАБИЙ	4	3	1
СЛАБИСТЬ	5	4	1
СЛАБНУТИ	3	3	0
СЛАБО	2	2	0
СЛАВА	2	1	1
СЛАВИТИСЯ	1	0	1
СЛИЗЬКИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СЛИМАК	1	1	0
СЛІД(ім.)	4	4	0
СЛІДИТИ	2	2	0
СЛІДСТВО	1	1	0
СЛІДУЮЧИЙ	1	1	0
СЛІПІЙ	2	2	0
СЛОВО	29	28	1
СЛУГА	4	4	0
СЛУЖБА	1	1	0
СЛУЖИТИ	4	4	0
СЛУЖНИЦЯ	8	8	0
СЛУХ	3	3	0
СЛУХАТИ	16	12	4
СЛУЧАЙ	3	2	1
СЛЬОЗА	9	9	0
СЛЬОЗИТИ	1	1	0
СЛЬОТА	1	1	0
СЛЬОТАВИЙ	1	1	0
СЛЮЗА	1	1	0
СМАК	2	2	0
СМАКУВАТИ	1	1	0
СМАРОВИЛО	1	1	0
СМАРУВАТИ	1	0	1
СМАЧНО	2	2	0
СМЕРКНУТИСЯ	2	2	0
СМЕРТЕЛЬНИЙ	4	4	0
СМЕРТЬ	13	10	3
СМІЛИЙ	3	3	0
СМІЛІСТЬ	2	2	0
СМІЛО	1	1	0
СМІТИ	3	2	1
СМІТТЯ	1	1	0
СМІХ	5	5	0
СМІЯТИСЯ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СМОТРИТИ	1	1	0
СМОЧИЙ	1	1	0
СНІГ	6	4	2
СНІГОВІЙНИЦЯ	1	1	0
СНОВИДА	1	1	0
СНУВАТИСЯ	1	1	0
СОБАКА	1	0	1
СОБІ(част.)	15	12	3
СОВІСНИЙ	1	0	1
СОВІСТЬ	5	4	1
СОЛОДКИЙ	2	2	0
СОЛОДКО	3	3	0
СОЛОДОЩІ	1	1	0
СОЛОМА	3	3	0
СОН	14	14	0
СОНІЧКО	2	1	1
СОНЛИВИЙ	1	1	0
СОННИЙ	4	4	0
СОНЦЕ	15	15	0
СОНЯЧНИЙ	5	5	0
СОПУХ	11	11	0
СОРОКАТИЙ	1	1	0
СОРОЧКА	3	3	0
СОТИЙ	1	1	0
СОТКА	1	1	0
СОТНАР	1	1	0
СОТНЯ	2	2	0
СОФКА	1	1	0
СОХРАНИТИ	1	0	1
СПА&x0301;СТИ	1	0	1
СПАДАТИ	1	1	0
СПАСЕНІЄ	1	1	0
СПАТИ	8	4	4
СПЕКА	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СПЕКУЛЯНТ	4	4	0
СПЕКУЛЯЦІЙНИЙ	4	4	0
СПЕКУЛЯЦІЯ	3	3	0
СПЕРЕДУ	1	1	0
СПЕРТИ	1	1	0
СПЕРШУ	1	1	0
СПИНИТИСЯ	1	1	0
СПИНЯТИ	1	1	0
СПИРАТИ	2	2	0
СПИСАНИЙ	1	1	0
СПИТАТИ	15	15	0
СПІВ	1	1	0
СПІВАТИ	2	1	1
СПІД	5	2	3
СПІДЛОБА	1	1	0
СПІЛКА	1	1	0
СПІШИТИ	4	4	0
СПЛАЧЕННЯ	1	1	0
СПЛАЧУВАТИ	1	1	0
СПЛИВАТИ	1	1	0
СПЛЮВАТИ	1	1	0
СПЛЮНУТИ	5	5	0
СПЛЯЧИЙ	1	1	0
СПОВНЕННЯ	2	2	0
СПОГАНИТИ	1	1	0
СПОКІЙ	3	3	0
СПОКІЙНИЙ	2	2	0
СПОКІЙНО	5	2	3
СПОМИНКА	8	8	0
СПОПЕЛІТИ	1	1	0
СПОСІБ	14	12	2
СПОСІБНІСТЬ	2	2	0
СПОСОБНІСТЬ	1	1	0
СПОСТЕРЕГТИСЯ	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СПОТРЕБОВАНИЙ	1	1	0
СПОХОВАСТИЙ	1	1	0
СПОЧИНОК	1	1	0
СПОЧИТИ	1	1	0
СПРАВДИТИСЯ	1	1	0
СПРАВДІ	2	2	0
СПРАВКА	1	1	0
СПРАВНІСТЬ	1	1	0
СПРАГА	2	2	0
СПРИТ	1	1	0
СПРИТНІСТЬ	1	1	0
СПРИЯТИ	1	1	0
СПРОВОЛОКА(присл.)	1	1	0
СПРОДАТИ	1	1	0
СПРОСОННЯ	1	1	0
СПРЯТАТИ	1	1	0
СПУСКАТИ	4	1	3
СПУСКАТИСЯ	3	3	0
СПУСТИТИ	1	1	0
СРІБЛИСТИЙ	2	2	0
СРІБЛИТИСЯ	1	1	0
СРІБЛО	6	5	1
СРІБНЯК	1	1	0
ССАТИ	1	0	1
СТАВАТИ	21	21	0
СТАВИТИСЯ	1	1	0
СТАДО	2	2	0
СТАЛЬ	1	1	0
СТАН	1	1	0
СТАН(обставини)	2	2	0
СТАНОВИТИСЬ	1	1	0
СТАНОВИЩЕ	1	1	0
СТАРАТИСЯ	4	4	0
СТАРИЙ	28	24	4

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СТАРОСВІТСЬКИЙ	1	1	0
СТАРОСТА	2	2	0
СТАРШИЙ	3	3	0
СТАТИ	46	46	0
СТАТИСЯ	15	12	3
СТАТУЯ	1	1	0
СТАТЬ	1	1	0
СТЕБЛИНА	1	1	0
СТЕБЛО	1	1	0
СТЕЖКА	7	7	0
СТЕМНІТИСЯ	1	1	0
СТЕПІНЬ	1	1	0
СТЕФАН(ім'я)	10	6	4
СТИРЧАЧИЙ	2	2	0
СТИСК	3	3	0
СТИСКАТИ	2	2	0
СТИСНЕНИЙ	2	2	0
СТИХНУТИ	1	1	0
СТІГ	1	1	0
СТІА	5	5	0
СТІЛЕЦЬ	1	1	0
СТІНА	17	17	0
СТІСНЕНИЙ	1	1	0
СТО	5	4	1
СТОВП	2	2	0
СТОВПЕЦЬ	1	1	0
СТОВПОК	1	1	0
СТОГНАНЕ	2	0	2
СТОГНАННЯ	4	4	0
СТОГНАТИ	2	0	2
СТОГНУЧИЙ	1	1	0
СТОКРОТНИЙ	1	0	1
СТОЛИК	1	1	0
СТОН	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СТОРГУВАТИ	1	0	1
СТОРОНА	6	6	0
СТОЯТИ	46	42	4
СТОЯЧИЙ	1	1	0
СТРАВА	2	2	0
СТРАТИТИ	3	3	0
СТРАХ	16	15	1
СТРАХОВИННЯ	1	1	0
СТРАЧУК	1	1	0
СТРАШЕННИЙ	8	8	0
СТРАШИТИ	1	1	0
СТРАШНИЙ	47	45	2
СТРАШНО	15	13	2
СТРЕПЕНУТИСЯ	2	2	0
СТРИМІТИ	1	1	0
СТРІЙ	2	2	0
СТРІЙНИЙ	3	3	0
СТРІЛА	3	3	0
СТРІМКИЙ	3	3	0
СТРІТИТИ	1	1	0
СТРІТИТИСЬ	1	1	0
СТРІХА	3	3	0
СТРІЧА	2	2	0
СТРІЧАТИСЯ	1	1	0
СТРУГА	1	0	1
СТРУГАТИ	1	1	0
СТРУТИТИ	1	1	0
СТРЯСТИ	1	1	0
СТУГОНІТИ	1	1	0
СТУДЕНИЙ	1	1	0
СТУК	1	1	0
СТУКАТИ	1	1	0
СТУПАТИ	3	3	0
СТУПАТИ-ЧАЛАПКАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СТУПИТИ	3	3	0
СТУПІНЬ	1	1	0
СТУХЛИЙ	1	1	0
СТЯГАТИСЬ	1	1	0
СТЯГТИСЬ	1	1	0
СУБ'ЄКТ	1	1	0
СУБОТА	2	0	2
СУГОРЬ	2	2	0
СУД	4	2	2
СУДИТИ	2	0	2
СУДОРОГА	4	4	0
СУДОРОЖНО	5	5	0
СУК	2	2	0
СУМ	1	1	0
СУМА	3	3	0
СУМЕРК	5	5	0
СУМИРНИЙ	2	2	0
СУМИРНО	1	1	0
СУМНИЙ	6	6	0
СУМНО	3	3	0
СУМРАЧНО	1	1	0
СУМУЮЧИЙ	1	1	0
СУПЕРЕЧАТИСЯ	1	1	0
СУПОКІЙ	8	7	1
СУПОКІЙНИЙ	6	6	0
СУПРОВІД	1	1	0
СУПРОТИ	1	1	0
СУПРОТИВ	1	1	0
СУПРОТИВЛЕННЯ	1	1	0
СУСІДКА	1	1	0
СУСІДНИЙ	1	1	0
СУСПІЛЬНИЙ	2	2	0
СУСТАВ	1	1	0
СУТОЛОЧ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
СУХИЙ	4	3	1
СХАПУВАТИСЯ	1	1	0
СХИБИТИ	1	0	1
СХІД	3	3	0
СХІСНУВАТИ	1	0	1
СХОВАТИ	1	1	0
СХОВАТИСЯ	2	1	1
СХОВЗАНЄ	1	0	1
СХОВЗУВАТИСЯ	3	3	0
СХОДИТИ	3	3	0
СХОДЯЧИЙ	1	1	0
СХОПИТИСЯ	1	1	0
СХОРОВАНИЙ	1	1	0
СЦЕНА	5	5	0
СЬОГОДНЯ	2	2	0
СЮДА	3	0	3
СЮДИ	12	8	4
СЮДИ-ТУДИ	1	1	0
СЯ(част.)	14	1	13
СЯЖЕНЬ	1	0	1
СЯК-ТАК	1	1	0
Т.Д.(ТАК_ДАЛІ)	1	1	0
Т.Є.(ТО_ЄСТЬ)	2	2	0
ТА-ТА-ТА	3	0	3
ТА(спол.)	131	114	17
ТА(част.)	21	4	17
ТАВБА(ім'я)	1	0	1
ТАЄМНИЙ	1	1	0
ТАЄМНИЧИЙ	2	2	0
ТАЖ	3	0	3
ТАЇТИ	1	1	0
ТАЙНА	1	1	0
ТАЙНИЙ	1	1	0
ТАК-ТАКИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ТАК(присл.)	77	61	16
ТАК(спол.)	7	7	0
ТАК(част.)	31	20	11
ТАКИ	6	4	2
ТАКИЙ	108	84	24
ТАКОЖ	10	10	0
ТАЛАПАТИСЯ	1	1	0
ТАМ	26	13	13
ТАМТОЙ	8	7	1
ТАПЧАН	4	4	0
ТАПЧАНИК	1	1	0
ТАТО	4	0	4
ТАЯТИ	6	6	0
ТВЕРДИЙ	7	7	0
ТВЕРДІСТЬ	3	3	0
ТВЕРДО	3	3	0
ТВЕРЕЗИЙ	1	1	0
ТВІЙ	16	0	16
ТЕКТИ	2	2	0
ТЕЛЕНЬКАННЯ	3	3	0
ТЕМНИЙ	16	16	0
ТЕМНО	3	2	1
ТЕМНО-ЗЕЛЕНИЙ	1	1	0
ТЕМПЕРАМЕНТ	1	1	0
ТЕПЕР	69	62	7
ТЕПЕРІШНІЙ	3	3	0
ТЕПЛИЙ	4	4	0
ТЕПЛО(ім.)	5	4	1
ТЕПЛО(присл.)	1	1	0
ТЕПТЮЖ(ліс)	4	4	0
ТЕРКОТИТИ	1	1	0
ТЕРКОТЯЧИЙ	1	1	0
ТЕРМІН	1	1	0
ТЕРМОСИТИ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ТЕРНИНА	1	0	1
ТЕРНИСТИЙ	1	1	0
ТЕРПЕЛИВИЙ	1	1	0
ТЕРПЕЛИВІСТЬ	1	1	0
ТЕРПІТИ	3	2	1
ТЕСЛЯ	1	1	0
ТИ	66	0	66
ТИГР	1	1	0
ТИГР-КРОВОПІЙЦЯ	1	1	0
ТИЖДЕНЬ	11	6	5
ТИЖНЕВИЙ	2	2	0
ТИКАЮЧИЙ	1	1	0
ТИП	1	1	0
ТИСК	1	1	0
ТИСНУТИСЯ	1	1	0
ТИСЬМЕНИЦЯ(ріка)	3	3	0
ТИСЯЧА	15	14	1
ТИХЕНЬКО	1	1	0
ТИХИЙ	9	9	0
ТИХО	8	7	1
ТИХО-ТИХО	1	1	0
ТИША	8	8	0
ТІЛО	35	34	1
ТІЛЬКИ	68	67	1
ТІЛЬКИЙ	1	1	0
ТІЛЬКО	8	7	1
ТІНЬ	6	6	0
ТІСНИЙ	8	8	0
ТІСНИТИ	1	1	0
ТІСНО	1	1	0
ТІТКА	5	5	0
ТІШИТИ	1	1	0
ТІШИТИСЬ	1	1	0
ТІШИТИСЯ	2	2	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ТО-ТО	1	0	1
ТО(спол.)	55	32	23
ТО(част.)	51	28	23
ТОВАР	2	2	0
ТОВАРИСТВО	2	2	0
ТОВАРИШ	5	5	0
ТОВКТИ	1	1	0
ТОВПА	5	5	0
ТОВСТИЙ	1	1	0
ТОВСТІСТЬ	1	1	0
ТОВСТІТИ	1	1	0
ТОВЧОК	2	2	0
ТОГДИ	4	0	4
ТОДІ	15	15	0
ТОДІШНІЙ	1	1	0
ТОЖ	1	1	0
ТОЖ-ТО	1	0	1
ТОЙ	372	325	47
ТОЙ-ТАКИ	2	2	0
ТОМИТИСЯ	1	0	1
ТОМЛЯЧИЙ	1	1	0
ТОМУ	7	5	2
ТОМУ-ТО	1	1	0
ТОН	1	1	0
ТОНКИЙ	1	1	0
ТОНУТИ	5	5	0
ТОПІР	1	1	0
ТОПТАТИ	2	2	0
ТОРБА	2	1	1
ТОРГ	4	4	0
ТОРГОВИЙ	2	2	0
ТОРГУВАТИ	3	3	0
ТОРГУВАТИСЯ	1	1	0
ТОТ	28	25	3

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ТРАВА	6	6	0
ТРАВИТИ	1	1	0
ТРАПЕЗА	1	1	0
ТРАТИТИ	4	4	0
ТРАХТАРНЯ	1	0	1
ТРАЧЕННЯ	1	1	0
ТРЕБА	23	13	10
ТРЕМТЯЧИЙ	2	2	0
ТРЕТІЙ	7	6	1
ТРИ	8	7	1
ТРИ-ЧОТИРИ	1	1	0
ТРИВАТИ	3	3	0
ТРИВОГА	15	15	0
ТРИВОЖИТИ	1	1	0
ТРИВОЖИТИСЯ	1	1	0
ТРИВОЖНИЙ	5	5	0
ТРИВОЖНО	3	3	0
ТРИДЦЯТЬ	1	1	0
ТРИМАТИ	1	1	0
ТРІНГЕЛЬТ	1	1	0
ТРИСКОТИТИ	1	1	0
ТРИСНУТИ	1	0	1
ТРИУМФУВАТИ	1	1	0
ТРИЩАТИ	1	0	1
ТРОЄ	2	2	0
ТРОЙЦЯ	1	1	0
ТРОПІЧНИЙ	1	1	0
ТРОСНИК	2	2	0
ТРОХА	1	0	1
ТРОХИ	13	13	0
ТРОШКИ	1	1	0
ТРУДНІСТЬ	1	1	0
ТРУДОВАТИЙ	1	1	0
ТРУМНА	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ТРУНУТИ	1	1	0
ТРУП	8	8	0
ТРУП'ЯЧИЙ	1	1	0
ТРУПАРНЯ	1	1	0
ТУ(ТУТ)	16	1	15
ТУДИ	2	0	2
ТУЖИТИ	1	1	0
ТУЙ	2	0	2
ТУЙ-ТУЙ	2	2	0
ТУМА&x0301;Н	1	1	0
ТУМАНЕННЯ	1	1	0
ТУМАНОВАТИЙ	1	1	0
ТУПИЙ	3	3	0
ТУПІСТЬ	1	1	0
ТУПО	2	2	0
ТУРКІТ	1	1	0
ТУРКОТИТИ	1	1	0
ТУСКЛІСТЬ	1	1	0
ТУСТАНІВСЬКИЙ	1	1	0
ТУСТАНОВИЧІ(село)	3	2	1
ТУТ	38	38	0
ТУТ-ТАКИ	2	2	0
ТУТКА	1	1	0
ТУТОШНІЙ	1	0	1
ТЬФУ	3	1	2
ТЮРМА	2	1	1
ТЯГАР	4	3	1
ТЯГАТИСЯ	1	0	1
ТЯГНЕНИЙ	1	1	0
ТЯГНУТИ	6	2	4
ТЯГНУТИСЯ	3	3	0
ТЯГТИ	1	1	0
ТЯГТИСЯ	2	2	0
ТЯЖЕНЬКИЙ	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ТЯЖКИЙ	13	12	1
ТЯЖКО	8	7	1
ТЯМИТИ	10	9	1
ТЯМКА	1	1	0
У	79	68	11
УБИВАТИ	1	1	0
УБИВАЮЧИЙ	1	1	0
УБИТИЙ	1	1	0
УБРАТИСЯ	1	1	0
УВАГА	8	8	0
УВАЖАТИ	4	4	0
УВАЖНО	1	1	0
УВЕСЬ	4	4	0
УВИВАТИСЯ	2	2	0
УВИДІТИ	1	1	0
УВІЙТИ	4	4	0
УГАДАТИ	1	1	0
УГОВОРЮВАТИ	2	2	0
УГОЛ	1	1	0
УГОЛЬ	2	2	0
УДАР	1	1	0
УДАТИСЬ	2	2	0
УДАТИСЯ	4	3	1
УДАЧА	3	3	0
УДЕРЖАННЯ	1	1	0
УДЕРЖАТИСЯ	1	1	0
УДЕРЖУВАТИ	1	1	0
УДУШИТИ	1	1	0
УДУШЛИВИЙ	6	6	0
УЖАХНУТИСЯ	1	1	0
УЖЕ	14	12	2
УЗАТРОЄ	1	1	0
УЗГІР'Я	2	2	0
УЇДАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
УЙТИ	4	2	2
УКЛАДАТИ	1	1	0
УКОЛИСАНИЙ	1	1	0
УКОЛИСУВАТИ	1	1	0
УКРАДКОМ	1	1	0
УЛАДЖЕНИЙ	1	1	0
УЛЕТІТИ	1	1	0
УЛИБАТИ	1	1	0
УЛИЦЯ	20	20	0
УЛЯГАТИ	1	1	0
УЛЯГТИСЯ	1	1	0
УМ	4	4	0
УМЕРТИ	2	1	1
УМИРАТИ	1	1	0
УМИСНО	1	1	0
УМІЛІСТЬ	1	1	0
УМІННЯ	1	1	0
УМІТИ	1	1	0
УНИЖЕННЯ	2	2	0
УНІМАТИСЯ	1	1	0
УНОСИТИСЯ	1	1	0
УПАДАТИ	1	1	0
УПАСТИ	9	7	2
УПЕРТИЙ	2	2	0
УПЕРТИСЯ	2	2	0
УПЕРТІСТЬ	3	3	0
УПИВАТИСЯ	1	1	0
УПИН	1	1	0
УПІМНУТИСЯ	1	1	0
УПОДОБАННЯ	1	1	0
УПОЇТИ	1	1	0
УПОЮВАТИ	1	1	0
УПОЮЮЧИЙ	1	1	0
УПРЯЖ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
УРАДУВАНИЙ	1	1	0
УРАЗЛИВИЙ	1	1	0
УРВАТИ	3	0	3
УРВАТИСЬ	1	1	0
УРВАТИСЯ	1	1	0
УРВИТЕЛЬ	1	0	1
УРВИЩЕ	1	1	0
УРИВАНИЙ	4	4	0
УРИВАТИ	3	3	0
УРЯД	1	1	0
УРЯДОВИЙ	1	1	0
УСИПЛЯТИ	1	1	0
УСМІХ	5	5	0
УСМІХНЕНИЙ	1	1	0
УСМІХНУТИСЯ	1	1	0
УСПИТИ	3	3	0
УСПОДУ(присл.)	1	1	0
УСПОКОЄННЯ	1	1	0
УСПОКОЇТИ	3	3	0
УСПОКОЇТИСЯ	4	4	0
УСПОКОЮВАТИСЯ	1	1	0
УСТА	6	6	0
УСТАТИ	1	1	0
УСХНУТИ	1	0	1
УТЕРПІТИ	2	2	0
УТИРАТИ	1	1	0
УТИХНУТИ	1	1	0
УТИХОМИРИТИСЬ	1	1	0
УТКАТИ	9	9	0
УТІХА	7	5	2
УТІШИТИ	2	2	0
УТОМА	3	3	0
УТОМИТИСЯ	1	0	1
УТОНУТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
УТОПТАНИЙ	1	1	0
УТРАТА	1	0	1
УХВАЧЕНИЙ	1	1	0
УХО	5	5	0
УЦИТЬКУВАТИ	1	1	0
УЧЕНИЙ	1	1	0
УЧИТЕЛЬ	2	2	0
УЧИТИ	1	1	0
УЧИТИСЯ	2	2	0
УЧОРАШНІЙ	1	1	0
УЧУТИ	1	1	0
УЩАСЛИВЛЕНИЙ	1	1	0
УЯВА	2	2	0
ФАБРИКА	1	1	0
ФАЙНО	1	0	1
ФАЙЧИНА	2	2	0
ФАНТАЗІЯ	2	2	0
ФАНТАСТИЧНИЙ	1	1	0
ФАРБА	2	2	0
ФАХОВИЙ	1	1	0
ФІГУРКА	1	1	0
ФІЗИЧНИЙ	1	1	0
ФІРА	1	1	0
ФІРМА	1	1	0
ФІРМАН	1	1	0
ФОРКАТИ	1	1	0
ФОРКНУТИ	1	1	0
ФОТЕЛЬ	1	1	0
ФРАЗА	3	3	0
ФУРКОТЯЧИЙ	1	1	0
ФУРФАНТЯ	1	1	0
ХАОС	1	1	0
ХАПАТИ	4	4	0
ХАРАКТЕР	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ХАРЧАТИ	2	2	0
ХАТА	42	41	1
ХАТИНА	7	7	0
ХАТКА	5	5	0
ХАТНІЙ	1	1	0
ХВАЛИТИСЯ	1	1	0
ХВАТАТИ	1	1	0
ХВИЛЕВИЙ	2	2	0
ХВИЛИНА	1	1	0
ХВИЛЬКА	2	2	0
ХВИЛЮЮЧИЙ	1	1	0
ХВИЛЯ	55	53	2
ХВИЛЯ-ХВИЛЯ	1	1	0
ХВІСТ	3	2	1
ХВОРОСТ	2	2	0
ХИБА	2	2	0
ХИЖИЙ	1	1	0
ХИЛИТИ	1	1	0
ХИЛИТИСЯ	4	4	0
ХИТАНЄ	1	0	1
ХИТАТИ	2	2	0
ХИТАТИСЬ	1	1	0
ХИТАТИСЯ	3	3	0
ХИТКИЙ	1	1	0
ХИТРИЙ	2	2	0
ХИТРИСТЬ	1	1	0
ХІБА	10	7	3
ХІД	2	2	0
ХЛИПАННЯ	2	2	0
ХЛИПАТИ	1	1	0
ХЛІБ	9	8	1
ХЛОП	5	2	3
ХЛОП'Я	2	2	0
ХЛОП'ЯЧИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ХЛОПАК	1	1	0
ХЛОПЕЦЬ	7	6	1
ХЛОПЧИНА	5	4	1
ХМАРА	10	9	1
ХМАРКА	1	1	0
ХМАРНИЙ	1	1	0
ХОВАТИ	1	1	0
ХОДИТИ	14	4	10
ХОЛЕРА	4	4	0
ХОЛОД	21	21	0
ХОЛОДНИЙ	19	19	0
ХОЛОДНО	4	4	0
ХОЛОНУТИ	1	1	0
ХОПИТИ	2	2	0
ХОРИЙ	4	3	1
ХОРОБЛИВИЙ	1	1	0
ХОРОШИЙ	8	6	2
ХОРОШО	1	1	0
ХОРУВАТИ	1	1	0
ХОТІТИ	38	23	15
ХОТІТИСЯ	3	3	0
ХОТЬ	38	35	3
ХРЕБЕТ	1	1	0
ХРЕЩЕНИЙ	1	1	0
ХРИПЛИЙ	2	2	0
ХРОБАК	2	2	0
ХТО	53	32	21
ХТОСЬ	5	3	2
ХУДИЙ	3	3	0
ХУДОБА	2	2	0
ХУСТИНА	1	1	0
ХУСТКА	2	2	0
ЦАР	3	3	0
ЦАРСЬКИЙ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЦВІГАТИ	1	1	0
ЦВІТИ	3	3	0
ЦВІТИСТИЙ	1	1	0
ЦВІТКА	6	6	0
ЦЕЙ	1	1	0
ЦЕРКОВ	1	1	0
ЦИ	1	0	1
ЦИБУЛЬКА	1	1	0
ЦИБУЛЯ	1	1	0
ЦИБУХ	1	1	0
ЦИГАНСЬКИЙ	2	2	0
ЦИРУЛИК	6	6	0
ЦИТ	1	0	1
ЦИФРА	5	5	0
ЦІКАВИЙ	2	2	0
ЦІКАВІСТЬ	2	2	0
ЦІКАВО	1	1	0
ЦІЛИЙ	56	50	6
ЦІЛКОВИТИЙ	1	1	0
ЦІЛОДЕННИЙ	1	1	0
ЦІЛУВАТИ	1	1	0
ЦІЛЬ	6	6	0
ЦІНА	3	3	0
ЦІПКИЙ	1	1	0
ЦОКОТИТИ	1	1	0
ЦУКОР	1	1	0
ЦЮКАТИ	1	1	0
ЧАЛАПКАТИ	2	2	0
ЧАРІВНИЙ	2	2	0
ЧАРУЮЧИЙ	1	1	0
ЧАС	60	54	6
ЧАСОМ(присл.)	9	9	0
ЧАСТЕНЬКО	2	2	0
ЧАСТИЙ	3	3	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЧАСТИНА	1	1	0
ЧАСТКА	1	1	0
ЧАСТО	13	13	0
ЧАСТЬ	2	1	1
ЧАТИ	1	1	0
ЧВЕРТЬ	1	1	0
ЧЕЙ	1	0	1
ЧЕКАТИ	3	1	2
ЧЕНЬ	1	0	1
ЧЕНЬ-ТО	1	0	1
ЧЕПЕЦЬ	1	1	0
ЧЕПИТИСЯ	1	1	0
ЧЕРВ'ЯК	2	2	0
ЧЕРВОНИЙ	8	8	0
ЧЕРГА	1	1	0
ЧЕРЕДА	2	2	0
ЧЕРЕЗ	27	26	1
ЧЕРКІТ	1	1	0
ЧЕРКНУТИ	1	1	0
ЧЕРПАТИ	1	1	0
ЧЕСНИЙ	1	1	0
ЧЕСНІСТЬ	1	1	0
ЧЕСНО	1	0	1
ЧЕСНОТА	2	2	0
ЧЕТВЕРТИЙ	3	3	0
ЧЕТВЕРТУВАТИ	1	1	0
ЧИ(спол.)	26	19	7
ЧИ(част.)	12	5	7
ЧИЙ	1	0	1
ЧИМРАЗ	14	12	2
ЧИСЛЕННИЙ	1	1	0
ЧИСТЕНЬКИЙ	1	1	0
ЧИСТИЙ	8	7	1
ЧИСТО	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЧИТАТЕЛЬ	1	1	0
ЧИТАТИ	1	1	0
ЧІПАТИ	1	1	0
ЧІПЛЯТИСЯ	1	1	0
ЧОБІТ	1	1	0
ЧОЛО	7	7	0
ЧОЛОВІК	32	19	13
ЧОЛОВІЧОК	1	1	0
ЧОМУ(присл.)	24	18	6
ЧОРНИЙ	15	13	2
ЧОРНОГОРА(гірський_масив)	1	1	0
ЧОРНООКИЙ	2	2	0
ЧОРТ	1	0	1
ЧОТИРИ	3	3	0
ЧОТИРИУГОЛЬНИЙ	1	1	0
ЧОТИРНАДЦЯТЬ	1	1	0
ЧУДНИЙ	2	1	1
ЧУДНО	1	1	0
ЧУДО	1	1	0
ЧУДУВАТИСЯ	1	1	0
ЧУЖИЙ	5	5	0
ЧУПКАТИ	1	1	0
ЧУТИ	61	52	9
ЧУТИСЯ	2	2	0
ЧУТКА	1	1	0
ЧУТНИЙ	2	2	0
ЧУТНО	1	1	0
ЧУТТЯ	9	9	0
ША	1	0	1
ШАБАС	1	1	0
ШАМОТАННЯ	1	1	0
ШАНУВАТИ	1	0	1
ШАПЧИНА	1	1	0
ШАРИТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ШАРПАНИЙ	1	1	0
ШАРПАТИ	1	1	0
ШАРПНУТИ	1	1	0
ШАТРО	1	1	0
ШАХІВНИЦЯ	1	1	0
ШАХРУВАТИ	2	2	0
ШВАРКІТ	1	1	0
ШВАРКОТИТИ	1	1	0
ШВИДКИЙ	1	1	0
ШВИДКО	43	36	7
ШВЯКНУТИ	1	1	0
ШЕВЕЛИТИСЯ	4	4	0
ШЕВЕЛІТИ	1	1	0
ШЕВЕЛЬНУТИ	1	1	0
ШЕЛЕСТ	2	2	0
ШЕПІТ	1	1	0
ШЕЛНУТИ	1	1	0
ШЕПТАТИ	5	5	0
ШИБА	4	4	0
ШИБАТИ	2	2	0
ШИБАТИСЬ	1	1	0
ШИБАТИСЯ	1	1	0
ШИБЕНИЦЯ	1	0	1
ШИБНУТИ	1	1	0
ШИНОК	7	6	1
ШИРЕННЯ	1	1	0
ШИРИНА	1	1	0
ШИРИТИ	2	2	0
ШИРОКИЙ	8	8	0
ШИРОКО	3	3	0
ШИРОКО-ШИРОКО	2	2	0
ШИРОКОЛИСТИЙ	2	2	0
ШИРОЧЕЗНИЙ	1	1	0
ШИРШАТИ	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ШИТИ	1	1	0
ШИЯ	3	3	0
ШПКА	1	1	0
ШІСТКА	1	0	1
ШКІРА	2	2	0
ШКОДА(ім.)	3	3	0
ШКОДА(служб.)	1	0	1
ШКОЛА	4	3	1
ШЛЕЯ	2	2	0
ШЛЯХЕТСЬКИЙ	1	1	0
ШМАТ	2	2	0
ШМАТА	3	3	0
ШМАТТЯ	1	1	0
ШМАТЯР	1	1	0
ШНУР	2	2	0
ШНУРОК	1	1	0
ШО	1	1	0
ШОЛОПАННЯ	1	1	0
ШОПА	2	2	0
ШОРОХ	1	1	0
ШОРСТКИЙ	1	1	0
ШОСТИЙ	2	2	0
ШПАРА	2	2	0
ШПАРКА	1	1	0
ШПАРКО	1	1	0
ШПИЛЬ	1	1	0
ШПИТАЛЬ	3	3	0
ШПІТИ	1	1	0
ШРУБ	1	1	0
ШТОЛЬНЯ	2	2	0
ШТУКА	1	1	0
ШТУРКАННЯ	1	1	0
ШТУРКАТИ	2	2	0
ШУБЕРТ(прізв.)	2	1	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ШУКАННЯ	1	1	0
ШУКАТИ	6	6	0
ШУМ	4	4	0
ШУМ'ЯЧИЙ	1	1	0
ШУСКА	1	0	1
ШУТРОВАТИЙ	1	1	0
ЩАДИТИ	1	1	0
ЩАСЛИВИЙ	10	9	1
ЩАСЛИВО	1	1	0
ЩАСТЕ	12	0	12
ЩАСТИТИ	3	0	3
ЩАСТЯ	38	37	1
ЩЕ	112	96	16
ЩЕ-ЯК-ЩЕ	1	1	0
ЩЕДРОТА	1	1	0
ЩЕЗАТИ	6	6	0
ЩЕЗНУТИ	8	8	0
ЩЕМІТИ	2	2	0
ЩЕРВАТИЙ	1	1	0
ЩЕТИНИСТИЙ	1	1	0
ЩИПАТИ	1	1	0
ЩИРИЙ	2	2	0
ЩО-БУДЬ	1	0	1
ЩО-М	1	0	1
ЩО-НЕБУДЬ	2	2	0
ЩО-СЬ	1	0	1
ЩО-ТО	3	1	2
ЩО(займ.)	268	196	72
ЩО(спол.)	194	167	27
ЩО(част.)	23	18	5
ЩОБ	37	36	1
ЩОБИ	20	16	4
ЩОБИ-М	1	0	1
ЩОДЕННИЙ	5	5	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЩОДЕНЬ	3	3	0
ЩОДНЯ	1	1	0
ЩОДО	1	1	0
ЩОДУХУ	1	1	0
ЩОКА	1	1	0
ЩОРАЗ	4	4	0
ЩОРОКУ	1	1	0
ЩОСИЛИ	4	4	0
ЩОСЬ	1	1	0
ЩОСЬ-ТО	1	0	1
ЩОСЬ(займ.)	32	24	8
ЩОСЬ(присл.)	2	0	2
ЩОТИЖНЕВИЙ	1	1	0
ЩОТИЖНЯ	3	3	0
ЩОХВИЛ	3	3	0
ЩУР	1	1	0
Я	89	0	89
ЯВИЩЕ	1	1	0
ЯЗИК	1	1	0
ЯЙЦЕ	1	1	0
ЯК-НЕБУДЬ	1	1	0
ЯК(присл.)	37	27	10
ЯК(спол.)	101	81	20
ЯК(част.)	15	13	2
ЯКБИ	11	7	4
ЯКИЙ	69	61	8
ЯКИЙ-ДЕ	1	1	0
ЯКИЙ-НЕБУДЬ	4	4	0
ЯКИЙ-ТАКИЙ	3	3	0
ЯКИЙСЬ	75	70	5
ЯКІСТЬ	1	1	0
ЯКО-ТАКО	2	2	0
ЯКОСЬ	16	15	1
ЯКРАЗ	5	5	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ЯМА	53	46	7
ЯРКИЙ	2	2	0
ЯРКО	1	1	0
ЯСНИЙ	12	11	1
ЯСНІСТЬ	4	4	0
ЯСНІТИ	1	1	0
ЯСНО	6	6	0
ЯСНО-ЗЕЛЕНИЙ	2	2	0
ЯТКА	1	1	0
ЯЧМІНЬ	1	1	0
А(їдиш,арт.)	4	0	4
А(їдиш,виг.)	2	0	2
АВЕ(нім.,уришок_від_АВЕР)	1	0	1
АВЕР(нім.)	1	0	1
АЛТ(нім.)	1	0	1
АН(їдиш)	2	0	2
АРАН(їдиш)	2	0	2
АУСН(нім.)	1	0	1
АУФ(нім.)	6	0	6
АУС(нім.)	1	0	1
ВА&LSLASH^YGU&LSLASH^EH(їдиш)	2	2	0
ВЕ(нім.,уришок_від_АВЕР)	1	0	1
ВЕР(нім.,уришок_від_АВЕР)	1	0	1
БІССЕЛ(їдиш)	1	0	1
БІТЕН(нім.)	1	0	1
ВОА(лат.)	3	3	0
БРА(нім.,уришок_від_БРАУСН)	1	0	1
БРАУСЕН(нім.)	1	0	1
СОНСТРИТОР(лат.)	3	3	0
ДААН(їдиш)	2	0	2
ДІЕ(нім.озн.арт.ж.р.)	1	0	1
ДУ(нім.)	5	0	5
ДУММ(нім.)	1	1	0
ЕР(нім.)	1	0	1

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
ERK&AUML^L(нім., уривок_від_ERK&AUML^LTET)	1	0	1
ERK&AUML^LTEN(нім.)	1	0	1
FINDEN(нім.)	1	0	1
FINSTER(їдиш)	2	2	0
FLUCH(нім.)	6	0	6
GEHEN(нім.)	4	0	4
GERECHT(нім.)	1	0	1
GESCHÄFTSMANN(нім.)	3	3	0
GESCHEHEN(нім.)	1	0	1
GLÜCK(нім.)	6	0	6
GOTT(нім.)	7	0	7
GUT(нім., присл.)	2	0	2
HABEN(нім.)	2	0	2
HERR(нім.)	3	0	3
ICH(нім.)	10	0	10
IN(нім.)	1	0	1
JA(чеськ.)	6	0	6
K&OUML;NNEN(нім.)	2	0	2
KA(нім., уривок_від_KANN)	2	0	2
KOMMEN(нім.):в_оригіналі_	6	0	6
KIMMEN(їдиш)	6	0	6
KRANK(нім.)	1	0	1
MAN(нім.)	1	0	1
MATJ(нім., ім'я)	1	0	1
MATKI(їдиш)	2	0	2
NICHT(нім.)	1	0	1
NO(нім., виг.)	2	0	2
NOCH(нім.)	1	0	1
NRO(нім.)	1	0	1
NU(нім.)	2	0	2
NUR(нім.)	5	0	5
PRINCIPAL(нім.)	3	0	3
RUACH(їдиш)	2	0	2

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
SAGEN(нім.)	1	0	1
SCHACHT(нім.)	1	0	1
SCHLAFEN(нім.)	1	0	1
SCHON(нім.)	2	0	2
SEIN(нім.)	5	0	5
SIE(нім. Sie_Ви)	4	0	4
SO(нім.)	1	0	1
SOI(їдиш):можливо,AZOY=такий	1	0	1
SOLLEN(нім.)	1	0	1
TATE(їдиш)	2	0	2
TET(нім.,уривок_від_ ERK&AUML^LTET)	1	0	1
ÜBER(нім.)	6	0	6
UND(нім.)	1	0	1
VIELLEICHT(нім.)	1	0	1
WARRRUM(нім.)	1	0	1
WEG(нім.,присл.)	1	0	1
WOZU(нім.)	1	0	1
WUS(їдиш)	1	0	1
WY(ПОЛЬСЬК.)	2	0	2
ZAYN(їдиш)	1	0	1
ZEUG(нім.)	1	1	0
4	1	1	0
5	1	1	0
6	2	2	0
10	1	1	0
12	1	1	0
15	1	1	0
18	1	1	0
20	4	4	0
22	1	1	0
27	1	0	1
40	1	1	0
60	1	1	0

Лема	Разом	Мова автора	Пряма мова
75	1	0	1
92	1	1	0
1831	1	1	0
20-ЛІТНІЙ	1	1	0
80-САЖНЕВИЙ	1	1	0

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Флорій Бацевич НЕПРЯМА КОМУНІКАЦІЯ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (на матеріалі роману І. Франка «Перехресні стежки»)	6
Лідія Сваричевська ПРИХОВАНІ КОМУНІКАТИВНІ СМИСЛИ ЗНАКОВИХ СИСТЕМ У ПОВІСТІ І. ФРАНКА «ДЛЯ ДОМАШНЬОГО ОГНИЩА»	43
Любов Процак КАТЕГОРІЯ «ТОЧКА ЗОРУ» У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (ДИСКУРСІ) (на матеріалі роману І. Франка «Перехресні стежки»)	71
Оксана Ясіновська КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ БІОМОРФНОГО КОДУ У СТРУКТУРІ КОНЦЕПТА ДУМКА (на матеріалі прозових творів І. Франка)	119
Соломія Бук ЧАСТОТНИЙ СЛОВНИК ПОВІСТІ ІВАНА ФРАНКА «ВОА CONSTRICTOR»	202
Статистичні характеристики тексту повісті І. Франка «Воа constrictor»	206
Будова словника	212
Умовні скорочення	216
РАНГОВО-ЧАСТОТНИЙ СПИСОК СЛІВ ПОВІСТІ ІВАНА ФРАНКА ВОА CONSTRICTOR	217
СЛОВА ІЗ ЧАСТОТОЮ 1 (НАРАХ LEGOMENA)	315
АЛФАВІТНО-ЧАСТОТНИЙ СПИСОК СЛІВ ПОВІСТІ ІВАНА ФРАНКА ВОА CONSTRICTOR	352

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СТЕЖКАМИ ФРАНКОВОГО ТЕКСТУ

**КОМУНІКАТИВНІ,
ЛІНГВОСЕМІОТИЧНІ,
КОГНІТИВНІ
ТА ЛІНГВОСТАТИСТИЧНІ
ВИМІРИ ПРОЗИ**

Друкується в авторській редакції

Формат 60×84/16. Умовн. друк. арк. 29,3. Наклад 200 прим.
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

Видруковано з готових діапозитивів у книжковій друкарні "Коло",
вул. Бориславська, 8, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК №498 від 20.06.2001 р.

Зам. №

In the book, the authors explore the prose by Ivan Franko from the following positions of modern linguistics: communicative, cognitive, and statistical as well as linguosemiotics. Idiostyle in the complex meaning is not only the list of art and figurative language resources but also the specific reflection of communicative process. They consist of direct and indirect communicative meanings, language figures of speaker, listener, and observer, different semiotic systems of information transfer, as well as stylemetric factor. The frequency dictionary of the *Boa constrictor* novel concludes the work.

The volume is meant for lecturers of linguistics and literature studies, for teachers of Ukrainian language and literature, pupils, students, and for all those concerned with Ivan Franko's works and modern linguistics.